Оссолінсъкі колекції.

CD – диск виконано в рамах угоди укладеної з квітня 2005 р. між Львівською науковою бібліотекою НАН України у Львові і Національним Закладом ім. Оссолінських у Вроцлаві.

Lwowska Naukowa Biblioteka im. W. Stefanyka NAN Ukrainy.
Oddział Rękopisów.
RĘKOPISY BIBLIOTEKI ZAKŁADU NARODOWEGO IM. OSSOLIŃSKICH

876.Formulae cancellarie regni z lat 1688 - 1691. K.248

STRONY NIEZAPISANE NIE ZOSTAŁY ZDIGITALIZOWANE

N° Inw. 876.

6777

40

118.

(7 übersetzt)

jel 1 – 248 (75-77 übersetzt)

1 ... 876

Instructio Cancellariae Regni.

Maioris Poloniae Conuentus Particulares.

Sredensis, Sadłowien, Vielunen, Łancicien, Radzieiowien, Gochacbowien, Raciązen, Gąmbinen, Rauen, Lipnensis.

Isti omnes Conuentus pro una die indicuntur. Gnalis aerò Conuentus in Kolo, adminus duabus septimanis praecedere debet Comitia iuxta distantiam loci Conuentus Regni destinati, fieri potest citius &.

Masouiae et Podlachiae.

Conuentus particulares una itidem die indicuntur, Varsauiensis, Czernen, Rozanen, Wyszogrodien, Zakrocbymen, Visnen, Ciechanowien, Łomzensis, Liuen, Nuren, Drohicien, Branscien, Mielnicensis.

Gnalis eorundem Varsauiae, indicitur, pro die prima p[illegible] particularem Conuentum Varsauien, eadem die, qua et Kolo absoluitur. Generalis Conuentus.

Minoris Poloniae Conuentus.

Prosouiensis, Opatowien, Zatorien, Lublinen, Belzen[illegible] Halicien, Visnen, Camenecen, Zytomirien, Luccor[illegible] cen, Czerniechowien; omnes hi in unam diem

INSTYTUT OSSOLIŃSKIEGO.
876

praeter Zatorien. quod iuxta recentem Anni 1635 stitutionem octo diebus sicut in Halicz praecedit.

Generalis Conuentus in Noua Ciuitate Korczyn.

Maioris Poloniae Palatinatus 13.

Posnaniensis, Calisien, Syradien, Lancicien, Brzesten, Iuni Vladislauien, Plocen, Rauensis, Masouiae, Podlachiae Culmen, Mariaeburgen, Pomeraniae.

Districtus sunt 57.

Posnaniensis, Vschouen, Cotten, Valacen, Calissien, Gnesnen, Nakklen, Pizdren, Kouinen, Siradien, Sadkouien, Petricouien, Radomscen, Vielunen, Ostrzesouien, Lancicien, Brzezinen, Orlouien, Brzesten, Konarien, Kruswicen, Radzieiouien, Praeduen, Koualien, Iuni Vladislauien, Bidgosten, Dobrzynen, Lipinen, Slosan, Plocen, Raciązen, Premen, Mlauen, Skrzynen, Bielscen, Rauen, Sochaczouiensis, Gostynen, Gąmbinen, Czernen, Varsauien, Wiznen, Wyszogrodien, Zakroczymen, Ciechanouien, Lomzen, Rozanen, Liuen, Nuren, Drohicien, Bielscen, Mielnicen, Culmensis, Mariaeburgensis, Pomeraniae.

Minoris Poloniae Palatinatus 10.

...ouien, Sendomirien, Lublinen, Russiae, Belzen, Podo...iae, Volhyn. Braclauiae, Czerniechouiae.

Districtus sunt 45.

...Prosouien, Lelauien, Czechouien, Xiąznensis ...Biecensis, Zatorien, Oswiecimen, Sendomirien, Che...n, Pilznen, Neokorczynen, Opocznen, Stęzycensis ...linen, Vrzędouien, Lukouien, Leopoliensis,

Drohi-

Drohicien, Samborien, Premislien, Przeworscen, Sanocen, Zydachouien, Chelmen, Crasnostauien, Bebzen, Buscen, Grabo-ien, Horodelscien, Camenecen, Latichouien, Kijouien, Luceorien, Vodymirien, Kremencen, Vinnicen cum Braclauiensi, Czer-niechouien, Nouogroden.

Informatio Seorsiua eiusmodi.

Palatinatus. Comitia Rni Gnalia d. N. Mensis N. Conuentus par-ticulares. Conuentus Gnalis eiusdem Districtus d. N. Mensis N. Literæ ad Castellanum, Capitaneos, Officiales, et Nobilitatem Pala-tinatus eiusdem specificantur, et per Districtus eo modo, quem-admodum est in Instructario annotatum, notentur et nomi-nentur in ijsdem Literis omnibus loca, dies, et Conuentus par-ticulares, ac Gnalis Districtuum, et Gnalis Rni scribantur, atq intitulentur.

Palatinatus Posnaniensis.

Conuentus particularis in Oppido Srzoda; Literæ dantur ad Medi-recen, Rogoznen, Sremen, Premeten, Krzywicien, Santocensem & Castellanos. Ad Posnaniensem Vschouen. Valecensem, Costensem & Capneos. Ad Officiales Posnanienses 12. Succamerarium, Vexiliferu, Pocillatorem, Pincernam, Iudicem, Subiudicem, Notarium, Dapiferum, Subdapiferum, Gladiferu The-saurarium, Tribunum, et alios Gnlos pro libitu literæ 6 uel 10. Ad Officiales Districtus Vschouen. Iudice, Subiudice, Notariu. Ad Nobilitate Posnan. 50 Costen. 30 Vschouen 30 Valecen 30. Includuntur in quatuor fasciculos. 1mus. Ad Nobilitate Officiales Maiores Senatores, tum et Capneum Posnanien. Gnalem Maioris Poloniæ, ordinantur ad Capitaneu subtitulo. Capitaneo Posna-niensi, Gnali Maioris Poloniæ, Inferius in absentia Vice Capneo.

Alij fasciculi ad Capneos eiusdem Palatinatus, prout Uschouiensem ordinantur cum Literis ad Nobilitatem inclusis, prolibita sine inscriptionibus titulorum.

Palatinatus Calisiensis.

Conuentus particularis in Oppido Srzoda cum Posnan. Dantur Lrae ad maiores Senatores. Ad Archiepiscopum Gnesnen, Palatinu Calisien, Castellanu Gnesnen, Calissien. Ad minores Senatores Landen, Naklen, Biechouien, Camenecen, Castellanos. Ad Capneos Calissien, Gnesnen, Naklen, Pyzdren, Koninen, Kozynensem. Ad Officiales prout ad Posnanienses similiter in omnibus Palatinatibus. Ad Nobilitatem Calissien, Pyzdren 40 Gnesnen 30 Koninensem 24. Naklensem 24. Kozynen 24 et ordinantur ad Capneos, in absentia ad Vicecapneos.

Palatinatus Siradiensis.

Conuentus particularis in Oppido Sadek, Lrae ad Maiores Sen Palatinum Siradien. Ad minores. Siradiensem Rozpinen Conarien, Castellanos. Ad Siradiensem Petricouien Capne Duobus fasciculis includuntur. Ad minores Senatores Officiales Siradienses, Nobilitatem Siradiensem 40 ad Sadkouiense Nobilitate 30 ordinantur ad Capneum Siradien. Ad Nobilitatem Petricouien, Radomscen. ordinantur ad Capneum Petricouiensem.

Terra Wielunensis.

Conuentus particularis in Oppido Wielun. Literae Ad Castellanum Wielunensem, et Capneum. Ostrzesouiensemq Capneum.

Ad Castellanu Capneum. Officiales, Nobilitatem 36 Vielunen-

ren' ordinantur ad Capneum Vielunensem.
Ad Capneum et Nobilitatem 30 Arrzesowienses, ordinantur ad Capitaneum Arrzesowiensem.

Palatinatus Lanciciensis.

Conuentus particularis in Oppido Lechyca. Sre ad Palatinum Lanciciensem. Ad minores Senatores. Lancicien'sem, Inowlodi-ensem, Brzezinen', Konarien'sem. Castellanos.
Ad Capneum, Officiales Lancicienses, Nobilitatem Lancicien'sem, Brzezinen', Orlowien', in uno fasciculo ordinantur ad Capneum Lanci:

Palatinatus Brzestensis.

Conuentus particularis in Oppido Radzieiow.
Sre ad maiores Senatores. Ad Episcopum Vladislavien'sem et Palatinum Brzesten'sem. Ad minores Senat:
Brzesten'sem, Krusuicen', Konarien', Kowalien', Castellanos.
Ad Capneos Brzesten', Krusuicen', Radzieiowien', Predcien', et Kowalien'. Ad Officiales Brzesten' et Nobilitatem, Castellanum Capitaneum in uno fasciculo ordinantur ad Capneum Brzesten'.
Ad alios Capneos reorsum fasciculi cum literis ad suum Castel-lanum et Nobilitatem.

Palatinatus Iuniuladislavien'.

Conuentus particularis simul cum Brzesten' in Radzieiow.
Sre ad maiores Senatores. Ad Palatinum Iuniulad: Ad minores Iuniuladislavien', Bidgostien' Castellanos. Ad Capneos Iuniuladislavien' et Bidgostien'. Ad Officiales Iuniulad:
Ad Nobilitate Iuniulad: 30 et Castellanu ordinantur ad Capneum.
Ad Castellanu et Nobilitatem Bidgostien' 24. ad suum Capneum.

Terra Dobrynensis.

Conuentus partic: in Oppido Lipno. Lrae ad minores Senatores.
Dobrynen, Rypinen, Ilbusien, Castellanos. Ad Capneu Bobrounicen.
Ad Officiales. Ad Nobilitate Dobrynen, 24. Rypinen 24 Slonscen 24
Hae omnes Literae distinctis Districtibus in uno fasciculo ordinantur ad Capitaneum.

Palatinatus Plocensis.

Conuentus Particul: in Oppido Raciąz. Lrae ad maiores Senat:
Episcopum et Palatinum Plocensem. Ad minores.
Plocen, Raciązen, Sieprznen Castellanos. Ad Offiles Plocen.
Ad Iudicem, Subiudicem, Notarium Zawkrzynenses.
Ad Nobilitatem Plocen 40 Raciązen 40 Srenen 24 Mlauen 20
Plocen 20 Zawcren, 20 Bielscen 20 plicantur in unum fasciculum distinctis Districtibus per Schedulas ordinantur ad Capneum Plocensem.

Palatinatus Rauensis.

Hic Palatinatus in tribus locis habere consueuit Conuentus particulares. Districtus Rauen in Oppido Raua, Sochaczouien in Sochaczow.
Gambinen et Gostinensis in Gambin. Lrae ad Palnum Rauen.
Ad minores Senatores. Castellanum Rauensem. Ad Capneum Rauen.
Ad Officiales Rauen et Nobilitate 30 ordinantur ad Capneum.

Districtus Sochaczouien.

Conuentus in Sochaczow. Ad Castellanum Capneum, Officiales, Nobilitatem 30 ordinantur ad Capneum.

Districtus Gostinen et Gambinen.

Conuentus in Gambin. Ad Castellanum Gostinen Capitaneum, Officiales Nobilitatem 30 Gambinen 20 ordinantur ad Capneum Gostinensem.

Hi omnes Conuentus particulares ueteri instituto praecedere solent adminus duabus septimanis Generalem qui in Oppido Kolo absoluitur.

Palatinatus Masouiae.

Continet in se Terras. Czernensem, Varsauien, Wisnen, Wyszogrodien, Zakroczymen, Ciechanouien, Zomzen, Rozanen, Liuen, Nuren.

Hae omnes Terrae habere solent Conuentus particulares in ipsem Oppidis. V.g. Varsauiensis Varsauiae Czernen, Czersko, Wisnen &c. Literae dantur ad maiores Senatores, Palatinum Masouiae, et ordinantur ad Terram Varsauiensem. Ad minores. Ad Castellanos omnium Terrarum praeter Zomzensem, Rozanen et Nuren, ad Capitaneos tantum. Ad Nobilitatem Varsauien 30 et Czernen 30 ad alias Terras pro libitu 24 uel 20 et ordinantur ad Capneos uniuscuiusq Terrae.

Palatinatus Podlachiae.

Diuiditur in Districtus 3.

Drohiciensem, qui Conuentu habet in Drohiczyn. Literae ad Palatinum Podlachiae. Ad minores Castellanu Podlachiae. Ad Capneum Drohiciensem, Officiales Nobilitatem 30 ordinantur ad Capneum Drohiciensem.

Bielscensem. Conuentus in Bransko. Lrae ad Capneum Branscen, Nobilitatem 20 Bielscen 20 ordinantur ad Capneum.

Mielnicensem. Conuentus in Mielnik. Lrae ad Capneum Mielnicen et Nobilitate 20 ordinantur ad Capneum.

Palatinatus Masouiæ et Podlachiæ Conuentum Generalem habere solent Varsauiæ, et in Vniuersalibus exprimi debet.

Minor Polonia.

Palatinatus Cracouiensis.

Conuentus in Oppido Proszouice. Lræ ad maiores Senatores. Episcopum, Castellanum, Palatinum, Cracouienses. et Ca-Castellanum Woynicensem. Ad minores. Biecen. Sandecen. Castellanos. Ad Capneos. Cracouiensem, Biecensem, Sandecensem. Ad Officiales, Ad Gnosos aliquot. Ad Nobilitatem Cracouien. 50 ad Capneum omnes ordinantur. Ad Castellanu Sandecen. et Nobilitatem 30 ordinantur ad Capneum. Ad Castellanu Biecen. et Nobilitatem 30 ad suum Capitaneum. Ad Nobilitatem Proszouien. 30 Zelouien. 24 Czchouen. 24. Xiaznen. 24. Ad Nobilitatem horum Districtuum et Capitaneos distinctis fasciculis, ordinantur ad Capneum Cracouien.

Districtus Zatorien. et Oswiecimen.

Conuentus partilris in Oppido Zator. Notandum quia præcedere debet Prosouiensem 8 diebus, ut supra scriptum est. Lræ ad minores Senatores. Oswiecimen. Castellanum. Ad Capneum et Officiales Oswiecimen. Iudicem, Subiudicem, Notarium, Tribunum, Ad Nobilitatem 30 ad Zatorien. 26 et ordinantur in uno fasciculo ad Capneu Oswiecim:

Palatinatus Sandomiriensis.

Conuentus in Opatow. Litoræ ad maiores Senatores. Palatinum et Castellanum Sandomirienses. ad minores

Vislicen, Radomien, Zawichosten, Zarnowien, Małogosten, Połanecen, Czechouiensem Castellanos. Ad Sandomirien, Radomien, Chęcinen, Opocznen, Korczynen, Nouæ Ciuitatis Capitaneos. Ad Officiales, Ad Gnosos 12. Ad Nobilitatem Sandomirien 50. Vislicen 24. Stęzycen 20. Radomien 30. Chęcinen 30 Pilznen 20 Opocznen 24. Korczynen 24.

Includuntur in sex fasciculos.

1mus. Ad Castellanu Małogosten, Zarnowien, Zawichosten, Połanecen, Cechouien, Ad Capneu Sandomirien, Officiales, Nobilitate.

2dus. Ad Capneum et Nobilitatem Chęcinensem.

3tiq. Ad Castellanum Vislicen, Capneum Nouæ Ciuitatis Korczyn, ad Nobilitate Districtuu Vislicen, Pilznen, et Korczynen.

4tus. Ad Capneum et Nobilitatem Opocznenses.

5tus. Ad Capneum et Nobilitatem Stęzycensem.

6tus. Ad Castellanu et Capneu et Nobilitate Radomiensem.

Palatinatus Lublinen.

Conuentq in Lublin. Literæ ad Palatinum Lublinensem. Ad minores Senat. Castellanum Lublinensem. Ad Capneos Lublinen et Lukouien. Ad Officiales Lublinen ad Nobilitate 40. Vrzędowien 24. ordinantur ad Capneum Lublinen.

In secundo fasciculo ad Capneu Lukouien, Officiales, et Nobilitem 24.

Palatinatus Russiæ.

Districtus Leopolien, Præmislien, Sanocen. Conuentq in Wisnia. Literæ Ad Archi Episcopum Leopolien, Episcopu Præmisliensem, Palatinum Russiæ.

Ad minores Senat.

Ad Castellanum Leopoliensem: Capneum, Officiales, Nobilitē 50
Samborien 20 Drohouicen 24 ordinantur ad Capneum Leopolien.
Ad Castellanū Premislien, Officiales, Capneum, Nobilitatem 40.
Przeworscen Nobilitem 24 ordinantur ad Capneum Premislien.
Ad Castellanū, Capneum, Officiales, Nobilitatem Sanocen 24
ordinantur ad Capneum.
Ad Capneum Zydaczeuien et Nobilitatem 26 ordinantur ad Capneū

Districtus Haliciensis.

Conuentus in Halicz. Literæ ad Castellanū Halicien.
Ad Halicien, Trebouel: Capneos. Ad Officiales et Nobilitatem.

Districtus Chelmensis.

Conuentus in Oppido Chelm. Literæ ad maiores Senat.
Episcopū Chelmen. Ad minores Chelmen, Lubaczouien, Castellanos.
Ad Chelmensem Krasnostauiensem Capneos.
Ad Castellanū Capneum, Officiales, Nobilitatem Chelmen 30
ordinantur ad suum Capneum.
Ad Capneum et Nobilitatē Krasnostauien 24. ad suū Capneum.

Palatinatus Belzensis

Conuentus in Oppido Belz. Lræ ad Palatinum Belzen.
Ad minores. Castellanū, Capneum, Officiales, Nobilitatem 30
ordinantur ad Capneum Belzensem.
Ad Capneum Buscen, Nobilitatem 30 Grabouien Capitaneum,
et Nobilitatem 24 Horodelscen Capneum, et Nobilitatem 24
ordinantur ad suos Capneos, in absentia Vice Capneos, prout
in omnibus.

a uniuersale in compellatione Ziemi Chelmensis Powiatu Krasnostawskiego

Palatinatus Podoliæ.

Conuentus antea in Kamieniec, nunc Leopoli: Lræ ad maiores Senat.
Episcopum Kamenecen. Palatinum Podoliæ. ad minores.
Ad Castellanū Kamenecen. Ad Capn̄eum Officiales, Nobilitatem 20.
Ad Capn̄eum Latychewien. Officiales, Nobilit. 24 ad suos Capn̄eos.

Palatinatus Kijouiæ.

Conuentus in Oppido Zytomir. Lræ ad Epip̄um et Palnum Kijou.
ad minor. ad Castellanum. Ad Capn̄eum Zytomirien. Ad Officiales Kijouien. ad Nobilitatem 30 ordinantur ad Capn̄eum.

Palatinatus Volhyniæ.

Conuentus in Oppido Lucko. Literæ ad maiores Senatores.
Ad Episcopum Luceoriensem, et Palatinum Volhyniæ. ad minor.
Ad Castellanū Volhyniæ. Ad Capn̄eos Luceorien. Vlodimirien.
Kremenecen. Ad Officiales, Nobilitatem Luceor: 30 Vlodymir: 24
Cremenecen 24. In tribus fasciculis ordinantur ad Capitaneos cum suis Officialibus et Nobilitate.

Palatinatus Braclauiensis.

Conuentus in Oppido Winnica. Lræ ad Palnum Braclauien.
ad minor. Castellanū Braclauien. Ad Capn̄eos Vinnicen.
Braclauien. Nobilitatem Braclaw: 36 Vinnicen. 30. Ad Officiales
In uno fasciculo ordinantur ad Capn̄eum Vinnicensem.

Palatinatus Czerniechouiensis.

Dantur literæ, ad Palnum Castellanū, Capn̄eum, Officiales, Nobilitatem Czerniechou: aliquot, ad suū Capn̄eū ordinantur.
Ad Capn̄eum, Officiales, Nobilitatem, Nowogrodiensem, ordinantur ad suum Capn̄eum.

13. His omnibus Palatinatibus minoris Poloniæ (licet si non sit) assignari solet Conuentus Generalis, in Noua Ciuitate Korczyn.

Prussia.

Ad maiorem Poloniam pertinet, in qua unus à Rege Conuentus Generalis tantùm assignatur, idq; alternatim Marieburgi, et Graudentini; quatuor uel quinq; septimanis, ante Comitia Regni præcedere debet. Ad hunc Conuentum Nuntius à Serm̃o Rege cũ Instructione et literis fidei polonico idiomate scriptis mittitur.

Particulares autem Conuentus earum Terrarum, à Præsidente eiusdem Terræ, uel eo absente à Palatinis, uidelicet Culmensi, Marieburgensi, et Pomeraniæ, Nobilitati et Ciuibus indicuntur, et iam ad hos Conuentus non mittuntur Nuntij à Serm̃o Rege, sed tantum ad Generalem.

Antiquus usus expediendarum Literarum in Prussiam.

Scribuntur Literæ ad Episcopum Varmien̄, Præsidentem illius Terræ. In quibus literis significat Regia Mtas Præsidenti de indictis Gn̄alibus Regni Comitijs, et Conuentu Generali Prussiæ, eâ de re literæ ad Castellanos, Succamerarios, Capitaneos, Ciuitates maiores, et minores, manu Regis subscriptæ, ac uno fasciculo.

Circulatoria do Senatorow.

Wielmozny Uprzeymie Nam miły. Jakosmy po niedokonczonym zal się Boze przeszłym Seymie Grodzienskim, tamze zaraz na Radzie poseymowey uznawali, ze się Rzeczpta w tak wielkiey woynie Colligatiy, y w roznych zostaiąc coniuncturach, nie moze inaczey dzwigac, tylko złozeniem iak nayprętszego Seymu, tak gdy się iuz zaprzątnioną cieszką, przez czas niemały pod Woyska Nasze natarczywoscią. Ord Budziackich Nahayskich Bilogrodzkich, y po części Krymskich z Nuradyn Sołtanem, a zbliżeniem się Tureckiego z Seraskierem Woyska zchyla kampania, y z pory swoiey zchodzie poczyna: Toz Oyczyste, y na wszytkie potrzeby naypewnieysze remedium ingeminamus, prętkiego zycząc Seymu, w tym roku przynamniey in Xbri, iezeli się prędzey per suas solennitates, y Commissiey Hybernowey determinatią nie będzie mogł zacząc. Jakie tedy Uprz: Wey w tym zdanie, iezeli co do przyszłego Seymu przydac Instructiey, czyli się tez na nie referowac: Chciey Nam pro sua prudentia z powinney in publicum miłosci, iak nayskutecznieу wyrazic, y otworzyc. My nic więcey do przestrogi na ten czas in publicum podac nie mamy: tylko ze Nieprzyiaciel tak iest ustawiczny wszelkimi sposobami, siłami, y pilnoscią

przeciwko

przeciwko Naszey stronie, iakoby zadney znikąd nie miał roz-
rywki, y iakby mu naywięcey o Nas chodziło. Woyska też Mo-
skiewskie, iako Nas dochodzi wiadomość, kontentowały się
założeniem Miasta, czyli Fortece, przy wyściu rzeki Samary
w Dniepr, y ieszcze medijs Augusti z pola znisc miały. Miłe
zatym wyglądac będziemy, cokolwiek Uprz. W.ª de maturo
podasz sensu, koło dobra, całości, y pożytkow Rzeptey. Dobre-
ga zatym Uprz. Wey od P. Boga życzemy zdrowia.

Ha Litera insimul expedita ad Senatores.

Wielmożny Uprzeymie Nam miły. Prócz wrodzoney miłości
ktora się w Oycowskich tak utrzymac sercach nie może, aby
nie miała, ieżeli non prospicere, przynamniey optime uelle
sortibus Filiorum. Nie inszym Koncem Naiaśnieyszego Krolewica
Jakuba Syna Naszego Namilszego do Xiężny Jeymci Mar-
grabiny connubialia, obrociliśmy uota, tylko ażebyśmy
miłey Oyczyznie tak wielą, cięszkich y ustawicznych
woien wycienczoney pomienionym dostarczaiącym po-
stanowieniem od tych ulżyli prowizyi, y niemi graues
nie byli, ktore więc ona z niewygasłey nigdy ku Panom
swoim wdzięczności Potomstwu ich czynic y wyswiad-
czac dobrowolnie zwykła. Jakoż pleno uoto takowym
intentiom Naszym responderat successus, bo za nay-

pierwszym

pierwszym Syna Naszego Namilszego tam uyrzeniem się y dosc ieszcze nieotwartym y nieogłoszonym pomieniona Margrabina nietylko in uota sponsalia, ale tez obliguiącymi się pismami, y utratą Dobr własnych, wiążącymi fidem przyszłego pepigit małzenstwa. A na koniec toz listami swemi do Nas deklaruiąc, y do Naiasnieyszey Krolowey Jeymci Pani Małzonki Naszey namilszey Corką się mianuiąc, tym skuteczniey ztwierdziła, im więcey rzetelnych dowodow dac y wyrazic nie wątpiła. Po takich wszytkich rzetelnosciach, y nad uota nasze, y nad spodziewanie wyswiadczonych, y rozgłoszonych, gdziesmy iuz tylko publicam festiuitatem, et Paterna solatia, całey Rzeptey ad Filialem Ciuium applausum doniesc y kommunikowac mieli. Xiąze Karol Neyburski, nietylko professa Syna Naszego Naymilszego, ale tez rem optimo euentu terminatam wytrzymawszy, uelut ex insidijs aliena inuasit sponsalia, tym cięższy, Fortunie, Imieniowi Naszemu et peractis successibus, im głębiey, złosliwiey utaiony konkurrent, przed Naszymi maiąc dosc czasu nie dopinał contestatiami, ale az dopiero po odiezdzie, na trzeci dzien Syna Naszego Namilszego do Berlina przyiachawszy, w Domu Ablegata Cesarza Jmci z umysłu na to przysłanego, z ręku iegoz Kapellana tak clandestine, ze nawet

Domowe

Domowe Damy nie tylko nie wiedziały, ale gdzieby się zadzia-
ła dociec nie mogły, wziąwszy slub (co się salua honestate wspo-
mnieć nie może) quo magis furtiua magis cupida Venere,
consumatum est matrimonium, tamże tecto et lecto alieno,
przykład zaiste bez przykładu, ani niestatku rownego, ani do-
wcipnieyszey przeciwko Naiasnieyszemu Domowi Naszemu
złosci, następuiące mogą desiderare wielki. Nie możemy w tym
succensere Kurfistrzowi Imu Brandeburskiemu, bo ile mogł
occultas prauertere insidias, dawał y czynił animaduersią.
Ale nawet po odprawionym bez wstydnym y iego wiadomosci
ukrytym akcie, rowny prawie potaiemnym pokazał resenti-
ment miłosciąm, iaki zwykł potykać, iawnie upomniawszy,
aby nie mieszkanie z Panstw się iego wyniosła. Ten tedy w cie-
niach tylko wyrażony, bo się wielkosc iego doskonale wypisać
nie może, żal Nasz, a oraz tych wszytkich, do ktorych My z
Osobą, honorem, y Naiasnieyszym Domem Naszym tak należemy,
że iako Rzeptey do Nas, tak wzaiemnie do niey nostra bona
malaq indissolubili vinculo należą. Składamy na sercu Uprz:
Wey, pewni będąc, że z niego nie tylko rediuiua Staropolskiey
za honor Panski zarliwosci prodibunt documenta, ale też
z Senatorskiego, pro commodis, dignitate Regia, et accgmento
oney obowiązku takie zechcesz Uprz: Nasza insolatium tey
głowy vigilijs suis omnium uacationes et quietem zwykła

redimere

redimere, y ktora więc na każdego ex Civibus łonie bespiecznie spoczywać, tradito à Maioribus exemplo nigdy niewątpi podać remedia, iakieby Swiatu et posteritati pokazać mogły w wolnych Narodach eundem esse Regum, qui Civium honorem, wszakesmy nan zdrowiem y krwią Naszą, owszem tegoż Syna Naszego Namilszego ad casus bellorum immolando, tak doskonale dla spolney Matki miłey Oyczyzny mereri zawsze usiłowali, że Nasza iakakolwiek sława y pamięć, in decus commune całey Rzeptey transijsse, y od samych Nieprzyiacioł dignoscitur. Co wszytko consumata Uprz: Wey prudentia tenerrimè zaleciwszy, dobrego &.

Uniwersał na Seymiku.

Wszem wobec y każdemu zosobna, komu o tym wiedzieć należy, osobliwie iednak Wielmożnym, Urodzonym, Senatorom, Dignitarzom, Urzędnikom, y całemu Rycerstwu Wdztwa Uprzeymie y Wiernie Nam miłym Łaskę Naszę Krolewską, Wielmożni, Urodzeni, Uprzeymie y Wiernie Nam mili. Gdyby tak pomyślne publicznym sprawom respondere mogły skutki, iako są ustawiczne Nasze koło Dobra pospolitego prace, y bez wszelkiego odetchnienia, qua Domi, qua Foris starania, nigdyby

Oycey-

Oyczyznie na tych nie zchodziło szczęśliwosciach, ktorych y powszechna expectatia, y wszytkich optime volentium wyglądaią vota, ale iey niedosc naszczegulnych Naszych bez spolnego wszytkich przyłozenia się usiłowaniach, y częstokrotnym pro commodo et utilitate publica ze wszytkiego Serca zmierzaiącym rozne zastępuią przeciwnosci, dla tego abo nie pożądanym skutkiem y naylepsze zwykły się konczyc intentie, abo nigdy do należytego nie przychodzi konca, z swoiey zepchnieta executiey y naydoskonalsza rada, prowadząc za sobą nie tylko sterilitates obiecowanych successow, ale owszem stracenie pogodnych okaziy, et pericula rerum. Nie chcemy tego exagerowac, niech się per breuem rzeczy przeszłych memoriam każdy reflectuie; łacno postrzeże desiderari w Oyczyznie pares euentus. Oycowskiemu Naszemu usiłowaniu, snac nie z inszych miar, tylko ze Sancita publiczne w swoiey obumarszy executiey, wprzod potrzebnych umiiaią operatiy, a potym od wszelkich pożądanych oddalaią się Successow. Na co z tym większym żalem zapatrowac się przychodzi, im się to widoczniey zda byc zostawiona sine remedio po przeszłym żal się Boże rozerwanym Seymie. Nie znayduiąc zas na te wszytkie trudnosci y insze walne Rzeptey potrzeby inszego sposobu nad daną

Nasze

Naszę na Radzie po Seymowey, iak nayprętszego Seymu decla-
ratią, toż iak zchylaiąca się woienna pozwolić mogła pora,
do skutku przywodząc, Seym walny Sześć Niedzielny w Warsza-
wie na dzień 17 Mca Grudnia w Roku teraznieyszym skła-
damy, y naznaczamy: ktorego solitas wedle zwyczaiu y prawa
zachowuiąc solennitates, Seymik Vprz: y Wiern: Waszym na
mieyscu zwyczaynym w N: na dzień piąty Mca Listopada
składamy y deklaruiemy usilnie y gorąco zalecaiąc, abyście
Vprz: y Wiern: Wasze tak do przyszło Seymowey, iako y teraznie-
yszey stosuiąc się Instructiey, szczegulnego dobra pospolitego
curam et sollicitudinem przed się wziąwszy, a Staropolską
ku Oyczyznie wzbudziwszy w sercach Synowskich miłość,
tak się Radami swemi in commune bonum stosowali, ia-
koby całość, et securitas uniuersi zachowana, pomnożone
Rzeptey commoda, wsławione Imie et decus Narodow Na-
szych, tyle Nam koło tego ustawicznie myślącym pociech
przyniosły, ile Paternis iedynie życzemy votis, ktory to
Vniwersał aby tym prędzey wszytkich dosyć mogł wiadomo-
ści, on w Grodzie publikować, y po Parafiach ogłaszać
rozkazuiemy; A dla lepszey wiary ręką się własną podpi-
sawszy Pieczęć Koronną przycisnąć rozkazaliśmy. Dan.

Do Wielmo:

Do Wielmoznych Senatorow.

Wielmozny Uprzeymie Nam miły Uważaiąc nie odbitą Seymu iak nayprętszego w takowych ab intra et extra circumstantiach potrzebę; iak tylko zchylaiąca się o tym myslic pozwoliła Campania, on złozylismy, y determinowali w Warszawie na dzien 17 Mca Grudnia w Roku teraznieyszym. Seymiki zas przedSeymowe na dzien 5 mca Listopada, w tymze Roku. Do Senatorskiego zatym Uprz: Wey devolvitur pieczołowania, w taką wziąc consideratią dobra pospolitego rationes, iakoby się ex commodo et utilitate publica dzwigaiąc Seymowi przyszłemu, nie mniey skutecznie, iako zgodnie insinuowac y zalecic mogły, pracowac w tym, a oraz cokolwiek własna zarliwosc erga publicum poda, ze Uprz: Wy będziesz nie wątpiemy, y tym usilniey staranie swoie applikowac zechcesz, on gwałtownieysze z przezornosci swoiey uwazysz Rzeptey potrzeby, ktore sollicite zaleciwszy Dobrego oraz od Pana Boga zyczemy zdrowia. Dan &.

Do Urod: Kasztellanow Starostow &.

Po pierwszym w swoiey uchwale dotąd ieszcze po nielkiey części nie wykonanym, po drugim zas zerwanym zal się Boze Seymie w iakowych została Rzecz pospolita

terminach

terminach, y iak cięszkie ~~y~~ Nas y starania Nasze zwaliły się trudności, tak to iest rzecz widoczna, iako trudno na usłudze trzymać Woysko bez płacy, Woynę prowadzić sine belli nervo, y bez tego Oboyga Sacri faderis correspondować lidze: Te wszytkie defecta, y cokolwiek ieszcze z nieopatrzności publiczney mogło desiderari, usilnym Naszym Oycowskim pieczołowaniem przy osobliwey łasce y pomocy Boskiey extra discrimina rerum ogarnąwszy y zastąpiwszy, gdy w dalszy czas skuteczniey y gwałtowniey wielkim y gwałtownym Rzeptey potrzebom prowidere należy. Seym walny w Warszawie na czas w Uniwersałach wyrażony deklarowaliśmy, naznaczywszy przed Seymowe na dzień V Mca Listopada w Roku teraznieyszym Seymiki, na ktorych że Vprz: Wa wrodzoną ku własney Oyczyznie, dobru pospolitemu miłością, wiele możesz oświadczyć, usilnie żądamy, abyś wedle pomienionego terminu na własny ziachawszy Seymik, stosuiąc się do teraznieyszey Naszey, y przeszło Seymowey Instructiey, tak obradom tamecznym, pro nota sua dexteritate chciał dopomoc, iakoby odprawione in unione animorum, tę przyszłemu da Bog Seymowi przynieść mogły pociechę; że w Sercach cnych Synow tey Oyczyzny od prywatnego oddalonych interessu, sama się tylko czułość y zarliwość ku chwale Boskiey,

powiesch

powszechnemu niebespieczenstwu, y sławie Narodu znayduie, y odzywa. Co gdy Paternis concipimus desiderijs, dobrego &c.

Do Vrzednikow y Szlachty.

Vrodzony Wiernie Nam miły. Wiadomy Nam w traktowaniu Spraw publicznych y Dobra pospolitego Wiern: Two: experientiey y doskonałosci do Seymiku przed Seymowego od Nas na dzien piąty Mca Listopada, na mieyscu zwyczaynym złozonego listownie zazywamy, zadaiąc Wiern: Twoiey, abys na tenze akt ziachawszy, tamze Studio et opera sua obronę y inne Rzeptey potrzeby ex mente Nostra, ktora w Instructiey tak na przeszły Grodzinski (infortunio Reipca) zerwany, iako y teraznieyszy w Warszawie naznaczony Seym wydanych Wiern: Twoiey patebit, iak nayusilniey promowował. Więc aby Vrodzoni Posłowie szczegulnemu dobru pospolitemu faucentes przyzgodney Seymiku conclusiey obrani na Seym, y wysłani byli, wziętoscią y perswazią swoią, ktorą u Braci mozesz Wiern: Twoia allaborare nie poniechał. Non cedet steriliter conatus Wiern: Twoiey, ktory Synowsko communi bono et commodo Oyczyzny, a oraz uotorum Nostrorum successui impendes. Dobrego &c.

Instructia

Instructia JKMci P. N. M. na Seymik przed Seymowy Seymu walnego Szesc Niedzielnego Warszawskiego dnia 17 Mca Grudnia w roku teraznieyszym przypadaiącego Vrodzonemu N. N. dana w Kancellariey Koronney dnia X. Mca Pazdziernika Roku MDCLXXXVIII.

Po zerwanym przeszłym pœnitendo exemplo Seymie, im niespodzianiey nie tylko zadna oczekiwana nie nastąpiła obrada, ale nawet przeszłego ieszcze Seymu Warszawskiego dotąd po wielkiey części powszechna osycha uchwała, w tym głębszych y cięższych Status Rzeczpltey zostawiony trudnosciach, coz inszego mogł reprezentowac, tylko ze trzymac Woysko in obsequio, a płace nie prowidowac; prowadzic woynę, a de nervo oney nie myslic, dostarczac y dociągac ad onera et successus S. Ligi, a na to zadney nie czynic gotowosci, iest to cawne oczywistego zawodu wystawic dowody.

Mogły ztąd y przez niedopełnienie pierwszego, y przez rozerwanie drugiego Seymu cieszkie na Rzeczpltą zkupic się y nawalic razem niebespieczenstwa, ile przy tak ustawiczney Nieprzyiacielskiey bez przestanku zimie y

lecie

lecie przeciwko Rzeptey natarczywosci, ale oto dobroc Bo-
ska wszechmocną swoią te Panstwa dzwigarelką, przy
nieustaiącym nigdy JKMci P. N. M. staraniu, omni prawie
consilio et auxilio destitutam publicam securitatem inte-
gerrime zachowała, y z oney się tym więcey cieszyc a oraz
tym skuteczniey o niey radzic pozwala, im większe trudnosci
et pericula rerum znaydowały się, y ieszcze znaydowac muszą.
Te wszytkie opuszczonych rzeczy molem nie ukontentowanego
Rycerstwa zle interpretowaney in retinendo fadere przyia-
zni porwanych Seymikow, y niewypłaconych z przeszłego
ieszcze Seymu podatkow, krom tego, ze JKMć P. N. M. zdrową radą
y przezornoscią swoią dzwigac, trzymac, et superare musiał,
zyczył koniecznie, tak iako zwykł nie oszczędnie, y iako się na
Radzie po Seymowey deklarował zdrowiem własnym, y Osobą
Panską całosc Oyczyzny zaszczycic, y w Obozie Kampanią od-
prawic; iakoz gdyby niektorych Wielmoznych Senatorow usilna
dissuasia, a bardziey reflexia, ze pograniczna y bliska JKMci P.
N. M. przytomnosc od Woysk, zamierzonym y przedsięwziętym
Czambułom Tatarskim wstręt czynic mogła, pewnie by był ani-
mum immortalium pro Rzpca operum, cupidum, z tego tu
Pogranicza swoią ozywionego bytnoscią do bliskiego prze-
niosł obozu, y tam tez vigilias usibus Castrorum oddał,

Ktore.

ktore tu w polach pogranicza tego pro uniuersorum exercuit quiete. Ze iednak daley arduum et operosum tak wielu potrzebom, y roszczącym się coraz to wiekszym roznym circumstantiom prouidere bez powszechney Rzeptey obrady JKMci P. N. M. za naydoskonalszy ex usu Maiorum w takowych razach wziąwszy srodek, Seym złozyc y deklarowac raczył szesc niedzielny walny w Warszawie na czas w Uniwersałach specifikowany. Do ktorego krom przeszłych Instructiy, coby przydac miał nie znayduie JKMci P. N. M. tylko to, ze Nieprzyiaciel (co w osobliwą reflexią y uwagę podaie) tak iest pilny y ustawiczny wszelkimi sposobami, siłami, y gotowoscią woienną przeciwko Naszey stronie, iakoby zadney nigdy z nizkąd nie miał przeszkody, y iakoby tylko Nas samych woiowac, y konac nalezało: bo nie tylko ze zadney nigdy z Prowiantem do Kamienca nie opusci cadentiey, nie tylko ze Seraskiem z Tureckim zadney Kampaniey nie omieszka woyskiem, nie tylko ze Ordy Budziackie, Biłogrodzkie, Nahayskie, po kilka kroc do roku Panstwa Nasze infestuią; ale tez y Krymskie po wielkiey części zadney nie obawiaiąc się na krym diwersiey, na Nas ustawicznie tak cięszko nalegaią, ze y teraznieyszey Kampaniey ich kilkoniedzielnym koło Woyska Naszego wieszaniem się tak iest Kawaleria w konie wyniszczona y znuzona, ze ledwie się ktorey Kampaniey, iako dochodzi z relatiey pamięta w koniach podobna nuza.

Aze

A że JKMć P.N.M. per tot niewinnosci swoiey discrimina di-
dicit, iako wiele detorta interpretatio, nie tylko insimulare, ale
tez y w nayzyczliwszych sercach szerokie radicare może suspi-
cie, y tym szkodliwsze, im to dowcipnieysze, a krom wszelkiego
podobienstwa, tedy obawiaiąc się aby tak potrzebne w wielkich
y gwałtownych Rzeptey sprawach obrady iakimikolwiek nie
były zaprzątnione niepotrzebnemi, y z pomienionych suspicyi
pochodzącymi trudnosciami, JKMć P.N.M. fide Regia, y samym
Panem Bogiem się swiadcząc, ktory iest Scrutator cordium, wyzna-
wa, że iako in antecessum o siedzeniu Naiasnieyszego Krolewica
JKMci Jakuba Syna swego Namilszego nie myslił y nie był
sollicitus, tak nigdy nie rozumiał, aby ta okazia o nieprzeswiad-
czoney nigdy przeciwko wolnosci, y Prawom Oyczystym dobroci
iego Panskiey miała tak wiele przynosic opacznego tłomaczenia,
iak wiele napięta mogła potrzebowac ludzka niechęc; Niech
tedy w niczyiem nie zostaie Sercu, azeby JKMć miał iakim-
kolwiek intercsem swoim publica onerare Consilia. Nawet
y tym tak cięszkim y niesłychanym (uskarzywszy się przez list
tylko Wielmoznym Senatorom) zalem swoim, ktory recentissi-
me w Berlinie przez Xięcia Karola Neyburskiego violatis
sponsalijs tegoz Naiasnieyszego Krolewica Jmci z Xiężną Mar-
grabiną Bra[illegible]ebowską, Osobie Panskiey y całemu Naiasniey-
szemu Domowi iest uczyniony, zaprzątac nie chce, nie dla
tego

tego, aby miał wątpić, że miłością y affektami onych Synow osa-
dzony, y na nie, życiem, zdrowiem, y krwią swoią zarabiaiąc,
nie znaydzie tego u wdzięczney Rzeptey respektu, żeby bona
malaq iego y Naiaśnieyszego Domu za własne swoie przyięła:
ale żeby po tak wielu rożnych opacznych udaniach, ktorych bez
serdecznego wspomnieć nie godzi się żalu do całkich kolwiek
nowych impressiy nie dać okazyey.

W inszych wszytkich punktach referować się raczy JKMć
P. N. M. na przeszło Seymową Instructią, ktorą tu annectere raczy,
lubo nie wątpi, że w Grodach znaydować się musi. Co wszyt-
ko doskonaley prudentia, et activitas Poselska wyrazić sta-
rać się będzie.

Przy tey przeszłoroczną Instructią dano, a do Litwy punkt
taki przydano, a Instructiey nie pisano.

W inszych wszytkich punktach referować się raczy JKMć
P. N. M. na przeszłą instructią, wyiąwszy certas ambiguitates
punctorum o Colligatiey z Stolicą, y o pokoiu z Turkami,
tudziesz o locatiey woyska na Wołyniu, JKM. P. N. M. tener-
rimo piastuiąc animo indemnitates et praerogativas Dobr
Ziemskich nie dawał na nie żadnego ordinansu &.

List do Posła.

Vrodzony Wiernie Nam miły. Podaią plac do świadczenia

ochoty

ochoty Wiern: Tey ku Maiestatowi Naszemu, y Rzeptcy tera-
znieysze publiczne sprawy, do ktorych potam Wier: Tey zazywa-
iąc prudentiam, zlecamy, abys pod Characterem Posła Naszego
na Seymik przed Seymowy ziachawszy, Studia et animos Civi-
um do spolney obrady tak zagrzac y kierowac starał się, ia-
koby opatrznosci Naszey Oycowskiey, a oraz wyrazonym w
Instructiach Naszych punktom, ex commodo et publica utili-
tate dosyc się stac mogło. Cedet ta in publicum przysługa Wier:
T: in tantum u Nas meritum, ze iey w podaiących się da Bog
okaziach pamietni będziemy. A teraz dobrego &.

Generały Wielkopolski, Małopolski, y Mazowiecki wy-
szły data eadem et essentia styli, ktore się tak odprawuią:
Wielkopolski w Kole, Małopolski w Korczynie, Mazowie-
cki y Podlaski w Warszawie d. 19 Novembris.

Expeditia Pruska na tenze Seym Warszawski, tegoz czasu expediowana.

Litera Universales.

Universis et Singulis quorum interest, praesertim verò
Senatoribus, Dignitarijs, Officialibus, totiq Nobilitati Palatina-
tus Culmensis, Sincere et Fideliter Nobis Dilectis, gratiam

Nostram

Nostram Regiam, Magnifici ac Generosi, sincere et Fideliter Nobis dilecti. Si publici euentus omnibus negotijs tanto respondere possent successu, quanti sunt circa bonum publicum labores, et continuæ qua Domi, qua Foris Nostræ sollicitudines, nunquam Patriæ hæ defuissent prosperitates, quas et communis desiderat expectatio, et peculiaria optime uolentium expetunt uota; Sed cum Nri conatus sine concomitanti omnium applicatione non sufficiant, quinimo eosdem pro commodo et utilitate publica grauiter præstitos variæ præsepe inficiant, eneruentq; aduersitates, id circo, aut infausto euentu, optimæ etiam consueuerunt terminari intentiones, aut nunquam debitum sortiuntur finem, suis destituta executionibus perfectissima consilia, trahuntq; secum non tantum sterilitates, exoptatorum successuum, uerum etiam amissionem omnis speratæ occasionum opportunitatis, ipsaq; ferunt rerum discrimina. Non intendimus hæc exaggerare, quisq; breuem rerum memoriam anteactarum repetendo, facile conijciet, in Patria desiderari pares euentus, Paternæ Nræ sollicitudini, idq; non alia de causa, nisi quod Lancita publica suis frustrata effectibus, in primis necessarias subtrahunt operationes, deinde omnibus uotiuis sunt uacua successibus, quæ omnia tantò grauiùs ferre patimur, quantò euidentiùs derelicta uidentur sine remedio

post

post infelicem Comitiorum disruptionem. In his igitur difficultatibus, arduisq; Reipcæ necessitatibus, aliam medelam non cernendo nec inueniendo, quam insinuatam Nrâm in Consilio post Comitiali declarationem, eandemq; quam primum deficiens bellicarum operationum opportunitas permisit, ad effectum deducendo, Comitia Generalia Regni Varsauiæ d. 17. Xbris Anno præsenti indicimus, quorum præuias iuxta praxim et legem obseruando solennitates, Conuentum Generalem Statibus et Ordinibus Terrarum Prussiæ Mariæburgi ex termino incidentem pro die xix Mensis Nouembris designamus et præfigimus, obnixè ferventerq; commendando, ut Sincerit. et F.F. Vestræ tam anteriori, quam præsenti conformando sese Instructioni, unicam boni publici amplectendo curam, et ueteri erga Patriam insistendo charitati, eò consilia sua dirigant, quatenus integritas, securitasq; uniuersi conseruata, aucta Reipcæ commoda, eleuatum nomen, decusq; Regni Nostri assiduè Nobis circa hæc sollicitis tantum afferant solatij, quantum Paternis exoptamus desiderijs. Ut autem celerius præsentes Literæ Nræ Uniuersales omnibus innotescant, in Castris, locisq; solitis easdem publicare mandamus, quas in maiorem fidem manu Nra subscriptas, Sigillo Regni communiri iussimus. Dabantur Zloczeuiæ d. 1mo Octobris, Anno Dni 1688 Regni Nostri 18.

Instructio

Instructio S. R. Mtis D. N. Clem: pro Conuentu Generali ante Comitiali Statuum et Ordinum Terrarum Prussiae die 19 Mensis Anni Pntis incidenti, data in Cancellaria Regni d. 1. 8bris, 1688.

Post abrupta praeterita paenitendo exemplo Comitia, quo insperatiùs non tantùm ullum desideratum subsecutum est consilium, uerum insuper anteacti adhuc Conuentus Varsauiensis hucusq maiori ex parte laudata sterilescant, Sancita, eò in profundioribus, grauioribusq Status Reipcae derelictus perplexitatibus, quid aliud ualuit repraesentare, nisi quod retinere Exercitum in obsequio, et stipendia non contribuere, bellum continuare, et de neruo illius non cogitare? necti nitiq ad onera et successus Sacrae Colligationis, nullum uerò ad id maturare apparatum, est defactò cassum agere, inanesq ostendere curas.

Poterant inde tam per non executionem priorum, quam per disruptionem secundariorum Comitiorum grandes aduersus Rempcam confluere, simulq ingruere procellae, praesertim in tam continuis hostilis potentiae, sine intermissione aestate pariter et hyeme insultibus, uerum bonitas Diuina potenti hoc Regnum subleuans dextera, cum incessanti unquam S. R. Mtis sollicitudine, omni prorsus et auxilio destitutam publicam securitatem integerrimè

conseruauit.

conseruauit, et de ea tantò magis exultare, efficaciusq; consultare indulget, quantò maiores difficultates et pericula rerum reperiebantur, et hucusq; reperiri non cessant. Hanc totam rerum omissarum molem frustrati sua mercede Militis, aegre interpretanti in retinendo foedere studij Scissorum passim Comitiolorum, et non exolutarum de praeteritis Comitijs contributionum, ultra id quod S. R. Mtas Dnus Clem: sano consilio, innataq; prudentia, baiulare, sustinere, et superare non destitent, scissorum passim Comitiolorum, et non exolutarum de praeteritis Comitijs Contributionum praeoptabat omnino, ita prout consueuit fortiter, et quemadmodum in Consilio postcomitiali declarauerat vita Personaq; sua Regia integritatem Patriae asserere, Castrisq; adesse; Et certè nisi plurimorum Magnificorum Senatorum obnixa fuisset dissuasio, seu potius reflexio, quod contermina vicinaq; Exercitui S. R. Mtis praesentia destinatis, paratisq; excursionibus Tartaricis obicem ponere posset, opportunius procul dubio animum immortalium pro Rep̃ca operum cupidum ex his confinijs suo animitus obtutu ad proxima transtulisset Castra, ibiq; etiam usibus Castrorum easdem dicasset vigilias, quas hic in campis ipsiusmet colliminij pro uniuersorum quiete exercuit. Cum tamen amplius arduum et operosum tantis necessitatibus, et emergentibus identidem grauio-

ribus

ribus uarijsq; circumstantijs prouidere sine Vniuersali Reipcæ consilio, S: R: Mtas Dnus Clem: perfectissimum præsentissimumq; ex usu in talibus vicissitudinibus secutus medium Comitia Generalia Regni Varsauiæ indixit, præfixitq; pro tempore in Literis Vniuersalibus expresso. Pro quibus ad anteriores Instructiones, quid esset addendum non habet, S: R: Mtas, præterquam quod hostis (idq; ipsum præcipuæ reflexioni ac trutinæ subijcit) adeo sit attentus, intentusq; omnibus medijs uiribus, bellicisq; moliminibus contra Nostram Patriam, ac si Nos præda furentum, primaq; Castra simus, nec aliunde maius ipsi, quàm à Nobis immineat periculum, Nosq; tantum solos armis petere et profligare ipsi expediat. Nam præter quod nullum bellandi spatium omittere patiatur, tum, præter quod Budziacen' Bilohroden', Nahaien' aliquoties in annum fines Regni inuadant, Cronenses etiam maiori ex parte nullam metuendo diuersionem Nobis continuò tam grauiter impendeant, ut præterita æstate sua per aliquot Septimanas circa Exercitum Nrum circumuolitatione, adeo Equestrem Militiam attriuerint, et Equis orbauerint, ut uix unquam sicut ex relatione constat memoretur similis Equitatis calamitas. Quia uero S: R: Mtas D: N: Clem: per tot innocentiæ suæ discrimina didicit, quantum detorta interpretatio non

tantum

tantum insimulare, sed etiam in candidis pectoribus, ingentes radicare potest suspiciones, eoq; nocentiores, quo ingeniosiores, idq; supra omnem possibilitatem. Praecauendo igitur ne tam per necessaria, in magnis praegnantibusq; Reipcae negotijs Consilia, quibusuis importunis, ex eodemq; suspicionum fonte pullulantibus inficiantur difficultatibus, S. R. Mtas D. N. C. fide Regia illoq; teste qui est scrutator cordium declarat, quod sicut in antecessum de sessione ultronee oblata Sermi Principis Iacobi Filij sui Charissimi non cogitauerit, nec sollicitus fuerit, ita nunquam existimauit, ut haec occasio de illibata erga libertatem, iuraq; Patriae bonitate S. R. Mtis tantum sinistrae interpretationis causare potuerit, quantum conspirata uel exigere uel exercere impulerat malignitas. Nullus igitur inhaereat animo, quasi uero S. R. Mtas D. N. C. aliqua spriuata sua ratione publica consilia onerare intendat; quinimo nec etiam eo tam grauiori, et inaudito (insinuata tantum modo per Literas Magnificis Senatoribus uel leui notitia) angore, doloreq; qui recentini Berlini per Ducem Carolum Neoburgicum uiolatis Sponsalijs Sermi Principis Iacobi cum Marchionissa Personae Regiae totiq; Sermae Domui est inflictus, difficultare Rempcam minime cogitat,

non

non quod sit dubius ancepsq; ne amore Civium euectus, huncq; vita et sanguine hucusq; merendo, sit eum apud gratam Patriam repertutus, expertusq; candorem, ut bona ac mala eius, ac Serme Domus pro suis reputet, recipiatq; sed ne potius per tot varias sinistrasq; insimulationes, quas sine acerbiori haud licet memorare dolore, nouis iterum aliqua praebeatur impressionibus occasio.

In alijs omnibus punctis sese refert S. R. Mtas ad ultimam ante comitialem Instructionem, quam in Actis Archiualibus non dubitat exstare.

Sed haec omnia prudentia Nuntij non tantum uberius edisere, sed etiam maturius, accuratiusq; exprimere conabitur. Credentiales eidem debent dari.

Ad Senatores, Dignitarios, et Officiales.

Po pierwszym w swoiey uchwale dotąd ieszcze po wielkiey części niewykonanym, po drugim zas zerwanym, zal się Boże Seymie, w iakowych została Rzeczpta terminach, y iak cięszkie na Nas y starania Nasze zwaliły się trudności, tak to iest rzecz widoczna, iak trudno na usłudze trzymac Woysko bez płacy, woynę prowadzic, sine bellinerio, y bez tego oboyga Sacrifaderis correspondowac Lidze, te wszytkie defekta, y cokolwiek ieszcze z nieopatrzności

trzności publiczney mogło desiderari usilnym Naszym Oyco-
wskim pieczołowaniem, przy osobliwey łasce y pomocy Bożey
extra discrimina rerum ogarnąwszy y zastąpiwszy, gdy w dal-
szy czas skuteczniey y gruntowniey wielkim y gwałtownym
Rzeptey potrzebom providere należy: Seym walny w Warszawie
na czas w Uniwersałach wyrażony deklarowaliśmy. Generał
zaś Uprz: y Wier: WW: w Malborku według swoiey alternaty
przypadaiący, na dzień 19 Mca Listopada roku tegoż zkłada-
my, y naznaczamy. Na ktorym że Uprz: Wo wrodzoną ku
własney Oyczyznie, y dobru pospolitemu miłością wiele mo-
żesz oświadczyć, usilnie żądamy, abyś wedle pomienionego
terminu na pomieniony ziachawszy Generał, stosuiąc się do
teraznieyszey Naszey y przeszło Seymowey Instructiey, tak obra-
dom tamecznym pro nota sua dextentate dopomoc chciał,
iakoby odprawione in unione animorum tę przyszłemu da
Bog Seymowi przynieść mogły, pociechę, że w sercach cnych
Synow, tey Oyczyzny od prywatnego oddalonych interessu,
sama się tylko czułość y zarliwość ku chwale Bożey po-
wszechnemu bespieczeństwu y sławie, Narodu znayduie,
y odzywa. Co gdy Paternis concipimus desideriis, Dobrego
Uprz: Wey od Pana Boga życzemy zdrowia Dom &.

Ad Civitates

Ad Ciuitates principaliores tres.

Spectabiles et Famati Fideliter Nobis Dilecti. Post praeterita in suis Sancitis hucusq; magna ex parte nondum executioni mandata, post immediata uero abrupta dolendo exemplo Comitia, in quibus Respca haeserit, vadis, quamq; grauia et curas et sollicitudinem Nostram deuoluta fuerint, negotia, tam clarum et apertum id est, quam difficile in obsequio tenere Militem, sine stipendiorum prouisione; caeptum continuare bellum, sine eius neruo, ac sine utroq; Sacri foederis correspondere ligamentis. His omnibus defectibus, et quidquid adhuc de neglectu publicarum curarum desiderari potuit, suffragante Caeli patrocinio impensè nostra Paternaq; sollicitudine extra discrimina rerum, suffectis, ac superatis, cum ulterius non minus efficaciter, quam solide praegnantibus urgentibusq; Reipcae necessitatibus intersit prouidendum. Comitia Regni Generalia Varsauiae pro tempore in Uniuersalibus Literis Nostris praefixo declarauimus, atq; indiximus, quorum usitatas obseruando solennitates, Conuentum Generalem F.F.V.V. pro die 19 Mensis Nouembris Mariaeburgi iuxta suum alternum recursum incidentem praefigimus, et designamus, impensè requirendo, quantenus F.F.V. functae prius Particularibus de more Conuentibus, dicto Generali

rali per suos Deputatos, Viros capaces, boniq; publici amantes, plenaria instructos facultate ita adesse uelint, quomodo absolutis in unione animorum suis Consilijs, eandem imminentibus Deo dante adferre ualeant consolationem, palamq; faciant, quod in candidis Statuum et Ordinum Terrarum Prussiæ pectoribus, ad priuata non flectentibus, ipse tantum amor Patriæ, zelus gloriæ Dei, securitatis publicæ, et Famæ Gentis Nostræ uigeat et florescat, Quod dum Paternis concipimus uotis: F. F. Vras optime ualere iubemus. Dabantur &c.

Ad Ciuitates Minores.

Famati Fideliter Nobis Dilecti. Iacturis publici boni ex abruptis infausto casu præteritis Regni Comitijs, periculisq; inde in Rempcam promanantibus, pro Paterna Nostra sollicitudine obuiare et mederi uolentes, indiximus Generalia Regni Comitia Varsauiæ d. 17 Mensis Xbris Anno pnti, inter quorum solennitates, siquidem Conuentus Prussiæ præcedere debet eundem d. 19 Mensis 8bris, iuxta suum alternum recursum Marieburgi incidentem, Statibus et Ordinibus Terrarum Prussiæ assignauimus et promulgauimus. Cui ut F. F. quoq; Vra pro more et antiqua consuetudine per suos Delegatos Viros prudentes, et in commune bonum propensos plenaria instructos facultate, functæ prius particularibus de

more

more Conuentibus adesse non intermittant, pro recepto usu intimamus, eosdem bene ualere iubentes. Dabantur &c.

Do Wielm: Wdy Chełmin: w Jaworo: d. 25 Pazdier:

Wiedząc że Vprz: Wa na Seymikach Inflanskich, możesz optimos influere sensus, a oraz y de subiectis na przyszły Seym prouidere, dlatego zdało się Nam Vprz: Wę compellare, abyś pomieniony Seymik z pierwszego przypadaiącego terminu zemknąwszy z Nami się wprzod listownie zniosł, kogo ztamtąd tak z Korony, iako y WXL: na Poselską życzyć będziesz functią. A My powtorny za przestrzeżeniem iego wydać rozkażemy Vniwersał, pewni będąc, że ztamtąd za Staraniem Vprz: Wey prodibunt documenta, należytey tak ku Nam, iako y Dobru pospolitemu zarliwości. A teraz dobrego &c.

Do Wieleb: Biskupa Zmudzkiego d. ead.

Wielebny w Bogu Vprzeymie Nam miły. Przyimiesz to Vprz: Wa za znak osobliwey Naszey ku sobie propensiey, gdy rationes dobra pospolitego, a oraz honoru Naszego na teraznieyszych Przedseymowych aktach na ten Vprz: Wey składamy umysł, ktorymes się zawsze pro innata sua generositate do Naszey y publiczney zabierał przysługi. Nie potrzebuiemy nic więcey, tylko aby miłey Oyczyzny prouideatur securitati, a Nasze Oycowskie starania, y prace wzbudziły

tak

tak wiele w Sercach Ciuium, słuszney za honor Nasz, y Naiaśnieyszego Domu Naszego zarliwosci, iak wiele My zycia y zdrowia Naszego publicæ impendimus utilitati. Zagrzeiesz Vprz. W.ci do tegoz y Przyiacioł swoich, ktorych cokolwiek uznamy optimi zeli, wszelkim Naszym respektem nadgradzac winni będziemy, tenze y samemu Vprz. Wey otwartą ofiaruiąc dobrocią, Dobrego od Pana Boga zyczemy zdrowia. Dan &.

Ad Sanctmum Pontificem in Octobre A.o 1688.

Beatissime Pater.

Post oscula beatorum pedum Sanctitatis Vestræ, mei, Regniq; ac Populorum meorum humillimam recommendationem. Grauissimus dolor pessum dati humaniq; Diuini Iuris, in uiolatis carissimi Filij mei primogeniti, Principis Iacobi Sponsalijs, tum limitaneæ, quas missis Exercitibus uersus Camenecum contra hostium numerosos Schytharum et Turcarum Exercitus personaliter sustinere statueram excubiæ; ac post uno uelut ictu superuenientia in dicendorum Regni Comitiorum negotia non permiserunt, tenerrimo Sanct. V.æ animo, citius insinuare ea, quæ dum exempla facinorum et ingratitudinis excedunt, uix paria ad sui expressionem habent uerba. Scitu et beneplacito Sanct. V.æ per Illustrmos et Rendmos Cardinales Bonuisium atq; Pallauicini mihi insinuato;

desti:

destinaueram memorato carissimo Filio meo in eundem cum Principissa Radiuilia relicta Marchionis Brandeburgici Vidua Matrimonium. Quod ubi rite et legitime per Sponsalia, annulos mutuò traditos, Literas, obligationes, interpositam Sermi Electoris Brandeburgici fidem, et stipulationem, post exaratas ipsiusmet Marchionissæ ad Sermam Reginam Dnam Consortem meam charissimam usurpato Filiæ nomine, et uocabulo Literas, post res conclusas et perfectas, bonorumq; et hæreditatum discrimine uallatas, curatum, publicatum, proclamatum, ac in aures, oraq; hominum palam euolutum fuisset. Tum Principi Anhaltino, tum reliquis Electoralibus Consiliarijs, tum externum Principum Ablegatis publicè significatum fuisset. Princeps Carolus Neoburgicus rem alienam et sponsalia concupiuit, inuasit, clandestinumq; ac simul fædum in Domo Ministrorum Imperialium, de raptu, fraude, ac de omnis licentiæ iure conflauit Matrimonium. Venit in eo extra memoriam et exemplum facto, non unum æque dolendum, ac detestandum facinus, capta Regni Dominiorumq; meorum sine scitu et uoluntate proprij Domini subdita erepta naturali protectioni, et tutelæ, qua in Regno meo omnium Orphanorum de iure præscripto fungor, sine consensu Supremi Tutoris, pupillæ usurpata iuri alienigenarum de gremio et sinu Reipcæ hæreditaria Ciuis rapta, deniq; Filio meo desponsata.

sata uxor. Parum est, si hic Personam, et Domum meam mille ingratitudinum telis sauciatam quærar. Ingenioso malitiæ genere, ac mille pessimis artibus, sæuitum est in honorem, nomenq; meum, qualibuscunq; per Dei gratiam ad immortalitatem stabilitum meritis. Procus nempe obtrusus, uelut ex insidijs destruendis rebus admota machina, cum alias potuisset fabricare Fortunam suam, antequam Filij Nri tam profunda interuenisset connubialis contestatio. Quæ utiq; non nisi post unum annum, et amplius à morte prioris Mariti Marchionis Brandeburgici capta est, sed dilatus et seruatus Procus, quò ingeniosiòr contra Nomen decusq; meum in euersionem conclusorum arietaret malitia. Nec huic actui iuuenile Principis Neoburgici ingenium par potuisse fore existimo, adeoq; eidem minus succenseo, sed potiùs Superiòr aliquis Genius, author, director, et Conciliator ipsius, èò magis ineuitabili necessitate demonstratur incusandus, quo frigidiorem, ac pene nullum exhibet sensum, non modo in præstanda de ministris suis iustitia, sed etiam in excusando eorum illicito progressu. Quæ dum Summo præcludente reliqua uerba dolere Sanct. Væ fiducialiter narro, Paternam indulgeat bonitatem et pauculum momentum se se reflectendi. Potuit ne quid atrocius, acerbiusue accidere, mihi, ab ea parte et manu, pro qua uocatione et impulsu Sanct. Væ Sedibus meis excitus, alienas repetens, ac fideliter restituens

non minus

non minus sinceram nauaui operam, ac fortia gessi? Potuerunt eo usq; tantum grata esse, quousq; recentia beneficia ibi collocata, unde uel ipsa Orbis totius conscientia, in seram itura posteritatem proclamabat gratitudinis specimina? Possuntne pro gloriosissimo Sanct: V.ae Pontificatu prouecta quantacunq; in rem Christianam merita mea adeo ignobili sepeliri obliuione, ut in ea tam enormi iniuria etiam ad compassionem inimicorum deseuire liceat? uel saltem quomodo id fieri potest, ut Regna, Prouinciae, Urbes captae gratam non reducant memoriam, quibus initijs capta crescat felicitas, quam originem quaeue principia prosperitatis Sacri belli recognoscere debeat. Hucusq; enim cum Regno meo exhausto, et attrito alienis immolor successibus, omnibus proficua diuersione, mihi ac Regno meo in immensum detrimentosa praecipuas in se, et assiduis hybernis, ac aestiuis temporibus hostium vires conuertente. Victoriam reputo si Sterilitatem et defectus, si sollitudines et uacua deserta, superare, ac hostium impetus à finibus retundere licet: Attamen id ipsum in obtrectationem potius, quam meritum cedit, imo dum in Nuperis Grodnae Comitijs Christianae causae Sacriq; foederis firmati, quod hactenus Sacrosanctè colui, ac inconcussa fide seruaui, et ad ultimum seruabo, sollicitè desudo, contra me Domumq; Regiam turbulentorum intestina molimina, in Viennensi Officina conflata, ad eius incudem elaborata, proq; uicibus beneuolentiae et gratiarum in

causas

causas tantorum degenerat dolorum, eò sensibiliores, quo minus unquam speratas tandem, ne quid offensæ deesset sollicitati Moldaui et Valachi, post iuratam mihi solennissimo ritu fidem. Quasi tot Regna ac Prouinciæ Trans Danubianæ Cæsareis armis subiectæ et subigendæ pro nihilo sint, Polonisq; nudæ Cameneci rupes, ac mænia iusto futura sint præmio pro tot Florentissimarum Prouinciarum iactura, quas Moschis cedere debui, ut illos Sacro Fœderi adiungerem. Totum hoc dum profundiùs Sanctitas Vestra penetrare ac scrutari pro iustitia et æquitate uoluerit, minimè dubito, quin ad Paternum eius pectus, filiale reclinanti caput, uberrima porrigat solatia, quibus tanti leniantur angores. Diuturnum interim, rerum Christianarum arbitrium, cum prosperrima ualetudine ex animo precor. Meque cum Regno meo Protectioni, ac Sacris eius plantis humillimè adulutum commendo &c. Dabantur in Russia Sauorouiæ &c.

Sanctitatis Vestræ

Expeditia

Expeditia na powtorny General Pruski Przed Seymowy.

Litera Uniuersales.

Vniuersis et Singulis &c. Quo impensioribus in id incumbimus votis et studijs, ut publica Consilia, et inde promanantia commoda felicissimis in dies augeantur successibus, eò grauiores ex contrario eorundem euentu adferri Nobis molestias. Cum proinde indictus nuper ante Comitialis Statuum et Ordinum Terrarum Prussiæ Conuentus Generali exitioso quodam facto, suum non potuisset sortiri effectum, penetrat id tenerrimum animum Nostrum adeo, ut nisi potior Nobis uideretur clementia, quam pænitentia mali exempli, nequaquam inter tot inualescentis usus abrumpendorum Particularium Conuentuum, dedecora Nostram cura exerceret mentem, de subrogandis vicibus. Benignitati itaq; Nostræ innixi, bonoq; publico Terrarum Prussiæ prospicere cupientes, Secundarium Conuentum Gnalem Graudenti pro suo alterno recursu incidentem Statibus et Ordinibus Terrarum Prussiæ indicimus, et designamus; enixè et per decus communis Patriæ efflagitantes, ut Sincerit. et Fidel: Vestræ positis et damnatis quibusuis discordijs pro loco et termino destinato conueniant, id unicum pro meta Consiliorum statuentes,

ut

ut publicis, ijsq; grauissimis Patriæ negotijs optimè prouisum, prospectumq; sit. Tales deinde de medio sui pro Generalibus Regni Comitijs eligant, Feciales, qui publica à priuatis recementes, optatam tranquillitatem, ac decus omne Patriæ cupiant. Pro meliori verò omnium notitia Literas hasce Nostras Vniuersales promulgari ac publicari mandamus. In quorum fidem præntes manu Nostra subscriptas, Sigillo Regni communiri iussimus. Dabantur &c.

Instructio S. R. Mtis D. N. C. eiusdem Nuntio ad Status et Ordines Terrarum Prussiæ pro secundario ante Comitiali Conuentu Gñali designato: N. N. data in Cancellaria Regni.

Exponet Nuntius horrere animum S. R. Mtis Dni Nri Clemi super adsuetudinem mali exempli agendorum per abrupta negotiorum et Consiliorum publicorum, eóq; impatientiæ adduci, ut satius foret inualescenti huic usui, ne præualidus reddatur, obsistere, quam toties pronam benignitatem et clementiam S. R. Mtis D. N. C. tentari. Insuperabiles tamen casus et necessitates Reipcæ uincere animum S. R. M. D. N. C. ut improsperas abrupti nuper Statuum et Ordinum Terrarum Prussiæ Gñalis Conuentus uices, secundario in Literis suis Vniuersalibus determinato compensare non dedignetur; modo is adsit amor et zelus in publicum, qui et S. R. Mtis D. N. C.

et

et universorum respondeat expectationi.
Adquæ flagrantius excitare conabitur N: Nuntius de toto insistendo Instructionis punctis, eaq intimè et accuratè insinuando, uti dexteritas, et prudentia ipsius cui reliqua committuntur fusius exponere et intimare non intermittet.

Ad mandatum S. R. Mtis proprium.

List do Posła.

Urodzony wiernie Nam miły. Im doskonaley upewniamy się ochotą Wier: Tey do usług Naszych, tym poufaley zlecamy mu, abyś functią Posła Naszego na Generał Pruski w Grudziądzu na dzień N: Mca N: przypadaiący przyiąwszy, na pomienione mieysce ziachał, y tam imieniem Naszym et amore boni publici Status et Ordines Ziem Pruskich do tego wszytkiego zagrzać nie omieszkał, cokolwiek należeć będzie ad exequenda Instructiey Naszey na przeszły Generał wydaney puncta, ktora plenius cum additamento teraznieyszey W: T: informabit. Ta zaś przysługa iego nie będzie sterilis, gdyż ią w podaiących się okaziach rependere nie zaniechamy; A teraz dobrego &.

Credens Posłowi:

Rndis Mgficis, Gnosis, Nobilibus, Spectabilibus, et Famatis Statibus et Ordinibus Terrarum Prussiæ pro Conuentu Gnali Graudentum congregatis, Sincere et Fideliter Nobis

Dilectis

Dilectis gratiam Nram Regiam, Rendi Mgfici Gnosi, Nobiles, Spectabiles et Famati Sincere et Fideliter Nobis dilecti. Dedimus in mandatis Vnbili N.N. Nuntium Nrum in Gnali Sincer: et Fidel: V.V. Conuentu agere, atq praeterita Instructionis Nostra puncta efficacissime promouere, ut itaq ipsi in omnibus quaecunq Nomine Nostro ex commodo publico propositurus est, Sinc: et F. V.V.ae tam plenam tribuant fidem quam etiam pronam in commissis negotijs exhibeant facilitatem impensè et sollicitè commendamus. Quibus de reliquo prosperum Consiliorum euentum, et bonam precamur ualetudinem.

Do Wielmoznych Woiewodow.

Wielmozny Uprzeymie Nam miły. Ta publiczna iactura, ktora nie tylko w Woiewodztwach Koron: iniquius przez porozrywanie tak wielu Seymikow grassatur, ale tez y ad Status et Ordines Terrarum Prussiae celeri przeniosła się pede, tak cięszko dotknęła serce Nasze, ze ferendo dolori uix pares iestemy. Zwycięza iednak te wszytkie przykrosci zwykła Nasza in publicum teneritudo, kiedy y Generału Pruskiego infausté zerwanego reparamus iacturam, powtorny na dzien N: Mca N: roku teraznieyszego w Grudziądzu według swoiey alternaty przypadaiący składaiąc. Na ktory abys

Uprz:

Vprz: W.ta ogłosiwszy wprzod partikularne de solito more et usu przez innotescentie swoie Seymiki ziachał, y tam pro meliori onego euentu solitâ prudentiâ, actiuitate, et modis possibilibus dopomoc usiłował: stosuiąc się tak do Instructiey Naszey przeszłey antecomitialney, iako tez quod optimum videbitur przydaiąc, gorąco żądamy, a oraz dobrego &.

Ad Rndos Episcopos Castellanos, Succamerarios &. et reliquos Officiales mutatis in compellatione titulis.

Vrodzony Wiernie Nam miły. Lubo się praualida et adulta uitia rwania krom wszelkiey przyczyny Seymikow tak zagęściły, że się prawie ledwie godzi in abusum Naszey do wydania powtornych Vniwersałow puszczać łatwości. Atoli że satius łaskawością grzeszyć, niżeli nie starać się iacturam publicam reparare; przeto powtorny Generał Pruski w Grudziądzu według alternaty przypadaiący na dzien N: Mca złożyliśmy y naznaczyli, w roku teraznieyszym. Na ktorym usilnie y gorąco zalecamy abyś Vprz: T. stanąwszy, zdanie swoie ku dobru pospolitemu zawsze skłonne otworzył, y to cokolwiekbyś do spolney obrady in moderno rerum Statu, a oraz do wiekopomney Narodu Naszego sławy potrzebnego bydz rozumiał, iak nayskuteczniey poparszy, Nam y całey Rzeczpltey pożądane

wyprawił

wyprawił ukontentowanie, ktorego auidissimè de dexteritate et prudentia Vpri. T. wyglądaiąc, dobrego od Pana &c.

Ad Ciuitates Maiores.

Spectabiles et Famati Fideliter Nobis Dilecti. Non potest hoc sine grauiori apud Nos subsistere censura, quod Status et Ordines Terrarum Prussiæ, loco alicuius succursus Patriæ, nihil sæpius, quam sterilitatem Successuum ex abruptis Conuentibus, a Nobis benignè impertitis damnando usu referat. Quod et nunc iniquissima in publicum sorte accidit, quibus tamen tam dolendis progressibus mederi, pro Paterna clementia uolentes Secundarium Conuentum Gnalem Graudenti iuxta suum alternum recursum incidentem d. N. Mensis N. indicimus et assignamus. Ad quem ut F. F. V.ª pro recepto usu et praxi uiros capaces, boniq. publici amantes plenaria facultate instructus, functæ prius particularibus de more Conuentibus de medio sui eligant et deputent, benignè requirimus. De reliquo F. F. Vras bene ualere iubemus.

Ad Ciuitates Minores.

Famati Fideliter Nobis Dilecti. De sola clementia, et benignitate Regia post abruptum priorem Conuentum Generalem, adhuc Secundarium Graudenti iuxta suum alternum recursum incidentem pro die N. Mensis N. Anni

cpnti

ꝑntis Statibus et Ordinibus Terrarum Prussiæ indicimus et assignamus. Cui ut F. F. V.ª pro more et recepto usu per Viros probos, dexteritate et amore in publicum præditos, plenaria facultate instructos, functæ prius particularibus de more Conuentibus adesse non intermittant intimamus, et eosdem benè ualere iubemus.

Ad mandatum S. R. Maiestatis proprium.

Ad Cardinalem Primatem Regni w Krasnobrodzie d. 9 Xbris 1688.

Post titulos. Toż uotum, ktore Przesw: Nasza Listem swoim d. 1. Xbris wyrażasz, iest y u Nas flagrantissimum widziec da Bog Seymu przyszłego nie tylko initia, sed et finem faustissimum. Dla czego życzyliśmy w Warszawie nie rownie wczesniey stanąc, niżeliśmy się teraz per rationes niespodzianey zdrowia alteratiey wybrac mogli. Nie wątpiemy że tam interea consumata Przesw: Wey prudentia nie będzie proznowała w tym wszytkim cokolwiek ad integerrimum następuiących rad, y publicznego powodzenia należy malatiam. Generał powtorny Pruski wydac rozkazaliśmy cum paterna zerwanego pierwszego compassione, et Summo meliorum desiderio. Miasta Pruskie

Pruskie możesz Przeswiet. W.ra upewnic, o tey, ktora im de iuribus Nostris supremis należy protectiey. Imci Xiądz Kardynał Pallavicini odezwał się tu u Dworu Naszego że z Cesarzem Imcią mowił de progressu Berolinensi, że o tym nie wiedział &

Copia responsu do Hana Krymskiego w Warszawie d. 25 Martij A.o 1689.

Od Nas Naiasnieyszego y naypotężnieyszego Jana Trzeciego, z Bożey łaski Krola Polskiego, Wielkiego Xiążęcia Litewskiego, Ruskiego Pruskiego, Mazowieckiego, Zmudzkiego, Kijowskiego, Wołynskiego, Podolskiego, Podlaskiego, Inflantskiego, Smolenskiego, Siewierskiego, y Czerniechowskiego Wam Jasnie Oświeconemu Wielkich Ord wolnemu Carowi Selim Giereiowi, Krymskiemu, Nahayskiemu, Czerkaskiemu, Perekopskiemu, Petyhorskiemu, Oczakoskiemu, Dobnickiemu, Biłohrodzkiemu, Budziackiemu, Szanskiemu, y innych Ord Tatow, y Tumanow, Hanowi Przyiacielowi Naszemu pozdrowienie, y powodzenie szczęśliwego powinszowania. Wdzięczni iesteśmy wam Przyiacielowi Naszemu za odnowiony dawney y dobrey przyiazni affekt przez wybornego Czoru Ahmet Agę Posła waszego, ktorego według żądania waszego Przyiacielskiego zaraz byśmy byli expediowali; ale że wam Przyiacielu

Nasz

Nasz wiadomo bydz musi, ze gdysmy colligatią z Monarchami Panstw Chrzescianskich stanowili, iako to z Cesarzem Imcią Chrzescianskim, z Carami Ichmciami Moskiewskiemi, y Rzeczą Pospolitą Wenecką, dalismy sobie słowo, ze ieden bez drugiego nie ma w zaden pokoiu traktat wchodzic. Druga ze Nas Cesarz Imć wprzod ieszcze, nim tu Wasz Poseł stanął ostrzegł o Posłach Tureckich, ktorzy na traktat w Wiedniu stanąwszy, oddali y do Nas na ten czas reziduiącemu Sekretarzowi Naszemu w Wiedniu listy od Sułtana Tureckiego, a oraz y moc na pismie pokazali, ze nie tylko z Cesarzem Imcią, ale y z Nami maią zupełne pozwolenie do zawarcia pokoiu, y dlatego nie odprawilismy Posła Waszego Przyiacielu Nasz, czekaiąc, y oglądaiąc się aż by Nam ztamtąd rzetelna była wprzod o zaczęciu, a potym o dalszym traktatow postępku przyszła wiadomosc; ale ze tam rzeczy w długą idą, iuz się Nam nie zdało dłuzey onego dla przyiazni Waszey trzymac y bawic. Odprawuiemy go tedy ze wszelkim Naszym wzaiemnym Krolewskim ku wam Przyiacielowi Naszemu oswiadczeniem się, upewniaiąc ze cokolwiek prawdziwego y przychylnego pokazesz y przyłozysz starania do prętszego skutku pokoiu tego, nie tylko My, ale y ci wszyscy Nasi Colligaci wdzięczni będą. Iakoz y My szczerze zyczemy, zeby raczey ta sława postanowionego szczęsliwie pokoiu wam Przyiacielowi

Naszey

Naszemu, a nie Posłom Tureckim przypisana była, ponieważ oni w długą ten traktat wyciągaią. Wy zas Przyiaciel Nasz z przyrodzenia Narodu swego prętkością rzeczy czynić zwykliscie, y dla tego przez pomienionego Waszego Posła tego po Waszey przyiazni y szczerosci potrzebuiemy, abyscie rzetelną iak nayprędzey dali declaratią, co też dla Nas za tak wielkie Nasze szkody, iako sami w liscie swoim przyiacielsko uznawacie: Co dla Carow Ichmć Moskiewskich, y inszych Colligatow uczynić zechcecie. Co wszytko im prędzey odkryć y oswiadczyć Przyiacielu Nasz nie zaniechacie, tym prawdziwszą y doskonalszą Nam y Rzeptey, y wszytkim Naszym Colligatom pokazecie do pokoiu przychylnosc: Ktorey doznawszy Panską Naszą y Krolewską łaskawoscią y dobroczynnoscią wzaiemnie nadgradzać będziemy. A teraz Wam Przyiacielowi Naszemu przyszczęsliwym szczerey y prawdziwey przyiazni powodzeniu dobrego od Pana Boga życzemy zdrowia.

Copia Listu do Urod: Chorążego Sendomirskiego.

Po części Wier: Twoia za bytnosci swoiey widział co się tu na Seymie działo, a ostatek o złosliwym rozerwaniu nie wątpiemy że będziesz miał od tych, ktorzy wedle cnoty y poczciwosci o prawdzie uczynić mogą relatią: My w żalu Naszym, y w tak cięszkich Rzeptey zawodach przydać więcey nie możemy

tylko

tylko ze należy cordatis Civibus tego przestrzegac na następuią-
cych party Kularnych aktach, zeby nieprawda et falsa nomina
rerum, iako się to iuz nieraz tego dostało gwy niebrały. Czego ze
y na ziezdzie blisko następuiącym pod Koprzywnicą non uar-
nes metus bydz moze, zyczylibysmy tego bardzo, abys tam Xier:
Twoia cum solito Ku Nam affektu, y z należytą Ku prawdzie
inclinatią, z powinnym zas Ku nieprawdzie znaydował się
resentimentem. Co usilnie y gorąco Xier: Two: zalecieszy,
dobrego od Pana Boga zyczemy zdrowia. Dan: w Warszawie
dnia 5 Mca Kwietnia, Roku Pańskiego 1689.

Do Vrodzonego Kasztellana Radomskiego &c ead.

Niewątpiemy ze Vprz: Wasza pro innato erga Patrias con-
suetudines zelo nie omieszkasz ziazdu Koprzywnickiego po
przewodney Niedzieli. Na ktorym aby malignitas falsis nominibus
nie chciała dokazywac, y niewinnych actiy złosliwie tłumaczyc;
interverit pietati et amori Vprz: Wey Ku Nam y Rzeptey tak to
diluere, iako sama istotna prawda y oczywista in praesentia
Ordinum niesie transactia. Cokolwiek w tym Vprz: Wasza
wyswiadczysz rzetelnosci swoiey, nie tylko to cedet in laudem
prisca probitatis, iego, et testimonium tey prawdy, ktorey ies się
sam naysutrzył, ale tez in nexum resktow Naszych, ktore
mu przy podaiących się ofiaruiąc okazjach dobrego od
Pana Boga zyczemy zdrowia Dan.

Do Smu

(Łosia)

Do Jmu Pana Wdy Pomorskiego d. 6 Aprilis, 1689.

Po zerwanym złosliwie Seymie, o czym Vprz: Wo przez umyslnego donieslismy Curiera, iakie Nam wiadomosci, iakoby to iednego nie dosc było nieszczęscia przyniosła poszta Wiedenska, kommunikuiemy Vprz: Wey in originali, umyslnego znowu wyprawuiąc Curiera, dla tym prętszego Vprz: Wey w drodze ieszcze pogonienia, ktory iak prętko doscignie, zda się Nam aby Vprz: Wo zaraz na tymze mieyscu gradum dalszey drogi zatrzymawszy, do Wiednia przed sobą co prędzey wysłał Curiera dla odebrania pewney wiadomosci, iezeli tam na co może bydz potrzebna praesentia Vprz: Wey, za takową Tureckiey łatwosci do pokoiu wznacią. Zkąd wziąwszy miarę dopiero Vprz: Wo mature rozważysz, iezeli masz nadaremną legatią łożony koszt Rzeptey inter summas rerum angustias spendować. Co maturae Vprz: Wey prudentiae et amori in publicum zaleciwszy, dobrego od Pana Boga zyczemy zdrowia. Dan. P. S. My tu radę po Seymową, iuzesmy przez dwa dni odprawowali, dla nastąpienia SS. dni odłozylismy do poniedziałku po Swięcie, aboc tedy w tym czasie przyidzie doskonalsza iaka resolutia.

Do Jmu P. Raczynskiego d. ead.

Gdy tu in luctu złosliwie zerwanego Seymu, iako to z posłaney relatiey constabit zostaiemy, przyczynia gradum mali dzisiey:

dzisieysza poszta od Wiern: T: zadney Nam dobrey y pomyslney do pokoiu wiadomosci nie przynosząca, co tym cięższa bydz musi, im znacznieyszy Koszt Rzeptey w tak wielkich oney pressurach aby darmo nie był łożony, expedit omnino auertere, sposob na to rozumiemy, abys Wier: T: na trakt ku Tarnowskim gurom przeciwko Wielm: Woiewodzie Pomorskiemu posyłał umyslnego z przestrogami, ieżeli ma continuare drogę do Wiednia, czyli raczey subsistere na mieyscu gdziekolwiek go wiadomosc zastanie do rzetelnieyszey informatiey: a dla salwowania Kosztow Rzeptey nie potrzebnych. Co pilnemu Wiern: T: zaleciwszy baczeniu, dobrego od Pana Boga życzemy &.

Do Woiewodztwa Lubel: za Miastem Lublinem.

Wielmożni, Vrodzeni, Vprzeymie y wiernie Nam mili. Jak wiele należy pospolitemu dobru, aby S: Sprawiedliwosc, y sama floreat illibato legum et Iurium cultu, y sądowe oney Sacrarią iak naywiększą fulgeant magnificentią y ozdobą, łacno oszacować, bo trudno komuż kolwiek obeyscie sine siti et necessitate iustitiae. Więc że naycelnieysza w Panstwach Naszych Diuae Themidis Domus, uicinia Maiestatis Trybunału Koronnego Basilika, Ratusz w Miescie Naszym Lublinie, iuż z czasem upadaiący dłużey się utrzymać nie mogł.

Kiedy.

kiedy bardziey na mężney confidentiey iustorum Iudicum, aniżeli na niezdolnych ustępuiącey Machinie wieszaiąc się podporach, z codziennym niebespieczeństwem semiritis pendebant mœnia tectis, nic słusznieyszego nie było, iako z starych rumow y popiołow wyprowadzić nowego Fenixa, subuersum Capitolij decus nouâ forma restituere. Nie zapomnieliśmy y w tym razie esse Regium, succurrere lapsis rebus, daliśmy znaczną Summę prima principia nowey Fabryce, y wzięły to za skuteczny przykład Vprz: y Wiern: Wc., et è uestigio Nostro fecistis magnum passum znamienitey szczodrobliwości. Niezfolgowało y nayuboższe Miasto ze wszytkich angustæ rei suæ, y ciężko czyniąc sobie iuż to kilkanaście tysięcy z własnych contributiy wyłożyło, że iednak iuż więcey niż dimidium opus confumari nie może, per exhaustam Populi sortem, a iest też to iako Woiewodztwa Vprz: y Wier: Waszych singulare præsidium et decus, aby się incompetenti loco iak nayprędzey sądzić mogła, za rzecz słuszną poczytaliśmy, compellare instantia Nasze Vprz: y Wiern: Wasze, abyście y na niedolą ubogiego Miasta, y na własną obeyzrawszy się potrzebę, y ozdobę, chcieli intelligere super egenos, y ieszcze dokończenie tam digni et necessarij operis szczodrobliwie supplementować. Obiecuiemy na przyszłym zdarzy Bog Seymie szczęśliwie, seriò interponere Powagę

Nasze

Nasze, aby ta in bonum publicum Uprz: y Wier: Waszych pro-
fusio non sterilescat ingratitudine całey Rzeptey, y należytey
in moderamine podatkow Woiewodztwa Uprz: y Wier: Waszych
znalazła respekt, wszakże priuati nil habet ista Domus,
ktorą sobie publica Małopolskich Prowincyi aedificat iustitia.
a Uprz: y Wiern: Waszym mała przez to y nieznaczna odeydzie
odrobina, czym siła na dokonczeniu sprawic się może, et in
communi grande fiet suffragium. Nie wątpiemy że do tego y
wrodzona generosis mentibus Uprz: y Wiern: Waszych magnani-
mitas. sama z Siebie iako była dotąd, y daley ochotną będzie,
co nie tylko na trwałych marmorach, ale y na pamiętnych
potomnych Sercach referet rei memoriam. Dobrego zatym &.

Ad Marchionem Brandeburgicum.

Joannes Tertius & Czerniechouiaque. Serenissimo Principi,
Dño Friderico tertio Marchioni Brandeburgensi Rom: Imp:
Archicamerario, et Electori in Prussia Brandeburgi, Juliae, Cliuiae,
Montium Stetini, Pomeraniae Cassubiorum, Vandalorumq;
nec non in Silesia, Crosnae, Suibassiae Duci, Burgrabio, Norim-
burgensi, Principi Halberstadi Mindae, et Camini Comiti de Ho-
henzolern, Marcae, et Rauensbergi, Domino in Rauenstein
Lauemburg et Butau, Cognato et Fratri Nro Charmo Salutem
et beneuolentiae mutuae continuum incrementum. Serenissi-
me Princeps Cognate et Frater Noster Charissime.

Abrupta

Abrupta nuper malignante Comitia fato, ac prope iam nulla
cepta cum Turcis Viennæ spes pacificationis, facilè Serenitati
Vestræ reuocare possunt debitam ex phæderibus, atq; prisca
necessitudine Suorum Antecessorum, erga Nos, Regnumq; Nostrum
memoriam. Enim uerò cum nec stante gloriosissima Ser.mi
Parentis Serenitatis Vestræ uita, aliquot expeditionibus, nec
proximè elapso tempore succedente Ser.tis V.ræ inauguratione
expetitas pactis, atq; promissas, habuerimus suppetias; iure
merito nunc Reipcæ tantis interclusæ angustijs Ser.tem V.ram
suffragaturam, uel ipsa periculorum Nostrorum propulsatio,
ac genuinus uera et firmata vinculis amicitiæ cultus.
exposcunt; eoq; ualidius permouere uidentur, quod Sacrum
hocce contra Turcas bellum, non modo recenti, ac nouæ
Ser.tis V.ræ successioni, æquè nouum atq; gloriosum occurrat,
uerum etiam post uacuas et inanes Viennæ pacis propositio=
nes rursus innouari, ualidissimoq; apparatu instrui debeat.
Sed non esse ibi laborandum rationibus, ubi ueri affectus, optimæ
vicinitatis amacitiarumq; operantur argumenta: Hæc Nobis
a Ser.tate V.ra non modo conseruanda sed augenda, fore tam
libentes confidimus, quam faciles ex parte Nostra omnis bene=
uolentiæ erga eandem contestamur studia. Quod reliquum
est Serenitati Vestræ optimam ualetudinem, ac prosperos
rerum successus, precamur. Dabantur Varsauiæ.

Item ad eund.

Item ad Eundem ex occasione Orbitatis Dñæ Principis Anhaltinæ d. 26 Aprilis 1689.

Post titulos. Ea ipsa doloris argumenta, quæ Nobis Sertas Vestra literis suis exarauit, satis superq; exhibent, quantum Nobis de prematuro Illustrmi Principis Radziwił Pocillatoris M: D: L: Nepotis Nri Charmi, ac simul de insperata Consortis ipsius orbitate grauissimi contigerit mæroris. Solatia interreponimus mæsto ac lugubri Statui derelictæ Viduæ, non modo ex nexu affinitatum, sed etiam ex Tutelari in Regno Nostro erga Pupillas, iure solida Paterni Nostri eousq; produxisse documenta, ut etiam supra legum Patriarum exigentiam, omnino Nobis placita fuisset eiusdem satisfactio. Referet id ipsum uberius Sertati Vræ Dñus Ioannes Georgius Princeps Anhaltinus, quem uti gratissimum hic recepisse hospitem congratulamur, ita eundem Nobis diutius interesse desiderium esset, ni eum ubiq; locorum beneuolentia Regia, animiq; Nri propensione prosequi potior censeretur ueri affectus existimatio. Prosperos interim cum bona ualetudine Sertati Vræ precamur successus.

Do Wieleb: Prezidenta Trybunału Lubelskiego d. 28 Aprilis. 1689.

Woczach tam iest Vprz: T: iako Miasto Nasze Lublin przez ustawiczne ciężary rezidentiey Trybunalskiey coniwecz się obraca, a to nie tylko dla pociągania Mieszczan Naszych

pod

pod iurisdictią, ale tez dla nieznosnych przeciwko wyraznym Prawom exactiy, ktore Trybunalscy Instigatorowie pod Imieniem swoim, pod powagą Marszałkowską quocunq pretextu nie tylko sami czynią, ale iuz y arendarzow ad illicitos proventus w tym mizernym Miescie Naszym absolute sobie pozwalaią, nie pamiętaiąc na to, ze My sami lubo iesteśmy Supremus Dominus Miast wszytkich, nie mozemy zadnych contra iura usurpowac prowentow, a do pierwz temporibus limitata, et circumscripta potestas. Nie spodziewamy się aby za Prezidentiey Vprz: Twoi: do tego tam przychodzic miało: Inquantum by się iednak te niesłuszne usurpationes dziac miały, wilnie y gorąco zalecamy, abys Miasto y ubogich Ludzi ab afflictione et iniurijs vindicare chciał, inaczey musielibysmy kazac Staroscie Naszemu Lubelskiemu, aby wedle wyraznych Constitutiy krzywdy czynic Miastu nie dopuszczał, illata damna iure repetendo. Do czego ze nie przydzie per iustitiam vicariae Nostrae potestatis, pewni iestesmy: a oraz dobrego &.

Do Wielm: Woiewody Pomor: d 30 Aprilis Anno eod: Deklarowawszy na Woysko Koronne blisko pułtoru milionow de proprio peculio, iakosmy o tym swiezo Vprz: Wey namienili, a krom tego dwa kroc sto tysięcy z Summy Moskiewskiey ad eundem finem pozyczonych, na Dobrach własnych assekurowawszy, chcąc to wszytko do iak naylepszego kampaniey tey

skutku

skutku dirigere, gdy prawie ultimam lineam rebus przed wyia-
zdem ztąd Wielm: Wdy Ruskiego uczuwawszy in communionem,
Naywielebnieyszego X: Nunciusza imponere usiłuiemy finem
et media teyże Kampaniey rozważaiąc: ac palam et manifestè
zrozumiewać się godzi, z propositiey tey rady pomienionego
X: Nunciusza, że iako przez pokoy tak y przez woynę niechcia-
noby Nas z tey ligi S: tak wiele kosztuiącey, mieć szczęśliwszych,
tylko lucro samey skały Kamienieckiey, iakbyśmy to tylko w tę
ligę wchodzili dla Wiedenskiego ratunku, y dla cudzych pożyt-
kow, y iakbyśmy żadnego inszego za tak wielkie straty Nasze
nie byli godni ukontentowania. Gdyśmy bowiem uczynili proiekt
wyprawiwszy Kozakow Dniestrem ku Sroce dla diuersiey, iść
nayprościey z Woyskiem w ziemię Nieprzyiacielską ku Duna-
iowi, przecież nie pustynią, abyśmy tam znayduiąc się z Wzy-
skiem Cesarza Imu in casu mogli sobie podawać ręce, aż X Nun-
ciusz do tegoż terminu kierować Nas chciał Dniestrem per
uacua et deserta in triplo dłuższą drogą, tak pustym krętym
y skalistym po nad Dniestrem traktem, że na sam ogłos pustyni
aboby się nie zeszły Woyska Nasze, abo ieżliby się wyciągnęły miseran-
dè ginąćby y umierać pro penuria musieli, czyniąc przy tym
trudności wprowadzeniu prowiantu za pieniądze Oyca S: a na-
wet wskupowaniu onego, ktoryśmy prostym traktem idąc życzyli
zaciągać z Siedmigrodu, iakoby go tam nie pewnie zkupować po-
zwolić miano: Toć by iuż zaprawdę zła była zamiana, za Nasze tak

łatwe

łatwe uczynności. w pozwoleniu skupowania u Nas Koni, zboż, ze-
laz na woienną wygodę Cesarza Imci, ale nad to nie tylko nowe, ale
y stare pacta de iure bonae vicinitatis na nic by się Nam nie przyda-
ły. Uważaiąc tedy te ambiguitates, cunctationes, a wyraźniey pi-
sząc sforcowanie Nas prawie ad impossibilia, żebyśmy się głodem
y pustynią bez żadnego użytecznego kampaniey końca morzyli,
y niszczyli; a to wszytko snać dla tego, żeby Nas wyprowadziwszy
w dzikie ab immemorabili tempore pola, od Multan y Wołoch
odstrychnęli, a sami one ozionąć mieli; serio y iak naypilniey Uprz:
Wcy zalecamy, abyś z tamtego placu bez domowienia się ~~[illegible]~~ tego
punktu in post scripto Instructiey nie zieżdżał, gdyż maiąc ofiarowa-
ny pokoy przez Hana, za nim się nie uwodząc, owszem iak nową woynę
dla Cesarza Imci zaczynaiąc, y na nię się tak wielkim kosztem, z wyni-
szczeniem własney Naszey Fortuny gotuiąc, a nie widzieć żadnego
końca, a nawet y nadzieie consolatiy Naszych, byłoby to nie tylko oleum
et operam perdere, ale też na pośmiewisko y urąganie u samych nawet
zarobić Nieprzyiaciół, Positive tedy wiedzieć należy, ieżeli Nam Wołoch
y Multan odstępuią, na iakiekolwiek kosztów Rzeczpltey ukontentowanie;
Bo ieżeli Wenecka Rzeczpta nie chciała się inaczey deklarować, tylko ażby
się im wszytko dostało, cokolwiek odbierze y zawoiuie, a czemuż My
tylko sami równo owszem cięższe zatrzymuiący pericula, nie mamy
mieć determinatiey iakiegokolwiek Naszego profitu; w czym wszytkim
żebyśmy się nie zawodzili, iterum iterumq zalecamy, abyś hoc negotium

urgentine

urgentissime traktowac zaczął, y Nam iak nayprędzey znac dawał abyśmy darmo imprez y osoby Naszey ktorąśmy w tę Kampanią wynieść chcieli, nie zawodzili. Pilnie tedy wyglądać będziemy responsu. A teraz dobrego od Pana Boga życzemy zdrowia.

P.S. Omnino wiedzieć Nam należy z zupełną determinatią, quo tandem fructu tę tak ciężką y nieznośną w kosztach prowadzić mamy woynę, bo poiąć tego nie możemy, qua conscientia, et quo commodo Christianitatis chcąc Nas na pustynie Podniestrowe z ostatnią zgubą Woyska wyprowadzić, iedyny tylko tego pozor maiąc X. Nuntius, że dwiema sty Łodzi całą Kampanią dostarczać Woysku, a ieszcze nawet, y w tym dubitatur, ieżeli te czołny wszędzie znieść mogły dla przeszkod, y zawalin na Dniestrze znayduiących się. Na skupowanie Prowiantu w Ziemi Siedmigrodzkiey chciey Uprz: W.a paszport otrzymać, takiakośmy nie raz czynili, sine omni cunctatione na skupowanie w Państwach Naszych saletr, prochu, kul, bomb, w Kuźniach Krakowskich y innych rzeczy in corpore listu wyrażonych.

Do Nayprzewielebn: Kardynała d. 11. Maij 1689.

Nayprzewielebnieyszy w Bogu Mci X. Kardynale Primasie. Nie przestaie Wielmożny Podskarbi N.X.L. swoich wariaciy pod ową Submissią, iakoś Nas Przeswiet: W.a informował, że Skarbowi Naszemu winne długi miał wypłacić nie podeymuie się, aż tam, gdzie na końcu wychodzącey Korogacyey nie wydawał, pułki od Nas resolutiey mieć nie będziesz. Ta zaś tym trudnieysza być musi, im się ciężey opiera, y nawet bez ratiey pewney declaratiey dać nie chce. Co ieżeli dziać się

się miało in fundamento datae securitatis, chciey Przeswiet. Wasza uważyc, y widziec, quae tandem stabilitas rerum bydz może, temu wszystkiemu prudentia Przeswiet. Wey zabieżec, ktorą gdy iterum compellamus pomyslnego przy dobrym zdrowiu od Pana Boga zyczemy powodzenia.

Uniwersał do Strzelcow Woiewodztwa Podlaskiego ktorzy vigore Decreti powinni wyprawowac ludzi do Artyleriey.

Wszem wobec y każdemu zosobna, komu to wiedziec należy, osobliwie iednak uczciwym y pracowitym Woytom, Starszyznie, y gromadom wsi Naszych w Woiewodztwie Podlaskim będących do wiadomosci podaiemy. Ponieważ iuż blisko pora woienna w teraznieyszym roku następuie, tedy iest wola Nasza abyscie według Dekretow y powinnosci swoiey ludzi na potrzebę Artyleriey Koronney porządnie y należycie wyprawowali, y tam na ten czas y dzien stawili, gdzie y kiedy Ordinans Wielm: Woiewody Kijowskiego Generała Artyleriey Koronney dany będzie, y wszelkie powinnosci teyże Artyleriey podeymowali, po kampaniey zas nie wprzod ci ludzie zchodzic będą od tey usługi, aż kwit od tego Wielm: Generała z bytnosci y z pilnosci ich będzie im dany, a to zeby się stało bez zadnego omieszkania pod surowoscią Prawa. Dan: w Warszawie d. 2 Kwietnia 1689

Uniwersał na rewizią Kwarty.

Wszewszy osobliwie iednak Starostom, Dzierżawcom, Tenutariuszom y iakim kolwiek tytułem Dobr Naszych Krolewskich Possessorom do wiadomosci

wiadomosci podaiemy. Wielki ztąd zawod Rzeczpta y niepowetowane
częstokroc ponosi szkody, gdy mimo dawne y swieższe prawa dosc su-
rowie y ostro napisane z Dobr Naszych Krolewskich należytych
Kwart do Rawy na czas naznaczony nie zwożą. czemu chcąc zabieżec,
ile w tak ciężkich y gwałtownych Rzeptey potrzebach in fundamento
wszytkich o Kwarcie postanowionych spraw deklaruiemy, y tym Uni-
wersałem Naszym ogłaszamy, iż ieżeliby ktokolwiek Kwarty z Dobr
Naszych Krolewskich do Rawy na Swiątki wedle czasu opisanego
nie odesłał, y do Skarbu Rzeptey nie oddał; Takowy za podaniem delaty
przez Urod.o Kowalkowskiego, Pisarza Kwarcianego Skarbowego
Koronnego do Dobr bez wszelkiego respektu irremissibiliter iuxta
rigorem Legum odpadac powinien będzie, y one nowym Donatariuszom
z nowemi Naszemi Przywileiami bene meritis oddamy. Urodzony zas
Kowalkowski, Pisarz Kwarciany ieżeliby Nam Delat nie podał, y w nich
kogo utaił, priuationem Officij także irremissibiliter popadac ma.
A że nie mnieyszy zawod Rzeptey z niedoskonałey y niezupełney
Łanowych Piechot wyprawy, tedy iak naypilniey, y naygoręcey
zlecamy, aby Constitutia Seymu ostatniego o rewiziey wybrancow
do skutku przywiedziona była, a gdzieby na kim ukrycie wybranie-
ckiego gruntu, abo samego Wybranca zabronie y zatrzymanie w tak
gwałtownych Rzeptey pokazało się okazach, takowy wyższ miano-
waney podlegac będzie karze; Co aby tym prędzey wiadomosci wszytkich
doyść mogło, Uniwersał ten Nasz po Grodach Parafiach rozsyłac y pu-
blikowac rozkazuiemy. Na co dla lepszey wiary &.

Do Uro:

13

Do Vrod: Hryszki deklaruiącego Nakaznym Hetmanem w Warszawie d. 4. Maij 1689.

Poniewaz za roznemi trudnosciami, y niedoyściem Seymu nie mogliśmy w wielu bardzo dobrych y potrzebnych rzeczach namowic y postanowic, tedy do dalszey skutecznieyszey Rzeptey decisiey y Naszey woli, znaiąc dobrze należytą Wiern: Two: Ku Nam y Rzeptey niemosc, y zyczliwosc, tudziesz maiąc zaleconą iego w dziele Rycerskim ochotę, y do przysługi Naszey zarliwosc, onego Nakaznym Woyska Naszego Zyporoskiego postanowiamy, y deklaruiemy. Kleynoty wszytkie woienne zlecelismy Wielm: Hetmanowi W: K: aby dał ordinans na wydanie onych Wiern: Two: insze zas wszytkie ruchomosci po Nieboszczyku Hetmanie Mohyle, Zonie y Successorom według sprawiedliwosci S: należec maią. Woysko Nasze wszytko mile y Oycowsko pozdrawiamy, y ze o nim skutecznie myslemy, prętko za przybyciem tam Vrod: Commissarza Naszego pokaze się. A teraz dobrego &.

Do tegoz: wdzięcznosc za ięzykow.

Wdzięczni bardzo iesteśmy, tey Wier: Two: Rycerskiey ochoty, ktorą Nam swiadczysz w przysłanych ięzykach: Zyczemy aby ręka Boska woienne iego Ku Nam y Rzeptey zasługi y daley wspierała, a oraz y całemu Woysku Naszemu Zaporoskiemu offite dawała błogosławienstwo, ktorey My z Osoby Naszey Oycowsko przesyłaiąc Łaskę Pańską ofiaruiemy Dom &.

Do Vrod:

Do Urod: Pallia.

Jako z Oycowskiey Naszey opatrznosci nie przestaiemy myslic, o ukontentowaniu Woyska Naszego Zaporoskiego, prętko to pokaze Urod: Nasz Commissarz ktorego destinuiemy. Ten bowiem iako we wszytkim doniesie wolą Naszę, y do woiennych okaziy, y przysług informatią, tak y Wier: Tę respektem Naszym Panskim upewni, y nalezycie wszytko do dalszey decyzyey Naszey rozrządzi. Na tego się tedy zupełnie we wszytkim referuiąc, Rycerskich wszytkich Mołoycow mile pozdrawiamy. A oraz dobrego &.

Do Wielm: Hospodara Wołoskiego.

List Vprz: T. bardzo wdzięcznie przyieliśmy, ciesząc się z tego, że tak wielu Ofiar należytą Chrześciańską ochotą do Vprz: W: y ze wszelką ku Nam y Rzeptey odzywaią się życzliwością. Nic słusznieyszego nie iest, tylko abyś ich Vprz: Wa w tey zarliwey ku Dobru całego Chrześciaństwa trzymał, y utwierdzał ochocie, gdyż My cokolwiek Naszey możności iest, y będzie, czynić y swiadczyć nie omieszkamy, że im do ratowania się z niewoli y iarzma Chrześciańskiego podać rękę chcemy, iakośmy to zawsze pokazać zyć byli. Do czego y kosztu własnego nie żałuiemy, gdyśmy teraz na wyprowadzenie Woyska porządnego z własney substantiey, więcey niż pułtora milionow wyliczyć deklarowali. Bylc się tedy wszyscy szczerze iąc chcieli pobłogosławi Pan Bog &.

Do Jas: Wielm: Wdy Wileń: d. 7 Maij 1689.

Z tey ktorą Nam Vprz: Wasza listem swoim d. 30 Aprilis wyrażasz Woyska WXL: gotowości y zciągnienia bardzo kotecz iesteśmy.

Impertinen

Impertimur wcześnie wszelkie Nasze Oycowskie błogosławieństwo, aby Dominus Exercituum do tak nayskutecznieyszych woiennych operatiy podawał sposoby y okazie pełne pożądanego szczęścia. O dalszym tegoż Woyska postępowaniu, na ktoreby się zciągać miało mieysce, chciey Vprz: Wa z Wielmożnymi Hetmany Koronnemi znosić się, ktorzy pro opportunitate occasionum, y Koronnego Woyska zgromadzenia się Vprz: Wę de opportuno zbliżenia się loco przestrzec nie omieszkaią. Na zachęcenie zas y ukontentowanie tegoż Woyska WXL: wydała się tu prorogatia Podatkow extraordinariynych eo fine, że pułtorey cwierci exnunc zapłacone bydź maią. W Koronie zas że tych sposobow nie było, musieliśmy nie bez ciężaru Fortuny Naszey kredituiąc się de proprio dwakroć sto tysięcy talerow twardych na Woysko Koronne deklarować, y z osobna ieszcze pożyczonych pieniędzy Moskiewskich dwakroć sto tysięcy Vrodu Podstolemu Koronnemu, gdy żadney ieszcze nie mogł mieć assecuratiey na Dobrach własnych Dziedzicznych zapisać. A że tu od Chorągwie Naszey Husarskiey iusta Nas dochodzi querela, że przez niebranie iuż na wtore hyberny, y przez nienaznaczenie należytey Consistentiey wniwecz ruinować się musi, lubo na nie nie mały coroczny bożemy koszt, przez to iustitiam w tym et aequitatem compellamus, aby w tak ciężki zawod y ruinę dla pomienionych ratiy nie zachodziła, bo ieżeliby nay pierwsza Chorągiew ultra exemplum nie miała znaydować respektu, zaprawdę in casum oleum et opera. Co samegoż Vprz: W: rozsądkowi podawszy. dobrego od Pana Boga &c.

Do Wiel:

Do Wielm. Wdy Pomorskiego d. 7 Maij Anno eod.

Iuzesmy dosc obszernie Uprz. Wey przeszłą wyrazili pocztą, ze Nam wiedziec nalezy, quo tandem fructu tak cięzkie koszty y straty tey woyny podeymowac mamy, ale y teraz toz ponawiamy z takiey okaziey. Dostało się tu Nam authentice wiedziec, ze Cesarz Imć kiedy wydaie Uniwersały swoie rozawoiowane Kraie, prowadząc ludzi do protectiey swoiey, wyraznie titulo avulsionum, krom Bulgaru Bosin Siedmigrodu dokłada, y podciąga Wołochy y Multany. Iezeli to tedy takiest, y to w skutku samym uczynic intendunt, coza koniec woyny Naszey, iaka nagroda wyniszczonych y zruinowanych Panstw Naszych na tez woynę. Dla tego iterum, iterumq powtarzamy, abys zupełną w tym punkcie odniosł declaratią, iezeli Nam iako nalezy in solatium strat, Wołoch y Multan odstępuią. Inaczey coby tez było potym woyną taką zatrudniac się więcey, y niszczyc, z ktorey gdy rowni z Nami Colligaci odbieraią swoie pozytki, My sami z Rzeptą nie nagrodzone liczemy szkody. Więc y w tym nalezy tam Uprz. Wey serio indagare y upomniec się, co to iest ze Listy Nasze d. 30 Martij z Originałami Tureckiemi, a Praesidiarijs Camenecensibus do Porty pisanemi expediowane rąk Urod. Raczynskiego nie doszły, ktoresmy dla tego byli z umysłu posłali, azeby się authentice pokazała nuditas Kamienczanow, y ich defectus, a per consequens, ze się niemaią z czym drozyc o Kamieniec Turcy. Tym zas rzezwiey o to się domowic nalezy. im to iuz y na wtore y na trzecie bespiecznie zaczęte zatrzymywanie Listow Naszych, iako to od samego Uprz. Wey, y od Urodzonego

Raczyn:

Lachynskiego mamy, zescie Listow Naszych nie odebrali, lubo My zadnego tygodnia bez nich nieopuszczamy, y nic się więcey w nich nie wyraza, tylko to, cokolwiek Rem communem et optimas intentiones całego Chrześciaństwa concernit, in reliquo na przeszły list referuiąc się, dobrego Vprz: Wey od Pana Boga zyczemy zdrowia.

P.S. Przed Posłami Naszymi Cesarz Imć miał namieniać, że to nieszczęście sprawuie, iż lubośmy się tak dobrze ergarem Christianam zasługowali, a na swoię stronę nic wygrać nie mogliśmy. My zaś sprawiedliwie nie śmiemy w tym nieszczęścia incusare, ale coś cięższego, kiedy te Narody, ktore do Nas inclinatią miały, y po wielkiey części iuż Nam fidelitatis et subiectionis iuramento w Iasiech poddały się, roznymi sposobami y ratiami pertrahuntur na stronę Cesarza Imu. Co się dla tego Vprz: Wey namienia, abyś wiedział, iako na to nieszczęście odpowiedzieć możesz, in quantum by z nim wypadać miano.

Do Iasn: Wielm: Kasztel: Krakow: d. 7 Maij 1689.

Od Oycowskiego Naszego pożegnania dimittendo Vrod: Starostę Naszego Wislickiego przez tak pogodną okazią, nie tylko się pytamy o dobrym Vprz: Wey zdrowiu, ale go też iak naypomyślnieyszego długoletnie zyczemy. Aże do imprez teraznieyszey Kampaniey zdaie się Nam bydź rzecz potrzebna, ieżeli nie dla Woyska, przynamniey dla bespieczeństwa bazarow za nimi idących, wykierować prostą iaką drogę ku Romanowi nie doieżdżaiąc Sniatyna na mil dwie plus minus, dlatego usilnie żądamy, abyś Vprz:

Nasza

Wazą przez Ludzi bezsłuchy uwiadomych traktu tego prześladac
Kazał, a zeżeby na przeczące y przeczy szczęśnie drogi ludzi powze-
dą często, onych wczasnie zamowne zlecił, gdyż onym zeriò pomyślec,
nie zatuiąc Kaszu rozumiemy bydz exutilitate. Dobrego przytym
Vpr: Wey od Pana Boga życzemy zdrowia.

Generał Pruski Posseynowy pro
Die 30 Junij do Malborka expediowany
d 7 Maij 1689.

Instructio S. R. Mtis Dñi Nri Clemini Nuntio eiusdem S.
R. Mtis ad Status et Ordines Terrarum Prussiæ pro Conuen
tu Gnesnensi relationis post Comitialis congregatos data in
Cancellaria Regni d 7 Maij Anno Dñi 1689.

Præmissa solita S. R. Mtis D. N. Pergat Status et Ordines Ter-
rarum Prussiæ benignitate et benevolentia Regij Paronis conse-
u

Moschouiticis, ad maturas bellicas operationes; ex retentis tanti temporis Militaribus stipendijs, indeq; nulla securitate ualidi et sufficientis Exercitus, ac deniq; ex mille alijs, deficiente prorsus aerario publico difficultatibus occurrunt, et cateruatim interueniunt.

Senatus Consilium post comitiale, licetsi satis diuturno tempore ut fit in rebus arduis protractum fuerit, facilius tamen quae facta sunt dolore prosequi, quam Consilio aliquo opportuno iuuare potuit, nullis occurrentibus pro rescindendo malorum stamine remedijs. Ut enim faciliùs reprehendi, quam corrigi possunt, sic Reipcae mala, quàm facilè unius inconsulta coacerueare potest malitia, tam difficile etiam consultissima plurimorum et optimorum ijsdem occurre ualet prudentia.

Postquam itaq; nulli prorsus occurrerent modi: quibus afflictissimus publicus Status de suis aerumnis leuari possit, respexit S. R. Mtis D. N. C. bonitas, semper alias in publicum profusa, concessitq; ut etiam praeaggrauatis priuati sui peculij et bonorum rationibus, ad tam praegnantes, et fere extremas Reipcae necessitates prompto et parato subsidio prope semiduos milliones in fidem Reipcae clementissimè largiretur pro usu et commodo educendi in campum Militis, proq; maturandis ocyus bellicis operationibus. Vltra uero haec gratiae suae Regiae documenta, ducenta millia Moschouiticae pecuniae pro Exulibus vigore Pactorum approbatae mutuata in proprijs suis bonis, dum nemo alius uellet, Regio assecurauit Diplomate.

Hoc tamen recens beneficium S. R. Mtis D. N. C. nequaquam ardua

ardua publica negotia exhaurire uidetur, tot interuenientibus necessitatibus, ideoq; à Statibus, et Ordinibus Terrarum Prussiæ accipiatur, ut incitamentum ad quæuis ægregia Consilia in his Reipcæ angustijs, non ut occasio, quod Superi auertant ad torporem aliquem, et nullam de Rebus publicis meditationem, agendum enim est, omni qua par est prudentia et consilio, quomodo cunctis Reipcæ malis palam erumpentibus opportunè subueniri possit.

Reliqua dexteritati et Fidei committuntur.

Literæ Vniuersales.

Vniuersis et Singulis, quorum interest, præsertim uerò Senatoribus Dignitarijs, Officialibus, totiq; Nobilitati, Maioribus et Minoribus Ciuitatibus Palatinatus Marieburgensis Sincerè et Fideliter Nobis Dilectis, Gratiam Nram Regiam, sincere et Fideliter Nobis Dilecti.

Post non ita pridem pessumdata, nunquam practicato exemplo preteritorum Grodnensium Comitiorum publica Consilia, dum ægrè ac vix expectato integro semestri, omni prorsus omisso ualetudinis Nostræ respectu, designatis et expeditis secundarijs Comitijs, non uano omine intimis Nostris in id incumbentibus studijs et sollicitudine, initijsq; tam faustis præcedentibus, uotiuos ad uniuersorum solatium sperabamus euentus. Et ecce quasi uerò una non sufficeret calamitas, rursus improsperæ libertatis in destruendis plus quam necessarijs Comitijs repetere uestigia, inhiatis publicis consilijs malignitas non modo non erubuit, uerum etiam, proh pudor! in materia et constitutione propositæ quam efficacissimæ securitatis Bonorum Terrestrium ab oneribus et Statiuis Militaribus abruptis Comitijs præsens

et

et per publica loca, quasi mortuis insultans consilijs reperiebatur ruptoris iactantia. Casu iste si alta pace et plenitudine tranquillitatis fruenti accidere Reipcæ, utiq; satis, superq; illi eueniret inde discriminis, quod quinquennio iam nullis Comitiorum nixa consilijs in ulteriorem temporis tractum, uelut impos sui relinquitur. Quid ni uerò iam nunc maiora præcensenda sint mala, ac propè infinita pericula, dum graue cum Turcis bellum aliam omnino boni Ordinis et Consiliorum expetebat faciem, dum inuitatio ad incertam cum Turcis pacem prout id iam ex tot illatis constat Literis efficacius, succedere non poterat, quam prouisa in utramq; partem per Comitia circumspectione, dum Miles numero quidem et computo Copiarum satis notabilis, stipendijs uerò frustratus, nullaq; obueniente consolatione exiguus, ac propè inhabilis, ad operationes belli, quid aliud nisi certissimam in rebus bellicis incertitudinem, ac insuperabiles uno ictu, uelut rupto aggere protendit contributiones, dum deniq; Gloria Gentis Nostræ iam maiori ex parte in fines Orbis Terræ resonans, nunc uerò ad pessimam discordiæ allisa existimationem, exteris ludibrium et subsonationem, hostibus fiduciam virium, animumq; parit. Dum insuper quod in campo Martis fortibus conquisitum est facinoribus, in Comitiorum theatro uacuis rerum, et à publico bono longè dissonis teritur, et in nihilum redigitur uerbis. Cum itaq; aperta ab hoste pericula pateant, cum Fidei Nostræ uinculum apud Colligatas Gentes uacillare uideatur. Cum ex non stipendiato Milite nulla sit rerum gerendarum certitudo, cum Exercitus Moschouitici in fundamento Faderis in Martio adhuc suis egressi Statiuis bello accincti, Nos quoq;

ad eosdem

ad eosdem, non sine periculo offensionum prouocant apparatus. Cum denique Thesaurus publicus ita sit exhaustus, ut ad praegnantes Reipcae necessitates non tantum sufficere non ualeat, sed ne modum quidem inuenire possit, imo neque se huic negotio immiscere audeat, translatis ad Palatinatus et Terras Militaribus stipendijs, quid tandem supersit agendum, et qualia sint arripienda media, ad euitanda haec praecensita rerum discrimina. Filialis Sinae: et Fidel: Vrarum in Patriam et commune bonum amor ponderare, simulque ita Statui afflicto modemo prouidere annitatur, ut nec à Maiorum suorum iustissimo pro Patria zelo recedere uideantur, nec seris posteris seriem malorum relinquant. In Nobis porro, quantumcunque virium, cogitationum et Paternarum Curarum superesse poterit, ex eo, quem semper profitemur perenniterque professuri sumus, erga Patriam amore, quidquid humanitus concipi, et suppeditari poterit mediorum, non grauabimur publicae saluti etiam propriâ posthabitâ litare. Sincer.tes quoque et Fidel: Vrae quidquid optimi et pro modo horum Reipcae Casuum faciendum existimauerint, procurare, perficere, Nobisque mentem suam, publici boni semper cupidam deferre et aperire non intermittant, certae omnino, Supremum illum auxiliatorem Nobiscum et pro Nobis adiutricem Suam tantum extensurum manum, quantum quisque Nostrum pro Patria, ac pro Sanctuarijs Domini optimis profitebitur conatibus. Quod summopere Sinc: et Fidel: Vris commendantes, eo fine Conuentum Gnalem pro die N: Mensis N: pro suo alterno recursu N: incidentem indicimus et designamus. Praesentes uero ut opportunius ad notitiam omnium deducantur publicari permisimus. In maiorem uero fidem Cntes manu Nostra subscriptas Sigillo Regni communiri iussimus &.

Do

Do Wielmo: Woiewodow d. 7 Maia 1689. z Warszawy.

Iak cięszka pracowitemu Gospodarzowi po wrzuconym w ziemię dobrym ziarnie, Kąkol y ostre zbierać osty: tak nam Naywyższemu w tey Oyczyznie Rządcy nie znośna bydź musi, gdy po wysypanych kosztach, pracach, y wszytkich do ratowania sposobach miasto pożądanych Dobra pospolitego kłosow, nie więcey tylko magnum przychodzi panitere. Ale że dla spolney Oyczyzny, y nayprzykrzeysze piołuny bez zamarszczenia zwykliśmy przyimować, dla tego y teraz w tak cięszkich po zerwanym malitiose Seymie razach do ratowania naufragastey Nawy Rzeptey tabulas, tym usilniey zabieramy się, im skuteczniey iuż na wyprowadzenie w Kampanią Woyska z własney Naszey blisko pułtoru milionow Fortuny na zapłatę Ćwierci iedney deklarowaliśmy, y wygodzili. A że tak zasłużonemu Rycerstwu plura debentur, y w tak srogie Rzeczpta na żadnych Seymowych nie wspieraiąc się radach, zachodzi trudności, tedy postcomitialny Generał Pruski na dzień N: Mca N: w Roku teraznieyszym N: według swoiey alternaty przypadaiący eo fine, a oraz ad propinandum salutifera w teraznieyszym Rzeptey przypadku media złożyliśmy. Na ktory abyś Vprz: W: obwieściwszy wprzod na partikularne pro solito more prez innotescentie swoie Seymiki ziachał, y tam pro sueta prudentia et activitate applicatią Naszę o pożądany skutek Seymu tego wyraziwszy, do tego szczerze dla miłości Oyczyzny przyłożył się, cokolwiek w teraznieyszych Rzeptey potrzebach y nie płatności Woyska naylepszego, y naygruntownieyszego rozumieć będziesz. Ta zaś Vprz: Wcy applicatia nie tylko u Nas, ale apud

seram

seram posteritatem będzie chwalebna, ktorey wyglądaiąc dobrego Vprz: Wey od Pana Boga życzemy zdrowia.

Do Vrodzonych.

Że się w naypilnieyszych y naypotrzebnieyszych publicznych okazyach nic częściey nie przydaie, iako daremny z należących Oyczyznie przez usilne starania Nasze Successow zawod, iuż to nie raz cała Rzeczpta palpare mogła. Co że y teraz ex malignante fato zerwanego Seymu practicatur, nie możemy inaczey tylko iako verus Patria Pater wszelkie niesmaki Nasze y publiczne w serdecznym żalu, y Oycowskim utuliwszy sercu, o inszych sławy y imienia Narodu Naszego ~~wy~~myślic sposobach; między ktorymi że iest nie posledni Generał Pruski ad levandam egestatem Woyska, ullatenus w pole wybrac się nie mogącego, bo, cogi non potest sine spe praemij złożylismy go pro die N: Mensis. N: według swoiey alternaty przypadaiący: Na ktory abys Vprz: Wa ziachawszy do tego wszytkiego pro capacitate sua dopomogł, cokolwiek w teraznieyszych Rzeptey razach y nie płatnosci Woysku naylepszego, y naydoskonalszego na tymże Generale zdac się będzie, pilnie żądamy y zalecamy, A teraz dobrego Vprz: Wey od Pana Boga życzemy.

Ad Spectabiles.

Quo faciliorem post intricatos abruptorum Comitiorum motus, Nostrarum conamur reddere cursum rerum per oblatum etiam de proprio peculio ad producendum Militem promptitudinem, eò solidius Fidel: Vras operam naturas censemus. ne ab his pro Rep̄ca conatibus debita sua studia aliena esse patiantur.

Ad

Id ipsum luculenter sanè testaturæ sunt, si pro designato à Nobis post Comitiali Terrarum Prussiæ Gnali Conuentu pro die N: Mensis N: iuxta suum alternum recursum incidenti, functæ priùs particularibus de more Conuentibus decenter conueniant, ibiq; omnia illa arripiant media, quæcunq; optima, et tantis Reipcæ casibus necessitate et periculo prægnantibus adæquata et conuenientia videbuntur, emeritoq; tot stipendijs Militi, nec operationibus belli, suffecturo expetitam uobis adferre poterunt consolationem. Hæc uerò ut feliciori succedant eventu, viros illuc prudentes, capaces, boniq; publici amantes expedire curabunt. De reliquo easdem bene ualere iubemus.

Ad Famatos.

Casibus et Fatis per abrupta Comitia ingruentibus pro Patemo Nostro in publicum zelo obuiare uolentes, Conuentum Generalem Prussiæ pro die 30 Mensis Junij Marieburgi iuxta suum alternum recursum incidenti indiximus, et destinauimus. Cui ut Fidel: quoq; Vestræ, absolutis prius particularibus de more Conuentibus per viros probos, capaces, boniq; publici amantes non tantùm adesse non intermittant, uerum etiam media ista, quæ præsenti casui et necessitati publicæ perquam opportuna videbuntur adhibeant, summopere commendamus et requirimus, eosdem bene ualere iubentes &.

Do Posła.

Maiąc zaleconą Wier: Two: do usług Naszych, y Rzeptey ochotę

y wrze:

y w rzeczach rozgarnienie, zlecamy mu, aby Funkcyą Posła na Generał Pruski w Malborku d. 30 Mca Czerwca przypadaiący zachawszy, imieniem Naszym et amore publici boni Status et Ordines Ziem Pruskich do tego wszytkiego iak nayskuteczniey zagrzać starał się, cokolwiek należeć będzie ad exequenda Instructiey Naszey puncta, ktora plenius Wier: T: informować będzie. A my tey przysługi pamiętni bydz obiecuiąc, dobrego teraz onemu od Pana Boga życzemy zdrowia.

Credentiales Nuntio.

Rndis Mgficis, Gnosis Wblibus, Spectabilibus et Famatis Statibus et Ordinibus Terrarum Prussiae pro Conventu Gnali Marienburgi d. 30 Mensis Junij incidenti congregatis Sincere et Fideliter Nobis Dilectis, Gratiam Nram Regiam. Rndi Mgfici Gnosi, Nobiles, Spectabiles et Famati Sincere et Fideliter Nobis Dilecti. Quantum solliciti simus de medijs et modis resarciendae tam sensibilis iacturae abruptorum malitiosè Comitiorum, sat in longum tempus protractorum, id ipsum fusiùs exponendum commisimus Gnoso N. N. Nuntio Nostro. Utitaq; ipsi et FF. Vestrae tam plenam tribuant fidem, quam etiam pronam in commissis negotijs exhibeant facilitatem, impensè et sollicitè commendamus. Quibus de reliquo prosperum Consiliorum fidentum, et bonam precamur valetudinem.

Do Wielm: Generała Wielkopol: d. 11 Maij.

Jakie to tu Nas dochodzą iuż, nieszczęśliwe z Ruskich Kraiow wiadomości, że tak nie porządnym y pełnym do wszelkich nieszczęśliwości okazyi zatamowaniem Seymu, Wyrozumiesz Uprz: Wasza ex adiunctis

ctis ktore posyłamy. Zechcesz oraz in seriam wziąć in trutinam, czego się daley spodziewać będzie, ieżeli publici boni cura z Seymikow teraznieyszych, w ktorych samych nadzieia iakieykolwiek nieodniesie consolatiey. Co samo gdy gorąco constanti zawsze Uprz: Wey in publicum zelo zalecamy, dobrego oraz od Pana Boga życzemy zdrowia.

Similes et sub eadem data poszły do Wielmożnych Poznańskiego, Kaliskiego Woiewodow, Kasztelana Sendomirskiego, Przewieleb: Biskupa Krakowskiego.

Copia Listu Xięcia Kardynała do Ziemi Warszaw:

Przytym powtornym WMM Panow na podzwignienie Oyczyzny et insolatium oney zgromadzeniu stawam y ia primus in dolore; Triste bowiem Seymu zeszłego Funus prosecutus iestem, et maior è proximo sensus, stawam z tą ktorąsmy sobie wzaiem czynić powinni condolentią iedneyże, a tey utrapioney Matki Synowie. Quibus in canabulis, y iak szczęśliwie zaczęty Seym, quibus fomentis adolescebat, iako, naczym, y przez kogo contumaciter zerwany, rozumiem że fama WMM PP. y iako informatia de Rep^ca, tak resentiment de vicibus oney suggerent. Ale że się obawiać potrzeba, ne urgeant noua incommoda, praesentibus satisfaciendum przemądrą y przezorną Radę, et seriam malorum apprehensionem, ażeby opozniwszy się, zawarny Boże, in medella sua quemq; non decipiat credulitas. Incusare fata powszechny Styl, nemo illa conuitio, nemo fletu, nemo causa mouet. Z Nas samych omne malum, ktorzy plus odijs, quam chantati przez te czasy litauimus. Interessom bardziey obcym, aniżeli własnym studendo, Ja z Osoby moiey iako od samego zachęcia Seymu, nie folgowałem zdrowiu, Kosztom y fatydze, szczerze pracuiąc, et in melius studens conuertere

tere fata, zeby był ten Seym stanął, tak po zerwaniu onego nieudałem się zaraz do odpoczynkow y poratowania nadwątlałego zdrowia. alem ieszcze przez kilka niedziel w Warszawie zmieszkał na consultatiach, y sposobach, iakoby in hoc casu, y w takich coniuncturach mederi Oyczyznie. Etsi hæc in Cæsareano, quid in Cæsare? I muszę pro gradu meo tę łasce, y dobroci JKMM tribuere laudis iustitiam. ktory dies noctesq; saluti publicæ daiąc, omnium somnos, sua vigilia, omnium otia, suo labore, omnium delicias, suâ industriâ, omnium vacationem, occupatione sua redemit. ktory przecięte widząc ab inuido Fato Felicitatis publicæ stamen, gdy iuz omne salutis medium defecerat, iako niedawno claro per Orbem miraculo upadaiącą, pod Wiedniem Rem Christianam dzwignął, tak y teraz Oyczyznę tę ab extremo casu et substanatione Gentium uchwycił, gdy dla zatrzymania Woyska in obsequio, dla wyprowadzenia przeciw Nieprzyiacielowi, dla utwierdzenia Ligi S. dla acceleratiey Moskiewskich imprez, za prozbą Naszą prompta et hilari manu Dwakroc sto tysięcy talerow bitych z Skarbu swego wyliczyc deklarował, dispensowawszy do tego y przyłączywszy pro interim w tak nagłey potrzebie Rzeptey Dwakroc sto tysięcy złł Pieniędzy Moskiewskich, y tę summę na Dobrach swoich dziedzicznych, gdy zadna iuz ob acclamationes Senatus consultorum currere nie mogła securitas, per Diploma assekurowawszy. ktoremi to obiema w kupę złączonemi Summami wypłaci się exnunc iedna Cwierć Woysku Koronnemu, accelerabitur Kampania, nec otiosè znidzie, kiedy y JKMć na niey Osobą swoią bydz deklarował. Na wyprowadzenie także Woyska WXL. sposoby practicabiles wynalazły się, y do skutku poparte, że im teraz pułtorey cwierci zapłacone będą, nie czekaiąc uchwały

Seymikow.

Seymikow. Artylerya takze będzie miała swoie subsidia; obmyśliło się y na Kozakow, Wołochow, y inne takie Chorągwie; Co wszytko cura et pietati JKMci in acceptis referre potrzeba, a naypierwey Bogu dziękowac, że Nas ieszcze nie opuścił, lubośmy się sami opuścili, y właśnie to teraz nad Nami pokazał, co napisano: Etiam si Mulier oblita fuerit, infantem Uteri sui, ego tamen non obliuiscar. Jednak nie dla tego Nam iuż torpere, potrzeba, że to JKMci z ochoty swoiey y miłości ~~swoiey~~ ku tey Oyczyznie wyświadcza, y owszem tym przykładem chcieycie WMM Panowie na tym Seymiku pokazac rowne specimina ku spolney Oyczyznie, pomyślic o zapłacie Woyska, y skutecznie one postanowic. Narosło iuż nie mało ćwierci, y kiedy WMM Panowie ieszcze daley rosc dopuścicie, ciężko będzie oraz tantam molem płacic, a postaremu trzeba koniecznie, kiedy armatus Creditor urgebit. Nie przypominam anteacta, piszę bowiem scientibus Rempcam, ad quas incitas przyszła była z takieyże okaziey. Ktory przykład niech będzie pro stimulo, niech będzie et bonum publicum, ktore się lepiey poprzec może, za większą da Bog ochotą płatnego y ukontentowanego Woyska, co po te kampanie nie było, y dlatego też bez pożytku zeszły. Gdy tedy tak WMM Panom co publicum concernit ex Statione nie adonoszę, y zalecam, y sam pragnę bydz w affektach y łasce WMM Panow

Respons JKMci na Instructią Ziemi Mielnic: Vrod: Janowi Kowosielsk: Łowczemu Mil: dana w Kancell: Korkoiowey in absentia Koron: d 6 Julij 1689

Raczy to JKMci P.N.M. za folgę codziennych trudow liczyc,

gdy

gdy Ziemia Mielnicka nietylko cum professione Wierności, y stateczney życzliwości, Maiestatowi Pańskiemu obwiat, ale też prac, y ustawicznych koło dobra pospolitego myśli, iakoby iedyne votorum suorum metę, prawdziwą Synowską prezentuie wdzięczność. Niemnieysze y ztąd na serce iego Pańskie devolvitur ukontentowanie, gdy Filialia pectora nie tylko Oycowskie ex maligno Obradom Seymowym Fato complectuntur żale, ale też perennem Naiaśnieyszego Domu JKMci effuso animo przynoszą felicitatem. Może się tym bardziey JKMć niż ktoś z Cesarzow poszczycić, iż hac mihi in animis Civium templa, hae pulcherrimae effigies et mansura, Nam quae saxo struuntur, si odium posterorum in vitium vertit, pro sepulchris spernuntur. Te tedy Synowskich affektow dowody, gdy na pełnym wszelkich łask y dobroczynności JKMci zkładać raczy sercu, a oraz ad desideria Instructiey sine cunctatione annuere raczy.

Seym że iest cardo et fundamentum wszytkich w Oyczyznie nayskutecznieyszych obrad, baczy to dobrze JKMć, y lubo tak nieszczęśliwemi te Rady publiczne zaięły się paroxizmami, że in publicum żadnego więcey nie przynoszą skutku, tylko nie oszacowany zawod Oyczyzny, kosztow nieznośne expensy, a nadewszytko zdrowia JKMci bez wszelkiego spoczynienia y alternaty w ustawicznych pracach enervationem; iednak że JKMć

iako

iako indulgentissimus Pater, ile czas, prawo, y coniunctury wszytkich rzeczy potrzebować będą nieomieszka przedsięwziąć rationes pomienionych Obrad, y Seym pro opportunitate złożyć.
Mielnickiego Starostwa interes wprzodsię powagą y dobrocią Pańską skończył, aniżeli wniesione dochodzi desiderium. Przyznaie wtym osobliwą przezorność Ziemi Mielnickiey JKMci, że się ostrzega intuendis Iuribus całey Rzeptey względem Homagium od Kurfistrza Imci Brandeburskiego. In reliquo JKMci Ziemi Mielnickiey wszytkim y każdemu zosobna respekt swoy Pański ofiaruiąc, Vrodo Posła dexteritatem, prudentiam Pańskim zaleceniem prosequi raczy.

Respons JKMci na Instructią Seymiku Relaciynego Woiewodztwa Nowogrodzkiego d. 10 Iunij odprawionego. Dana d. 6 Julij 1689.

Z podaney wszelką przezornością et amore in publicum, a oraz fidelitate Ku Maiestatowi y Naiaśnieyszemu Domowi JKMci napełnioney Woiewodztwa Nowogrodzkiego Instructiey, sądzi JKMci że tam ad cordatos Oyczyzny Cives, nietrzeba owego za Rzymską Rzeptą zażywać excitarza, Romanum reparate decus, molemq labantis Imperij fulcite humeris. Widocznie się to bowiem pokazuie, że pomienione Woiewodztwo przeyrzawszy się dobrze w rozeniawanych studiosâ malignitate Seymach, a w nich ancipitem rerum, y na diskretiey złośliwych zawziętości

nie

nie wiedzieć quo turbine wzbudzonych positum uważaiąc Statum adea się rzuca media, ktore Staro polska Cnota et genuinus amor in propulsandis periculis, tuendis Iuribus Maiestatis et libertatis z zaszczytu własnych piersi zwykł podawać. Przyimuie tedy JMć to Synowskiey prawdziwey, y nienachylonej za żadnemi Interessami miłości in publicum, y ku sobie oświadczenie się tak wdzięcznym y pamiętnym Sercem, że iako Woiewodztwo wdzięczność swoię ad Seram usq Serma Posteritatem y do Osoby Naiaśnieyszego Krolewica JMci Jakuba extendit, tak JKMć nie tylko sam, ale cum eadem Serma Posteritate suffragantibus Diuinis benedictionibus nieprzepomni nigdy, iak wiele będzie powinien statecznej, y niezmazaney żadną obłudą prawdziwych tey Oyczyzny Synow życzliwości.

Utrzymanie Constitutiy na Seymie przeszłym trutinowanych że się temuż Woiewodztwu potrzebne bydź zda, JKMć przypisuie to zelo esse in melius całey Rzeptey.

Dobrom Ziemskim à metu et contactu extraneæ possessionis nieuwarowanym, et inde securiori malis iako zabieżeć, czekać będzie JKMć omnes meliores et possibiles modos, ktore ieno taż Synowska miłość optimorum Ciuium suppeditare będzie mogła.

Seym że iest cardo et fundamentum wszytkich w Oyczyznie nayskutecznieyszych obrad, baczy to dobrze JKMć, y lubo nieszczęśliwemi te Rady publiczne zaięły się paroxizmami że

in

in publicum żadne więcey nie przynoszą skutku, tylko nieoszacowany zawod Oyczyzny, kosztow nieznośne expensy a nadewszystko zdrowia JKMci bez wszelkiego spocznienia, y alternaty w ustawicznych pracach enervationem. Jednak że JKMć iako indulgentissimus Pater, ile czas y Prawo, y coniunctury wszytkich rzeczy potrzebować będą, nie omieszka przed się wziąć rationes pomienionych obrad, y Seym pro opportunitate złożyć.

Cieszy się na koniec JKMć że distributiua iustitia dobroczynney ręki iego Pańskiey in Personam Wielm: Bogusława Vniechowskiego uetustissima Domus, origine insignis, meritis qua Sago qua Togâ Clarissimi Ciuis conferowana znayduie u całego Rycerstwa y wszytkiey Szlachty communem applausum; Constantem tedy JKMć uoluntatem suam nie tylko w tym conferowanym Woiewodztwie, et immutabilem animum, ale też y w dalszych podaiących się okaziach ku Osobie iego deklarować miłościwie raczy. A teraz wszytkich, y każdego z osobna Oycowskim respektem do Serca swego Pańskiego przyciskaiąc Vrod: Posłow Regiæ beneuolentiæ testimonio comitatur.

Respons JKMci P. N. M. na Instructią Woiewodztwa Wołynskiego Vrodzonym Posłom.

Iako nic bardziey JKM: serca przezarać nie może, nad niewdzięczność monstrum naturæ, ktora y między niemęmi nie znayduie się z wierzętami, tak è conuerso nic przyiemnieyszego in abdita pectoris

pectoris sui niechodzi, nad wdzięczność Matrem multiplicati bene=
ficij. Z ktorą ze Woiewodztwo Wołynskie za ustawiczne JKMci P.
N:M: koło Oyczyzny qua Domi, qua foris na Radach y woynach pie=
czołowania profundissimo odzywa się affectu, y prawdziwą życzli=
wych serc swoich ante Dominum fundit ofiarę a nad to fida pecto=
ra, na ktorych JKMci dni panowania swego gruntuie, intaminate
ofiaruie. Tedy praecipua haec solatia amoris et gratitudinis Ci=
uium; na tey JKMci zkładać raczy pamięci, w ktorey nic głębsze=
go nie iest, iako nieśmiertelnych Narodow in seras rozprzestrze=
nienie aeternitates, dulcedine zas Panowania swego cunctos
recreare.

Zkąd pochodzi że niczyiego serca bardziey to dolegać nie może, iako
JKMci, że dura necessitas belli w Woiewodztwie Wołynskim
prawie Sedem założywszy, afflictas onego częstokroć reddit
sortes. Exercet to ustawicznie Panskie iego staranie, iakoby
nietylko od Nieprzyiaciela tamten zasłonić kray, quo fine wła=
sney swoiey Osoby y zdrowie Panskiego ofiaruiąc, onę na za=
szczyt Oyczysty załowac nie będzie, ale też od Domowych
Zaniesłich aggrauatiy wolen y bespieczen, wedle Praw
de immunitate Dobr Szlacheckich, zostawał. Czego iako
na swieżo przeszłym Seymie dał dowod, JKM: P: N: My, tak y
każdego czasu gotow ferre omne momentum do skutecznego
ukontentowania tegoż Woiewodztwa, y iuż te same desi=
deria przytomnemu na ten czas Wielm: Woiewodzie Ruskiemu

Hetma:

Hetmanowi W: Koron:" tenerrime zalecic raczył, a nie mniey, y te aby Kozacka usurpatia od Dobr dziedzicznych z tak cięszką aggrauatią oddalona y odwrocona była.

Na wszytkie zas ab intra et ab extra bespieczenstwa ze Woiewodztwo Wołynskie przy dostoienstwie JKMci extremas Reipcae y Pieni własnych przez pospolite ruszenie ofiaruie vires, przyimuie JKM tak wdzięcznym Sercem, iako w oszczędnym respekcie ultimum to Oyczyzny praesidium zwykł ważyc y chowac.

W zaszłych o Zemborzyce trudnosciach JKMć P. N. M: podczas przeszłego Seymu z wrodzoney swoiey do uspokoienia Ciuium skłonnosci Panską swoię swiadczył applicatią, y podał był sposob in praesentia utriusq partis, nad ktory dotąd inszego u Siebie znalesc nie może.

Vrodzonych Posłow Ciuium qua Sago qua toga meritorum odprawioną functią iako sam JKMć pleno respectu przyiął, tak y do całego Woiewodztwa onychże aestimatione Regia comitatur.

Respons JKMci P. N. M: na Instructią Wdztwa Lubelskiego Vrodzonym Posłom.

Iako to iest iedyne JKMci P. N. M: Panowania votum, widziec za dni swoich kwitniącą wszelkimi szczęsliwosciami Rzecz pta, tak nic milszego przydac się nie może, Sercu iego Panskiemu, iako gdy tych pro publico intentiy wyryty na Sercach Synowskich znayduie wizerunek, gdyż vultus veri animi index est.

Ten gdy Woiewodztwo Lubelskie, praecipuum tey Oyczyzny

decus

decus przed Maiestat Panski z otwartą ku Panu swemu wiarą y życzliwoscią przynosi, a w nim zelum, przeciwko wszelkim impetom, ktore malignus turbo infenso, y nayswiątobliwszym Sprawom studio wzniecac zwykł, przy dostoienstwie tego Panskim prezentuie y oswiadcza. Niemoze JKMć z wrodzoney in publicum miłosci, ktorą cum lacte suxit, od tego wstrzymac się obowiązku, iz non mihi vita, sanguis, et Fortuna, Rep̃ca sunt cariora. A że to Woiewodztwo przykładną swoią in Principem wdzięcznoscią insze praeit z teraznieyszych Seymikow oswiadczenia się życzy y JKMć P. N. M. Panskimi respektami wszytkie Obywatelow uprzedzac okazie y desidera.

Seym ze iest cardo, et fundamentum etc. ut in prioribus.

Interim aby Woiewodztwo w dalszym obrządzeniu swoim, y zasług Woyska progredi mogło JKMć P. N. M. do wniesioney z kłaniaiąc się instantiey Uniwersał na Seymik in crastino Deputackiego z Kancellariey wydac rozkazał.

Uczynnosc dla wygody Trybunału Koronnego małey Polski, y sprawiedliwosci S. na Ratusz Lubelski przez Woiewodztwo realiter oswiadczona, ~~iest~~, iuz bardzo dobrze zalecona pamięci y respektowi JKMci P. N. M.; nic niewątpi, że tęż aestimatią u całey Rzeptey znaydzie do czego Panską swoią skutecznie gotow assistere powagą.

Wydania Soli tak na Woiewodztwa Małopolskie, iako y Wielkopolskie we wszytkich Kontraktach JKMć P. N. M. Urodzonym Administratorom inter primas kładzie conditiones; y nic nie

wątpi

wątpi, że powinności swoiey dosyć czynić muszą. A to żeby y w tym pokazał Woiewodztwu optimam voluntatem, List swoy do Urod: Administratorow wydać rozkazał.

O Tatarow lubo prawie zewsząd nacisk do JKMci P. N. M. y często ich dawać musi, czasem y za takich więźniow, ktorzy nieostrożności swoiey y nieposłuszeństwa delicta luere powinni, raczey iednak succurrere Łaską swoią Pańską Urod: Niezabitoskiemu zaleconemu od Woiewodztwa, wydawszy na to assignatią.

In reliquo JKMci P. N. M. dexteritatem Urod: Posłow ex optime gesta Provincia Pańskim swoim zaleceniem comitari raczy.

Do Urodzonych Administratorow Zup Solnych.

W dobrey to pamięci Wiern: Wa: zostawać musi, że między nayprincipalnieyszymi prawie Conditiami w Kontrakcie swoim o zupy solne macie, aby Szlachecka Sól wedle zwyczaiu w czasie zupełnie za nagrodzeniem zwyczaynych unkosztow znaydowana była. Więc że tu od Woiewodztwa Lubelskiego zachodzi querimonia, iakoby się w tym dosyć woli Naszey dziać niemiało, za rzecz słuszną poczytamy, Wiern: Wm na świeższą przywieść pamięć, do czego z Kontraktu iesteście obowiązani, nic nie wątpiąc, że pomienionemu Woiewodztwu adequate respondere nie omieszkacie. A teraz Dobrego &.

Universał

Vniwersał na Seymik Podatkowy Wie-
wodztwa Lubelskiego.

Wszem wobec &. Wygadzaiąc żądaniom y instantiey Vprz: y Wier: Wch do Nas przez legatią swoię wniesioney na obrządzenie zasług Woyskowych wcześnie Seymik Vprz: y W: W: in crastino Deputackiego prodie N: Mensis N: na mieyscu zwyczaynym w Lublinie składamy, y naznaczamy. usilnie zalecaiąc, abyście Vprz: y Wier: Wc na czas y mieysce ~~[illegible]~~ studio publici boni ziachawszy, do tego myśli y sprawy swoie applikować chcieli, cokolwiek do ukontentowania zasłużonego Rycerstwa, a oraz do ułatwienia ciężarów tych, które przez zerwanie Seymu inevitabili necessitate na Woiewodztwa y Ziemie ingruunt, należeć biedzie; y te wszytkie na pomienioney obradzie przedsię weźmiecie srzodki, ktorekolwiek z dobrym pospolitym zgadzaią się, y dalszą Oyczyznie przynieść mogą obronę. Ktory to Vniwersał Nasz, aby tym prędzey wszytkich wiadomości doszedł na mieyscach zwyczaynych publikować pozwalamy, y ręką się własną przy pieczęci Koronney podpisuiemy. Dan:

Do Vrod: Rezidenta na Stolicę d. 14 Lipca. 1689.

Niech będzie Pan Bog pochwalon, że Woyska Carow Ichmć nie dawszy gury nad sobą Siłom Nieprzyiacielskim, owszem one w Krym zagnawszy nazad do Samary szczęśliwie powrociły. Widziemy na oko, że nie potentia Pogonska straszna, ale bezwodność Kraiu, zaraza wod, y wyniszczenie traw ciężkie bydź musiały, tak licznym y pięknym Woyskom Carskim; co że dawno przewidebamus, zawsześmy życzyli Carom Ichmć y ich Radzie przez Wiern: Pę ustawicznie proponowaliśmy,

aby

aby było wprzod po teystronie Dnieprni, Horodki, Hoczakow znieść, y osadzić: y nam częścią iaką Woyska na Białogrod dopomoc, żeby tam pobrawszy Fortecę Tęhynią, Białogrod, Kilią, Smachil y inne mogliby: smy sobie wzaiem ręce podawać, y spolny Woysk posiłek, przeciwko spolnemu Nieprzyiacielowi czynić. a tak przez pobranie pomienionych Fortec, a oraz ieszcze przez osadzenie przepraw Dnieprowych Tatarskich na Burhunie, Kuczkasowie y Tawani, Krymby iuż był całe odstrychniony od Tureckich, Budziackich, Nahayskich, posiłkow, y na ten czas z nim, coby się woli Naywyższego Boga zdało, y okazia przyniosła, uczynićby się zawsze mogło, ile gdy nie omylna wiadomość iest, że znaczne Woyska Tatarskie iść maią na posiłek do Węgier Cesarzowi Tureckiemu, albo Wezyrowi, z ktorych pewnie ieden ma bydź na woynie, abo day nie obadwa.

W traktat z Nieprzyiacielem, iako tam spargunt Tatarowie, żaden nie wchodziliśmy, wyiąwszy co się traktowało w Wiedniu, in Praesentia Posłanika Carow Ichmć wchodzić nie chcieliśmy, y owszem o wszystkim donosiło się na Stolicę, a nawet y z osobna listu od Hana Krymskiego y responsu Naszego kommunikowaliśmy przez ręce Wier: T: Woyska Nasze, iak tylko trawa mogła bydź, iako to sam Kniaz Galliczyn w liście swym przyznaie, że ledwo dopiero w dzikich polach trawę zastali, zaraz się skupić poczęły nieuważaiąc nic na przeszkody złośliwie rozerwanego Seymu, y iuż w Granicach Nieprzyiacielskich gotowe czekały na wiadomość od Kniazia Galliczyna, ktora tu Nas potkała przez Urod:

Posłanika

Posłanika Vrod.o Matwieia Filwerka Pułkownika, ale ten powrot do Samary Woysk Carow Ichmć pomieszał Nam bardzo imprezy. Nasze niewątpiemy zey Cesarz Imć wielce się tym turbować będzie, ile gdy w Węgrzech dopiero się zacznie Campania, kiedy Cesarz Turecki sam Osobą swoią iuz stanął w Zofiey. Woyska zas Cesarza Imci nie są w tey liczbie, w iakim przeszłych zwykły bywać Kampaniy, dla woyny Francuskiey. To też Wier. T. wiedzieć należy, że tam u Perekopu mogła bydź część iaka Ordy Białogrodzkiey, ale to pewna, że się y tu Nas obawiaiąc, osobliwie Nahayscy prócz nie wielu Mansurułow, ktorzy w Krymie swoie maią Siedliska wszyscy zostali, przez ktorych nie opuszczaią swoich przeciwko Nam excursiy, iako to y teraz swieżo do Kamieńca wprowadzili Zakarę, a nawet w tym samym iuz momencie, gdy iuz pomieniony Posłanik na audientią do Nas szedł, przysłali Nasi Tatarow Budziackich z pogromu pewnego Czambułu, w kilku tysięcy z Jasserem powracaiącego. Gdyby tedy y teraz ieszcze chcieli Carowie Ichmć dawney tey Naszey usłuchać rady życzliwey, a iak nayprędzey ukaz do Galliczyna posłali, ieszczeby ta Kampania na wielką pociechę Chrześciaństwa a wieczne pohańbienie pogan wynisć mogła, Co Wier. T.a chciey iak nayskutecznicy urgere, y Nam nie mieszkanie dawać znać. A teraz P.S. Tatarski też tu Poseł przybiegł, znać albo z relatią wiadomości, y transactiey u Perekopu, albo z propositiami pokoiu

iakiego

iakiego, co będzie wysłuchawszy damy znać.
Jassyr ten w liście wspomniany Tatarowie pod Kijowem brali, ktory wszytek z łaski Bożey Ludzie Nasi odbili.

Do Cyfry na Stolicę.

Zal się Boże Woyska tak liczne Moskiewskie nic nie zrobiwszy, nawet znaku iakiego z dział nie zostawiwszy od Perekopu z Konfuzią powrocili. Dział sto do Tatarow stracili, kilkanascie tysięcy więzniow dostało się Poganstwu, ludzi siła namarło. Od koni całe odpadli, tak że aż sobą działa nazad ciągnąc musieli, inne rzucali zakopywaiąc, ktorych więc Tatarowie dobywali, wielki triumf w Poganstwie, y na bardzo hardo wsadzi ich ta okazia, sam Batyr Aga Kanclerz Hanski, poszedł z celnieyszemi niektoremi Więzniami do Cesarza Tureckiego. Kosogow ktory przodem przez cienkie wody był posłany, zniesiony. Tatarski też tu Poseł przybiegł, znać albo z relatią wiadomosci y transactiey u Perekopu, albo z propositiami pokoiu iakiego: Co będzie, damy znać.

Ad Illustrmum et Reuerdmum Cardinalem Denhoff.

Post titulos. Nondum finitum B. Salomeæ negotium poscit illmo Ora debitam iure quodam nationali opem, ut quam efficacissimis incumbat studijs pro eo perficiendo iuxta expressa fusius ad Illustrmum Protectorem Cardinalem Barberinum

desidena

desideria. Quæ dum omni, quo par est Regio Illmti Vræ commendamus zelo, optimam etiam eidem ualetudinem, ac prosperos rerum successus precamur.

Item ad Cardinalem S. Eccle: Barberinum.

Postitulos. Quo magis in id incumbimus, ut honor Diuinus, pro quo uitam et Sanguinem immolare cupimus, per uniuersum Orbem propagetur; eo Nobis gratior occurrit occasio recommendanti Illmti Vræ uitam et S: merita B: Salomeæ Monasteriorum Francisci et Claræ Sanctorum Cracouiæ Fundatricis, ut ea debito per assensum Apostolicum recordationis humanæ celebrentur cultu. Quæ utiq; ad Romanam Sedem, cum iam solitis gradibus sint deuoluta, ibidem examinata, et probata hoc superest, ut Sanctas Sua, uti Supremus humanæ virtutis arbiter, ad interpositas Illmtis Vræ nomine Nro preces sanctificatione eius ob euitandos sumptus circa aliorum Sanctorum canonisationem adhita, annuaq; celebratione designata subleuationem reliquiarum eius in Ecclesijs Monasteriorum ab eadem Cracouiæ Fundatorum uoticiam missam, iuxta affectationem Populi ibidem celebrandam, ac horas primæ Classis eiusdem Matris S: proprias per Poloniam et M: DL: in Monasterijs uero suis cum solenniori indulto et octaua absoluendas benigne concedat. Vendicabit per hoc Illu: Vra non solum mortales per satisfactionem tam priorum desideriorum. Verum etiam Cælestes per intercessionem dictæ S: fauores, dum applicatione et protectione sua id efficiet, quod motiua augendi Diuini cultus persuadent. Quæ dum unice Illti Vræ commendamus, eidem etiam optimam ualetudinem &c.

Do Jas: Wielm: Kasztellana Krakowi d. 18 Lipca.

List Vprz: Wey d. 10 Cntis doszedł Nas, z ktorego iako się cieszymy że o dobrym iego zdrowiu odbieramy wiadomość, tak życzymy, abyś rationes onego pilnie wziąwszy iak nayczerstwieyszym opływał. Po weyściu zahary do Kamieńca pauzować muszą wiadomości. Zkąd cokolwiek obuentre może odbierzesz Vprz: Wa z responsu Vrod: Referendarza Koron: ktory ad interrogata listu Vprz: Wey odpisuie. A my dobrego na ten czas onemu &.

Do Wielm: Woiewody Bełzkiego z Jaworowa d. eod.

Kiedy się z testamentu Wielm: niegdy Podskarbiego W: K: to odkryło arcanum, że ordinatia nie iest exempta à Iuribus Vxoreis, tuszemy de teneritudine affectus Vprz: Wey ku Nam y Domowi Naszemu, że mu przydzie na pamięć, choćbyśmy sami milczeć chcieli. Naiaśnieyszey Krolowy Jeymu P: Małżonki Naszey Naymil: zapomniana dotąd nullo negotio pierwszego Małżeństwa pretensia, ktorą tym skuteczniey Vprz: Wey y komuby należało chcąc donieść, ~~życzy~~ zleciliśmy Vrod: Referendarzowi N: Koron: fusius exponendum, nic niewątpiąc, że tenże Vprz: Wey affekt, na ktorym polegamy, tyle skutku sprawi, ile nie odbita słuszność y rzetelność negotij potrzebuie. Dobrego zatym &.

Do Executorow Testamentu Wielmożnego Zamoyskiego Podskarbiego W: K: d. 18 Julij 1689.

Nie zawarła się z śmiertelnością, y końcem życia Wielm: niegdy Podskarbiego W: K: w sercu Naszym pamięć, ani wygasnąć może, puki ieno stawać będzie, y potrzeba zaydzie należytego ku Imieniowi iego oświadczenia, ktore że w tym naybardziey zawisło, mimo nisze

ultima

ultima voluntatis iego, do ktorey Nas y sam Nieboszczyk nexu Christiana pietatis, et iure Suprema Nostra tutela w Panstwach Naszych obowiązał, za rzecz nayprzyzwoitszą rozumiemy Vprz: y Wier: WW.m z tą Naszą ku ostatniey woli Nieboszczykowskiey, y pozostałemu osierocialemu Domowi odezwac się dobroczynnością, iz cokolwiek do utrzymania testamentu, y podania ręki pupillis należec będzie Oycowskiey Naszey nie umkniemy protectiey. Co samo Vrod: Referendarz Koronny ustnie imieniem Naszym fusius testari może. Ktoremu to cum plena fide zlecamy; a oraz dobrego &.

Do Wielm: Woiewody Ruskiego.

Iako odprawić Posłanca Tatarskiego, iuz się to było namowiło, za bytnością Vprz: Wey w Iaworowie, że expedit dawnieyszego odprawić, a tego przytrzymac. Posyłamy iednak y teraz in copia proiect, abyś Vprz: W.a sic vel similiter pro solita prudentia odpisał. Gdy zas Moskiewskim Ludziom będziesz Vprz: W.a communikował copiey responsu swego do Batyr Agi, przydac należy, w kilku słowach dla ukontentowania, pochwałę iaką Woyska Moskiewskiego, na przykład że Nam donieśli o prawdziwych swoich y znacznieyszych victoriach. Ponieważ zas ciż Ludzie Moskiewscy napieraią się, z czym przyszedł od Tekielego, nic słusznieyszego żebyś Vprzeymość Wasza kommunikował im copiey memoriału, ktory do Cancellaryey Naszey oddał, y ktory tu przydaiemy per copiam. My ztąd iutro pewnie do Iaworowa, a z Iaworowa we srzodę da Bog do Zołkwi wyieżdżamy. Dobrego zatym &.

Do

Do Wielm: Kanclerza WXL: w Wysocku d 23 Julij.

Nie pamietamy, abyśmy kiedy na listy Uprz: Wey responsu dac nie mieli, lubo się temu czasem y dziwowac nie potrzeba inter tot molestas curas, ktorym sami prawie za wszytkich succumbere musiemy. Więc y na teraznieyszy list Uprz: Wey odpisuiąc, to tylko namienie możemy, ze dał by Bog aby wiadomosci o progressach woysk Moskiewskich nie odmieniały się tak, iako to iuz uniuersalis roznosi fama, ktorey my nie chcąc exagerare, to tylko za rzecz pewną mamy, o czym Nasz Rezident przy Kniaziu Galliczynie zostaiący, informuie, ze Woyska Moskiewskie iuz się cale od Samary rozchodzą y rozkładaią. Uważyc zatym iaka to tu Woyskom Naszym moze bydz diuersia, kiedy sama tresc Campaniey zostawiona sine societate armorum. My się tu dzis ztąd ruszywszy w kilku dniach oprzec mamy we Złoczowie, ztamtąd daley ku Obozowi pomykaiąc się momenta rerum obseruaturi; A teraz dobrego &.

Do Wielm: Generała Wielkopol: d 27 Julij.

Iuz to drugi raz Zakon Karmelitanski Zakonnicy z Belgium pod pretextem iakieysi reformy aggrauare usiłuią, y nie bez zgorszenia Ludzi pospolitych Conuenty im na siebie odbierac bespiecznie sobie y gwałtownie w cudzym Panstwie pozwalaią, iuz się to im raz nie nadało, bo za włozeniem się Naszey należytey protectiey przyść musieli ad orbitam. Gdy zas recentissime Conuent Kiynski z violentią y poranieniem Zakonnikow ~~Zakonnikow~~ odebrali, nie zostaie tylko uciekaiącym się Patriotom Zakonnikom

Naszym

Naszym, zeby od własnych y zasiedziałych swoich fundaciy niebyli extor-
res, podac rękę. Dlatego Vprz. W. usilnie zalecamy, abys tam è propinquo,
Nostri repraesentator brachij, ileby się uciekli, obronę y pomoc, skutecznie
oppressis do pomoc nie omieszkał. Dasz przez to Vprz. W. słuszności y
utrzymaniu decoris w Zakonnikach Narodu Naszego należytą obronę.
Ktorey pewni będąc dobrego &.

Do Magistratu Kiiowskiego d. 22. Julij.

Nie bez podziwienia Naszego wiedziec się dostaie, iakoby Cudzoziemscy
Zakonnicy pod praetextem reformy Conuent Kiiowski Zakonnikow Karme-
litanskich gwałtownie odbierac, y sobie przywłaszczac mieli, a Roda-
kow Oyczystych z zasiedziałych fundaciy wyciskac y rugowac.
Wczym ze do zwierzchności Naszey y należytey protectiey należy niedac
nikogo w prawach swoich ponizac y aggrawowac, po Wier. W. mieć
chcemy abyscie Patriotom swoim Zakonnikom należytym affektem y
pomocą, w czymby potrzebowali, dopomogli, y przy nich z oswiadczę-
niem swoim stanęli. Ktorym na ten czas dobrego &.

Do Ziemskich Witebskich d. 27 Julij.

Choćbyscie się Wier. W. Nam nie odezwali byli, łacnobysmy się domy-
slili, ze contenta przysłaney legatiey, probatus zelus WWW. et
amor in publicum dictauit. Za co iako wdzięczni iesteśmy, tak bądźcie
WW. pewnemi, ze ta ich szczera dobra pospolitego miłosc, prętko da
Bog eminebit ad exemplum. Iesteście bowiem y będziecie zawsze
w pierwszych przypadaiących się okazyach pamięci y respekcie Naszym.
Czego tak łacno y dobroczynnie dotrzymamy, iako skutecznie życzę-
my sobie virtutes ich et merita widziec w Oyczyznie praemiata.
Dobrego zatym &.

Respons JKMci na Instructią Wdztwa Witebskiego
Vrod.u Kazmirzowi Ambrokowi d. 27 Julij 1689.

Iako to są naytrwalsze Kolossy dzieł y czynow wszytkich Monarchow, ktore żadną wiekow dawnością, ani silnemi zazdrosci impetami zruinowac się nie mogą, fida pectora Civium: tak JKM: PN: M: cieszy się z tego, że gdy tymże przezornych rządow idąc torem, prace, starania y trudy Krolewskie, na nich składa, iuż z nich, iako to ex particulari Wdztwa Witebskiego sensu wydaie się, spodziewac może, cokolwiek iest miłey votivum Oyczyznie. Nic nie wątpi JKMć że też wielko pomnie czyny, tak są na sercach Civium głęboko wyrażone, że ich nie tylko turbo iaki, ktory szkodliwe całey Oyczyzny sprawom mnożyc może burze, ale też y naycięższe, ktorey się w prawdziwey wdzięcznosci znaydowac nie powinny, nie przemogą livoris et obtrectationum złosliwych Ludzi incenta.

Podany sposob Seymu Konnego do uspokoienia tych wszytkich, ktore nieustaiąca ludzka zawziętość et publici boni impatiens livor przynosi trudnosci, JKMć przyznaie że pochodzic musi ex intimis medullis optimorum Oyczyzny Civium, ktorzyby w niey omnia fausta et pacata widziec chcieli. I dlatego JKMć optimo sensu przyiąwszy, czekac będzie dalszego Rzeptey è meliori esse zdania, gdyż nie milszego y doskonalszego w Panowaniu swoim nie ma, tylko to czynic, cokolwiek nayskuteczniey do conservatiey Swobod Oyczystych, do pomnożenia decoris, et utilitatum publicarum contribuere może.

Summ

Summ Moskiewskich zawsze była praecipua JKMci animad=
uersio, aby były wyszedszy ex priuata attrectatione, przynamniey
to in publicum przyniesc emolumentum, zeby Stan Rycerski in
sortes Exulum wpadły, swoie nalezyte z nich odebrał ukontentowa=
nie. Do czego iako iuz JKMć in Senatus Consilijs post Comitia=
libus dobroczynną swoię pokazał propensią, tak y daley, gdy tego
własnie czas będzie gotow skutecznie omni meliori modo, iustis
Exulum desiderijs dopomoc.
In reliquo JKMci Vrod: Posłow tym Panskim comitatur oswiad=
czeniem ze iako to munus dextrè odprawił, tak dalszych tego
Woiewodztwa functiy capacem bydz, sądzic raczy

Ad Vnblem Generalem Carmelitanum.

Venerabilis in Christo Pater deuotè Nobis Dilecte. Religiosi Car=
melitae regularis obseruantiae, non sine laude in Regno Nostro
multis saeculis commorantes, aliquot ante hac annis molestati
à quibusdam Carmelitis Reformatis, Conuentus suos plures ab
Antecessoribus Nris fundatos traderent, supplicauerant Nobis, qua=
tenus Literis Nris ad Illustrmos Cardinales Protectorem Regni Nostri
et alterum Ordinis illorum, hanc indebitam illorum Reformatorum
compulsionem, Conuentuumq eorum à Reformatis impetitionem
impediemus, prout de facto in fauorem ipsorum, imo attenta ipsa
aequitate easdem Literas dedimus; nunc iterato coram Nobis
conqueruntur se ante tres Septimanas ex Conuentu Kiynensi
uiolentissimè et scandalosissimè expulsos esse per Patrem
quendam Belgam, Vicarium suorum Reformatorum. Cum igitur
isti

isti motus, et praecipuè inter Personas religiosas in Regno Nostro commorantes summè Nobis displiceant, enixè commendamus. Deuotioni Vrae, quatenus hunc Vicarium Reformatorum moneat, ut et praedictum Conuentum Klynensem Patribus Regni obseruan. Carmelitis quantocyus tradat et restituat, et ab aliorum iniusta et sic scandalosa impetitione et apprehensione resistat, dictaq. Relig: Regni obseruan.ae ille cum suis succedaneis in omni pace et quiete viuere sinat optime interim D. V. ualere iubemus.

Respons JKMci na Instructią Seymiku Relacyinego Wdztwa Czerniechowskiego Vrod: Stanisławowi Korytkowi Podczasz: Czerniech: Janiszowi Wolski: Posłom, dany d. 6 Augusti 1689.

Oswiadczenie się Woiewodztwa Czerniechowskiego ku dobru pospolitemu, a oraz przeciwko nie ustaiącym JKMci pracom y staraniu tym iest wdzięcznieysza, im więcey JKMci omni momento Panowania swego iest intentus, aby miła Oyczyzna dzwignąwszy się kiedyzkolwiek z swoich in publicum zawodow, w tey zostawała Fortunie y ozdobie; na ktorą iuz waleczna ręka JKMci na potomne czasy chwalebnie, y z podziwieniem całego swiata wynosić poczęła była.

Interessa Woiewodztwa tego zawsze były w pamięci y protectiey JKMci, y daley pewnie zostawać będą, tak, iako sama słuszność y sprawiedliwość pro sortibus Exulum tegoż Wdztwa niesie. Assignatia na summę Moskiewską ad rationem dla pomienionego Woiewodztwa na Radzie postcomitialney Grodzinskiey wyszła rowno, tak iako y na

Wdztwo

Woiewodztwo Kijowskie; y nie wątpi JKMć że iuż oney nastąpiła satisfactia; na teraznieyszey zas Radzie Warszawskiey poseymowey lubo było conclusum, dac takze proportionalną summę na Wygnancow; że iednak Rzecz pta na gwałtowne swoie potrzeby zażyła z tych Summ Moskiewskich pożyczanym sposobem dwuchkroc sta tysięcy złł. musiało tantisper differri ukontentowanie Exulum, do porachowania się z tymi w ktorych ręku pomienione zostawały Summy. Na tym tedy fundamencie ad praesens JKMć żadney wydac nie może assignatiey: ale saluum et integrum ius upomnienia się do przyszłego da Bog zostawuie Seymu.

Staropolską do zaszczytu Oycowskiego własnemi piersiami ochotę przez Woiewodztwo deklarowane tak dobrze JKMć przyimuie, iako skutecznie własną swoią Panską Osobę, oraz z Naiasnieyszym Krolewicem Jakubem nieraz na zaszczyt y Osobę Oycbyzny wynosił y ofiarował.

In reliquo JKMć całemu Woiewodztwu, y każdemu zosobna Łaskę swoię Panską ofiarowac raczy. Urodzonych zas Posłow Regio comitatur ancomio.

Do Wielm: Woiewody Ruskiego d. 6 Augusti.

List Uprz: Wey d. 4 Cntis iuż Nas tu ledwie nie na wsiadanym zastał, y iuż bysmy byli wyiachali, gdyby Nas Naiasnieysza Krolowa Jeym Pani Małżonka Nasza Namilsza nie przestrzegła, że dziś w Jaworowie nocowała. Jezli tedy nie minie mieysca tego dla ospy Woiewodzianeczki Pomor: ktora tu iest z Wielmożną Kasztellanową Wileń: to tylko nocleg odprawiwszy wyieżdżamy do Złoczowa. Armata tez za ordinansem Uprz: Wey iuż się ruszyc miała, y bardzo to dobrze, aboc ostatek leniwo idących, abo się koło Obozu wieszaiących, zciągnie iak nayprędzey do kupy; My nic więcey przydac nie

nie możemy, nadto, co się mówiło, y dysponowało w Jaworowie na Ra-
dzie, y potym co się ustnie Urod. Kasztellanowi Chełmskiemu namieniło
y zleciło. Z Moskwy co Nas w Cyfrach doszło communikuiemy Uprz:
Wey, owego co Uprz: W.o w Cyfrach Hospodara Wołoskiego zrozumieć
nie możesz, doydziesz ex sequentibus. Nie iaki Georgi Ludyzynski
bywał po kilka kroć u Nas z listami od Anatazego Starosty So-
rockiego, ktorego ostatnią razą odprawiliśmy z Warszawy z listem:
w ktorym nie było nic, tylkośmy się referowali na tego Człeka.
miałeś y Uprz: W.o pisać przez niego, bośmy go do Uprz: Wey din-
gowali; ten Człowiek snać wzięty przez Tatarow, iuż ztamtąd
powracaiący, bo y list nasz posłał Hospodarowi Sołtanik przez
tego przeięty, iako się skarży na to do Wielm: Podskarbiego W. K.
Potrzeba tedy w ten odpisać sens Hospodarowi iż Georgi Lady-
zynski przyieżdżał razow dwa, abo trzy do Krola Imci, prosząc
o iałmużnę imieniem Kanonikow na reparatią Dachu pogo-
rzałego w Jasiech Manasteru podczas tam bytności Naszey. Jakoż
Krol Imci posłał część pewną elemozyny. Tenże potym przyiachał
znowu po takowąż podczas Seymu w Warszawie odprawuiące-
go się iałmużnę, a właśnie wtedy, kiedy Mohyła Hetman Zaporo-
ski JKMci umarł. Że tedy ten Atanazy znaiomy był Krolowi Imci,
iako Człowiek Rycerski y Sprawny, a ile kiedy ieszcze Kre-
wni iego tu w Polszcze recommendowali go, miał go Krol Imci w
consideratiey, dla tego przy Liście swoim Panskim kazał mnie
oznaymić o tym, że Osobę iego ma w respekcie, ale to na

Hetman:

Hetmanstwo Kozackie, nie na żadną przeciwko W: Hospodarskiey Mci nieprzyiazn, ani woynę, y w listach tych pewnie czego inszego doczytać się nie możesz, gdyż sama rzecz pokazuie, że do tych czas Woysku Zaporoskiemu nie iest dany Hetman. A że pisze w Cyfrach do Wielm: Podskarbiego Kor: że y Wielm: Petryczenko pisał coś przeciwko, na to tenże Wielm: Woiewoda odpisze, że o listach Petryczenka wiedzieć nie mogliśmy, bo on był na Rusi pod Samborem, abo w Starostwie Zwolinskim, pod Kazimierzem, a My w Warszawie iako to sam Dyzment y Rezident wyświadczy iego, Że przybycie do Obozu niech tam Pan Bog szczęści y błogosławi iak nayleptey &.

Expeditia na Generał Pruski, w Złoczowie d. 10 Augusti 1689.

Litera Universales.

Significamus &. Non sufficere Nobis verba, quibus infausta Conventuum, Statuum, et Ordinum Terrarum Prussiae vices, tantum re praesentari valeant, quantum in se oblivionis publici boni, ac neglectus propriarum utilitatum comprehendere videntur. Quid enim compagem hanc Reipcae Maiorum virtute, in melius semper profectam, facilius disoluere potest, quam ultra pernitiosum Generalium Consiliorum, pensundatis binis Comitijs, defectum particularium etiam, Conventuum ac Singulorum, de communi bono

prouid

damnosas facescere et obtrudere iacturas. Euenire autem palam est, hos improsperos discordiantis uelut Reipcæ casus uel maximè ex eo, quod plurimis cura publici boni non sit ita æstimata, et accepta, qualiter necessitudo et debitus in Patriam stringit amor; multis uerò priuatum commodum, et sua utilitas, adeo insit pectoribus, ut omnem omninò à publicis rationibus abstrahat animum et respectum, etc. Obuiandum itaq; ijs omnibus pestifero fluxu in publicum bonum ingruentibus malis, cum aliud promptius non inueniatur medium, nisi quod per dissonos Animos exorbita decessit, per eosdem reflexione amoris in Patriam unitos, iterum ad suas reducatur metas; Conuentum gnalem rursus solitos facilitatis Nræ excedentem, sed sola gratia, et benignitate Nostrâ præualente, Statibus et Ordinibus Terrarum Prussiæ in N: iuxta suum alternum recursum incidentem pro die N. Men: N: Anni præsentis indiximus, et designauimus. Cui ut Sinc: et F.F: Vræ positis si aliquæ intercederent in partem dissonantijs absint, ibiq; ad bonum ordinem et uoticum Consiliorum effectum ita contribuant, quomodo tandem emerito Militi nequaquam suffecturo, nisi recentibus erogatæ à Nobis propriæ pecuniæ non sine Summa rationum thesauri Nri aggrauatione, prouideretur subsidijs, debita et incausabilis prodeat satisfactio, atq; publica de eadem inclyta Prouincia expectatio desideratum sortiatur finem. De quibus uti amplius non ambigimus, ita enixè per amorem communis Patriæ repetitis uicibus uniuersale commendamus decus et commodum. Easdem uero

Literas

Literas, ut quantocyus ad notitiam omnium perueniant, in soli-
tis locis publicari mandauimus. Et in maiorem fidem Manuę.

Do Wielmożnych.

Zawzięta iakas na Generały Pruskie nieszczęśliwość, z Oy-
cowską Naszą, przeciwko tey tak zacney Prowinciey, pasuie się
dobroczynnością. Tamta in malum per fomenta discordiarum sili się
y dokazuie; Ta in publicum obtestatione caritatis in Patriam skutecznie
pomagać y ratować usiłuie. Jeżeli na koniec Nasza nieustaiąca
przeciwko Stanom Ziem Pruskich dobru gurę otrzyma, czyli też
malignitas fati, tak wiele razy iuż ukorzeniona, potiorem se iacta-
bit; zostawuiemy to Naywyższey tego woli, od ktorego omne bonum.
To pewna że My z nieustaiącey Naszey przezorności przestępuiemy
metas etiam solitae facilitatis w wydawaniu expeditiey Seymikow
Pruskich, tak trudney, a tak złym skutkiem kończący się. Czego
dowodem będzie y teraznieyszy z szczegulney łaski Naszey Ge-
nerał na dzień N. Mca N. według swoiey alternaty naznaczo-
ny y wydany: Na ktory że Vprz. Wa. ogłosiwszy wprzod parti-
kularne Seymiki, y one przez innotescentie swoie według zwy-
czaiow złożywszy ziedziesz y do skutecznego obrad publicznych
konca, a oraz zasług woyskowych ukontentowania dopomo-
żesz, iako nic nie wątpiemy, tak toż samo consumatae prudentiae,
et dexteritati usilnie zalecamy Dobrego zatym.

Ad Spectabiles.

Quantam animi Nri Regij concipiamus inde amaritudinem,

quod

quod Conuentus Prussiæ Generales loco optati sollicitis Nostris in publicum studijs euentus, persæpius abrupta eorundem Consilia, non leuem publicæ iniuriæ adferunt casum, id ipsum toties F. V.ae insinuauimus et repetijmus. Nunc quoniam accrescentibus in Rem p.cam periculis idem malum ulterius serpit, iusta gratiæ N.ræ recusatio subsequi deberet, nisi eam Patemus Noster in publicum amor stimularet, ac uinceret. Quam ex meliori spe futuri euentus testari cupientes, eidem Conuentui diem N. mensis N. A.o p.nti iuxta suas alternas uices incidenti assignamus, sollicitè requiren.s quatenus F. F. V.æ maturâ pensatis reflexione publici boni Prouinciæ suæ rationibus, eidem Conuentui positis, quibusq disintelligentijs, functæ priùs particularibus de more Conuentibus adesse per Viros probos, boni publici amantes, eo studeant animo, quomodo necessitates publicæ, onera Prouinciarum aggrauantia, ac quod maximum, Militis insoluti Sanguine pro Patria merentis, desiderat et præstolatur. Ad quæ dum F. F. V.as omni qua possunt applicatione Contendere opinamur, easdem bene ualere iubentes.

Ad Famatos.

Famati fideliter Nobis Dilecti. Toties ab usu damnata in Gn.alibus Prussiæ Conuentibus facilitas Nostra, licet amplius non meretur suffecturas sibi uices, quia tamen nulli magis studemus, quam lapsas res erigere, et in melius fata conuertere, adhuc benignitate N.ra suffragante eundem Conuentum pro die N. Mensis N. iuxta recursum incidentem indicimus, et designamus. Ad cuius felicem

euentum

euentum, ut F. F. quoq Vestra pro uetori instituto functa prius particularibus de more Conuentibus per Viros capaces, bonumq publicum curantes illuc designatos contribuant, Militem satisfactum reddant, et per hoc Prouinciam suam ab oneribus immunem relinqui faciant, Serio commendamus, ac uolumus, eas bene ualere iubentes.

Do Vrodzonych.

Nieodbierac pomyslnych de bono publico successom w ten czas, kiedy naywięcey o Rzeptey myslic, y radzic nalezy; zaprawdę ieżeli kozdemu musi bydz rzecz cięszka, y dziwna, dopieroz Nam naynieznosnieysza, kiedy starania, usilnosci, a nawet y Substantią własną łożąc na sporządzenie skuteczney iakiey y nie prozney Kompaniey, takiego w Radach publicznych Generałow Pruskich, nieodbieramy skutku, iakiego y Nasza siląca się in publicum przezornosc, y starodawna tamtych Ziem potrzebuie przykładnosc, a na koniec publiczne wyciągaią potrzeby y zawody. Co z tym czynic? wątpliwosc wielka, ale większa dobroc Nasza ktora przestępuiąc omnes facilitatis gradus do zwyczaynego ieszcze intimowania Generału Pruskiego Nas pociąga. Tentedy gdy na dzien N. Mca N. w roku teraznieyszym według alternaty przypadaiący składamy, Wzor. T: usilnie y gorąco zalecamy, abys nań ziachawszy same tylko publiczne momenta, y to co do conserwowania y zachowania całosci Oyczystey, y bespieczenstwa Rzeptey, ukontentowania Woyska należy, tak skutecznie poparł, iako u Nas dobrze słyniesz prudentia et dextentate na tamtych Radach, w ktorych porządnego powodzenia &.

Do Posła.

Maiąc doswiadczoną nie raz Wier: T: do usług Naszych y Rzep: ochotę, a chcąc go do tychże accommodować usług, zlecamy Wier: T: abyś na Generał Pruski pro die N. Mensis N: w roku teraznieyszym przypadaiący pod imieniem Posła Naszego ziachawszy, to coram Statibus et Ordinibus Prussiae z woli Naszey wyrazić, starał się, cokolwiek iest, ex re pomienionego Generału, y usilnego Naszego koło dobra pospolitego usiłowania. Co fusius Wier: T: w Instructiey patebit. Ta zas przysługa Wier: T: przyniesie Nam pamiątkę rzetelnych da Bog respektow Naszych ku Osobie iego, ktore mu ofiaruiąc, Dobrego &.

Credentiales Nuntio.

Rndis Mgficis Gnosis Nobilibus, Spectabilibus et Famatis Statibus et Ordinibus Terrarum Prussiae pro Conuentu gnali N. incidenti congregatis, Sincere et fideliter Nobis Dilectis gratiam Nostram Regiam. Rndi &. Mittimus ad Sinc: et F: F: Vas N. N. Nuntium Nostrum, informatione ex Cancellaria Nra instructum, cui ut non tantum plenam in his, quaecunq nomine Nostro ex commodo publico propositurus est, tribuant fidem, uerum etiam omnem in commissis negotijs exhibeant facilitatem, uotiuumq curent sortiri euentum, impensè et sollicitè requirimus eisdem optimum Consiliorum cursum ac bonam à Deo ualetudinem precantes.

Instructio S: R: Mtis Nuntio ad Conuentum Prussiae.

Exprimere annitetur N. Nuntius, non sufficere uerba S: R: Mtis

Dni

Dni N. C. quibus infaustas Conuentuum Statuum et Ordinum Terrarum Prussiæ uices tantum repræsentare ualeat, quantum in se obliuionis publici boni, ac neglectus propriarum utilitatum comprehendere uidentur. Quid enim compagem hanc Reipcæ Maiorum virtute in melius semper prouectam facilius dissoluere potest, quam ultra pernitiosum Generalium Consiliorum pessundatis binis Comitijs defectum particularium etiam Conuentuum, ac Singulorum de communi bono prouidentiæ damnosas facessere et obtrudere iacturas.

Euenire hos improsperos discordantis uelut Reipcæ casus, dicet uel maximè ex eo, quod plurimis cura publici boni non sit ita æstimata, et accepta, qualiter necessitudo, et debitus in Patriam stringit amor, multis uerò priuatum commodum et sua utilitas adeò insit pectoribus, ut omnem omninò à publicis rationibus abstrahat animum, et respectum.

Instabit obuiandum ijs esse, curandumue à Statibus et Ordinibus Terrarum Prussiæ, ne de exemplaribus olim ipsorum Consilijs plus priuatæ cupidinis participet, æstimulatio, quàm necessarius ac genuinus de publico bono sensus.

Eaitaq; Status et Ordines Terrarum Prussiæ prouideant, accrescentibusq; indies Reipcæ ac suis proprijs difficultatibus serio consulere, et occurrere contendant, nulli dubitandum, quin faustissimos Consiliorum atq; Conuentuum suorum sortiantur exitus.

Quos S. R. Mtas D. N. C. Paternis concipiendo uotis, at tandem aliquando meliora de unione Statuum et Ordinum Terrarum Prussiæ

sperando

sperando de benignitate sua Conuentum praesentem largitus est, eo unico et solo motiuo, ne Status et Ordines Terrarum Prussiae toties Consilio destituti tum propriae, tum publicae desint utilitati, inueniantur q in feliciores caeteris Palatinatibus publica bona, ac satisfactionem Militarem amore et zelo curantibus.

Obstringet igitur N. Nuntius ad perfectam et unanimem Consiliorum, Conuentusq de sola gratia destinati, conclusionem ijs omnibus argumentis, quae publica emolumenta suppeditare possunt. Caeteraq in eum finem pro sua prudentia et dexteritate, cuius id fidei committitur proferet et insinuabit.

Non intermittet quoq N. Nuntius miseras et afflictas Insulanorum Mariaburgensium sortes Statibus et Ordinibus Terrarum Prussiae intimè recommendare, quomodo deplorando suum Statum ex inundationibus aquarum summo damno subsecutum, multisq impensis reparandum benignitate et mutuo succursu releuatum sentiant, aggeres uero noui recenter à Ciuitate Gedanensi ad neringam facti, non solum Thesauro Terrarum Prussiae, sed et Mariaburgensi aeconomiae S. R. Mtis damnosi opportunis quantocyus demandentur remedijs, ne ex insuetis hisce noua augeantur incommoda, et damna.

Do Vrod.o Kasztell. Chełms: d. 13 Augusti.

Puncta Listu Vprz. Wey wszytkie, zdadzą się pop cerac destinowanego Vprz. Wey przedsięwzięcia: bo ieżeli na Niemirow idą Tatarowie, to go tym bardziey bronić należy; Jeżeli swoim

Hryszko

Hryszko nie dufa, to tym więcey nad nimi trzeba wisieć, y z dobrocią, y z ostrożnością, aby się owo zyscić mogło, oderunt boni pacare virtutis amore, mali formidine pœnæ. Że zas Nam Pan Bog Sorocką pomieszał impreze, w Ręku to iego swiętych, co wiedzieć, ieżeli to nie na Nasze dobro. Paliy kiedy Hryszka słuchać nie chce, to Vprz: Wey pewnie musi y zbraniać się nie będzie. Z Sorocką traktowanie, albo impreza na nie, ieżeli iuż całe będzie impossibilis, to się y tym kontentować, że Niemirow będzie in securo: Że się Kozacy Niemirowscy y Hryszkowi utrzymaią, y że stanąwszy pod Niemirowem, ieżeli przeciwko Soroce stanąć nie będzie można, utrzymać się może na Sobie Stecka, z kilkanastą tysięcy Tatarow, przez co iuż gotowa sił Nieprzyiacielskich będzie diuersia. Wszytka iednak rzecz należy na prętkiey Vprz: Wey wyprawie, ktorey ad vota przy dobrym od Pana Boga &.

Do Wielm: Woiewody Ruskiego.

List Vprz: Wey z pod Barysza d. 8 Cntis doszedł Nas z przydanymi roznymi in adiunctis wiadomościami, ktore wiele czynią reflexiey; nie widziemy iednak czemuby destinowanego Vrod: Kasztellana Chełmskiego przedsięwzięcie do skutku przyść nie miało, a tym bardziey, że się to iuż dzieie, quod author voluit, to iest, że tam nie mała część Tatarow w tamtę się obraca stronę, przez co iuż znaczna stanie się diuersia. Jeżeli tedy nie dla imprezy na Sorokę, ktorą Nam wzięcie z tamtąd Atanazego, y wpadnienie w niewolą Georgiego Ładyżyw: pomieszało. Tedy na obronę Niemirowa, na zatrzymanie in obsequio Kozakow, na tym większe utwierdzenie Niemirowskiey okolicy, y samego Palliia na zrażenie tego Stecka, ktorego to sobie Han creować chce, y ktory pewnie całą Campagnę w tamtym w okolicy Niemirowa kraiom inhiabit,

dla

dla inszych wielu consideratiy bardzo potrzebuie. Po odprawionym popisie tak się było postanowiło, aby ruszyć czołny z prowiantami ku Wasiłowi, gdzieby s naywcześnieysze Vprz. W.ci upatrzył mostowi mieysce. Imprezy zaś te, ktore się namieniły gdyby miał Nieprzyiaciel prętkim w wielkiey potędze pospiechem praepedire, toby należało naprzod omnibus viribus experiri z tym Nieprzyiacielem, o ktorym abyśmy mogli iak nayprętszą, y naywcześnieyszą mieć wiadomość, usilnie żądamy. Wszytka iednak vis szczęśliwości tey Campagny należy, abyśmy pewność mieć mogli, bytez ią naydrożey zapłacić. O Obrotach Nieprzyiaciela, ieżeli są iakie Woyska Tureckie przeciwko Nam, y na ktorym znayduią się mieyscu, destinowane. Handokąd się chroił, y kogo przeciwko Nam, y w iakiey potędze ordinował, gdyż się tego naybardziey chawiamy, aby Nam ta Campagna nieżyczliwemi, y nieprawdziwemi Wołoskiemi nie zpełzła wiadomościami, ktorzy kiedyśmy daleko od nich, wzywaią Nas do Siebie, siły Nieprzyiacielskie extenuant, a iako dziś zbliżemy, prawie to wiadomość po wiadomości, iedna drugiey niepewnieysza. A to wszytko ad eum scopum, iakoby Nas od wszelkich zrazić imprez, a przez to sobie favores u Porty ziednać, w ostatku ponieważ parvus numerus znaydował się in consilio w Jaworowie, chciey Vprz. Wasza ex praesenti rerum y Woyska coniunctura, y z codziennych, ktore tam intervenient wiadomości firmare bellicum Consilium, y z niego ultimarcam wziąć resolutionem, quid sit agendum, quid practicabile vel non, iako tam ex re oculis subiecta, et ex momentaneis eveniet occurrentiis, aby czasu nie trawić, nad ktory nic droższego in his coniuncturis nie mamy. Relatiey o popisie z impatientią czekaią

pieniądze

pieniądze iuż od kilku dni stanęły w Pomorzanach; My zaś żeśmy dotąd nie stanęli we Złoczowie z osobney informacyi W. W. Karty, gdzie da Bóg iutro staniemy. A teraz dobrego &c. z Jaryczowa d. 13 Augusti.

P.S. We srzodę to iest 10 Cntis zdrowiuscenko wszyscy wyiachawszy, dla załosnego trefunku musiemy aż dotąd w drodze zostawać; Na pierwszym bowiem noclegu P. Federze z tym swiatem pożegnała się, a Nas nie małego nabawiła żalu, a potym drugiego noclegu wielka słabość Wielm. Podskarbiego Koron: tu Nas przytrzymała, ale iuż z łaski Bożey iest extra periculum.

Ad Famfonium. W.

Excellens. Pergratum Nobis accidit, quod F.F. quoq. VV.ae certas pracautiones, de Summis Neapolitanis Nos concernentibus ad Aulam Nram tradere, et insinuare non intermiserit. Est enim res non modo scitu, sed et reprehensione digna, si quispiam sub usurpato Nomine Nro. ab ijs annuos recipiat reditus; Hoc etenim negotium nulli, tractandum commisisse Nos certi sumus, nisi Legatis Nostris Romae comparentibus, recentissime uero ex certis reflexionibus erigendae Capellae per Sermum Principem Poloniae Carolum fundatae Patribus Societ: Jesu facultatem permisimus, Jus nrum, et interesse, ad memoratas Summas Neapolitanas, siue Parenses, urgendi, ac cui interesse commendandi, quo celerius negotium excuti, ac determinari ualeat, Uti itaq. ea in causa sufficientem habeamus notitiam, pleneq. informati reddamur, de perceptis, quendam alium, nec ne reditibus, iuxta ipsiusmet F.V. intimationem apertum mandati Nostri seu commissionis instrumentum in manus illius consignamus, simulq. eundem bene ualere iubentes. Dabantur d. 1 Julij &c.

Ad

Ad Desiderium Tamfonium d. 1 Julij.

Gnoso Desiderio Tamfonio ad id muneris specialiter à Nobis destinato Fideliter Dilecto. Gratiam Nram Regiam, Gnose fideliter Nobis dilecte. Non sine admiratione Nostra (prum pi) inaudimus famam, Personam aliquam usurpato Nominis Nri, et demandati negotij charactere preuentus, ac si à Summis in Regno Neapolitano haerentibus, Nosq de iure concernentibus uendicare, ac percipere, cuius rei ueritatem planè indagare cupientes: F. F. V. q omni meliori modo commendatam habemus, committendum duximus, prout committimus praesentibus, quatenus pro matura prudentia rescire, et inquirere sufficienter contendat, utrum scilicet quispiam (à Summis, quas Nos ita uocamus) Neapolitanis, originaliter in Ducatu Barensi assecuratis, Nos siue Regnum Nostrum respicientibus prouisiones, seu quocunq titulo usum fructuum percipiat. tum à quonam tempore et quantum Summarum. Nemini enim meminimus ad leuandos illos reditus concessisse facultatem, praeterquam quod ante duos prope menses Patribus Societ: Jesu aliquam superuindicandis, iureq repetendis praedictis summis permiserimus facultatem. Praestolabimur itaq à F. V. plenam quantocyus in supradicto Negotio Nostro notitiam, appromittentes exhibitam ipsius actiuitatem et dexteritatem, Regia Nostra pensandam gratia et respectu. In quorum fidem praesentes manu Nostra subscriptas, Sigillo communiri iussimus.

Respons JMci na Instructią Wielm: y Urodz: Commissarzow tak z Senatu iako tez z Woiewodztw y Powiatow NXL: obranych na Commissią Wilen: Urod: Michało Judyckiemu Pułkownikowi N.ei d. XX Augusti.

Wyrazone Commissiey Wilenskiey erga bonum publicum, y co accommodowaniu

dowaniu Woyska studia, iak wiele w sobie szczerey, y żadną przeciwnością niezmazaney zawieraią ku JKMci życzliwości, tak wiele w Oycowskim iego sercu znayduią wdzięczności, y owey nie omylney nadzieie: Suum cuiq; rependet posteritas decus. Miło to bowiem bardzo JKMci widzieć żarliwe tey Oyczyzny Synow starania, ubiegaiące się contra fata ipsa et casus porwanych Seymow, do tego iedynego końca, ut bene sit Patriae: do ktorego sam JKMć voce, manu, exemplo, et nemini secunda caritate przodkował y przodkuie zawsze.

Cokolwiek tedy gesta Commissarskie dobrego y potrzebnego praesenti Reip: Statui zgadzaiąc się cum lege et praxi zwyczaiow Oyczystych postanowiły, JKMć, iako sam sine discrimine probare raczy, tak aby Rzeptey placita zostały, gdy czas temu przyidzie instare gotow.

Applicatia tak Jas: Wielm: Woiewody Wileń: Hetmana, iako y Wielm: Podskarbiego Wielkich WXL° do złacnienia iak nayprętszey, y nayskutecznieyszey Campaniey u tego tylko nie znaydzie aestimati operis gloriam, u kogo dobro Rzeptey, y oblig boni Civis servire Patriae, w ostatniey po wszytkich prywatach chodzi cenie: JKMć zas takim actiom, ktore publicae opitulantur utilitati, nie tylko z Osoby swoiey Panskiey grato occurrit sensu, ale żeby u wszytkich w nieśmiertelney zostawały pamięci, życzy.

In reliquo JKMć wszytkich y każdego z osobna pro publico bono usiłowania wdzięcznie przyiąwszy, w pamiętnych swoich składać raczy respektach.

Urod° zas Posła gestam dexterrime Provinciam Regio prosequitur testimonio.

Do Wielm: Wdy Ruskiego. d. 22. Augusti. ze Złoczowa.

Dziś dziewiąty dzień, iakośmy tu stanęli; z wielkim Naszym umartwieniem zostawać musiemy, że naymnieyszey od Uprz: Wey nie mamy

wiado

wia domesci, prosz iednego listu z pod Prawiteki, w ktorymes Nam o nasze-
miu swoim oznaymił. A tym wesłsze czyni to ieszcze podziwienie, zes
Nam w tymze liscie o swoim y Woyska progresie zadnej ieszcze oznaymo-
wac dnie cowab. Sadzie tedy operatie dotienne zaczęte, y za wiadomosci
o drotach Nieprzyiaciela Nich Vprz: W.ci mieć mozesz, Nasz Nas uwia-
domic, bo uważaiąc stan tey woienney pory, musiemy bydz wielce uważ.
Niedy od Siedmigrodu znac Nam dadzą, ze między Niemeckimi, a Tur-
skimi Woyskami conflictus in dies speratur. Kompania Kapitana Ka. Sto-
ra Wiel. Referendarz Koronny ofiarował, wyprawiliśmy zrąd do
Woyska. z Urodzonym Oberszterem Naszym Grantem. Compania zas
Dragonska Vrod. Podskarbiego Wiel. Lit. dotąd iest przy pieniądzach
w Pomorzanach, potrzeba dac ordinans dalley sie ma dzieic. Ludzi ta
nie maią. osobliwie NNL. przeszło y przechodzi ustawnie. Czekamy tedy
na wiadomosc od Vprz. Wey, a oraz dobrego od Pana Boga.

Item do Wiel: Wdy Ruskiego d 23 Augusti.

List Vprz. Wey z pod Kamienca d 19 Cntis doszedł Nas dnia wczoray-
szego na polowaniu w Sasowie, na ktory dziś zaraz rano odpisuiemy.
Liszesz Vprz. W.ci ze odchodzisz od Kamieńca, nie zda się Consilio bellico,
y dla tego ordinans dales Taborowi y Armacie, aby tam do Vprz. Wey
przychodziła. Uważaiąc zas Vprz. W.ci wszystkim tam będący, zedrzec się
Fortece, y in forma one attolowac nie podobna dla małey liczby Ludzi,
y ze się z prawie wszystkiey nie mogłe, chybaby tylko ogniem rzucac, y z
dział strzelac. Zdanie tedy Nasze iest to. Szczęśliwie Vprz. W.ci porza-
nowili u siebie, y zaszedłszi commoditatem Ludzi Bisklimi szańcami, sa-
mac y bronic Kamieniec, iako się o tym mowiło, in Consilio bellico
w Sasowie, tedy by się to wszystko zmieścić commodissimè mogło, y
szańce sypac, y one kattenami zasłoniwszy, z nich bombardowac Miasto,

y obsiana

y wsiana się przysposobiac, sin secus zas mamy w consideratiey wielkiey zpoźniony czas, y prętkie Succursow Kamiencowi przyscie. Nie wątpiemy bowiem ze Pasza tameczny za podstąpieniem się y pokazaniem się Woyska Naszego pod Fortecą, zaraz o dwu Kon dał znac o tym do Hana, albo kto tam iest, na Budziaku, na mieyscu iego, y tak w kilkunastu dniach Tatarow pod Woyskiem spodziewac się potrzeba: Z ktoremi zabawa przeszkodziłaby skutek intentiy Naszych. in Consilio bellico w Jaworowie namienionych. Inquantum iednak wszytkiemu temu wygodzic się będzie mogło, nie iestesmy od tego, aby tentare omnia media do tey Fortecy, ktora nie tylko Panstwom Naszym, ale y całemu tak iest szkodliwa Chrzescianstwu. Jak naylepszego zatym powodzenia Vprz: Wey przy dobrym od Pana Boga zyczemy zdrowiu.

Do Jas: Wielm: Woiewody Wileń: d 23 Augusti.

Tey woienney, ktorą Nam Vprz: W: w liscie swoim d 19 Cntis z pod Kamienca wyrazasz ochoty, y pożądanych na nieśmiertelną Imienia sławę zawodow, bardzo wdzięczni iestesmy, y onych uberrimo zyczemy uoto. Nadzieia w Panu Bogu ze zaczętym actiom, tyle dobroczynnego swego udzieli błogosławienstwa, ile skuteczney z listu wyrozumiewamy Vprz: Wey do tego wszytkiego applicatiey, cokolwiek się chwalebnie, et pari magnis Conatibus zelo przed się wzięło. Jak nayszczęśliwszych tedy o dalszey imprezie wyglądaiąc Successow, dobrego &.

Do Jasnie Wielm: Kasztellana Krakow: d 24 Augusti.

Dwa listy Vprz: Wey doszły Nas, z ktorych wyrozumiewamy, ze y słabemu nie folguiąc zdrowiu, iestes przy wszelkiey gotowosci ruszyc się do Obozu, zkąd My długo zadney nie maiąc wiadomosci, in summa zostawalismy perplexitate, dopiero w tych dniach odebralismy list od

Wielm

Wielm: Wdy Ruskiego z pod Kamienca d. 19 Cpris, z ktorego te essentialia, iż odchodzić od Kamienca nie zda się Consilio bellico, y dla tego dał ordinans Wielm: Wda Ruski aby tam Tabor, y armata przychodziła. Uznawa zas, że oblec tey Fortece et in forma attakowac nie podobna dla małey liczby ludzi, y że się tam sprawić więcey nie mogłoby, chyba tylko ognie rzucać, a z dział strzelać. Iakiesmy na to zdanie Nasze y respons dali, posyłamy in copia, azebyś się tym doskonaley informować mogł. Iako tedy tam dalsze poydą progressus, czekać będziemy cum summa impatientia, a oraz y od samego Uprz: Wey tych wszytkich wiadomości, ktore kolwiek mieć możesz. A teraz iak nayzupełnieyszego &.

Do Jas: Wielm: Woiewody Wileń: od Krolowy Jeymci.

Nikomu więcey wiadoma bydź nie może wrodzona Nasza do wszelkiey łaskawości skłonność, iako samemu Uprz: Wey, boś się tego nieraz napatrzyć musiał, iakośmy się w iego z własnych okazyach do Naiaśn: Krola Jmci Pana Małżonka N: Naymil: skutecznie wstawiali, zaręczaiąc się y zapisuiąc za nieodmienną nigdy życzliwość. Na czym lubośmy się nie bez ciężkiego żalu Naszego tak wiele razy zawodzili; Masz iednak Uprz: Wa y teraz tę wszytkę z Nas y Osoby Naszey łatwość, ktoreyś potrzebował przez Wieleb: Kanonika Bernicza, iako to on sam szerzey wyrazi: Nic bowiem nie wątpiemy, że też iuż Uprz: Wa widząc nie poiednokrotną Naszę ku sobie szczerą przychylność, że chcesz tak istotne, trwałe, y gruntowne życzliwości pokazać dowody, iako my skutecznie zawsze wszytkim iego żądaniom życzyliśmy dopomagać, y teraz się do tegoż zupełnie ofiaruiemy, pewni będąc, że się na prawdziwym iego y zupełnym nie zawiedziemy affekcie, tak iakoś Uprz: Wa nigdy na Naszym nie iest omylony. Z czym się oświadczywszy dobrego Uprz: Wey &.

Do Jaśnie

Do Jaśnie Wielm: Wdy Wileń: d. 31. Augusti.

Za wiadomości, y ięzyka przysłanego bardzo wdzięczni iesteśmy Uprz: Wey życząc aby tam Pan Bog iak nayszczęśliwszemi na chwałę Imienia Swego S: dalsze operatie Uprz: Waszych secundował progressami. Co do Chorągwi Naszey Uzarskiey, ieżeli kto załośnieyszy, iako My bydź musiemy, ktorzy przez te dwie lecie na kilkadziesiąt tysięcy wydaliśmy. Z podziwienia to iednak wynisc nie może, aby Szlachta tak rodowicie urodzona WXL: miała się bawić questu, a ieszcze nosząc na sobie tak wielkie Znaku Naszego Imię. Byliśmy tey nieomylney nadziei, że się iuż dawno w Obozie znaydować mieli, ile gdy tu o sobie naymnieyszey nie dali wiadomości. Że zas Uprz: W: wyrażasz iż rowne zawsze z inszym Rzyskiem odprawowali akkommodowanie; zaprawdę toties repetitae querelae co inszego Nam przynosiły, y iaka ich teraz będzie excusa, czekamy cum summo mentis angore wiadomości, gdyż takich Ludzi wolelibyśmy nie mieć, aniżeli miasto sławy, na ktorą pod Imieniem Naszym zarabiać powinni, mieli mniey pomyślną powinności swoiey, y czynow Rycerskich respondere expectatią. Dobrego przytym &.

Do Wielm: Kasztellana Wileń: d. ead.

Listy onegdaysze obozowe d. 19 Augusti doszły Nas na polowaniu w Sasowie. Więc że list Uprz: Wey był pod cooperta Naiaśn: Krolowey Jeymci Pani Małżonki N: Naymil: a na ten czas była w Olesku, nie doszedł Nas, aż po odprawioney poczcie, y dlatego się nań tak pozno odpisuie; upewniaiąc Uprz: We że iako Nam miłe y wdzięczne iest iego odzywanie się listowne, tak żądamy, abyś y w dalszy czas tę swoię prowadził correspondentią; ktorą aby iak naypomyślnieysze

przyno

przynosiła wiadomości, Maiestatowi Boskiemu gorąco zalecamy, y od tego Vprz: Wey dobrego życzemy zdrowia.

Do Xięcia Kardynała Radziejowskiego d. 1. 7bris

Post titulos. Dziś tu przyszła pocztą wiadomość, że Ociec S: d. 12 Augusti Swiat ten pożegnał, kapelusze wakuiące, tak iako y pieniędzy dispositią przyszłemu in sublevationem Populi zostawiwszy. Conclave w dziewiąciu dniach zacząć się miało. Więcze ta załosna nowina do Przeswiet: Wey naywięcey należy, ktoryś się w tamtę drogę wybierał o dwu Kon zaraz daiemy znać o tym. Kardynał Bonwizy zaraz za wziętą wiadomością z Wiednia wyieżdżać miał, Cotoni też za nim pocztą. Nic bowiem słuszniey-szego, iako żebyś się y Przeswiet: Wa tam znaydował, bobyś się znioszszy z Ichmć XX: Barberinim Donhoffem, y innymi przychylnymi Kardynałami mogł do pomoc nie tylko do obrania communis subiecti, ale też do podźwignienia upadłych Naszych Praw, kiedy to nawet iuż Regular: Cano: Opactwa rozdaią, ktore nigdy w disquisitiey nie były, iako to świeżo factum, z Trzemeszyńskim: O czym tam fusius daturus relationem, bieży. Widzenie z Vprz: Wą będzie nam bardzo miłe, si possibile. A teraz wszelkich pomyślnych życzemy Successow &.

Do Wielm: Wdy Ruskiego d. 1. 7bris.

Z expeditią Poczty Obozowey zatrzymaliśmy się aż do przyścia Wiedeń, przez ktorą odbieramy infaustum Nuntium o śmierci Oyca S: ktore 12 Augusti dni swoie skończył. Kapelusze wakuiące

przyszłe

przyszłemu zostawił. Pieniądze także pozostałe in sublevationem Po-
puli do dispositiey przyszłego: Obsidio Moguncicy continuatur, z wielkim
z obu stron krwie rozlaniem. Mareschal de Duras chcąc uczynić diversią
przeszedł Rhen we 20m Woyska Bruchselium mieysce pewne, czy ad
Rhenum, czy in Insula Rheni: Ktore byli Cesarscy nowo wystawili ad im-
pediendam diffluctationem Gallicam wziął y Gubernatora do Filisburga
odesłał. Poszedł potym pod Heydelbergę paląc wszytkę tamieczną Kolicę
y funditus znosząc: W ktorey drodze mało Syryniego, Generała Bawar-
skiego inopinatè nie ubiegł: Atoli przecie Regiment Xięcia Wistember-
skiego in defensionem Miasta wprowadził. Iuż tedy opus stellatum Heydel-
burgu począł był Działami Durassius ruinować, ale gdy się dowiedział, że
Generał Dinevalt od Xięcia Lotaryńskiego z pod Moguncicy wypra-
wiony złączywszy się z Syrynim Generałem miał iść prosto na odsiecz,
ustąpił nazad pod Filizburg. W tey iego reteradzie miano mu coś urwać
Ludzi, y prochow. Xiąże Brandeburski iuż się resolwował Bonę formali-
ter oblec y approsy otworzone. Xiąże de Baden przeszedszy Morawę pro-
sto ciągnie pod Nissę, w ktorym Mieście wszytkie prowianty, y granaria
Tureckie. Turcy o piętnaście mil od niego, ktorzy czekaią na Tatarskie
posiłki. Cesarz y Wezyr w Sofiey, In Bosnia Pasza Zwornik Fortecę
obległ y wziął: o czym także z listow formalia. Interim Christianorum
Exercitu in tam longinquam Regionem amoto Bosniensi Basza, coa-
ctis Bosnien. Incolis et Militibus Zwornikium obsedit, quodq diutius
Haydones arma ferre recusarent, deditione intercepit, Praesidiumq
Sabaczium deductum fuit, hac loci recuperatione hostes elati ad Sa-
vum properarunt, Sabacziumq ipsum tentabunt, quo expugnato
loco, in Sclavoniam irrumpere, misereq Provinciam non solum
devastare.

deuastare, uenim etiam liberum Danubij fluxum infestare poterunt. Od Palita tez do ktorego przyszło coś swiezych Kozakow tu przyprowadzony bardzo dobry ięzyk tam gdzieś za Niemirowem wzięty, wyprawił ich sto koni Działa gasy dla ięzyka. O Hanie powiada, że iuz był wyszedł z Perekopu: Spodziewamy się go co godzina, y widział oczyma swemi, kiedy siana y drwa zwozono, y na przyiazd iego się gotowano: ktory mało co odpocząwszy, miał się był zaraz ruszyć do Węgier. My tu cum summa impatientia oczekiwamy wiadomosci o dalszym progressie, y o tych Tatarach, co weszli w Miasto, gdzie się tandem podzieli. Dla czego poszte z Pomorzan aż do Podhaiec pomykamy, abysmy iak nayprędzey od Uprz: Wey miewali wiadomosci. ktoremu przy pomyślnym powodzeniu, dobrego &.

Do Kardynała Donhoffa w Płocku d. 2. 7bris.

Do konczonych dni Oyca S: wiadomosc nie mogła, tylko Nas tak bardzo zasmucie, iakosmy skutecznie na iego Imię y wezwanie ku usłudze dobra Chrzescianskiego zdrowie własne nie raz ofiarowali: Niechay naywyższa mądrość sprawuie tam serca eligentium tak, iakoby z obranego da Bog Oyca S: tanquam ex communi et Universali Patre y My z Oyczyzną Naszą cieszyć się mogli, ktora im więcey nie tylko in conseruatione Praw swoich, ale tez in subsidijs przeciwko nieprzyiaciołom potrzebuie ztamtąd pomocy, tym usilniey Przeswiet: Wey zalecamy, et innatum pro Patria amorem obligamus, abys znosząc się z Imcią Xięciem Kardynałem Arcybiskupem, ktory tam iedzie, także z Xięciem Imcią Kardynałem Protectorem Panstwa Naszego, y innemi Nam przychylnemi dopomogł do tak naydoskonal:

skonalszego ukontentowania Naszego, y Panstw Naszych z nastę-
puiącey teraznieyszey electiey: ktorą gdy profundissimis prosequi-
mur votis, Przeswiet: Waszey dobrego zdrowia y wszelkich pomyśl-
snych zyczemy successow. &.

Do Wielm: Kraycżego WXL: od Krolewica Imci.

Zalecona WMM Pana względem Podskarbstwa Nad: WXL: instan-
tia, była Nam tak miła y wdzięczna, iako Osoba y zasługi WM-
M Pana należyty respekt znaydować powinny. Ale że ten
wakans dotąd nie wakuie do podobnieyszych okaziy promptissi-
mum zostawiwszy animum, wszelkich życzemy pomyślności.
W Złoczowie d. 2 Xbris 1689.

Do Wielm: Wdy Ruskiego d. 3 Xbris.

List Vprz: Wey d. 1. Xbris dzisia Nas popołudniu doszedł, a puł-
torą dni przedtym d. 29 Augusti odebraliśmy. Wdzięczni iesteśmy
że częstsze odbieramy ztamtąd wiadomości, zkądbyśmy co moment
życzyli, o iak naylepszych słyszeć successach, y o Nieprzyiaciel-
skich obrotach. Ztąd po ostatnim Naszym do Vprz: Wey pisaniu
to tylko interuenit, że JMć X: Kardynał Primas iutro tu do Nas
z Krylowa na kilkogodzinne pożegnanie zbieżeć ma; gdyż rozsa-
dzonemi cugami do Tarnowskich gur, a ztamtąd pocztą spieszyć
chce do Rzymu, na Conclave, gdzie niechay Pan Bog Kościołowi
Swiętemu, y całemu Chrześciaństwu z łaski swoiey S: iak nay-
skutecznieyszą prowiduie Głowę: od tegoż y Vprz Wey dobrego &.

Do

Do Vrod:o Beransa Commendanta Lwow:

Dziś na samym wyieznym do Lwowa Naywielebnieyszy X. Nuncius przysłał do Nas proponuiąc, żeby się mogła ruszyć głowna iako Armata ku Obozowi, y ofiaruiąc na to ex liberalitate Pontificia pieniądze. Więc lubo my o tey armaty potrzebie ani od Wielm: Wdy Ruskiego iako Hetmana, ani od Wielm: Wdy Kijowskiego iako Generała Artylerey nie mamy wiadomości, że się iednak nie godzi votis adesse Imci X: Nunciusza, snać maiącego w tym osobliwą iaką z Obozu przestrogę, zlecamy Wier: T: abyś tam we Lwowie Officierom armatnym, o których my tu wyraźnie wiedzieć nie możemy doniosł ten Nasz ordinans, żeby się zniosszy z Naywieleb: Nunciuszem, y wedle informatiey iego zporządziwszy się ruszali się do Brzezan z Armatą, gdzie dalszą odbiorą wiadomość. Co wszytko skutecznie wypełnisz Wier: Twoia dla łaski Naszey, a z powinności swoiey. Dan.

Ad Conclaue Cardinalium d. 6 Xbris.

Joannes Tertius & Czerniechowiaq Illustrimis et Reuerdmis in Christo Patribus, Dominis Episcopis Presbiteris, et Diaconis S: R: Cardinalibus in Sacro Conclaui congregatis Amicis Nostris Charmis et Honorandis, salutem et felicitatis continuum incrementum Illustrimi et Reuerdmi in Christo Patres, Amici Nri Charmi et honorandi: Conceptum de exitu vita Sanctmi Patris Domini Innocentij XI merorem dilatare coram Illustribus Vris superfluum est, ut pote qua literis Nris innotuisse videntur, quantum nomini eius, ac

Sanctis

Sanctis desiderijs, purissimo in rem Christianam zelo, forti animo, omniq nisu, ac viribus Nris respondere nunquam dubitavimus. Vixisset utinam et vidisset ulteriores Nros pro fide ac S. Ecclesia Spiritus, quos cum vita nisi extincturi sumus. Sed gradum mortalitatis nequaquam revocare potentes, in spes erigimur Nostras, affuturam ita prudentibus ac plenis pietate Illustratum Vestrarum Consilijs Dei ter O. M. gratiam, ut iustos amissi Patris dolores, uberrimis electi in commune bonum, spargendumq aequo respectu in Gentes gratiam Pontificis compensatura sit solatijs. Quod ut quam auspicatissimo contingat eventu, tum ipsi Nris Regijs votis, tum Subditorum Nrorum profundissimis prosequendum precibus entiè cupimus. Felicissimos Illustribus Vris rerum successus, ac parem disiderijs universorum precantes expectationem.

Do Xięcia Imci Kardynała d. 6 9bris.

Post titulos. Nie bez nieszczęśliwości to Naszey być musi, puszczać Prze: W: w tak daleką drogę bez przytomnego pożegnania się. Maiora iednak uważaiącemu, nie tylko złamawszy teneritudinem Nram faciles indulgemus, ale też błogosławieństwa iak naypomyślnieyszey posyłamy drogi. Niech mu tam Pan Bog niosącemu Imię Nasze, y ozdobę Narodu, tak dopomaga, iakobyś z pomnożeniem oboyga tego do Domu powracał; a nadto notam nikomu więcey, iako Prześw: Wey Pracy Naszych ex inanitionem przywróciwszy pristino vigori pocieszył nobilissimum merentium na Dworze Naszym Genus. Za tą Mazią nie przepomnisz osobliwie Prześw: Wa upomnieć się nominatiey Naszey do Kapelusza, y one postawić w swoiey powadze. My tu co czyniemy dla dobra Chrześciaństwa, y całey Colligatiey, niech Nas same wy=

swiadczą nieprzyiazni, kiedy tam arduum, tamq plenum aleae opus
Kamieniec, Woyska Nasze, mniey iuz niz o trzysta kroków batteryami
ściskaią, lubo iuz prawie in momenta na odsiecz Tatarską
zapatrowac się muszą z Budziaku, gdzie iuz Han stanąc miał.
Reliqua consumatae Przesw: Wey poruczywszy prudentiae dobrego &c.

Do Vrod: Palliia Pułkownika d. 9 zbris.

Bardzo się z tego cieszemy, że Wier: T: w okaziach przeciwko Pogaństwu P: Bog szczęsci y błogosławi, od ktorego y daley szczęsliwego życzemy powodzenia, na dobre imię y sławę iego. Ludzi przy Wier: T: ey zostaiących nie przepomniemy zalecic, aby tenże respekt odebrali, ktory odbierac będą ci, co są w obozie. Jezyka przysłanego wdzięcznie smy przyięli, y tych Ludzi ktorzy go przyprowadzili Pańską Naszą ogarnawszy łaską odsyłamy. Samemu zas Wier: Two: respekt Nasz ofiaruiąc &c.

Do Jas: Wielm: Wdy Wilenskiego d. eod.

Z listu Vprz: W: d. 5 zbris y przysłaney bardzo dobrey delineatiey wielkie odbieramy ukontentowanie, bo dopiero lumen mamy, że się blokada odmieniła w oblezenie. Ktore to przedsięwzięcie y dalsze operatie aby wszechmocna ręka Boska iak nayskuteczniey dzwigac y secundowac raczyła, gorącosmy przy wczorayszym nabożeństwie zalecac rozkazali, y daley temuz Maiestatowi Boskiemu profundissima oddawac będziemy uota, aby na pociechę Chrzescianstwa, y Oyczyzny Naszey zaczętą dał odprawic kampanią. O ktorey dalszych progressach iak nayczętszych wyglądaiąc wiadomosci, dobrego &c.

Do Jas: Wielm: Kasztell: Krakow: d. eod.

Weyscia Vprz: Wey do Obozu, day Boże iak nayszczęsliwszego

winszuiemy.

winszuiemy, niech tam Pan Bog z łaski swoiey S. przykłada dexteram potentiae na ukontentowanie powszechney wszytkich expectatiey. Za przysłanie Towarzysza Wołoskiego z communicatią Budziackich wiadomosci, bardzo wdzięczni iesteśmy, cokolwiek tam przyidzie ieszcze Vprz: Wey nowszego, za powrotem tych Ludzi, o ktorych namieniasz, czekać będziemy. A teraz pomyslnego przy dobrym od Pana Boga zyczemy zdrowiu.

Do Wielm: Kasztell: Wilenskiego d. 9 7bris.

List Vprz: Wey d. 5 Cntis doszedł Nas, y w nim potrzebne wiadomosci, za ktore iako wdzięczni iesteśmy, tak zyczemy abyś miał materią, y dalszych nayskutecznieyszych tam progressow wyrażać eventum. Bardzo się dziwuiemy, że od Vrod: X: Koniuszego WXL: przez czas nie mały żadney nie mamy wiadomosci, Vczynisz zatym Vprz: W: rzecz Nam bardzo wdzięczną, gdy Nam namienisz o zdrowiu iego, y ieżeliby był słaby, gdy curam iego mieć będziesz. Co gorąco zaleciwszy, dobrego Vprz: Wey od Pana Boga zyczemy zdrowiąt.

Do Vrod: Koniuszego WXL: d. eod.

W niemałym to u Nas zostaie podziwieniu że się Vprz: W: do Nas tak, iakoś obiecał nieodzywasz. Jeżeli toż iest milczenie y do Jas: Wielm: Xiężny Jeymci Pani Matki swoiey, zaprawdę musi się utrapić, niewiedząc nic o zdrowiu iego. O ktorym y My żebyśmy żadney nie mieli wątpliwosci, pilnie zalecamy, abyś Nam o nim dał wiedzieć. Ktorego iak nayzupełnieyszego Vprz: Swo: od Pana Boga zyczemy.

Do Vrod: Podkomorzego Wilkomir: d. 7 7bris.

Tegoż prawie momentu, ktorego Nam Wier: T: swoię na Marszałkowstwo

stwo Wilkomirskie prezentuiesz candidatie, przysłał drugie iakie na siebie Vrodzony Starosta Botocki, y pierwszego Seymiku. Była tedy trudnosc nie mała, wygodzic tak rozdwoionym z iednegoz Powiatu candidatiom. Atoli chcąc Wier: Two: dobrodzynny Nasz oswiadczyc respekt, tenesmy znalezli sposob, aby Vrod: Starosta Botocki, nim się otworzy Mazia do Vrzędu iakiego WXL: tym czasem kontentował się Podkomorstwem po Wier: Two: Na tym tedy fundamencie podpisany W: T: odsyłamy Przywiley, nie wątpiąc że tak skutecznie na tym Vrzędzie ku Nam y imieniowi Naszemu zyczliwosc swoię wyrazac będziesz, iako My zupełną do niego przykładamy się łaskawoscią, z ktorą się oswiadczywszy, dobrego &.

Do Vrod.o Starosty Botockiego.

Na tenze Vrząd Marszałkostwa Wilkomirskiego, na ktory Wier: T.a przysłałes tą electia przyszły wraz y od Vrod.o Podkomorzego Wilkomir' instrumenta powtorney electiey, zadney nie maiące przeciwko sobie protestatiey, tak iako pierwsza. W takowych tedy trudnosciach, y zamieszanych electiach lubosmy nie znaydowali sposobu iednym dwuch podzielic Vrzędem. Atoli zebysmy nikogo tristem à facie nie puscili, zdał się Nam bydz ten naylepszy: W: T: Podkomorstwo Wilkomirskie ofiarowac, nim się Vrząd iaki WXL: poda, do ktorego W: T: ex meritis Domus, y tey zyczliwosci, ktorey doznawamy, y nieodmienney spodziewamy się, iako przedtym destinabamus, tak y teraz da Bog przy podaiących się Maziach destinare nie zapomniemy, z czym się oswiadczywszy, dobrego W: T: od Pana Boga zyczymy zdrowia.

Do Pmu

Do Emci X. Kardynała d. 8 7bris.

Przeszłym Naszym pisaniem, wyraziliśmy Przeswiet: Wey bonas iak naypomyślnieyszey drogi precationes, tez y teraz non grauatim powtarzamy, bo intime życzemy, aby Pan Bog dał successus ad uota iego, y do ukontentowania Nas y Oyczyzny. Więc ze siła na tym należy, abyśmy sobie Oyca S. ieżeli nie zastali, przynamniey uczynili propitium, posyłamy Przeswiet: Wey kartek Reską Naszą napisanych dwadzieścia na nominatią Papabilis subiecti, ażebyś obranemu mogł tym skutecznie reprezentować affekt Nasz y propensią wspomniawszy na owo, Quacunq arte potes placere (czyli placare) płace. Więc choćbyś iuż y do Electiey Przeswiet: Wasza przybyć miał, może się toż samo przydać, gdyż w to potrafi prudentia iego, żeby się w iak naydoskonalszy Oyca S. Imieniem Naszym insinuował, affekt, y nietylko błogosławieństwa Nam, ale y skutki same y rzeczy dobre tam sprawił.

Do Wieln: Woiewody Ruskiego d. eod.

Przez odieżdżaiącego ztąd Posłańca J. W. Wdy Wileń nie chcieliśmy opuścić do Vprz: Wey Maziey, posyłaiąc mu in originali, cokolwiek mamy z Poczty Wiedeń od Romaniniego. Toteż Vprz: Wey donosiemy że na uczynioną od Imci X. Nunciusza propositią o większe pod Kamieniec działa, lubośmy w tym żadney od Vprz: Wey nie mieli przestrogi, daliśmy zaraz do Lwowa ordinans, aby tam wedle zdania tegoż Imci X. Nunciusza ruszano niemieszkanie armatę do Podhaiec, obiecuiąc że tam dalszy ordinans od Vprz: Wey znaydzie, ieżeli będzie potrzebna, albo nie. Tą Mazią żadnego od Vprz: Wey nie mieliśmy pisania, dla tego in momenta wyglądamy od Vprz: Wey

wiadom

wiadomosci. Jaknaylepszego przy dobrym zdrowiu od Pana Boga zy-
czac powodzenia.

Do Vrod: Wodzickiego d. 8 7bris.

Z pilnemi bardzo listami posyłamy Kozaka aby mogł przeiąc
Jmu X: Kardynała Primasa do Tarnowskich Gur od Warszawy
prosto spieszącego. Więc iezelibys Wier: T: zważył y pomiarkował
z bliższych tam wiadomosci, że ten Kozak nie może przeiąc, pilnie
y gorąco zalecamy, abys umyslnego prętkiego Kuriera w pogon z
tymi listami ordinował, y koszt na to obmyslił. Inaczey nieczyniąc
dla łaski Naszey, ktorą mu ofiaruiemy. &.

P.S. Ten Kozak tylko do Krakowa bieżec ma, a W. T. posyłay do Gur
Tarnowskich Kuriera, zeby tam abo przeymował, abo poczekał, abo
daley dogonił pomienionego Jmu X. Kardynała.

Do Wielm: Wdy Ruskiego. d. 11. 7bris.

Bardzo Nam iest załosno na ten nieszczęsliwy przypadek, o ktorym
Vprz: Wa w liscie swoim d. 7 Cntis namieniasz, y tym załosnieysi
bydz musiemy, imesmy pomyslnieyszych zychyli, y obiecowali so-
bie wiadomosci. Oddaiemy to Domino consolationum. niech z
łaski swey S. Oyczyznę Naszę pocieszy. Listy pisane o Tatarach
w owych sakiewkach mogą bydz podrzutem, z Kamienca. Zeby
iednak nie sam Han, to Tatarowie z Budziaku przyse do Nas
nie mieli, rzecz to iest niepodobna, ile gdy Kamieniec na ręce
samych Nahayskich iest zdany. My tu ze Moskwy co mamy, in
occultiori charactere posyłamy, per copiam Vprz: Wey. pomyslnego

oraz

oraz przy dobrym zdrowiu życzemy powodzenia. Dan &.

Do Jas: Wielm: Woiewody Wileń: d. 11. 7bris.

Z Listow d. 7. Cntis informuiąc się z Obozu, de casu niewypowiedziane załuiemy tak grzecznego Kawalera Vrod: Oberszterleytnanta Judyckiego, w ktorego tu przymiotach dopierosmy się byli poczęli przeglądać, y im więcey one w respekcie Naszym notowalismy, tym Nam iest cięższe niespodziane iego z tego Swiata zniknienie: iako tam dalsza będzie progressow determinatia, wyglądamy. Do Nas tu co z Moskwy occultiori intervenit charactere copiatim Vprz: Wey posyłamy. Dobrego &.

Do Jasn: Wielm: Kasztel: Krakow: d. eod.

Wdzięcznie bardzo przyimuiemy iuż powtorne z Obozu od Vprz: Wey listy, wyglądaiąc pilnie na te, ktorych się tam ieszcze Vprz: W:a y z Budziaku y z Multan spodziewasz wiadomosci. Na te zas, ktore z Obozu odbieramy, nie może się tylko cięszki wzbudzić żal, że Poganstwo co się zdało bydz zdesperowane, w Zamknieciu Kamienieckim, na hardą się wsadzić musiało. Z Moskwy co do Nas secretiori litera przyszło, communikuiemy Vprz: W: a oraz &.

Do Wielm: Kasztel: Wileń: d. eod.

Communicatia nieszczęsliwego przypadku dochodzi Nas, iako z innych, tak y z listu Vprz: Wey d. 7 pntis bardzo załuiemy tego trefunku, Panu Bogu zalecaiąc, aby dalsze tam miał w swoiey opiece progressy. O ktorych wyglądaiąc wiadomosci, co tu z Moskwy occultiori litera przyszło, kommunikuiemy Vprz: Wey na osobney karcie. A oraz dobrego &.

Do Wiel:

Do Wielm: Wdy Kijow: d. 11. 7bris.

W dawnieyszym Liscie Naszym donieslismy Wielm: Woiewodzie Ruskiemu, ze na propositią Naywieleb: X. Nunciusza o większe pod Kamieniec dzialą, dalismy ordinans do Lwowa, aby się ad mentem iego ta wielka ruszyła armata na Brzezany ku Podhaycom, obiecuiąc ze tam ordinans dalszy zastaną. Ktory aby tam prętszy y pewnieyszy był z mogł, toz samo Vprz: Wey donosiemy, zebys pro necessitate et occasione zniosszy się z Wielm: Woiewodami daley nią disponował, y wiedział o niey, zeby zas bez dalszego ordinansu nie ostroznosci iakiey, albo omieszkania non incurrat panitentia. Co zaleciwszy dobrego &.

Do Wielm: Generała Wielkopol: d. 13 7bris.

List Vprz: Wey d. 26 Augusti z obszerną o sprawie Kaliskiey informatią doszedł Nas. Bardzo załuiemy tych niepotrzebnych Vprz: Wey trudnosci, y turbaciy, y pewniebysmy ie z głowy Vprz: Wey zaraz zdiąc, iako skutecznie zychyli, iako rzetelnie dochodziemy z pisania iego w tey to sprawie principia et causas rerum: Ale ze tu na ten czas Wieleb: Xiędza Kanclerza Koronnego niemasz, bez iego zas praesentiey, y gruntownego w tym namowienia się, Dekret iuz publikowany, y perpetuitatem, iako sam Vprz: Wasza w liscie swoim namieniasz zawieraiący rescriptem gołem, y ktoregoby podobno Cancellarie przeciwko sobie zapieczętowac nie chciały, zniesc y wzruszyc zda się rzecz nie podobna. Dla czego chciey Vprz: Wasza tantillum w namienionych trudnosciach remittere, puki tu nie stanie Wielebny Kanclerz Koronny, ktorego

się

się we dwuch, naydaley we trzech spodziewamy Niedzielach, a do-
piero za przybyciem iego cokolwiek podobnych, gruntownych, skute-
cznych znaydować się będzie na uleczenie razu sposobow, tych
wszystkich zażyć, y oświadczyć nieomieszkamy. My bowiem żeby-
śmy mieli potuchę iaką czynić Mieszczanom Kaliskim, nie tylko tego
nie pamiętamy, ale nawet wątpiemy, żeby do Nas supplikowali, po-
nieważ ta Sprawa cale pod niebytność Naszę iest sądzona, y żadney
od Nas nie miała ani potrzebowała informatiey; y dopiero się teraz
w niey przeglądamy. Żeby zaś te anxietates, albo wspomniane w
liście ludzkie nieprzyiaźni fortem et constantem animum Uprz:
Wey miały przywodzić ad quaerendam aliam quietem nad to ukon-
tentowanie, ktore recte facti conscientia przynosić zwykła, nieznay-
duiemy cale przyczyny. Sprawa bowiem zalecona może się uspo-
koić iustis mediis, salvo honore, et authoritate Iurisdictiey Uprz:
Wey. Nieprzyiaźni zaś ieżeli takie są, te gdy są rozdzielone na Osobę
Naszę, samym rozdzieleniem znośnieysze bydź mogą, a gruntowney
iego ku Nam y Domowi Naszemu życzliwości chwalebnieysze: owszem
nigdy nie może bydź potrzebnieysza, w Oyczyźnie przytomność Uprz:
Wey, iako teraz kiedy mniey pożądane pod Kamieńcem operatie,
ktore się Nam zaprawdę nie zdały, zdadzą się enervare Nam panią,
a zatym następuiące Seymu consequentie, volentium, et nolentium
idem, maturam potrzebować będą decisionem. Nie wątpiemy tedy
że miłość Dobra pospolitego, y wrodzony ku Nam Uprz: Wey affekt,
potiores w Sercu iego znalazszy partes, pokaże zawsze solidam
et solitam Uprz: Wey animi constantiam, ktorą My osobliwym Na-
szym zabieraiąc respektem, dobrego Uprz: Wey od Pana Boga
życzemy zdrowia.

Do

Do Wielm: Woiewody Ruskiego d. 15 7bris.

Uczynił Nam doskonałą o wszytkim Urodzony Kasztelan Chełmski relatią. Consilium dalszego przedsięwzięcia tey Kampaniey całe ztąd dependet, ieżeli Nieprzyiaciel idzie, abo nie: o ktorym nie mamy tu nic od Soboty, to iest à 10 Cntis. Rzeczy iednak zdaleka uważaiąc, et in incertitudine o Hanie, cokolwiek się Nam zdać mogło namieniliśmy przed tymże Urodzonym Kasztelanem, ktory ztąd dziś powraca. Działa y amunitie ze Lwowa, iuż od dwuch dni stanęły w Pomorzanach, więc że tam żadnego nie zastały ordinansu, powtornie Uprz: Wey przypominamy, abyś tam o nich wiedział, y według potrzeby ordinował. Z wiadomości cudzoziemskich nie masz nic osobliwego, iako to Uprz: Wey patebit z tego extractu, ktory tu przydaiemy a oraz dobrego od Pana Boga &.

Do J. Wielm: Wdy Wileń: d. 15 7bris.

Odebraliśmy list Uprz: Wey przez Wieleb: Bernicza, żałuiemy bardzo niesposobnego zdrowia Jas: Wielm: Woiewodziny Wileń: pleno życząc uoto, aby iey Pan Bog iak naypomyślnieysze przywrocił. Praesentia Uprz: Wey gdy da Pan Bog z Obozu będziesz powracał, miła Nam, y wdzięczna będzie. A że Wielebny Bernicz odiachał do Lwowa, nie odebrawszy responsu, zażyliśmy tey okazyey przez Urod: Kasztelana Chełm: ktory tu cum plena relatione o wszytkich transactiach pod Kamieńcem od Wielm: Hetmanow Koronnych stanąwszy, o dalszych tey Kampaniey znosił się procederach, y co się namienić mogło w tey niewiadomości o Nieprzyiacielu, ustnie tam opowie. A teraz dobrego Uprz: Wey od Pana Boga życzemy zdrowia. Dan w Złoczowie &.

Do Jaśnie

Do Jas: Wielm: Kasztel: Krakow: d. 15 7bris

Wyrozumieliśmy z relatiey Vrod: Kasztel: Chełmskiego doskonale o odprawionych pod Kamieńcem operatiach. Dalsze iakieby nastąpić mogły tey kampaniey, dependet to wszytko od pewności, ieżeli Nieprzyiaciel idzie, albo nie? o ktorym My tu cale nic pewnego nie mamy, owszem ani z obozu żadney wiadomości. iakże d. 10 Cntis. Z Wiednia co mamy posyłamy per extractum; A oraz dobrego &.

Do Wielm: Woiewody Ruskiego d. 15

Iuż po expeditiey Vrod: Kasztellana Chełmskiego, na samym prawie wyieździe iego, gdy Nas miał żegnać, w polu pod gwiazdką, gdzieś Vprz: W: Strażnika miewał, przyiachał Vrodzony Rothmistrz Dąmbrowski z iezykami pod Kamieńcem pobranemi z ktorych bardzo iesteśmy kontenci, zaraz tedy list Vprz: Wey przeczytawszy na contentu iego, ustnie Vrod: Kasztellanowi Chełm: na koń wsiadaiącemu namieniliśmy, cokolwiek się rozumieć mogło ex re. Vrod: zas Rothmistrza podwakroć na prywatney miawszy audientiey, informowaliśmy się, bardzo dobrze, w wielu rzeczach. Dość dobrze, ostrożnie, y iako należy sprawił się. Upewniliśmy go Łaską Naszą, y nie bawiąc odsyłamy, na niego się referuiąc. A teraz &.

P.S. Tego samego momentu co Nas dochodzi ze Zbaraża o Tatarach posyłamy Vprz: Wey per copiam. W Zbarażu d. 16 Cntis z piątku na Sobotę o pułnocy. Teyże zaraz godziny daię znać WmPu. O pułnocy daią znać, że Orda w samo południe w Ozowcach zabrała bydło, konie y owce, y Ludzi nabrali kogo mogli, także y w Doroficowie.

Do Wielm: Wdy Pomor: d. 5 7bris.

W owey wiadomey, y proponowaney od Vprz: Wey materiey, w ktorey

Xiąże

Xiąże Jmć de Sulm skuteczny swoy ofiarował affekt, przychodzą tu od tamtego Dworu rzeczy iuż w otwartych conditiach, na ktorych resolutią maiąc tameczne częste odmiany, nie bardzośmy się odważyli, gdybyś Nas Vprz: Wo o tak wielkiey y szczerey pomienionego Xiążęcia przychylności, a oraz tak mocney nie upewnił applicatiey, że dosyć na niego się samego spuścić. Masz tedy teraz Vprz: Wo pogodny plac zażyć iuż iak naypoufalnieyszych z pomienioną Osobą correspondentiy zupełney na Xiężnę Jeymć starszą Elisabethę odebrać declaratią, iakobyśmy się iuż tą, a nie inną upewnić mogli, y samemu Xiążęciu Jmu pomienionemu, a nie komu inszemu winni byli pamięć skończonych dobrze intentiy. A im się my szczerzey przed Vprz: Waszą z tą materią otwieramy, tym pewnieyśmy iesteśmy, że tę iak nayostrożniey wedle doskonałego swego rozumu, y osobliwey ku Nam życzliwości zażyiesz. Co usilnie zaleciwszy, czekamy na prętkie y punctualne informatie. A oraz dobrego &.

Do Wielm: Wdy Ruskiego d. 20 7bris.

List Vprz: Wey d. 16 Cntis z pod Wasilowa wczora rano doszedł Nas, a dniem przed tym pisaliśmy do Vprz: Wey przez Vrod Rothmistrza Dąbrowskiego. Więc y Vrod: Kasztelan Chełmski nie wątpiemy, że iuż tam stanął w Obozie, y doniosł ustnie, co kolwiekeśmy rozumieli. Dla czego się tu nie rozwodząc czekamy na pewnieysze tandem o Tatarach wiadomości; A oraz dobrego &.

Do J: Wielm: Kasztel: Krakow: d. eod.

Czekamy impatientissimè na dalsze, a pewne o Tatarach

wiadomości.

wiadomosci, gdzie się też tandem obroci ta colluuies. Bardzo zy-
czemy, żeby się ci Posłancy Vprz: Wey, ktorych masz w Wołoszech
y na Budziakach iak nayprędzey powrocili, bobyśmy przez nich
iak naypewnieyszą miec mogli wiadomosc, ktorey auidissimè
wyglądaiąc, dobrego Vprz: Wey &.

Do Magistra Melitenskiego. d 20. 7bris. NB

Non immerito confidit Illustas Va singulari Nra erga inclitam
Religionem Hierosolimitanam propensioni ac beneuolentiæ,
ut potequam semper agnouimus tanquam Clypeum, gladium,
et ualidissimum antemurale Christianæ fidei, de qua tot præ-
claris, et heroicis gestis contra Saracenorum et Othomanorum
potentiam optimè merita à tot sæculis, et hoc potissimum est.
Accedit singularis æstimatio, quam de Illustis Væ mentis stir-
pe et excelso gradu ac dignitate concepimus. Qua propter mini-
mè dubitandum, quin magnum pondus habitura apud Nos
sint ea, quæ suis Literis 25 Aprilis manu Reuerdmi Nuntij
Apostolici Nobis redditis, et uiua uoce roboratis, exposuit, ut
Sarta tecta tum Equitis Pac, tum S: Ordinis rationes seruen-
tur. Vicissim tamen non ambigimus, quin Illustas Va pro exi-
mia sua prudentia et æquitate approbatura sit, ut à Nobis
aliquandiu suspendatur decisiuum hac super re iudicium,
donec plenam et exactam à contendentibus informationem,
ut par est acceperimus, quàm citissimè a Nobis exigendam,
hoc est, cum primum præsentis et labentis bellicæ expeditionis
negotia, locum tempusue permiserint. Interea significa-
mus Illusti Væ post Nostram ad Solium et Regnum euectionem
non sine displicentia comperisse Nos duas solum modo in Regno

Nostro

Nostro Poloniæ, ac M.D.L.ª tanti ac Nobis ita dilecti Ordinis commendas sitas esse, alteram in Maiori Polonia, in Posnaniensi Palatinatu, quæ iuxta leges et praxim Regni, non nisi Polono Equiti conferri debet. Alteram in Magno Ducatu Lit. quæ iuxta eiusdem iura et Statuta, non nisi Lithuano assignari potest. Primam uero Collationis Regiæ, secundam Radiuiliæ Domus, ut docent antiquissima exempla, et recentiora Domus Czarnecki Poloni Commendatoris Posnanien' germani Fratris, celeberrimi illius Ducis Palatini Kijouien' et Domini Judycki. In Lithuania Commendatoris Castellani Nowogrodensis. Successit in commenda Posnanien' D. Zubomirscius Polonus, vi Regiæ Nræ collationis. Porro cum hic eidem renuntiasset, nec ullus in Polonia Eques reperiretur, sed solus in omnibus Nostris Prouincijs Eques Pac Lithuanus, qui iam ex collatione Serenissimæ ac dilectissimæ Sororis Nræ Principissæ Radiuiliæ Commenda Lithuanica potiebatur. Nos ut Regioni Melitensi in Persona solius hic Superstitis illius Filij consuleremus, et ne deteriores fierent reditus si alienis uel Lithuanicorum, uel Ecclesiasticorum manibus administrarentur, attentis etiam egregijs Paca Equitis dotibus, et erga Ordinem suum meritis illi quamuis Lithuano, sic, et inquantum pro tunc fieri poterat Commendam Posnaniensem contulimus. Postmodum uero adscito inter Melitenses Equites Domino Proslu, Nobili Maioris Poloniæ, Vniuersa eiusdem Nobilitas, deputatis ad Nos Nuntijs supplicauit, in nuperis Comitijs Generalibus in fauorem dicti Equitis sua iura legesq; exponens, ne detrimentum ullum pateretur, ab ijsq; decideret, non sine totius Regni Polonici damno, si utriusq; Gentis

natio

Natio ad unum solumq; tam praeclarae Religionis Equitem redigeretur. Accesserunt Maioris Poloniae petitis uniformica nomine discrepante Comitiorum Generalium suffragia, quibus minimè Nobis licuit non adstipulari, praesertim cum dictus Eques Proski, quantumuis expeditiones Maritimas, quàm Carauanas appellant de more non peregerit, attamen aequiualentibus ad minimum meritis pollet erga Christianam Religionem, et Hierosolimitanum Ordinem, qui illi et uni contra infideles gloriosè militat; quippe graui suo impedimento plurimis annis contra Turcas bellauit Nostro lateri adhaerens, post impensam Nostro nomine spatio 10 annorum, et ultra, Internuntij operam ad Portam Othomanicam, pari semper laude, difficultate, ac uitae discrimine, praecipuè apud Vesirium in nupera obsidione Viennensi, in qua catenas, et duram captiuitatem passus est. Quae omnia dum Illustas V.a perpenderit, illius responsa, mentemq; in proximis Varsauiensibus Comitijs praestolabimur, sine quibus nihil decerni in hac nefas est, et quae Si: optatis S: Ordinis obsecundauerint, aeque gratum Nobis continget, dum plurimos Illustri V.a felicis Magisterij annos animitus apprecamur. Dabantur &c.

Do Wielm: Woiewody Ruskiego d. 21. 7bris.

Vwazaiąc iak wiele na dobrych y starych Żołnierzach y Officierach należy, zdało się Nam Vrod.o Koszkiela Veterana sprawnością y dobrym rządem, a oraz Rycerską ochotą y zasługami wielce zaleconego, znowu do Woyska Naszego reducere

y dla

y dla tegosmy mu wakuiącą Chargę w Regimencie Naiasnieyszego Krolewica Syna Naszego Namilszego po Vrodzonym niegdy Sesweynie Pułkowniku Naszym deklarowali. Zalecamy przezto Vprz: Wey, abys go w pomienionym Regimencie, eodem titulo et prærogatiua iako Nieboszczyk censere chciał, y komu należy donieść rozkazał. Dobrego zatym Vprz: Wey &.

Item do Wielm: Wdy Ruskiego d. 22 Vbris.

Wczoraysza poszta Wiedenska iaką Nam przyniosła wiadomość o zwycięstwie Woysk Cesarza Kmci nad Seraskierem, posyłamy Vprz: Wey per copiam. Nic pewnieyszego że tam teraz Turcy brać się będą wszelkimi sposobami z tamtą stroną do pokoiu: Verendum żeby Nas niezapomniano, kiedy się tam fauorabiles nadadzą conditiones. Iest bowiem co uważyć, et seriam nad tym exercere reflexionem, ieżeli Nam Turcy łacno Kamieniec oddać myślą, kiedy go naymnieyszym podobieństwem zapomnieć nie chcą, lubo w tak ciężkich z tamtey strony razach swoich, gdzie im iuż prawie do serca zmierzaią, bo pewnie z Sofiey Cesarz Turecki będzie się musiał umknąć aż do Konstantynopola, a przecię præponderauit u nich raczey tu na Nas siły Tatarskie obrócić, niżeli się tam onemi saluare. Cudzoziemskich nie posyłamy wiadomości, bo te nie wątpiemy donosi poszta. Co gdy profundiori Vprz: Wey podaiemy reflexioni, dobrego oraz &.

Do Jas: Wielm: Kasztella: Krakow: Woiewody Wileń y Kasztel: Wileń: similes, mutato titulo:

Iako Pan Bog poszczęścił Woyskom Cesarza Kmci nad Tureckimi, wyrozu=

wyrozumiesz Vprz: W.ª z przydaney tu Kopiey, a oraz uważysz iako się tam Turcy teraz brać zechcą do Pokoiu. Pewnie się tam skieruią cum omni fauore conditionum, a Nas iako łacnieyszych na rękę swoię będą chcieli zapomniec. Rzecz bowiem osobliwey uwagi godna, co to iest, że w tak wielkich swoich z tamtey strony angustiach, gdzie się im prawie iuż do Serca zbliżaią a przecię się tymi siłami, ktore tu dla Kamienca z tak wielką pilnością trzymaią, ratować niechcą, y wolą się tam tracić y gubić, niżeli tu zapomniec, a przynamniey na iakikolwiek czas odbiezec Kamienca. Zkąd się dochodzić może, ieżeli go łacno oddać chcą. Co wszytko Vprz: W.ª doskonaley maturo iudicio complecti możesz, ktoremu dobrego od Pana Boga życzemy zdrowia &.

Do Wieleb: Prezidenta Trybunału Piotrkowskiego od Krolowey Jeymci. d. 24 Xbris.

Przyimiesz Vprz: T.ª za znaki osobliwszey Naszey ku sobie przychylności, kiedy do Prezidentialnych prac iego takiego mu życzemy przybrać do Laski Collegę, ktoryby tak wyrownał powszechney expectatiey, iako o nim wszytkich prawie niesie opinia; a ten iest Urod: Chorąży Sędomir: nie tylko z przymiotow godnych do tey functiey, ale też y z osobliwey swoiey ku Nam życzliwości zalecony. Nie zostaie tedy tylko abyś Vprz: T.ª tą, ktorą możesz y umiesz dopomogł onemu applicatią. O czym nie wątpiąc, Dobrego Vprz: T: od Pana Boga życzemy zdrowia.

Do Wieleb: Potockiego d. eod.

Lubo nic nie wątpiemy, że Wier: T: w następuiącey Marszałka Trybunał: electiey do takiey się Osoby applikować zechcesz ktoraby y czekaiących sprawiedliwości, y na zapatruiących się była z ukontentowa-

tentowaniem. Zebyśmy się iednak nie zdali dzielić od powszechnego rozumienia, za Urod: Chorążym Sędomir: W. T. tę samę Osobę tym usilniey zalecamy, im pewnieysi iesteśmy, że się na prawdziwey iego nie zawiedziemy życzliwości. Dobrego zatym &.

Do Jmci X. Nuncyusza z Pomorzan d. 25 7bris.

Post titulos. Binis Literis a Mgfico Palatino Russiae, Supremo Exercitus Regni Generali insinuatum Nobis habemus, quod Venerabilis Bonesana, Commissarius Gratt: Vae oblatam pro Peditatu prouisionem defacto iam negauerit; imo ne quidem pro ijs pedestribus Legionibus, quas idem Magnus Generalis in solitudine Confiniorum, ad uigilias et excubias, contra hostium excursiones locare intendit, quidquam de promissa Pontificia liberalitate concedere uel declarare uoluerit. Cum itaq; optime nouerimus Gratt: Vram rebus Nostris ac securitati Regni istius ita addictam esse, ut in eo omnigenam uidere contendat prosperitatem, minimè dubitamus, quin expressam à Mgfico Palatino Russiae necessitatem omni meliori modo subleuare annitatur. Quod dum enixè Gratt: Vae commendamus, optimè eundem ualere cupimus. Dabantur &.

Do Wieleb: Potockiego Deputata Krakow: d. 25 7bris

Wiele na tym należy nie tylko Nam, ale y całemu Państwu Naszemu, aby przy zaczynaiącym się Trybunale Piotrkowskim taki za Directora był obrany, ktoryby iak naydoskonalszym sitientes iustitiam mogł cieszyć ukontentowaniem. Zalecaią Nam do tego capacissimum subiectum Urod: Chorążego Sędomir: rozni, a prawie communis uox Populi za nim praecurrit. Dlatego y My nie możemy, tylko go dobroczynną Naszą comitari wolą, usilnie zalecaiąc, abyś W. T. Wieleb: X. Prezidentowi, ktorego ku Nam skuteczney propensiey nic niewątpiemy.

y komu:

y komu kolwiek tam należeć będzie, partes optime Civis insinuare tak, nie omieszkał, iako się My na iego życzliwą ku Nam inclinatią, a oraz roztropność całe w tym spuszczamy. Czekać tedy będziemy z samym skutkiem responsu; a teraz dobrego &.

Do Wielm: Wdy Ruskiego d. 25 7bris.

Razem kilka Listów Vprz: Wey zbiegło się do Nas. Pierwszy w sobotę z ięzykiem z Budziaku na samym usiadanym ze Złoczowa, gdzie my się roziachali z Naiaśnieyszą Królową Jeymcią Panią Małżonką Naszą Namilszą do Oleska odieżdżaiącą: A myśmy potym tu stanęli. Drugi tegoż dnia potkał Nas w drodze d. 23. na koniec w sam obiad wczora, trzeci 24. Cntis. Za którą punctualność, a oraz przysłanego ięzyka wdzięczni iesteśmy bardzo. Więc y za communicatią wygraney Woysk Cesarza Jmci, aleśmy ią kilka dni przed tym posłali Vprz: Wey obszernie z Wiednia opisaną, która ieżli doszła, nic Nam Vprz: Wa nie wspominasz. Xiędza Bonesany declaratia bardzo nie na rękę; nie masz tu nayweleb: X: Nunciusza, y nie znayduiemy inszego sposobu, tylko pisać do niego, y to samo donieść mu, cokolwiek Nam w tym Vprz: Wa wyrażasz; Jaki na to respons odbierzemy, nie omieszkanie communikować będziemy. Dobrego zatym &.

Do Vrod: Starosty Dobrzyńskiego d. 26 7bris.

Bardzo żałuiemy, żeś się Wier: T: zaraz po śmierci Vrod: niegdy Chorążego Dobrzyńskiego, Rodzica swego z tym nie odezwał, co nam teraz w Liście swoim donosisz. Co gdy się nie stało myślić należy, nim przyidzie do rozsądzenia, iakobyśmy mogli iak nayskutecznieу W: T: ukontentować. Do czego się pewnie Pański Nasz respekt applikować będzie, który mu dobrochynnie ofiaruiąc, dobrego od Pana Boga &.

Do

Do Wielm: Wdy Ruskiego w Zborowie d. 1 8bris.

Iaki Nas doszedł respons od Naywielebn: X. Nuncius za na list onegdayszy, względem Prowiantu dla Piechot, posyłamy in originali. Nas tu exercet sollicitudo Koło przyszłego Seymu, na ktory ieżeli będzie ma, iuzby czas Cancellariey wydawać Deliberatorias. W czym iakie iest zdanie Vprz: Wey, y ieżeli co osobliwego non occurrit, chciey Nam nie mieszkanie wyrazić. Na List Vprz: Wey d. 28 7bris, ktory Nas dnia wczorayszego doszedł profundissimis respondemus votis, aby ordinowanemu P. Bog poszczęścił Podiazdowi, y dał poskromić tę śmiałość tak bespiecznie biegaiącego Nieprzyiaciela. Samemu także Vprz: Wey szczęśliwego powodzenia przy dobrym zdrowiu &.

Do Jas: Wielm: Wdy Wilen: w Oleiowie d. 9. 7bris.

List Vprz: Wey ze Złoczowa wczora tu Nas zastał nietak na polowaniu, iako raczey in cura et sollicitudine prowidowaniu bespieczeństwa tym tu kraiom, ktore się prawie hosticum iuż nazwać mogą. Cieszemy się wielce z powrotu Vprz: Wey w dobrym zdrowiu z Kampaniey, y da Bog o iutrze abo we Czwartek w Olesku przytomnie z praesentiey iego cieszyć się sobie obiecuiemy, dla czego się tu więcey nie szerząc, dobrego od Pana Boga życzemy zdrowia.

Ad Marchionem Brandeburg: d. 30 7bris.

Communicata ex obitu Serm̄ae Principis, Dominae Electricis Dorothae Matris Sertatis Vrae aduersus in prospera eiusdem exhibere consueuimus. Diuina bonitas, fons omnis consolationis ita uelit lugubres ipsius lenire dolores, ut uberrimis laetitiae pensetur occasionibus. Quas dum enixè precamur, optimam etiam ac longaeuam eidem ex animo cupimus ualetudinem.

Ad Leopol:

Ad Leopoldum Romanorum Imperatorem Zborowia
d. 1 8bris Anno 1689.

Post titulos Peruenit in hasce oras Cursor Mtatis Vrae faustum ferens Nuntium de geminatis ipsius armorum successibus. Quae uti Diuina bonitas plus ultra prouehit, ita communia Christianitatis, foederatorum que magis magisq adauget solatia. Restat eandem Diuinam placare Maiestatem, quo continuis felicitatum progressibus res Christianas prosperare faciat. Quod dum enixis, ipsemq perpetua prosperrimi successus concedat incrementa, concipimus uotis, Maiestati Vrae uberrima inde gaudia, ac longaeuam precamur ualetudinem.

Do Wiel: Wdy Ruskiego z Oleska d. 8 8bris.

List Vprz: Wey z pod Chmielowey d. 4. pntis iuz Nas tu doszedł. O potrzebie Seymu zgodzilismy się cum mente Vprz: Wey przed kilką dni posłalismy. Na tych Tatarow, o ktorych Nam Vprz: Wa oznaymuiesz zes pilno zlecił, bardzo się dobrze stało. Zyczemy sobie prętko wiedziec, iezeli to pewna, czyli płonna o nich wiadomosc była, zastalismy tu przytomnych obudwuch Wielm: Hetmanow WXL, y ieszcze dotąd zostaią. Przybył do tey Kampaniey y Wielm: Podkanclerzy Koronny dnia dzisieyszego, przed wczorayszego zas Vrodzony Ruszczyc: Rothmistrz Nasz prazentował Nam Ludzi, z pobranych pod Chocimem. Za ktorych powtornie Vprz: Wey przez tegoz Vrod: Rothmistrza dziękuiąc, dobrego od Pana Boga zyczemy zdrowia.

Do Jas: Wiel: Hospodara Petryczeyka. d. eod.

Cokolwiek Nam Vprz: Wa Listem swoim d. 4. pntis donosisz, bardzo wdzięczni iesteśmy, bo Nam nic nie iest milszego, iako zeby Vprz: Wę

przywrocic na Panstwo swoie, y zyczemy sobie do tego konca iak na ylepszych okaziy. Maią tam teraz Ludzie Nasi opanowac Soczawę, y osadzic; Więcey się iuz tego roku tam uczynic nie moze, ile kiedy twierdzą, ze Han u Falki stoi z Woyskami. Chciey zatym Vprz: Wasza wszytkich sobie y Nam zychliwych upewnic, ze nieopusciemy okaziey do oswiadczenia protectiey Naszey tak Vprz: Wey, iako y wszytkim garnącym się. A teraz dobrego &.

Do Jas: Wiel: Kasztel: Krakow: d. 29 7bris.

W tych oschnionych teraznieyszey kampaniey okaziach, gdy się prawie zadney in publicum doczekac nie mozemy consolatiey, dosc mamy ukontentowania, ze zdrowie Vprz: Wey dobroc Boska melioribus Patriae conservuie usibus. Ktore aby do iak nayzupełnieyszey przyszło pory, iako teraz regia posyłamy vota, tak gdy do Nas, iako obiecuiesz, w zupełnym przybędziesz, tym więcey cieszyc się będziemy, im Nam iest milsza Vprz: Wey praesentia. My tu ieszcze zapatruiąc się na dispositią Woyska, y na wiadomosc, dokąd się tandem obroca Woyska Tatarskie, tudziez czyniąc iakąkolwiek tym Kraiom bespieczenstwa potuchę, ieszcze się czas iaki zabawiemy. Interea tez podobno meditationes Seymu nastąpic muszą, poniewaz bez niego się obeyscie, y sam Vprz: W.a widzisz prawie rzecz niepodobną. Moguntia tandem upasc musiała, poddawszy się Cesarskim per capitulationem d. 11 Ontis. Zginęło Ludzi Cesarskich przy opanowaniu Contreskarpy więcey niz dwa tysiące, kilka znacznych Osob zabito, wiele bardzo postrzelanych. Mile przytym na przybycie Vprz: Wey wyglądaiąc dobrego &.

Do Vrodzo:

Do Vrod: Pułkownika Bułak Baszy.

Bardzo wdzięczni iesteśmy, że Nam Wier: T: Rycerskiey swoiey ochoty daiesz dowody, gdy Nam pobranych przysyłasz ięzykow, życzemy aby mu Pan Bog y daley pobłogosławił na Imie Nasze, a dobrą iego przysługę y sławę; żebyś się zaś Wier: T: y Ludzmi przy nim będącymi do rownego z drugimi Młodoycami mogł pomieścić ukontentowania; Myśliliśmy o tym, y z przysłanych od W: T: dwuch wyprawiliśmy do Obozu dla pomienioney wespuł z drugimi consolatiey. Pomyślemy y o tym ażebyś mogł mieć działka. A teraz mu dobrego &.

Do X: Kardynała Arcybiskupa d. 4 8bris.

Przepomnieliśmy Przeswiet: Wey zalecić Sprawy Nasze o summy Neapolitanskie. Więc ią teraz iak nayglębszey podaiemy pamięci, abyś znioszszy się z Jmcią X: Kardynałem Barberinim, ktory w tey Sprawie zupełną ma informatią, y documenta, chciał dopomoc do iak nayskutecznieyszego konca, ile gdy iuż nieposlednio bex ustąpił za nastąpieniem Smierci Krola Jmci Szwedzkiego competitorka do teyże Summy. Piszemy instantaneè do Wieleb: Biskupa Warmin: aby wyraził doskonale, w iakich się ta Sprawa terminach rozstała, y o documentach, ieżeli ich nie ma, dał sprawę, gdyż mu się to było wszytko sporządziło, ale tak Nas informuią, że się to zostać miało przy pomienionym Jmci X: Kardynale; dla tego y powtornie zalecamy z nim communicationem, et quaerenda media do skonczenia tak słuszney y sprawiedliwey Sprawy. In reliquis spuszczamy się na doskonałość Przeswiet: Wey życząc iak na pomyślnieyszych przy dobrym od Pana Boga zdrowiu successow.

Do Wiel: Biskupa Chełmin: z Oleska d. 11. 8bris.

Stanął tu w tych dniach Wielm: Podkanclerzy Koronny, Wielebny

zaś

zas X. Kanclerz prope diem speratur w tych Kraiach. obwiesciwszy Kancellaria, y Patronow na Sądy. Po kilku tedy dniach z mieysca tego stanąc sobie zyczemy w Zołkwi, aby tam iak nayprędzey Wielmożni Pieczętarze Sądy swoie zagaic mogli, o ktore sami instabamus, naybardziey dla Sprawy Toruńskiey. Chciey tedy Vprz: W.ª o pomienionych Sądach wiedziec, y iak nayskuteczniey dotąd nie skonczoney sprawy poprzec, iako y finalny skutek loci wzięła, y publiczne całey Prowinciey negotia, poniewaz się o nię tamuią, akommodowac mogły.

Do Wielm: Woiewody Pomor: d. 11. 8bris 1689.

Iuzesmy pisali do Wieleb: X. Kanclerza Koron: o intimatia iak nayprętszych Sądow Assessorskich, nim List Vprz Wey z Seymiku pisany do Nas doszedł. Iakoz mamy respons, ze iuz obwieszczona Cancellarya, y Patronowie, Sam tez prętko tu ma stanąc, a Wielm: Podkanclerzy Koronny iuz tu iest praesens. Non restat tedy tylko abys Vprz: Wasza y sam swego starania, przyłożył, y ci co do tego należą applikowali się, iakoby sprawa Toruńska iak nayskutecznieyszy koniec odebrac mogła. Czego nie tylko zyczemy, ale omni possibili modo przyłozyc się chcemy. A teraz dobrego &.

Ad Magistratum Gedanensem d. eod.

Certam habens summam in Praetorio Gedanensi, Gnosus Casimirus Bielinski, Succamerarius Regni, à Gnoso olim Szweryn, Colonello Nostro sibi cessam, eandem vult à F.F. Vris levare, et recipere. In quo ne aliquam facessant difficultatem, aut impedimentum, F.F. Vras Regijs hisce requisitas esse volumus Literis, secus non facturas pro Gratia Nostra, atq; iustitia debito.

Do Wiel: Wdy Płockiego d. 11. 8bris.

Nie tylkoby Nam rzecz była bardzo miła, widziec to w Osobie Vrodzonego

Krasinskie

Krasnostawskiego Kasztelanica Płockiego, czego Vprz: W.ć wzrzeczy domu, aniżeli Listy uż oszłe szonego spodziewamy się Tymże Marszałka Trybunału Piotrkowskiego. Którym rzeczi będzie pomieniony Vrzd: Kasztelanic, cieszyć się będziemy, a oraz Vprz: Wey decora Domus winszować. Którymu na ten czas dobrego &.

Do Wielm: Podkarbiego Lit.e d. 11. 8bris.

Mała bardzo porcia za nasze Dobr. Drodzonych Kasztelanicow Krakowskich ex Senatus consilio naznaczona, ze dotąd w Skarbie WXL: nie odebrała słuchu, iako to w podziwieniu Naszym zostaie, tak tym gorętszą czynimy instancią, im sprawiedliwszą uważamy rzecz, aby tak szczupłe odnieśli kontentowanie. Czynisz przez to Vprz: W.ć actum iustitia, a oraz Nam rzecz uprzyiemnia. Dobrego &.

Do Wielm: Wdy Kurlandzkiego z Oleska d. 12 8bris.

Iuż bysmy byli w drodze do Zołkwi, gdyby wczorayszy y dzisieyszy deszcz Nam nie przeszkodził wyiazdu do Brodow, które mieysce dzisieyszy, zaraz życzemy zkreślanie na mieyscu. Ale gdy Seymowa expedycia należy przed się wziąć tak nayprędzey, bysmy celsiuscie odebrali responsa ad Deliberationes. Ludzi wyprawiamy do Niemca, aby tak nayspokoyniey mogła succedere, profundo comitamur uoto. A oraz dobrego Vprz: Wey od Pana Boga życzemy zdrowia Dan &.

Do tegoż, y tegoż dnia.

Z listu Vprz: Wey d. 10 tego odbieramy się aby uczynić z Kurlandzkim Palatinem, przytrzymanym w Nieświeżu. Non occurrit Nam inszy sposob na ten czas, tylko żeby Vprz: W.ć napisał do Siebie do Pałacu, aby się tym nie turbował, czego tam Commendant tamecznę zatrzymał, gdyż dochodziły rożne do rożnych, a nawet y do samego Vprz: Wey nie dobre relatie, iakoby o niewczesnym tego Kurlandczyka Odiazdzie y o niezgodliwości. Obiecować oraz będziesz Vprz: W.ć, że prędko Ludzi godnych

y

y rozumnych zeslesz do niego, na uznanie niewinnosci iego, przy ktorey nic mu namniey szkodzic nie będzie. Do Pułku zas, także Vprz: Wa napiszesz, aby obrali sobie Nakaznego Pułkownika, puki się Paliy nie powroci do nich, albo swoiey nie wywiedzie niewinnosci, y aby z tym obranym na naznaczone szli consistentie. Inquantumby się zas zdało Vprz. Wey, zeby excursionem na Budziak uczynili, mogłbys tam ich zalecic, Nam bowiem przychodzi ta reflexia, zeby się zas zbuntowawszy miasto Podiazdu, z Jakorlyckimi złączyc nie chcieli, ale to wszytko consumata prudentia Vprz: Wey doskonaley zwazyc moze. Mogł by bydz przykładem Vrod: Rothmistrz Turkuł, ktory ze tam dobrze gosci, bardzosmy kontenci. Jakie tu w tym momencie o powtorney victoriey Wayski Cesarza Jmci z samego Wezyra przychodzą wiadomosci, posyłamy in originali List Vrod: Romaninego, a oraz relatią o tym, tak szczesliwym zwycięstwie. Jakie tam Vprz: Wa będziesz miał wiadomosci, z pobranych ięzykow, czekamy iak nayprętszey communicatiey. A teraz dobrego Vprz: Wey od Pana Boga &.

Do Wielm: Vniechowskiego d. 26 8bris.

Dostawało się Nam z Listow Vprz: Wey do Vrod: Referendarza Naszego Koronnego pisanych, wyrozumiewac iustos iego dolores przeciwko cięszkim Nieprzyiazniom. Nie kładlismy na to, iako y na wiele inszych okaziy doskonalszego sposobu, nad tę z ktorą się tu Nam Jas: Wielmozny Woiewoda Wilenski oswiadczył statecznę, y nigdy nie odmienną zyczliwoscią, przy wszelkiey pœnitentis animi deuotiey, ani tego inaczey tłomaczyc sobie mozemy, tylko ze iako My iego ze wszytkimi Przyiaciołmi in sinum clementia Nostra przyiąwszy Oycowską Naszą upewnilismy dobroczynnoscią, tak on wzaiemnie wszytkich Naszych Przyiacioł szczerem y ziednoczonym ma complecti affektem,

pewni

pewni będąc, że y do Vprz: Wey, ktorego inter primos optime Nobis volentes kładziemy, teyże prawdziwey reconciliatiey doydą dowody, gdyż się nie inszym czyniła koncem, tylko aby wprowadziwszy unionem animorum publiczne iak naydoskonaley salwować interessa. Przy ktorym zas Vprz: Wa masz się zostać krzeszle, wyrozumiesz z listu Vrod: Referendarza Koronnego, y w tym benevolentissimum Nostrum lub sobie animum. Z ktorym się oswiadczywszy dobrego &.

Do Wielm: Podkanclerzego WXL: d 26 8bris.

Dwa listy razem Vprz: Wey d 18 et 19 Cntis doszły Nas. Na pierwszy niemożemy więcey odpisać, tylko że iako się Vprz: Wa upewniasz affektem Naszym ku Domowi swemu, tak onegoż bądź nieomylnie w dalszy czas pewien. Na drugi zas list względem niedotrzymaney complanatiey, życzemy sami sobie na koniec tey szczęśliwości, żebyśmy tę sprawę gruntownie z należytym ukontentowaniem uspokoić mogli, y iuześmy namienić zlecili Vrod: Kałuszewskiemu, Domowemu Jas: Wielm: Woiewody Wileń, aby to negotium na ręce Nasze mogło committi, a to wszytko amore perficienda unionis animorum, do iak nayskutecznieyszych publicznych obrad. W ostatnim zas punkcie Listu Vprz: Wey za bytnością iego u Nas, możemy się doskonale o sposobach rozmowić. Pewni bowiem iesteśmy że do Nas prętko ziedziesz, za doniesieniem intimatiey przez Vrod: Pisarza Polnego WXL: na ktoregośmy się zupełnie referowali, y teraz referuiąc, Dobrego Vprz: Wey &.

Do Wielm: Uniechowskiego od Krolowey Jeymci.

List Vprz: Wey d 21 Augusti, tak iako y przedtym pierwszy doszedł Nas, za ktore wdzięczni iesteśmy, a niemniey za ten affekt, ktory Nam z Listow swoich Vrod: Referendarz Koronny donosi.

Co

Co do winnego długu, kiedy Nas pierwsza chybiła Rata, pewni iesteśmy, że w następuiących dwuch nie omylną odbierzemy satisfactią, ponieważ pilne Nasze, y iuż disponowane tego wyciągaią potrzeby. Co do Osoby Vprz: Wey nie możemy tylko życzyć oney iak naypomyślnieyszych y naydoskonalszych rzeczy. Sam się w tym Vprz: Wasza chciey iak naylepiey reflectować, ktore krzesło bydź może z Naylepszym iego ukontentowaniem, a z mnieyszymi trudnościami. W punkcie zaś Listu Vprz: Wey ostatnim referuiemy się na Vrodzonego Referendarza Koronnego. A oraz dobrego &.

Do Wieleb: Biskupa Krakow: d. 28 8bris.

Przyimiesz Vprz: W.a za nieomylny osobliwey Naszey ku sobie propensiey dowod, kiedy nie maiąc żadnego od Vprz: Wey pisania, na sam tylko odgłos desiderij iego o Kasztelanią Sieradz: przed innemi Concurrenciami przeważyła w respekcie Naszym Osoba Rodzonego Vprz: Wey Vrod: Chorążego Sieradzkiego, nie tylko ex nexu znamienitych in Rempcam Vprz: Wey zasług, ale też z własnych iego y Synowskich w Osobie Vrodzo: Starosty Opoczynskiego. Odsyłamy tedy do rąk Vprz: Wey Przywiley na pomienioną Kasztelanią, y aby tym milsze było, lubo iuż dawniey ad vota Vprz: Wey disponowane przez ręce własnego Synowca ordinuiemy, Regio życząc iesto, aby w Domu iego continuo numerentur Consulares Viri, przy dobrym y czerstwym iego własnym zdrowiu. Dan &.

Do Wieleb: Biskupa Poznanskiego.

Punctualne Vprz: Wey co poszta dochodzi Nas correspondentia, ktora Nas, iako wielce Kontentuie, tak oney osobliwie wdzięczni iesteśmy.

Sądy

Sądy Assessorskie, ktore się tu prętko zacząć maią, prawie dla samey deciziey Sprawy Toruńskiey czynią u Nas desiderium przytomności na tym tu mieyscu Vprz: Wey. Wiele bowiem iako oney swiadomy, a oraz rectitudine et zelo pro iustitia nemini secundus. Możesz Vprz: Wasza contribuere do iak nayporządańszego Konca, y włacnienia publicznych Spraw. Daliśmy iuż o tym znać przed Kilka Niedziel Wieleb.u X.u Biskupowi Chełmin., y nie wątpiemy, że ma na tę Sprawę tym miley będzie condescendere, im prędzey życzył oney przed publicznymi interesami następuiącymi decisiey. Chciey tedy Vprz: W.a udzielić się Nam do teyniepośledniey Sprawy odsądzenia, na ktorego mile wyglądać będziemy. A teraz dobrego od Pana na Boga &.

Do Jaśnie Wielmożnego Kasztellana Krakowskiego z Zakui d. 27 8bris 1689.

Bardzo Nas kontentowała ta Rycerska Vrod.o Rothmistrza Turkuła ochota, gdyśmy tylko o niey słyszeli; dopieroż gdy w rzeczy samey od Vprz: Wey odbieramy indicia, Posłanych mile przyiąwszy kazaliśmy ukontentować. Samego Vprz: Wey będzie tu Nam bardzo wdzięczna przytomność, gdyż się tu iuż zabawiemy czas iaki na Expeditiey Seymowey, przy Sądach oraz Assessorskich, ktore się tu prętko zaczną, vel maxime dla odsądzenia Sprawy Toruńskiey, żeby zas obtentu oney, publicznych nie tamowano Spraw. Więcey się nie szerzemy wyglądaiąc Vprzeymości Waszey, ktoremu na ten czas dobrego od Pana Boga życzemy zdrowia. Dan &.

Expeditia na Seym Warszawski z Zakwi d. 20 8bris A.o 1689.

Deliberatoria.

Tak się to znac Naywyższey Pana Boga woli podobac musiało, zebysmy dla tey miłey Oyczyzny, y oney całosci zachowania proprijs vigilijs, omnium vacationes okupuiąc, in continuo nieustaiących prac zostawali motu. Ieszczesmy po zerwanym Seymie, y cięszkich po Seymowych radach, a cięższych ieszcze własney Naszey substantiey wygodą zastąpionych Rzeptey potrzebach, nie odetchnęli; ieszcze tu actu na bespieczenstwo tych Kraiow omnimodo et consilio exercemur, a iuz czas, y ubiegaiące wszelkie do skutecznego podzwignienia się sposoby zawracaią Nas ad remeandum Seymowych trudow aquor, y tak nie tylko iedney koniec, drugiey będąc początkiem, ale owszem iedna nieskonczona praca, drugie rodząc prace y trudnosci, siły Nasze y zdrowie attenuare musi. Przekładaiąc iednak publicam salutem nad własne, nie chcemy opuszczac nayprednieyszych niegdy saluandae Patriae srzodkow, Seymowych obrad. Iezeli się tak będzie Vprz: Wey zdało, gotowismy do nich post repetitas infaustas vices, nic nie folguiąc zdrowiu Naszemu accedere, bylebys Vprz: W.o z przezorney swoiey in publicum opatrznosci rectos wyraził sensus, iako nie tylko zagęszczonym irrito boni publici eventu zeszłych Seymow trudnosciom, ale tez samych Seymow, ktore tak długim nad prawo wyciągnieniem, z nieznośną wszytkich substantiey, y zdrowia, a dopieroz Naszego enervatią,

a iuz

a iuz Nas y Oyczyznę zarowno prawie z Nieprzyiacielem niszczą dogodzic prosperitati, y iakoby ztamtąd nie zaciągaiąc, res lapsas, zkąd erectas et restitutas powszechna wyglądac zwykła expectatia. W czym gdy skutecznych czekamy reflexiy dobrego Vprz: Wey &.

Vniwersał na Seymiki.

Wszem wobec &. Osobliwie iednak Wielmoznym Vrodzonym, Senatorom, Dignitarzom, Vrzednikom, y wszytkiemu Rycerstwu Wdztwa N: Vprzeymie y Wiernie Nam miłym Łaskę Naszę Krolewską, Wielmozni, Vrodzoni, Vprzeymie y Wiernie Nam mili. Biegą lata y godziny, woienne zchodzą Kampanie, walne ieden po drugim zwiągaią się Seymy, wszytkoby to in optimo tey Rzeczpltey ordine do iednego zmierzac miało celu, aby co raz doskonaley Oyczyzny Naszey, y zacnych Narodow bespieczenstwo warowane, á sława wyniesiona była; Az a to czas bez czynienia, woyny bez pozytku, Seymy bez Rady unikaią, a Rzeczpta w głębsze coraz zachodząc trudnosci, wszytkim kochaiącym dobro pospolite przynosi zal; nie wszytkim zas podobno czyni reflexią, dokąd się taką zaydzie drogą, y iezeli się tak compages wolnosci y całosci Oyczystey utrzymac będzie mogła. Na nas samych po niedoszłych Seymach, po ubiegłych okazyach, ardua et pericula rerum upadaią: y choc to ani prac, ani kosztow, y własney substantiey ani zdrowia dla miłey Oyczyzny nigdysmy nie załowali, y nie załuiemy; rzecz iednak niepodobna, abysmy sami wystarczyc temu mogli, co się z iednoscią y applicatią wszytkich dziac powinno. Nie masz rozumiemy Vrodzo: w tey Oyczyznie, ktoryby nie widział co się dzieie y uczynic należy. Trzeba wszytkim kiedykolwiek ocucic się y ochnąc, wzbudziwszy w sobie Przodkow

duchy

Duchy, tam gdzie idzie o dobro Oyczyzny, o sławę Narodow, o dokon-
czenie z pożytkiem y wiecznym od Pogan bespieczenstwem woyny,
zapomniec wszytkich iakobysmy z Nas samych dali przykład in-
teressow, pokazac dla miłosci publiczney, dla wywyszszenia wiary
S: unum uelle, unum nolle, wziąc się zarliwie o dokonczenie w o-
kreslonym czasie Seymu. A My upewnic mozemy, ze miłosierny, dobro-
czynny y czyniący zawsze nad Oyczyzną łaski Bog pobłogosławi y da ie-
szcze widziec nieskonczone Rzeptey sławy, y powszechnego ukontento-
wania pociechy, w nadzieię czego Seym walny Jzesc Niedzielny, nie
czekaiąc dwuletney cadentiey, ani zpracowanemu zdrowiu folgu-
iąc na mieyscu zwyczaynym w Warszawie d. N. M.ca N. w Roku
Ku da Bog przyszłym 1690 składamy. Seymiki zas wszytkie przed-
Seymowe, iako y Woiewodztwu Vprz: y W: Waszych w Roku tera-
znieyszym na d. 5 Grudnia na mieyscu swoim zwyczaynym na-
znaczamy y determinuiemy. Na ktorych aktach zgodę prawdziwą
mysl y staranie koło dobra pospolitego, a oraz obwarowanie nie dłuz-
szego nad Niedziel szesc Seymu usilnie y gorąco zalecaiąc, pomysl-
snego Vprz: y Wier: Waszym w Radach powodzenia, y dobrego
od Pana Boga zyczemy zdrowia. Ktory to Vniwersał Nasz, aby
tym prędzey wszytkich wiadomosci doyść mogł po Grodach, Para-
fiach, y mieyscach zwyczaynych publikowac zleciliśmy. Na co
dla lepszey wiary, ręką się podpisawszy własną &.

Do Wielmoznych Senatorow.

Taz nie wątpiemy Senatorskiey Vprz: Wey prouidentiey incum-
bit zarliwosc, ktora y Nasze Oycowskie exercet staranie, aby w
tey Oyczyznie iak naypomyslnieysze successy sprawowac się
mogły. Jezeli bowiem Nas bolą y przenikaią wszytkie, tey Rzeptey

aduersa.

aduersa, tez Vprz: Wey armatum boni publici amore pectus ranie muszą. Jezeli Nam cogodzinne zachodzących trudnosci zabawy ususzaią głowy, pewnie pod niezy Vprz: W.a ualidos supponere musi Lacertos. Jezeli Nam cura publici boni wiedyną zycia Naszego obrociła się zabawę taz y Vprz: Wey musi bydz inaestimabilis. Owo zgoła takesmy się wtey Oyczyznie prosperorum, aduersorumq powiązali wzaiemnoscią, ut nec salui, nec perire, nisi una possumus. Idlatego gdy sami pretio Dobra pospolitego własnego zapominamy zdrowia, ani mu zadnego pozwoliwszy od poczynku, Seym ad uota wielu Szesc niedzielny walny w Warszawie na dzien 16 Stycznia w Roku przyszłym zkładamy. Pewni iestesmy, ze tez Vprz: W.a wszelkich na ten czas uchyliwszy zabaw, na Seymik Przedseymowy Woiewodztwa Swego d 5 Grudnia przypadaiący ziedziesz, y tam pro munere Senatorio do włacnienia wszytkich dopomozesz trudnosci, publiczne Sprawy do całosci Oyczystey, do poparcia, a day Boze y skonczenia cum gloria et securitate Woyny utrzymasz tak mądrze, y zarliwie, ze się o zadne prywatne rozbic nie będą mogły interessa. Co samo skuteczniey, Vprz: Wey Molicbnosci Status Wri zalecic mogą, gdy się na nię tym rozsądkiem y rozumem reflectowac będziesz, iaki iego niesie w rzeczach doskonałosc, y na ktory się my spuszczaiąc, felices czekac będziemy euentus. A teraz &.

Do Vrodzonych.

Jako sami wszytkie prace, mysli, y koszty Nasze na dobro pospolite łozemy, tak y Wiern: Twoiey probatum zelum do teyze wzywamy in publicum opatrznosci, ut diuisus labor lenior fiat. Po tych w Oyczyznie z rozerwanych dwuch Seymow trudnosciach ad

malatiam

malatiam kieruiąc rzeczy, składamy znowu, lubo extra solitam ca-
dentiam Seym pro die 16 Januarij, Seymiki zas pro die 5 Xbris na-
znaczaiąc. Na ktorych ze Wier: T.a w Woiewodztwie swoim uchyli-
wszy wszytkich zabaw ziedziesz, y tam pro zelo in Patriam, pro glo-
ria Narodu Naszego activitate et prudentia do wszytkich dopomo-
zesz publicznych szczęsliwosci, iako nic nie wątpiemy, tak usil-
nie per omnes teyze Oyczyzny caritates zalecamy, dobrego &.

Instructia JKMci P. N. M. na Seymiki
Przedseymowy Wisli Seymu walnego War-
szawskiego Szesc niedzielnego extra Ordinem
dwuletnego na dzien 16 Mca Stycznia w Roku
1690 złozonego Vrod.u N. N. Posłowi do tegoz Wo-
iewodztwa naznaczonemu dana w Kancellaryey
Koronney &. Pazdziernika. Roku 1689.

Po iednym bez zaczęcia niedoszłym, drugim zerwanym Seymie,
w pewney y ustawiczney woynie Tureckiey, y Tatarskiey, bez pe-
wney, owszem zadney od lat kilku płacy Woyska, po tak wielu grasu-
iącey Ordy, y Praesidium Kamienieckiego excursiach, w cięszkich
y codziennie mnozących się potrzebach y niebespieczenstwach, ze
Rzeczp.ta swobodne et belli et pacis miarkowac y rozmierzac moze
czasy: Wszytko to JKM. P. N. M. wszechmocney, a zawsze łaskawey
nad Panowaniem swoim Boskiey przypisuie opatrznosci, y aby
ta od wszytkich wypławiona była, primum et principale JKMci
P. N. M. iest votum.
Ile zas siły ludzkie do bespieczenstwa tey Oyczyzny y uprzątnie-
wszelkich trudnosci niesc y przykładac mogły. Wrodzona JKMci
P. N. M.

P:N:M: modestia nie chce sobie nic przyznawac, doczeka się da Bog z wielkosci dzieł swoich y Sprawiedliwosci aestimantium recta, powszechnego wyznania, et iudicium posterorum; ze ile kroc opuszczona bez sposobow została Rzecz pta, tyle razy cisnące się oney mala, samym tylko ustawionym JKMci P:N:M: Panowaniem skromiły się y usmierzały. Ktobowiem kiedy widział nieskonczonemi Seymami malatiam Rzeptey piastowac, bez pieniędzy woynę trzymac, bez płacy Zołnierza wyprowadzac, a nawet dla mnogich y rozległych pustyni, bez nadzieie dorznięcia się ludnego Kraiu, a przecię się te wszytkie, etiam felicissimis temporibus nie znosne discrimina miarkuią y tłomią, częscią niedoscigłą przezornoscią JKM: P:N:M:, częscią nie ustaiącymi pracami, częscią Panskiey Osoby y zdrowia obiectu, częscią zastąpieniem własney Fortuny substantią, iako to y po przeszłym zerwanym Seymie raro exemplo oswiadczył prawdziwą Oycowską miłosc od wszelkich od padłey ratunkow Oyczyznie.

Ani to dla tego namieniac raczy JKMć P:N:M: aby złe razy, rozumem y opatrznoscią in melius skierowane, za przykład broń Boze pociągac się miały, ale aby oddawszy Naywyższemu Panu nie smiertelne za całosc Oyczyzny dzieki, warowac się in posterum, cokolwiek onę wprowadzic moze do niebespieczenstwa.

I dla tego JKMć P:N:M: iako przed przeszłym Seymem, y potym na samym Seymie wszytkich krzywd swoich, y Naiasnieyszego Domu swego dla Dobra pospolitego, y prawdziwey tey Oyczyzny miłosci, odstępował, y teraz szczerze y zupełnie in sinum całey Rzeptey, złożywszy odstępuie, y zapomina, tak po wszytkich tego

żąda

żąda, owszem demissa Maiestate prosi, y obligiem sumnienia każdego obowięzuie, aby wziąwszy się prawdziwą za dobro pospolite zarliwością, tę przynamniey iedyną wdzięczność y pociechę JKMci P: N:M: ofiarowali; iako by wzbudziwszy Spiritum ratum wystawić gruntowny Oyczyznie ratunek, y dźwigaiącego się pod waleczną JKMci ręką Imienia Polskiego postawiwszy sławę dobrać się bespieczeństwa od Bisurmanskiey potentiey; A czy to wszytko stać może; doświadczonego, y tak dobrze zasłużonego Rycerstwa, nietylko ukontentowanie, ale też zachęcenie, y zaraz punctualnie płatney militiey rząd, y włożenie w naypierwszym postawić staraniu, y przedsięwzięciu.

A kiedy dobroć JKMci P: N:M: nad zamiar y prawo dwuletney cadentiey, zapomniawszy zdrowia własnego świadczyć się raczy y Seym zbliża; przynamniey tey wzaiemney wdzięczności chce bydź pewien, ktorę same prawo ofiaruie, ażeby za wczesnym na sam początek tak Wielmożnych Senatorow, iako y Urod: Posłow ziachaniem się, (co JKMci intime zaleca) wszescia Niedzielach był skończony. Nietylko żeby nie zostawały uana nomina, leges, nie tylko dla odnowienia Starodawnych zwyczaiow, y wielkiey z tego samego u Nieprzyiaciela apprehensiey; ale dla respektu, y conserwowania zdrowia JKM: P: N:M:, bo w iednym roku blisko półrocza Seymuiąc, dopieroż postcomitialne trudności układaiąc, potym woiennych okazyi przytomnym na Pograniczu Staraniem pilnuiąc, y na nię się zapatruiąc, zaraz potym nowego Seymu expeditią bierąc na nim, dopiero znowu Sedentariam

wytrzymać

wytrzymuiąc, y tak continuo iak po stopniach ialuch coraz w wię-
kszą prac głębią stępuiąc, podobnaz to aby humanitus zdrowie y
siły JKMci wystarczyc mogły? podobnaz aby y sama stalista com-
pages continuo usu nadkruszec nie miała; Et nunc quid ille caro
tenea.

A gdy tak do przyszłego Seymu omni possibili conatu wszytkie JK:
Mci P: N: M stara się ułacnic trudnosci; niegodzi się per iustitiam
przeszłego Seymu zapomniec Marszałka Vrodzonego Stanisła: Szczu-
ki, Referendarza Koronnego innocentes actiones, et intaminatam
erga bonum publicum fidem. Jezeliby ialuie o nim zaszło niesłu-
szne, et a ueritate dalekie udanie, JKMć P: N: M: daie w tym
publicum Regij candoris testimonium; ze tak znamienitą poczci-
wosciąy pracą az do wyniszczenia zdrowia własnego, bo był cię-
szko zapadł, circa zelum dobra pospolitego stawał, ze mu bez
wielkiey krzywdy nie mogą bydz umknięte Laudes et encomia.
W ostatku ani podobienstwa niemasz, coby mu samemu seor-
sive obijci mogło, poniewaz wszyscy prawie, wyiąwszy kilku,
unius sensus et labij na pomienionym Seymie byli. Co samo
publiczny odgłos z ust tak wielu, prawdę y cnotę kochaiących
doniesie y doniesc mogł. Materiy nowych do Seymowania za-
dnych JKMć nieformuie, bo nietylko ze dwuch przeszłych oschłych
Instructiy, ale tez ex ipso usu częstych Seymow bez wszelkiego
pozytku publicznego, z wielką in publicum et priuatum ruina
odprawionych, y ktore ledwo nierowno z Nie przyiacielem
niszczą Rzeczpstą, tak są rowne, ze nie rozumie JKM: P: N: M:

aby

aby był kto tak miałkiego rozumu, ktoryby nie widział, quid sit facto opus? dla tego JKMć P. N. M. securus de optima omnium in publicum voluntate, na obiedwie dawnieysze referuiąc się instructie, dum operâ vult et cupit, verbis onerare niechce.
Co wszytko doskonaley prudentia et activitas Urodzonego Posła wyrazić annitetur.

List do Posła.

Nietayna Nam iest Wier: Two: doskonałość w rzeczach, ktorey do usług Naszych y Rzeplitey zażywaiąc, zlecamy aby na Seymik przedSeymowy w N: N: w dzień 5 Mca Grudnia przypadaiący ziachawszy, pro debita prudentia Imieniem Naszym zgromadzone Rycerstwo, tak ad unionem animorum, iako też do szczęśliwego z obrad publicznych skutku zagrzać iak naydoskonaley usiłował. Przysługa ta Wier: Two: in publicum non sterilescet w pamięci Naszey, ale się na podaiące przyda okazie, ktoremu y teraz łaskę Naszę Krolewską ofiaruiemy.

Credentiales.

Wsem wobec Osobliwie iednak Wielmożnym, Urodzonym, Senatorom, Dignitarzom, Urzędnikom, y wszytkiemu Rycerstwu Woiewodztwa N: N: Uprzeymie y Wiernie Nam miłym Łaskę Naszę Krolewską, Wielmożni Urodzoni, Uprzeymie y Wiernie Nam mili. Zleciliśmy Urodu N: N: aby sub charactere Posła Naszego na Seymik Uprz: y Wier: Waszych przedSeymowy ziachał, ktory cokol-

wiek

wiek Imieniem Naszym Uprz: y Wiern: Waszym przełozy ex commodo Oyczyzny, aby we wszytkim była dana wiara, usilnie żądamy y zalecamy, szczęsliwego Uprz: y Wiern: Waszym w Radach publicznych powodzenia y dobrego od Pana Boga życzemy zdrowia.

List JKMci Nominatiey na Opatctwo Przemętskie Imu X. Koszanowskiego Kustosza Poznań in Januario. Anno 1690.

113.

Joannes Tertius &c. Rendo in Chro Patri Stanislao Witwicki, Episcopo Posnanien. Sincere Nobis Dilecto, Rende in Chro Pater Sincere Nobis Dilecte. Orbatæ Sponso Suo Ecclesiæ Abbatiali Præmeten. per nuperrimum Vnbilis Nicolai Zebocki, Abbatis sui obitum, cum nouum pro Iure Nostro Regio Prælatum prouidere satagimus, qui et Ecclesiæ ornamentum, et Reipcæ Suæ emolumentum afferre possit: Præclaræ virtutes, morum probitas, doctrina, cæteraq; ac dotes Vnbilis Alexandri Koszanowski, Custodis Ecclesiæ Cathedralis Posnanien. obuiam Nobis uenere, deliberationeq; Nra abrupere, quem dictæ Ecclesiæ Præmeten. in Abbatem nominandum esse duximus, prout quidem nominamus. Hanc itaq; nominationem Nram Sincer: Vræ innotescimus, benigne requirentes, quatenus diem electionis illi Conuentui præfigat, ac ea quæ de Iure et consuetudine in talibus Sincer: Vræ incumbunt, exequatur. De cætero Sincer: Vram optime ualere cupimus.

Ad Conuentum Monachorum Præmeten.

Religiosi deuote Nobis Dilecti. Eo ob spectatas animi dotes et probatas virtutes erga Vnbilem Alexandrum Koszanowski Ecclesiæ Cathedralis Posnanien. Custodem ferimur affectu, ut eum quibusuis Dignitatibus Ecclesiasticis ornare studeamus. Hinc est

est, quod eum in 1er caeteros in Abbatem Ecclesiae Deuo'onum Vrarum, Prae-
metensem, post mortem Vnbilis Nicolai Zegocki Abbatis sui facile nomi-
nauimus. Hortamur itaq; Deuo'ones Vras, ut in eundem, non in alium
suffragia sua conferant. Ea spe securi, quod tanto Viro Abbate Ca-
nobium et Ecclesia Vestra amplissima incrementa sit habitura. Quod
luculentius nomine Nro Vnbilis N.N. Nuntius Noster Deuotionibus
Vestris exponet, De caetero Deuotiones Vras bene ualere cupimus.

Do Wieleb: Referendarza Koron' d. 1 Februarij.

Tusząc zes iuz Vprz: Twoia szczęsliwie stanął w Rzymie, lubo nie wąt-
piemy de prudentia iego, zebys się y sam z siebie tego domyslił, y My
iednak przypominamy, abys tam ante omnia z Imcią X: Kardynałem
Arcybiskupem znioszszy się, y memoriały Nasze prezentowawszy,
in rationibus audientiey u Oyca S: szedł za wolą, y zdaniem pomie-
nionego Imci X: Primasa. Co gdy zlecamy, dobrego oraz Vprz: Tey
od Pana Boga zyczemy zdrowia.

Do Naywieleb: X: Kardynała Arcy Biskupa.

Illustrmo et Reuermo in Christo Patri, Domino Michaeli S.a R.a E.a Car-
dinali Radzieiowski, Archiepipo Gnesnen' Legato Nro, Regni Nri
Primati, Primoq; Principi, Cognato Nostro Charmo et honorando, Salu-
tis et omnis prosperitatis continuum incrementum. Illustrme et Reme
in Christo Pater, Cognate Nr Charme et Honorande. Na kilka Listow Prze-
swiet: Wey nie przyszło Nam, częscią dla wybrania się na Seym, częscią
dla zawiłych na samym Seymie w uspokoieniu Concurrentow do Lo-
ski, y więcia Obijcientow, ruptori przeszłego Seymu Szułkowskiemu,
ktory chciał Seym rwac, y iuz przez trzy dni upadła była acticitas;
iezliby się nie osiedział, trudnosci odpisac. Nawszytkie tedy po-
czawszy

czaiuszy a d. 10 17 31. Xbris. aż do teraznieyszey poczty razem re-
spons daiąc, primario Przeswiet: Wey debitam przyznaiemy laudem, et
gratitudinem, za dzisieyszy list, z ktorego to manifestum iest, że tam
bytnosc Przeswiet: Wey, pro decore Gentis, et cure Patronatus tyle spra-
wiła. iak wieleby nayglownieyszych nie potrafiło Poselstw. Zkąd
pochodzi; z dawnego Naszego, a oraz Przeswiet: Wey affektu, że nie tyl-
kosmy żadnemu na teraznieyszym Seymie przeciwko honorowi, y
absentiey iego ust otworzyc nie dopuscili; ale też od Tronu Naszego
publicznym zaleceniem damy swiadectwo, iako iest chwalebna
y bardzo użyteczna in commoda Reipcae Przesw: Wey w Rzymie
bytnosc: A ztąd łacno diluere możesz, iak to były opaczne, y zło-
sliwe informatie, żeby Dwor miał co przeciwko Przeswiet: Wey fo-
mentare, iakosmy z niemałym podziwieniem z pewnego się doczy-
tali Listu. Słowa z pisania Przeswiet: Wey d. 17 Cntis bardzo Nas
alterują, że się Nam każesz samym prowidowac, y Rzeptey o so-
bie myslic, nic albo bardzo mało z pomocy Oyca S. obiecuiąc. Gdy-
by to (Broń Boże) bydz miało, było by to in cursu zatamowac fe-
licitatem, a kto wie ieżeli nie całe z drogi zwrocic Fortunam Chri-
stianam: teraz ciby to cos pro communi gloria, et summo całego
Chrzescianstwa commodo uczynic należało, kiedy za weyściem
Regimentow Cesarza Kmci w Krzy Multanski, aż do Bukoresztu,
ipso facto pełni się Rada Nasza, łączenia Woysk Naszych z Ce-
sarskimi, in excidium bliskiego na Budziakach Sąsiedztwa, albo,
quod summum votum, spolnych zwycięstw za Dunay przeniesie-
nia; y w tym tylko samym spolnym poparciu nadzieia; bo z Moskie-
wskiey Ligi ledwie się czego z tamtąd dla zwyczaynych oziębłosci,
y

y trudnosci, spodziewac. Perciscera tedy pietatis, y miłosci Chrze:
scianskiey obliganda Pontificia bonitas, azeby Nas wyniszczonych
in usus, et obsequia Christianitatis posiłkowac nie przestawała.
N.) A tym bardziey kiedy Rzeczpta stratami swemi, y niewystarczeniem
dalszym uergit in desperationem, tak dalece, ze in uotis Senatorijs
ledwie nie większa czesc, iaka dotąd idą, etiam per abrupta nie
suadetur, ale urgetur pax. Łacno ztąd Przeswiet: W.a zwazysz,
quid sit facto opus. O Jmci X. Kardynała Denhofa bespiecznie
Oycu S. mozesz deklarowac, ze iezeli Nayglownieyszym Nieprzy:
iaciołom Naszym, iako to sam wiesz, odpuszczamy. dopieroz do nie:
go naymnieyszey wiercu Naszym nie zostawuiemy urazy; niema:
iąc podobnych zadatkow. Na dowod czego Opactwa nie odmowiemy,
a nawet y proponowane na zdanie Przesw: Wey, poniewaz w tym
uertitur, y na prawienie Iuris Patronatus spuszczamy. Summę Ne:
apolitanską, iterum iterumq przypominamy. Do Wieleb: Referendarza Kor:
piszemy, aby szedł za zdaniem Przeswiet: Wey. ktoremu dobrego od
Pana Boga zyczemy zdrowia.

Do Vrod: Rezidenta na Stolicę Moskiewską.
z Warszawy d. 3 Februarij 1690.

List Wiern: Two: d. 12 Ianuarij z wyrazonymi doszedł Nas punkta:
mi, na ktore takowy daiemy respons. ad 1mum. Do Posłow Tureckich
w Wiedniu zostaiących nie tylko Nam non constat, o zadney przysłaney
pełnomocney do zawarcia pokoiu plenipotentiey, ale owszem przeci:
wną rzecz mamy, ze cale im odiachac z niczym kazano, y tylko sie
na nasz referowali respons, ze go ieszcze nie mieli do Cesarza swego

dla

dlategosmy im przeszłą pocztą za requisitią Dworu Wiedeń posłać musieli, ktorego y Wier: Two: dla doskonalszey informatiey Ministrow tamecznych per copiam udzielamy. Ad 2dum. Rezyduiąca tu Osoba Carow Ichmciow nietylko u Pieczętarzow Koron: ale u wszytkich Senatorow, ileby tego chciał y potrzebował, mieć może zawsze audientią, y łacny przystęp, a nawet y u Nas samych, chochy się y codzien chciała prezentować: Gdyż My tu tych rigorow nie obserwuiemy, ani naymnieyszey czuiemy trudnosci tam, gdzie idzie o ludzkość, y przyiazni swiadczenie. Nie wiemy tedy zkąd ta querela pochodzi, bo nawet w drodze będąc, Pieczętarza nie było, to miał zawsze wolny przystęp do Wielm: Podskarbiego W. K: Jakoż excedit etiam captum polityki Naszey, żeby nie dać audientiey, gdyby się kto odezwał y potrzebował. Ad 3tium. Każemy się znieść zaraz z Wielmożny Podskarbiem WXL: ażeby się z tymże pomienionym Rezydentem należycie porachował, y wedle paktow satisfactią uczynił, in quantum dotąd nie uczyniona. Za Wier: zas Two: na przyszłą pocztę do Carow Ichmciow solide napisać każemy, ażebyś wzaiemny odbierał respekt. W Seym iuż się bardzo dobrze wkroczyło: Vota Senatorskie iutro się skończą nadzieia w Bogu, żey sam felici coronabitur exitu, Wszytkim bowiem iest zdanie, tak się na nim przygotować, żeby iuncta manu z Colligatami, abo wyprzeć Nieprzyiaciela, z Państw Chrześciańskich, abo go przymusić do iak nayporządanszego Pokoiu, za spolną Carow Ichmciow iak nayskutecznieyszą do przyszłey Kampaniey applicatią, co abyś gorąco y pilnie zalecał, serio Wiern: Twoiey insinuamus. A oraz dobrego onemu od Pana Boga życzemy zdrowia.

Do

113

Do Cesarza Tureckiego iuxta praesentem rerum Statum mutato titulo. d. 31. Januarij 1690.

Joannes Tertius Dei Liuoniae, aliarumque Terrarum Serm̄o et Potent̄mo Principi Dn̄o Blimano Imperatori Maximo Constantinopolitano, atque in Asia, Affrica, Europa, Arabum Syriae, Egiptique Domino, Amico et Vicino Nostro. Auspicali Regiminis ad bonae ueraeque amicitiae incrementa, felicitatem et mutuam beneuolentiam Serm̄e et Potent̄me Princeps Amice et Vicine Noster. Anno proxime preterito 1689 Literis Sert̄atis Vrae de collato ipsi Mussulmanorum Imperio, certiores facti, grauissimus, opinantes meliori iustitia, maioriq; certitudine restituendarum Prouinciarum, ac resarciendarum damnorum, res et negotia ad pacis stabilimentum, Regnorum tranquillitatem, Subditorumque quietem itura; eoque fine ad designatos Viennam Sert̄atis Vrae Plenipotentiarios per Nobiles Zulfakar, Effendy, et Skierletogl Interpretem, Nostros quoque illuc Commissarios Illustrem Vladislaum Los Senatorem Regni, Palatinum Pomeraniae, Thesaurarium Prussiae, atque Gn̄osum Michaelem Raczynski, Pocillatorem Terrae Vieluniensis Secretarium expediueramus, plenè et sufficienter ad ineunda pacis foedera instructos. Verum quoniam memorati Sert̄is Vrae Plenipotentiarij difficiles se et acerbos in ijs omnibus, quaecunque iustitia et aequitas, tum iniuriarum, damnorum, ac bellorum iniustè causatorum pensatio postulabat exhibuerunt, nec ad propositam satisfactionem Nobis et Serm̄is Colligatis Vr̄is descendere uoluerunt, sed tantum modo post longam interiectam moram ad pleniorem Sert̄atis Vrae Instructionem obtinendam sese referebant.

rebant; hinc quemadmodum Sermonum Colligatorum Nrorum Commissarijs, ita et Nostris post inutiliter insumptas impensas abstinendum fuit, ulteriori negotio, reponendaq; uisa omnis ulterior causa, in manus omnipotentis Dei, qui quemadmodum ppr iniustitias, Regna de Regnis, Gentem de Gente transfert, ita misertus aliquando iniuriarum Nostrarum uel Sertatis V: animum ad faciliorem conuertet iustitiam, uel ipse Nobis et Sermais Colligatis Nostris potenti suo brachio eandem faciet, ac ministrabit. Cui omne opus Nrum ac negotia commendantes, Sertati Vrae ab eodem prosperum ac fortunatum in fundamento stabilienda amicitia, reddendaq; populis quietis precamur regimen, atq; bonam ualetudinem. Dabantur &c.

Do Urod: Chorążego Mielnickiego z Zakwi d. 4. Januarij 1690.

Przyiąwszy Wier: Two: in sinum Paterni affectus, y zupełnym Naszym onemu ofiarowawszy się respektem, tegośmy się spodziewali, żeś y sam, y z pokrewnemi iego integerrimo animo ku Nam swoie wyświadczać mieli życzliwość. A zato na Seymi ku Wiślicim Cognati Wier: Two: Urodzeni Opaccy palam et publicè non erubuerunt niewinności Naszey złośliwie sięgać, zadaiąc Urodu: Referendarzowi Koronnemu, że Nam iakieyśi prawdy mowić nie będzie, za poselstwa swego. Co to za Argusowie, y iakimi to oczami sami się chcą nauos upatrować, zaprawdę iest się czemu zadziwić, y obawiamy się aby przeciwko Nam samym prawdy iakiey dowieść nie była necessitas. Do czego aby nie przychodziło, Wiern: Two: o ktorego stateczney ku Nam nie wątpiemy życzliwości donoszemy; abyś ex nexu Sanguinis pomienionym Osobom

incultare

inculcare chciał, iakoby ab impacatis et turbidis utrzymawszy się, inszym sposobem na łaskę Naszę y respekt zarabiali. Dobrego &c.

113. Status Causæ de Summis Neapolitanis.

Sigismundus primus cum Bona Sforcia Principissa Ducatus Barensis in Regno Neapolitano habuit Filium unicum Sigismundum Augustum et tres Filias; primam Catharinam, quæ fuit nupta Joanni Regi Sueciæ, ex qua Sigismundus tertius. Secundam Sophiam, quæ fuit nupta Duci Bronsfuen. Tertiam Annam Virginem, quæ permansit in Polonia, ac post, nupta fuit Stephano Regi Poloniæ. Hæc itaq; Regina, Bona, Mater Sigismundi Augusti, et prædictarum trium Filiarum ante mortem suam migrauerat, ex Polonia, atq; in suo Ducatu Barij uitam obijt, Verò ne an compilato testimonio (ut non nullorum est suspicio) Regem Hispaniarum scripsit Hæredem Ducatuum suorum, scilicet Barensis et Rosaneñ. Quia uerò ultra hos Ducatus habuit certum debitum, apud eundem Regem Hispaniarum, scilicet Summam $\frac{m}{450}$ Talerorum Imperialium cum prouisione per decem, à centum, quod faciebat annuatim, $\frac{m}{34}$ Imperialium.

Hæc Summa per successionem deuoluta est ad Successores Reginæ Bonæ, scilicet ad Sigismundum Augustum et ad tres Pnñatas Sorores ipsius, mox mortuo Augusto steriliter deuoluta Successio ad Sorores, ex quibus duæ Maiores natu, scilicet Catharina Regina Sueciæ et Sophia Ducissa Bronsuicen transfuderunt ius suum, in Personam Sororis suæ Annæ, minimæ natu, quæ remanserat in Polonia, Uxor Stephani Regis.

Eligit.

Elegit tandem Polonia Sigismundum Principem Suecia, ex Catharina Filia Regina Bona progenitum, tanquam retinentem Jus successionis ad coronam ex linea Materna. Hic itaq; electus per pacta conuenta, circa alias plures conditiones resignat, et inscribit Reip.ca, Summam prædictam Neapolitanam 4m 30 Imperialium, siue prouisionem ab eadem in Regno Neapolitano prouenientem. Tandem sub tempus coronationis suæ eandem Summam publica sua donatione ad Acta Castrensia Cracouiensia ratificat.

Ad hanc igitur Summam plurimi ad præsens concurrunt Successores. 1mo Regina Suecia, tanquam Soror ex Patruelibus Regis Casimiri ultimi, et immediati Successoris, Joannes enim Rex Suecia habuit Germanum Suum Carolum Sudermanium, à quo Carolus Gustauus ex quo Regina Suecia Filia, iam autem Joannis Regis Suecia Filius, Sigismundus Tertius, ex quo Casimirus Rex Poloniæ, ideoq; Casimirus et Christina Regina Suecia erant sibi in tertio gradu, sed quia prædicta successio, non descendit à Stirpe Paterna Suecia deuasa, prout domus appellatur, uerum ex Domo Jagielonica, de qua erat Sigismundus Augustus, et tres subscripta Sorores, quas pepererat Bona Suorcia, Neapolitana, ideo ista prætensio omnino est indebita et uana.

Secundus Successor concurrit Dux d'Anguiã, qui habet sibi copulatam Matrimonio germanam ex Sorore, Neptem Serma olim Ludouicæ Reginæ Poloniæ, quos Coniuges Sermus olim Casimirus Rex Poloniæ testamento suo ex asse instituit Hæredes. Hi itaq; has pro se uidentur habere rationes. 1mo Quod Rex Sigismundus Tertius

prædictus

prædictas Summas in Pactis suis conuentis non potuerit Reipcæ dare et resignare. Si quidem dictæ Summæ erant iam cessæ per matrem ipsius Catharinam Sororem ipsius Annæ, postea Stephani Regis Poloniæ Uxor, quæ adhuc uiuebat, cum Pacta conuenta Sigismundi Tertij, per quæ dictas Summas Reipcæ resignauerat, fiebant. Atq; ideo tutantes se illa regula Iuris, nemo dat, quod non habet, ad quod ita respondetur, quod hoc debuerat esse cum consensu Reginæ Annæ, siquidem ista donatio et resignatio fiebat palam per Pacta conuenta Regni, et tamen nulla intercessit eiusdem Reginæ Annæ protestatio. 2do Quod Sigismundus Tertius, stante uita Reginæ Annæ, habuerit Ius ad rem, ad petitas summas, erat enim unicus et solus apud eandem Reginam Annam Successor, tanquam Nepos ex Sorore. Secundam rationem habet eadem pars Ducis d'Anguiam, quod Respca Polona non fuerit unquam in usu et possessione prædictarum Summarum, ut pote semper Principibus et Regibus Poloniæ, tanquam Filijs post Patrem Sigismundum, libere easdem Summas disponentibus, atq; facile est respondere, quod scilicet Respca Polona conniuentiam hanc Regum Sanguini fecerit, ex respectu tot tantorumq; meritorum Regiæ Domus, tum etiam ex reuerentiali erga Principes suos obseruantia. Eratq; contenta, quod Principes et Reges sui gauderent usu fructuum prædictarum Summarum, sed nec est de Iure licita defensio, quod si quis contra Pactum suum, et datam fidem, eo quod redonata et resignata uteretur, nouum sibi ius faciat, et requirat, ad rem abscissam: Nam ~~quod~~ hoc potius esset, malæ fidei possessio, quam aliqua iusta, et licita usurpatio.

Tertius Concurrens est ad easdem Summas, Princeps Neoburgicus, modernus autem Elector Palatinus Rheni, idq; ex tali ratione:

quod

quod scilicet Princeps Poloniæ, Filij Sigismundi Tertij elocando protunc in Matrimonium dicti Principis Neoburgeri Sororem suam germanam concesserunt illi medietatem Prouisionum à dictis Summis. Ut autem ratione prouisionum earundemmet Summarum facilior methodus haberetur, conuentum erat cum Vice Regibus Neapolitanis taliter. Exdiuiserant nempe certa pascua in Prouincia Apuliæ, annui reditus $\frac{m}{22}$ Talerorum efficientia ita cuicunq; in Arendam locare sine quauis Vice Regis dependentia. Pro reliqua autem parte annui reditus scilicet $\frac{m}{12}$ Talerorum debebant adhuc Vice Reges Neapolitani exdiuidere adæquata, et pronunciata alia Bona. Interea successit mors Principissæ Neoburgicæ, qua subsecuta Rex Casiminus repetebat super Seras Successiones, quæ non seruiebant, nisi ad uitæ tempora Sororis ipsius Principissæ Neoburgicæ. Tandem nescitur quo casu stetit Pactum, ut Princeps Neoburgicus perciperet tantum tertiam partem prouisionum. Rursus cum idem Rex Casiminus post resignationem suam in Gallias perditiones eiusdem Principis Neoburgrij proficisceretur hospitando in Domo ipsius donauit ipsi medietatem earundem prouisionum, usq; ad uitæ ipsius tempora, qua gaudebat stante Matrimonio Consortis suæ Principissæ Poloniæ, et sic usq; in diem hodiernam Princeps Neoburgius percipit eam medietatem prouisionum, quæ efficit unam de millia talerorum. Secunda uero medietas obtentu Litis et pretensionum uariarum in thesaurum Neapolitanum comportatur. Illa uero residua pars $\frac{m}{12}$ talerorum, pro qua exdiuidere debuerant certos prouentus, à compluribus annis remansit insoluta, quam thesaurus Neapolitanus refundere tenetur, una cum Summis Originalibus.

Do Vrod: Rezidenta na Stolicę Moskiewską.

Doszła Nas w tych dniach przez ręce Rezidenta Carow Jchmciu

Imamora

hramota J.° Car.° Wieliczenstwa, na ktorą ze teyze zaraz poszły dla Seymowych trudnosci odpisac niemozemy, na przyszłą da Bog damy respons: A iakosmy oznaymili Wier. T: tak y teraz ponawiamy względem pokoiu z Turkami, iz nietylko Posłowie Tureccy od niedziel trzech z Wiednia wyiachali, ale tez za zrzuceniem Wezyra, a nastąpieniem owego, co w Kandiey, a potym z Nami zwoiował Kuperli Brata Rodzonego, wszytkie pokoiu ustały nadzieie, y iakoby nouum bellum Chrzescianstwu indicit, kiedy nie tylko na to, co iego Predecessor pozwalał, iest przeciwny, y pro nihilo miec chce, ale tez ogłasza, ze o to samo tamten Wezyr zrzucony iest, iz chciał zawrzec pokoy cum infamia, et detrimento Tureckiey Monarchiey, czego iuz znaczną pokazał probę kiedy wprowadziwszy w Albania wszelkie z Hanem Ordy znaczną partią Woyska Cesarza Jmci niespodzianie zniosł, y całą znowu Albania opanował, w ktorey Maziey Syn Xięcia Hanowerskiego, y Commendant Straszer nad tą Partią zginął. Na te zas Woyska Cesarskie, ktore w Multany weszły, y Stolicę tameczną Bukoreszt osadzili; wielkie takze Budziackie poszły Ordy, z ktorymy Hospodar Multanski we dwuch tysięcy złączył się gdzie iaka stanie się rozprawa, przyszła albo druga, osadzic się moze pocztą. Iuz tedy trzeba przed się wziąc, ea quae sunt belli, non quae sunt pacis, aby przyszłą kampanią znowu hardosc przełamac tego Nieprzyiaciela. Na co się trzeba wszytkim Colligatom iak naylepiey gotowac. Wszytka zas rzecz na tym nalezy, iezeli chcemy tegoz Nieprzyiaciela potępic, azeby wszytkie wres Colligatow, y rady iedne były, y aby iak nayczęstszym znoszeniem się o przemysłach woiennych z sobą się porozumiewali, iako to Cesarz Jmć, y Rzeczpta Wenecka swiadczą, y deklaruią. Nie wątpiemy ze y Carowie

Jchmć

Ichmci, ktorych interessa tak sławy, iako y bespieczenstwa są iedne, zechcą communicatis viribus et consilijs z Nami postępować, przeciwko temu Nieprzyiacielowi. Seym z łaski Bożey dobrze idzie, Vota Senatorskie iuż są skonczone, y inne praeliminaria. Nadzieia w Bogu że cum fructu colligationis et gloria Sacri belli skonczyć się może Interessu Wier: T: przy tym responsie do Carow Ichmci przypomniec nie omieszkamy, a teraz dobrego od Pana Boga &.

Do Jas: Wielm: Kasztel: Krakow: d. 10 Febru: 1690.

Iako prętko przybycia Vprz: Wey mile wyglądamy, tak praecursorem o dobrym zdrowiu iego bardzo wdzięcznie przyimuiemy; Wiadomosci z Wołoch iuzesmy mieli, wprzod od Wielm: Woiewody Ruskiego communikowane, ale od Vprz: Wey tanquam ex ipso fonte doskonałey czerpamy. In spem iego prętkiego przybycia, więcey się nie szerząc, dobrego od Pana Boga &.

Ad Eminentissimum Cardinalem Radzieiow: d. 15 eiusd. Joannes &. Illustrissimo et Reverendissimo in Christo Patri Domino Michaeli S. R. E: Cardinali Radzieiowski, Archiepiscopo Gnesnen: Legato Nato Rni Nri Primati primoque Principi, Cognato Nro Charissimo et honorando salutem et omnem prosperitatem Illustrissime et Reverendissime in Christo Pater Cognate charissime et honorande. Iuzesmy pisali do Przeswiet: Wey że bytnosc iego, iemu tylko samemu musi bydz onerosa, Nam zas wszystkim arcy gloriosa, bo praestas dla całey Rzeptey obsequium laudibus et encomijs celebrandum, nie tylko za tym nikomu ~~ato~~ obgannive nie dopuszczemy, ale za złączeniem się da Bog Izby, od Thronu doniesc każemy: Cokolwiek pro decore Narodu Naszego czynisz, y iakos iest tam potrzebny, ato in eum finem, żeby s Przeswiet: Wa od całey Rzeptey odebrał gratiarum actiones. Niech się tedy ci Szalbierze konfunduią, ktorzy Dwor insimulabant,

że

ze cos miał przeciwko Osobie Przeswiet: Wey, obtrudere acerbitatem, kiedy zyczy ut feratur super Astra nomen eius. Seym zeby pomyslny odebrał skutek, więcey niz o własne staramy się zdrowie, same tylko publiczne przed się bierzemy negotia wszelkie cokolwiek zachodzi uspokoiaiąc trudnosci. Nadzieia w Panu Bogu, ze da cieszyc się ex bono euentu, tylko toties quoties Przesw: Wę obtestamur, abys u Oyca S.o Vbostwo Narodow swoich dzwigac, chciał, y ratunek otrzymał, bo dogorywamy iako lampa, in usus alienos, y nie miec tego za rzecz małą, ze tylko Tatarow na sobie zatrzymywamy, kiedy Moskwicin, taka potęga nie mogł im zdołac, y teraz Woyskom Cesarza Jmci przykrzyc się poczęli. Straszne zawsze były szable Tatarskie, y gdzie się obrocą, niewiele tam successu w polu, trzeba tedy Nas per omnia dzwigac, bo non sufficiemus. A to iuz Kampania za pasem, na Artylerią nie mamy szeląga, iuz nie maią lenungow, nawet na Ludzi armatnych, dopieroz na Prochy, y inne necessaria. Przynamnieyby tym czasem na te pieniądze dac ordinans, ktore tu są u Wieleb: Bonesany, zeby się w cokolwiek przygotowac. Alec lepiey Przeswiet: W.a wiesz, Nostros defectus dlatego enarrare tam potrafisz, y tym samym tu sobie aeternam existimationem ziednasz, gdy aegestatem consolatam ad caetera Officia Oyczyznie swoiey inter summa adijcies munera. Co gdy usilnie y gorąco zalecamy, pomyslnego powodzenia przy dobrym zdrowiu od Pana Boga Przeswiet: Wey obficie zyczemy.

1mum. Wielebny Biskup Chełminski, ze az do Rzymu Sprawy swoiey zaniosł querelam, przypisac non defectus Iudicij decretorij, sed humani, bo nie tylko na Sprawy tey, ale na samego uspokoienie omnem mouimus Lapidem, nim obrano Marszałka Poselskiego, zprowadzilismy z Wieleb: Biskupem Krakow: y Synowcem iego, do ktorych praetendebat laesionem, promanarunt bona uerba abutrinq; potym odebrał

w Senacie

w Senacie ore Minutri Laudes, qua placato Cui sufficerent. Wcz y od tego oz. X. Bpi Kuja Krakow. Samey zas sprawy przyszlano, dali sie byli wzdac Tarnowczanie, tandem deklarowali sie rozprawie, y zaledwie Actor przypuscziwszy ad experimentum, teraz complanationiam drab guiam, y iuz tylko o dwa sprage gra chodzi, bo Tarnowczanie dacia 18 dobr' men' pamietu, a Suffraganowi 3 talze dobr' mon' on zas chce zpetna 20. Moncz sie pewnie tym sprawa, a zatym laona conclusia de sparto late zelo, pro Ecclesia et Deo, co Sam Przeswiet. W.ta lepiey mozesz wyrozumiec, y przemilczac nizeli My wypisac.

2dli Iotez Przeswiet: Wey namienie pernecessarium zdasie, lubo o tym mozesz miec wiadomosc per diversum z Wiednia, iako Nilla Regimentow Cesarskich w Albanicy Tatarowie wpadszy zniesli ad internecionem, gdzie y Sym Xiecia Hanowerskiego zgineli, dzis zas znowu przychodzi wiadomosc, ze ci Tatarowie wszystkie Prasidia Cesarskie, tak z Albanicy, iako y z Kosawy Prowincicy przymusili do odbiezenia wszystkich rzeczy et impedimentorum belli, iedno zas poddało sie bysto iustis conditionibus, ale za wyciem Tatarowie slowa nie dotrzymali, bo wycieli 150 na cygor Ludzi, z Ordy Budziackiey. Ato Dan Bog (lubo tego szerdecznie zatuszymy) non benedicit nimiam velocitatem, kiedy za Nasze krwawe prace, y tak ciezkie wojenne impendia, nihil Nam commodi zastawic chciane, od Wołoch y Multan omni nisu alienos Nas usiluiac, bo nawet Heyzler nasz sie przed Commendantem Transylwanii, Moldawii, et Valachiae Trans Alpina, a nad to matemu sam iednemu maycu ni Wołoszech od Nas oradzonemu Kupowania prowiantow nawet broniq, a u Nas tu co chcq Kupuia, y wywoza, nietylko vicinalia, ale tez ad remotiora. Trzeba miec profundam wszystkim reflexionem, co to zdabie Tatarskie umieia, y iako rzecz ciezka tym Narod wstrzymywac, ktorzymy zawsze na Karkach Naszych trzymali, kiedy Nas tak brzemienna Mo-

Nieuda

Mieuska z Tarami Campagna, a teraznieysza z Niemcami excursia wyswiadcza, ze to siły Tatarskie nie są tak podłe, ze Nam urągać miano ze nic nie czyniemy, Tatarow na sobie wytrzymuiąc, a ieszcze w Pustyniach Naszych bezzywnych. Coby się to z Cesarskimi działo, gdyby ta colluuies dawniey się tam obrociła, y nie tak rozdzielona iako teraz, y nie tak nadsłabiona ustawicznemi do Nas expeditiami.

3tium. Seym zachwiał się był przez Pana Głogowskiego, ktory hucusq causa in occulto, z małey okazyey iakby nie danego głosu, wyszedł z Izby, y ledwie z pod Czemiakowa do Warszawy nawrocony. Pada suspicia na Hultaia Grauiella, ktoremu omni modestia nie chcąc dla skonczenia Seymu odkrywać rzeczy, kazalismy exesse ex Consilijs publicis z Warszawy, dla iego niecnotliwych listow, ktore Nam po dwakroc Kurfistrz Jmć Brandeburski przeięte przez Sekretarza Wernera y Sculteta odesłał, w ktorych ad confusionem rerum wypisował, co mu się podobało, y kto się podiął rzeczy mieszać, wyrażał Osoby: Nas cum summo dishonore wspominaiąc, et mille alia turbandi figmenta, z tym wszytkim dotąd iest tak hardy, y smiały, ze zadnego od Principała swego nie pokazuiąc Commissie, ustąpić z Warszawy opiera się, toties gdy prywatnych nie słuchał persuasiy, monitus od Marszałka ad requisitionem Izby. Wszelkimi iednak sposobami, cokolwiek humanitus bydz może, staramy się aby ten Seym mogł bydz skonczony, ad Solatium Christianitatis.

Do Wielm: Wdy Kijowskiego d. 16 Lutego.

Bytnosc Vprz: Wey tu iest potrzebna, bo się nie masz z Nim zniesc, w tych wszytkich Molicznosciach, ktore należą ad Oeconomiam

Artylerzy

Artyleriey Koronney. Wiemy bardzo dobrze y uważamy, quantae sint necessitates oney; dlatego tym bardziey iunctam z Uprz: Wą trzeba intendere sollicitudinem. Pisaliśmy iuż ~~ordinans~~ do Rzymu, żeby ordinans przyszedł przynamniey na te pieniądze, ktore zostaią u Wielebn: Bonesany. Dobrego zatym &.

Ad Eminen: Cardinalem Radziejowski z Warszawy d 23 Februarij 1690.

Post titulos. List Przeswiet: Wey d 28 Januarij tą pocztą odebraliśmy, na ktory iako krotki brevibus reponimus. De Statu Matrimonialis materiae nicesmy nie pisali, bośmy się ustawnie za roznymi co raz conditiami obawiali resolutiey, dopiero to teraz za przybyciem Urod.o Barona Zyrowskiego, ktory tu przed trzema dniami stanąwszy, dziś u Nas miał audientią, conclusia ma wyniknąć. W audientiey iednak swoiey nie wyraził nic więcey, tylko dwa puncta. Pierwszy o szczęśliwey inauguratiey Krola Rzymskiego. Drugi o poparciu S: woyny, do ktorey kiedy urgemur, a tu in populo nie tylko fervor deficit, ale też facultates niewystarczaią, bo czternascie Cwierci brzegowych trzeba zapłacić, a in futurum na osm uchwalić pieniądze, co wyniesie kilkadziesiąt milionow, a ztąd prawie mera impossibilitas elicitur, nie zostaie, naywiększa y naydoskonalsza nadzieia, tylko w łaskach Oyca S: et in Succursu Apostolicae Libertatis. Do czego Przeswiet: W: chciey się przykładać, iak naydoskonalszą roztropnością, abyśmy wcześnie otrzymać mogli gratiosa iuvamina; albowiem Rzecz pta choć y uchwali potrzebki na tym Seymie, to ich wydanie nie będzie

się

się prędzey mogło zacząć, chyba in Augusto. Liczenie onych Żołnierzom, chyba in Nouembri, a tu hic et nunc tak długo nie płatne Woysko trzebaby zaratować, do skutecznego y zupełnego w pole wyprowadzenia. Accedit do tego Artyleria niemałego potrzebuiąca Kosztu, ieżeli ią mieć chcemy porządną, y z należytym skutkiem. Co uel leuiter namieniuszy, pewni iesteśmy, że actiuitas Przeswiet. Wey potrafi dilitare necessitates Nras, ktoremu na ten czas &.

Ad Eundem d. 1. Martij 1690.

Ieszcze do tey godziny, a iuż blisko pułnocy Krakowska nie przyszła poszta, dla czego priuamur solatio correspondentiey Przesw: Wey My iednak nie chcąc oney lineam przerwać, nie czekaiąc listow Rzymskich, breuibus co Nas tangit, et angit nie raz powtarzamy, życząc y bardzo żądaiąc, aby tam Przesw: Wa rationes Naszego ratunku, a w nim całego Chrześciaństwa dźwigał y promowował. Zda się to Nieprzyiaciel przełomany znowu reassumere uires, kiedy confirmatur, że Woyska Cesarskie opanowawszy Ziemię Multańską, przed potęgą Tatarską ustąpić musiały, y zostawić tę Prowincią discretiey Nieprzyiacielskiey. Też Woyska Niemieckie, a przecię insza Fortuna przed szablami Tatarskimi, aniżeli Stambulskiemi bułatami; zkąd łacna do Nas reflexia, y applicatia, ieżeli nieszczerze sami periculosissimā belli aleam na sobie trzymaliśmy, y trzymać dla przysługi Chrześciaństwa chcemy. Lubo na Seymie wielka iest lucta determinanda prosecutionis belli, y ieszcze Rady teraznieysze non enauigarunt, z tey materiey. Wspierać Nas tedy y ratować Naszym bardziey należy pietati S. Sedis, im Nas większa premit egestas, czego się tym pewniey spodziewamy, im więcey

fidimus

fidimus creditowi Uprz: Wey, na tym tam mieyscu złączonemu cum summa dexteritate. Bytność Przeswie: Wey takiego to iest Apostołem, że nawet owi, co się zdali bydź Nieprzyiaciołmi, ubiegaią się ad narrandam gloriam Przesw: Wey. Wielm: Woiewoda Podlaski, sam chce bydź pierwszym w Senacie Praeco laudum et meritorum iego, ktory na przeszłym zdał się obesse Seymie. Seym wpadł w pierwszą prolongatią do przyszłego piątku z tą consolatią, że iuż essentialia tractantur, osobliwie Consistentiey Woyska na Pograniczu. Szczęśliwego zatym Przesw: Wey życzemy powodzenia.

Do Tegoż d. 8 Marca Roku 1690.

List Przeswi: Wey d. 11. Februarij dzisia Nam poszta przyniosła. Cieszemy się bardzo z tego, że affektu ku Osobie Przesw: Wey inszą odbierasz delineatią, aniżeli tam dissimilis sui odniosła była fama. Seym abrupta contumacia et contradictio Urod: Głogowskiego Posła Bełzkiego zatamowała była tym trudniey, im się cięzey musiał, qua prece, qua pretio rewokować, postępuie iednak in gradibus suis, osobliwie zwyczaynych relatiy, a tym samym wchodzi in faraginem materiy. Staramy się continua sollicitudine, aby wszystkie do szczęśliwego końca uprzątać obices, y aboć Dobroć Boska pozwoli superare pericula rerum. O Poganskim powodzeniu się coraz niemiłe dochodzą wiadomości, bo y teraz świeżo piszą, że koło Nissy Tatarowie tak licznie, y natarczywie dokuczaią, że się z tamtąd Veterani na repressalia zebrać nie może. Co gdy się dzieie Nas penetrat sensus niebespieczeństwa, iuż Skowronek wiosnę głosi, pora woienna za pasem, pieniędzy choć Seym stanie, nullum promptum subsidium, dlatego

bez

bez przestanku toties quoties powtarzamy, abyś Przesw: W.o pro sua incomparabili dexteritate potrzebom teraznieyszey Campaniey łaskę et libertatem Oyca S. skutecznie wyperswadował, ktoremu przy zupełnym zdrowiu iak naypomyślnieyszego od Pana Boga życzemy powodzenia.

Respons Carom Ichmć od Ichmci z Warszawy d. 19 Lutego. 1690.

Na hramotę Was Wielkich Hospodarow W.o Car.o Wiel.a d. x Decembra w Roku przeszłym 1689. obszernie strony Kozakow Zaporoskich pisaną, taki nie odwłoczny daiemy respons. Iż przed samym wyiazdem N.o Kr.o Wiel.a z Kraiow Ruskich na Seym teraznieyszy do Warszawy, odezwali się N.u Kr.u Wiel.u w Zołkwi Mołoycy Zaporoscy z ochotą swoią Rycerską przeciwko Poganom, o czym iak prętko my Wielki Hospodar N. Kr. Wiel.o wzieliśmy Sprawę tak zarazem nie przypuszczaiąc do pocałowania Ręki Naszey, ani ich w regestr Woysk Naszych przyimuiąc odprawie kazaliśmy, ukazuiąc im wolną y otwartą na Pogan drogę z zarobieniem nieśmiertelney sławy, na imię Was Wielkich Hospodarow W.o Car.o Wiel.a y całego Chrześciaństwa, y o tymże samym zaraz z drogi Warszawskiey Urod.u Rezidentowi N.o Kr.o Wiel.a w Stolicy na Dworze W.o Car.o Wiel. zostaiącemu donieśliśmy. Nie może to tedy wyrażonych w tey W.o Car.o Wiel.a Hramocie punctow wiecznego pokoiu, y świątobliwego Sowizu, żadnym z Naszey Strony naruszać sposobem, ani ztąd naymnieyszey obawiać się potrzeba przeciwności, raczeyby Nam Wielkim Hdarom temu wcześnie zabiegać, y wszelkimi woiennymi przemysłami przeszkadzać należało, co świeżo teraz Nas Wiel.o Hdara N. K. W. nie bez wielkiego żalu wiedzieć dochodzi,

iż Han

iż Han Tatarz ku Hetmanowego Koszackiego na inne Kiesla
ogłosił, y opanowawszy Sorske, y Zelanowiec, tamże mu con-
stentia naznaczył, a to nad to na odemanie zciągnienie, y zgro-
madzenie Ludzi Ukraińskiego Narodu przeciwko Krześcianstwu.
Że zaś potrzebne przepycia rezeli uważać, tedy nayuiżcey tymże
naszę dotchnąć mogły, gdy nie dawnemi czasy Kulik Lutko-
wnik, y inni pod znakami N. Kr. Wiel: zostaiący, pieniędzy, bawy
pobrawszy, a nad to ieszcze Poddanych Naszych z Kaniowa, z Da-
szowa y zinnych miast zprowadziwszy, z tym woyskiem zbiegli.
y na stronę W. C. W: przeciw zostali. W czym Lub My wiele Ho-
spod. W. Kr. W: dobrą zprawiedliwości S: y satisfactey, Ktorey
My po Kilka kroć zadali nie odnieśliśmy, przeciw nie wrzecy przed
się nie bierzemy, tako ten Bogu miły, strzeżny Nieprzyiaciołom
z W. Car. Wiel. Koiuz nie rozerwanie chowac y zdrowie
na zgubę Pogaństwa, na wiele Lat Imienia W. Kr. Wiel. tako
y W. Car. Wiel. Stanu, a na wieczne ubespieczenie, y dalsze yd-
nych Naszych Hospodarstw pomnożenie. Tako z tym Koniem y
Seymem ten nayprzod Swoiey odprawie y skonczyć ieszcze Kilku
Kilkiem. Dla tego przypominamy, y W. Car. Wiel. zadaie abyście
to wszytko przed oczyma maiąc przyszłą da Bog Kompanią na
pohanbienie y starcie Nieprzyiaciół Krzyża S: tak nayskuteczney
przedsięwziąć raczyli: a ie gdy żadney nadzieie do traktatow
nie maiąc, Kiedy to nasi Posłowie Turecey z Wiednia odprawieni,
na tamtym miescu Nayprzod W. Kr. Wiel. oczekiwali, z Ktorym iuż mil
Kilkadziesiąt nad Dunaiem dogoniono, ten zaś tak iest dany
przed dwiema ieszcze poprzetami tymże Vrod. Rezidentowi Na-
szemu pozwalismy, aby W. Car. Wiel. nie był rzany. Nie zostaie

tedy

tedy do pokoiu zadna apparentia, tylko ta iedyna w złączonych Siłach Chrzescianskich nadzieia, y prętkie oczekiwanie, zeby tego Nieprzyiaciela spolnymi woiennymi przemysłami, albo do lepszych, y pozytecznieyszych na stronę Nas Wielkich Hospodarow w Sawie zostaiących conditiy, y sposobow przywiesc y przymusic, albo przy Bozey pomocy, y za przyczyną Boga Rodzice, Przenaswiętszey Panny Maryey niepokalanie poczętey z Panstw Chrzescianskich wyprzec y wypędzic, ile gdy ten Nieprzyiaciel iuz począł gorę brac za weyściem w Albania, y inne przyległe Prowincie sił Tatarskich, iako to nie bez zalu tę odebralismy wiadomosc, y iuz o niey Rezidentowi Naszemu donieslismy. Raczciez tedy Wy Wielcy Hdarowie W. C. W. dla miłosci Boskiey, wiary S. Katolickiey y dla nieśmiertelney Imienia W. C. W. sławy, o tym spolnym dziele iak nayskutecznicy myslic, aby y My złączonymi Radami, siłami, y woiennymi Przemysłami do pożądanego intencie całego Chrzescianstwa iak nayskutecznicy przywodzic mogli, konca, czyniąc dosc nie tylko Paktom z Nami Wielkim Hospodarem N. K. W. zawartym, y zaprzysiężonym, ale tez wrodzoney swey na zaszczyt y obronę Swiątnic Boskich zarliwosci, y nastupatelnemu zawsze przeciwko Bisurmanom Sciuzowi. Zyczemy przytym Wam Braci Naszey Wielkim Hospodarom W. C. W. dobrego od Pana Boga zdrowia, y szczęsliwego w Hospodarstwach Waszych z przymnożeniem wszelkich Fortun, y ozdob pomnożenia. Dan w Warszawie w Rezidentiey Naszey Hospodarskiey Stołecznym Xięstwa Mazow. Zamku.

Dobrod

Do Vrod: Rezidenta na Stolicę d. x Marty.

Z pewnych reflexiy, y bardzo potrzebnych in rem Carow Jchmć zdało się Nam za rzecz bardzo słuszną donieść y zalecić serio Wier: Two: sequentia Wieleb: Claudij Filip Grimaldy Włoch, ktory przez wiele lat na Dworze Cesarskim Pelinskim w wielkiey Aestimatiey y powadze Cesarza Synenskiego zostaiąc, do tegoż pod tytułem y characterem Wielkiego Posła z listami do Carow Jchmć wysłany, uprzod w Hiszpaniey, potym we Włoszech, a na koniec iuż w Niemczech stanął, kieruiąc drogę swoię do Stolicy. Więc że po wyieździe iuż iego z Syny zaszły pewne trudności, odstąpiwszy y uchyliwszy charakteru swego y powagi Wielkiego Posła, tak iako prywatna Osoba zabiera się y iedzie na Dwor Carow Jchmć, azeby onym list Cesarza Synenskiego mogł oddać, y o sprawach y potrzebach obudwu tych Narodow mogł się znieść y rozmowić, a potym ztamtąd nazad iak naybespiecznicy powrocić: Przyięta ta Osoba od Cesarza Jmci Chrześcian bardzo mile, ma y list do Carow Jchmć zalecaiący. Nam się zas zdało Wier: Two: to wszytko wyrazić, abyś wcześnie Dwor tameczny przestrzegł o bliskim tego Człowieka zbliżeniu się, gdyż zaprawdę zda się bydź godzien osobliwego przyięcia, krom tego bowiem że iest wielkimi ozdobiony talentami, zostaie na tamtym Dworze Synskim Naywyższym Prezidentem Mathematykow, ktory ten honor między naypierwszymi liczy się. A nadto ma tę powagę, że wszytkich Posłow Cudzoziemskich, osobliwie Europeyskich Kupcow, ktorzy do Syny iadą, on expediuie, y za iego fauorem swoie odbieraią declaratie;

lubo

lubo to ten Człowiek iest od Stanu Jezuickiego, na ten stopień y Urząd wyniesiony, przecięż nie wątpiemy że łaskawie y przyiaznie przyięty będzie od Carow Ichmć, ktorym pewny upominek prazentować, y commissa negotia communikować od Pryncypała swego będzie, tym zas więcey zda się bydz tey Osoby potrzebny dobry tractament, im doskonaley y skuteczniey tak znaczny Człowiek rzeczom Państwa Moskiewskiego na Dworze Synenskim dopomoc może, owszem y samym Karawanom albo bractwom Kupieckim, ktore przez Sibierz do granic Tatarska z Synenskich, lub do samego Państwa Syneń zachodzą, znaczną y pożyteczną uczynić będzie mogł przysługę, y bardzo by się to dobrze stało, gdyby te bractwa Kupieckie za upodobaniem y wolą Carow Ichmć do iego przyiazdu drogę swoię zatrzymawszy, z nim wespoł w tamte kraie obrocili, iednym słowem takiey się zda bydz ten Człowiek existimatiey, iż Carowie Ichmć samemu Cesarzowi Syneń wyswiadczą, cokolwiek in intimo in intimo iego Ministro pokażą ludzkosci. Dlatego y samemu Wier: Two: zalecamy, abys opera sua ieżeli cokolwiek możesz do tego przyięcia cooperari przyłożyć się nie omieszkał, y Nam wczesnie znac dawał de intentione et inclinatione Dworu tamtego ku tey Osobie. A teraz dobrego &.

Locatio Ciuitatis

Nos Ioannes Tertius &. Significamus Pntibus Literis Nris quorum interest Vniuersis et Singulis. Coronatos Principes, quorum curae et prouidentiae: ceu quibusdam ualidis humeris, Regnorum moles nituntur, magnis uigiliis et labo-

ribus

ribus in id incumbere conuenit, ut traditum sibi à Deo imperium non tantum ab extra firmum et securum, sed etiam ab intra floridum et fortunatum reddant. Quod fit, cum sub felici ipsorum Dominio, et Status Reip'cæ tranquillus uictricibus eorum armis conseruatur, et incultæ, seu calamitate temporum deuastatæ Regiones, in fructuosas ac habitabiles Colonias transformantur, atq; nouis populosisq; Ciuitatibus, præcipuè autem Emporijs cuilibet benè ordinatæ Reip'cæ summoperè necessarijs et percommodis complentur. Utramq; hanc bonorum Principum curam Nos imitantes, post impensos tuendis finibus Regni, tot Sudores et labores Nr̃os Regiòs internarum ruinarum non immemores, ad restauranda etiam rudera et desolationes Dominiorum Nostrorum et Territoriorum in ijs existentium uicissitudine rerum ac temporum, in abominabilem solitudinem redactorum Animum et Sollicitudines Nostras diuertimus, habentesq; per optimè commendatum erga Nos et Rem p'cam hanc fidelitatis studium, et propensum in emolumenta, ac ornamenta ~~[illegible]~~ affectum, certarum Anglicæ nationis Personarum, singulari industria, dexteritate, atq; experientia Mercatoriali pollentium, et rerum Nauticarum, Commercijq; Maritimi optimè gnarorum, dedimus illis iam antea aliquot Priuilegia et Rescripta Nostra; Consensimusq; facultatem, quatenus ipsi in loco seu littore maritimo Maris Balthici nunquam antea nauigabili in Territorio et Capitaneatu Polongensi Magni Ducatus L. scilicet ad ~~Fluuium~~, seu riuulum Swieta nuncupatum, uel ad Ostium eiusdem Fluuij

por-

portum nouum, siue Emporium Mercatoriale, exercendis Mercimonijs aptum cum nouo Reipcæ Nrã, præcipue M: D: L: Emporio hactenus carentis, commodo, et decore, constituerent, adinuenirent, ordinarent, et instaurarent, atq; ibidem Colonicam pro se et alijs per illos in partem laborum et impensarum sibi associatis et associandis Personis, nec non ad consortium Inquilinatus necessarijs hominibus, præcipue Artificibus, et qui ad operas exercendas applicarentur, instituerent, erigerent, et locarent, utq; alacriùs in hoc negotio satis sumptuoso et operoso procederent, atq; proficerent, contulimus ipsis solis exclusiuè, quod alios cuiuscunq; Status homines, Singulare Priuilegium et facultatem mercaturam in eodem loco exercendi, merces nauibus ex Magno Ducatu Lithuaniæ et Prouincijs eidem annexis ac adiacentibus in exteras Nationes per Fluuium Suseta, et per Mare Balthicum, transmittendi; et alias merces ab exteris Nationibus in Dominia Nostra inuehendi, eas in loco prænominato, et alibi ubicunq; diuendendi, libertauimusq; insimul illos et alios per ipsos associatos siue associandos, ad certum temporis spatium, ut interim ad conferendum nobiscum, et cum Statibus Regni comparerent, ab omnibus Nris et Reipcæ theloneis, extractionibus, datiuis, taxationibus, reuisionibus, cæterisq; quibusuis priuatis et publicis, pensionibus; et quo maiori securitate in Personis et Mercibus suis gauderent, eosdem sub protectionem Nrãm accepimus, atq; saluo Conductu muniuimus, prout eadem Priuilegia et Rescripta Nra illis gratiosè collata fusius præmissa obloquuntur. Cum autem Nobis per certas fide dignas Personas relatum sit, iam in dicto loco aliquot granaria, et Domos habitabiles constitutas esse, et Emporium in parte aliqua assurrexisse mercibusq; diuersis ad usus hominum necessarijs, eadem Summa

Ciuitatum

Ciuitatum et Incolarum M. D. L. et Prouinciarum eidem incorporatarum commoditate abundare, ipsi quoq; Mercatores præfati Nationis Anglicæ comparentes coram Nobis in modernis proximè præteritis Comitijs, ac post eadem fato Reipcæ disrupta in Senatus Consilio exposuissent, hoc opus iam adiutrice Dei manu laudabiliter per se inceptum faciliori modo et celerius perfici, ac Emporium formale ad instar aliorum Emporiorum constitui posse, dum modo firmo et immobili Priuilegio, prærogatiuis, ac immunitatibus de gratia et liberalitate Nra Regia subleuetur, et nitatur. Id circo Nos habita cum Senatoribus Regni et M. D. L. Lateri Nostro in Senatus consilio assidentibus matura deliberatione, prospicientes commoditates Rni Nri, præcipue autem M. D. L. et Prouinciarum annexarum tum futura thesauri Nri Reipublicæ ex constitutione noui Portus accessura lucra et emolumenta, concedimus, damusq; plenariam et omnimodam facultatem prænominatis Anglicæ Nationis Mercatoribus, signanter autem spectantibus Richardo Brinley, Thomæ Richardson, Joanni Hurst et Roberto Archer, et quibusuis alijs Personis per ipsos in Societatem per pluralitatem uotorum admissis Surrogatis, admittendisue, siue surrogatis sumptus et operas una cum ipsis Collaturis Portum et Emporium nouum formale, ad instar aliorum Emporiorum Maritimorum in loco prænominato ad Fluuium Swieta, et littus Maris Balthici, Capitaneatus Polongensis erigendi, et instituendi, littora Maris ad ducendas naues, tum Fluuium præfatum dictum Swieta ad nauigandum expurgandi, seu etiam prout ipsis melius et commodius uidebitur alios canales, et fossas obliquè aut rectè à Fluuio Swieta, aut alibi in dicto Districtu

usq;

usq; ad littus Maris faciendi, et in easdem fossas aquam sive riuu-
lum à Fluuio Suieta, absq; cuiusuis impedimento deriuandi, du-
cendi, et in latus Maritimum demittendi, aliasue pro ducendis, one-
randis et exonerandis Nauibus commoditates omni meliori modo
prouidendi et perficiendi, et ibidem merces cuiuscunq; generis
et speciei importandi et exportandi, et cum libertatibus infra scri-
ptis diuendendi. Et quoniam Emporium sine frequentissimo
Populo, Populus autem sine mancipio esse nequit, proinde ut
prænominati Mercatores Fortunas suas in incerto figere, et sum-
ptus inanes facere non uideantur, Successoresq; illorum ex la-
boribus et impensis suorum antecessorum consolationem habeant,
damus plenariam potestatem ijsdem Mercatoribus Ciuitatem
siue Urbem cum Domibus, granarijs et quibuscunq; ædificijs
in loco prænominato scilicet ad ostium sæpe dicti Fluuij Suieta
aut alibi in eodem littore, ad instar aliarum Regni Ciuitatum,
seu prout illis melius uidebitur, erigendi locandi, et extruendi,
quæ Ciuitas nouiter erecta et erigenda Jan Marieburg in per-
petuum appellabitur. Pro qua Ciuitate amplianda, et circa ipsa
municipijs, seu Suburbijs diducendis Villam Nram Regalem
Suieta dictam ad Territorium, seu Capitaneatum Plongensem
spectantem Caluo ad præsens iure Reformatoriali S. Regina-
lis Maiestatis, Serme Consortis Nræ Charmæ cum omnibus eius-
dem Villæ latifundijs, fluuijs, riuulis, lacubus, paludibus, ne-
moribus, uirgultis, prout antiquitus in metis et granicielus con-
tinentur, assignamus, damus, et conferimus Iure perpetuo
hæreditario, eandemq; Villam et fundos omnes ad illam per-
tinentes

tinentes, in illisq; locandam Ciuitatem Colonias, prædia, ab omni Iure, Iurisdictione dationibus, pensionibus, prouentibus, et Officijs quibusuis Capitaneorum Polongensium in futurum existentium eximimus et libertatibus Ciuilibus incorporamus. Vt autem præfata Ciuitas hæc in optimo Iure et ordine fundata sit, eidem authoritate Nra Regia Ius Theutonicum, quod Maydeburgense nuncupatur, atq; alias omnes libertates, immunitates, et prærogatiuas, quibus cæteræ Regni, et Dominiorum Nrorum Ciuitates utuntur, clementer largimur et impertimur, remouentes ab eadem omnia Iura, Polonica, Lithuanica, et Samogitica, consuetudines antiquas, quæ Ius idem Theutonicum aliquo modo perturbare possent; declarantesq; specialiter, quod eadem Ciuitas Emporialis uti Iure Theutonico locata et donata, ad Normam aliarum Ciuitatum Maiorum, præcipue Dantiscanæ Emporialis se se gerere et regere, Maiestatum Consularem Scabinalem, et tertij ordinis Viros ac alios Ciuitatis Officiales, eligere, creare, instruere; Officia Ciuitatis necessaria, præcipue pupillare et œconomicum ordinare. Prouentus Ciuiles et eorum administrationem circumscribere, Iurisdictiones et Iudicia Consularia, ac Scabinalia constituere; quæ iudicia nouiter ordinata et constituta, causas omnes tam Ciuiles, quàm Criminales inter suos Conciues occasione quarumcunq; rerum et prætensionum intercedentes discernere, homines uagos impossessionatos licentiosos excessiuos, nec non quasuis Personas in Ciuitate et Suburbijs, ac fundis illius in recenti crimine captas, seu Iudicio suo traditas, criminaliter iudicare, punire; Contra Nobiles etiam et Equestris Ordinis Personas, in Ciuitate uiolentias seu homicidium perpetrantes, beneficio Statuti Thorunensis gaudere. In cognoscendis autem causis Iudiciarijs, processu Ciuili, et iure Dantiscanæ Ciuitatis uti, et procedere, appellationem ad Nos iudiciumq; Nostrum Assessoriale

riale M. D.ni L.ae non nisi in causis Summam Trecentorum Florenorum Polonicalium efficien. salua manente. Porro Magistratus Consularis cum alijs Ciuitatis eiusdem ordinibus Lauda et Plepiscita intuitu Regiminis Ciuitatis, prouentuum illius conseruationes, et incrementi negotiationum, ac rei Nauticae, tum et aliarum rerum in rem et bonorum Ciuitatis tendentium, nec non ratione suarum priuatarum rerum et bonorum sancire salua tamen Nostra et Successorum Nostrorum Regum Poloniae approbatione. Insuper Confraternitates et contubernia quaeuis Mechanica ordinare, ipsis Articulos praescribere, Ipsemet Magistratus Consularis, per se plenariam habebit potestatem; Contubernales autem, et per ipsos edocti, ac in illa Ciuitate in Contubernio suo eliberati Tyrones et Socij pari Iure cum alijs Tyronibus et Socijs in alijs Ciuitatibus edoctis gaudere, et iijs in praerogatiuis pares esse. Ad Iura uero Ciuilia omnes cuiuscunq. Nationis homines, quos leges publicae promittunt (solis Iudeis exceptis) admitti debebunt. Permittimus etiam eiusdem Ciuitatis Incolis nunc et in futurum existentibus liberum et publicum absq. cuiusuis impedimento. Exercitium non tantum Catholicae Romanae, sed etiam Calvinisticae, et Lutheranae religionis, tum Ecclesiarum pro exercendis deuotionibus iuxta cuiuscunq. fidei et Ritus ceremonias, de fundamentis aedificationem. Addimus praeterea insigne seu stemma, quo in omnibus sigillis, literis, et actibus publicis utantur, uidelicet Nauim cum expressione Literarum denominationis Ciuitatis. Et cum nullum interest, quamlibet bene ordinatam Ciuitatem, praecipuè autem Emporialem, quae maximis ad conseruationem sui indiget impensis, dotari et Prouentus ordinarios assignatos habere de speciali gratia et benignitate Nra eidem Ciuitati damus, conferimus, et in perpetuum donamus Villam Polibgeren dictam, cum alia Villa Zelwan in

Capita:

Capitaneatu Polongensi iacentes, totas et integras cum suis omnibus attinentijs, pertinentijs, fundis, agris, pratis, campis, prædijs, sylvis, nemoribus, lacubus, molendinis, tabernis, subditis, Colonis, eorum laboribus, censibus, dationibus, Officijs, nec non Aduocatijs, et Scultetijs, si quæ ibidem existunt, per ipsam Ciuitatem Magistratum et Ordines illius post extinctum Ius Aduitalitium modernorum quorumuis eorundem Bonorum Possessorum in alias Personas nullatenus prolongandum, transferendum aut conferendum (salua tamen ipsorum aduitalitate atq; reformatione S. Reginalis Maiestatis) recipiendas et ad œconomiam, seu Prouentus Ciuiles applicandas. Quas Villas utrasq; Polibgeren, et Zeluan prout in suis graniciebus continentur, à Capitaneatu, et Tenuta Polongensi totaliter abhinc in futurum auellimus, separamus, atq; ab omni Iure Iurisdictione, Officijs, Dationibus et quibusuis Capitaneorum Polongen. in posterum existentium oneribus excipimus, ac in perpetuum Ciuitati eidem adiungimus et inuisceramus. Piscationem quoq; liberam unicuiq; ex Incolis eiusdem Ciuitatis in futurum existentibus per mare Balthicum in toto tractu Territorij Polongen. ac Ducatus Samogitiæ concedimus. Damus etiam eidem Ciuitati, et de speciali gratia, ac munificentia Nostra Regia largimur perpetuo Theloneum Sztullowe et Burkowe, germanicè Stillgeldt und Brukgeld appellatum à Mercatoribus externis, et uectoribus iuxta usum aliarum Ciuitatum pro necessitatibus Ciuitatis exigendum et recipiendum. Et quo magis in ea mercatura deflorescat, Depositorium mercium in Regno et Dominijs Nris reperibilium ex exteris Nationibus Terra mariq; inuehi solitarum ibidem constituimus. Ad hæc de maioribus commodis, emolumentis, et prouentibus eidem Ciuitati prospicere uolentes Forum Septimanale Singulis septimanis die

Iouis

Iouis, seu feria quinta celebrandum ordinamus. Nundinas item binas more aliarum Ciuitatum exercendas pro Villanis quidem hominibus, et Subditis Nris per quindenam, pro Mercatoribus uero aduenis et extraneis per triduum duntaxat duraturas daraturas, nempe primas pro die Festo SS. Trium Regum, alteras uero die Lunæ, seu feria secunda post Festum S. Ioannis Baptistæ, Singulis Annis indicimus, pro quibus quidem nundinis liberum erit omnibus in uniuersum hominibus cuiuscunq Status, et conditionis, sexus, tum etiam Mercatoribus, et Negotiatoribus cum suis Mercibus cuiuscunq generis, tituli, ac speciei ad usum humanum et negotiationem spectantibus eas, uenire, diuendere, alias coemere, res pro rebus, merces pro mercibus commutare. Pecora et pecudes, diebus tam Nundinalibus, quam septimanalibus inducere, aliasq res ad uictum et necessitates humanas proficuas diuendere, inuehere, ea securitate, ac si quilibet illorum pro Nundinis ijsdem euntium, ibidem commorantium, et inde redeuntium, saluo conducto Nro moniti essent. Porro ut ex ijsdem nundinis aliquod lucrum et emolumentum Ciuitas habeat, eidem Foralia iuxta consuetudinem aliarum Urbium recipienda attribuimus, et concedimus: Magistratui quoq eiusdem Ciuitatis plenariam et absolutam Iurisdictionem Nundinalem in Causis omnibus inire, Mercatores sub tempus Nundinarum interuenientibus, Summarie et absq figurato processu quauis appellatione iudicandis adscribimus, in quibus quidem nundinis et Foris Septimanalibus, ac alio quouis tempore in perpetuum mensuris, et ponderibus utantur, quales ad præsens in illis partibus et oris in usu habentur. Quo autem magis Mercatores, Artifices, et alij homines ad incolandum, et ædificijs implendum eandem Ciuitatem alliciantur, et alacriis ad eandem conueniant, in eaq Domicilia, et Inquilinatum locent omnes eiusdem Ciuitatis Ciues, et Incolas, quicunq in Album Ciuitatis inscripti fuerint, et ibidem mansionem constituerint, prout etiam

ipsosmet

ipsosmet suprascriptos Anglicanæ Nationis Mercatores, et illis associatas Personas, atq; modernos fundi eiusdem Swieta Possessores, Piscatores, et alios Incolas, atq; Colonos eiusdem ab omnibus Reipcæ contributionibus, quocunq; nomine nuncupatis, seu nuncupandis, tum Palatinatus sui exactionibus lege publica, seu laudis particularibus laudatis, et laudandis tum à soluendis per et intra Regnum theloneis, vectigalibus Nris Regijs et Reipcæ, Terraneis et æquaticis, in quocunq; loco ditionum Nostrarum, tum priuatis Ciuitatum et Vrbium Nostrarum in Nundinis, et Diebus Foralibus dationibus liberamus, et immunes facimus, ad spatium quadraginta Annorum à publicatione Pntis Priuilegij Nri computandorum. Post quorum annorum decursum et extenuationem cum tempore concessæ libertatis Nobis et Sermis Successoribus Nris Portorium, thelonea, vectigalia, et alias quauis intuitu mercaturæ pensionis, exactiones, publicas verò Contributiones in Comitijs Sancitas et constitutas, ac alia onera, ad quæ aliæ Ciuitates Nræ, et eorum Incolæ obligantur Reipcæ, una cum alijs Subditis Nris soluere et pendere tenebuntur, à Militaribus quoq; oneribus, Statiuis, pernoctationibus, hybernis, transitiuis, auctoramentis, supplementis, et quibuscunq; angarijs sæpe dictam Ciuitatem, cum uillis prænominatis Pobilgeren et Zeluan, nec in fundo Swieta libertamus et absoluimus in perpetuum. Ad hæc ne Iurisdictio eiusdem Ciuitatis conuoluatur, insistendo legibus et euocatione Sancitis, eosdem Ciuitatis prænominatæ Incolas et Ciues iuratos, tum Magistratum Consularem Scabinalem, ac alios Ciuitatis Ordines et Officiales, à Iurisdictione et Iudicijs Tribunalitijs, Terrestribus Castrensibus Capitaneæ, Palatin, ac alijs Dignitariorum et Officialium Nostrorum Regni et M. D.us L.æ subsellijs in Causis magnis, et paruis Ciuilibus, et Criminalibus eximimus, soliq; Iudicio Ciuili, et Magistratui Consulari, salua appellatione ad Iudicia Nra incorporamus. Ad extremum quoniam superius nominati Mercatores Nationis Anglicæ

rem

rem satis arduam, et perdifficilem multis sumptibus, impensis, et laboribus indigentem, in se susceperunt, et propterea certis libertatibus in prætactis rescriptis, et Privilegijs Nris iam aliquoties ipsis per Nos benigne collatis donati sunt, idcirco, eadem Privilegia Nra et libertates illis concessas reassumendo, et inviolabilia conseruando, illosq; et eos quos ipsi sibi in societatem laborum et impensarum adiunxerint cum Personis, mercibus, bonis, et Famulis illorum in protectionem Nostram Regiam accipiendo, ac ab omnibus impedimentis, quarumcunq; Personarum, nec non violentijs, saluo conductu Nostro Regio muniendo declaramus, et edicimus præsenti Diplomate Nro, quod nemini cuiuscunq; gradus, Status, et conditionis Personæ, et Mercatori, tam externo quam in Dominio Nro existenti licitum sit, et esse debeat, ad Fluuium superius nominatum Swieta, tum quoq; per mare Balthicum in littoribus illius in tractu seu Territorio Polongensi existentibus, merces quasuis ad Territorium Polongense, et prætactum Portum nouum, seu Emporium nouiter inhoatum importare, inuehere, et per mare demittere, nisi solis duntaxat supra specificatis Anglicanæ Nationis Mercatoribus et eorum Socijs, qui se ipsis, et consensu maioris partis societatis, associauerint, et una cum illis ad constituendum nouum Emporium impensas et operas contulerint, sub pœna confiscationis earundem mercium Societati applicantur; Ut etiam laborum et impensarum suarum in constituendo hoc nouo Portu et Emporio erogandarum aliquam recompensam habeant, insistendo prætactis Privilegijs Nris et libertatibus, ipsos et eorum associatos à solutione theloneorum et uectigalium inductorum, euectarum Donatiui et quarumcunq; aliarum, quomodocunq; appellatarum exactionum, contributionum publicarum et priuatarum Nobis et thesauro M: D: L: debitarum, tum quoq; à uectigalibus Dignitariorum et Officialium M: D: L: atq; Ciuitatum et Urbium Nostrarum à Mercibus suis

quibus cunq;

quibuscunq; siue ex M.o D.u L.e et prouincijs ei annexis hinc in ex-
teras Nationes exactis, siue ex exteris Nationibus inductis et inuectis
liberamus et totaliter eximimus ad temporis suprascripti decursum
scilicet quadraginta annorum spatium, quæ libertas non ipsis duntaxat
Mercatoribus prænominatis Anglicanis, sed etiam Successoribus suis
ac mercibus eorum ad temporis suprascripti decursum seruire debebit,
ita, uidelicet ut si quis alius Mercator, siue Extraneus, siue in Domi-
nijs Nris habitans, aliquas merces ab ijsdem Mercatoribus Anglicanis
ad pmercandum, aut pro proprio usu emerit, ab ijsdem intra Regnum
Nrum. et M.D.L. Prouinciasq; ei annexas circa quietationem eo-
rundem Mercatorum Anglicanorum, et sigillum Ciuitati eorum pnti
Priuilegio concessum, quo merces eadem sigillabuntur, nulla Thelonea
et uectigalia soluere compelletur. Porro adhærendo prætactis Priui-
legijs Nris anterioribus hocce Diplomate Nro reassumptis sæpe dictæ
Societati Mercatorum Anglicanorum iam nunc existendi ac in posterum
associandæ plenariam ac omnimodam potestatem largimur negotiatio-
nes, quasuis et commercia in loco superius descripto, scilicet penes
Fluuium Sueta, ac in toto littore maris Balthici tractus et Territorij
Polongensis in Colonia siue Ciuitate nouiter locan' agen' et exercen'
merces quas uis ibidem ex cæteris Nationibus, et ex M.o D.u Lit.a
Prouincijsq; incorporatis importandi, inuehendi, et easdem in M.D.
L. Ducatum Samogitiæ, Territorium Polongen', ac alias adia-
centes Prouincias, absq; cuiusuis præpeditione exportandi, inue-
hendi, easdem liberè diuendendi, libertatibusq; Ciuilibus, alijs Ciui-
bus Nostris Iuratis de lege seruientibus pacificè utendi, fruendi.
cum libera Bonorum Suorum (quæ post fata illorum, uti quoque
et Merces in Mari naufragas à Iure Fisci Nri excipimus) dispo-
sitione, testatione, et ad suos legitimos Successores iure et titulo na-
turalis successionis transmissiuè concedimus pntibus Literis Nostris.

Quas

Quas ad omnium quorum interest, praesertim vero Dignitariorum et Officialium Regni Nostri et M. D. L. nec non Judicium Terrestrium Castrensium, Civilium, aliorumq quorumvis Magistratuum Notitiam deducendo, mandamus, ut eas in Acta sua suscipi voce Ministerialis publicari faciant, neq eosdem suprascriptos Mercatores Anglicanos, et eorum associatos in usu et libertatibus eiusdem Privilegij Nri, atq locatione Civitatis ac portus novi, seu Emporij constitutione, exercitioq mercaturae impediant. Pro Gratia Nra, et sub poena mille aureorum Hungaricorum, per quemlibet contravenientem irremissibiliter succumbenda Juribus nihilominus Nostris Regalibus, Reipcae, Ecclesiaeq Catholicae salvis manentibus. In quorum fidem praesentes Manu Nostra subscriptas Sigillo M. D. L. communiri iussimus. Datum Varsaviae d. 17 Maij Anno 1689.

Ad Gnosum Romanini d. 15 Martij.

Praesentibus Rni Comitijs, quantum negotij obtruserit Gravellij Persona non dubitamus Fidel. Vram abunde constare. Jam nunc per Dei gratiam sperimus meliorem successum, cessuraq feliciter non modo cum Nostro, sed etiam totius Christianitatis solatio post ipsius ex hac Urbe migrationem, quam clanculum ipsemet accelerauit, non absimili suis actionibus ignominia prout id Fidel. V. plene significatum existimamus. Restare adhuc videntur nonnulli obices, prosperitati eorundem Nrorum Consiliorum ex Persona Gnosi de Teil, quem dum amovere satagimus, infert se non posse aliter à Nobis recedere, nisi habeat securum transitum, per ditiones Germaniae, eoq nomine liberum passum Caesareae Maiestatis, iuxta annexam hisce informationem obtineat. Velit proinde Fidel. Va allaborare, ut quantocyus pro amovenda ista Persona Literae passus concedi valeant. Nosq de hoc ipso nulla interposita

mora

mora. certiores faciat. Accedet inde plurimum momenti facilitandis re-
bus Nris pro quibus hic impensè desudantes Fidel: Vram bene ualere
cupimus.

Do Xięcia Jmci Kardynała Arcybiskupa d. ead.

Dwa listy razem Przesw: Wey z tey Poczty odebraliśmy: z obudwu
wielkie Nasze czytamy ukontentowanie, osobliwie z promociey na Kar-
dynalstwo Jmci X: de Bouais. Nas nie przestaie Seym mortifiko-
wac, bo się tak zagęściła nieznośna moda, że za naymnieyszą
okazią z protestatią wychodzą, y zaraz rwaniem Seymu grożą,
co samo mitiguiąc, y wychodzących nawracaiąc, czas się tracić
musi: Listy publiczne od Senatu y Rzeptey do Przesw: Wey, a podo-
bno y do Oyca S. na przyszłą wygotuią się pocztę. A teraz &

Do Vrod: Pisarza Polnego Koron: d. 16 Martij.

Nieskonczonych dotąd Vprz: Tey trudności bardzo żałuiemy, cokolwiek
do ułacnienia onych e meliori esse, samymże Przyiacielom Vprz: Tey
zdało się, to wszytko sine cunctatione swiadczyliśmy, chcąc nie od-
mienną ku Osobie iego respektow Naszych pokazac propensią; o
czym gdy doskonalszą Lator praesentium uczyni relatią, usilnie żą-
damy, abyś temu nie omylnie wierzał, że w pamięci Naszey iesteś, y
zostawac będziesz prosperrimè. Ktoremu na ten czas dobrego &.

Do Jmci X: Kardynała z Warszawy d. 22 eiusd.

List Przesw: Wey d. 25 Februarij przyniosł occasionem consolati-
onis in hoc tadio zabaw tuteyszych; a naypierwszą ztąd, żeś Przesw:
Wa generosissimam wyraził declarationem circa Jura Patronatus
Wri. Godna zaprawdę ta declaratia nie tylko ust Primitialnych,
ale quam Potentas na nieśmiertelność Imienia iego loquatur.
Druga nie mnieysza że na Instantią Przesw: Wey powtorzona

zda

zda się Ociec S. cum egestate Nostra et necessitate wchodzić w capitulatią kiedy się pyta iaką portią Antecessores iego subueniebant rebus Nris. Wypisowaliśmy dotąd prawie każdym Listem Prze: Wey praegnantissimas necessitates tey łaski Oyca S. in ferendo succursu, nie zda się iuż Crambe repetere, że do czego się ieno tknąć przydzie, wszędzie necessitas et egestas ręce zwiąże, kiedy Nasze podatki per rationem Status nie będą mogły bydź, chyba circa Septembrem, choćby się Seym naylepiey skończył, a dopieroż kiedy in confuso, nullo praeuiso interno Ordine, et securitate dobrego rządu, iako się to iuż na to zanosi, ponieważ iuż dziś do declaratiey zawołano, opuściwszy praemissa. Nad ratie iednak necessitatum Nostrarum, o ktorych się toties pisało, ta reflexia pro fundamentali niechay nie będzie apud Sanctmam Sedem, poślednia, żeby się Rzeczpta nigdy była nie determinowała na tę woynę, gdyby Rzym assecurationem circa Pacta nie dał, de sacris subsidijs. Trzeba tedy, żeby promissa brały swoy skutek, y przynosiły tey paenitentiey, że to tylko był wabił. Iako tedy wdzięczni bardzo iesteśmy Przeswiet. Wey za tę operatią tak pro Iuribus Patronatus, iako też y pro subsidijs; tak gorąco y usilnie bez przestanku zalecamy, abyś pro zelo et amore in Patriam tym prędzey te posiłki przywodził do skutku, im iuż bliższa, a prawie iuż się odkryła Pora woienna. Szczęśliwego &.

Ad Eminentmum Cardinalem à Rep.ca Polona.

Varsauia d. 29 Martij 1690

Praesentiam Eminentiae Vrae in Vrbe, uel eo ipso gratam probamus, quod impensos illius ibidem ex decore Reip.ca, proq. eius utilitate labores, tantum aestimemus, quantum fructus ac emolumenti inde percepturos Nos haud dubie pollicemur, prout id abundè Nobis ex relatione S. R.ae M.tis Dni Nri Clem: constitit. Fauit Diuina bonitas.

bonitas, ut quemadmodum Nobis concessit de accepta apud suam Sanct.m Eminentiæ Vrã Persona, ac prudentia plurimum lætari, ita ipsi assistat pro afflictæ Patriæ Nostræ Statu, intelligentes super necessitatem Serm.i Dñi Nri reportare gratias. Etenim certò certiùs Eminentiæ Vræ nota sit universi Populi confessio hæc, quod malit pacem quantamcunq; quàm arma aspera et sterilia, bellum quippe Nobis difficile, contra prægrauem Barbarorum colluuiem, ac quod summè considerandum, contra ipsam geritur solitudinem, impensæ sine modo et solatio iam ultra centum milliones, per contributiones et hybernas huic sacro impendimus, fœderi. Prouincias ingentes in fauorem eiusdem ad partes Moschouiticas amisimus, tot tamen tantorumq; sumptuum fructus nullus, non modo de præsenti apparet, sed etiam in futurum uidetur spes omnis eiusdem præcidi, dum Sacra Cæs: Mtas nuper Legato Nro Viennæ ad propositionem de Valachia et Moldauia, dum ueteri Iuri Nro tum præsentibus armis ac impensis debitè cessura, ambiguam se planè exhibuerit. In uota nihilominus Christianitatis studia magis reuerentes, quam libentes, ob egestatem Reipcæ concessimus, Sacriq; belli prosecutionem hisce Comitijs declarauimus, præcipuo motiuo, quod S: Sedes damna Nra resarcienda, circa generalem pacis tractatum curæ habebit, in præsens uerò iuxta tabulam Pactorum uberioribus consolabitur subsidijs, quæ nisi adsint quantocyus, nulla non modò Exercitus Regni, sed ne quidem armamentarij producendi pro hacce belli tempestate facultas Nobis occurrit. Contributiones enim Nostræ, cæteriq; omnes modi habendæ pecuniæ non nisi cum sero authumno maturescere poterunt, prout id ex rationibus Status Nri Eminen: Vræ non incognitum. Agendum omnino itaq; ut sua Sanctitas Remp: Nram

destitu-

destitutam nolit, si commoda ac prosperitatem Rei Christianæ recenti in Albania successu, magnoq; belli apparatu se se accingentis, resumentis verò animum hostis feritatem compressam cupit et desiderat. De quo cum non liceat dubitare, datur activitati amoris et obsequij in Patriam amplissima Eminen: V.ræ occasio. Cui eandem, ac simul Nos, Nostraq; devotissima studia plurimum commendantes, optimam valetudinem ac prosperos rerũ successus precamur.

Nominatio ad Abbatiam.

Ad Sanctmum d. 29 Martij 1690.

Post oscula beatorum pedum Sanctis Vræ, mei, Regniq; ac Dominiorum meorum humillimam recommendationem. Quod pridem in desiderio meo erat, contigit ad præsens modica, donec se uberior porrigat occasio, subiciendi egestati Episcopatus Livoniæ per collationem Abbatiæ Oberscen. Juris Patronatus mei Rdo in Christo Patri Nicolao Poplawski Episcopo Livoniæ, viro probitate, exemplari doctrina ac Sanctimonia vitæ uberiùs insigni, quam res calamo narrari possit. Loquatur pro illo fama ipsa, quam non dubito talem astituram, qualis per ora Populi celebratur. Unicum id ego tantum a Sancte Vra pro eo enixo contendo studio, ut in nominatione huius Abbatiæ gratiam suam illi clementissimè impertiri dignetur, motivo tum sublevandi prædicti Episcopatus onere Senatoriæ Dignitatis gravati, tum consulendæ Personæ in Ecclesia Dei plurimum meritæ. Quam Sancti Vræ optimè iam (ut ispero) commendatam mea humillima prece, iterum atq; iterum insinuando, felix ac diuturnum rei Christianæ arbitrium cum optima valetudine apprecor.

Ad Illustrmum Cardinalem Radzieiowski.

Joannes Tertius &c. Illustrmo et Reverdmo in Christo Patri, Dno Michaeli S. R. E. Cardinali Radzieiowski, Archiepiscopo

Gnesnensi

Gnesnensi, Legato Nato, Olim Primati, Primo Principi, affini
Mo Charmo et Honorando salutem, et prosperitatis continuum incre-
mentum. Illume et Reuerende in Christo Pater, Affinis Noster Charis-
sime et Honorande. Na List Brzew: Wey d 4. Marty nie szczerzemy się
odzegbnose tylko Nasze wyiaśniaiczamy, ze nie przestaiesz pulsare
ad sacra ostia, zeby się nie zawrzeczły castris desiderijs Wis in Jure
Patronatus, et dupla necessitati, Ktorza pewnie Kolatorie nie przestanie,
az uprosi intelligentiam Oyca S. nad abostrzym tey Oyczyzny wzgl-
gnieney wzruszenie wayny, motiuo Pas N Oyca S. et decimarum promis-
sarum. Iako boleiem egestas, y tu w Nas samych prawie confuzya,
ze z Leymem, Lubo na nim zadnych cale nie masz materyi, do konca
trafic nie mozemy, nie maiąc z pogłow na wypłacenie się z długow,
ani na utrzymanie Woyska na Pogranicziu, do czego na pogranicz
bydemy musieli ponieść. Mamy wiesci z Lumierza relatze, od
ludu, ktorzy zamorz wyszli, ze w Cesarskich Wrzasy z Niemiszu y
podczas Nasz w zimie wielka zgłode uczynili, tak dalece, ze gdyby
znowu ieszcze tak rzeczy się potoczyło, łatwoby ich co zarzyło. Głod
tam także bardzo znaczny pokazuie się na złoty chleba cetna Osi-
ma nie nalezie się. A zatym pro opportunum, aby Pas N Oyca S. do
odwrocenia tey klęski chciały Mistrzowie prosbami Summi Pontifi-
cis, ac totius rei Christiane depomoc. Quazyt do Brzew: Wey
rez przestanku zalecaiąc szczęśliwego przy odbytym od Pana Boga
P. S. Sacb Brzew: Wa Generała Kapucynow do siebie nadgrze
y o statnią regulare onego declaratią, iakby dare respectem fundac-
tey Naszey pomienionych Oyczow tu w Warszawie: ponieważ Fa-
mysla znacznym numerem wystawiona z pomieszaniem ludzi, a
ze wszystkim prawie Naszym rozmawiac musi, y rezeli ci Zakonnicy
ze Włoch bydz nie mogą, ze Francyey, albo Niemiec, iezeli mogą, bydz
prowidowani. Ze bowiem wszystkie rzecze, ktore dotad dziwnie, iako
ruiey:

tuteyszy refert Kapucin są confictæ, usilnie tedy y gorąco zalecamy, abyśmy nim ztąd odiedziemy ostatnią mogli miec resolutią.

Do J. X. Kardynała Radzieiow: d 5 Aprilis.

Z listu Przesw: Wey do Nas, tudziesz do Przewieleb: X. Biskupa Krakow: pisanego informuiemy się o iakieykolwiek posiłkow nadziei, w ktorą samę cokolwiek się tu dobrego na Seymie postanowi, ratum et firmum będzie, trudno tu bowiem nie tylko perswadowac, ale y samym poiąc, iako Oracula Apostolica, ktore relictis omnibus invocationē Ligi S: secuti sumus. Nadzieie tedy uczynioney wdzięczni bardzo iesteśmy, skutku zas samego za nieporownaną Przesw: Wey roztropnoscią, iak nayprędzey następuiąca pora woienna y gwałtowne potrzeby wyglądac każą. Mogą y te reflexie do ratunku Naszego skutecznie poruszyc, kiedy znowu o gurze Nieprzyiacielskiey piszą, iakoby Veterani z Nissy, y innych tam mieysc, za uprzykrzeniem się Tatarow, y z iakimsic zamieszaniem (o czym ieszcze desiderantur particularia) do Belgradu zemknąc się musiał. Więc y to reflexiey wielkiey godna, iako recentissimè wiadomosc przychodzi, że się Mazepa Hetman Kozacki miał retirowac na Zaporoze, miasto co miał iachac uocatus na Stolicę, y że w Samarze swiezey Moskiewskiey locatiey, Kozacy wyrznąc Moskwę mieli; Co ieżeli verificabitur, wielkie tam zamieszanie, per consequens pomocy żadney ztamtąd przeciwko Tatarom nie spodziewac się, owszem, się Tatarowie zmogą Kozakami. Nas tedy ktorzy indefessi Tatarow dotąd wytrzymywaliśmy, z coroczną prawie enervatią ratowac należy, ieżeli iest mens widziec gruntowne przeciwko Poganom podnoszącym się iak z nowu progressa. Seym wpadł w deklaratie y na nich haret wiele potrzebnych zostawiwszy materiy. Plenipotentia Przesw: Wey tu teraz pod obas Seymu otrzymac trzeba-

by się

by się na coś puścić, y gdzie ieden może contradicere wedle upodobania, nie wedle ratiey. Stanie to iednak za naydoskonalszą plenipotentią, kiedy continuo tractu zalecamy Przesw: Wey negotia publica, to iest, subsidiorum, et Iurium Patronatus, o ktore zelum Populi przez kilka Seymow utrzymawszy, y teraz na tym utrzymuiemy tą nadzieią, że one restitues Przesw: Wa. ktoremu prosperos successus przy dobrym od Pana Boga życzemy zdrowiu.

P. S. Wieleb: X.u Nominatowi Kamienieckiemu chciey Przesw: Wa. omni meliori modo dopomoc, bo prawdziwie wyznać musiemy że w nim nie widziemy quidquam dignum Romanis fulminibus: w Habicie zas Zakonnym, iakosmy go zaznali, tak zawsze widzielismy, y dotąd widziemy. Za Wieleb: Skopowskim exercenda est omnis cura, bo iest własnie dobrym y przykładnym Zakonnikiem, y tylko się go religiose cały persecutie, chcąc nie winnego Człeka zgruntu poruszyć.

Urodzony Kawaler Proski, potrzeba aby był w pamięci y poparciu Przesw: Wey, bo iest osoba potrzebuiąca pomocy, per iustitiam, wyrazi on tam szerzey Stan swoy, y Sprawy swoie.

Do Jmci X. Kardynała d. 12 Aprilis.

Za confirmatią listem Przesw: Wey d. 18 Martij o skutkach dobrey nadziei, w Łaskach Oyca S. cała Rzecz pta dotąd z Ubostwem swoim na Seymie passuiąca się winna należytą wdzięczność. My zas pleno ore Przesw: Wey w tym summam applicationem, iako teraz reprezentuiemy, tak w pamięci Naszey, y respektach na zawsze złożemy. Ktorzyby to Cives intentie złe trzymać mieli, iako to tam donoszą, nie możemy się reflectować, bo to rzecz pewna, że się zda bydz powszechna, nie tylko confidentia, ale prawie una mens, et studium, kiedy nic więcey nie wchodzi na ten Seym, krom samych dobra pospolitego obrad. X. Referendarz że iuż powraca, będziemy go mile wyglądać, aby Nam iak naydoskonalszą, o dobrym zdrowiu, y progressach Przesw: Wey,

skuteczną uczynic mogł relatią. Seym ieszcze per prolongationem idzie do tey soboty, w ktorym czasie Konca bardziey życzemy, niżeli się spodziewamy, a to dla roznych mniey potrzebnych rodzących się coraz uitio libertatis Vrae interuenientiy. Szczęśliwego zatym &.

Ad Principem Leopoldum Romanorum Imperatorem Varsauia d. 14. Aprilis.

Quod singulari erga immortale Mtis Vrae nomen Superum fauore Romanum Imperium perennatura sibi adaugeat munimenta, in Sermo Principe Josepho, Rege Hungariae, et Archiduce Austriae Filio Mtis Vrae dignissimo per auspicatam eiusdem in Romanorum Regem electionem, et coronationem, plurimus inde Nobis gaudendi uouendiq exurgit animus. Quemadmodum enim uberrima ex prosperitate actus istius, Paternisq Mtis Vrae in Primogenito benedictionibus colligimus solatia; ita pleno uoto non interruptum ex Filijs Filiorum usum omnigenae felicitatis Mtis Vrae cupimus, eoq fine longauam eidem uitam ac prosperos rerum successus ex animo precamur.

Ad Illustrmum Principem Curlandiae d. ead.

Illustrme Princeps grate Nobis Dilecte. In negotio, quod Nobis Illtas Vra (ratione quarundam citationum à Rendo in Christo Patre, Dno Episcopo Liuoniae emanatarum) Literis suis commendauit, siquidem de certa Nobis constat scientia, nihil prorsus subsecutum esse, easdemq citationes non affectuatas; ideo res ipsa pro se loquatur, responsumq faciat. Nos uero quemadmodum nemini Iura sub felici regimine Nostro laesa passi sumus, ita et Illtis Vrae pleno in robore esse cupimus, eandemq bene ac feliciter ualere precamur.

Ad Sermum

Ad Serm̃um Principem Electorem Brandeburgicum ab Illustri Dño Stanislao Szebuka Referendario Regni.

Intimata Sertatis Vrae tum antiquiùs, tum recentissime per Illustrimum Dominum Ablegatum Liberum Baronem ab Hauemberk gratiarum ac singularis beneuolentia specimina, eo profundiori complector ueneratione, quo feruentiùs quoddam studium exstimulat animum ad obsequia Sertatis Vrae, si paruoto animoq. sese obtulerit occasio. Quam dum unicè apud Sermam Rm̃ Mtatem Dnum M. Clem: habere satago, Sertati Vrae uberrima solationum incrementa in longitudinem dierum acclivi apprecor uoto, Meq. benignissimis eius gratijs plurimum commendo.

Ad Eminen̄ Cardinalem Radzieiow: d. 19 Aprilis.

List Przesw: Wey w Sobotę Wielkonocną pisany iest Nam do podziwienia, że tam Listow Naszych poszta nie przyniosła, bośmy tu y iedney nie opuscili od zaczętego Seymu, ktoreybyśmy nie mieli do Przeswiet: Wey ad res efficaciter agendas wyrażać motiua. Iuż teraz nadziei uczynionych należy skutku czekać, kiedy się Ociec S. za skuteczną Przesw: Wey applicatią deklarował bydź propitius Oyczyznie Naszey, byle to bydź mogło wcześnie, y nie post bellum auxilium. Seym Nasz per uarios eluctatur casus, wypisać ich nie podobna, aboć się da Bog w przyszłą Sobotę skończy. Electia Praesidentialna ieżeli się pomknie do S. Jana, życzylibyśmy bardzo abyś Przesw: W. zalecił na nię Wieleb: Sekretarza Koron: Dobrego &.

Do Vrod: Doumunta d. 23 Aprilis.

Seym Nasz, lubo inter summas difficultates, przecież dźwiga się y prowa-

prowadzi do szczęśliwego Konca: Nadzieia w Panu Bogu, że się w tym następuiącym tygodniu będzie mogł skończyć, na wielką pomoc całego Chrześciaństwa. Cesarz Jmć także z wielką applicatią Woyska na przyszłą Kampanią, przeciwko Nieprzyiacielowi Krzyża S. rozelkimi sposobami wystawić życzy. Cokolwiek tedy humanitus z Naszey strony bydź może, czynić się nie przestaie, nic nie wątpiąc że y Carowie Jchmć tąż zarliwością ku dobru pospolitemu, następuiącą nie próżną mieć zechcą Kampanią: W Interessie Wier: Two: z Wielm: Podskarbim WXL: serio sami mowić będziemy, tak, iakobyś w słusznych swoich żądaniach mogł bydź ukontentowany, gdyż wątpić nie możesz, iż na Naszym ku Osobie tego respekcie nie zchodzi, owszem go zawsze przy podaiących w nasz okaziach. Expeditią dla Urodzonych Sędziego y Pisarza Ziemskich Witebskich że prętką obiecuiesz, bardzo rzecz wdzięczną czynisz szukaiącym iak nayprętszego ukontentowania; innych okoliczności trudność czasu Seymowego gdy rozwodzić nie pozwala, Dobrego Wier: Two: L.

Do Kardynała Jmci d. 26 Aprilis.

Na list Przesw: Wey d. 2da Cntis to się tylko namienić może, że łaską Oyca S. solamur indigentias Rzeptey Naszey, lubo ieszcze skutek nie zda się prodire. Seym utrzymuiemy omni humana possibilitate, y iuż się dziś liquidatie Wielmożnych Hetmanow WXL. y Kwit Podskarbich pozwolić musiały. Będzie z nich koło dwoch milionow przy inszych Skarbowych ciężarach, obligu do wypłacenia na Rzecz pospolitą. Czyni się to in redemptionem dobrego Konca Seymu, ktorego z niewymownym utesknieniem, z niezmierną zdrowia Naszego fatygą wyglądaiąc, pomyślnego przy dobrym zdrowiu Przesw: Wey od Pana Boga życzemy powodzenia.

Do Pułku

Do Pułku Palliowego d. 30 Aprilis. z Warszawy.

Szlachetnym, Mężnym, Dzielnym y Rycerskim Ludziom, Nakaznemu Sotnikowi, Atamanom y wszytkiey Czerni Pułku Palliowego, Woyska Naszego Zaporoskiego wiernie Nam miłym Łaska Nasza Krolewska. Że Rycerska ochota Wiern: W.W: nad Nieprzyiacioły Krzyża S: we dwuch pogromach Czambułow Tatarskich odniosła szczęśliwość, iako to Nam listem swoim y przysłanymi swiadczycie ięzykami, wdzięcznie bardzo przyimuiemy, y Panskim Naszym oddac to respektem nie omieszkamy, życząc usilnie, aby tęż ochotę Rycerską na Sławę Narodu Naszego, y na przysługę Rzeczypltey dobroć Boska w dalszych błogosławiła okazyiach. Urodzonego Palliia Pułkownika iak tylko Nas doszły inquisitie, w ktorychesmy się przeyzrzeli, tak zaraz wypuscic onego rozkazalismy, ani dalszym przeciwko niemu udaniom, ktoreby się mnozyc miały, wierzac nie będziemy, pewni będąc, że on nie poruszoną swoią zyczliwością ku Nam y Rzeczpltey te wszytkie udania pokaże bydz nieprawdziwe, y Nieprzyiacioł swoich zawstydzi. Co się tknie obrządzenia Pułku Waszego, y rownego z innymi ukontentowania, to wszytko Wielm:u Woiewodzie Ruskiemu Hetmanowi Wielk:u Koron: pilnie zlecamy. A teraz Łaskę Naszę Panską Wier: W: W:m ofiaruiemy, y dobrego &.

Do Jmci X. Kardynała d. 3tia Maij z Warszawy.

Zadney do Przesw: Wey nieopuszczaiąc Poczty, y na teraznieyszą daiemy dowod nieustaiącey Naszey ku niemu propensiey. Seym iuz się zda konczyc, NXL: declaratie iuz się zawarły, trudnosci ktore bydz mogły naywiększe, zamknęły się hoynymi liquidatiami, y Kwitami Skarbowymi; Superiunt ieszcze nie ktore trudnosci koło locatiey Woyska na Pograniczu, ktore recentissime przyszedszy kilka tysięcy Tatarow pod Kamieniec, koło Brzezan, y blisko Złoczowa zrabowali, y nie mało szkody naczynili; tegoz się y pod Lachowcami dostało na Wołyniu,

a nawet

a nawet Rikla Rzeczgui Wotoszich przwsze fundatus zowiesli, y tak nie tylko Nas na ciężkie peregestratem Rady niszczą, ale też czyż Ble szkody ruine Państwom przynoszą. Dotąd nic jeszcze żadnego na Kampania z Rzymu nie wyjeżdżamy bo A: Bonesana nic a nic nie chce dać, przeto nie Seym nie stanowi, lubo iuż widzi wielka tego nadzieię. A tym czasem wszystkie rzeczy oddalaią, nawet o chorągwiey żadney gotowości nie maią, y w ten czas to pono dadzą, kiedy iuż z ogniia potrzeba będzie chwytać z wielką szkodą a pożytkiem małym. Iuż Katarzyna Cieszy tak wiarodo idą bardzo zalecamy, czemu Kil Kanascie Instrucyi z Woiewodztwy tey materiey pawaga Nasza umoderowali, y oddalilismy motus, które mogły Romano non arridere Palato, ieszczeto iednak może będzie subtanu, inquantum się to tam activitate et prudentia Przew: Wey nie uspokoi, Ktoremu szczęśliwego powodzenia życzymy &.

Do Vrod. Rezidenta na Stolicę d. 7 May.

Dziś szczęśliwie równo ze wschodem Słońca illuxit oprata dzień Seymowi Naszemu, gdy szczęśliwie Monarchy ieden z Kontentowaniem Woyska zasług inpraeteritum et futurum na lat dwie aż do przyszłego dla Boy Seymu; Cieszkie to bo zaprawdę consistutie na szczęśliwy wymyszenia; ale żebyśmy pokazali całemu Światu, że z Nas naymniejszey chwały dać nie chcemy, do opuszczenia, y zaniedbania Woyny S. miłe Nam będzie musza wszystkie, lubo nie znośne ciężary dla miłości całego Chrześciaństwa, y wyratowania onego Kiedy Moskwe z pod iarzma Pogańskiego. Nie wątpiemy że za takim odgłosem Carowe Jchmć do spodnych z Nami przeciwko Nieprzyiacielowi Woyny za S: Viak nayskutecznieyszych zabierać się będą przemysłow, Do czego aby Wier: P: tak wiele tam może z przystoyne się rozmowienia, pilnie y gorąco zalecaiąc, o dalszych iego progressach y ordynowaniu pomyślne na nie oczekiwamy. Atencyą &.

Do Imci X: Kardynała d. 10 May.

Tak rozumiejąc, że i wasz Przew: Wey list ten Nasz w Rzymie nie zastanie

stance, piszemy do Imci X. Kardynała Barberiniego, ale y samemu non gravatim kommunikuiemy, że Seym tandem aliquando skonczył się ze wschodem słonca w przeszłą Niedziele. Niech będzie zato Pan Bog pochwalon, przynamniey sam odgłos szczęśliwey conclusiey iakikolwiek wstręt uczynić będzie mogł Tatarom, ktorzy iako widziemy, Rady Nasze przerwac chcieli, gdy swiezemi znacznymi excursiami aż pod Złoczow zagnawszy się y Pomorzany, y w pospolitych, y w Chorągwianych Ludziach znaczną uczynili szkodę, dalszych ieszcze niepochybnie się spodziewac impetow, Nieprzyiacielskich, a bo Day nie całey Na nas potęgi Tatarskiey. To nayzałosnieysza bydz musi, że gdy tak immolamur dla Dobra Chrzescianskiego y na Seymie, y w Granicach Naszych, a tam w Rzymie nullo respectu Iura Patronatus Nostri pessundantur, a nayciezsza, że ieszcze y pod bytnosc powagi, y rozgarnienia Przesw: Wey, quid sperandum in arduo. Nie tegosmy się zaprawdę spodziewali z intimatiey Listow Przesw: Wey. o dobrych bardzo nadzieiach na ktore spusciwszy się wszytkie My tu procellas, ktore z Instructiy Ziemskich gotowały się validissimo Populi fervore erumpere, usmierzyli, y uciszyli. Chciey zatym Przesw: Wa ieszcze y z drogi te słuszne zale donieść, y stateczną iaką otrzymac consolatią. Rada Po Seymowa iuz się zaczęła, na niey nodus nie rozwiązany. czym Woysko, a przynamniey Infanteria na Kampanią zaratowac, poniewaz Podatkow nie może bydz executia, ile w tak głodny rok, chyba circa 8brem. Jezeli w tym iakie mogą prętkie succurrere media, iako expedit, Chcieytam Przesw: Wa omnem adhibere punctualitatem. bo ztąd zawisły rerum agendarum momenta, co scienti wyraziwszy Dobrego &.

Ad Cardinalem Barberinum d. x Maij.

Tandem finita Regni Comitia, quemadmodum sollicitudinum

Nostra:

Nostrarum non exiguum adferunt leuamen, ita Illmti V.ae eius Regni Protectori minimè dubitamus, quin partem solationum communicent. Quapropter eidem laetum Nuntium ferimus, enixè contendentes, quatenus id ipsum Sae Santi quanto cyus communicando non intermittat. Cum enim integra fere Tartarorum colluuies, contra Nos Regnumq; Nostrum imminente tempestate conuerti, uideatur, iamq; in parte experimento damni non mediocris recentissimè in Ditionibus Nris per iteratam excursionem pertentauerit, et cur Sua Santas tenerrimum erga res Christianas animum suum uberrimè consoletur. prompti quippè et expediti omnes à dictis Comitijs quantumcunq; poterunt, ad propulsandas hostium uires contribuere, dum modo aliquod medium succurrat consolando quacunq; portione Militi, antequam Prouinciales Contributiones emergant, cum uerò tantis salutis Nrae dispendijs mereamur tam in Bellis, quam in Consilijs de re Christiana, mirari satis non possumus, quod Iura Patronatus Nostri insolitis antea Monachorum tentaminibus prouertuntur, nullusq; fere, prout id ex relationibus constat, Iuribus Nostris remanserint respectus: eòq; magis dolendum, quod ista eo ipso tempore fiant, quo Nos in praesentibus Comitijs zelum omnium Nuntiorum Terrestrium nostrâ propriâ benignitate, et mansuetudine temperauimus, nec quidquam eo nomine in Constitutiones Regni inseri uoluimus. Habebit proinde Illtas Vra occasionem pro suo solito erga Regnum et Iura illius affectu, id ipsum fusius, cui interierit explicandi, atq; tantum promouendi, quantum ueremur ne hac ipsa materia sufficiat aliquando ad concitandos Liberi Populi sensus, quod tam libenter auertere cupimus, quàm ardenter Illmti Vrae insinuatum contendimus. In reliquo optimam illi cum prospero renon successu precamur ualetudinem.

Ad Serm̃um Electorem Brandeburgicum. d. 7 Maij

Post finita feliciter Regni Comitia redeunti ab Aula Nra Gnoso Joa-
himo Sculteto, intimo Camerae Sertatis Vrae Consiliario non possumus
Nostro peculiari ad Sertem Vm non assistere fauore. Quippe Vir pro-
bus, multa dexteritate ac rerum experientia commendatus, tum
semper tum hac etiam occasione residentiae suae apud Nos facile
Regium animum deuinxit, quo ipsum Sertati Vrae intimè com-
mendaremus. Quod dum impensè facimus, optimam Sertati Vrae
cum prospero rerum successu precamur ualetudinem.

Expeditio S. R. Mtis Dnis Commissarijs
discedentibus in Prussiam ad Sermum Electorem
Brandeburgensem. d. 10 Maij 1690.

Instructio.

Illustri et Magnifico Hieronymo Augustino Lubomirski, Ma-
reschalco Curiae, Zawichosten. Ryczywolien., Stanislao Szczu-
ka, Referendario Regni Lublinen. Varecen. Capitaneis, Commis-
sarijs Deputatis Regijs et Reipcae ad Sermum Dnum Fridericum
Tertium Electorem Brandeburgicum, atq. ad uniuersos Ducalis
Prussiae Ordines. Data in Comitijs Regni Generalibus.

1. Omni decenti, et congruo apparatu ex decore atq. dignitate S. R. Mtis
Dni N. C. et Reipcae Illus: et Mgfici Commissarij Deputati prouisi.
pro tempore cum Sua Sertate Electorali conuento Regiomonti si-
stere se debebunt.

2 Iuribus Regalibus, Maiestaticis ac Reipcae ad amussim per omnia in
hac functione obseruatis, nec in quopiam Iure et honore eorund.
imminutis iuramentum Fidelitatis erga S. R. Mtem eius Successo-
res et Rempcam distinctum, et specificum ab uniuersis Prussiae Or-
dinibus, Magistratibus, Officialibus, Artium, Portuum, Fortaliti-
orum

onum. Ciuitatum Praefectis, iuxta formulam in tractatu Velauiensi expressam, ritè peragendum excipiant.

3. Serio inuigilabunt, ne circa eam solemnitatem, uel circa praestandum Suae Sertatis Electoralis iuramentum Prussiae Ordinum quidquam in derogationem Iurium Regalium, Reipcae atq; Ecclesiae Romanae Catholicae irrepat, quinimo talibus obsistere debebunt.

4. Iuramentum quod à Sua Sertate Electorali praestabitur, curabunt Authenticum cum reliqua expeditione in Archiuũ Rni adferre.

5. Idquoq; singulariter insinuatum et commendatum Suae Sertati Electorali non intermittent, quatenus Status Prussiae in Iuribus suis et praerogatiuis conseruati, ultra eadem nouis contributionum adinuentis non grauentur, sed usu et more antiquo habeantur, prout et Ecclesiae Romanae Catholicae.

6. Quoniam uero iustissimas Reipcae praetensiones charactere Commissoriali tam Pactis, quam Constitutionibus Rni praecustodito sopiendas eodem ipso actu Illustr. et Magnif. Commissarijs Deputatis comprehendere haud erit possibile: ideo tempus certum, atq; locum pro designandis mutuo Commissarijs concludere ac definire cũ Sua Sertate Electorali non intermittent.

Reliqua prudentiae, dexteritati, et amori eorum in publicum committuntur.

Ad Sermum Electorem Brandeburg: d. 6 Maij.

Post titulos. Serenissime Princeps Cognate et Frater Noster Charissime. Extitere semper plurima optimi affectus Praedecessorum Vrorum ac Reipcae erga Electoralem Sertatis Vrae Domum specimina, quin à Nobis in nupera Iuris iuranda solemnitate non illibenter contestata. De ijsdem restat Actus iuramenti, in Singulis Sermorum Ducum Prussiae Homagijs renouandus praesen Sertatis Vrae post gloriosae memoriae Sermum Parentem suum successione expediendus

diendus. Ad eum itaq, et quæ inde comitantur ritè peragendum et excipiendum designauimus, Nostros et Reip'cæ Commissarios, Illustr' et M'ficos Hieronymum Augustinum Lubomirski, Mareschalcum Curiæ, Zawichosten' Rycbywolien', Stanislaum Szczuka, Referendarium R'ni Lublinen' Varecen' Capitaneos, Sincere Nobis dilectos. Quos à Sertate V'ra non modo plenitudine fidei in Commissis, sed etiam omni qua decet facilitate, beneuolentia, et humanitate excipiendos, quemadmodum minimè dubitamus, ita ad ipsum impensiùs commendantes prosperos ei rerum successus cum optima precamur ualetudine.

Ad Ordines Ducatus Prussiæ.

Postea quam immediatis Velauiensibus de Ducatu in Prussia pactis iuramentum fidelitatis erga Nos, Successores Nostros, atque inclitam Rem p'cam in Singulis Sermonum Ducum Prussiæ Homagijs præstandum cautum sit. Nos ea omnia probè seruare cupientes, pro excipiendo hocce Iuramento ab uniuersis Ordinibus Ducatus in Prussia Magistratibus, Officialibus, Artium, Poruum, Fortalitiorum, Ciuitatum, Præfectis, pro quo et perficiendis, quæ inde sequuntur solennitatibus ac negotijs designauimus Illustres Magnificos Hieronymum Augustinum Lubomirski, Mareschalcum Curiæ, Zawichosten' Ryczywolien': Stanislaum Szczuka, Referendarium Regni Lublinen' Varecen' Capitaneos, Commissarios Deputatos, Sincerè Nobis Dilectos. Iis itaq Sinceritates et Fidelit: V'ræ omni plena adhibita fide, seruatoq debito honore, morem gerent: Fidelitatem obligationemq suam ex nexu Pactorum debitam in omnibus exhibebant. Quod quemadmodum Statui ipsorum consentaneum, ac necessarium, ita Nobis gratum erit.

Plenipotentia D'nis Deputatis.

Significamus præsentibus Literis N'ris, quorum interest moderni et futuri temporis Uniuersis et Singulis. Quod cum ex immediatis

Vela:

Velauiensibus de Ducatu in Prussia pactis, omnes Status, Magistratus, Officiales, Artium, Portuum, Fortalitiorum, Ciuitatum Praefecti uniuersiq; Ducatus in Prussia, Ordines, iuramentum fidelitatis Nobis Successoribus Nris, atq; amplissimis Rni Nri Ordinibus ad Singula Sermorum Ducum homagia praestare sint adstricti coram Deputatis Commissarijs Nris, idq; ipsum in successione Sermi Principis, Domini Friderici Tertij Marchionis Brandeburgen. Rom: Imp: Archicamerarij et Electoris Prussiae, post fata Sermi gloriosae memoriae Friderici Vilhelmi, Electoris Brandeburgensis Parentis sui capienda exequendum sit, Nos pro munere et Iure Nostro atq; Reipcae designauimus Illustres et Mgficos Hieronymum Augustinum Lubomirski Mareschalcum Curiae, Zauichosten. Ryczyuolien. Stanislaum Szebulla Referendarium Regni Lublinen. Varecen. Capitaneos, Commissarios Deputatos Sincerè Nobis Dilectos, dantes et tribuentes ipsis plenam facultatem et potestatem Iuramentum à commemoratis Ducatus in Prussia Uniuersis Ordinibus, secundum formulam in Pactis praescriptam pro Nobis, Successoribus Nostris, inclitoq; Regno Nostro excipiendi iura et Dignitatem Nostram Regiam, atq; Reipcae repraesentandi munia omnia ad similes actus spectantia ritè obeundi, caeteraq; uel ad Officium, manusq; illorum, uel Dignitatem Nram, Regniq; Nostri pertinere uidebuntur, tam cum ipso Sermo Principe quam cum uniuersis Ordinibus de plano peragendi et exequendi. Quod Nos ad omnium et Singulorum, maximè autem memorati Sermi Principis Electoris Prussiae, Ducis, tum Magistratuum, Nobilitatis Ciuitatum, uniuersorumq; Statuum, atq; Ordinum Ducatus eiusdem notitiam deducentes, ut fidem, honorem, studium,

obedien:

obedientiamq, ac si praesentes ipsi essemus eis praestent, volumus ac benigne hortamur. Quaecunq, vero ex praescriptis delegationis Acta vel Constituta et expedita fuerint, Nos ea rata et grata, firmaq habituri sumus. In quorum fidem praesentes manu Nostra subscriptas, Sigillo Regni communiri iussimus.

Do JMci Pana Stolnika Koronnego od Imci Pana Referendarza Koron. d. 30 Junij.

Listu WMM Pana d. 19 Maij kommunikował mi Krol JMć Pan Moy Mtwy zleciwszy obszernieyszym piorem odpisac na tak cięszkie zarzuty, y zadnego nie tylko fundamentu, ale podobienstwa słusznego nie maiące. Bo naprzod co do bytnosci Zaporoskich Kozakow, w Zołkwi nie było to clandestinum, gdy JKMć nie tylko o nich przez WMM Pana doniosł, ale tez po kilka kroc responsami swemi ponowił: Instantie zas do Carow Ichmć zeby iakie od Krola JMci bydz miały, toc by się iuz dotąd musiały pokazac na Stolicy, ale kiedy tego nie było, y nie masz, toc sublatâ cuasâ effectus takowych expostulatiy bydz nie powinien; Ci bowiem Ludzie, iako się z Rycerskiey swoiey ochoty prezentowali od siebie, nie od Zaporoza, tak z tąz Rycerską ochotą na robienie sławy odprawieni. Iakoz raz y drugi chodząc w pole zdobywszy się słyszę nazad powrocili, a podobno to z teyze Natuchy y Więzniow, o ktorych WMM Pan wspominasz na Stolicę poprowadzili, poniewaz oni są polowi, y takową zdobyczą zywot swoy zawsze prowadzą. Imiona Hryszki y Filipenka JKMć P. M. Mtwemu są całe ignota, bo mu się o nie pytac nie nalezało, ani o nich słyszał, zeby zas tym Kozakom w Kosciele czegos zakazowac miano, y tam ich informowac. Całe się to iedno drugiego nie trzyma, bo cezeli ci Kozacy skrycie y sekretnie przyiachali, a iakoz by ich w Kosciele, ktory u Nas iest locus publicissimus, miano prezentowac, y

infor

informatia dawac, więc y X: Episkop Szumlanski na co by miał se-
kretnie w pokoiu Panskim przysięgac, kiedy on iest krom tego przy-
sięgłym JKMci poddanym y Episkopem, y gdyby to tych Kozakow
informowano po kosciołach, coz by w pokoiu po sekrecie. Upod: Iskry
nie tylko w Kowalowce pod Niemirowem, ali ani pod Wastowem no-
ga nie postała, gdyz on był ordinowany ku Kamiencowi, na zasłonę
Kraiow Ruskich, y Wołynskich, iako się to mogło dac słyszec, gdy
w Podolu koło Kamienca dobrze gościł przeszłey zimy, a do tego Chwa-
stow zawzdy bywał rezidentia Pallia z Kozakami; Pan Iskra zas
tam nigdy bydz nie myslał, co ze tak iest, łacno y iawna tego
wszytkiego proba w tak iawnych okolicznosciach, suppositum
falsum, toć y wszytko, żadney w sobie rzetelnosci miec nie może,
y uważyc iakiey tu kary ci ludzie godni, ktorzy wymyslnym spo-
sobem mieszac chcą Monarchow, tak iako Zdrayca Salomon Czer-
niec, ktorym się WM mPan niżey dobytasz powiadane bayki
przez Kozaka Mozyra, zal się Boze, ze na publiczney Sessiey
wspomniane, iakoby to prosta mowa Kozacka miała bydz dowodem
w rzeczach od Statum należących, y przeciwko Osobom godnym,
gdyby tu był praesens JMć Pan Woiewoda Ruski, pewnie musiałby
się o to uiąc, bo y Mozyra ten Szwagier Mohyły nie iest tu zna-
iomy, y Mohyła iuz nie dopiero umarł, a zatym quid haec ad Nos.
Tatarowie ze pod Perekopem roznymi sposobami straszyli, nie
dziwowac się, bo Nieprzyiaciel chciał quocunque stratagemmate
Woyska Carow JKMci od siebie odwrocic; ale się temu dziwowac
należy, ze kiedy to iuz rok minął, y My przez cały rok z nimi woiu-
iemy, iako to continuus loquitur eventus, a przecię iak płoche
nie ustaią suspitie, izaliżby do tego czasu, gdyby był tractat,
nie była publicatia onego, izaliżby nie Nas topił spoczynek y wzy-
wanie

wanie pokoiu; ale y teraz to się nie bez wielkiego zalu publicznego namienić może. Tatarowie znieśli po kilkaset Ludu we dwuch partiach na Wołyniu, y Pokosciu. Pan Baranowski Pułkownik Ordinacki, y Pan Kalinowski w niewolą dostali się, y niemało innych; Stała ta Mazia d. 15 et 16 Cpnis; kiedy tedy Pan Bog Kraie Nasze pod ustawicznemi Nieprzyiaciołmi trzyma excursiami, Carow zas Ichmciow żadne podobne nie dotykaią, raczeyby się tam suspicie o traktacie takim przenieśćmiały, gdzie cicho et omnia pacata videntur, a nie gdzie codziennie Nieprzyiaciel Krew Chrześciańską rozlewa. Rezidenta Hanskiego na Dworze JKMci żadnego nie było, y nie masz, ale iest teraz Poseł Tatarski z propositią pokoiu, o ktorym JKMć doniosł tak Cesarzowi Imci Chrześciańskiemu, iako y Carom Ichmciom, nie chcąc nic bez Colligatow czynić. Ten zaś Człowiek, ktorego WMMPan w liście swoim namieniasz, iest to Chrześcianin Greczyn, rodem z Krymu za Tłomacza na Dworze Krola JKMci, ani się do Krymu powracać myśli, dla zachowania wiary, gdyby zaś był residentem, iużby mu dawno szyię uciąć potrzeba, za to że Nas ustawnie Tatarowie infestuią, boby się to w dobry sposob, gdyby była iako tam wiara dana, dziać nie miało. W Borysowie z Cerkwią co się stało, dotąd nikt się JKMci Panu M. Mlwemu o to nie skarżył; gdyby zaś kto miał krzywdę, miałby iuż recurs dawno do swego Pana, Episkopa w Mohilowie, że ieszcze nie poddano, wolna JKMci deliberatia do przeyzrzenia się in subiectis, o ktore teraz bardzo trudno, żeby się podobały Cerkwiom Bożym, a Ludziom przykładnym pożyciem, y aby wygodziły expectatiom Dusz pobożnych. Imci X. Episkop Szumlanski pisze się Administratorem nie Metropoliey, ale Dobr. quondam Metropoliey

tropolitey Kijowskiey, bo po Naszemu Administrator nie iest nic insze:
go, ieno Ekonom, ale y to samo iest in favorem Duchowienstwa, nie se:
kularyzowały te dobra, poniewaz Szlachta tamtych Kraiow zyczyła
aby im były rozdane, zeby się zaś tenże Archimandryta Pieczarski
pisac miał. o tym nigdy ani Krola Jmci, ani Nas wiedziec nie do:
szło, y poiąc tego nie możemy, na coby musiało to przydac miało;
zlecił mi iednak JKMci pisac do niego, y w tym informowac. Co
ratione udania się iego pod protectią Carow JchMci postaray się
WmMPan, abys kopią Listu tego mogł miec, y tu do Nas odesłac,
tego iednak rozumiec y kombinowac niepodobna, ze udawszy się
do Carow JchMci miałby zas miec przeciwko nim szkodliwe ia:
kie z Hetmanem Mazepą correspondentie. Więc y dla czego
by ten Episkop Lwowski list Krola Jmci pisany do JmciPana
Woiewody Mazowieckiego Senatora swego wydac y przesyłac
miał, y coby z niego za uraza, cale nie rozumiemy. Czy się bowiem
nie godzi Radzie swoiey nie przytomney oznaymic, co się dzieie
w Panstwie Sąsiedzkim, ile kiedy ogien częstokroc w Sąsiedztwie
zapalony zwykł, y na insze wybuchac kraie, y kiedy nowe exem:
-plum dało do tego okazią; zaprawdę nie badamy się o tym, co Ca:
rowie JchMci piszą, abo co z swoią pro conservatione Status
dumaią: Radą, dosc ze w liscie Krola Jmci nil hostile znaleść
ku sobie pewnie nie mogą. Ale to fundament wszytkich tych
rzeczy, zdami się pochodzi z tych okolicznosci, ktore WmMPan
zrozumiesz ex confessatis pomienionego Czerca Salomona, y z oso:
bna o nim przy tychze Konfessatach historiey, ktorą nie chciał Krol
Jmci Carow JchMci turbowac, wszytkie mysli obracaiąc przeci:
wko Nieprzyiacielowi Krzyza S. y puszczaiąc to mimo się, co się
w lubli y miłosci Braterskiey czasu swego wyrazic, y uspokoic mogło.

Co

Co gdy wszytko WMM Pan rozsądkiem swoim zważysz, łacno y sam uznasz, y komu należy wywiedziesz, że wyraźne zarzuty naymnieyszey rzetelności niemaiąc, wielką y cięszką krzywdę czynią Sąsiedzkiey nieporuszoney przyiaźni, ktorą JKMć świątobliwie zachowuie, a zaś Nasze nieporownane, bo maiące istotny fundament suspitie, a raczey prawdziwe dolegliwości powinny by wielką znaleść u Carow JchMć reflexią, z okazyey tego złośliwego Czerca, ktory chciał Monarchow pomieszać. Tak tedy pro munere Officij mei fideliter WMM Panu wypisawszy zostawam &c.

Do Vrod. Rezidenta na Stolicę d. 30 Junij.

List Wiern: Twoi: d. 19 Maij dopiero Nas wczora doszedł, nie bez wielkiego podziwienia, że takimi expostulatiami od wysadzonych Czarskich Ludzi napełniony iest, ktore żadnego nie maiąc rzetelnego fundamentu, prawdziwemi baykami nazywać się muszą, iako to Wiern: Twoia doskonaley wyrozumiesz z responsu Wieleb: X. Kanclerza Koron: na te wszytkie prożne y płonne zarzuty, żal się mocny Boże, że się takimi bawiemy rzeczami, w ten czas kiedy stosuiąc się do succursu Pana zastępow, Boga wszechmogącego na pomoc wziąwszy, należało wszelkimi siłami, y przemysłami konać Nieprzyiaciela, od ktorego codziennie prawie Kraie nasze niszczeć y ginąć muszą, iako to recentissimè teraz d. 15 et 16 Cntis, na Pokuciu y Wołyniu nie mała clades Ludzi Naszych podkała, a to dlatego że się bez wszelkiey diversiey wszytkie Nieprzyiacielskie y w zimie y lecie na Nas obracaią siły iako to fusius patebit z pomienionego Listu Pieczentarskiego. Interes wlasny Wier: Twoi: zaleciłsmy Wielm. Podskarbiemu N. X. żebys był należycie ukontentowany, co Nam przyobiecał w krotkim uczynić czasie. A teraz mu Pański Nasz ofiaruiąc respekt, dobrego &c.

Do

Do Wielm: Woiewody Mazow: 30 Junij.

Dziś Nas wiedzieć dochodzi nie bez wielkiego podziwienia, że list od Was per modum circulatorium do Vpr: Wey pisany, en Anno 1682 o Mazurskich resolutiach, y o obranych dwóch Carach dostał się na Stolicę gdzie go Naszemu Residentowi cum summis exposulationibus przy wielu innych zarzutach prezentowano, gdyże res moram non patitur, y wiedzieć należy de causa et origine rerum zdaiąc rzeczy X Szumlanski, Episkop Kiiowski na Stolicę przesłał: iakoby mu się tedy dostał, y przez kogo dostać mogł, chcieysię Vpr: W.ść serio reflectować, y Nam oznaymić, iakoż ten list, y od którego czasu mogł z Domu Vpr: Wey wypisć, y przez czyi by to sposob na Stolicę miał przeniesć się. Oczymsz Vpr: W. nie tylko dla zadania Naszego, ale mocno własnego swego ukontentowania. Ateraz mu dobrzy o Pana.

Do Przewiecheb: Starostę Krakow: 5 Julij.

Z nie małym to podziwieniem, a dopiero publicznym zawodem Vpr: mu, gdy Woiewodztwo Krakowskie tak zacne velut ad ecremplum drugich przełożone przenosi Vchwałę Seymową, in praejudicium meum, iakoby się to rzeczy mało dwiema zerwanymi Seymami nazbierało trudności, y omnes Nancia rerum gerendarum. Gdy Nas zdrowie Vpr: W.ci zmienionym poniekąd nego Woiewodztwa odmiera ergo publicum bonum expedire affectu, y lepszy powtornego Seymiku obiecuiąc skutek, non grauamur powtorną expeditią zadać na rzecz Vpr: Wey z tym iedynym zadaniem aby wciąż nayprzedszym sbiorze oczyscić nadzieie Wey: Mci, nie tylko przyszłych, ale przeszłych zasług mienącego respectu ex promptitudine Woiewodztwu: puścić bowiem w dalszy czas to przyznania Woiewodztwu przez Seym satisfactią, co z tamtąd strony, tylko abo o odwłokę Seymu zastanowić, albo dlatego przynieść excusationem, iezeli co złego zdarzy się impropera nastąpi, iakoż to iuż poczęli uczynić y Vpr: Wey dosyć constare musi. Co uczyniwszy rozsądney zostawiamy reflexiey, dobrego od Pana Boga życzymy zdrowia.

Do Wielk.

Do Wieleb: Episkopa Szumlanskiego. &c. eiusd.

Z kopiey listu z Stolice Wielm: Woiewodzie Ruskiemu kommunikowanego informowac się będziesz Wier: W.ci de variis obiectis przez Ministrow tamecznych, między ktorymi doczytasz się y przeciwko sobie samemu. Iako tedy rzecz bardzo podziwienia, y wielkiey reflexiey godna, że tamten Dwor tak smiałe bez dobrego fundamentu wchodzi expostulatie, tak Wier: Wey serio należy reflectowac się, ieżeli, y na co posyłał list od Nas pisany przed lat kilka o zamieszaniu Moskiewskim do Wielm: Wdy Mazowieckiego; więc y na inne zarzuty obeyrzec się należy, z kąd y iakki maią fundament, ponieważ się pod obno nie będzie mogło obeyść bez tego, aby te ich expostulatie nie miały wynisc in publicum do Rady, ile gdy się przy nich zasadzac zechcą. Dobrego &c.

Do Wielm: Wdy Ruskiego. &c. ead.

Copią listu Urod: Residenta Naszego z Stolice, iakosmy Uprz: Wey kommunikowac obiecali, posyłamy, z ktorey łacno się reflectowac będziesz, iako Narod tamten velut conquisitis mediis zaczyna iakies formowac pretensie. Obuiare temu wcześnie należy, y iuż się dosc adaequate na wszytkie puncta odpisało, tak, że ieżeli non studio petita argumenta, tedy się powinny kontentowac daną repliką. Że to iednak może in publicum wynisc, chciey Uprz: W.ci opportune wyrozumiec z Wieleb: Episkopa Szumlanskiego, ieżeli, y na co, list do Wielm: Woiewody Mazowieckiego pisany od Nas, na Stolice odsyłał; więc y iako te contraria zkombinowane, że gdy się on tam do protectiey udawał, a przecię się nań skarżą, y z tego samego wydaią, co mieli miec in arcano. Urod: Kawaler Proski iuż się tą pocztą odezwał z Wiednia, a pokoiu iednak żadney pewnosci nie wyraża, chyba circa finem kampaniey. Te zaś listy z Wołoch, ktoresmy odebrali nic osobliwszego w consideratia nie podaią, tylko że Turcy y Tatarowie mieli by

bydz

bydz teraz trudnieysi do pokoiu, ze smy nie zaraz respons dali. Ktore to listy od Vprz: Wey doszły Nas extraordinaryna poszta dwiema dnia mi prędzey ordinaryna, przez ktora teraz piszemy. A teraz &.

Do Vrod: Rezidenta na Stolicę d. 8 Julij.

Listy Wier: Two: zarazem wczora dwa z poszty przyszły, d. 5 et 10 Junij a trzeci ieszcze d. 5 Maij w Kooperacie Wielm: X: Kanclerza WXL: odebralismy. Widziwic się temu nie mozemy, ze tak wielką krzywdę contra publicam famam, et universalem scientiam Dwor tamten na Narod Nasz wewłoczy, iako bysmy mieli z Turkami, y Tatarami pacisci, a My tak sarofancte zachowuiemy przyiazn z Carami Ichmciami, ze nie tylko gdy naymnieysza mamy invitatia do pokoiu, daiemy zaraz znac o tym na Stolicę: ale tez gdy Cesarz Imc Chrzescianski pisze cokolwiek o pokoiu, zawsze się deklaruiemy, ze bez Carow Ichmci obwieszczenia wchodzic nie mozemy. Ale nad to iawne Swiatu dawnieysze y teraznieysze zal się Boze popioły Kraiow Naszych, gdzie się ieszcze kurzą dymy, niezgasłych ogniow. Iako tedy Ludzie mogą prawowierni, przeciwko iawney prawdzie, nastepowac, y iako to Pan Bog moze przyiąc, ktory o sobie powiedział ze iest prawdą. O Borysowską expostulatią, iuzesmy przeszłą odpisali poszta, y teraz iednak powtarzamy, ze w Panowaniu Naszym nic milszego nie mamy, nad S: Sprawiedliwosc, ktorey wszytkim dotrzymuiemy, y pewniebysmy za wiarą Naszą przeciwko Prawu y zwyczaiom nie chcieli popełnic niesprawiedliwosci, ani się tego dopusciemy. Ztamtąd zas, ze exercitium Religionis prohibetur, y ze się tak burzą na Katolikow, iako ex fama testamentu Patryarchy tamecznego constat, a nawet y samemu Wier: Two: Kapellana bronią, kazdy łacno osądzi, iezeli się naymnieysza wzaiemnosc zachowuie, a przecież Pactorum ta iest natura, ze kiedy iednego wiązą, y drugiego idem

nexus

nexus trzyma. A przeto Wiel: T: ich nayprzedniey wyrazuie te przy-
kody ktore nie moga bydz cięższe, gdy nie tylko Nas nie possiluia,
ani dwiescy nie czynia, ale ieszcze tak złymy y nieszczęsnym do-
maczynem nieuinnose y przyiazn Lawiedzka alterna abo ie
kiedy dobrze patrzeya. w czym gdy nadzieie nie tracemy, dobrego &.

Do Wielm: Wdy Kus Liego d. 8 Julij.

Zbiegły się te przeciwne Listy tak ze Stolice, iako y z Wiednia,
ktorych Vprz: Wey ieden copiam posyłamy, znikąd iako widzę
dwiescy, a dopiero z pomocy, ani posiłkow na Nasze spodziewać
się stron, ile kiedy y Wasza Cesarza Mci tylko się defensiue tey
Kampagny trzymać maią, iako się tego Vprz: W: z ex-
cerptu Vrod: Ros Liego doczytasz zkąd y o propositiach pokoiu przez
Posłow Tureckich, iakieby były et quam ambigue fundamento, za-
cne Vprz: W: formare iudicium mozesz. Z naszym Woysku, ieżeli
się nie zgromadziło, y ieżeli się nayprędzia Konsyguie żadney nie
mamy wiadomości; Lubo do Ias: Wiel: Kasztellana Krakowskiego
z tymiż wiadomościami na rce Vprz: Wey posyłamy, a oraz dobrego &.

Do Ias: Wielm: Kasztel: Krakow: Lend.

Zbiegły się te przeciwne wraz Listy, tak ze Stolice, iako z Wiednia, kto-
rych Vprz: Wey ieden copiam posyłamy, znikąd iako widzimy
dwiescy, a dopiero z pomocy, ani posiłkow na Nasze nie spodziewać
się stron, ile kiedy y Wasza Cesarza Mci tylko się defensiue tey
Kampagny trzymać maią, iako się tego Vprz: W: doczytasz z
excerptu Vrod: Ros Liego, zkąd y o propositiach pokoiu przez
Posłow Tureckich, iakieby były, które Vprz: W: mozesz forma-
re iudicium. Z naszym Woysku ieżeli się nie zgromadziło, y
żeli się nayprędzia Konsyguie żadney niemamy wiado-
mości, na co się zapatrzyć, zyczemy Vprz: Wey dobrego
od Pana Boga zdrowia.

Do

Do Vrod: Proskiego d. 8 Julij 1690.

Z listu Wiern: T: d. 29 Junij Kontenci iesteśmy, to iednak nie może Nam iść w smak, ani Dobru pospolitemu Chrześciaństwa że posiłkow nie czynisz nadziei. Toties quoties bowiem ponawiamy, y Wiers T: toż ponawiać nie opuszczamy, że to My nie dla Dobra Naszego, ale propter communem Christianitatis causam posiłkow potrzebuiemy na wyparcie Tatarow z Budziaku; gdyby się zaś ztamtąd ta colluvies wyrzucić mogła, y mieysca, iako to Kilia, Smail, y inne nad Dunaiem osadziły się, iuż by Turcy iak bez skrzydeł, bez Tatarow, y z nimi bliskiey combinatiey, zostawać musieli, a nad to y sami Tatarowie Krymscy iuż by byli odstrychnieni, prawie od wszelkiey wczesney z Portą communicatiey; a ztąd iakaby securitas, y wygoda rzeczom Chrześciańskim nastąpiła, łacno każdy uważyć może. Z Moskwy nie tylko posiłkow ani diversiey żadney nie możemy się spodziewać, ale co nayzałośnieysza, gdy nic sami nie robią, ieszcze Nas ustawicznymi expostulatiami bez wszelkiego fundamentu co raz turbuią. Accedit recentissimè, że Katolikow y wszytkich Cudzoziemcow, ktorych generaliter Niemcami nazywaią, odisse bardzo zaczynaią. Do czego snać impet dał testament Patryarchy Moskiewskiego świeżo zmarłego, ktorym zaklina Carow, aby z Nami to iest Latini ritus, y z Niemcami, ktorych wszytkich Heretykami, y odszczepieńcami nazywa, żadney społeczności nie mieli, y exercitium Religionis nie dopuszczali. Iuż y Naszemu Rezidentowi bronią mieć swego Kapellana, nawet y do Smolenska dano Ordinans, żeby X: Grzędnaldego nie przepuszczano do Stolicę. Trudno się tedy tam na tamtey stronie fundować, tu raczey powinniśmy się spolnie na się oglądać, dźwigać, y we wszytkim rem

commu:

communem miec, nietylko ex motivo Dobra całego Chrześcian-
stwa, ale też z tych, ktore Dobroc Boska zrządza coniungetur,
gdyż My nic inszego w Sercu Naszym nie mamy, ieno żeby spol-
nie causa communis Christiana triumphet. Co głębszemu Wier:
Wey, y doskonalszemu ustnemu wyrażeniu circa debitam pru-
dentiam, et dexteritatem poruczywszy, Dobrego od Pana Boga &.
P. S. Wszytkie te niesprawiedliwości Moskiewskie może
Pan Bog skarać, gdyż wielka między nimi diffidentia, y za-
biera się tam na srogi ogień, a przynamniey na podobną
lanigenę, iako się przed kilka lat odprawiło.
Die 12 Julij. Wielm: Woiewoda Ruski ze Lwowa oznaymuie,
że Sołtan Gałga ze wszytką potentią z Budziaku d. 10 pntis na
Nas ruszyć się miał; Z Moskwy y to notandum occurrit, że Po-
słow Perskich ktorzy do nich idą, a oraz do Nas y do Cesarza Imu
niechcą przepuścić, ieżeli talegatia nie do nich samych tylko
terminować będzie.

Do Wielm: Woiewody Ruskiego d. 9 Julij.

List Uprz: Wey d. 2 Julij o potędze Nieprzyiacielskiey, ktora się
z Sołtanem Gałgą w Kraie Nasze gotuie, tudziesz o niegotowości
Woyska Naszego, communikowaliśmy wczora Wielm: Senatorom,
tu na ten czas przytomnym, wszyscy na to attoniti bardziey stu-
pere, iako to natura fert ingentium curarum, niżeli proloqui
consilium zdali się. Zapatruiemy się tu ieszcze na Seymik Wiel-
kopolski, aboć się pokaże przykładnieyszym, nad inne, y przy-
niesie ~~ci~~ iaką consolatią pntis Status. Na powtorny Seymik Wi-
sienski posyłamy Uniwersały, ale y na wszytkie inne zer-
wane, lubo z niektorych mieysc, y nie proszono o nic, a to nie
inszym koncem, tylko żeby zachęcić Rycerstwo, ktoremu a oraz
Uprz: Wey szczęśliwego powodzenia przy dobrym &.

Do

Do Jas: Wielm: Woiewody Wileń: d. 9 Julij.

Woysko WXL: ze Vprz: W.ª listem swoim d. 1 Julij deklaruiesz iak nayprędzey w pole wyprowadzić, y ad operationes bellicas na zaszczyt Oyczyzny postawić, nie mogłeś Nam żadney wdzięcznieyszey y potrzebnieyszey eo rerum Statu donieść wiadomości; Nie tylko bowiem pora woienna do tego admonet, ale same niebespieczeństwa co moment prawie nowe następuiące, iako to Vprz: W.ª z kopiey listu Wielm: Wdy Ruskiego do Nas pisanego z kommunikowanymi wiadomościami rzetelniey zrozumiesz. Należy zatym abyś Vprz: W.ª pro tenenitudine in publicum, z ktorą się świadczysz, chciał co prędzey z Woyskiem WXL: zbliżać się do koronnego, czym sobie y Naszę y Rzeczpltey obowiązesz do wszelkich respektow pamięć. Z listem w interesie Artyleriey WXL: companuit tu tylko Officier od Vprz: Wey, po respons iednak dotąd nie ukazał się, snać że odebrał satisfactią od Wieleb: Bonesany, tak iakośmy zalecili: Więc że się w tym hic et nunc pewnie informować nie możemy, zlecimy wypytać się doskonaley z Urod.º Bernicza, aboć w tym będzie miał iakie zlecenie, y ieżeliby nie nastąpiła pomieniona satisfactia, bądź Vprz: W.ª pewien, że wszelkimi sposobami, ile będzie mogło bydź z Nas poprzemy do prętkiey expeditiey. A teraz iterato publicam necessitatem, et ingruentia pericula pilney uwadze Vprz: Wey do prętkiego skupienia Woyska podaiąc, szczęśliwych progressow.

Ad Illustrissimum Leopoldum Cardinalem, et ad Illem Comitem Kinski, et Principem Fridericum Schwartzenberg mutatis titulis: d. 12 eiusd.

Minime dubitamus, quin Cesarado V.ª pro maturo suo Judicio, indubioq; erga res Christianas zelo facile cognitura sit, Religi-

osum

cum ac Mgcum Samuelem Proski Equitem Melitensem intimum Nrum Aulicum, ad Serm̃um Imperatorem Ablegatum, nullas alias à Nobis accepisse propositiones, nisi quae commune Christianitatis emolumentum, mutuumq; iuuamen ad publicam et uniuersalem utilitatem exponunt. Inde est, quod confidimus Gratt: Vram desideriis et rationibus eiusdem Ablegati Nostri tanto propensius affuturam, quanto accommodatius et conuenientius est Statui, Sacri belli, Tartarorum potentiam eius ceratam, et pessundatam haberi. Cui negotio dum Gratt: Va impensam ac ualidam suam datura est operam, Nos eandem prospere agere, ac optime ualere cupimus.

Do Wielm: Woiewody Ruskiego d. 11.

Iutro skorodzien wyiezdza ztąd Wielm: Woiewoda Kijowski, do Lwowa, zagrzany Vprz: Wey inuitatią, a oraz y Naszym do tego instinctem. Woysko takze WXL: zbliżac się musi, poniewaz o nim dał znac Iasn: Wiel: Wda Wilen, że iuż w Marsu ku granicom się zciąga; Myśmy na to responsem Naszym danym gorąco zagrzali exhibitione periculorum od prętkiego pospiechu. Vrod: Rezident Cesarski tuszy Nam o dobrey expeditiey z Wiednia Vrod: Ablegata Naszego, Tenże bardzo sollicite wyraża, anxietatem, żeby Sołtan Gałga na Nas się zamierzywszy, przez Kraie Nasze nie wtargnął w Transyluanią. In reliquo Panu Bogu securitatem Kraiow Naszych y przezornosci Vprz: Wey oddaiąc, samemu dobrego zyczemy zdrowia.

Do Vrod: Rezidenta na Stolicę d. 14. Julij.

Na trzy listy Wiern: Two: przeszłą pocztą ktore się razem zbiegły odpisalismy, nie opuszczaiąc prawie nigdy responsow, y potrzebnych informatiy, ktore ze nie dochodzą, musi bydz coś w tym, co Nas ostrzegasz. Z Wiednia Vrod: Kawaler Proski Ablegat

Nasz

Nasz oznaymuie, iz tamtey Kampaniey zadney nadzieie do po-
koiu z Turkami nie masz, owe bowiem inuitatie od Posłow
Tureckich, o ktorycheśmy donieśli, pokazuią się bydz na iakąś
fintę zmyślone, a zatym należy Carowostrzec, aby się mieli iak
nayskutecznicy do przemysłow woiennych, ile kiedy na Nas Sol-
tan Galga z wielką obraca się potęgą, iako o tym swieże ze-
wsząd przychodzą wiadomości; z ktorych co daley interueniet,
będziemy Wier: T: informować; A teraz mu dobrego &.

Do Jas: Wielm: Kasztelana Krakowskiego z Warszawy d. 17 Julij 1690.

Dwa listy prawie razem zbiegły się tu Uprz: Wey ieden przez
Towarzysza Urod: Turkuła, a drugi przez Towarzysza Urod: Poradoskiego;
z obudwu bardzo rodzicznie wyrażone przyimuiemy przestrogi y wia-
domości. Listy od Kasztyna y Stolnika dirigowane nie zastały tu Wielm:
Podskarbiego Koronnego; Turczyna tego ktorego Uprz: W: affektuiesz
iuż tu nie zastał, takze Uprz: Wey Posła niec, inszego iednak na to
mieysce, ktory się zdać będzie, ochotnie dla instantiey Uprz: Wey
ofiaruiemy. Do Sołtan Galgi odpisać łączemy zdanie Nasze z zda-
niem Uprz: Wey. Posyłamy pewny proiekt, aby w tensens albo temu
podobny list formować. Z Wiednia d. 11 Cntis od Urod: Ablegata
Naszego communikuiemy per extractum Listu iego, y copiey
danego responsu, in scripto od Cesarza Imci; doczytasz się Uprz: W:
omnia praeter mentem Nostram, gdyż zadney ztamtąd nie tylko po-
ciechy, ale ani obietnice dobrey znaleść nie możemy: Dziś zaraz
in hoc negotio zprowadzamy Wielm: Senatorow na radę, abyśmy mo-
gli resolwować Urod: Ablegata Naszego, iako ma daley postąpić.
Tym czasem y samemu Uprz: Wey zalecamy, abyś się nad tym wszyst-
kim serio reflectował, y Nam rozumienie swoie nie mieszkanie
wyraził.

wyraził. Z Listow Vrod.° Ablegata Brandeburskiego wczora się tu wiadomość głosić poczęła, że Woyska Francuskie pod commendą Marszałka de Luxemburg otrzymały victorią nad Holenderskimi Woyskami, ktoremi commendował Xiąże Waldek, miało kilka tysięcy trupem polec, y iakoby się działa wszystkie miały dostać, parti vincenti, ale o tym czekamy pewnieyszych y doskonalszych przez pocztę iutrzeyszą wiadomości. Potrzeba ta ultima Junij et 1. Julij nad rzeką Sambrą odprawować się miała. Obudwu tych Posłańcow Vprz. Wey opatrzonych ze Skarbu nazad odsyłamy, życząc sobie iak nayczęstszego opowodzenia iego odbierać wiadomości. Ktoremu na ten czas dobrego od Pana Boga &.

Ad Illustrimum Cardinalem Radziejowski.
d. 19 Julij 1690.

Post titulos. Niechce Pan Bog y w tym powrocie Przesw: Wey do Oyczyzny mieć go bez osobliwey okaziey do przypłużenia się in publicum, w ten czas bowiem właśnie tu do Nas przychodzi z Wiednia na propositie przez Ablegata Naszego declaratia, iakowey My się nigdy spodziewać nie mogli, sic stantibus rebus, po tak wielu Poselstwach, y tak wielu słownych declaratiach, że Nam całe Wołoch odstępowali, teraz zas in ambagibus referuią się do Seymu Węgierskiego, y to w ten czas, kiedy się My, y cała Rzeczpta zrzeczemy do Multan, y wszelkich innych pretensiy, iako to wszytko Przesw: Wey ex re oculis subiecta doskonaley od Vrod.° Proskiego Ablegata patebit. Od tegoż Nrom dawnieyszych Instrumentow, ktore z sobą wziął, loco instructionis bydź może teraznieyszy Nasz respons ex Senatus Consilio do niego pisany. Reliquum zas iudicium et nemini secunda

prudentia.

prudentia Przesw: Wey supplere moze. Credentiales inquantum potrzebne będą przydaiemy wespoł z plenipotentią. Aboc bona fata zachowały Primitiali dignitati tey Oyczyzny w Osobie Przesw: Wey cokolwiek pociesnieyszego in rem oney z tamtego Dworu, nizelismy dotąd odbierali, y dadzą perfecti operis gloriam w ręce iego nie tylko tych Ziem, o ktore disputuią, nie maiąc w mocy swoiey, ale tez posiłkow, ktore Nam praestare powinni, ieżli nie per iustitiam, tedy przynamniey propter propriam et communem causam, zeby Tatarow wyprzec z Budziakow, y przez to uczynić perpetuam securitatem partorum Cesarza Imci, bo bez tego ledwie kto wierzac moze, durabiles fore acquisitiones, poniewaz bliski y biegły Sąsiad, y ciekawy w cudze zaglądac kąty, musiałby się zawsze przykrzyc in confinio. Tak zas iuzby się Tatarowie za wypchnieniem Budziackich odstrychneli, nawet od communicatiey z Turkami, chyba by tylko morzem sobie correspondowac mogli: Niech tedy bytnosc Wiedenska przynosi Nam iak naypomyslnieysza Przesw: Wey negotiatią, ktoremu tam &.

P.S. Lubo się posyła credens, y plenipotentia, z tym iednak wszytkim, ieżeliby się zdało Przesw: Wey puscuia tylko persuasiua, albo per assistentiam Primatialem swemu Ablegatowi liberum będzie arbitrium, uczynic to, co nayskutecznieyszego videbitur, do dobrego y pożądanego rzeczy Naszych poparcia.

Ad Sermum Romanorum Imperatorem z Warszawy d. 19 Julij 1690.

Reuerenti Roma Illustrmo et Reuerdmo Michaeli S. R. E. Cardinali Radzieiowski Archiepiscopo Gnesnensi, Primati Regni, Primoq Principi Cognato Nostro Charmo et honorando, quo strictior atq intimior erga Mtem Vram animi et affectus Nostri appareat propensio, apertaq et sincera desideria Nostra

tum

tum sæpiùs, tum immediatè per Religiosum Equitem Proski, Ablegatum Nrum proposita, tandem aliquando optatum ex mutua et communi Fœderis Sacri utilitate sortiantur effectum, commisimus; quatenus ea omnia per quam accurate, apud Mtem Vram tractare et perficere contendat. Ut proindeilli benevolos suos respectus, atq; plenam fidem, quidquid nomine Nostro proposuerit tribuat, censebit Mtas Vra peropportunum voto Nostro. quod reliquum est, ut Mtem Vram Divinum Numen diu sospitem successibus Christianis servet.

Do X. Kardynała Radziejowskiego d. 19 Julij.

Pilną bardzo expeditią w poparciu publicznych interessow na Dworze Cesarza Imci na ręce Prześw: Wey przez dzisieyszą Pocztę pod imieniem Vrod. Ablegata Proskiego expediuiemy; Supponendo tedy że Curier lator præsentium, prędzey stanie, niżeli poczta, usilnie y gorąco nomine publico zalecamy, abyś się do nadeyścia Poczty w Wiedniu zatrzymał, y tam dopiero informowawszy się de negotio commisso, uczynił quod optimum factu videbitur; referuiąc się tedy na powtorny list, pomyślnego na ten czas powodzenia przy dobrym od Pana Boga życzemy zdrowiu.

Do Vrod. Proskiego d. ead.

Na list Wier: Wey przez umyślnego Curiera, y na Kommunikowany instrument, idzie respons przez pocztę dzisieyszą, z ktorey zupełną weźmiesz resolutią: Latorem zas præsentium z tą tylko præinformatią odprawuiemy, abyś Wierm: Wo inquantum wprzod stanie niżeli poczta Imci X. Kardynała Arcy Biskupa, ktory tam teraz Wiedeń przeieżdżać ma, zatrzymał aż do nayścia poczty pomienioney visum bowiem przy Boku zostaiącey

iącey Radzie, aby zażyć Primatialem operam ad perfectionem Commissi negotij. ponieważ dotąd ieszcze dobrego nie mogło uziąć skutku. Co krotko namieniwszy, na obszernieysze referuiemy się przez pocztę informatie, a oraz dobrego Wiern: Wey &.

P.S. Wiedenska poczta przyszła. Originał instrumentu przyniosła, ktory nazad tąż pocztą powraca, gdyż w nim nic Rada Senatu do ukontentowania nie znalazła.

Plenipotentia à S. Rmo Illustrmo Cardinali Radzieiowski. data Varsauiæ d. 19 Julij 1690.

Notum testatumq. facimus, quorum interest Universis et Singulis, quomodo Nos reuertenti Roma Illustrmo et Reuerdmo in Christo Patri, Domino Michaeli S.R.E. Cardinali Radzieiowski, Archiepiscopo Gnesnensi, Cognato Nro Charmo et honorando, dedimus et consignauimus, præsentibusq. damus et consignamus omnimodam facultatem et potestatem negotia publica Regni Nri, ac fœderis Sacri, exinde resultantia, tum sæpe alias tum recentes per Religiosum et Mgficum Samuelem Proski Ablegatum Nostrum proposita cum Sermo Romanorum Imperatore ad debitum, desideratumq. finem deducendi, ac omnia in talibus fieri solita rite et debitè peragendi. Quidquid uero per ipsum in præmissis gestum actumue fuerit, Nos ea pro rato et grato suscepturi sumus. In quorum fidem præsentes Manu Nostra &.

Do Vrod: Ablega Proskiego d. ead.

Po napisaney iuż na ręce Wier: Wey expeditiey odezwał się tu Vrod: Schimonski, Rezident Cesarza Imci, żebyśmy się z responsem Naszym nie kwapili, obiecuiąc pewnie za dwa dni iakowes do siebie przysłanego Instrumentu explicatie. Lubo tedy pomieniona expeditia, hic et nunc posyłamy na ręce

Wier:

Wier: Wey, y tu pod osobliwą cooperta, zapieczentowaną includimus, że iednak zachodzi gorąca pomienionego Ministra instantia, aby się z tym zatrzymać. Przeto do dalszego Naszego Ordinansu zupełnie y nieodpieczentowaną pomienioną dotrzymasz expeditią, w ktorey y do Imci X. Kardynała Arzybiskupa in eodem negotio są listy, iakośmy dziś o tym przez Wier: Wey namienili, Curiera. Ktoremu na ten czas dobrego od Pana Boga życzemy &.

Do Wielm: Wdy Trockiego d. XX Julij 1690.

Papiery do podpisu Naszego od Wyrz: Wey zalecone, ktore kolwiek mogły bydź extra dubium wydanych innych podpisow, abo extra periculum electiey przyszłey, podpisaliśmy non illibentes; pewni będąc że to gratissimo przyiąwszy animo, o wszelkim Naszym ku sobie respekcie wątpić nie będziesz, ktory mu y teraz ofiaruiąc dobrego od Pana Boga &.

Do Urod: Proskiego d. 19 Julij 1690.

Za odebranym instrumentem declaratiey Cesarza Imci na propositie Nasze, tegoż prawie momentu Prześwietny Senat tu na ten czas przytomny do boku Naszego zgromadziliśmy do przeczytania y przesłuchania negotiatiy Wiern: Wey. Nie było y iednego tak z Duchownych, iako y Swieckich Wielmożnych Senatorow, ktoryby nie tylko zalem zdięty nie był, ale też rubore suffundi nie miał, że nad każdego rozumienie et praeter spem omnium takowa iest dana declaratia, nad ktorą ieszcze mnieyszey, y większymi ostrożnościami y kondicyami wycieńczoney nie było. W pierwszych bowiem responsach, y ustnych declaratiach tak w Wiedniu na legatie Nasze danych, iako y tu recenter w Warszawie przez cały Seym od Urod: Barona Zerowskiego czynionych przed naznaczonemi od Boku Naszego y Rzeczpltey Deputatami

Nołuska

Wołoską Ziemię, połacinie Moldaviam rzetelnymi terminami sine omni ambiguitate, et exquisita verborum suspicione Nam oddawano y przyznawano, o same tylko Multany, vel maxime na zdanie Oyca S: iako Gwaranta przy poselstwie Wielm: Woiewody Pomorskiego zabierano się. Toż y przez Wieleb: X: Zbąskiego, Przemyskiego, a potym Warminskiego Biskupa deklarowano teraz hic et nunc pono od Nas, a od Rzeptey, aż chyba za dwie lecie na przyszłym Seymie Naszym, gdzie wszytkie stany Rzeptey będą zgromadzone, potrzebuią zrzeczenia się Multan, połacinie Valachia, ktore ut dictum ad decisionem Oyca S: communis Patris et Guarantis oddawano, y wszelkich innych pretensiy, a dopiero na Seymie Węgierskim Cesarz Imć o same Wołochy ma proponować, y tam pokazać, iakie ma ku Nam y Rzeptey curam, et considerationem. Każdy tedy łacno uważy, iako ta declaratia nietylko deterior, ale potak wielu z znacznym kosztem legatiach, y ablegatiach in postpositionem, kiedy o Wołoską Ziemię, ktora iuż bez controversiy Nam toties przyznana była, teraz na Seym Węgierski odsyłaią, iakoby to swiat tego nie wiedział, y nie rozumiał że tam wola Cesarza Imci naywiększy będzie arbiter, y że tenże Cesarz Imć, iako quaesitor Korony Węgierskiey naydoskonalszy będzie definitor granicżoney. Seym też bydź y nie bydź może kiedy się podoba.

Ale to nayzałosnieysza że Nam do Wołoch in instanti tey Kampaniey, na odbieranie Kiliey y Białogrodu iść approbuią, y pewną tam stratę Fortun, substantiey, y krwie łożyć radzą, a dopiero parta z diskretiey Seymu Węgierskiego, ktorym samym może bydź disposita, ieżeli ma existentiam swi czekać y z tamtąd nie pewney wyglądać decisiey, za pewną stratę, y

krew

krew ratiy dalszych de Iuribus Nostris adferre, ius się nie zda: bo kiedy ani od-
wagi, ani zasługi Nasze, ani przyiazn, ani koszty, ani otwarta szcze-
rość, y wszytkie do niey sposoby nie maią żadnego respektu, pewnie ratie
na ratie znaydą się zawsze, gdy się iednak przypomniec przynamniey,
nie dawno (nie wchodząc w dawnieysze y inne na to in Archiuis Nris
prawa, a po części iuż kommunikowane) continuatio starożytney Na-
szey possessiey Kraiow Wołoskich, kiedyśmy aż do Roku 1621 in
possessione onych przez manutentią Chocima, y całego Powiatu zostawili,
y dopierośmy przez traktat za Zygmunta Trzeciego z Osmanem oddali.
Czemuż na ten czas Korona Węgierska cum Iuribus suis non interue-
nit? czemu suppetias na utrzymanie Fortecy swoiey non subministrauit?
y na co Cesarz Turecki od Nas, a nie od Korony Węgierskiey zrzecze-
nia się pomienionego Kraiu potrzebował? szczegulnie się tylko podoba,
infelicitate quadam Nostra o to disputowac, czego w ręku nie mamy,
y podobno dla takowych niesfornych controuersiy miec żaden z Nas
nie będzie, ale raczey w ręku Pogańskich zostanie, za takową ad
nondum parta usurpatią.
Apprehenduie ztąd y bardzo uważa Senat, że ieżeli Cesarz Imć
disputuie o to, czego w ręku nie ma, y z czym żadnych nawet od
Transylwaniey, poniewaz nie przebytymi iest przedzielona gura-
mi, nie ma granic, o to co iest w ręku Tureckich, o to co iuż na
tey woynie przez przysięgę Nam się poddało, y po części zostaie in
actuali possessione, czegoż się spodziewac de iuribus przyiazni,
gdyby przyszło Cesarzowi Imć własnego co, dla Nas, y Rzeptey,
tak, iakośmy My nie oszczędnie czynili, uronic y utracic.
Przyznaiemy Cesarzowi Imć straty, koszty na tę woynę, ale iako
na własną swoię. My zaś pociągnieni dla wygody, y ratunku Cesa-
rza Imć, tracic musieliśmy, y dotąd traciemy, a zatym nie są po-
rownane z nierowney okaziey szkody, a do tego skarał Pan Bog

Turczyna

Turczyna tak znaczną stratą Miast, Fortec, y Prowincyi w ręce Cesarza Imci, za to, że nie dotrzymał Cesarzowi Imci paktow: My zas za co cierpiemy? My Turczynowi dla Cesarza Imci nie dotrzymali Zurawinskiego traktatu.

Accedit wielka consideratia, ktora cały Seym exercebat, gdy prorogatiey woyny pozwolic nie chciano, zadnego oney konca nie widząc: iakoż przyznac należy, że ieżeli Cesarz Imć Wołochy y Multany do siebie zabiera, albo ad liberalitatem Seymu Węgierskiego odkłada; nie tylko pożytecznego, ale rozumnego zadnego miliony sypac dalsze, y lud częscią contributiami, częscią Nieprzyiacielem gubic, nie masz konca. Dla tego trzeba się było Wier: Wey. nimes się odkrył z rzetelnoscią propositiey swoiey w tych terminach trzymac, pytaiąc się co za korzysc y pożytek dalszey woyny naszey, y kosztow, poniewaz od lat kilku et particulariter, et universaliter przy propositiach do traktatu Kamieniec Nam wracaią. Tak się tedy na Seymie pytano, quid dabitur viro? y tylkosmy się złożyli obietnicami y declaratiami Cesarza Imci, po ktores iest Wier: W.o wyprawiony, tak y teraz o to się pytac należy, aby tandem ex Cathegorica declaratione Rzeczpta res suas metiri mogła, y pod niepewnoscią słow zawiłych nie zostawała. Co do pozwolenia prowiantow w Panstwie Siedmigrodzkim, y ta declaratia iest takimi scisniona terminami, że może z tego nic więcey nie bydz, nad pewny zawod, bo kiedy konditie położono, wygody Woyska tam zostaiącego y całey Ziemi, toc za lada oppositią; Naprzykład że tym skupowaniem annona w gurę poydzie, mogą Ministri Cesarza Imci tam zostaiący in fundamento położonych conditiy negowac skupienia. U Nas zas, gdy na Cesarza Imci skupuią lub konie, lub zboża, lub skory lub inne armatne potrzeby bez zadnych zawsze się to działo restrictiy y conditiy. Zda się bydz także dissonum aequitati, a w ostatku y samym punktom Sacri foederis, to co o Moskwie odpisano walących propositie na Nas

odesłali

odesłali, et non ad communis tractatus moderamen. Wiadomo bowiem Swiatu, zesmy z Moskwą w tak ciężką ligę, y z stratą tak obszernych Państw Rzeptey weszli, non alio motivo, tylko dla zmocnienia Foederis Sacri, ktorym y to specialiter cautum było, aby każda strona Sąsiadow swoich y Monarchow do tejże ligi prowadziła. Gdy się tedy Moskwa in fundamento tractatu wprowadziła w ligę Chrzescianską, izali nie iest iustissimum, aby nie z rąk Naszych conditiy swoich do pokoiu generalnego pilnowali, ale ex consensu omnium. Gdybyśmy My od nich na ręce Nasze przysłane Konditie przyiąć mieli, zdalibyśmy się ich czynić Euictorami pretensiy, ktore kto wie iakimi będą pro more Gentis nadziane propositiami; a zatym gdybyśmy ich circa tractatum nie ewinkowali, y nie dokazali, gotowaby do Nas wzięli woyny Mazią et infinita pretensionum, ac discordiarum semina, y tak ex fine unius mali, weslibyśmy in aliud malum nowey z Moskwą woyny. Omnium zatym expedit, aby sami Posłowie Moskiewscy siue ich Plenipotentiarius prose loquatur circa uniuersalem tractatum, bo snadniey będzie wszytkim propositie ich, inquantum będą insubportabiles przygasić, niżeli Nam iednym na się przyimować cum ansa memorati periculi. Ile kiedy, quod maximè notandum, y sam Cesarz Imć onych, że ad societatem Velli ardentissimè inuitauit, przez wielkie poselstwo Vrod: Barona Zyrowskiego. Wniemnieyszym to także u całego Senatu zostaie podziwieniu, że propositie przez Posłow Tureckich, ad reassumendos tractatus czynione, y Nam patheticè doniesione, nie tylko euanescere, ale też żadnego fundamentu nie mieć zdadzą się gdy żadney nowey Plenipotentiey ad tractandum snać nie produkowali, ponieważ dopiero iako Nam Wier: W.ª piszesz Angielski, y Holenderski Inuiaci swoię przysługę w otrzymaniu oney ofiarowali.

Subministratiey Regimentow Rada Nasza całe zrozumieć nie mogła, iako te conditie zkombinować, że kiedy Cesarzowi Imci da Pan Bog

szcze-

szczęśliwie przeciwko Turkom progressy, y kiedy My do executiey ex=
pugnatią Białogrodu, y Kiliey przywodząc, zbliżemy się do Woysk
Cesarza Imci na ten czas maią Nam dopomoc. Bardzoby się to nie
bespiecznie było puscic na takowe posiłki, bo iuz progressus armo=
rum Cesarza Imci nie będzie, ile gdy się tylko defensiue nagotowano,
a tu się hazardować, y zabrać na expugnatią pomienioną, iuz in in=
stanti potrzeba. Więc y gdzie tota bliskość Cesarza Imci rozumieć
się ma, kiedy exequować będą pomienioną expugnatią. Owo zgoła
we wszytkim tym responsie zda się bydź tylko labirynt, studio et pra=
meditatè włożonych słow napełniony do zbłąkania się od dobrey
przyiazni, a nie do iakiegokolwiek awantażu Naszego, a przy=
namniey skutecznego teraznieyszey kampaniey poparcia sposobny.
Zaprawdę nigdy w pomyslenie Nasze takowa nie weszła Wier: Two:
bośmy byli więcey niż pewni, że kiedyśmy się Cesarzowi Imci tak
szczerze y zupełnie otworzyli, y propositiy ofiarowanych przez Ha=
na cum postpositione komunikowali, miano nie tylko bardzo wdzię=
cznie przyiąć, ale też Nas upewnić, iż tego wszytkiego, cokolwiek
Poseł Tatarski tak scripto, iako też oretenus deklaruie, dotrzymać
y wymoc dopomogą, y obliguią się puty woyny nie odstąpić, azbyśmy
w tym wszytkim ukontentowani byli, ponieważ to wszytko, o co di=
sputuiemy, w ręku ieszcze Nieprzyiacielskich, a nie Cesarza Imci.
Że zas w tym punkcie w memoriał Wier: Wey irrepsit, a znać w
Instructią (nie wiemy iaką) iakoby z wyrzuceniem Zamku Kamie=
niec Turcy ofiaruią; tego cale w propositiach nie było, oprocz de
lubrorum, tak iako y onych terminow nie proponował, uel cum
solo Cesare pacis.
Ablegatia iakiegoś traktatu Czechrynskiego, cale także domy=
slić się nie możemy, na co iest przyłączona, boby ten z Moskwą miał
bydź.

bydz, anismy My wen uchodzili, ani potym woyny z Turczynem nie mielismy, az do teraznieyszey: ieżelibys tedy Wier: W: infortunio Nostro et fato quodam doskonalszey, y zupełnieyszey, in tam manifestis, iustis, et sinceris desideriis Nris, a przynamniey na pozor iakiegokolwiek ukontentowania Populi fastidientis bellum sine fine et fructu, skutecznieyszey nie mogł odebrac declaratiey, iest conclusia Senatus Consilij taka, zeby powrociwszy, dany sobie instrument raczey bez wszelkiey na pismie powracał declaratiey, nizeli z taką, ktoraby tak uniuersam Rempcam miała napełnic dolore, iako teraz przytomny Senat: bo y to samo, co iuz się wiedziec in consilio dostało, gdy wynidzie in Populum, nie wiemy, iako się będzie utrzymac przeciwko instantiom o czynienie pokoiu, ktore się iuz od Woiewodztw zachely, a dopieroz ten przysłany Instrument, gdyby miał wynisc in lucem, nic pewnieyszego, zeby y uchwalone iuz na Zołnierza po Woiewodztwach podatki zatamował. I dla tego się to zdało Consilio nazad go odesłac, et satius nie miec zadnego, ani zeli tym pomieszac totam Rempcam.

Poniewaz zas w tym samym czasie, gdy ta expeditia Nasza rąk Wier: Wey dochodzic będzie, supponimus, iz Imc X: Kardynał Arcy Biskup Wieden przeiezdzac będzie, zdało się Senatus Consilio, zalecic mu ferventissime idem negotium, dla czego piszemy do niego y listy na ręce Wiern: Wey contiguum zlecaiąc, abys mu zupełney negotiatiey swoiey kommunikowawszy, ~~co~~ statum rei wyraziwszy, y teraznieyszą Naszę resolutią produkowawszy, do iego się stosował zdania, mutuo do pożądanego konca comparendo. Poszta przyszła, y Autentyczny Instrument przyniosła, ktory nazad ex rationibus allegatis

odsy-

odsyłamy, przed kilka godzin przysłanego Wiern: Wey od prawowitey kuriera, in reliquo dobrego od Pana Boga zyczemy zdrowia.

Do Urod.o Rezidenta na Stolicę d. 21. Julij.

Zeby się y w tym nie poruszona gruntowność przyiazni Naszey ku Carom Ichmciom pokazac mogła, iz nigdy przy podaiących się do traktatu o pokoy okazyach onych nie przepominamy, posyłamy Wiern: Wey na dowod punkt pewny z responsu Cesarza Imci Chrzescianskiego Urod.u Ablegatowi Naszemu w Wiedniu zostaiącemu danego, z ktorego łacno będą mogli zrozumieć y Nasz ku sobie szczery affekt, y oraz quid sit facto opus. Kommunikowac tedy Wier: Twoia będziesz komu tym expedit, a oraz wyrazic y przestrzec aby gdy przyidzie do takowych okazyi, mieli swego pogotowiu Plenipotenta z należytą instrukcią nie omieszkiwaiąc czasu, ponieważ tak Cesarz Imć w responsie swoim zda się potrzebowac. Dobrego zatym &.

Do Wielm: Woiewody Ruskiego d. 22 Julij.

Wczora był u Nas na audientiey Naywielebnieyszy X: Nuntiusz, adfuit y Wielebny Bonesana. O sposobach tedy y posiłkowaniu Kampagnij Naszey mowiąc, zda się im miasto lenungu, prowiantem prowidowac Piechoty, zeby dawnością przysposobiony nie psował się, a nowy na to mieysce co raz przyczyniac. Co do zdania Naszego nie zda się Nam bydz zdrozna, tak ich propositia, iednakże do Uprz: Wey odsyłamy, iako się to iego iudicio zdac będzie. A że Kampagna się pozni, y na Kamieniec nie maiąca gotowości, Tatarowie też na Nas zaniosszy się, dokąd inąd obrocic mogą, zebysmy nie zostali bez iakiego kolwiek tey Kampagny celu,

rozumie:

rozumieli bysmy kierowac intentie Nasze ku Wołochom, nie tylko dla diwersyey, ale tez dla impatronowania się w część iako Wołoch. Quo fine mieysce na prowiant naypodobnieysze Sniatyn, y tam by go zprowadzac, iako iuz tam na to y szopę miał prowidowac Wielebny Bonesana. Na inne bowiem mieysca prowadzic, gdy Woły Papieskie zabrane, trudny sposob, tam zas mogłyby się znalesc z samych Solarzow, alesmy się y w tym wszytkim do zdania Uprz: Wey referowali; A zatym chciey z pomienionym Wielm: Commissarzem Uprz: W.a iak naydoskonaley wedle zdania swego conferre, y Nam cokolwiek ex re et necessitate postanowisz, doniesc. Czego wyglądaiąc Dobrego Uprz: Wey od Pana Boga &.

Do Wielm: Wdy Ruskiego d. 22 Iuly 1690

Nie chciał się tu dłuzey bawic Lator praesentium, powraca zatym nazad, ktoremu Uprz: W.a chciey de securitate w drodze providere, iako sam będziesz rozumiał naydoskonaley. Respons tey osobie iakismy dac kazali, posyłamy kopią Uprz: Wey, abys wiedział iako się odprawuie, y w iakich ~~rzeczach~~ zostaie terminach. Iezliby się co zdało Uprz: supplere prudentia, mozesz nie opuszczac do wyrazenia sensus sui okaziey. Dobrego zatym &.

Respons JKMci Urod: Iozefowi Oborskiemu, Gabryelowi Ciszewskiemu Posłom Xięstwa Mazowieckiego Ziemie Liw: z Seymiku relacyinego.

Naypewnieysza ta iest nieustaiących JKMci Pnm:o prac y trudow wdzięcznosc, ktora pochodzi z prawdziwey Civium miłosci, Te gdy Ziemia Liwska przez Urodzo: Posłow swoich uberrimo sensu swiadcząc się nie tylko

Pans:

Pańskiemu Maiestatowi, ale Naiaśnieyszemu iego Domowi wyraża y prezentuie, nie może JKMć P. N. M. tylko Paterno sinu one przyiąwszy, do dalszych circa publicum bonum z zapomnieniem siebie samego, y wygod własnych ofiarować się myśli y starania przyłożyć. Aże na ułacnienie dalszych swoich trudności w kontentowaniu zasłużonego Rycerstwa, raz Ziemia potrzebuie inszego in supplementum relacyinego Seymiku; tedy JKMć P. N. M. nie widząc nic potrzebnieyszego nad ukontentowanie Rycerstwa, dla tym doskonalszey w operatiach woiennych usługi, pomienioną expeditia instantanee Kancellaryey Koronney wydać zlecił.

Quod reliquum est Urodzonym Posłom beneuolentissimos respectus ofiaruie. JKMć P. N. Mtwy.

Responsum certum ore tenus datum.

Sacra Regia Maiestas Poloniae missionem huc Gnosi de Bavkien Secrij ab Illustrissimo Legato Christianissimi gratam habet, Regiaq pensandam censet beneuolentia, quod calamitatibus Regni istius pace perfecta prouisum uelit; non dubitans de sincera ac solida ulterius cooperatione. Cum tamen eo ipso tempore, quo memoratus D. Secretarius cum Legato Hani Crimen comparuit, eaq officia contestatus est, à Sermo Romanorum Imperatore nouarum propositionum à Turcicis Legatis Comarini degentibus ad reassumendum pacis Gnalis tractatum, intercesserit communicatio, fauorabilioribus conditionibus, ut pote integrum Camenecum offerentibus, non poterat S. R. Mtas Poloniae nisi Ablegatum suum Viennam expedire, tam ad obseruandas communicatas Turcicas propositiones, quam ad

notifi=

notificationem oblatæ Polonis pacis per Hanum Crimensem. Vbi dum prædictus Ablegatus hucusq; nullo perfecto commoratur negotio, nisi quod ad obtinendam plenipotentiam à Fulgida Porta pro supra scriptis Turcicis Legatis, inquantum illam non habeant, Anglicus et Holandicus Ablegati prompta obtulerint officia; continuæ interim excursiones Tartarorum in Ditiones Regni contra suetum morem, tanquam nulla facta esset pacis propositio, et tanquam nullus hic adesset Legatus, grassati sunt, et in huiusq; erumpunt cum summo damno assecurati spe pacis Populi, quod ipsum non modicam facit suspicionem. His porro sic stantibus, dum prædictus Dominus Secretarius expeditionem suam urget, S. Rmtas præter memoratas Regiæ beneuolentiæ testificationes. Illmo Legato Christianissimi nullum aliud dare potest responsum, nisi quod propositio pacis allata per Legatum Hani Crimen, nil quidquam noui adferat, supra conditiones propositas Vienna Anno preterito.

Do Vrod. Proskiego z Warszawy d. 26 Julij.

Przeszłą pocztą dalismy Wiern: Wey doskonały respons, na wydaną z Kancellariey Cesarza Imu declaratią, alesmy się tylko tey expeditiey nie kazali, do dalszego Naszego Ordinansu, a to że Vrod: Szymonski Rezident Cesarza Imu we dwuch dniach fauorabilem et ad uota obiecował interpretationem pomienioney declaratiey. Jako z post multam sustentationem dzis dopiero po wczorayszey conferentiey takową dał in scriptis resolutią, iakiey Wier: Wey posyłamy copią. Ta tedy ieżeli iest de expressa Cesarza Imu uoluntate, in tantum się nią

Senat

Senat, y My kontentuiemy, inquantum o Multany negotium do dalszego czasu, iako się w Instrukcyey wyraziło suspensum będzie: y na to Wier: W.ci ostatni na Dworze tamtym odbierzesz respons, in authentico Instrumento, do ktorego otrzymania, żebyś miał skutecznieysze motiua, możesz przeczytać przeszło tygodniową expeditią, y z Imcią X. Kardynałem Primasem iak naylepiey conferre, tylko usilnie y gorąco wszelką zalecamy ostrożność, ile kiedy na tak szczere, y otwarte Nasze propositie żadnego dotąd naymnieyszego nie widziemy ukontentowania. Co zaś do copiey listu Posłow Tureckich, ktorą Nam Wier: W.ci przez wczorayszą przysłałeś pocztę, należy Nam ex re oculis subiecta uważać, ieżeli się tentraktat może, albo nie reassumować, ponieważ tych rzeczy zgadnąć niepodobna zdaleka, to tylko namienić możemy, co Nas wiedzieć dochodzi, iż Jeżeli iest creowanym od Porty Xiążęciem Siedmigrodzkim, y iuż tam swoie Uniwersały Neo Princeps wydać miał, do tey Ziemi. Uważaiąc tedy certitudinem rerum, możesz się tam Wier: W.ci ieszcze zabawić, tego osobliwie przestrzegaiąc, żeby Nas do nadaremnych kosztow, iuż po kilka kroć łożonych na wyprawowanie Posłow wielkich nieprzywodzono, ponieważ sufficere nie podobna, ile gdy Seym na Skarb Koronny tak wiele narzucił ad exoluendum, iako to samemu Wier: Wey dostatecznie constat, ktoremu iterum wszelką in rebus agendis zaleciwszy ostrożność. Dobrego &c.

Do Wielm: Woły Ruskiego d. 27 Julij 1690

Dwa listy Uprz: Wey doszły Nas, wprzod 4 dniami d. 21 z extraordinariyney, a potym 20 z ordinariyney poczty; Wielce

się

się cieszymy że się też iuż Woysko gromadzić liczniey poczyna, za
ktorym to zgromadzeniem się, poscentibus occasionibus, inquantum by
Vprz. W.ª miał gdzie pomknąć się, przez coby y Ludzie w Dobrach Naszych
dziedzicznych zostaiący zgromadzeni bydz musieli, usilnie żądamy,
abys dał znać do Zołkwi do Vrod: Podskarbiego Nad: Koron: albo do
Podstarościego tamecznego, żeby na to mieysce zastąpili Ludzmi
z Gwardiey Naszey, z ktorey dziś rano obiedwie Kompanie Węgier-
skie wysłaliśmy, dla pomienionego Konca. Francuz ow co z Po-
słem Tatarskim przyiachał wyiezdza ztąd z Paszportem Na-
szym, do Vprz: Wey. Jakli mu się ustnie kazał powiedzieć respons,
będziesz go miał Vprz: W.ª in scriptis, ktoremu na ten czas &.

Do Wieleb: Arcy Biskupa Lwow: d. 28 Julij.

Nie wątpiemy że Vprz: W.ª do wakuiącey Suffraganiey Lwowskiey
masz innumerata takie subiecta, ktoreby mogły exemplari pietate
muniri tak piękney Archi Diecesiey adimplere. Zdalibyśmy się
iednak deesse virtuti Krolewskim Naszym zaleceniem, gdyby-
śmy w tenże poczet konkurruiących nie mieli podać Vprz: Wey
Wielebnego Mrozowickiego Archi Diakona Lwowskiego,
ktorey capacissimas do tes więcey Vprz: W.ª znać możesz, niżeli
My wyrazić potrafiemy. Dość za nim to przydać, że iako to
podwyższenie iego do bliższey usługi Bożey będzie z niema-
łym ukontentowaniem wszytkich, tak osobliwie z Naszym,
ktorzy z niczego więcey cieszyć się nie zwykliśmy, iako z pod-
wyższenia Ludzi godnych y przykładnych w Kościele Bożym.
Co samo że iest tenerrimum cura Vprz: Wey, więcey się nie roz-
wodziemy. Dobrego onemu &.

Do Vrod: Kotowicza d. 27 Julij.

Maiąc w dobrey pamięci zasługi Vprz: Wey inter documenta

Regio

Regia Fortuna liczemy, gdy się podobna poda okazia, one coronandi wa-
kuiącym Podkomorstwem Grodzinskim. Przyimiesz tedy Wiern: Twoia
tę Naszę ku sobie beneuolentią, y Urzędu tego na publiczną usługę
zażyway pomyślnie przy błogosławieństwie Pana Boga, od ktore-
go oraz y dobrego Wier: Two: życzemy zdrowia.

Do Urod: Łowczego WXL: d. 28 Julij 1690.

Lubośmy niebez ratiey zwykli scrupulizować w Urzędach Electiy-
nych atoli żebyś Uprz: T: widział tenerrimum animum Nostrum
ku swemu zaleceniu, zalecony Przywiley na Podkomorstwo we-
spół y z innymi odsyłami na ręce Uprz: T: pewni będąc, że to
przyimiesz za osobliwy dowod Naszego ku sobie respektu. Ktoremuś.

Do Urod: Pallia z Warszawy d. 29 Julij.

List Wier: T: d. 2 Maia doszedł Nas, bardzo ten serce Nasze
Panskie kontentować musi, gdy się według prawowierney
Chrześciańskiey żarliwości oświadczasz, iż dobr tych, ktore
Bogu y Kościołowi są poświęcone nie pragniesz. O czym
gdyśmy Wieleb: Biskupowi Kijow: wyrazili wszelkie płonne
potłumiwszy wiadomości dobrą Wier: Two: bierze przychylność
y przebywać mu w Dobrach swoich nie broni, byleś w arendzie
nie czynił uszczerbku, albo sam onę, iakoś się dał słyszeć
wydawał. Co się tknie rzeczy zabranych, y Ludzi Wiern:
Two: w Niemirowie zostaiących, piszemy o tym do Wielm:
Hetmana W: K: zalecaiąc mu, aby się w tym iak naydo-
skonaley informował y uczynił co słuszność y sprawiedli-
wość każe. A teraz Wier: Two: y wszystkim bitnym iego Moloy-
com Laskę Naszę Krolewską ofiaruiemy Dan.

P. S.

P.S. Wielebnemu Kanonikowi Kijowskiemu Podkanskiemu ze Ludzie Wier: Two: contemptu y krzywdę uczynili, tudzież nie ktore rzeczy zabrali, usilnie zalecamy, abyś w tym skuteczną kazał uczynić sprawiedliwość.

Do Seymiku Czerskiego za Warką.

Niebez osobliwego podziwienia Naszego bydź musi, że cobyście Uprz: y Wier: W.e niepoślednią w Ziemi swoiey y podatkach portią Warkę tak wielą nieszczęśliwości z dopuszczenia Panskiego Nam zalecać mieli; to My Uprz: y Wier: Waszym iuż to po kilka kroć vices calamitatum oney reprezentuiemy, nie inszym koncem, tylko aby praecipuum decus Xięstwa Mazowieckiego Ziemia Czerska nie tylko na zacnych Ludziach, ale też y na defitych Miasteczkach mogła się fundować, gdyż My tym że respektem na Seymie przeszłym Warkę całey Rzeptey zaleconą mieć chcieli, aby in decus et subsidium Ziemi Uprz: y Wier: W.ch mogła ex cineribus suis do dawney perfectiey resurgere, y to samo, universis podobało się Ordinibus pozwoliwszy oney libertatią: nic nie wątpiemy że to staranie y zalecenie Nasze iako in melius Ziemi da Bog zciągaiące się należytą przyiąwszy wdzięcznością, nadane Prawo pomienionemu Miasteczku, y wszytkich manu tenere zechcecie, nie tylko ex compassione calamitatum ale też ex amore własnych swoich in futurum większych pożytkow: ktore Paternè ominando dobrego &.

Do Wiel: Xięcia Kanclerza W.X.L.

Niespodziewaliśmy się nigdy takiego w Szydłowieckich kamiennych

gurach

gurach na potrzebę Naszę pewnym contraktem ztargowanych zawodu, iaki teraz z Ordinansu Vprz: Wey nastąpił, gdys nie tylko zakazał zgory z Kontraktowaney Kamienney, od ktorey My mieli corocznie po złł dwiescie piecdziesiąt robic Kamienia, ale tez ieszcze y sequestrem rzemiesnika straszyc, czyli tez w rzetelney wziąc zleciles. Jezeli się tedy godzi Vprz: Wey do takiego zawodu Nasze destinowane roboty przywodzic, niechay kazdy zdrowym rozumem osądzi, niewielką bys Nam Vprz: W: uczynił krzywdę gdybys Nas wczesnie ostrzegł, bobysmy byli mogli daleko sposobniey, y taniey w Kunowie tych Kamieni dostawac, iakoz y teraz toz uczynic będziem musieli, byles Nam gurnika nie sekwestrował, nie takesmy My rigidi na Vprz: We o dług na Pałacu tateyszym zostaiący dotąd byli, ale kiedy do tego sam daiesz okazią, nie godzi się tylko pilnie przestrzec, aby się tak dobrowolnie poczuwał do wypłacenia onego, iako iestes rigidus od Kamieni exactor. Dobrego zatym &.

Do Vrod: Rezidenta na Stolicę d. 2 Augusti.

Na list Wier: Two: d. 8 Julij zadziwilismy się tak wielom niesprawiedliwosciąm, ktore tam odbierasz nie tylko przez uszczypliwe przymowki, y niedopuszczenie łatwego przystępu do Przykazu, ale tez z nieotrzymania satisfactiey za tak wielki Kontempt, y confusią przy uczynionym tumulcie. Odpisuiąc tedy Carom Ichmc na ich dwie brzmoty teraznieyszą pocztą przysłane, ktorych copie Wier: Two: in omnem casum includimus, bos Nam nic o nich nie oznaymił, dołozylismy w iednym responsie Naszym dosc dokładnie

o tych

o tych dolegliwosciach Wier: Two: iako to patebit ex annexis co-
pijs. Przydaiemy ieszcze y copie Uniwersałow, ktore na in-
stantia Carow Ichmci wydac do Wdztw y Ziem zlecilismy,
azeby się nikt nie ważył kupcom zadnego bezprawia czy-
nic, a ktoby się tego iuz dopuscił, zeby wszelką satisfactią
uczynił, sub poenis przez Instigatora Kor: y WXL: vindican-
dis. Co gdy z Naszey strony tak faciles et sine cunctatione
czyniemy, cokolwiek ieno possibile bydz może, nie wątpiemy
ze tez wzaiemnych z tamtąd przyiazni dowodow doznamy.
A teraz dobrego &.

Do Imu X: Kardynała d. 2 Augusti.

Tym wdzięcznieysi Przesw: Wey iestesmy, im z większą swo-
ią nie wygodą przyiąłes doczekanie w Wiedniu poszty, gdy
iednak y ta cum suspensione do dalszych wyprawic się mu-
siała declaratiy, ktora dopiero przeszła pocztą dana przez
nie punctualnosc Vrod: Rezidenta Cesarza Imci, bardzo się
obawiamy, zebys sobie Przesw: Wa rezidentiey tamtey nie
sprzykrzywszy iuz z Wiednia nie wyiachał. Tusząc iednak
ze go amor publici boni, et utilitas tey Oyczyzny zatrzy-
mac mogła, daiemy ten respons Nasz Przesw: Wey in vim
gratiarum actionis za udzielenie się publiczney wygodzie
ktora według pierwszych listow zaleciwszy, szczęsliwego
powodzenia przy dobrym od Pana Boga &.

Do Vrod: Proskiego d. ead.

Kiedy Nam Wier: Wa powtarzasz, ze się tam zdało na conferen-
tiey concludere, aby reassumowac traktaty z Posłami Turecki-
mi

mi, per consequens że maią potrzebować Plenipotentia-
rium od Nas, y my cośmy iuż raz Wier: Wey namienili, po-
wtarzamy, abyś w tym pilney dokładał ostrożności, żebyśmy
się daremnym na wysłanie Posła Wielkiego nie wyciągali
kosztem. Rzecz się Nam bowiem nazbyt dziwna widzi, że
kiedy nic nie słyszemy o nowey plenipotentiey, albo Instru-
ctiey do tych Posłow, ktorych iuż raz ob insufficientiam re-
prehendowano, y dla tego odprawiono. Iako z nimi może
znowu resumi tractatus, nullo habito (iako supponimus) no-
wo instrumento. a ile kiedy y Wezyr iuż nie ten, ktory ich wy-
słał, owszem iakoby miał za to zostać odwziętem przeszły.
Nie byłoby nic cięższego y Nam y Skarbowi Naszemu, iako
gdyby ieszcze ta ambasciata, o ktorey Nas przestrzegasz, zawieść
miała, y koszt daremny wycisnąć ab exhausta Rep^ca, ktora
wolałaby te sto kilkadziesiąt tysięcy na pożywienie Piechot
łożyć. O zaiazdach Wielm: Xięcia Marszałka nicesmy nie sły-
szeli dotąd, y naymnieyszego do tych okazyi nie widzieliśmy
podobieństwa. To iednak wszytko, cokolwiek wyrażamy, sit
pro scientia samego dla własney ostrożności zażywaiąc, a
nie kommunikuiąc y nie wdaiąc się w rzecz głęboką, y za-
wsze sobie przywodząc na pamięć starą łacinę, rumores fuge,
quia sunt nuga. Pilno tedy wszelką zaleciwszy ostrożność
Dobrego Wier: Wey od Pana Boga &c.
P.S. Chciey się Wier: W^a pilnie postarać o list do Carow Mo-
skiewskich od Cesarza Imu in eum sensum, iako tu anne-
ctimus. Pisze bowiem Nasz rezident, że gdyby ich tak postra-
szono, iako się tu wyraża, mogliby ieszcze y tey kampaniey
cokol:

cokolwiek boni praestare pro Christianitate.
Petat Ablegatus S. R. Mtis Polonia à S. Caesarea Mte literas ad Caros Moschorum quàm ardentiori stylo exarandas in eum sensum: quod Sermus Rex Poloniae ad Sermum Imperatorem continuo scribat, ne pax cum Turcis sine Ducibus Moschoviae coalescere possit, interim illi cum velint et desiderent tractatu Gnalis pacis comprehendi, nil prorsus pro eadem super hoste superbissimo efficienda contribuere videntur, nec ullam realem diversionem armorum à Cervicibus Christianorum Colligatorum faciunt. licetsi eo fine Sermus Rex et Respca Polona tantis Provinciarum abscessibus ipsos in societatem belli vocaverint, sed tantùm modo illa trina potentia colligata integras hostium vires super se sustinere coguntur, nulla ope et subsidio à Ducibus Moschoviae, subnixa. Mirum proinde non sit, si cum nihil tantis Poloniae impendijs ad bellum vocati, pro pace gloriosè obtinenda contribuant, non admittantur, nisi id omni meliori modo ac exquisita armorum Socialium promptitudine, quantocyus pensatum iri curent, prout id ipsa iure iurando firmata cum Polonis exposcunt pacta.

Do Wielm: Wdy Ruskiego d. 3 Augusti.

Wczorayszą Poszta Wiedenska przyniosła, że tam concludowano reassumowac traktat z Posłami Tureckimi w Komorzynie zatrzymanemi, y Nas przeto maią przez umyślnego kuriera requirere o wysłanie Plenipotentiarij. Jeżeli tedy przydzie do tego traktatu, nie pewnieyszego że tam wiele operabuntur owe propositie, co kto wziął, niech trzyma. A zatym

na

na list Vprz: Wey d. 26 Julij nie może się inaczey odpisać, tylko życząc abyśmy się mogli impatronować przynamniey w część iako Wołoch, iakośmy toy przez Wielebnego Bonesanę Vprz: Wey obszerniey namienili. Pułkownik Paliy supplikuie tu o uwolnienie Ludzi swoich y rzeczy zabranych. Posyłamy ten memoriał iego Vprz: Wey, abyś mu w tym dał do ukontentowania respons. Z Kijowa przyiachał tu Moskal pewny z listami od Rezidenta Carskiego, żadnego nie maiąc ni od kogo w Granicach Naszych paszportu: y dopiero się tu o nim dowiaduiemy, kiedy nazad chcąc powracać, prosi o paszport. Rzecz bardzo potrzebna żebyś tam sam Vprz: W: dla takowych, y tym podobnie przeieżdżaiących zalecił większą ostrożność, żeby bez opowiedzi przeieżdżać Granic Naszych nie mogli. Od Carow Moskiewskich co raz przychodzą expostulatie, velut studio formowane, iako to y teraz dwiema hrametami wyrazili, o zabranie, y grabieży niektórych kupcow, y o Commissarzow pogranicznych per constitutionem naznaczonych, iakoby non iuxta tenorem Pactorum. Odpisaliśmy suauissime, et cum satisfactione wydanych Vniuersałow, et monitoriarum do tych, ktorzyby to grabić mieli, w drugim punkcie suspendimus do zgromadzenia się Rady przez Seym naznaczoney. Posła Hanskiego ponieważ mu się tu przykrzyło expediować ztąd sic stantibus rebus nie wiedzieliśmy iako wysłaliśmy wczora w Kraie tamte przodem przed Nami. Dobrego zatym &.

Do Wielm: Wdy Lubelskiego d. 2 Augusti.

Przypadku y nieszczęścia Vprz: Wey żałuiemy, życząc mu iak nayprędszey conualescentiey. Więc kiedy durum telum necessitas, y ad impossibilia nemo obligatur, nie możemy tylko przyznać Vprz: Wey, że iusta legalitate własnego zdrowia detineris od pu-

bliczney

bliczney przy Boku Naszym rezidentiey. Co ani ~~mu~~ in futurum szkodzić może, ponieważ ratio infirmitatis zwykła zawsze currere: lepszego zatym Uprz: Wey od Pana Boga życzemy zdrowia.

Do Urod: Proskiego d. 4. Augusti.

Swieże bardzo wiadomości od Dunaiu doszły Nas, iako się Nieprzyiaciel niemałą gotowością na teraznieyszą wybiera kampanią, na wszytkie strony ostrożność y prowizią, tak dalece, że się nie zda bydź żadne podobieństwo do pokoiu, zaraz tedy teyże godziny posyłamy Wiern: Wey przez Mazią Urod: Rezidenta Cesarza Imci, abyś tam komu rozumiesz kommunikował, inquantum videbitur, y Nas o wszytkim iak naydoskonaley informować, nie omieszkiwał. Dobrego zatym &.

Do Wielm: Wdy Ruskiego d. ead.

Z Poselstwa Woiewodztw Wielkopolskich między inszymi punktami był y ten, ażebyśmy do Uprz: Wey pisali o wydanie aresztow na zasługi tych Regimentow, y Chorągwi, u ktorych Urod: Podstoli Koronny ex nexu suo odbierać ma pożyczone summy Moskiewskie, a to żeby mogł satisfacere Diplomati in rem Exulum, na przeszłym Seymie approbato. Co że się zda consonare cum iustitia et aequitate, zalecamy Uprz: Wey hoc negotium, abyś pro exigentia rei desideria pomienionych Woiewodztw należytą chciał ukontentować expeditią. Dobrego zatym &.

Do Urod: Rezidenta na Stolicę d. ead.

Nie mieliśmy żadnego tą pocztą od Wiern: Two: listu; my oney gdy iest co oznaymić nie opuszczamy; pamiętaiąc bowiem, żeś Wier: Two: nie po iednokrotnie do Nas pisał, wyrażaiąc iako tam nie tylko suspicantur, ale snać wyrzucaią, iakobyśmy mieli pokoy

iako

iakis skryty zawrzec z Portą y Tatarami, nie godzi się nie przesłać
Wier: Twoi: tych wiadomości, ktore Nas recentissime od Dunaiu
doszły, o wielkiey na wszytkie strony Nieprzyiaciela gotowości.
doczytasz się w nich iako nie tylko sam Han Sołtan Gałga
młodsi Sołtanowie, ale tez y wszytkie prawie Ordy Krymskie,
tu się na Nas y Cesarza Imci Chrzescianskiego wszytkimi siłami
swemi zapatruią y obracaią: Nic się nie oglądaiąc na diuersia
Carow Ichmc, na ktorą my się y Colligaci Nasi bardzo zapatro=
wali, z wielkim iako widziemy zawodem. Łacno tedy Wier: Twoia
wyrazić mozesz, komu należy, iako to daremne, nie potrzebne, y
z wielką krzywdą Naszą suspicie o pokoiu uczynionym, kiedy
Nas nie tylko Cesarz Imc, Wenetowie, y cały swiat w tym wy=
swiadczyc moze, ale y te same iawne Nieprzyiaciela przeciwko
Nam obroty, kiedy krom tych Tatarow, ktorzy wczesnie pod Kamie=
niec przybyli; Sołtan Gałga z Woyskami nad Prutem ma stac,
aby Nas obserwował. Dowodniey zas nie prozną suspicią z
Naszey y Colligatow Naszych strony wywiesc mozesz, ze snac
tam z Tatarami iakas y Turczynem intercedit pokoiu fiducia,
kiedy Han, Sołtani, y wszyscy Tatarowie z Krymu, iakoby nay=
większe pokoiu z Moskwą było bespieczenstwo, przeciwko
Naszey wybrali się Colligatiey, y iuz są in opere. Uwazyc tedy
y roztrzątnąc tam, iezeli Nas y Colligatow Naszych ta potęga
Nieprzyiacielska przycisnie y zkonfunduie, co się więc
potym y z Carami Ichmciami dziac będzie, chyba ze są
ubespieczeni pokoiem, czego nie rozumiemy, ani się tez
to godzi na zawod y zgubę Chrzescianską. Cum Venus dexte=
ritati Wier: Twoi: poruczywszy. Dobrego &.

Do Jas:

Do Jaśnie Wielm: Kasztel: Krakow: d. 4. Augusti.

Na listy Uprz: Wey dawnosmy odpisali, tak przez Wołoszyna iako tez y Towarzysza uwolnionego z Budziaku, czemu nie doszło wiedziec, nie mozemy ~~wiedziec~~. Na teraznieyszy takze list przez Wołoszyna, y Pokoiowego przysłany nie bawiąc odpisuiemy, bardzo wdzięcznie przyimuiąc Kommunikowane wiadomosci, a oraz zyczac na tamtym Pograniczu Uprz: Wey iak naylepszego powodzenia. Wzaiemnie tez cokolwiekesmy mieli occultiori charactere, Uprz: Wey wypisawszy posyłamy, w wiele bardzo rzeczach mozesz się informowac. O ruszeniu Woyska oznaymił Nam Wielm: Woiewoda Ruski, ktoremu iakiesmy zdanie Nasze do teraznieyszey Kampaniey dali, Kommunikuiemy Uprz: Wey, copiey listu Naszego na poszte danego. Tenerrimos Uprz: Wey ku Nam affectus, o ktorych Nam wyraził Urodz: Referendarz Koronny bardzo wdzięcznym przyimuiemy respektem. z ktorym się zupełnie Uprz: Wey oswiadczaiąc dobrego &c.

Do Wielm: Kasztel: Wilen: d. 6 Augusti.

Listu Uprz: Wey d. 31. Julij bardzo wdzięczni iestesmy wielce się z tego ciesząc, że prętki chiecuiesz pospiech z Woyskiem do woiennych operatiy. Mybysmy iuz byli ruszyli ztąd w Ruskie Kraie, gdybysmy się azdotąd nie oglądali na iakąkolwiek pewną z Wiednia resolutią. Co Nas interim z Wołoch wiedziec dochodzi patebit ex copia. Ktorą posyłamy, A oraz dobrego Uprz: Wey od Pana Boga zyczemy zdrowia.

Do.

Do Wielm: Kasztel: Płockiego d. 6 Augusti.

Z listu Vprz: Wey d. 27 Julij wyrozumiewamy, iż Vprz: W: masz iakiś skrupuł uczynić ordinem bonum w Starostwie Vyskim. W czym że nie widziemy żadney trudności, łacno się Vprz: W: na to determinować możesz, cokolwiek ex re optimum videbitur do dobrego porządku. tak iednak, żeby to było salvis iuribus, y nowych iakich nie zaciągnęło okaziy do supplik. Co prudenti reflexioni Vprz: Wey podawszy dobrego &.

Ad Illmum Cardinalem Radzie: d. 9 Augusti.

Nie dispositiey zdrowia Przesw: Wey bardzo żałuiemy, votis omnibus życząc, abyś Nas zupełną czerstwością swoią iak nayprędzey ucieszył. Spes meliores pomyślnieyszey expeditiey z Wiednia, iako Nam Przesw: W: wyrażasz, wielce Nas kontentuią. Snać to Pan Bóg chciał zostawić Przesw: Wey gloriam obsequij desiderabilis. Z Ruskich Kraiów nic teraz osobliwego nie mamy krom że Woyska Nasze, iak prędko wzięły wiadomość o ruszeniu się Tatarów ku Siedmigrodowi, w tamtę zbliżaiąc się stronę, poszły ku Dniestrowi. Dobrego zatym iterato przy &.

Do Vrod: Proskiego d. ead.

Ponieważ Nam Naywielebnieyszy w Bogu Imć X. Kardynał Primas czyni dobrą nadzieię pomyślnieyszey z Wiednia expeditiey, solvimur sollicitudine, y nie mamy nic więcey przydać w tey materiey, innixi prudentiae et activitati Primitiali. Z Ruskich też Kraiów nic więcey nie mamy nadto, że Woyska Nasze wziąwszy wiadomość o ruszeniu się Tatarów ku Siedmigrodowi, zbliżaiąc w tamtę stronę poszły do Dniestru. Czekaiąc zatym od Wier: W: iak nayspomyślnieyszych wiadomości, y expeditiey, dobrego &.

Diplo:

Diploma certum Serm̄i Regis.

Significamus praesentibus Literis Nris, quorum interest Universis et Singulis. Expositum Nobis esse, et pro parte Serm̄ae Mariae Casimirae Reginae Poloniae, Dominae Consortis Nrae Charm̄ae Jura ipsius Uxorea ex priori olim matrimonio in Statu paritatis deriuata, non modo ex legibus Regni, suisq; inscriptionibus priuilegiata, sed etiam decreto Generalium Comitiorum firma et valida, ad omnia et Singula Bona Mgfici olim Joannis Zamoyski, Palatini Sendomirien, Generalis Podoliae, Camenecensis Capitanei, ac Exercituum Regni authoramenti exotici Praefecti prioris Mariti, tam vigore reformatoriae, ac aduitalitiae, quam etiam aliarum inscriptionum ex occasione rerum mobilium ordinata, ac post complanatione quadam Cquae pro ligamento, uti non completa, nec effectuata, agnosci non potest ad certam donationem bonorum videlicet medietatis Comitatus Jaroslauiensis pro Persona Reginalis Mtatis protunc in Statu aquali recognoscendam reducta, et redacta: Rescripto quodam Nostro per Vbilem olim Joannem Grabowski, Cancellarium Leopoliensem, Secretarium Nrum obtento, ac in Judicijs ordinarijs Generalibus Tribunalis Regni Lublinensis, circa agitationem causae, cum olim Illustri et Mgfico Stanislao Koniecpolski, protunc Metatore Castrarum Regni, post Castellano Cracouiensi reproducto in deteriorem Statum, atq; cum plures laesiones, et iniurias inducta esse, nec tantum ex gradibus iudicati Comitialis, sed etiam ex ligamentis

de

de facienda donatione Jaroslauien. Bonorum memoratæ complanationis (quæ pro vinculo ut dictum est non agnoscitur) deiecta et detrusa, ac penitus deteriorata esse, eo quod memorato Diplomate, ac si intentionem Nram haberemus iura Serma Dnæ Consortis Nræ Charmæ reddere in Statu Regio deteriora, quàm essent in Statu paritatis. De quibus nunc primùm informati, postea quàm diligentiùs, ac penitus causas, origines rerum, ac legum instituta et nexus scrutaremur, ac scrutamur, atq; dum veritati, et posteritati dandum est sincerum, ac genuinum testimonium, pro ea animi Nostri conscientia, qua iustitiam colimus, ac iusta decernimus, Regio ac firmo animo declaramus, Nos non modo non potuisse, sed nec ullam rationem occasionem aut necessitatem habuisse, tale quid per Diploma Nostrum statuendi, vel declarandi, quod Iura prætacta, reformationis, adiutalitatis, ac aliarum inscriptionum ex priori resultantium, Matrimonio in Statu paritatis recognita, infirmaret, invalidaret, destrueret, ac in deteriorem immutaret conditionem: Id enim nulla Civilis, nulla iuris necessitas, nullus Constitutionum Regni nexus poscebat; prohibebat autem non modo tenerrimus animus et amor Noster erga Sermam Dnam Consortem Nram Charmam semper integrè seruatus, sed etiam ipsa universalis obligatio Statutorum atq; Constitutionum Regni palam et expressè, ne quid Iura Uxorea detrimenti patiantur, prouidentium non permittebat. Igitur si quodpiam Diploma vel diplomata Nra ad Causam Serma Dnæ Consortis Nræ Charmæ emanauit, vel emanarunt, illud vel illa non potuisse ex Animo Nostro deliberato, reflexo, et informato, aliter processisse, ac alio fine Nos subscripsisse, nisi in melius esse eorundem

iurium

Iurium Reginalium, cum ea infringendi, ac deteriorandi, nec naturæ, nec iuris ratio permittebat. Contrarium verò vel contraria præmissis non modo contra mentem Nram fuisse ac esse, sed etiam contra ipsam iuris ac omnis rationis exigentiam. Ne proinde talia Iuri publico Regni, tum negotijs atq; causis Serma Reginæ, Dnæ Consortis Nræ Charmæ præiudicium aliquod inferant, ac ne in sequelam aliquam ad posteros trahantur, mentem Nram et animum manifestum explicatum ac expressum esse volumus, et promulgamus. Nos nullo unquam Diplomate læsionem vel deteriorationem Iurium Reginalis Mtatis à primævo Statu paritatis, voluisse vel intendisse, imo nec potuisse, nec ullam rationem id faciendi, ac necessitatem habuisse harum præsentium Literarum Nostrarum testimonio: Præsentibus Rndis in Christo Patribus et Mgficis Stanislao Witwicki Poznan, Albrachto Georgio Donhoff Pramislien Cancellario Regni, Andrea Załuski Kijovien, Nicolao Poplawski Livoniæ Episcopis: Michaele Duce Czartoryski Sendomirien, Ottone Felkierzamb Czerniechoviæ Palatinis, Felice Paris Lublinen, Alexandro Załuski Raven, Martino Chomątowski Zarnovien Castellanis; Stanislao Lubomirski Mareschalco Regni, Scepusien Capitaneo, Benedicto Sapieha Thesaurario M: D: Supremis, ac alijs, compluribus Officialibus Regni et Curiæ, Secretarijsq; Nris In cuius rei fidem &.

Do Wielm: Woiewody Ruskiego d. 10 Augusti.

Z Moskwy iuż to trzeci tydzien żadney nie mamy wiadomości nie bez osobliwego podziwienia. Z Wiednia to ta tylko, że Nayprzewieleb: X: Kardynał Primas przyiął na się poparcie

negotiatiey publiczney przez Vrod: Kawalera Proskiego nie dotarzy, y obiecuie bonum eiuentum respectu Wołoch: względem posiłkow widzi trudnosc ob defectum Woyska, na własną potrzebę, obiecuie Nam pretko expeditią, lubo sam skarzy się na paroxizm piątey Tertianny. Czekamy tedy cum impatientia dalszych ztamtąd wiadomosci, a nie mniey y od samego Vprz: Wey, ktoremu &

+ Respons JKMci P: N: M: na instantią Wdztwa Seymiku Relacyinego Poznań y Kaliskiego, Vrod: Władysławowi Poniwskiemu, y Stefanowi Zdzychowskiemu, Posłom tychże Woiewodztw dany d. 10.

W tych wszytkich trudnosciach, ktore seu belli, seu toga negotia JKMci P: N: M: coroczne Kampanie na pogranicznej strażnicy wystawiaiącemu, abo Seym po Seymie z cięszką zdrowia własnego uymą wystawiaiącemu przynosic zwykły, nie szuka innego celu szczęsliwego Panowania swego, tylko po chwale Bozey, y nieśmiertelney dzieł swoich pamięci rectam Ciuium aestimationem, ata się pospolicie wdzięcznością nazywac zwykła, ktorą gdy Woiewodztwa Wielkopolskie przez Vrod: Posłow swoich illibato prawdziwey życzliwosci swoiey sensu swiadczą, votis suis tribui solatia, Regia przyznawac raczy mente, upewniaiąc, że iako nie zchodziło w zyciu iego Panskim, tak y zchodzic nigdy nie będzie na tym, co meretur immortales gratias et gratitudinem, choćby tez edax liuor legibus gratorum swoich nie przestał przyrzucac appendices. W Constitutiach przeszłego Seymu ieżeli

co

co dissonum, y w ktorychby to pokazowac się miało JKMci P. N. Mtwy. lubo supremus tey Rzeptey ordo nie chce censuram brac przed się, tego coiest opus trium ordinum, to iednak ne Regio virtuti desit testimonio, przyznac musi, że w Urod: Marszałku widział y uważał omnem possibilem applicationem merendi de Rzpca. O ceł zas plus offerentia musi recens exstare publicae Famae testimonium, iako ta materia agitabatur, y iakie w niey zaszły dilatie, ani wątpi JKMci P. N. Mtwy, że sama przezornosc cum optima rectitudine Wielm: Podskarbiego Koronnego złączona, pro integritate Urzędu swego nie opusci exequenda ad utilitatem publicam. ~~pulli~~ zasłużonemu Rycerstwu integram satisfactionem po uchwale Seymowey, żeby aż do przyszłego zatrzymac Seymu, nie widzi JKMci P. N. Mtwy bydz congruum, nie tylko ex ratione Status, że Sancita Seymowe enervantur, zachym idą immensa zawodow pericula, ale też ex ratione necessitatis, aby skutek kampagny nie miał przeszkody w operatiach woiennych z niepłatnosci, y żeby lud ubogi razem nagłymi, zwalaiącymi się ciężarami, velut diluvio non obruatur. O pokoiu nie może bydz nikomu słodsza propositia, iako JKMci P. N. Mtwemu nie tylko że po wielkich pracach, y chwalebnych woiennych okazyach inter triumphales coronas, meretur, kiedykolwiek ramum Oliuae; ale też że hoc sterili bello za dwakrotnym zerwaniem Seymu, za nie porywczą do executiey Seymowey ochotą naywięcey sam de moderamine, subsidio, et cunctis Woyny myśląc y pracuiąc ad dulcedinem iakiegokolwiek spoczynku impellitur. Że iednak

nemo

nemo rupit fati necessitatem consilio, lubo się to wszytko, cokolwiek niosła mens Reipcae, przecież rzeczy dotąd nie są tylko w takowych terminach. Przyiachał tu Poseł Hanski, ofiaruiąc pokoy od Porty za mediatią Principała swego, z samy tylko Krolem Imcią P. W. M. y Rzeptą excluduiąc Colligatow tymi conditiami iż Turcy Kamieniec wrocić gotowi, wyrzuciwszy swoie Meczety, y niektore w Zamkach baszty, co w liście wyrażono, słownie zaś przydał, że Porta może y co więcey uczynić, byle się Rzeczpta aperte z nią bez Colligatow pogodziła. Prętko zaraz potym przyszły propositie kommunikowane od Cesarza Imci Chrześciańskiego, ktore Posłowie Tureccy w Komorynie dotąd zatrzymani chcąc reassumować traktat, Sekretarzowi Cesarza Imci na to posłanemu dyktowali, gdzie pro parte Nostra toż co y tak rok przez Wielm. Woiewodę Pomorskiego circa redditionem Kamienca ofiaruią. Hac opportunitate JKMci P. N. M. przywodząc do skutku naznaczoną z Seymu ablegatią wysłał do Wiednia do Vrod. Kawalera Proskiego spiesznie, aby był reprezentowawszy Cesarzowi Imci, że Nas singulariter do Pokoiu Turcy zapraszaią, mogł cokolwiek è Repca et usu fructuosioris belli otrzymać wyraziwszy, o co była controuersia na Seymie, że iesteśmy impares dalszey woynie. Jeszcze certo non constat co ta Ablegatia pro finali sprawi, to pewna że y Cesarz Imć w responsach swoich przysłanych na propositie Ablegata JKMci fatetur że iest także impar dwiema woynom, y iedney że dwuch życzy się koniecznie pozbyć. W takich tedy circumstantiach mature deliberare należy, iako honeste utiliter, y nie tracąc fadus

perpe

perpetuum defensivum, ktore iest basis ligi S. przyść do traktatow pokoiu, w czym JKMć P.N.M. saluberrimos sensus unius cuiusq pro meliori esse Rzpltey słuchac zawsze gotow.

Za Urod: Podstolem Koronnym instantia do Wielm: Woiewody Ruskiego Hetmana Wiel: Koronnego o wydanie aresztu na Chorągwie y Regimenty in ordine do wypłacenia pożyczonych Summ Moskiewskich, kładzie bydz JKMć P.N.Mtwy inter materias iustitia: y dlatego one instantie wydac rozkazał.

Sol suchedniowa w takiey iest pamięci JKMci P.N.Mtwego, że we wszystkich Kontraktach in primo capite wydawanie oney Contrahentom kładzie. Co że y Urod: Starosta Rzeczycki przeszły Administrator Samborski w Kontrakcie swoim miał, iest plus quam notarium. Czemuby zas per connizientiam w trzyletniey zaborgował się defluitatiey. JKMć wiedzieć nie może, dosc że omnimoda securitati tychże Woiewodztw prospectum, kiedy Szlachcic optime possessionatus musi sprawie, et satisfacere ieżeli co winien.

Ratione Składow Ruskich u Litewskich, czekac będzie JKMć P.N.M. skuteczney od Skarbu informatiey, teraz per absentiam Wielm: Podskarbiego Koron: dla rewiziey Skarbowey w Krakowie odprawioney miec nie może, a Wielm: Podskarbi WXL. praesens contrarium temu sentit, cokolwiek tedy za słuszną informatią ex re Skarbu Koronnego y WXL. będzie, y z większym onych pożytkiem JKMć P.N.M. do tego stosowac się że chce; u mnie bardzo dobrze JKMć P.N.M. czego wszystkim życzyłby, vera à falsis discernere, y dla tego żadne w sercu JKMu nie mogą

operari

operari delatie, dokąd non admittitur, nisi veritas non fucata. Ale nawet się y domyslic nie moze, iakieby to, zkąd y na kogo miały bydz dilatie, ile kiedy nie zwykł scrutari de actibus humanis satur propria recte factorum conscientia. W sprawie Vrod: Adama Narramowskiego JKMci P. N. Mtwy uczynił quod erat iustitiae: Clementia zas iego Panska iawna iest calemu Swiatu tak dalece ze się inter exempla liczyc moze, kiedy we wszytkich zycia swego actiach raczey się na stronę łaskawosci nizeli rigoru wazac posadzony na tym mieyscu, zkąd Vicariam Dei potestatem reprezentuiąc naywięcey swiadczy indulgentissimum Principem. Kiedy iednak inter clementiam et iustitiam nalezy zachowac libram, ale ile w tey sprawie, w ktorey żywa occurrit reflexio, żeby wracaiąc iednym per clementiam, o co proszą, drugim nie przywrocic contra iustitiam, czego cierpiec niemogli. Tenerrimus animus JKMci P. N. Mtwego y delikatne sumnienie nie moze się tak prętko w swoiey explikowac resolutiey, a zatym do dalszey to zostawic raczył deliberatiey: upewniaiąc ze wniesione Woiewodztw zalecenie inter Regia liczy uota, iak naydoskonaley, ile moznosc sumnienia Sprawiedliwosci S: pozwoli ukontentowac.

Zalecenie Vrod: Franciszka Zychlinskiego mile JKMci P. N. Mtwy przyimowac raczy, Panskich swoich przypodaiących się okazyach nie odmawiaiąc respektow.

In reliquo JKMci P. N. Mtwy Regio testimonio optime gesta Prouincia Vrodz Posłow comitari raczy, do fawarow Woiewodztw, a o Panskim swoim upewnia respekcie.

Do Wielm:

Do Wielm: Wdy Nowogrodz: d. 11. Augusti 1690.

W tę nadzieię conferowaliśmy Woiewodztwo Nowogrodzkie Uprz: Wey, żeś miał quadomi, qua foris studere rationibus dobra pospolitego, a z teraz gdy nas dochodzi wiadomość od Urodz: Posłow z Seymiku relationis Wdztwa Nowogrodzkiego do Nas ordinowanych, że Uprz: Wo nie tylko na Urzędzie Grodzkim Nowogrodzkim Personas nexibus innodatas, ktorzy Officium suum exercere dla tych przyczyn nie mogą, powsadzałeś, ale też gdy Nobilitas o to się samo uskarza, nie dopuszczasz quaestibus locum, et ex leges protegis. Coże iest przeciwko słuszności y powadze Urzędu Uprz: Wey, gorąco żądamy, ażebyś stosuiąc się do usilney Civium requisitiey, innych na to mieysce Urzędnikow nie daiąc praeiudicata Grodu in periculum ponaznaczał, przed ktorymby iuramenta recognoscere, y insze akty iuridiczne Szlachta odprawować mogła, alias ieżeliby się to nie stało, musi Nobilitas de medijs saluandae iustitiae et libertatis skutecznie pomyślić. Co że Uprz: Nasza dexteritate sua ułacnisz, y to in conniuentia odwrocisz, dobrego &.

Uniwersał do Woiewodztwa Nowogrodz: pisany u Jmci X. Kanclerza Koron: d. 11. Augusti.

Wszem wobec y każdemu z osobna komu o tym wiedzieć należy, osobliwie iednak Wielmożnym, Urodzonym Senatorom, Dignitarzom, Urzędnikom y całemu Rycerstwu Szlachcie Woiewodztwa Nowogrodz: Uprzeymie y Wiernie Nam miłym Łaskę Naszę Krolewską Wielm: Urodz: Uprzeymie y Wiernie Nam mili.

Donie:

Donieśli Nam Imieniem Vprz: y Wiern: Waszych Vrodzeni
Jan Vnichowski Woyt Nowogrodz: y Alexander Ciołek Komo-
rowski Podczaszy Pinski z Seymiku relationis do Nas ordino-
wani Posłowie, iako Grodu Nowogrodzkiego Officialistowie
zroczywszy się cum pretensis Nuntijs, ktorych na przeszło
skonczonym Seymie Izba Poselska è medio sui tanquam
illegitimè obranych rugowała, maiąc oraz in complicitate
z sobą Vrod: Theodora Obuchowicza, Woiewodzica Smolen:
naprzod Zamek Nowogrodzki mieysce obrad Vprz: y Wiern:
Waszych tumultuaria et violenta manu insederunt, Vrodzo:
Posłow na Seymie sua Prouincia functos do czynienia
relatiey tamże nie dopuscili, owszem ich contemptem, nie
słuszną wexą y konfuzią persecuti sunt, Poborcow trzydzie-
stu szesciu priuata authoritate do wybierania publicznych
podatkow, y Commissarza do distributiey Hybernowey obrali,
Constitutią bez podpisu Pieczętarskiego, y pieczęci WXL: cum
adiecta relatione rei gestæ na Seymie czytać kazali, tak
dalece, że potior pars Nobilitatis zniosszy się z sobą, musieli
w Kosciele Oycow Jezuitow ziazd drugi złożyć, y tam co na-
leżało ex re boni publici zgodnieyszą y słusznieyszą po-
stanowić uchwałę. Więc że ten rozdział nie tylko prawom
y zwyczaiom Oyczystym absolute repugnant, ale też samey
wolnosci y dobru powszechnemu bardzo iest szkodliwy, pra-
uia compassione Nostra super discordibus tego Woiewodz-
twa animis, a życząc ie do lepszego przyprowadzić po-
rządku, miec chcemy po Vprz: y Wier: Waszych, azebyście

na Zamku

na Zamku Nowogrodzkim odprawione consultatie, y posta-
nowienia pro irritis et invalidis, iako My ie teraznieyszym
Uniwersałem Naszym deklaruiemy, mieli, y znali, a tych sze-
snastu Poborcow, y Commissarza na Trybunał Skarbowy, ktorzy
są w Kosciele zgodnie et legitime obrani, pro realibus acceptu-
iąc, onymże podatki Rzeczypey à die 10 Mensis Augusti, Anni
praesentis 1690 wybierac w Woiewodztwie swoim bez żadney
renitentiey pozwalali. A iż Zamku Nowogrodzkiego Officiali-
stowie, iako to Podstarosci, Sędzia Pisarz przez Wielm: Tyzen-
hauza Woiewodę Nowogrodz: na ten Urząd podani, infamiami
y condemnatami są innodati, przez co competenter suum Offi-
cium exercere, ani tez ullos actus Iuridicos administrare, ani
przysiąg attentare nie mogą, tedy ninieyszym Uniwersałem, y
osobliwym listem Naszym gorąco requirimus Wielm: Woiewodę
ażeby remotis infamibus Personis, na ich mieysce libera et suf-
ficientia subiecta destinował, a inquantum to by się nie stało,
zlecamy ex plenitudine potestatis Nostrae Regia Uprz: y Wier: Wm
ażebyście Seymik sobie pro tempore opportuno złożywszy, trzech
Ludzi godnych, y prawa Oyczystego dobrze wiadomych z po-
srzodka siebie na Urząd Grodzki Nowogrodzki obrali, y przed nimi
się tak przysięgli, iako tez y inne akty Iurydyczne odprawowali,
zeby się tak sprawiedliwosci S: et rationibus boni publici za
dosyc stało. Ten zas Uniwersał Nasz zeby tym prędzey wszyst-
kich wiadomosci doszedł, po Grodach, Parafiach &.

Copia

Copia Listu do Trybunału Skarbowego N. XL. za Urod: Unichowskim d. 11. Augusti.

Donieśli Nam Urodzoni Jan Unichowski, Woyt Nowogrodzki, y Alexander Ciołek Komorowski Podczaszy Pinski z Seymiku relationis Wdztwa Nowogrodzkiego do Nas ordinowani Posłowie, iako za szkodliwym in nobilitate Wdztwa Nowogrodzkiego rozdziałem iedna część w Zamku Nowogrodzkim relatiey rei gesta na Seymie słuchaiąc, trzydziestu sześciu Poborcow y Commissarza do distributy Hybernowey: druga w Kościele Oycow Jezuitow tenże akt odprawuiąc przy relatiey legitime obranych Posłow szesnastu Poborcow do wybierania publicznych podatkow, y Urod: Jana Unichowskiego Woyta Nowogrodzkiego na Trybunał Skarbowy Commissarzem obrała, co że iest nietylko praeiudiciosum, Prawom y zwyczaiom Oyczystym, ale też libertati et rationibus powszechnego Dobra nocivum, kiedy discordes Civium sensus bifariam się dzielą, chcąc hunc disordinem in melius redigere, gorąco y usilnie po Uprz: y Wiern: Waszych żądamy, abyście potiorem partem, et legibus Patriis firmatam manu tenere, y tych szesnastu Poborcow co są w Kościele in Conventu legitimo obrani, pro realibus mieć y uznawać chcieli; Urod: Jana Unichowskiego za Commissarza na Trybunał Skarbowy acceptowali, y onemu przy distributie hybernowey Officio Commissoriali fungi dopuścili, ażeby się ta Iniustitia, libertati, y dobro pospolitemu należycie

wygo:

wygodzic mogło. Coze Vprz: y Wier: Wasze dla conseruatiey Praw Oyczystych et pro commodo Reipcae, tudziesz dla łaski Naszey uczynicie, by naymniey niewątpiąc, onymże dobrego.

Vniwersał do Woiewodztwa Nowogrodz: Read.

Wszem w obec. Doniesiono Nam iest przez legatią z Seymiku relationis Wdztwa Nowogrodz: Iż gdy Vrod: Posłowie iudicio Izby Poselskiey approbowani post finitum functionis suae actum na dzien constitutią Seymikowi naznaczonemu, a za innotescentiami swemi według prawa sprawiwszy się pro d. 27 Junij dla czynienia relatiey w Nowogrodku in solitum locum do Zamku Naszego zeszli się. Gdzie odsądzeni actiuitate od Rzeptey Vrod: Posłowie zniosszy się z Grodem tamecznym nie pewnym, przybrawszy do tego Vrodzonych niektorych Obywatelow nie tylko relatiey słuchac niechcieli, y głosu actualnym Vrod: Posłom nie dopuscili, ale tumultum concitarunt, tak dalece, że ab armata manu widząc discrimen zdrowia swoiego musieli się retirowac z niektoremi Vrzednikami Ziemskimi, et cum frequenti Nobilitate, ad locum securiorem do Kościoła Wielebnych Oycow Iezuitow, zgdzie się Seymik ante comitialny in antecessum porządnie odprawił, y tam maiąc przy sobie constitutią zapieczętowaną, y insze do relatiey Instrumenta, actuales Vrod: Posłowie functionis suae rationes pod directią Vrod: Stefana Frąckiewicza Chorążego tegoż Wdztwa Nowogrodzkiego przed Wieleb: y Vrodzo: Obywatelami deposuerunt, et actum relaciynego Seymiku seruatis gradibus należytego porządku odprawili. Na ktorym iż według Constitutiey teraznieyszey za Commissarza Vrod: Jana

Vniecho

Vniechowskiego Woyta Nowogrodz. do Commissiey Woyskowey tudziesz Vrod: Poborcow do wybierania Podatkow Seymem uchwalonych rite et legitime obrano. Tedy my zabiegaiąc, aby przez rozdwoiony Seymik iako w tym Woiewodztwie nie działa się interturbatio, na instantią P.P. Rad Naszych przy Boku Naszym zostaiących, iako tez skłaniaiąc się ad iustitiam ten akt Seymiku relationis w Kosciele Wieleb: Oycow Iezuitow. (ponceważesmy od tegoz Woiewodztwa o to mieli legatią) cum omnibus eius solennitatibus approbuiemy Vrod: Jana Vniechowskiego za Commissarza do Commissiey Woyskowey ex voto et intentione tegoz Woiewodztwa declaramus, takze aby do Vrod: Poborcow z tegoz Seymiku obranych wszyscy Ludzie cuiuscunq Status et conditionis podatek Rzeptey wnosili zadamy. Na co dla lepszey wiary &.

Do Wielm: Wdy Trockiego d. 11. Augusti 1690.

Zebys Vprz: W.a widział, że na instantią iego przy słuszności Poselstwo Nowogrodzkie in desideriis suis należycie expediować zlecilismy; iako to Vprz: Wey z wydanych z Kancellariey Naszey responsow doskonaley patebit. Non restat tedy tylko abys się y sam Vprz: W.a przyłożył, iakoby pomienione Woiewodztwo tak godne y liczne w iak naylepszey zostaiąc zgodzie publicam et propriam tym doskonaley mogło promouere utilitatem. Co zaleciwszy dobrego &.

Ad Mgficum Danckielinum.

Gratissima Nobis ea omnia fuere, quaecunq Sincere Nobis dilectus Referendarius Regni retulit de Sinceritatis Vrae propenso in Nos Domumq Nram Regiam animo. Exoptamus plurimas Nobis exoriri occasiones, quibus Regium Nrum semper memorem

erga

erga eandem contestemur respectum. Eum itaq; uberrime Sin-
ceritati Vrae explicare cupientes, eidem optimam valetudinem &c.

Vniwersał do Woiewodztw y Powiatow ad expostulationem Carow Moskiew: d. 10 Augusti.

Wszem wobec &c. Poniewaz Wielcy Hospodarowie Ich: Car: Wiel:
w hramocie swoiey do Nas d. 17 Junij z Stolice pisaney uskar-
zaią się na niektorych Obywatelow Woiewodztw y Powiatow Koron:
y W. X. L: o wielkie krzywdy, grabieze, y uciemiezenia, niby przez
nich, tamtego Narodu Kupcom z towarami do Panstwa Naszego
przyiezdzaiącym poczynione. Przeto z publiczney pod ten czas
Rady, do tych na ktorych listow na zachodzi skarga, Monitorias
Nasze wydaiemy, aby to wszytko co iest nie należycie zabra-
nego przywrocili, ukrzywdzonych medijs iustis et adaequatis
uspokoili, et in posterum ku nim, y wszytkim in universum
iaknaylepiey zachowali się, sub poenis in volumine legum
contra violatores publicae tranquillitatis expressis, iakoz y po
Vprz: y Wier: Waszych pilno zadamy, y per Senatus consilium
ten Vniwersał Nasz wydaiemy, aby się Vprz: y Wier: Wasze
ile a confinijs Panstwa będący pro sua pactorum Convento-
rum custodia et observantia niedopuszczali ich nikomu
convellere, owszem z pilnoscią tego postrzegali, iakoby się
zadna wolnych y violatores pokoiu S: y publicznego bespie-
czenstwa pany w prawie pospolitym opisane, ktore Vrodzo-
Instigatorom Naszym za doyściem ~~za doyściem~~ skargi w Try-
bunałach Koronnym y W. X. L: surową animadversią sine ullo

Per

Personarum respectu irremissibiliter extendere et vindicare Kazemy. Co aby tym prędzey do wiadomosci wszytkich doyść mogło, Vrzędom Grodzkim, Ziemskim &

Monitoria do Niektorych ex Civibus.

Zaszła Nas Ich Car: Wiel:ma hramota, a wniey na Wiern: Pę Skarga, ktorą nie bez wielkiego podziwienia Naszego odbieramy, kiedy Nas dochodzi wiedziec, iakoby Wiern: Twoia, czterema Kupcom Horoda Berezowa pieniądze z konmi y z wozami pod samą Rzeczycą bez zadney przyczyny pograbić, samych zas na dobrowolney drodze publica securitate obwarowaney zranić kazałes, iako to Wiern: Pey fusius z copiey teyze hramoty, ktorą in annexis pro meliori informatione posyłamy, constabit. Co iezli takiest, iako Nam ten tak Wier: Twoiey nie słuszny, á pactis conuentis przeciwny wystepek bardzo niepodoba, tak, ze z rady publiczney, ktorą umyslnie conuocare kazalismy po Wier: Two: miec chcemy y rozkazuiemy, abys inhaerendo publicae tranquillitati, oraz conseruationi tractatow z Panstwem Moskiewskim zawartych, y zaprzysiezonych, wszytkie pieniądze, konie y wozy, si et inquantum by przez Wier: Pę zabrane y dotąd nieoddane były iniuriatis przywrocił, y onych za zranienie medijs iustis, et adaequatis uspokoic kazał, et in posterum, á tot tantisq; inconuenientijs, ktore vim Pactorum sapiunt, powsciągnął się, uchodząc pen prawnych, tanquam in violatorem publicae

tran:

tranquillitatis y pokoiu S: in volumine legum opisanych, ktorych za doniesieniem od obżałowaney strony namnieyszey Margi kazalibyśmy Urod:u Instigatorowi Naszemu w Trybunale WXL: na Wier: Twoiey iure mediante extendere et vindicare. Czemu że Wier: Two: wcześnie zabiegaiąc, iustitiae et aequitati, ktora reddere unicuique quod suum est każe, condescendere zechcesz, by namniey nie wątpiemy, a oraz dobrego &.

Respons JKMci P:N:M: Posłom Ziemi Drohickiey z Seymiku relationis d. 12 Augusti.

Jezeli tak iest, iakoż nie inaczey bydź musi, że gratitudo iest vinculum ulterioris beneficij, tedy JKMć P:N:M: ingenuè fateri musi, że ta sama, tak rzetelnie, y tak dowodnie Ziemi Drohickiey Synowskiey życzliwości przez Urod: Posłow wyrażona professia, wystarcza do obowiązania dalszych iego Pańskich ku tey Oyczyznie dobroczynności. Jakoż z tym się JKMć P:N:M: świadczy, że dum vita suppetet, nic milszego, y nic wspanialszego w ponowianiu swoim mieć nie chce, nad pomnożenie y conservatią dobra pospolitego. Wzbudzaią w Sercu JKMci P:N:M: wdzięczność osobliwą y te Ziemi Drohickiey expressa, z ktoremi się ku Naiaśn: Krolowey Jeymci P:N:M: y całemu Domowi Krolewskiemu odzywa.

Niemnieyszey ztąd JKMci P:N:M: ukontentowanie, kiedy ta Ziemia veteri et prisco more integrae Reipcae idąc podatki

dutki na Seymie uchwalone in solatium zasłużonego Woy-
ska do skutku przywiodła. Na dalsze zas onychże Omyslenie
gotow będzie JKMci P. N. M. wydac Uniwersał na Seymik
każdego czasu, gdy się o to ktokolwiek odezwie.
Trybunały Koronne decus et praesidium praw Oyczystych
w iakiey u JKMci P. N. M. obseruantiey uel inde constare może
kiedy do nich y sam w interessach zachodzących uelut demissa
Maiestate ma intra gloriam oddawac sprawy, y przez to immo-
lare laudem Tribunalitiae potestati, wątpic zatym nie potrze-
ba ze JKMci P. N. M. powagę Trybunalską zawsze manute-
nebit.
O arędzie czyli Administratiey Składu winnego JKMci P.
N. M. więcey wyrazic niemoże, tylko że miały nastąpic decla-
ratie na Seymie, przez to aby JKMci P. N. M. przezornosc Urzę-
du Podskarbiego Koron: cum laudabili rectitudine złączona, miała
opuscic cokolwiek ad emolumentum Skarbu, y Urzędu iego
należy, ktory y teraz eiusdem obsequij causa iest absens od
Dworu JKMci P. N. M. za ktorego powrotem wniesiona w tey
materiey Instructia Ziemi Drohickiey JKMci P. N. Mtwy re-
prezentowac mu nie omieszka.
Kasztellania Brzescianska na Seymie przeszłym podac pro
uacanti snac chciano, ale JKMci P. N. M. memor semel
collatorum, nie przyimował tego do swoiey distributiwy.
Aza:

A zatym ta sama Panska dobroc y reminiscentia dolores Vrod: Kasztelana Brzescian actu zazywaiącego pomienioney Kasztelaniey lenire moze.
In reliquo Vrod: Posłow JKMci P. N. M: iako sam estimat, &c.

Ad Serm̄um Electorem Brandebur: d. 13 Augu:

Posttitulos. Quam primum intimioris relationis faciendæ per sincere Nobis Dilectum Magnum nuper apud Serm̄tatem Vr̄am Commissarium Stanislaum Szebulla Referendarium Regni nacti sumus occasionem, eandem non sine singulari animi Nostri voluptate audiuimus; ac ubi cognouimus Serm̄tatem Vr̄am præcipuam in Nos Serm̄amq; Domum Nostram affectus teneritudinem profiteri, Veramq; Sinceram, firmam, ac duraturam declarasse propensionem in præsens ac futurum qualibet oblata occasione exhibendam, mutuas animus Noster gestit ferre uices, illudq; reciprocis obtinere Officijs, ne insinuatus pro Serm̄a Posteritate Nostra amor intra sola remaneat uerba. Dum proinde gratam Nos pro intimatis memorato Nostro Referendario Regni explicamus Serm̄tati Vr̄ementem, certi sumus eandem ulteriori suæ magis magisq; intime non defuturam expressioni. Quod reliquum est, prosperrimos Serenitati Vestræ optimæ ualetudinis ac rerum secundarum precamur successus.

Copia

Copia Listu do Trybunału Koron: d. 13.

Wielebni, Urodzoni, Uprzeymie y Wiernie Nam mili. Kiedy sprawa Naiaś: Krolowey Jeymci P. Małżonki Naszey Namilszey, nie tylko iustitiam rei, ale tez prawa zywey obseruantiey de iuribus Uxoreis, y na koniec dekret Seymowy za sobą maiącego iuz to powtornie pod rozumne y sprawiedliwe Uprz: y Wier: Waszych przychodzi rozsądzenie, nie mozemy inaczey rozumieć, tylko ze iako pierwszy termin, tak daleko zciągniony nie był in protelationem Sprawiedliwosci S., tak teraznieyszy nie będzie iuz inszy, tylko skuteczney y zupełney decisiey. Liuor et obtrectatio, ktore to faciles aures przeciwko niewinnosci Naszey znaydowac (zal się Boze) zwykły, nie mogą w tey sprawie exerere morsus, chybaby komu to samo zdac się nie miało, ze ad perfectissimam Sprawiedliwosci S. w tey Oyczyznie lucem szukamy, lumen veritatis, y ze tey rownosci, ktorey gratam seruamus w tey Oyczyznie Naszey memoriam, ex maiestate iustitiam petente czyniemy sacrificium. Trudnosci iezeli iakie w niey ex apicibus iuris zachodzą, wszakze na to Uprz: y Wier: Wasze selecti de tribubus, muniti suprema definitiua, zebyscie gruntowną czynili discernentią, iakoby ani pomienione apices Iura et iustitiam supergradiantur, ani iura disponent a terminis, ale z tego wszytkiego infallibilis eiciatur ueritas, et iustitia, a z niey dispensatia z należytego ukontentowania sitientibus. Nie wątpiemy tedy ze Uprz: y Wier: Wasze ze wszelką na tam tym mieyscu iuris Patrij aequi, ac honesti zasiadaiąc obseruantią zaleconey Sprawie perfectum opus iustitiae et aequitatis ex indicato suo wystawicie. O co gdy Regijs uotis, et nomine u-

berius

berius sollicitabunt Vrod: Referendarz y Krayczy Koronni Commissarze Nasi, Nam nie zostaie, tylko dobrego przy zupełnym powodzeniu Vprz: y Wier: Naszym życzyć od Pana Boga zdrowia.

Do Marszałka Trybunału Koron: Lead.

Dufaiąc nie tylko prudentiae et activitati Vprz: Tey nemini secundae, ale też sprawiedliwości y życzliwości, ktoremi Nam iestes singulariter zalecony, Sprawę Naiaśn: Krolowey Jeymci P: Małżonki Naszey Namilszey, nie chcieliśmy czyiey inszey concreditować directiey, tylko samego Vprz: T:, y iemu samemu za wyświadczoną Sprawiedliwość respektow Naszych chcąc zaciągnąć obowiązek, iakoż y dotąd, lubo się z pierwszych terminow zdarzyć protelata iustitia, persistimus w statecznym umyśle Naszym, pewni będąc że tey tak iawney y oczywistey Sprawy, y samą tylko irreflexią y niepamięcią Naszą zapadłey, lubo dilatus, non ablatus iednak ukontentowania successus, przy teraznieyszym powtornym terminie. Chciey tedy Vprz: T:a tak pomienioney Sprawie zelo iustitiae, et prudenti, qua polles activitate adesse, iaką my na Osobie iego pomienionego interessu ex omni parte sprawiedliwego zupełną funduiemy nadzieię. Cokolwiek zas Vprz: T: oświadczysz za Nami, pro ipsa aequitate prosperioris finalis iudicati, bądź tego pewien, że to złożysz na pamiętnym Sercu Naszym, y da Bog przy podaiących okazyach prętko wypłacaiącym się. Ktorych auide wyglądaiąc, Dobrego Vprz: Twoiey &.

Do Vrod: y Wieleb: Deputatow Trybunału Koron:

Ma się czym w Oyczyznie Naszey Sprawiedliwość Swięta poszczycić, kiedy oney tak wiele deberi fatemur, że y same Maiestaty

posito respectu Naywyższey godności zchylać się pod nię muszą y równey z naylichszym czekać decisiey. Żywym dowodem tego iest Naiaśnieysza Królowa Jeymć P. Małżonka Nasza Namilsza, gdy w sprawie swoiey pełney sprawiedliwości, y ieszcze ex statu paritatis ciągnącey się niegdzie indziey należytego szuka ukontentowania, tylko tam gdzie sublato Personarum discrimine, y naymnieyszy w równi z naywiększymi swoie znayduie ex legibus praesidium, niemoże nikt summae tey Sprawy aequitati succensere, kiedy clarissimum negotium Ustaw Małżeńskich pieszczenie zawsze w prawie Oyczystym zachowanych, oddaie się in lumen et lucem ueritatis Tribunalitiae, aby się tam iako w czystym Krzyształe puritas sprawiedliwego interessu detersa liuoris caligine, który zwykł y naynieuinnieysze decolorare actie, pokazać mogła; Masz zatym Wiern: Twoia, który prudenti et iusto iudicio wiele na tamtym mieyscu możesz, płać przy prawach, prawdzie, y sprawiedliwości, a tym samym przy Nas stanąć, y zaleconą Sprawę skutecznym zupełnym, y ostatnim ukontentować rozsądzeniem. Zostawisz przez to Wiern: Twoia nie tylko w pamięci Naszey, ale całego Naiaśnieyszego Domu Naszego gratam Osoby swoiey recordationem, którey przy wszelakich podaiących się okazyach dochowamy, A teraz dobrego &.

Respons JKMci Posłom Xięstwa Żmudz: na Instructią dany d. 13 Augusti. 1690.

Jako nie bardziey JKMci P. N. M. serca przerażać niemoże, nad niewdzięczność monstrum naturae, który y między

nieme

niememi nie znayduie się zwierzetami; tak è conuerso nie przyiemnieyszego in idem cor nie wchodzi nad wdzięczność Matrem multiplicati beneficij. Z ktorą ze Xięstwa Zmudzkie za ustawiczne JKMci P.N.M.o Koło Oyczyzny, qua domi qua foris piechotowania profundissimo odzywa się affectu y prawdziwą życzliwych Serc swoich ante Dominum fundit ofiarę, a nad to fida pectora, na ktorych JKMć P.N.M. dni panowania Naszego gruntuie intaminatè ofiaruie. Tedy JKMć P.N.M. praecipue haec solatia amoris et gratitudinis Ciuium na tey składać raczy pamięci, w ktorey nie głębszego nie masz, iako meminisse Filialis Ciuium amoris, a oraz Paterni ku Nam affectus. Declaratia Urod. Posłow Xięstwa Zmudzkiego z podpisem onychże Urod.u Marszałkowi oddana, y per reuersales iego odebrana, czemu by się nie zgadzała z darkowaną nie może JKMć P.N.M. mieć w tym u siebie doskonalszey resolutiey, tak iednak rozumie, że w takowych okazyach muszą bydź praeticata exempla, a zatym onym sistendum.

Praeiudicium słowa mniey ostrożnego na differentią Szlachectwa, iakoby miało mieć gradus małości, y wielkości w constitutią wprowadzonego. JKMć raczy computare inter errores Typi, bo snać miało bydź mnieyszey conditiey Szlachta, miasto mnieysza Szlachta, rozumie zatym JKMć P.N.M. że to tak będzie należało

popra-

poprawić, salvo meliori iudicio. Commissia do Xięcia Jmci Brandeburskiego in quantum swoy skutek weźmie. a JKMć będzie mogł iako to należy pro Iure Maiestatico augere Commissarios salva lege, gotow desiderijs Xięstwa Zmudzkiego tribuere Commissarza, ex indigenis tego Xięstwa. Port Angielski byle był należycie ad instar inszych Portow solide et cum securitate wystawiony, nie zdadzą się być dla ta w Constitutiey "pozwolone" przewyższające magnitudinem expensarum; aby to iednak samo w dozorze zostawało, opportunum videtur JKMću remedium naznaczenie do tego Commissarzow, iako z rescriptem swoim clementissime onych naznaczyć raczył, annuendo Xięstwa Zmudzkiego instantiey.

Commissia do Leśnictw per legem naznaczona, in quantum w Xięstwie Zmudzkim przychodzić będzie do skutku, JKMć P. N. M. za naypierwszą requisitią gotow będzie naznaczyć supplendo defectum Podkomorzego Zmudz: Commissarza ex gremio Rycerstwa Zmudz: O wstępie Szlacheckim wolnym do puszcz Królewskich, JKMć P. N. M. życzy pleniorem mieć informationem, nie wiedząc w tey materiey causas et origines rerum, obawia się ne alterutra pars detrimentum aliquod ex praecipitata Commissione patiatur.

Pogłowne Żydowskie ponieważ należy ad praerogativas Skarbu, nie zda się JKMću P. N. M. aby miał sam o nim cokolwiek stanowić. Zelus Xięstwa Zmudzkiego przeciwko tym wszytki.

wszytkim cokolwiek extra consensum publiczney zgody, albo cum praeiudicio weszło w Constitutia JKMci P.N.M. uznawac raczy ze iest chwalebny, iezeli iednak y co irrepit, nie chce JKMci P.N.M. trutinam et iudicium przed się brac.

Za Vrod: Stankiewiczem Ciwoniem Twerskim, Posłem Xięstwa Zmudz: wniesioną instantia, JKMci P.N.M. bardzo mile przyimuie, upewniaiąc ze w podaiących się okazyach memor będzie Clarissimi Civis, ktorego y teraz powracaiącego do Braterskich affektow, Panskim swoim comitari raczy zaleceniem.

Do Vrod: Rezidenta na Stolicę d. 14. Augusti.

Z listow Wier: Two: y z responsow tamtego Dworu mała consolatia in rem całego Chrzescianstwa, kiedy tylko Mołocharnego lasu subsidia wyrazasz, ktore nec hostem vulnerant, nec Colligatos protegunt, iako należy ex vi S: Sociusu. Tu zas na Naszey stronie continuus fragor armorum, y krwawe boie; recentissime bowiem Woyska Tureckie, y Tatarskie z Tekielem wdarszy się w ziemię Siedmigrodzką onę opanowali, Generała Heyzlera z Woyskiem Niemieckim y Telekiego z woyskiem Węgierskim zniesli, sam Teleki zginął, Heyzler w niewolą wzięty, y wiele bardzo Generałow y Pułkownikow Niemieckich zginęło, tylko się Nikaset salwowac mogło, z Ludzi Niemieckich Nasze ztąd augentur pericula, boiuz się nie tylko od Wołoch,

y

y Multan, ale y od Ziemi Siedmigrodzkiey strzec y obawiac po-
trzeba Nieprzyiaciela. Woyska Nasze in tali casu czynią co mo-
gą dla ligi S: y pomocy Colligatow; przeszedszy bowiem Dniestr
idą w kray Wołoski; Kozacy takze Nasi nie proznuią, bo iedni
z Paliem Pułkownikiem aż na Budziak poszli, drudzy Nam
tu wzbora ięzykow przyprowadzili, y tak iako możemy dziwigu-
my y ratuiemy spolne dobro Chrzescianskie. Na Woyska zas
Carow Ichmci musi bydz Dwor Wiedenski bardzo załosny,
rowno z drugimi Colligatami, kiedy chcąc miec przy spolnych
traktatach spolecznosc wszytkich pozytkow, zadnych na
się spolnych nie przyimuią niebespieczenstw, naymniey-
szey nie uczyniwszy krymowi diuersiey, poniewaz tu Han
ze wszytkimi Synami y Woyskami siła dokazuie. Chciey to
tedy Wiern: Twoia in charitate Ligi S: wyrazic, y cokolwiek
skutecznego wyperswadowac in emolumentum Christiani-
tatis, dobrego zatym od Pana Boga &.
P.S. Nisse Wezyr y z Hanem tak potężnie oblegli, ze iuz de-
speruią aby się mogła utrzymac, owszem obawiaią się dal-
szych progressow Nieprzyiacielskich ku Belgradowi, dlatego
tam wczesnie armatę z Wiednia wyprawuią; toz pericu-
lum y o Widyniu, ktorego takze insza partia Turecka
dobywa. O samym Cesarzu Tureckim piszą, ze się zbli-
zyc miał do Zofiey. Xiąże de Baden co miał ustret czynic
progressom Tureckim, obrocony iest z Woyskiem do Siedmi-
grodu przeciwko Tekielemu.

Do Wielm:

Do Wielm: Woiewody Ruskiego d. 24 eiusd.

Pewney przez Kozaka Wielm: Kasztelana Wilen' niechcąc opuszczać Maziey, krotko Vprz: Wey wyrazamy sequentia. Stanęlismy tu dziś trzeci dzien drogą bardzo dżdżystą y co dom mało szarańczy, ktora tak zaleciała prawie aż do podziwienia ludzkiego. Wczorayssza poczta Wiedenska iuż przyniosła confirmatią y o Heyzlerze wziętym, bo dotąd pisano że się salwował do Orsowy: zgadzaią się te wiadomosci prawie we wszytkim z tymi przysłanymi od Vprz: Wey. Na ratunek Ziemi Siedmigrodzkiey dany ordinans Xięciu de Baden aby się tam z Woyskiem przebierał: Nissa tak ciężko oppugnatur, że iuż o wytrzymaniu oney desperuią, y dalszego progressu ku Belgradowi obawiaią się dlatego tam z Wiednia wcześnie armatę wyprawuią. W Sabaudiey Woyska Francuskie zmocniwszy się do dwudziestu tysięcy ludzi miały conflictum victoriosum, bo na pięć tysięcy ludzi miało zginąć Xiążęcych, y choć z częścią dział Francuzowie opanować mieli. Weszli teraz przeszedszy rzekę Po w Prowincią nayobfitszą Salutią nazwaną, y miasto tegoż Imienia caput Prowinciey spalić chcą. Elector Palatinus Rheni mało co choruiąc w Wiedniu fatis cessit. Z Moskwy solite ambages, żadney z tamtąd nie spodziewać się consolatiey, wypisuiemy iednak do Rezidenta Naszego quanta Alligati mole obruantur, kiedy oni iakby

nie

nie należąc do ligi, w nayglębszym siedzą spoczynieniu. Miec należy baczenie na pas od Nas do Siedmigrodu, żeby się zas Tatarowie niechcieli tamtędy wemknąc. Mysmy pisali do Urod: Administratora Skolskiego, aby Tucholskiey Piechoty na pilnowanie pasu tego, zażył, co y samego Uprz: Wey reflexiey pilnie zalecamy, a oraz dobrego &.

Do Wielm: Kasztelana Wileń: d. ead.

List Uprz: Wey przez umyslnego Kozaka bardzo Nam wdzięczny był, bo dosc wyraznie y dokładnie wypisał Nam o intentiach imprezy Woyska Naszego. Miło Nam będzie y daley od Uprz: Wey podobne odbierac communicatie. Nam tu cokolwiek occurrere mogło, wyrazilismy Wielm: Woiewodzie Ruskiemu, ktory bez wątpienia communikowac będzie tego Uprz: Wey wszytkiego. Zalecony uacans podpisalismy, abys widział Uprz: W: że Przyiaciół iego za własnych mamy. Dobrego zatym &.

Do Jas: Wielm: Wdy Wileń: d. 8 Xbris 1690.

List Uprz: Wey d. 2 Xbris pisany, tu Nas wczora doszedł, na ktorego contenta więcey się zadziwic, niżeli skutecznie odpisac może. Wiadomo bowiem iest Uprz: Wey iakosmy na przeszłym Seymie omni possibili studio promowowac życzyli, ażeby była locatia Woyska WXL: ad instar Koronnego naznaczona, czemu się nanie niezgodzono, y kto temu

przyczyna

przyczyna reddat Panu Bogu rationem, zebysmy zas tu teraz sami temu wydołac, y doradzic mogli, na co Stany całey Rzeczypltey pracuiąc zdobyc się nie mogły, sam Vprz: W.a rozsądzisz, ze to iest prawie impossibile, chyba zebys osobliwsze iakies widział sposoby, do tego, ktorych gdys nie wyraził, y Nam na ten czas non occurrunt, nie zostaie nic więcey, tylko profundissime zyczyc, aby ta praca w Massie Woyska, ktorey Nam Vprz: W.a wypisuiesz mogła iakakolwiek in publicum terminari usługą: gdyz iako sami zyczylibysmy iak naywiększe zasłuzonemu Rycerstwu ad excitandos generosos Spiritus prowidowac ukontentowanie, tak aby cała Rzecz pr.ta toz samo iako nayskutecznicy przed się wzięła, votum est nostrum unicum; My ztąd w dalszą na Rus puszczamy się drogę, spodziewaiąc się ieszcze in tractu oney odebrac wiadomość o zkoncludowaney w imprezach woiennych radzie, zkąd dalsza Nasza metiemur residentia, a teraz dobrego S.

Do Wielm: Kasztel: Krakow: z Pilaszkiewic d. eod.

List Vprz: Wey d. 2 Cntis doszedł Nas, bardzo wdzięczni iesteśmy punctualney iego correspondentiey. Contenta od Wielm.o Woiewody Ruskiego Consilij, y woienney imprezy, ieszcze Nas nie doszły, Nasze było to zdanie, iako to y Samemu Vprz: Wey wiadomo, zesmy zyczyli Wołoski Kray opanowac, Powiat iaki przynamniey y drugi od Gor solidè mieysca upatrzywszy, a to dlatego, ze inquantum by znagła pokoy miał nastąpic, zeby się kazdy (ut fit) przy tym został, co kto opanował, nie

wiemy z

wiemyz iaka tam stanęła rada, czekamy cum summa impatientia wiadomosci, a oraz intendimus uota, aby Pan Bog iak nayszczęsliwiey raczył dirigere gressus Nostros. Z Siedmigrodu co Nas doszło, dziscasmy posłali przez umyslnego Wielm: Woiewodzie Ruskiemu, ale y Uprz: Wey annectimus, azeby tym prętsza doysc mogła z ktoregokolwiek listu wiadomosc; Dobrego zatym &c.

Do Urod: Chorążego Brzeskiego z Krasnobrodu d. 11. 7bris 1690.

List Wier: Twoi: tu Nas w drodze doszedł, po odezwaniu się innych o tenże vacans Concurrentow. Więc że ten vacans naypierwey zawisł na affektach Braterskich, Nam nie zostaie, tylko Wiern: Twoi: wyrazić, że iako zasługi y Osobę iego Nam bardzo wdzięczną Regia zawsze complectimur beneuolentia, tak desiderijs iego Panskim Naszym respondere respektem, in partem własnego policzemy ukontentowania; A teraz dobrego &c.

Do Urod: Praskiego d. 13 z Jaworowa.

Wiadomosci te ktore Nam Wiern: Twoia o nieszczęsliwym Generała Heyzlera przypadku oznaymuiesz, iuzesmy mieli y zkądinąd; bardzo załuiemy tak cięszkiey klęski, a nade wszytko wsadzenie na harda Nieprzyiaciela za tym successem: bo nic pewnieyszego, że nie porownanie trudnieyszym uczyni się, do trzektatow Porta, do ktorych iakiey to

plenipo:

plenipotentiey znowu potrzeba, cale domyslic się nie mo-
zemy, bosmy ią byli dali Naywieleb: Imu X: Kardynałowi Ar-
cy Biskupowi, ktory az do tego czasu tam zmieszkawszy, ła-
cno mogł był sine ulteriori sumptu, skonczyc negotium,
o ktory iako sam w Skarbie publicznym trudno, wiesz to sam
Wiern: Twoia bardzo dobrze, a ile kiedy się iuz raz zawiodł
na bardzo daremnych expensach; z ktorey Maziey iuz się
tam nie będzie godziło nikogo wyprawic z plenipotentią, chy-
ba na rzecz bardzo pewną. Co do attendentiey y residentiey
tameczney, ta moze się utrzymac, byle to niewiele kosztowało,
ale y to na mało się przyda, iezeli iako Wier: Twoia piszesz w
Stambule generalny moze zawrzec pokoy; bo choc by naydo-
skonalsze y naybystrzeysze było dla w Wiedniu, to tego nie doy-
zry, co się w Stambule stanie, iezeli fides bona y spolne po-
rozumienie się, iako S: liga potrzebuie, deficiet; Woyska Na-
szeidą do Wołoch, dzdze srogie z wielkimi zimnami na wiel-
kieyim przeszkodzie, tak dalece ze maiąc kilkadziesiąt pro-
mow ledwie się dotąd przez Dniestr mogli przeprawic; restabit
z naywiększą trudnoscią superare Prut, gdzie naymnieysze-
go statku nie masz, a ile iezli takie potrzymaią słoty. Accedit
niesłychana nigdy Woyskom Naszym y od szaranczy przeszko-
da, iako Nam ztamtąd piszą, ze nie masz gdzie konia napasc.
Do Naywieleb: Imu X: Kardynała nic nie piszemy, bo tak
kładziemy ze go iuz list ten Nasz nie zastanie, a zatym na sa-
mego się Wiern: Two: we wszytkim spuszczamy dobrego

Do

Do Jasnie Wielm: Woiewody Wilen, d. 11. 7bris.

Dochodzi Nas tu w tey drodze wiedzieć res non contemnendas, iakoby Baranowski Rotmistrz Tatarski z dokumentow przez Corkę iego wydanych, miał pessimè in Rep^ca argui fidei. Co ieżeliby się tak znaydować miało, zleciliśmy aby z dokładem Vprz: Wey pomieniony Człowiek mogł być wzięty iako nayostrożniey ad dandas rationes, z tego usprawiedliwienia się. Chciey zatym Vprz: W: pro munere suo iako Żołnierzowi actualnemu adhibere, cokolwiek będzie należało. Co pilnie zaleciwszy, dobrego &.

Do Wielm: Wdy Trockiego d. ead.

Iako horremus ad casum, ktory Nam Vprz: W: donosisz, tak wyrażoney iego życzliwości nie możemy inaczey przyimować, tylko wdzięcznym respektem. Coby zas z tym czynić y iakie gradus zachować w tey tu drodze, non ex facili occurrunt media. Tak iednak iako się Vprz: Wey zdało, posyłamy list do Wielm: Wdy Połockiego, a nadto ieszcze przydaiemy, y do Jasnie Wielm: Woiewody Wilenskiego spuszczaiąc się na doskonały Vprz: Wey w tym rozum, ktoremu &.

Do Wielm: Wdy Połockiego d. ead.

Donosi tu Nam Wielm: Woiewoda Trocki, iakoby po Rotmistrzu Baranowskim fadifragi obsequij et fidei ku Rzeczypltey pokazować się miały dokumenta, Co że periculosum iest puszczać mimo się Vprz: Two: zalecić hoc onus instantanee

stantanee zdało się żebyś zniosszy się z pomienionym Wo-
iewodą Trockim, co się nayskutecznieyszego będzie zdało
Trybunalską dopomogł powagą, dobrego zatym &.

Do Urod: Pruskiego d. 13 7bris.

Lubośmy na żaden Wier: Two: list nie odpisowali, wdzięczni
śmy iednak byli zawsze iego do Nas punctualney correspon-
dentiey. To coś sekretnie na przestrogę Naszę pocztą pisał,
ieżeli się odkryć, szczegulnemu przypisać należy frasunko-
wi, naymniey się iednak Wier: Two: nie turbuy, bądź pe-
wien, że się to nie obroci w naymnieyszą Fortuny iego prze-
szkodę, do ktorey my zupełnym przy wszelkich podanych
okaziach dopomożemy, respektem, ktorey mu y teraz ofia-
ruiąc, dobrego od Pana Boga &.

Do Urod: Żerowskiego od Krolow: Jeymci.

Dochodziły Nas zawsze Uprz: Two: listy, tak, iako y tera-
znieyszey poczty, dla zdrowia Naszego odpisować My
nie mogli, składaliśmy iednak na pamiętnym, y wdzięczny
Naszym Sercu: Nadzieia w Bogu, że iako to, w czym Uprz:
Two: nie porownana świadczysz applicatia do pożąda-
nego przydzie skutku, tak My będziem mieli takie
okazie, ktoreby Nasz wzaiemny ku Osobie iego, y całemu
Domowi otworzyć mogły respekt, z ktorym się na wszelkie
podaiące ofiaruiąc okazie, dobrego od Pana Boga &.

Do

Do Wielm: Wdziney Brzeskiey od Krolow: Jeymci.

Przypada z Dekretu Trybunalskiego executia w dobrach Rowy pod prawa Nasze należących, a teraz w possessiey Uprz: Two: zostaiących; lubo tedy Prawa Nasze tak się iawne dekretem Seymowym y Trybunalskim osądzone, że nie należało by Nam tylko odebrać pomienione dobra, nie zapatruiąc się na żadne possessie iuż po Naszych prawach z wielką y nie małą onych krzywdą wprowadzone: Że iednak chcemy Uprz: Wey wszelkich Naszych dotrzymać respektow, posyłamy zaraz gotowe pieniądze na zniesienie Prawa Uprz: Wey, pewni będąc że Uprz: W.a tak życzliwym ku Nam zechcesz certować affektem, iako My nad powinność zaraz gotowiznę odsyłamy, ktorey ieżelibyś Uprz: W.a przyiąć nie chciała, nie przy Nas wina zostanie, ieżeli executia to uczyni, co powinna wedle Praw Naszych y rigoru Seymowego dekretu, a teraz Trybunalskiego; będzie iednak Uprz: W.a pewna, że z Naszey strony naymnieyszey iey krzywdy nie życzemy, iakoż y bydź nie może, gdy iey własną odsyłamy iściznę, lubo by nie do Nas, ale do ewictora należało. Dobrego zatym &.

Do Wielm: Podskarbiny Koron: d. 6 Xbris od Krolow.

Ponieważ krom dawnieyszego dekretu Seymowego świeże tam nastąpiły w Trybunale z Urod: Koniecpolskim, Starostą Sieradzkim o dobra prawom Naszym podległe, między ktorymi Tarnopol y Tarnow w possessiey na ten czas Uprz: Two:

liczą

liczą się: tedy sam Pan Bog podaie sposob Vprz: Wey do uiszczenia się w summach Nam winnych, chcemy bowiem przy executiey ktora idzie na odebranie Tarnopola ten dług Nasz za summy, ktore tam Vprz: Wey dzyli Potomstwu należą compensowac, y tak bez wszelkiey krzywdy oney pomienione odebrac dobra, lubobysmy mogli to uczynic bez wszelkiey compensatiey, zostawiwszy drogę Vprz: Wey tak, iako należy do Victora, ale że nie życzemy sobie tylko należytym ku Vprz: Wey uwodząc się respektem, dla czego y tey wniesc chcemy, to co należy przez compensatią, y swoie prawo windikowac; Coże Vprz: W. wzaiemnie przyimiesz ku Nam życzliwością, nic nie wątpiąc, dobrego &.

Do Vrod: Podstarosciego Krakowskiego.

Bardzo wsprawiedliwym, y iawnym interessie Naiasn: Krolowey Jeymci P. Małżonki Naszey Namił: nastąpił dekret Trybunalski z executią do Dobr Vrod: Koniecpolskiego Starosty Sieradzkiego, ex capite niegdy Jasnie Wielm: Koniecpolskiego Kasztellana Krakow: pochodzących, że się tedy nie posle dnia portia znayduie tam, gdzie Wier: Twoia brachy Wm Regalis officium geris, usilnie żądamy, aby bez wszelkiey zwłoki na requisitią tego ktory tam zesłany ziedzie executią z podaniem dobr skutecznie odprawił. Cokolwiek w tym Wier: Twoia pokażesz życzliwosci ku Nam, y przychylney usługi, bądź pewien, że złożysz na pamiętnym Naszym respekcie w podaiących się okaziach, ktory mu ofiaruiąc, dobrego &.

Do Urod: Podskarbiego Nadwor: Koron:

Swiezy teraz w Trybunale dekret, krom dawnych Seymowych y Trybunalskich o dobra Naiasn: Krolowey Jeymci Pani Małżonki Naszey Namilszey z domu Zamoyskich należy. Więc że niektore iako to Rowne pod iurisdictią twoią zostaie. pilnie y gorąco zalecamy, abyś Grod swoy ostrzegł, żeby za naypierwszym odezwaniem się tego, kogo tam w tych dniach instantanee zeslemy, bez wszelkiey zwłoki zieżdżał, y tak się sprawił, iako sama słuszność wedle dawnych tam informatiy potrzebować, y wyciągać będzie, a możnali y sam iako brachium Nostrum na tę executią ziachać możesz, co oddawszy probatę iego fidei et dexteritati; dobrego &.

Do Trybunału Koron: d. 12 Xbris. z Szczebrze:

Lubo wszytkim w Sierocie twoie zostaiącym winniśmy ex onere Regiae tutelae dawać assistentią y pomoc, maiori iednak nexu tym, do ktorych Nas osobliwsza pociąga powinność; dlatego za Wielmożną Danielowiczową Woiewodzina Podolską tym goręcszą do Uprz. y Wier. Waszych we wszytkich iey Sprawach wnosiemy instantią, im więcey w Stanie swoim osierociałym maiąc trudności, Naszych potrzebuie respektow. Chcieyciez tedy Uprz: y Wier: Wasze tyle pomienioney osobie y iey interessom fauere, ile iustitia, summa aequitas, y samo wyciąga sieroctwo; przyimiemy to za rzecz nietylko wdzięczną, ale też pro Nobis praestitam: dobrego &.

Do Wiele:

Do Wieleb: Prezidenta Trybunału Koron:
od Krolowey Jeymci d. 15 7bris z Jaworowa.

Jakosmy się cieszyli, y cieszemy z Prezidentialney Uprz: Two:
na Trybunał następuiący godności, tak niemnieysze uotum
Nasze iest, aby tamże Marszałkowska electia takiego Uprz: Two:
podała Collegę, ktoryby sprawiedliwość S. nad wszytko poważa:
iąc, rowney mogł bydź z Uprz: Twoią Ku Nam, y Naiaśnieyszemu
Domowi Naszemu życzliwości, a przynamniey iego
przykładney, y nieporuszoney nigdy w usługach Naszych state:
czności dał się prowadzić torem; Do czego że nie tylko grunto:
wne czynią zalecenia naypodobnieyszego Wielm: Kasztelana
Rawskiego, ale też własna iego ze wszelkich zacnych
przymiotow godność, y nie wątpliwa Ku Nam życzliwość,
świadczy, y wydaie. tego a nie inszego życzemy widzieć za Dire:
ctora, a Collegę Uprz: Wey, pewni będąc, że y Naszey, y po:
wszechney rowny będzie expectatiey. Z czym gdy się Uprz:
Twoiey bespiecznie zwierzamy, y do niego należeć będzie, abyś
tak rzeczy disponował, iakoś nigdy nie umiał woli Naszey za:
wodzić. A my to przyimiemy za rzecz, ktora osobliwymi Na:
szymi przy okazyach respektami nagradzać się będzie po:
winna, ktorych miłe wyglądaiąc dobrego &.

Ad Nuntium Apostolicū d. 21. 7bris.

Binas literas Gratt. Vrae utrasq; d. 14 Cntis exaratas
accepi:

accepimus. Zelus circa promouendas armorum Nostrorum progressus, quem Gratt. Vra exprimit, eo magis Nobis placet, quo connaturalior est Nostris met intentionibus, proprijs. Non solum enim omni opera et studio in id incubimus, ut Exercitus Nostri omnimoda, quanta poterant celeritate superato fluuio Tyra ob continuas pluuias ultra modum exundante, in hostilibus consisterent limitibus: Sed etiam, quo plus ultra progredi et occupationem partium Moldauiae efficaciter attentare possint, propriam non dubitauimus impertiri summam, postquam Vnbilis Apostolicus Commissarius difficilem se in exhibendo neruo ad praegnantem hanc necessitatem remonstrauerat. Iam per Dei gratiam hucusq copias Nostras nonnullas Soczauiam praecipuum Moldauiae locum penetrasse minime dubitamus, Praesidioq sufficienti eundem muniuisse, prout et caetera contigua loca simili muniendi praesidio, omneq illud agendi, quidquid tempus ac possibilitas permiserit, firma ac solida uoluntas est. Porro quantum spectat Vnbilem Malachowski, Episcopum Ritus Graeci Vniti, in eo negotio fusius respondendum commisimus Vnbili Vota. Quod reliquum est, Gratt. Vram optime valere ex animo cupimus.

Do Jas: Wiel: Nasztell: Krakow: d. 21. Xbris.

Wziąwszy z Obozu wiadomość, żeś Vprz: Wo. do Stanisławowa powrocił, przypisuiemy y to rationibus zdrowia

wia Vprz: Wey, ktore abys miał curę, y sami wielce żądamy. Nie chcemy iednak y tam Vprz: Wey mieć extra scientiam rerum, posyłamy per copiam, iako Naywieleb: Jmć X. Kardynał Primas swoię w Wiedniu respektem wołoch y innych publicznych interessow, skonczył negotiatią. Przydaiemy y postscript z listu Vrod: Romaniniego o wziętey koronie w Siedmigrodzie. A dla tym doskonalszey informatiey łączemy y copią listu od Wielm: Woiewody Ruskiego o rzeczach Naszych pisaną, z ktorey gdy się Vprz: W: ubenius informować będzie, Nam nie zostaie, tylko mu życzyć iak naylepszego od Pana Boga zdrowia.

Do Vrod: Podkomorzego Lubel: d. 21. Xbris.

Nie bez podziwienia Naszego bydz musi, acerrima przeciwko Skarbowi Naszemu Solnemu, Vrod: Gałęzowskiego, Pisarza Grodzkiego Lubel: imieniem całego Woiewodztwa instigatio. Ta bowię actia in damnum Skarbu Naszego zda się sobie więcey pozwalać, niżeli niesie consensus wszystkich Woiewodztw: Więcey bowiem mieć chce nad inne Woiewodztwa y Ziemie velut excedendo aequalitatem; ale to iest extra Nos, to do Nas należy, żebysmy expensas Skarbu na Sol Suchedniową, y speciem oney z tych Gor, ktore mogą sufficere, utrzymali. Usilnie tedy y gorąco Wiern: Two: zalecamy, abys pomienionemu Actorowi chciał skutecznie repraesentare, iakoby Vrod: Administratorow Naszych nie potrzebną actia do szkody nie przywodzili, ponieważ ad impossibilia nemo tenetur. Dosc że

bez

bez wszelkiego zatrzymania dochodzi zawsze na pomienione Woiewodztwo należyta sol za Panowania Naszego, lubo przed tym nie raz była zatrzymana. Co iterum atq; iterum Wier: Two: zaleciwszy, dobrego &.

Do Urod: Podskarbiego Nadw: Koronnego z Wysocka d 26 7bris 1690.

Jako tego bardzo wdzięczni iesteśmy, żeś Uprz: Twoia Grod swoy na executią Kowienską sprowadził, tak nie co o tym się alterować musiemy, gdy Nas dochodzi wiedzieć, iakoby tenże Grod indictiey przyimować nie chciał Obywatelow Zamoyskich, sprawiedliwości y satisfactiey swoiey szukaiących. Czego ze Sumnienia Naszego teneritudo znieść nie może, abyśmy na Ludzi zniszczonych, y niemogących docisnąć się do S: Sprawiedliwości, mieli przez szpary patrzeć. Usilnie y gorąco zalecamy, abyś pomienioną indictią przy akcie executiey Naszey należycie y iak nayskutecznie connotować zlecił. Czego pewni będąc, dobrego &.

Do Wieleb: Prezidenta Trybunału Lubel: od Krolowey Jeymci z Wysocka d 28 7bris 1690.

Doniesła się tu iuż była taż, ktorą z Uprz: Two: listu odbieramy wiadomość, ale płonna y żadnego nie maiąca fundamentu; z czego się wielce cieszemy, bo tak poczciwy y wielkich ku Nam y Naiaśn: Domowi Naszemu pełen życzliwości,

wości Prałat godzien, iak naydłuższego życia, gdyby iednak było co podobnego, pewnie byśmy Uprz: Two: nie przepomnieli, maiąc dobrze zalecone nietylko godne iego w Kościele Bożym przymioty, ale też osobliwą do usług Naszych żarliwość iakoż możesz się Uprz: Twoia przy podaiących się okazyach żywą Naszą upewnić pamięcią. Dobrego zatym &.

Do Wielm: Woiewody Ruskiego d. 1. 8bris.

Natrzy listy Uprz: Wey d. 18. 28. et 25. 7bris nie przyszło Nam distinctim, iakośmy zwykli odpisać, dla słabości zdrowia Naszego, ktorą causauerat indispositio żołądka. Expeditią Sochawską intimis prosequimur votis, aby się tam tak skutecznie y warownie ufundować mogła iako szczęśliwie tam z łaski Bożey stanęła: względem Gwardiey Naszey na zimowla do Tuchli, żadney cathegorice nie możemy dać resolutiey, bo się w tym trzeba dołożyć Xiężny Jeymci Siostry Naszey Namilszey. Widyn y Nissa wzięta, żal się Boże że Nieprzyiaciela wsadza na hardą, alesmy o tym ieszcze z Wiednia nie mieli wiadomości. O powrocie Urod: Chorążego Bracławskiego y o obrotach Bek Murzy, czekać będziemy cum impatientia wiadomości. A teraz dobrego &.

Do Wielm: Kasztel: Wileń: d. ead.

List Uprz: Wey d. 24. 7bris bardzośmy wdzięcznie przyięli, bo Nas informował, czegośmy się z inszych listow nie zupełnie doczytali, pewni iesteśmy że y daley ustawać nie będziesz, gdyż to mile przyimować będziemy. A teraz dobrego &.

Expeditio

Expeditio Romam proficiscenti Vnbili Ioanni Kostecki Abbati Andreouiensi Pleniponti ad negotium Summarum Neapolitanarum.

Instructio S: R: Mtis eidem d. 3 8bris.

Quam primum S: R: Mti Dno Nro Clem: compertum fuit Vnbilem Ioannem Kostecki, Abbatem Andreouien negotij Summarum Neapolitanarum non modo notitiam habere, sed etiam ultro eiusdem negotij vindicationem et promotionem ex solo in publicum amore proprio sumptu omni decenti apparatu in se assumere, minimè dubitauit, quin pensata hac prædicti Vnbilis Abbatis promptitudine, reseruataq Regijs respectibus referenda, totum hocce negotium ipsius diligenti curæ, prudentiæ, et dexteritati committeret.

Igitur Vnbilis Abbas suscepto in se Internuntij Nostri siue Plenipotentis ad dictum negotium charactere extractis ex archiuo Manasterij sui, quæcunq reperiri poterunt ad id munus documentis festinabit quantocijus Romam; vbi exhibitis Illustrmo et Reuermo Dno Cardinali Barberino Protectori Rni Nri Literis S. R. Mtis D. N. Clem: expositoq suo charactere, petet omni meliori modo à sua Illustritate in gradibus vindicationis dictarum Summarum instrui, informari, ac dirigi munimentisq necessarijs provideri. Hæc enim tanquam apud Protectorem Rni Nri sufficienter conquisita reperiuntur.

Taliter instructus, ac prouisus rationibus ac documentis

a sua

à sua Illustritate proficiscetur Neapolim, seu quo negotium postulauerit, illud ad debitum finem soluendarum Summarum de plano et integro promoturus ac deducturus. Quotsi ad compositionem extra strepitum Iuris, gradus aliqui, seu Summarum certarum quantitas exsoluenda proposita fuerit, non prius ea acceptare, statuere, ac determinare poterit, donec sufficientem Nobis informationem transmiserit, resolutionemq à Nobis acceperit.

Cum omnibus remedijs Iuridicis et extra Iuridicis. hocce negotium iustum ac legitimum pro S. R. Mtate ac Regno Poloniæ lucrandi ac obtinendi curabit, ac pro finali fidelitate ipsius diligentiæ ac dexteritati integrum committitur opus, certus operæ suæ nauatæ apud Sram R. Mtem ac Rempcam rectæ atq gratæ existimationis.

Plenipotentia Eidem.

Postquam tot interlapsi temporis spatijs Summarum Neapolitanarum, Nobis ac Regno Nro debitarum solutio nullo iusto impedimento detineatur, tanti amplius impatientes dispendij, iustitiamq aliquando ac omnimodam satisfactionem referre cupientes, commisimus hocce negotium Vnbili Ioanni Kostecki Abbati Andreouiensi Nro ad idem negotium Internuntio, seu Plenipotenti tam Romæ ac in Regno Neapolitano, quàm etiam apud Suam Maiestatem Catholicam Nomine Nro, plenaria facultate promouendi, vindicandi urgendi ac determinandi, Summas leuandi, deleuatis quietandi, omneq illud.

illud quidquid bonos legitimos ac fideles concernit Plenipotentes peragendi iuxta Instructionem Nram. Quidquid uero per ipsum gestum actumue fuerit in eo negotio, Nos pro rato et grato suscepturi sumus. In cuius rei fidem &c.

Ad Illmum Proregem Neapolitanum.

Confisi Iuri aequo ac legitimo, quod Nobis Regnoq Nostro ad Summas de Regno Neapolitano perciendas leuandasq concernit, certiq universalis iustitiae, quae unicuiq quod suum est tribuere iubet, minimè dubitamus, quin Inter Nuntius Noster siue Plenipotens eo nomine apud Illtem Vram compariturus Vnbilis Ioannes Kostecki Abbas Andreouiensis gratus acceptusq sit. Cum enim non modo de aequabili, ac iusto, sed etiam erga Nos plurimum propenso Mtatis Catholicae animo, optimè persuasi simus, par est, ut de Illtis quoq Vra in Nos iustitiamq ipsam studio ac affectu idem sentire, ac certo Nobis polliceri liceat. Fauebit itaq Illtas Vra huic Nro ad se Internuntio siue Plenipotenti tum beneuola ac facili admissione, tum singulari ad perficiendum negotium fauoris sui exhibitione; tantum, quantum ipsa debita Nobis iustitia ac aequitas exigit, Praestita seu Nro respectui, seu Iuris vinculis referre Regiae beneuolentiae et gratiae documentis Illti Vrae nunquam intermittemus. Interim eandem intra prosperos rerum successus optimè valere cupimus.

Ad Illmum Cardinalem Barberinum.

Negotium Nrum respectu Summarum Neapolitanarum.

narum iustissimum, prout id Illti Vrae optimè constat, volentes aliquando ad perfectum deducere finem, singularem ad id muneris InterNuntium seu Plenipotentem Nrum designauimus Vnbilem Ioannem Kostecki Abbatem Andreouiensem. Cum verò hocce negotium Protectoriali Illtis Vrae curâ ac assistentia solidè iam promotum, ac in plano Iuris aequi constitutum sit, rationesq documenta, ac integer rei Status in manu Illtis Vrae diligentissimè congesta reperiantur. Hunc ipsum Plenipotentem Nrum totaliter ac plenarie ad Instructionem Illtis Vrae remittendum censuimus, enixè cupientes, ut ipsum pro sua incomparabili prudentia, ac eximia negotij istius scientia instruere, informare, ac eò dirigere velit, quo ipsi optimè visum fuerit, ac ubi negotium idem finaliter terminari possit. Cedet hoc totum in testimonium nemini secundae protectionis Illtis Vrae erga Regnum Nostrum, quam gratissimis animis pensandam fore prout certò spondemus, ita ipsimet omni Nro respectu prosequemur. Interim Illti Vrae optimos rerum successus ac longaeuam precamur ualetudinem.

Do Wieleb: Opata Andrzeioskiego.

Podoba się Nam Wiern: Twoi ta która właśnie ex mente fundationum Opatom należy professia, że się sam ultro do publiczney w windikowaniu Sum Neapolitanskich odzywasz przysługi. Nie tylko tedy praeclaris tego desiderijs posyłaiąc na to zupełną expeditią annuimus, ale też

dla.

dla zachęcenia dalszey iego do usług Oyczystych ochoty, to co ad firmitudinem Opactwa iego z łaski Naszey desiderari mogło, podpisaliśmy; pewni będąc, że się na tey swoiey functiey tak sprawić zechcesz, iakobyś na dalsze Nasze, y całey Rzeczypltey zarabiał respekty, z ktorymi się oświadczaiąc, dobrego &c.

Przytym Literæ passus.

Do Vrod: Starosty Sieradz: od Krolowey Jeymci &c.

Nikomu więcey nie może bydź wiadoma, iako samemu Wier: Wey zupełnie y skutecznie Antecessorom Domowi iego swiadczona Nasza propensia, y prawdziwy affekt, gdy się ieno wpatrzyć zechcesz we wszytkie przeszłe rzeczy. Wchodzić z Wier: Waszą w prawie nigdyśmy nie myśleli, a dopieroż nie mieliśmy w tym gustu, gdyby Nas należyta powinność więcia się za krzywdę własną wyniszczonych y prawie z gruntu zniesionych praw Naszych Dekretem Seymowym przysądzonych do tego poniewolnie nie przymusiła. Nie rozumiemy iednak aby to cokolwiek Wier: Wey szkodzić mogło, co na samę spuszczamy sprawiedliwość, ponieważ ta wszytkich kontentować powinna. O wzdaniu Trybunalskim, żeby się tak pozno Wier: Wa dowiedzieć miał, nie czyni zupełnego creditu, tak wcześnie sprawiony zaiazd Dobr Kowieńskich dla zrażenia executiey Naszey. Jakoż kolwiek iest, bądź Vprz: Wa pewien, że ile będzie bydź mogło, uczyniemy dosyć żądaniu Wier: Wey że się każemy zatrzymać z terminem sprawy do powrotu Wier: Wey, ktory

być.

być może bardzo prętki y łacny, ponieważ własna iego wola
ieżeli ieszcze nie uniknienie terminow prawnych, a nie za=
dna gwałtowna na teraznieyszey kampaniey trzyma powin=
ność. Oświadczenie się zaś Wier: Wey z osobliwą ku Nam y
Naiaśnieyszemu Domowi Naszemu życzliwością tak mile
y tak wdzięcznym przyimuiemy respektem, że cokolwiek
w skutku samym odbierzemy, nie będzie tey Maziey, kto=
rey byśmy nie mieli wzaiemnie wdzięczną Naszą nad gra=
dzać pamięcią, z ktorą się y teraz odzywaiąc, dobrego Wier:
Wey od Pana Boga &. Dan w Wysocku d. 3 8bris.

Do tegoż od Krola Jmci.

List Wier: Wey d. 19 7bris pierwszy Nas doszedł, bośmy
inszego przed tym nie mieli, o ktorym wspominasz. O re=
spekcie Naszym ku sobie nie możesz Wier: Wa nie pe=
wnieyszego ztąd metiri, że się Naiaśnieysza Krolowa
Jeymć Pani Małżonka Nasza Namil: cum læsa Iurium
suorum indemnitate tam obroniła, zkąd nie może wynikać,
tylko sprawiedliwość, ani też to może trahi ad iniuriam, że
ex cruda citatione miałeś Wier: Wa w Trybunale compa=
rere, bo te in Iure y w Trybunale iść zwykły, y tylko to
samych Commissiy prawo Cancellariom Naszym wydawać
zabroniło, ex cruda radice. Możesz Wier: Wa być z arcy
pewien, że Naiaśn: Krolowa Jeymć, P. Małżonka Nasza
Namil: non intendit więcey, tylko się cieszyć swoim, y
prawa swoie w należytym widzieć bespieczeństwie,
z ktorego.

z ktorego iniuriaso quodam casu zepchnęły były, co y sam pro aequitate chciey przyiąć, a Naszego bądź pewien respektu, z ktorym się oświadczaiąc, dobrego &.

Do Wielm: Wdy Ruskiego d 4. 8bris.

Iuż y z Wiednia przyszła wczorayszego dnia wiadomość, że Widyn y Nissa wzięta, a co considerandum, że tak dawno nad wszelkie rozumienie Nasze cessit Nieprzyiacielowi: Jeżeli tedy Wezyr ex rationibus belli ku Belgradowi nie obrocił, pewnie że chce kray swoy odzywić, ku Waradynowi, zkąd iaka vicinitas Satmara, Tokaia Ungwaru, Mukacza, łacno Vprz: Wo: uważyć możesz. Z cudzoziemskich wiadomości nie masz nic osobliwego, krom że Woyska Francuskie za skupieniem się Colligatorow ku Rhenowi odemknąć się miały. Jeżeliby co nowego miało interuenire, będziemy kommunikować niemieszkanie Vprz: Wey. A teraz &.

Do Imci X: Kardynała Radzieiowskiego.

Z powrotu Przesw: Wey tym się więcey cieszemy, im pluribus na ozdobę Oyczystą congestis decoribus w Osobie swoiey pożądaną ~~swoie~~ przywracasz przytomność. Niech dobroć Boska longitudine dierum na dalszą Oyczystą usługę, y Naszę pociechę zdrowie Przesw: Wey opatruie. To co Nam proponować raczysz, bardzo mile, y wdzięcznie przyimuiemy, y ieżeli do tego przyidzie, pewnie nie kogo inszego tylko Przesw: Wę hoc munus spectabit, ktoremu rozum

doskon:

doskonałosc, y wszytkie godne, przymioty nie mogłyby tylko
z osobliwym honorem Naszym, a całego Chrzescianstwa po-
zytkiem in illa publica pokazac się specula, nie zostaie tyl-
ko abys Przesw: W.a to co sam proponere et probare intendis,
tam gdzie należy skutecznymi drogami ad exitum prowa-
dzic nie omieszkał. Iczesmy y My per tertias Personas
do Rzymu intimationes eiusdem negotij doniesc nie opu-
scili: ale te tam sposoby naywięcey Samemu Przesw: Wey
iako patere, tak y nakierowane ex voto bydz mogą Szczę-
sliwego, zatym powodzenia, przy dobrym od Pana Boga Prze-
sw: Wey zyczemy zdrowia.

Do Urod.o Proskiego d. 5 8bris.

Trzy listy Wier: Two: dwa pod iedną datą d. 26 a trzeci 25.
8bris razem Nas doszły. Niemozesz się tym alterowac,
zeby kto listy iego do Nas zatrzymował, bo dochodzą zawsze,
tylkoby się applikowac potrzeba, zeby iak naydokładniey
y nayrzetelniey o wszytkich tam wywiaduiąc się rzeczach
wypisowac. Dłuższa tam Wier: Two: residentia cale się Nam nie
zda, nie tylko dla kosztu, ale tez y ob defectum słuszney potrze-
by. ale kiedy się tak zda Ministris tamtego Dworu, libentes
y na to pozwalamy, zebysmy pokazali, iz się uniformiter we
wszytkim stosowac chcemy. Na tę tedy dalszą Wier: Two: sub-
sistentią lubo tu przytomnego Senatu niemamy, in spem ra-
tihabitionis zlecilismy Skarbowi Koronnemu wydac talerow

twardych ⁊ "ana przyszła poszta pleni potentia wygotowac zlecilismy" Jasnie Wielm: Xięcia de Salm affekt, o ktorym Nam na-
mieniasz, tyle w sercu Naszym operatur, że się znamy do wszelkich
ku pomienioney Osobie respektow. Partia Woyska Naszego So-
czawę opanowała, y Praesidium gruntownie tam osadziła, Woy-
sko zas nie mogąc daley pod Bukowiną subsistere, dla spasio-
nych traw, a wprzod ieszcze przez szarancza zepsowanych
osobliwie dawiaiąc się, aby Dniestr iesiennymi dzdzami, y
niepogodą wzdęty nie przyniosł impossibilitatem przeyscia,
ruszyc się miało ku Wasilowu na Granicy Wołoskiey nad
Dniestrem. Curier tu stanął iuz od kilku dni z Wiednia,
ale że ieszcze nie masz Urod: Szymonskiego Residenta
wiedziec niemożemy contenta przysłaney expeditiey.
Czekamy dalszych rzetelnych y zupełnych in occurrenti-
bus od Wier: Tuo: wiadomosci, A teraz dobrego &

Do Wieleb: Praesidenta Trybunału Ko-
ron: od Krolowey Jeymci z Wysocka d. 5 8bris.

Dowiedziawszy że Vprz: Twoia na dzien 20 Mca tera-
znieyszego masz stawac na Kapitule Gnieznien, a
Sprawa Nasza przypada w Trybunale tegoz Miesiąca
d. 25, wysyłamy umyslnego do Vprz: Twey, usilnie y go-
rąco zalecaiąc, abys tak zabawy swoie miarkował, iako-
bys pomienionego do sprawy Naszey nie uchybił termi-
nu. ktorey iako za dobre początki, tak y koniec nie inny
samemu Vprz: Tey byc chcemy winni, y to przy poda-
cących

iących się Mazyach wszelkimi Naszymi zawdzięczyć re=
spektami starać się będziemy. Nic zatym nie wątpiemy, że
gdy tak zupełnie y podufale na Vprz: Two: z interessami
Naszymi polegamy, wszytkie opuściwszy inne Mazie, dopil=
nuiesz Korony skończonego dzieła w sprawie dobrze wiadomey,
pewien będąc że też y My nigdy nie omieszkamy do uko=
ronowania znamienitych iego przymiotow, y zasług w Ko=
ściele Bożym. A teraz dobrego &

Do Wielm: Kanclerza WXL:

Możesz Vprz: W.a metiri Nasz ku sobie y Dom Kowi swe=
mu gruntowny respekt, kiedy oddanych przez Vrod: Ne=
welskiego do podpisu papierow kilkadziesiąt, wszyt Nie=
smy na zalecenie Vprz: Wey podpisali, a nawet y pewną
curatoria, tą iednak conditia, aby dependeat à conscien=
tia Vprz: Wey, Jeżeli własnie iest de iure et iustitia po=
trzebna. Same dwa electiyne zostały ~~Seym~~ Przywileie
na Sęstwo y Pisarstwo Wilenskie; y te iednak gotowismy
na zalecenie Vprz: Wey dotrzymać, byle się electia szczę=
śliwie skończyć y Nam prezentować mogła. Przyi=
miesz tedy Vprz: W.a to wszytko za dowod osobliwey Na=
szey ku sobie propensiey, ktoremu na ten czas dobrego
od Pana Boga życzemy zdrowia.

Do Jas:

Do Jas: Wielm: Kasztel: Krakow: z Jawor: d. 9 8bris.

Na dwa listy Vprz: Wey przez Vrod:o Podstolego Kurskiego y swiezo dnia wczorayszego przez umyslnego oddany od-piswiemy: wielce się ciesząc ze zdrowie Vprz: Wey Nam y dobru pospolitemu bardzo potrzebne iuz iest in meliori Statu, zy-czemy pleno voto iak nayzupełnieyszego wpozne lata. Copiy tych czyli listow ktore Vprz: W:a miał od Kapitana Multan-skiego, y o ktorych namieniasz, ze Nam posyłasz, nie było ani w Naszym liscie, ani w coopercie Vrod:o Referendarza Koron: znac ze includowac przepomniano. Mysmy tu z łaski Bozey w le-pszym zdrowiu stanęli, zyczemy do Zabkwi progredi, z kąd bliszszych od Vprz: Wey spodziewac się będziemy o wszytkim wiadomosci, a na dewszytko o dobrym zdrowiu iego, ktorego iak naylepszego od Pana Boga zyczemy.

Do Wielm: Wdy Ruskiego z Jaworo: d. 11. 8bris.

List Vprz: Wey z pod Zubrca doszedł Nas dzisia, y do Nay-wieleb: X:a Nunciusza pisalismy gorąco zalecaiąc iak nayskutecznieyszą Soczawy prowizią, y Ludzi w niey bę-dących. Rozumiemy ze się w nim zechce pochuwac. Do He-tmana Mazepy zda się Nam abys Vprz: W:a w ten sens odpisał: Iz esmy my iuz o tym dac znali do Vrod:o Reziden-ta Naszego na Stolicy zostaiącego, aby doniosł o tym Vltaiu Salomonie Carom Ichmciom, z tamtąd tedy czekamy responsu

y

y resolutiey, aby się tym doskonaley fałsze iego, y impostury otworzyć y confrontować mogły. a tym czasem w ścisłym zostaie więzieniu, może się przydać do tegoż listu, y complement iak naylepszych słow o iego niewinności. Co doskonaley prudentissima Vprz. Wey wyrazi reflexia. Z Cudzoziemskich wiadomości nic osobliwego nie masz, coś tylko ex incerto Nuntio wyrażaią, że Seraskier od Widyna poszedł do Transyluaniey. Wezyr zas kilka tysięcy ku Waradynowi ordinowawszy, samby się wzięciem Semędry miał zabawić, ztamtąd miał obrocić ku Belgradowi albo pod Semendrią, przeprawiwszy się przez Dunay, tam gdzie się Xiąże de Baden przeprawował in Transyluaniam, albo ku Temizwarowi y Waradynowi kilka tysięcy Turkow chcieli byli ubiec Essek, ale się im nie udało, powrocili nazad za Sawę. Czekamy w tym wszytkich doskonalszych wiadomości, a teraz dobrego &

Ad Reuerendum Nuntium Apostolicum. Ead.

Binis iam Literis Mgci Palatini Russiae enixè sollicitamur pro sufficientiori Praesidij Sochauiensis recentissimè in Moldauia sese fundatis prouisione ac ulteriori menstruae pecuniae subministratione. Cum enim Vnbilis Commissarius Bonesana non nisi pro mense praesenti eam obtulerit, iustè memoratus Palatinus Russiae subueretur,

ne.

ne tam laudabiliter cæpti operis in cassum eat labor, intentio-
nesq; optimæ suo non frustrentur fine, ob tam angustam me-
moratæ pecuniæ, pro uno uidelicet mense, prouisionem.
Pertinere proinde ad circumspectam Gratt. V.ræ prudentiam ar-
bitramur, fixam in terris hostilibus possessionem, omni singu-
lari cura, ac diligentia manu tenere, dictoq; Præsidio omni-
modam prouidere usq; ad tempus uernum sufficientiam.
Locus enim ille in uicinia Transyluaniæ optimè prouisus
ac munitus uniuersali armorum progressui apprimè ne-
cessarius ac plurimum ad omnes casus proficuus esse poterit.
Dumitaq; ipsa necessitas ac publici Christiani emolumenti
exposcunt rationes, certi sumus Gratt. V.am de gratia et li-
beralitate Pontificia ita huic loco et Præsidio astituram,
quomodo certissimus casus et ineuitabile damnum ob
non subministratam opportune menstruam pecuniam eui-
tari ualeant. Quibus, ardenter Gratt. V.ræ insinuatis,
eundem optimè ualere cupimus.

Do Vrod.o Proskiego d. 11. 8bris.

Jakies to iest nieszczescie, ze na tamtym Dworze nie chcą
nigdy wierzac, co się z naturalnych namienia consequen-
tiy, choc się samym skutkiem to częstokroc wydaie, iako
to y teraz o Posłach Tureckich, z okaziey ktorych, iuzemy
byli kazali napisac, dla Wier: Two: plenipotentią, rozu-
mieiąc ze się ta reassumptia tractatu prawdziwie
ziscic miała, lubo się to w naszey głowie zmiescic nie
mogło.

mogło. Ale kiedy z przysłaney kopiey Maurocordata żadnego nie widziemy podobieństwa do obiecanego traktatu, zatrzymać się musiała pomienio na plenipotentia, o ktorą nayłacniey byle Pan Bog dał co pewnego a gruntownego. Zatrzymać się iednak tam Wier: Two: iuż łacno będziesz mogł, ponieważe: smy na subsistentią iego przeszłey ieszcze poszły naznaczyli tysiąc talerow twardych. O obrotach Wezyra czekamy cum impatientia wiadomosci doskonalszych; A teraz dobrego &.

Conseruatio possessionis Surohouiensis.

Significamus &. Quia Nos libere ac beneuole Bona uillarum Surohow cum aduocatia et Bobrowy Stawek, cum omnibus Praedijs, ac uniuersis attinentijs et pertinentijs ad medietatem Comitatus Jaroslauiensis spectant nuper decreto Tribunalis Regni Lublinen' sub Jus Nostrum adiudicata Gnoso Alexandro Jastkowski Judici terrestri Praemisliensi, quousq ipsum Diuina bonitas superstitem conseruauerit, de mera gratia Nostra et ad ulteriorem gratiam Nrum tenere habere, realiterq possidere permittimus, atq concedimus, declarantes ipsum solum, et non alium, quousq Nobis cuiusm, atq Gratiae Nrae placitum fuerit, et inquantum ipse eandem fidelibus promerebitur obsequijs illum in ijsdem bonis, uniuersaliter omnibus cum omni usu, fructu, ita prout in huccusq possidebat conseruare. Ita tamen ne bona haec Nostra in quopiam diminuantur, et deteriorentur, Subditiq Nostri grauentur et iniurijs afficiantur, sed iuxta traditionem et Inuentarium

de

de plano et integro conseruentur, hac nostra ad praemissa mediante beneuola et gratiosa uoluntate. In cuius rei fidem &c.

Do Wielm: Kanclerza WXL: od Krolowey Jeymci z Jaworowa d. 12 8bris. 1690.

Doszedł Nas list Vprz: Wey, ktorym wyrazasz zes poniesione przez Vrod: Puchalskiego sprawy osobliwym przyiął affektem, za co iako teraz należytą Vprz: Wey swiadczemy wdzięczność, tak pewnie przy podaiących się okaziach nie omieszkamy wzaiemnie oddawac dobroczynnosci Naszey dowodami. Z czym się oswiadczywszy dobrego &c.

Do Wielm: Woiewody Malbor: d. ead.

W contrakcie Arendownym o dzierzawę Naszę Tczczewską iako nie możemy tylko osobliwą Vprz: Wey punctualność, y życzliwość uważac, tak to wszytko, co kolwiekes postanowił wdzięcznie y mile przyimuiemy. A że Brodnickie Nasze Starostwo ieszcze przysięgi nie wykonało wedle swiezey constitutiey na Seymikach tamecznych iako należało, toc nie zostaie, tylko tu na Commissiey Lwowskiey, iako taz constitutia wyraża, pomieniony wykonac iurament, y tym się od praeaggrauatiey hybernowey salwowac. Usilnie zatym y gorąco zalecamy Vprz: Wey abys tam tego doyrzec zlecił, y do executiey przywiesc rozkazał, policzemy to między dowodami inszych Vprz: Wey ku Nam życzliwości. A teraz dobrego od Pana Boga życzemy zdrowia. Dan &c.

Do Wiel

Do Wielm: Wdy Ruskiego d. 14. 8bris. 1690.

Doszło wiedzieć nie wątpiemy Vprz: Wey że Tarnopol pusty y zruinowany iest Nam swieżo przez executią za Dekretem Trybunalskim puszczony. Gdy zatym Ludzie tameczni do Nas się uciekaią względem uciskow swoich, a osobliwie względem licznych Chorągwi na consistentią tam ordinowanych, ktorym nie tylko sami wystarczyć, ale y mieysce ogarnąć nie może, nie mamy sposobu inszego, tylko zwykłemu Vprz: Wey ku utrapionym politowaniu oddać ich y zalecić. Proszą oni przynamniey o to, żeby Chorągiew Vsarska y Pancerna Wielm: Woiewody Bełzkiego do Załdzia przenieść się mogła, ieżeli doskonalszego politowania wyswiadczyć nie pozwoli mus potrzeby. W czym słusznego żądania usilną Naszą wspieraiąc instantią, pewni iesteśmy tego tak małego dla ubogich Ludzi pocieszenia, inaczey bowiem musieliby się z Domow swoich rozchodzić z wielką nowey Naszey possessiey confuzią, ktorą affekt Vprz: Wey tak odwracać powinien, iako My onemu wszelkich pomyślnych rzeczy przy dobrym od Pana Boga życzemy zdrowiu.

Do Wieleb: X: Strzeleckiego d. ead.

Wiesz Vprz: Twoś bardzo dobrze, żesmy nie życzyli żadnych kluczow arędować w Ekonomiey Samborskiey z pewnych y gruntownych reflexiy, ale też y to wiesz, że My doznawszy

zy=

zyczliwosci y wierney usługi Urod.o Pisarza Ziemskiego Prze-
myskiego przy akcie Commissarskim Samborskim na znak
wdzięczności Naszey ~~zyczyliśmy~~ zlecilismy Wier. Twoiey abys mu pewny
klucz puscił o ktory concurrował za kontraktem arendowny.
Teraz zas gdy Nas wiedziec dochodzi, ze się nie stało przeciwko
wyrazney woli Naszey, bardzo się temu dziwuiemy, y niezmier-
nie to uwazamy, gdyz My słowa Naszego nigdy mienic nie
zwykli, y obietnicami Ludzi zawodzic, Powtarzamy tedy wo-
lą Naszę, abys pomieniony klucz tak iakosmy raz na to
zezwolili, Urod.u Pisarzowi puscił przez kontrakt, inaczey nie
czyniąc dla łaski Naszey.

Respons JKMci Urod. Posłom Woiewodztwa Ruskiego na Instructią d. 18 8bris. 1690.

Łacno kazdy domyslic się moze, quo loco w sercu JKMci P.
N. M. zostaie ingenitus amor ku Woiewodztwu Ruskiemu,
kiedy po nie znosnych pracach y trudach za naywiększy
spoczynek ma, sacratum ad securitatem, onego tym kraiom
ofiarowac, gdzie na pierwszym residentiey swoiey wstępie
gdy obuiam przychodzi włozona pleno affectu tego Woiewodz-
twa wdzięcznosc. JKMć P. N. M. tak mile one przyimo-
wac raczy, iako szczerze nic więcey sobie nad nią za wszytkie
swoie nie policzone ku tey Oyczyznie dobroci nie zyczy, u-
pewniaiąc ze ku temu zacnemu Woiewodztwu tych zawsze
Panskich swoich dotrzyma respektow, ktore y wszytkim y kazdemu
zadna przynosic by mogły ukontentowanie.

Seymik

Seymik skonczony tegoz Woiewodztwa Ruskiego JKMć P.
N:M: bardzo probare raczy, nietylko ze ex mente Legis w na-
lezytey satisfactiey zasłuzonemu Woysku uczyni, ale tez ze
przykładem będzie innym Woiewodztwom, liberius quàm
aequius z ustawami Seymowymi, przeciwko ktorym prisca
innocentia, nil ausus, postępuiącym.
W conservatiey Praw Religiey Greckiey enituit JKMć P.
N:M: nie poiednokrotnie constans et solidus animus, nie
tylko odwracaiąc od niey przeciwne impety, ale tez strony
rozroznione do combinatiey y iednosci prowadząc. Nie
przestaie y teraz JKMć P:N:M: Panską swoią przezorno-
scią tak kierować rzeczy, iakoby się tandem aliquando po-
żądanym uspokoieniem te zachodzące Ritus Greci uci-
szyc mogły trudnosci.
W przedawaniu Soli Samborskiey, snac ze caristia wszyt-
kich rzeczy w gorę podniesiona wprowadziła większą cenę.
Zechce iednak JKMć P:N:M: prętką swoią w to weyzrec
Commissią, tak aby desideriis Wdztwa respondere mogło.
O zbiegłych Poddanych Vrod: Skarbnika, y Miecznika Zyda-
czewskich JKMć P:N:M: instantanée pisać kazał, aby ich
prawa de realitate inquisitione wydano bez wszelkich
trudnosci.
O eliberatią Vrod: Kalinowskiego Syna Vrod: Czesnika
Halickiego JKMć P:N:M: iako to zwykł dla wielu inszych
prosca bonitate czynic, Panskiego swego przyłozyc chcieć
sta:

starania.
In reliquo JWMci P. N. M. Urod. Posłow Pomskim zaleceniem do całego Woiewodztwa comitari raczy.

Do Jas: Wielm: Kasztel: Krakow: d. 18 8bris. z Zołkow.

Doszły Nas listy Vprz: Wey przez tego Posłanca, co z Wołoch powrocił, odsyłamy go nazad do Vprz: Wey należycie suknem, atłasem, y pieniędzmi opatrzywszy. Przez tegoż ordinuiemy listy tak do Multan, iako y do Bystrzycy, pilnie zalecaiąc, aby iak nay pewniey doyść mogły. W Bystrzycy ma mieć commendę nad Praesidium nie iaki Ołay, Człowiek iako mamy relatią dobry, y od ktorego miewać możemy wiadomości, ponieważ ich znikąd zaciągać nie możemy dla zakazania Niemieckich Commendantow. Z Wiednia dzisieyszą poszta nie dobre przyniosła wiadomości, Wezyr Semendrią szturmem wziął, y wszytkich tam będących wyciął. Belgradu dobywa à d. 1mo Cntis, y iuż go ze wszytkich prawie stron susnął, iako tameczny obiecuie Commendant. O Xięciu de Baden żadney z Wiednia nie maią wiadomości, co się z nim dzieie. Posłowie Tureccy iuż powtornie pisali do Ministrow Tureckich żeby ich expediowano y odiachać pozwolono, wyrażaiąc że tego iura Gentium potrzebuią. Wenetom się szczęści, bo po wziętey świeżo in Regno Moreae Malwazyey, znowu teraz odebrali znaczne mieysce Walowe ze stem kilkadziesiąt dział, z ktorego Turcy uciekli. Jeżeli tam interea co osobliwego Vprz: Wey obuenit, pewni iesteśmy, że Nam kommunikować będziesz. A teraz dobrego &.

Ad Sum.

Ad Sanctissimum Pontificem d. 19 8bris.

Post oscula beatorum Pedum Sanct. Vrae mei Regnorumq meorum commendationem. Abbatia Mogilnicensis Ordinis S. Benedicti ruinis et desolatione adhuc à bello Suetico scatens singulariq ac peculiari indigens reparatione, cum recenti morte Vnbilis Nicolai Zabicki immediati Abbatis vacaret, postulabat à me ut talem ipsi prouiderem Virum, qui non modo vitae ac morum integritate, condignum se muneris istius reddat, sed etiam ruinoso ac afflictissimo Abbatiae huius Statui promptis remediis succurrere ualeat. Talem censui Vnbilem Petrum Rostkowski Custodem Cathedralem Culmensem, Canonicum Varmiensem: praeter enim exemplaris vitae specimina, pietatem, probitatem, solidamq in Judicijs Regni Tribunalitijs toties probatam iustitiam, ac reliquas omnes, quae Spiritualem Personam commendant dotes, inferet omnino in dictam Abbatiam melioris usus, ac funditus euersorum Bonorum redintegrationem. Eum proinde Sanct: Vrae apprime commendo, enixe petendo, ut praetactam Abbatiam Mogilnicensem ipsi in commendam, prout id antea Caenobij illius institutum et mos receperat, largiri dignetur, Viroq praeclaro meritis et genere, ac Nostra singulariori commendatione fulto, locumq illum solide curaturo, et augmentaturo in maius bonum Ecclesiae faciles Supremo Suo annuente Judicio praestet gratias. Quibus ac una Paternis Sancti Vrae benedictionibus, me Regnumq meum commendo.

Praesentatio ad Abbatiam Eiusdem.

Eum semper in collocandis Ecclesiarum praesertim muneribus

Virorum delectum habere consueuimus, ut non solum Spiritualibus insignijs gerendis non inferiores, uerum etiam temporaneis beneficiorum commodis augendis idonei existant; Quare dum ad praesens post fata Vnbilis Nicolai Zabicki ultimi et immediati Abbatiae Mogilnensis possessoris in Diaecesi Illusmae Pater: Vrae sitae eadem Abbatia ac Caenobium suo careat Administratore, plurimoq in restaurandis possessionibus indigeat sumptu, et cura, non imparem authoritate et prudentia pluries nimirum in Supremo Regni Iudicio probata, tum in reficiendis Personarum, Iurium, ac rerum necessitatibus nulli industriae, sumptui, et sollicitudini parcentem, Vnbilem Petrum Rostkowski, Custodem Culmensem, Canonicum Varmiensem eidem Abbatiae, et Caenobio in Commendatarium Abbatem et Administratorem perpetuum nominandum esse duximus; prout nominamus praesentibus, eamq Nominationem Nostram pro solito more Illusmae Pater: Vrae tanquam Loci Ordinario ad notitiam deducimus; Requirentes Illm Pater: Vram, ut diem electionis eius Commentarij Abbatis, et perpetui Administratoris per Nos Nominati illi Caenobio sine mora assignet, et per Commissarios suos in talibus fieri et deputari solitos exequi procuret.

Praesentatio ad Abbatiam Mogilnicen.

Pertinet ad exactam pietatis Regiae sollicitudinem, uacantibus in Ecclesijs Caenobijsq Religiosorum, Praelaturarum Abbatiarumq Dignitatibus Viros gnaros, et tanto muneri pares, pro Iure Nostro, quod Nobis desuper competit, legere, et sufficere. Quod etiam Conuentui Deu: V:V: post decessum Vnbilis olim Nicolai Zabicki

Zabicki, immediati Abbatis Vestri, quantocius praestare cupien=
tes, Abbatiam Mogilnicensem Vnbili Petro Rosthowski, Custodi
Cathedrali Culmensi, Canonico Varmiensi dandam et conferendam
esse duximus, prout damus et conferimus Cntibus Literis Nris.
Requirentes Fidel. Vras, ut hunc et non quempiam alium
ad dictam Abbatiam eligant, atq postulent, non obstantibus ul=
lis, si quas, ad malam et sinistram informationem in praeiudi=
-cium Iuris Patronatus Nri et Devot. V:V: electionis ex Vrbe
attulerit Bullis. Nobis enim nil magis est in votis, quam
ut Iura Patronatus et Collationes Nostras conseruemus,
et manu teneamus. In quorum fidem &.

Ad Sanctissimum Pontificem.

Post oscula &. Fessus continuis in Ecclesia laboribus Rdus
in Christo Pater Stanislaus Swięcicki, Episcopus Chelmen=
sis, ac arduis attritus obsequijs in publicis Regni huius
functionibus, potissimum in munere Praesidentiae Iudicio=
rum Tribunalitiorum longa emeritus serie, cum in animum
suum Vnbilem Andream Podolski, Scholasticum Gnesnen.
modernum in Generalibus Supremi Tribunalis Regni Iu=
dicijs Praesidem, clarum genere, rerumq gestarum dexteritate
commendatum in Coadiutorem cum futura Episcopatus sui
successione assumere, et in partem curarum, quas ob in=
grauescentem aetatem solus in Diaecesi sua sufferre
nequit, adscissere induxerit, eoq nomine mihi supplicaret,
ut eandem Coadiutoriam pro Iure meo ratam haberem,

facile

facile uotis eius annui atq consensi. Quo circa praefatum Vblem Andream Podolski, Scholasticum Gnesnen' nominaui, ac Sanct: Vrae uenerabundus propono, humillime petens, ut Coadiutoriam hanc suprema authoritate sua approbare, et confirmare dignetur. Quam supplicationem meam dum Paterne a Sanctitate admittendam confido, Eidem diuturnum in hac suprema Sedis Apostolicae statione Regiminis cursum Filiali uoueo apprecatione.

Do Vrod: Kasztel: Kaliskiego d. 19 8bris.

Niespodzianą rzecz odbieramy, gdy Nas wiedzieć dochodzi, iż Vprz: W.a Ludzi Naszych, ktorzy na usłudze dla wygody y wydawania soli suchedniowey z Ekonomiey Samborskiey zostaią, przez swoich Draganow wexowac rozkazałes; W czym nie tylko sprawiedliwosc urażona bydz musi, ale też y Serce Nasze, ponieważ My zupełną z pomienioney Economiey Woiewodztwom czyniąc wygodę soli takową odbieramy w Ludziach Naszych krzywdę, ktoraby nikogo potykac niepowinna. Pewni iestesmy, że gdy się Vprz: W.a reflectowac będziesz, inszym to Nam nagrodzic zechcesz procederem. Co baczney iego poruczywszy uwadze, dobrego &c

Do Vrod: Miecznika Koron: d. ead.

Dochodzi Nas wiedzieć, iakoby ode Dworu Vprz: Pwo: z Naszym o bok zostaiącego, miano drogę iakos przez grunt Nasz formowac, y prowadzic; Co ze iestnie tylko przeciwko

słuszno:

słuszności, ale też przeciwko zwykłemu iego ku Nam affekto=
wi y życzliwości. Usilnie żądamy abyś pomienioney drogi, y tych
wszelkich pretensiy, któreby nowitatem iaką wnosić miały, roz=
kazał poprzestać. Czego pewni będąc, dobrego Uprz: Two: &c.

Do Urod: Dommonta z Jarychowa d. 26 8bris.

Jako Nas cięszko przeniknęły wiadomości o wziętym y wycię=
tym Belgradzie, a potym y Esseku, łacno Wier: T: rozsądkiem
swoim zważyć możesz, gdy prawie w iednym miesiącu
tak wielką górę successy Tureckie biorą, iakiey dawna nie
niesie pamięć; rachuiąc bowiem samych mieysc capital=
nych z Nissą, Widiniem, Semendrią, przed Belgradem wzięty=
mi stratę, gdyby tylko przez acort wzięli, dość by było niezmier=
ney y nieoszacowaney szkody, dopieroż gdy wszytkie Prasi=
dia wycięte, a w samym Belgradzie na ośm tysięcy woy=
ska było, gdy żywności, amunitie, y działa w wielkiey
bardzo liczbie zabrane, kto policzyć może w tym wszytkim
detrimenta rei Christianae. Accedit y to że Buda iuż prawie
zdesperowana, y to wszytko, co po niey idzie verendum, aby
successom Tureckim tey ieszcze Campaniey nie otworzy=
ło, iak znowu do Wiednia, Passow. Tego zaś wszytkiego
całe Chrześciaństwo reicit, culpam, na to tylko, że Tata=
rowie securi będąc w Krymie, żadnego tam nie zosta=
wiwszy Sołtana iedni przy Wezyrze z Hanem, y Gałgą Sol=
tanem, byli y dotąd zostaią; drudzy z Tekielem, inni na

Bu:

Budziaku z Nuradynem, y kuciuk Sołtanami zostaiąc, do Nas naglądali bez wszelkiey od Krymu diuersiey. Za takimi tedy Nieprzyiacielskimi successami repullulat de nouo woyna straszna, y w Nieprzyiacielu nadtarta wrodzona hardość, znowu się wgorę podnieść musi, y brykać na konditie pokoiu, ktorego przed tą Campanią zy: czył. Co wszytko Wiel: T:a iak naydokładniey, y nayskutecznie chciey tam komu należy donieść, y Carowi Jchmu przez Ministrow dobro Chrześciańskie kochaiących pobudzić, aby dla miłości Bożey y Chrześciańskiey iak nayprędzey, y naywcześniey o ratunku całego Chrześciaństwa myślić chcieli, y te successy, ktore iuż był dał Pan Bog szabli Chrześciańskiey, znowu poprzeć, na co responsu od Wier: Two: cum impatientia czekać będziemy, A teraz &.

Do Wieleb: Kardynała Radzieiowskiego
d. 26 8bris.

Za tak nagłemi y niespodziewanemi w iednym prawie Miesiącu Tureckimi successami z wielkim żalem y confuzią całego Chrześciaństwa, niemożemy się spodziewać, tylko wielkiey hardości w Nieprzyiacielu zrzucenia się z conditiy do pokoiu, y iak znowu cieszkiey nowey woyny: Myślić zatym serio y bardzo wcześnie należy o przyszłey da P. Bog campaniey, y w lepszey niżeli dotąd Colligatorum uniey, bo kto kiedy słyszał, aby na iedną woynę

Loiij

Socij Foederati nie naradziwszy się wprzod de modis, et qua:
litate belligerandi, ieden o drugim nic wiedząc, ieden dru=
giemu nie kommunikuiąc woiować mieli. Czegośmy wszyst:
kiego dotąd naydoskonalszą, ale nieszczęśliwą zal się Boże
wzięli experientią, bośmy się nigdy doczekać, ani doprosić
mogli tey szczęśliwości, żeby się aby iedna ex mutuo, et
communi Consilio, Wiedeńską wyiąwszy, odprawić mogła
Kampania. Z takowych Mościwości peropportunum
iest, abyś Prześw: W.ci do Oyca S: y do Kogo tam interest pi=
sał, zagrzewaiąc do skutecznieyszych in communi prze=
ciwko Nieprzyiacielowi Campaniey. Inaczey boiemy się
immensa rei Christianae detrimenta, iako to głębiey Prze=
św: W.ci przetrząsnąć możesz, ktoremu na ten czas &.

Do Wieleb: Praesidentia Trybunału Kor:

Niechcemy się szerzeć z tym, co z aestimatiey Uprz: Wey
y pokazaney ku Nam życzliwości może w pamięci Na=
szey resultare, bo to czas sam y Mazie odkrywać mogą,
ile gdy pewni iesteśmy, że iako s pełnym sprawiedliwości
rozsądkiem na pierwszych terminach sprawę Naiaśni:
Krolowey Jeymci. P. Małżonki N: Namił: do pożądaney
kierował satisfactiey, tak y na teraznieyszym tak do=
pomożesz, iakoby y ostatnim iuż był. y Praesidentiey iego
inte:

integram terminati negotij debeat gloriam: To samo z nieomylney obiecuiąc sprawiedliwosci, solicitis Vpr: Tey ten interes zlecamy desiderijs.

Do Vrod: Marszałka Trybunał:

Respekt Nasz na Osobie Vpr: Two: wakuiącym Pod: komorstwem Sędomirskim w słowie deklarowany, teraz w skutku samym prezentuiemy, poniewaz electia stanąć miała tuszemy, y nieomylnie ie godnymi zasługami y przymiotami w Rzeptey na dalsze sobie prętko zarobisz stopnie. Czego Regio uoto przy dobrym od Pana Boga życzemy zdrowiu.

Do Tegoż.

Wiadoma Vpr: Two: do Trybunału powraca Sprawa, Naiasn: Krolowey Jeymci. P: Małżonki N: Namił: nie inszym koncem, tylko iako się zaczęła pod Laską iego, tak aby się skonczyć mogła. Co samo gdy ardentissime zalecamy, nic więcey niepotrzebuiemy, tylko tey sprawiedliwosci, ktora lasis Juribus, y krzywdę znacznych ex paritate Status pochodzących suffragari powinna. Tey tedy pewni iesteśmy dobrego S.

Do Wielebnych. y Vrodzonych.

Gdy iuz na trzeci raz sprawa Naiasnieyszey Krolowey,

Jeymci

Jeymci. P. Małżonki N. Namił: Lesionem niepoślednich Fortun ex paritate Status reprezentuiąc, powraca do Sądu głownego Trybunału, nie godzi się oney osobliwszey Wier: Two: nie przypomniec pamięci, nie dla tego aby pomienionego interessu zapomniec miał, ktoremu nie dawno przy ostatnich controuersiach, każdy summam przyznac musiał aequitatem, ale że w Nas impatientissimus Animus widziec to finaliter wskutku, co w sprawiedliwym Wier: Two: zostaie sercu, na dokonczenie słusznych y prawdziwych uznanych Praw. Ani tą insinuatią Naszą więcey potrzebuiemy, tylko aby taką, iako dictuie sprawiedliwosc applicatią do konca tey sprawy dopomogł, ktoryby w Nas nie tylko iusti iudicati, ale Osoby własney Wier: Two: prosperam zostawił memoriam, gdyż te we wszelkich podaiących się okaziach swiadczyc Wier: Two: chcemy. dobrego zatym &.

Do Wieleb: Praesidenta od Krolowy Jeymci.

Lubo tak często Sprawę Naszę Vprz: Two: zalecamy nie rozumiemy iednak aby się za sprawiedliwością instantie temu zprzykrzyc miały Sercu, na ktorym Praesidentialna oney polega directia. Wielu iednak iest teraz Vprz: Two: dalsze skrocic, gdy na teraznieyszym terminie ostatnią tak iako należy Trybunalską decisią położy

linia

linią. Choćby się bowiem chciał ieszcze dać wzdać, Vrodz: Starosta Sieradzki, Naydzie przezornosc Sprawiedliwosci S: taki sposob, iakoby więcey powaga Nasza y słuszne interessa w niepewnosci nie zostawały, czego gdy pewni iesteśmy po szczerey Vprz: Two: applicatiey, bądz w tym wzaiemnie ubespieczony ze na Naszym nie zyidzie przypodaiącey się Maziey respekcie, ktorymu y teraz ofiaruiąc, dobrego &.

Item do Vrod: Marszałka Trybunal:

Tak tusząc ze to iuz ostatni raz do Vprz: Two: w sprawie Naszey piszemy, bo iuz dalszych nie spodziewamy się terminow, zalecamy iak nayyoręczey, abys do ostatniego tak disponował Sądową decisią konca, iakobysmy pożądaney sprawiedliwosci odebrawszy należytosc, mieli Mazią Marszałkostwa Vprz: Two: pamięc złożyc na wdzięczny respekcie Naszym, ktory mu przy wszelkich Maziach ofiaruiąc, teraz dobrego &.

Item do tegoż.

Słowo Nasze dane w Podkomorstwie Sędomirskim uwolniamy, odsyłaiąc Przywiley z powinszowaniem z łaski Naiasn: Krola Imci P: Małżonka N: Namił: Ale dobroci Naszey nie dosyc, bo są ieszcze Nasze wota, abys prętko na

wyższe

wyższe zasługuiąc godności dawał Nam Mazie dalszego wyświadczenia Stymy Naszey ku Osobie y zasługom iego. Czego wyglądać zawsze będziemy. A teraz &.

Do Vrod: Deputatow od K: Jeymci.

Przykrzyć się Nam musi że iuż trzeci raz za Sprawą Naszą y prawami z rowności ieszcze Stanu pochodzącymi Wier: Two: odzywać się przychodzi; To iednak Nas kontentuie, że takieśmy trafili serca, ktore nie tylko uznaią słusznych interessow Naszych sprawiedliwość, ale też y rowno z Nami życzą onegym dla samey sprawiedliwości zupełnego Konca. O ten tedy gdy się usilnie staramy, pewni iesteśmy że go Wier: Two: wziętością y umieiętnością swoią, ktorą tam słyniesz, choćby y chciał Vrod: Starosta Sieradzki zwłoką narabiać, sprawisz tak skutecznie y dobrze, iakobyśmy mieli ztąd zadatek wdzięczną Naszą pamięcią, z ktorą się przy Mazyach podaiących ofiaruiąc, dobrego &.

Do Wielm: Wdy Ruskiego d. 24. 8bris.

Słabego Vprz: Wey zdrowia bardzo żałuiemy profundissime życząc voto, abyś iak nayprędzey ad Statum zupełney powrociwszy czerstwości, Nas oną długoletnie cieszył. Języcy przysłani iako opportune y gdy właśnie ich potrzeba

było

było są wzięci; tak bardzo onych wdzięcznie od Vprz: W:
przyimuiemy; Na Scisłe iakby wrod Naywiększego po:
koiu, y coraz zadzieraiące, z Kozakami gospodarstwo
Niemirowskie nie mamy inszego sposobu, tylko seno
pisać do Wielm: Woiewody Bełzkiego, co instantanè
czyniemy, y list volanti Sigillo na ręce Vprz: Wey odsy:
łamy; A teraz o tę consistentia Kozakow nowe zachodzą
trudności, zda się Nam abyś Vprz: W: pisał do Hryszka,
żeby się porozumiawszy z Kozakami, gdzieby mogli o:
siadać, na pod Dniestrzu, y gdzieby sobie naypodobniey:
sze widzieli mieysce, przysyłać Ludzi rozumnych z na:
leżytą y doskonałą informatią pod ten ziazd Commissiey
Lwowskiey, gdzieby się nie tylko z Wielm: Senatorami
za nadiachaniem Iasnie Wielm: Kasztellana Krakow:
y innych skutecznie naradzić, ale też y z Possessorami
Dobr zaraz traktować mogło. Takim bowiem sposobem
iuż by się pomienione Kozackie Consistentie semel pro
semper uspokoić mogły. Co dalszey Vprz: Wey poda:
wszy reflexiey, dobrego &.

Do Wielm: Wdy Bełzkiego &ead.

Kozacy Hryszkowi przyprowadziwszy tu ięzyka Ta:
tarskiego pod Odakowem wziętego z wielką expressią
skargi

skargi swoiey donieśli, że gdy nazad z podiazdu tego powrocili, y chcieli wstąpić do Kowalewa, tam gdzie mieli consistentią swoię niechciano im pozwolić nawet popaść. Co że znaczne Narodowi temu przynosi irritamenta, wtenczas gdy ich naywięcey głaskać należy, ponieważ woyna za tymi successami Tureckimi gorę biorąc iak znowu się zaczyna, zda się Nam Vprz: Wey iak naygoręczey insinuare, abyś w Dobrach Niemirowskich przykazał tantis=permoderare. Ekonomiczne dozory, ktorych exacerbatia y ostrość przeciwko Narodowi kozackiemu wynikać może, pułki Pan Bog doskonalszą pokoiu nadzieią Rzeptey nie ubespieczy, nagrodzone to y powetowane rzeczy, nie powetowana zas y nie nagrodzona nigdy szkoda wprowadzić tymi gospodarnemi ostrościami pomieniony Narod w iakąkolwiek desperatią. Co samego Vprz: Wey głębszey zostawiwszy uwadze, dobrego od Pana Boga &c.

Do J: W: Kasztellana Krakow:

Odesłał Nam tu Wielm: Woiewoda Ruski tego ięzyka, ktorego Ludzie Turkułowi przyprowadzili, przez ktorych że y list Vprz: Wey odbieramy, bardzo wdzięczni iesteśmy, cokolwiek Nam kommunikuiesz. Ztąd bardzo nie pocieszne nowiny, bo Belgrad po sześciudniowey plus minus obsidiey szturmem wzięli,

y.

y wszystkie praesidium, ktorego się na osm tysięcy liczyc mogło, wycięli, sam tylko Xiąże de Croie z kilkaset Ludzi czyli ze stem salwowac się miał przez Dunay, ale y to nie wiedzą, iezeli wynidą od Tatarow zywo~~ści~~, bardzo wiele krom dział y amunitiy dostało się Nieprzyiacielowi; w Wiedniu obawiaią się zeby nie tylko Budy iako zadney gotowosci nie maiącey, ale daley ku Wiedniowi successy Nieprzyiacielskie iak pozarem iakim nie opanowały, iest się nad czym zaprawdę reflectowac, y wcześnie myslic o przyszłey kampaniey. Dobrego zatym &.

Copia Listu Jmci Pana Referendarza Kor: do Ablegata Brandebur: z Jarychowa d. 25 8bris.

Rozumiem ze w dobrey pamięci WMM Pana recentissime zabytnosci moiey z JmćPanem Marszałkiem Nadw: Koron: MMPanem, w Krolewcu; Namowiona ~~zas~~ generalna Commissia z Kurfistrzem Jmcią; żebym iednak milczeniem nie przyniosł iakieykolwiek do omieszkania oney okaziey, consultissimum rozumiałem doniesc WMMPanu, ize dla JchMciow Panow Commissarzow z Naszey strony iuz kancellaria y Skarb Kor: wygotowali expeditią tak, aby naymniey naznaczonego nie chybic terminu, Niewątpię ze z strony Kurfistrza Jmci punctualnieysza ieszcze w tym nastąpiła do pomienionego aktu gotowosc, zeby iednak niebyła, czego nierozumiem, ia przypominam et ex duo fidem, zeby przez Nas zaden w tym niezostawał mankamencie, Co gdy czynię spodziewam się mereri na affekt WMPana, ktoremu się iak naypilniey zalecuiszy &.

Do

Do Wiel: Wdy Ruskiego z Żółkwi d 29 8bris.

Gdy Nas tu attonitos prawie nagłym y nie spodzianym Pogaństwa successem premit wiadomość o wziętym y wyciętym Belgradzie, a zaraz y Esseku, iako to z poczty Krakowskiey innotuisse musiało. List Vprz: Wey d 26 Cntis wielce Nas kontentuie, nie tylko że prowiant do Socławy szczęśliwie zaprowadzony, ale też że tam z łaski Bożey lepiey się maią, niżeli w Domu, na consistentiach. Niech tam P. Bog tych wygod na fortunę Oyczyzny Naszey przysporza. Nie możemy też Vprz: Wey nie donieść tego, co Nam z wielkiey Polski cum summa querimonia y z groźbą rzwania Seymikow donoszą, że Vrod: Kuchmistrz Koron: Dragoniey Naszey Ludzi Rzeptey na zaiazdy Dobr abutitur, z taką violentią, iż iednych iako to Szlachcica rodowitego Vrod: Wężyka im pulverem więziono, drugich ex debili sexu, iako to Panienek dwie posieczono, krom wielu innych contemptow, y bez prawa, ktorych liczyć nie chcemy. Wszytko to na Nas walić chcą y mogą Ludzie niechętni, że Dragonia Nasza nie publiczney w Obozie, ale prywatney ad oppressionem przy zaiazdach pilnuie usługi, ile gdy nawet tu własny tego Regimentu Kapitan na imię Saint Licijs, spytany czemuby nie w Obozie był, ale się tu prezentował, odpowiedział iż nie ma po co do Obozu, ponieważ iego kampania w Dobrach — gdzies Vrod: Kuchmistrza Koron: wały sypie, co gdy oboie

wraz

wraz Nas dochodzi, nie podobna non commoueri, y nie turbowac się, aby się tym Ludzie nie gorszyli, y na Seymikach nie potrzebnych nie czynili acclamatiy, nie wątpiemy że się y sam Vprz: Wa: tym turbowac będziesz. ktoremu na ten czas dobrego od Pana Boga &.

Do J: Wiel: Kasztel: Krakow: z Zbkwi d. 26 9bris 1690.

Wdzięcznie bardzo przyimuiemy communicatią Vprz: Wey o Ludziach, ktoryches posyłał do Bystrzyce dla wiadomosci. Co się tchnie Szachnowicza, ten zdrayca nie godzien tego chleba, ktory mu się daie, y pewnie byśmy go byli iuz dawno wydali, gdybyśmy się byli nie obawiali tych szkod, ktore czynic może w Ludziach y granicach Naszych, a ile teraz gdy się ieszcze lepiey przeyzrzec mogli w rzeczach Naszych: kiedy się iednak tak Wiel: Woiewodzie Ruskiemu, iako y Vprz: Wey wypuszczenie onego zda, My go pewnie bronic nie będziemy, bo przez zatrzymanie iego nic więcey non intendebamus, tylko się uwarowac tych wszytkich niebespieczenstw y okaziy, ktore ten pies puszczony z łancucha facessere może. Dobrego zatym &.

Do J: Wiel: Wdy Wilen: d. 27.

List Vprz: Wey d. 18 8bris doszedł Nas. Compati muszemy.

szemy vicibus et calamitatibus tey Rzeptey, gdy się w niey nie tak dzieie, iako iey conseruatia, y ulżenie ubogim Ludziom potrzebuie, ale iako necessitas wymusza, tym iednak solamur in parte, że za takową Woyska WXL: consistentią gotowość onego na przyszłą da Bog kampanią iak nayuczesnieysza iest pewna. Czego iako iest wielka y nie odbita potrzeba, łacno Vprz: W.ta osądzisz, zważywszy tak wielkie Nieprzyiacielskie progressy. Quo fine wczesnie przed się biorąc cursum et solicitudinem koło przyszłey kampaniey, odprawiliśmy tu recentissimè Senatus Consilium, ktorego per copiam Vprz: Wey communikuiemy, abyś wiedział copiam intentionum, et necessitatis publicæ. Posłaliśmy y Oycu S: teyże Rady puncta, reprezentuiąc wszelkimi sposobami, że ieżeli kiedy teraz Nam trzeba assistentiey, byśmy byli iak nayzdolnieyszymi do czynienia diuersiey, gdy iak znowu od szable Pogańskiey periclitatur Chrześciaństwo. Domyślisz się tedy Vprz: W.ta z przeczytania pomienioney Rady præparamenta Rerum agendarum, ale y My uel leuiter namieniamy, iż się wczesnie całą zimę, na nay pierwszą da Bog wiosnę gotować należy, czyto pod kamieniec, czyli na polowe okazie, dość że serio, y iako nigdy doskonaley y skuteczniey in utramq partem przyszłey expeditiey, w amunitie,

działa.

działa, y Ludzie gotowac się, y prowidowac należy. Co gdy summae prudentiae et activitati Vprz: Wey iak nay-pilniey poruczamy, dobrego od Pana Boga &.

Do Wiel: Wdy Ruskiego d. 28. 9bris.

Doszły Nas dwa listy Vprz: Wey d. 26 et 27 Cntis. Wzglę-dem rekrutow Piechot, bardzo potrzebna reflexia, y myslic o tym serio należy, dla tego zaraz na tę pocztę do Naywieleb: X: Nunciusza pisac będziemy, zalecaiąc aby to miał inter primam et praecipuam curam. Temuż przysłanego pro-iectu na unkoszta dział, y amunitią communikowac będziemy. Quo successu te propositie Nasze nadadzą się u niego, impatientes czekac będziemy, y Vprz: Wey doniesc nie omieszkamy. dobrego zatym &.

Do Imci X: Biskupa Krakow: y Miecznika Koron: od Krolowey Ieymci z Zołkwi d. 27.

W tak zupełney, z iaką się Vprz: Wey otwieramy nie odzywalibyśmy się confidentiey, gdybyśmy nie byli tak pewni o iego zyczliwym y doskonałym ku Nam y Naia-snieyszemu Domowi Naszemu affekcie, ze sobie nie możemy, tylko wszelką naypewnieyszą po Vprz: Wey obiecowac pomoc y assistentią w podaiących się Naszych Domowych okaziach. Gdy tedy za rządzeniem

Naywyższ

Naywyższego Pana z wielu wielkich y poważnych ratiy za osobliwą Stolice Apostolskiey interpositią na wielko-pomną tego zacnego Królestwa ozdobę Naiaśnieyszy Król Jmć P: Małżonek N: Namił: idąc torem dawnych Polskich z Domem Neyburskim colligatiy Syna Na: Namił: Naiaśn: Królewica Jmci Jakuba z Naiaśn: Xiężną Jeymcia Neyburską Elizabetą Corką świeżo zmarłego Xiążęcia Electora Palatina Rynskiego w dozgonną Małżeńskiego stanu przyiaźń oddać y złączyć postanowił, a pieniężnych summ ze Skarbu owego na potrzebę Rzeptey przed lat półtora wygodzonych na ten ~~czas~~ że akt bardzo potrzebnych z Skarbu Rzeptey tak prętko, aż chyba w Marcu odebrać nie może, godzi się upewnić łatwą Uprz: Twoiuczynnością, że ruszysz wszelkich sposobów, wygodzić Nam na ten krótki czas do Maia summą iaką znaczną potrzeba bowiem szesnastu kroć sta tysięcy monet y idącey, W którym czasie że summa ta, którą kolwiek Nam wygodzisz zupełnie y skutecznie Uprz: Wey będzie oddana, nie tylko Wielm: Podskarbi W: K: da assecuratią, że zaraz z rąk do rąk, iak tylko zwiozą Woiewodztwa winne do Skarbu pieniądze Królewskiego odda y wyliczy Uprz: Wey, ale też My na własnych.

snych Dobrach Naszych Dziedzicznych Jarosławskich wszelki warunek y bespieczenstwo, iakie się tylko zdać będzie, iak naydoskonalsze zapiszemy, iż istotnie y rzetelnie w takowey że monecie wygodzona summa wrócona będzie. Potrzeba iest tego nagła y nie odbita, gdy pomienioną summę na to Małżenstwo deklarowaną w kilku Niedzielach na Dobrach w Sląsku lokować potrzeba, a na to się tak prętko zebrać nie możemy. Chciey zatym Uprz: Twoi: ile być może pokazać w tey okazyey, w iakim respekcie masz Nasze y Domu Naszego momenta, a My to wdzięczną na zawsze pamięcią Imieniowi iego y wszytkiey Przyiaciół Colligatiey przy pokaiących się okolicznosciach nagradzać nie omieszkamy; Teraz zas dobrego Uprz: Twoi: &.

Do J: Wiel: Kasztel: Krakow: &ead.

Żebyśmy pokazali, że dla affectatiey Uprz: Wey nie masz u Nas nic trudnego, kazaliśmy wydać Zdraycę Szachnowicza, pewni będąc, że się z nim tak sprawią iakoby nie mogł szkodzić w granicach Naszych. Residentiey przeniesioney na spocznienie do Leżayska winszuiemy Uprz: Twoi: A oraz dobrego &.

Do Urod:

Do Urod.° Proskiego d.

Jeszcze tu poszty nie mamy Wiedenskiey, co Nam przy-
niesie nie wiemy, praeueniendo onę oznaymuiemy, iżesmy
tu mieli radę, wcześnie myśląc iakoby iak nayskutecznie-
ysze przyszłey kampaniey wziąć przed się media, y mogłyby
się przy łasce Bożey nadać, gdyby Nas liberalitas Oyca S.
tak secundować chciała, iako słuszność sama wyciąga.
Inowsie Tatarskie ustawicznie Nas infestuią, y ieszcze
dalszych obawiamy się, a ile kiedy teraz z Sołtanem,
ktory nowego Baszę ma do Kamieńca wprowadzać, no-
we y głębokie Czambuły rozpuścić mogą, nay więcey się
snać ztąd przykrzą, żesmy im prawie w serce wlezli
do Szczawy, ktore mieysce iako dobrze opatrzone, upro-
wiantowane, y teraz świeżo pieniędzmi posilone, z
wielu ratiy, a niemniey y z bliskości od Siedmigrodu mu-
si być im nie na rękę. Moskwa zas że na to wszystko
iak przez szpary patrzy, żadnych nie czyniąc diuersiy,
insinuauimus Panom tak Cesarza Imu. iako y Wene-
ckiemu Rezidentom, aby iak nay prędzey, boieżli się
czego na nich zimą nie wymoże, pewnie na Wiosnę
nie myślić, listy od Principałow swoich do Carow Mos-
kiewskich otrzymać mogli, y choć przez Portę letterę

Kto-

ktorego bysmy y tu nalezli, iezeliby tam nie mieli, posłac na Stolicę. W ktorych to listach gorąco urgenda nie tylko diuersia, ale tez aby się z Nami znosząc, dzięc iaką Woyska dali na opanowanie Tehyni, Białogrodu, y innych mieysc; wywiesc bowiem należy ze po te lata zadney od nich nie było diuersiey, y ze to tylko szczegulne ostentationes armorum były, ktore zadnego Chrzescianstwu nie przyniosły pozytku, zbiiaiąc ich z tey drogi fałszow, ktoremi się zawsze zasłaniaią, iako to y teraz impudentissimè na Nasze ustawiczne exstimulatie udaią, ze ich Woyska były pod Zamkami nad Dnieprem, y dawniey y swiezey przez przeszłego Wezyra po Zurawinskiey wystawionemi, y quasi uerò Tatarow z pola w dalsze Zamki zagnali, ale ob rationes Szarandzy, nie mogli prosequi, My zaś od Naszych Kozakow dowodnie wiemy, ktorzy tam na zdobycz z ochoty chodzili, ze ich tam nie było, na trzy nawięcey na cztery tysiące, y to tylko pod iednym Kazykiermenem, Kozacy ich tylko na tey stronie Dniepru byli, ale y to uiderunt, et conuersi sunt, retrorsum. Potrzeba ich tedy w tych listach postraszyc, w ten sens, ze wy potrzebuiecie po Nas, luboscie z Nami nie weszli in realem

colligi:

colligationem, ale tylko z Królem Jmcią Polskim, abyśmy spolnie przy traktatach powszechnych y wasze interessa zawierali, a wy naymnieyszey do otrzymania dobrych y gorzuiących traktatow nie czynicie pomocy, ani woiennych tak, iako należy przemysłow, bo ani Miasto wasze Samara nad rzeką tegoż imienia zbudowane, ani te wasze Woyska przy granicach rozłożone mnie całe ad causam communem Chrześciaństwa, y ligi S: nie pomagaią; gdy z tym wszystkim y przeciwko Cesarzowi Jmci Chrześciańskiemu Han z wielkimi Ordami całą tę kampagnę woiował, y na Polskę ustawicznymi incursiami toż Pogaństwo całe lato y iesien było cięszkie, y aż dotąd, że ięzycy wszyscy Tatarscy unanimiter twierdzą, że się My w Krymie od Moskwy niczego nie obawiamy. Trzeba zatym skutecznieyszą y rzetelnieyszą czynić diuersią znosząc się z Królem Jmcią Polskim, iako nayblizszym Colligatem, aby tego Nieprzyiaciela rozerwać, y onego w Domu własnym szukać, ponieważ Krym iest cale opuszczony, gdy Sołtan Gałga iest przy Hanie a Nuradyn tu na Budziaku świeżo umarł. His et similibus motiuis iak nayg oręcey listy pomienione

napisać

napisac y otrzymac, a Colligatis należy, aby to zi-
mno od Septemtryonu iakkolwiek zagnac colli-
gatia, y poruszyc ad res fideliùs gerendas. Co
activitati Wier: Two: pilnie zaleciwszy, dobrego
od Pana Boga życzemy zdrowia.

P.S. Chciey Wier: W: wyrozumiec wcześnie na tam-
tym Dworze, co to iest za przyczyna że Węgierskie
y Siedmigrodzkie Pogranicze nie chce z Nami cor-
respondowac. Rozłożyliśmy byli pocztę aż do sa-
mego Mukachowa, ale tameczni Commendanci wy-
mowili się z correspondentiey, że tego uczynic
nie mogą, aż wprzod o tym znac dadzą do Koszyc,
iuż niedziel kilka, iako się z tamtąd nie możem do-
czekac wiadomosci, ktora ieżeli kiedy to teraz choiey
stronie potrzebna, iako tedy to liga Nasza, My tego ro-
zumiec nie możemy, Czekamy zatym pilnie responsu.

Do Wiel: Generała Wielkopol: d 30 9bris.

Miasto Poznan przez delegowanych swoich Posłow
ustawicznie supplikami tak Nas oneravit, że nie mo-
żemy tylko pisac do Uprz: Wey aby się z nimi pro

sua

sua magnanimitate iak nayłacniey obeyść, y uspokoić chciał. Skarżą się oni uel maxime o niepodanie przez co dobry porządek w Mieście ustawać musi; tego zaś podanie żeś Vprz. Wo. ob rationes certas aż dotąd przytrzymał, tedy inquantumbyś Vprz. Wo. ob easdem nie mogł sam podać, niewidzielibyśmy inszego sposobu, tylko żebyś saluo iure suo ad plenitudinem potestatis Regiae odesłał Candidatów na declarowanie z nich. Będą mieli dosć kary y ostrzeżenia się in futurum, gdy się ich electia aż powagą Naszą ustawić będzie musiała. Jeżelibyś iednak sam Vprz. Wo. chciał podać z obranych Candidatów liberum zostawuiemy arbitrium, a oraz dobrego &.

Do Wieleb: Referen: Koron: d. 30 9bris 1690.

Wprzod Wielm: Generał Wielko polski doniosł Nam żale swoie przeciwko Miastu Naszemu Poznaniowi; a potym toż Miasto è converso krzywdy swoie przeciwko zwierzchności Generalskiey swoimi wyraża supplikami. Ktore to zachodzące abutrinq contestatie chcąc iako naydoskonaley uspokoić, usilnie zalecamy Vprz. Wo: abyś się w to włożył, y poroznioną zwierzchność cum subiectis tak umoderował, iakoby w tym Mieście zupełna tranquillitas redintegrari mogła. Co łacno sprawić możesz, gdy tenerrimo ac iusto animo pomienionego Wiel: Gnała Wielkopol: nie iest trudna persuasia do przyięcia wszelkich uspokoienia się sposobow. Dobrego zatym &.

Do Wie:

Do Wieleb: Biskupa Poznan: d 30.

Na bardzo się mało przydało, chyba ad solos conscientiae scrupulos oswiadczona Nasza Dzierzawcow Vyskim clementia, kiedy znowu Vrod: Naramowski, Arędarz pomienionego Starostwa poddanego tamecznego kiymi tak zbić kazał, co ledwie zyc może. Kommunikuiemy tedy Vprz: Wey hunc pessimum ausum, a oraz żądamy, abys papiery w ręce swoie prosecuritate tych Ludzi oddane, to iest aby się ich nikt nietykał, rządow, ani administratiji ex inculpatis, do rąk ich wydał. Dobrego zatym &.

Do W: Kasztel: Płockiego d ead.

Tak Nas znac informowano było, że we wszytkich okolicznych dzierzawach koło Vyskiego Starostwa czynsze wydaią dobrą monetą, rachuiąc złoty na pięc szostakow celnych, y dlatego smy do Vprz: Wey pisali, ne quidquam priscis moribus derogetur, ale kiedy Nam z inszych okolicznych dzierzaw Ludzie tegoz Starostwa Vyskiego przynoszą attestatie, że tam czynsze płacą dobrą w prawdzie monetą, ale takim rachunkiem, iaki w Polszcze idzie, y kiedy przytym stawaią, że dopiero taka aggravatia y extorsia po smierci Wielm: Grzymułtowskiego Woiewody Poznan: nastąpiła, tedy inquantum się to oboie w rzeczy samey znayduie, to iestże y okolicznie

tak

tak płacą, iako idzie w Polszcze moneta, y dopiero za teraznieyszych Dzierzawcow to podniesienie nastąpiło, tedy Uprz: W.o pierwszey swoiey nieodmieniaiąc declaratiey ubogich Ludzi securitati providere et prospicere zechcesz, nic się listem Naszym przeszłym nie alteruiąc, gdyż My de rectitudine iego optime sentimus. A teraz &.

Do Urod: Doumonta na Stolicę. Ead.

Listy dwa od Wier: T: z tey poczty odebraliśmy z małym bardzo ukontentowaniem, ponieważ tam praetenta nie pewnymi bardzo excusuią się przemysłami woiennemi, futura zas na żadną doskonalszą nie zabieraią się impreze. O Nasze y całego Chrzescianstwa rzeczy nie są in eo statu, aby hoc torpore, albo samymi tylko słowy bez walecznych uczynkow sanari mogły, a to y teraz iuż po uziętych kilku Fortecach, o ktorychesmy Wier: T: iuż oznaymili, odebrali Turcy Lipe mieysce nie poslednie, pod Waradyn kilkadziesiąt tysięcy Wayska wyprawili, od Eseku przecię ustręt dano, alias byłby iuż y Wieden niebespieczenstwa bliski. Piszemy tedy do Carow Ichmu, reprezentuiąc pericula, y potrzebne ratowania wszytkimi siłami całe Chrzescianstwo. In reliquo referuiąc się na Wier: Twoi na ktorego ręce tę hramotę odsyłamy. Za ktorey odebranie ziedna y tam sobie iakąkolwiek confidentią ułożywszy się iako naylepiey ad genium Narodu. Co łacno na

sobie

sobie przewiesc mozesz, poniewaz iuz tam nie długo będziesz, a lepiey ze cum bona gratia et omni confidentia z tamtąd się odprawisz, Tak tedy praemissa captatione beneuolentiae, pomienioną hramotę sine mora oddasz, Carom Ichm y o rozgowor iak nayprędzey prosić będziesz, na ktorym przełozywszy przed oczy te wszytkie niebespieczenstwa, ktore z tegorocznych successow Tureckich inundarunt Chrzescianstwo, potrzebować będziesz iak naywiększey gotowosci Carow Ichm na przyszłą kampanią, y wczesney przed dokonczeniem zimy declaratiey, a moz nali zaraz z tegoz rozgoworu, iakowe przedsię wezmą Carowie Ichmc przyszłą wiosną przemysły woienne; ex nexu pactorum y colligatiey należy aby Woyska Carow Ichmc szły do Krymu, y tam heroicznych dzieł Carow Ichmc przez zniesienie onego wiekopomną zaniesły pamięć, czego y Wier. Twoi: domawiać się y popierać będziesz, pulli ieno z mozesz. Jezliby się iednak z tego contra nexum pactorum wyłomywali, żądać będziesz, zeby y tez Woyska Carow Ichmu w iak naywiększey gotowosci przy Oczakowie stanąwszy, Zameczkow nad Dniestrem dobywali; po tey stronie Dniepra, a iezliby dobywać niechcieli, przynamniey zeby tam stali, y leżąc przescia Tatarom przez Dniepr bronili, Nam zas na zniesienie Budziaku, y na opanowanie Tehini, Białogrodu, Kiliey, Smailu, w nagrodę tego, ze do Krymu iako powinni nie poydą, Woyska trzydziesci, albo dwadziescia

tysięcy.

tysięcy z zapasami woiennemi dali y wygodzili; a potym My wzaiemnie tę uczynność na expeditią Krymską Carom Jchmć częścią wszyska Naszego Konnego nagrodzilibyśmy, y takby się prawdziwa y społeczna nietylko pokazała liga S: ale też byłaby bardzo cięszka Nieprzyiacielowi, a wielce pożyteczna y wygodna Chrześciaństwu, y wszytkim Colligatom, boby się tak Nieprzyiaciel prętko mogł w hardości swoiey pokrocić, y abo do pokoiu przywieść chwalebnego, albo do zguby Imienia swego przy pomocy Bożey. Chciey to tedy Wier Two: iak nayskuteczniey, y iak naydoskonaley wyrazić, a resolutią iak nayprędzey otrzymać, y Nam odsyłać, według ktorey y My y wszyscy Nasi Colligaci musielibyśmy się miarkować. Czekać tedy na nię będziemy cum summa impatientia. A teraz &.

P.S: Incursie od Tatarow w Państwa Nasze aż dotądnie ustaią świeżo pod Buczaczem y pod Jazłowcem bydła zabrano, obawiamy się ieszcze bardzo wielkich Czambułow, bo kilkadziesiąt tysięcy Ordy z Sołtanem nowego Pasze do Kamieńca wprowadzić maią, znać że temi nieprzestannemi cięszkimi incursiami chcą na Nas wymusić, y wycisnąć, żebyśmy się z nimi zgodzili, ale tego nie doczekaią, bo nietylko w Domu ile możem resistimus, ale y w Ziemi Wołoskiey bardzo My się dobrze impatronowali: W Sochawie, Praesidium tam znaczne zostawiwszy, dobrze uprowiantowawszy, y teraz świeżo

pienię:

pieniędzmi opatrzywszy. To też tam chciey W. T. wyrazić, że lubo-
bysmy ieszcze z Warszawy, a bodaj nie podczas Seymu pisali wzglę-
dem Fałszerza Czernca, a żadnego nie odebralismy responsu.

Copia Listu Jmci P. Referendarza Koron:
do Jmci Pana Ablegata Kurfistrza Jmci.

Respons WMM Pana d. 9 Pntis lubo dość nie rychły, tym
obowiązanszym przyimuię ~~[illegible]~~ stem, im doskonalsze niesie
osobliwey iego ku mnie propensiey dowody. Co zas do interessu
naznaczoney Commissiey ratio ~~[illegible]~~ non sufficeret, żesmy nume-
rum Commissariorum w Krolewcu nie concludowali, przy desi-
gnowanym czasie, bo ani o tym traktowano, ani contrarium
sensum Nostrum w tym wespuł y z Jmcią P. Marszałkiem Nadw:
Koron: MMPanem, pamiętać mogę. Pacta także allegari nie mogą
bo te tylko aequalem numerum praetendunt ab utrinque. Kiedy te-
dy Rzeczpta iuż swoich publico Instrumento naznaczyła, wol-
no było y Kurfistrzowi Jmci eodem numero designare. Conferen-
tia zas intra Primertre, ktorą też pacta wspominaią, iuż de-
claratią per modum protocolli w czas pewny obrocona była.
A zatym non restabat tylko ziachać, y tam krzywdy Rze-
czypltey przełożyć, et de medijs amicabilissimis traktować. Że
iednak Krol. Jmć P. M. Mtwy affekt Kurfistrza Jmci sobie wy-
soce poważa, a to y dalszey dilatiey bez trudności przez Sena-
tus consilium adinuenit media. Ja w tym sobie więcey nie przy-
znawam, tylko to że radbym perennia et perpetua widział ami-
citiarum incrementa między Krolem Jmcią P. M. M. a Kurfistrzem
Jmcią. In quo uoto y samego piszę się &.

Do Wiel:

Do Wielm: Wdy Ruskiego d. 2 Xbris.

Mieliśmy też od Złoczowa nie pomyślne wiadomości, które Nam Vprz: W: kommunikuiesz, z tą także nieszczęśliwością, że niewiemy nic, co się tam daley ze wsiami Naszymi stało. Z Wiednia wczora dopiero w nocy przyszła poczta, niedobre także przyniosła wiadomości, że iuż Turcy pod Zolnok podstąpili, y pewnie go odbiorą. A Tatarskie zagony aż za Debreczynę, y pono daley ściągaią. O Wezyrze dokąd się obrócił, żadney nie masz wiadomości. Pieniądze wygodzone każesz Vprz: W: oddać do rąk Szlachetnego Zywerta, któremu się to zleciło. A teraz dobrego &.

Do Wielm: Woiewody Łęczyckiego.

Z obowiązków ligi S: niemogliśmy się wymówić prawia communicatione z Wielm: Hetmany Rzeptey Weneckiey pozwolenia na kilkaset Ludzi zaciągu przy granicy Margrabstwa albo Prus, ile kiedy bez wszelkiey naymnieyszey krzywdy Poddanych Naszych tey uczynności potrzebuie; Że iednak w takich okazyach y obietnicach zwykliśmy bardzo scrupulizować, Uniwersał któryśmy na to podpisali wespół z Pułkownikiem Urod: Lubienieckim na ręce Vprz: W: odsyłamy, a to dlatego żeby Vprz: W: odebrawszy wszelką possibilem submissionem od pomienionego kawalera, który się chce officiose zapisać, de non inferendis damnis et iniurijs dla lepszego ieszcze warunku przydał kogo za Commissarza, któryby miał attendentia indemnitatis ubogich Ludzi, si et inquantum

tum wiedziec tego będzie Vprz: W: własną potrzebę. ktorego to uwadze y rozsądkowi poruczywszy, dobrego &c.

Ad Serenissimum Principem Brandebur: d. 7. Xbris.

Post titulos. Cum non inter postrema praetensionum Reip: ex pactis Bydgostien: puncta, suppeditatio Militis per Serenitatem Vram pro quolibet post olim finitum Sueticum, nouo bello Nobis et Reipcae stipulata agitari debuerit, in Commissione nuper Regiomonti per Illu: et Mgficos Commissarios Nostros designata. Haec uero dum defectum Serenitatis Vrae Commissarionum in gratiam eiusdem in cassum abierit, nulli dubitamus, quin Serenitas Vra uinculis foederum et amicitiarum, ueterum ac praesentium insistendo, cognitisq; probe rationibus, quanti sit momenti, resumentis uires animumq; Christianorum hostis superbiam, rursus cum auxilio Dei comprimere. Ea quae Iure Commissionis censenda forent, sponte ac ultronea propensione Militem subsidiarium glorioso Principatu Serenitatis Vrae tribus iam belli expeditionibus intermissum, simul et semel pro futura proxima concedere uelit. Argumenta undecunq; illa possint esse, non adducimus, siue enim ex pactis, siue ex nouo Principatui Serenitatis Vrae bello, siue ex promissis per Gnosum Bielinski, Succamerarium Rni protunc Ablegatum Nrum ad duas belli et anni uices suppetijs eruantur, suauius omnino ac dulcius fluxurum est, si ea affectus potius Serenitatis Vrae erga Nos Remq; publicam nemini secundus euincat, quam mille rationes. Reddet

Serenitas

Sr̃tas Vr̃a hâc suâ erga desideria Nostra facilitate non modo Nos, sed universam Christianitatem tantùm sibi obligatam, quantùm contra hostes ualidam atq; una nomini suo nunquam morituram, lucrabitur gloriam: quam Sr̃ti Vr̃æ semper maximam intra prosperrimos rerum successus cum optima ualetudine ex animo precamur.

Do J. Wiel: Wdy Wilen. d. 7 xbris.

List Vprz: Wey d. 16 9bris dopiero Nam przed Kilką dni iest oddany, w ktorym gdy Nam manifestis argumentis wydaie się Vprz: Wey sollicitudo koło przyszłey da Bog kampomiey, nie możemy tylko tenerrimo przyimowac animo te wszytkie Vprz: Wey, ktore wyrażasz reflexie, Zesmy iednak immediate przed tym do Vprz: Wey listem Naszym na poszte Warszawską ordinowanym w tey samey materiey obszernie pisali, więcey teraz non occurrit, cobysmy przydac mogli, chyba toz samo powtorzyc, aby Vprz: Wa in omnes bellicasus iak nayskutecznieysza, y naypilnieysza gotowoscią sposobił Woysko do ruszenia się iak nayraniey. Desiderium Vprz: Wey o Pisarstwo iuz bardzo praepostere zachodzi, bosmy tu przytomnemu Vrod: Chorążemu Brzeskiemu przed Niedziel Kilka odmowic nie mogli, Inszymi iednak Mazyami tak łacno się Vprz: Wey list ieszcze dawnieyszy d. 8 9bris wespoł z wyżey pomienionym listem in materia obiectorum Rothmistrzowi Tatarskiemu Baranowskiemu, na ktory to się tylko

namie:

namienić może, że My nic więcey nie życzymy nad to, aby się wywiodł, a wywiodszy się niewinnością swoią cieszył się. Dobrego zatym &c.

Do Wiel: Kanclerza W.X.L. d. 7 xbris.

Tym Nas głębsza nad nieszczęściem Vprz: Wey straconego dozgonnego Przyiaciela zdeymuie compassia, imesmy więcey Naszych respektow y miłości żyiącey Wielm: Kanclerzyny Małżonce iego swiadczyli. Niech sam Pan Bog zrzodło wszelkich pociech Vprz: W.o iak naydoskonaley cieszy. Z Nas cokolwiek bydz może na utulenie żalow iego, pewnie swiadczyć nie omieszkamy, A teraz dobrego &c.

Do Vrod: Hryszka d. 8.

Tey Rycerskiey ochoty y przysługi Woyska Naszego ktorą w Ziemi Białogrodzkiey z odwagą pokazali, bardzo wdzięczni iesteśmy, Daiemy Pańskie Nasze błogosławieństwo na dalsze podobne actie ku dobrey sławie całego Narodu Naszego. Gdziebyście zas Wier: WW.e gruntownie się y spokoynie fundować y osadzać mieli, zleciliśmy Wielm.u Woiewodzie Ruskiemu, Hetmanowi W.K. aby zprowadziwszy do siebie na czas pewny Ludzi rozumnych, y znaiących się na rzeczy, a oraz Nam y Rzeptey życzliwych, od Wier: T: naznaczonych skuteczną namowę, y postanowienie uczynił: tamże zaraz y o posiłku na Woysko Nasze pilność, y staranie oswiadczył. W czym nie

wątpię.

wątpiemy, że iuż Wier: T: uwiadomił, y ostrzegł. Tam się tedy według oznaymienia Wielm: Woiewody Ruskiego z wysłaniem Posłow swoich mieć należy, y iak nayskutecznieу namowić. A my w czymkolwiek Pańskiey łaski Naszey będzie potrzeba, skutecznie dopomożemy. A teraz Woysko Nasze mile pozdrawiaiąc, dobrego Wier: Twoiego.

Do Wielm: Wdy Ruskiego d. 8 Xbris.

Iuż to powtornie do Nas pisze Urod: Hryszko o consistentie dla Kozakow, przydaiąc specifice w teraznieyszym liście, żeby nad Bohem. Pisaliśmy do Uprz: Wey, żeby było zprowadzić y ściągnąć do niego Posłow, z ktorymiby pod czas Commissiey raz na zawsze namowić, o mieyscu dla ich osiadania. Dlatego mu teraz in eundem sensum odpisuiemy, a oraz y posiłek Woyska do tegoż terminu odkładaiąc. Co do zimowli nad Bohem, nicesmy im na to nie odpisali, ale tak rozumiemy, żeby się im mogła nad rzeką w Dobrach Naszych Krolewskich pozwolić, y naznaczyć. In reliquo prudentia Uprz: Wey committimus, A oraz dobrego.

Do J: Wiel: Kasztellana Krakow: d. 10 Xbris.

Cieszemy się bardzo z tego, żesmy desiderijs Uprz: Wey przez wydanie Szachnowicza przynieśli ukontentowanie. Możesz bowiem bydź Uprz: W: pewien, że nie tylko w tey, ale we wszytkich innych Mazyach skutecznie od usta iego swiadczyć się intra felicitatem Regia Fortunae zakładamy, tak iako y to abyś w dobrym zdrowiu iak naydłużey zostawał, czego od Pana Boga życzemy. Dan.

Do.

Do Vrod: Wodzickiego Podczaszego Warszaw:

Wniosła do Nas Instructia Woiewodztwa Sędomir: przez Posłow swoich prozbę za Vrod: Janem Jagninskim, aby mu od soli suchedniowey darowaney przez toz Woiewodztwo unkoszta Skarbowe sfolgowane być mogły. Co ze iest w ręku Wier: T: nie mogliśmy onemu obynie praiudicium, Na summę iednak tysiąca złł Polskich dispensować się Wier: Twoi będziesz, y pomienioney zaleconey osobie pro persoluto przyimiesz, a My wzaiemnie in rationibus przyiąć każemy. &.

Respons JKMci P.N.M: na Instructią Posłom Wdztwa Sędomir: d. 12 xbris.

Jako to iest iedyne JKMci P.N.M: panowania u otum, widzieć za dni swoich kwitnącą wszelkimi szczęśliwościami Rzeczpltą, tak nic milszego przydać się nie może, Sercu iego Pańskiemu, iako gdy tych pro publico intentiy wyryty na Sercach Synowskich znayduie wizerunek. Ten gdy Woiewodztwo Sędomirskie przed Maiestat Pański z otwartą ku Panu swemu wiarą, y życzliwością przynosi: Nie może JKMci P.N.M: z wrodzoney in publicum miłości od tegoż wstrzymać się obowiązku, iż Non mihi uita sanguis et Fortuna Rep:ca cariora, y dla tego cokolwiek ex Sphaera dobroczynności Pańskiey deriuari może in publicum, facilis et sine cunctatione zwykł zawsze largiri, tak iako y teraz na zadania Woiewodztwa Sędomir: pełnym dobroci otwiera się respektem.

Na

Na przeładowanie Woiewodztwa repartitia, y teraznieyszego Seymu JKMci P. N. M. remedium sądzi być adaequatu recurs uczynić do Wielm: Woiewody Ruskiego, ktory w tym pewnie żadney nie uczyni trudności, cokolwiek ex iustitia et aequalitate pochodzić ma.

Jezeli kto iako JKMci P. N. M. iuż matura sua reflexione przeniknął, reprezentuie się z okaziey poczynionych protestatiy, z iedney, a z drugiey strony ex tuitione iuratae fidei Vrod: Marszałka Seymowego trudności, y dla tego tym skutecznie się w to Pańską swoią powagą włożyć gotow, im swiezsza wszytkich niesie pamięć, co się na skonczonym działo Seymie, y iezeli się stała oppressia iaka liberae vocis.

Prorogowany Seymik studio ukontentowania zasłużonego Rycerstwa, JKMci P. N. M. ex eodem zelo wypłacenia desenuitae mercedis, gotow iest approbować, alboli też nowy Uniwersał na pomieniony akt wydać, tak iako na ten czas znaydzie Woiewodztwa desiderium.

Zaleconym osobom Woiewodztwa Sedomir, tym ktore ad munia publica są destinowane, iako y całemu temu Woiewodztwu JKMci P. N. M. tak wiele dobroczynnych swoich wyswiadczać zyczy respektow, ile z tamtąd iawnych prawdziwey Staropolskiey zyczliwości odbiera dowodow.

Vrod: Janickiego Miecznika Lwowskiego infaustae sorti zabraney w niewolą krwi iego nie tylko JKMci P. N. M. raczy compati, ale też succurrere wszelkim podobnym gotow sposobem.

Vrod:

Vrod.° Stefana Gromadzkiego dawnego Znakow swoich Comilitona miał JKMci P.N.M. puty w respekcie, puki ieno sam chciał. Powrocić znowu może taż Pańska dobroć, gdy da dowod quo loco w Sercu swoim chować będzie honor niewinności Pańskiey.

Instantią za Vrod: Franciszkiem Połonskim JKMci P.N.M. tak mile y wdzięcznie przyimuie, iako życzy sobie gratijs et beneficijs innotescere cunctis.

Sol Suchedniowa przy Zupach Wielickich y Bochenskich za iakimi chodzi contractami, nie wątpi JKMci P.N.M. bydź wiadomo całemu Woiewodztwu, ktorych ze zwykł każdemu tenerrimè dotrzymywać, strzeże się y naymnieyszym podobieństwem uczynić praeiudicium contrahentibus z ktorey okazyey uchylenie unkosztow darowaney Soli Suchedniowey Vrod: Janowi Jagninskiemu Zup Bochenskich, lubo iest przycięższe, y nie w ręku JKMci P.N.M. ale Contrahentow zostaiące, przecięż y w tym zaleceniu Woiewodztwa dobroczynnie respondendo. List swoy do Vrod: Administratora Zup na pewną summy portią dla pomienioney Osoby wydać instantanèè do rąk Vrod: Posłow rozkazał. In reliquo ci sami odniesą fusius wszytkim y każdemu zosobna łask y respektow Pańskich exhibitią: Vrod: zas Posłom testimonium bene gesti munens tak łacno tribuit, iako ich całemu Woiewodztwu zaleconych mieć chce.

Do Vrod: Podstarościego Tarnopol: od K: Jeymci

Jest wola Nasza, abyś Wier: T:a iak naylepszy, y nayporządniey

dniey zpisał regestr wszystkich wsi zdawna do Włości Tarnopolskiey należących, żadney nieopuszczaiąc wtymże regestrze, ieżeli dobrze wiedzieć możesz, wyrazić zaraz, kto iaką wieś, y wiak wielkiey summie trzyma. Co iak nay prędzey uczyniwszy odsyłay do Nas wedle powinney życzliwości y dla Łaski Naszey, którą mu ofiaruiemy.

Do Sądow Fiskalnych Przemyskich od K: Jeymci.

Odprawiona rewizia w Dobrach Naszych Jarosławskich przez delegowanych Vprz: y Wier: Wch rewizorow lubo nie wątpiemy, że iako własne rąk ich dzieła swoy walor znaydzie, y odbierze. Wznawiamy iednak dla tych doskonalszego ubogim Ludziom ratunku y Naszę instantią, abyście wszelką łatwość Poddanym Naszym podług odprawioney rewizyey pokazać chcieli. Pewni iesteśmy uczynności tey Vprz: y Wiern: Wch nietylko dla samey słuszności, ale też dla respektu Naszego, który we wszelkich podaiących się okazyach Vprz: y Wier: Wm ofiaruiąc, dobrego &.

Ad Summū Pontificē d. 13. xbris.

Nemini magis explicatum probatumq; esse velim impensarum mearum de re Christiana, ac intimum merendi studium; quàm Santi Vrae, in cuius gloriam et nomen cuperem tantùm prosperrimorum in Christianitate successuum, quantùm ad conterendam communis Christianorū hostis

poten:

potentiam, uel ipso sanguine et uita promptus paratusq; essem redimere. Cum proinde Sanctas Vra tam ingentes, tamq; eximias et sollicitas Curas pro saluberrima inter Christianos pace impendere, Pastorali et Paterno contendat zelo, ego certe neq; operam, neq; laborem S. intentionibus omni qua par est Filiali teneritudine applicandum recuso, quinimo uocationi ac nutui Sanctis Vrae morem gerendo, constanti et obsequenti animo ulteriora hoc in negotio Sanctis Vrae et praestolari et exequi mandata, uotum est meum enixum. Quod reliquum Sanctem Vram diu felicem ac sospitem moderamini et Praesidio pacatae rei Christianae interesse, ex animo precor. Dabantur &.

Ad Serm̃um Roman: Imperatorem.

Displicet minime dubitamus Mti Vrae pariter ac Nobis casus iste, quem recentissime Senator Regni Nri Mgficus Jordan Castellanus Waynicensis contra omnem Status, dignitatis, ac uicinae necessitudinis obseruantiam, durius quam iustius pertulit Vratislauiae, obtentu Telonei cuiusdam à duobus exiguis adamantinis clenodijs praetensi, Ipsa nempe Persona cum rebus planè omnibus suis Summis notabilibus pecuniarijs, tum arestis, tum difficultatibus implicata ad Nos usq; recursum facere debuit. Cognitum enim habemq; Mtem Vram in tantum Jura optimae uicinitatis colere, ut etsi aliquid humanus obtrudat error, ea tamen in Animis

omnium

omnium prosperare et augere non imminuere uelit. Non putamus certè ut tam prudens tamq; eximius Vir, quâ genere quâ meritis in Regno Nostro sponte uitij alicuius, contra loci illius Teloneatores, admitteret notam, sed etsi impegisset ignorantiaue, casuue, à Mte Vra enixè postulatum uelimus, ut memoratus Castellanus omni qua par est humanitate rerum suarum honorisq; læsi integram referat satisfactionem. Quod non modo amore ueterum cum Mte Vra fœderum, sed uinculo Pntium Nostrarum intimarum necessitudinum fieri, plusquam cupimus. Optimam interim Mti Vræ ualetudinem, felicissimosq; rerum euentus ex animo precamur.

Ad Sermum Principem Venetiarum.

Quam gratæ Nobis sint omnes uices, quæcunq; stricti fœderis ac prosperrimæ amicitiæ cum Serte Vra pro auctorando in Prouincijs Nris in nomen eiusdem Milite, tam faciles admisimus, quam enixè cupimus prosperrimos Serti Vræ ex profligando communi hoste successus, quibus ut eadem diu sospes intersit, Regio precamur uoto &.

Ad Illstrmum Principem Hassiæ.

Inter curas prosequendi Sacri belli, cuius optato euentu totius Christianitatis securitati prospectum iri cupimus, nihil magis ad perennem Rrii Nri felicitatem pertinere existimamus, quam ut Domum Nram Regiam stabili ad posteritatem connexionis uinculo firmemus, et consolidemus.

Cum

Cum proinde S: Sedis Apostolicæ authoritate interposita, atq; Ser^mi Imperatoris Fratris N^ri et Vicini Char^mi speciali concursu fœdera Connubialia Ser^mi Principis Domini Jacobi Filij N^ri Primogeniti Char^mi cum Ser^ma Domina Elisabetha Principe Neoburgensi per conscriptum eo nomine tractatum non sine singulari Senatus Regni N^ri et M: D: L: applausu feliciter coaluerit; iamq; non modo legatio extraordinaria ad deducendam in Dominia N^ra Ser^mam Neosponsam per Nos destinata et instituta: uerum etiam et dies celebrandi auspicato Hymaneo in Ciuitate Nostra Comitiali et residentiali Varsauiensi Mensis Februarij 25^tus designatus sit, minimè dubitauimus, quin M^tati V^ræ tantæ festiuitatis et lætitiæ N^ræ Nuntium communicaremus, id spei omnino concipientes, sacrum hoc et Christiano Fœderi proficuum opus, grato animo suscepturam, et intentionibus N^ris Singulari beneuolentiæ plausu non defuturam. Cum nos præsertim omnes felicium Ser^tis V^ræ successuum occasiones non dissimilis gaudij uicissitudine excipere uelimus, utq; tantò frequentiùs eueniant, abundè semper desideramus. Bonam interim Ser^tati V^ræ inter prosperrimos rerum successus precamur ualetudinem.

Tales ad alios Principes nihil mutando.

Expeditio

Expeditio Connubialis Principis Jacobi à Rege.

Ad Sanctissimum. Zolkieviæ d. 30 9bris.

Postquam spontaneo ac deliberato S. Sedis Apostolicæ instinctu cæptum, præstantissimo beneplacito et fauore Stis Vræ prouectum, Serm̄i Principis Dni Jacobi primogeniti mei Charm̄i ineundi Matrimonij cum Serma Principe Electorali Principe Dna Neoburgica Elisabetha datis iam abutrinq tabulis conclusum sit negotium, celebrandiq actus istius in Metropolitana Ciuitate mea Varsauiensi Comitiali et residentiali d. 25 Mensis Februarij Anni proximi sortiatur terminum, primum huius rei Nuntium ad neminem magis, quàm ad Sanctem Vram pertinere arbitror, ut pote quàm non modo communem omnis boni in Orbe Xiano scaturiginem ac fontem audiri, sed præcipuum meorum, Domusq mea solationum, uti largitorem, ita rursus participem esse non uno concupio uoto. Hinc est quod Ontis momenta felicitatis, ut è desiderio Stis Vræ promanata, ac per Illm̄os et Reuerm̄os in Christo Patres Cantelmium et Sanctacrucium Nuntios enixe promota, ita in sinum eiusdem deposita talibus foueri, ac repleri benedictionibus et gratijs demissa expeto prece, ex quibus Connubialia hæcce fœdera

su

sumant prosperitatem in decus ac praesidium Christianitatis, serisq; ac perpetuis exhibeant annis, quos et quantos uberrima Sanctis Vrae benedictio, Paternusq; affectus uoluerit ac infuderit, successus. Hos ut et ipsa Sanctas Vra longum uideat, diuturnum eidem cum omnigena prosperitate rerum Xianarum moderamen ex animo precor.

Ad Serm̃um Leopoldum Imperatorem.

Opus hoc quod Mtas Vra in sacris Connubialibus Serm̃i Principis Domini Iacobi primogeniti Nri Charm̃i cum Serma Electorali Principe Domina Neoburgica Elisabetha iungendis foederibus Officia esse uoluit, singulariq; interpositione plenum felici suo reddit euentu, ita demum apud Nos perfectum est, ut subscriptis per Commissarios Nostros conclusi tractatus tabulis, receptoq; uniuersali Cntis Senatus, hac super re congratulatione et applausu solenni actui huic celebrando in Ciuitate Nra Comitiali et residentiali Varsauiensi diem 25 Mensis Februarij Anni proximi dixerimus, proq; Serma Neosponsa Neoburgo, omni quo par est decore ad locum et terminum praefixum deducenda, nec non pro commutandis praedictis tabulis, ac alijs ritè exequendis legationem Nram destinauerimus. De quibus omnibus dum Mtem Vram certiorem reddimus, nihil superesse uidetur, nisi ut Mtas Vra beneuolentissimo suo erga Nos. Domumq; Nostram Serm̃am ulteriori pateat affectu, ijsq; perpetuò continuandis

andis iunctarum sacro nexu amicitiarum insistere uelit ter-
minis, qui sine termino communia Mti Vrae ac Nobis totiq Christi-
anitati exhibeant solatia. Haec dum plenis exoptamus uotis,
Mtati Vrae longaeuam aetatem, ac prosperrimos rerum suc-
cessus ex animo precamur.

Ad Sermum Electorem Palatinum Rheni.

Iunctam olim Connubiali nexu cum Serma Domo Neoburgica Sermorum Regum Poloniae amicitiarum non ingratam reuocamus memoriam, dum recentissime contracti Matrimonij Sermi Principis Dni Iacobi primogeniti Nri Charmi cum Serma Electorali Principe Elisabetha Sorore germana Sertis Vrae consignatas tabulas, ijdemq actus solennis terminum d 25 Mensis Februarij Anni proximi Varsauiae designatum, uniuersus, qui Nobis adfuit praesens Senatus tam profuso Animorum congratulatus est applausu, quam sincerum erga nomen et Domum Sertis Vrae recolit affectum. Ut proinde pro termino praefixo Sermam Neosponsam faustis sub penetralibus Nris tenerrimo consalutare quam primum contingat animo, quantouis Legationem Nram cum plena ad id potestate, ac ad permutandas praefatas tabulas destinamus, et expedimus. Restabit ut Sertas Vra e Fraternis complexibus ita dimissam uelit, quomodo iunctus et perennis amor dissitus quidem locis, animis et caritatibus nunquam distet, Nobisq ac Serma Domui Nrae eo ipso semper optatarum inferat benedictionum solatia. Quae dum Paterno auspicamur

corde

corde Serti Vrae semper similes, idem laetos, ac prosperos rerum cum optima ualetudine precamur successus.

Ad Sermum Electorem Saxoniae.

Sacrum Matrimonialis Consortij foedus inter Sermum Principem Dnum Iacobum, Filium Nrum Charmum natu maiorem, et Sermam Principem Elisabetham Sermi olim Principis Neoburgici Electoris Palatini Rheni, Filiam, Sermae Imperatricis Sororem, accedente Caesarearum Mtum consensu pactum plenèq conclusum esse, ad notitiam Sertis Vrae potissimum spectare arbitramur. Cui ueluti cum eadem Serma Domo Palatina propinqua Sanguinis iura intercedere probè nouimus, ita Nos cum Regia Domo Nostra in communionem tantae cognationis uenire apprimè exhilaramur. Faxit Supremum Numen, ut Connubialis hic actus Nobis omnibusq propinquis sit auspicatissimus, rei uero Christianae ac praesertim Sacrae Colligationi maximè proficuus. Porro cum celebrando Connubiali actui diem 25 Februarij proximè imminentem in Arce Nostra Varsauiensi edixerimus, minimè ambigimus, quin ibidem Serti Vrae placeat plausum laetis dare Himaneis; quod ueluti Nobis ab humanitate Sertis Vrae certo pollicemur, ita eidem inter prosperos rerum euentus faustissima quaeq ex animo precamur.

Ad Matrem Electricem.

Conclusum et signatum per Commissarios Nros contractus matrimonij Sermi Principis Dni Iacobi Primogeniti Nri Charmi

cum

cum Ser^ma Electorali Principe Elisabetha Filia Sertis Vrae negotium, dictusq; actui solenni terminus d. 25 Februarij Anni proximi in Ciuitate Nostra Comitiali, et Praesidentiali Varsauiensi nulli dubitamus, quin Maternis Sertis Vrae votis ea adferat solatia, quae paria sint eiusdem excitandis largiendisq; uberrimis benedictionibus ad dimittendam pro memorato termino Ser^mam Neo-Sponsam, pro qua omni quo par est honore deducenda Legatos Nros destinauimus. Dimissam uero e Maternis ulnis, et complexibus eandem Ser^mam Filiam suam confidat Sertas Vra Domui Nrae, reperturam tantum mutuarum ac tenerrimarum caritatum, quantum sufficiat in Patris et Matris vices. Bonis itaq; ac faustis Numinibus gratissimam quantocyus expectantes hospitem, longaeuam Sertis Vrae ualetudinem ac semper prosperos precamur successus.

Ad Regem Christianissimum.

Grauissimis permotis rationibus tum Sedis Apostolicae impulsu, tum nondum emortuâ ex animis praecipuâ Reipcae memoriâ ueteris nexus Ser^monum Regum Poloniae cum Ser^ma Domo Neoburgica, alijsq; tam, quam suis ac in usum Rei Christianae salutaribus de causis, Ser^mum Principem Dominum Iacobum Primogenitum Nrum Char^mum cum Ser^ma Principe Electorali Neoburgica Elisabetha Connubiali iungendum faedere quondam fuit necessitas. Eoq; Numinum, postquam hic recentissimè signatas per Commissarios Nostros contracti

ma-

Matrimonij cum praefixione termini actus celebrandi in Ciuitate Nra Comitiali et Residentiali Varsauiensi d. 25 Februarij Anni proximi tabulas uniuersas, qui praesens adfuit Senatus pleno animorum planctu Nobis congratularetur, restat ut Mti Vrae solatia haec Serma Domus Nostrae communicata reddamus. Confidimus enim Mtem Vram eo uberiore animi sensu complexuram conclusum hoc negotium, quo pro priori agnationum vinculo ingerit foederibus, ac quo arctioribus cum Mte Vra insistere amicitijs integra Nobis cura et studium fuit. Augebit proinde Mtas Vra gaudia Nostra, si tantum memorato actui praestantissimi sui affectus communicare uelit, quantum et cognata iura, et Nostrae intimae erga eandem exposcunt propensiones. Quas dum Regio constanti retinemus animo, Mtem Vram semper felicem prosperrimisq gaudentem successibus bene ualere cupimus.

Ad Sermam Imperatricem.

Conclusum uolente ac iuuante Diuina Voluntate negotium contracti Matrimonij Sermi Principis Domini Iacobi Primogeniti Nri Charmi cum Serma Electorali Principe Elisabetha Sorore Mtis Vrae Germana tam gratam Mti Vrae de suo successu debet recordationem, quam ualidis desiderijs ac singulari affectu in id ipsum incumbere dignata est. Confidimus omnino ulterioribus adhuc Mtem Vram astituram gratijs tam in deducenda Serma Neosponsa, pro qua

decen:

decentem Nram expediuimus legationem, quam in actu ipso solenniter d. 25 Februarij Anni proximi in Ciuitate Nra Comitiali et residentiali Varsauiensi celebrando. Apparebit in eo potissimum Sororinus Mtis Vrae affectus, si ita Sermam Sororem Suam ex penetralibus Paternis dimissam uelit, ut nunquam eandem intimis suis caritatibus auulsam patiatur. Hac certo Nobis pollicentes, Mti Vrae optimam &.

Diploma ratihabens Pacta Connubialia ex parte S. R. Mtatis.

Significamus &. Quia Nos matura prahabita ratione, pensatisq omnibus ac trutinatis rerum et punctorum circumstantijs Pacta certa Connubialia matrimonij contracti inter Sermum Principem Dnum Iacobum Primogenitum Nrum Charmum, et Sermam Principem Dnam Elisabetham Neoburgicam, de actu et data d. 16 Mensis Nouembris, Anno Pnti conscripta et confecta manibus Commissariorum Nrorum subscripta mutuo inter partes commutanda. In omnibus eorum particulis, articulis, clausulis, nexibus, ligamentis, ita ac si hic de uerbo ad uerbum inserta essent, approbanda et ratificanda esse duximus, uti quidem Pntibus approbamus et ratificamus, declarantes eadem perpetuam uim et robur habitura. In cuius rei fidem praesentes Manu Nra subscriptas, Sigillo Nostro ordinario communiri iussimus.

Ad

Ad Ser^mam Neosponsam à Rege.

Eximiarum dotum praestantissimarumq; Ser^tis V^rae in Europa necessitudinum summus facile suasit amor, et respectus, ut carissimum Primogenitum N^rum Ser^mum Principem D^num Iacobum perpetuo Connubialis foederis vinculo cum Ser^te V^ra iungendum feliciter concluderemus. Quo vero desiderata inde solatia ob oculos Nostros Paternos quantocyus versentur, agimus sine intermissione, Legatumq; N^rum Extraordinarium, Reuer^mum in Christo Patrem, Dominum Stanislaum in Witwica Witwicki, Posnaniensem et Varsauiensem Episcopum, Senatorem R^ni N^ri Sincere Nobis Dilectum designauimus. Qui Ser^tem V^ram omni quo par est honore in Nostra deducat Dominia. Vbi gratissimam hospitem quemadmodum nunc intra prosperrima Caelestium benedictionum vota ob vis Regiae humanitatis ac Officiorum pleno praestolamur affectu, ita postmodum Paternis semper caritatibus, ac uberrimis teneritudinum complectemur Animis. Faciat itaq; Diuina bonitas Sospitem ad Nos quantocyus venire, diuq; nobis felicem semper, ac longaeuam interesse.

Ad Ser^mum Imperatorem.

Pergenti Neoburgum Sincere Nobis Dilecto Reuer^mo in Christo Patri D^no Stanislao in Witwica Witwicki, Episcopo Posnaniensi R^ni N^ri Senatori, Legato Extraordinario ut ibidem notum M^ti V^rae negotium, quod superi faustum esse velint, votiuo fine coronet, iniunximus, ut inde redux Viennam diuertat.

diuertat, certa Commissa Nra Mti Vrae expositurus. Fraterna proinde à Mte Vra contendimus fiducia, ut quidquid ille nomine Nostro eidem Mti Vrae explanauerit, in omnibus pronam aurem, plenamq; experiatur fidem. Quo in passu ueluti Mtem Vram facilem fore confidimus, ita eidem inter felicissimos rerum euentus longaeuam ex animo precamur incolumitatem.

Ad Serm̃am Roman: Imperatricem.

Quae nuper ex concluso feliciter matrimonio Serm̃i Principis, Domini Iacobi Primogeniti Nri Charm̃i cum Serm̃a Principe Electorali, Domina Elisabetha Neoburgica, Literis Nris Mti Vrae retulimus solatia; haec eadem uberius explicanda commisimus Sincere Nobis Dilecto Reuerdmo in Christo Patri, Domino Stanislao in Witwica Witwicki, Episcopo Posnaniensi et Varsauiensi, Regni Nri Senatori Legato extraordinario. Huic itaq; Mtas Vra tam beneuolas exhibebit aures, quam propenso negotium ipsum complectitur affectu. Quod reliquum est Mtem Vram semper sospitem ac longaeuam inter felicissimos rerum euentus uiuere cupimus.

Ad Serm̃um Electorem Palatinum Rheni.

Ex concluso feliciter negotio Connubialium Faederum Serm̃i Principis Dni Iacobi Primogeniti Nri Charm̃i cum Serm̃a Principe Electorali, Domina Elisabetha, germana Sertis Vrae Sorore deriuata Nostra solatia nuper Literis Nris eidem Serti Vrae communicauimus. Iam nunc uberius haec eadem oretenus explicaturus est Sincere Nobis Dilectus. Reuerdmus

in

in Christo Pater Stanislaus in Witwica Witwicki Episcopus Posnaniensis et Varsauiensis Regni Nri Senator, Legatus extraordinarius, Qui exactis omnibus, qua decet Officijs, complectoq commisso negotio Ser'mam Neosponsam Regio quo par erit in Dominia Nostra deducturus, est honore. Ut proinde illi Sertas Vra apud se commoraturo beneuolentissimam cum plena fide admissionem, abituro uero omnimodam concedat facilitatem tam enixè contendimus, quàm sollicitè regressu ipsius gaudia Nostra maturanda cupimus. Quae tanquam mutua Serti quoq Vrae cum optima ualetudine uouemus.

Ad Ser'mum Principem Szulizbach.

Post conclusa feliciter Pacta contracti Matrimonij Ser'mi Principis Dni Iacobi Primogeniti Nri Char'mi cum Ser'ma Principe Electorali Dna Elisabetha Neoburgica, restat ut idem Matrimonium ratum fiat, sponsaliaq in Pacto iuxta ritum S. Ecclesiae peragantur. Qui actus cum super aliam Personam Neoburgi supplendus non potest dignius et felicius expediri, quàm si Sertas Vra Personam suam pro Filio Nro Char'mo absente, substituere uelit. Dabit id Sertas Vra non modo uinculis cognatae necessitudinis, sed etiam ijs humanitatis et Officiorum Iuribus, quae Nos memori semper Regio recolemus animo: Optimam interim &.

Plenipotentia Regia.

Notum testatumq facimus quorum interest Universis et Singulis. Quia Nos post conclusum feliciter contractum

Matri-

Matrimonium Serm̄i Principis Dn̄i Jacobi Primogeniti Nr̄i Charm̄i cum Serm̄a Principe Electorali Domina Elisabetha Neoburgica cupientes eandem quantocyus honorifica et decenti legatione in Regnum et Regiam Nr̄am deduci, Reuerm̄um in Christo Patrem Dn̄um Stanislaum in Witwica Witwicki Posnanien̄ et Varsauien̄ Ep̄um Extraordinarium Legatum designauimus: dantes et concedentes eidem plenam et omnimodam facultatem, memoratam Serm̄am Neosponsam Neoburgo omni quo par est decenti apparatu in Regnum Nr̄um atq; Regiam deducendi, omniaq; alia munia circa tales actus fieri et obseruari solita licite et legitime exequendi ac peragendi. Quidquid uero per ipsum in hac re et occasione gestum actumue fuerit, Nos pro rato et grato suscepturi sumus. In cuius rei &

Ad Serm̄am Roman: Imperatricem.

Quae nuper ex concluso feliciter Matrimonio Serm̄i Principis, Domini Jacobi Primogeniti Nr̄i Charm̄i cum Serm̄a Electorali Principe, Domina Elisabetha Neoburgica, Literis Nr̄is Mt̄i Vr̄ae retulimus solatia, haec eadem uberius explicanda commisimus Sincere Nobis Dilecto Reuerm̄o in Christo Patri Domino Stanislao Witwicki Episcopo Posnanien̄ et Varsauien̄, Rh̄i Nr̄i Senatori, Legato extraordinario. Huic itaq; Mt̄as Vr̄a tam beneuolas exhibebit aures, quam propenso negotium ipsum com

ple:

plectitur affectu, Quod reliquum est Mtem Vram semper sospitem ac longeuam inter felicissimos rerum euentus uiuere cupimus.

Ad Celsos Status Belgij Federati.

Inter curas prosequendi Sacri belli, cuius optato euentu totius Christianitatis securitati prospectum iri cupimus, nihil magis ad perennem Rni Nri felicitatem pertinere existimamus, quam ut Domum Nram Regiam stabili ad posteritatem connexionis uinculo firmemus, et consolidemus. Cum proinde S: Sedis Apostolicæ authoritate interposita, atq Sermi Imperatoris Fratris et Vicini Nostri Charmi speciali concursu fœdera connubialia Sermi Principis Dni Iacobi Filij Nri Primogeniti Charmi, cum Serma Electorali Principe Domina Elisabetha Neoburgica per conscriptum eo nomine tractatum non sine singulari Senatus Regni Nri et M:D:L: applausu feliciter coaluerint, iamq non modo legatio extraordinaria addeducendam in Dominia Nostra Sermam Neosponsam per Nos destinata et instituta, uerum etiam dies celebrandi auspicato Hymenei in Ciuitate Nra Comitiali et residentiali Varsauiensi mensis Februarij 25tus designatus sit, minimè dubitauimus, quin Celsit: Vris tantæ felicitatis et lætitiæ Nostræ Nuntium communicaremus, id spei omnino concipientes, Sacrum hoc et Christiano fœderi proficuum opus grato

animo

animo suscepturas, et intentionibus Nris singulari beneuolentia plausu non defuturas. Cum Nos praesertim omnes felicium Celsit. Vrarum successuum occasiones non dissimili gaudij uicissitudine excipere uelimus, utq tanto frequentius eueniant, abundè semper desideremus. Bonam interim &.

Eadem Litera ad Sermum Ducem Venetiarum.

Instructio Eidem Nuntio.

Quemadmodum S. R. Mtas Dnus M. Clem: oblatum ultro et beneuolè Reuerdmi Legati studium et promptitudinem pro deducenda Neoburgo Serma Neosponsa Principe Electorali, Domina Elisabetha Neoburgica ad thalamos Sermi Principis Dni Jacobi Primogeniti S. R. Mtis Charmi in Ciuitate Regia Residentiali et Comitiali Varsauiensi d. 25 Mensis Februarij, Anno sequenti auspicandos grato animo atq omni respectu pensandum complectitur, ita plenè confidit seriam eundem Reuermum Legatum daturum operam, ut non modo legatione decenti illuc contendat, omniaq solita in talibus, ac ad eadem pertinentia, tam in itinere, quàm in ipsa Aula Neoburgica peragat. Sed etiam memoratam Sermam Neosponsam pro loco et termino suprascripto omni quo par est honore deducere annitatur.

Instru:

Instructionis huius dilatandæ probata Reuer^mi Legati prudentia et dexteritas adimit necessitatem, recordabitur tamen præcipuè sequentibus incumbere.

1mo. Post exhibita omni quo par est affectu et humanitate contestataq Officia Ser^marum Sacrarum M^tum, atq suæ Ser^tatis Regalis instrumentum contracti matrimonij commutare, ac in manus suas commutatum recipere, curabit una cum Diplomatibus Cæsareo et Electorali approbatorijs Contractus Connubialis.

2do Ad assistendum rato matrimonio, contrahendaq in facto Sponsalia iuxta ritum Ecclesiæ nomine S. R. M^tis Ser^tisq Regalis obligabit Ser^mum Principem Dominum Theodorum de Szulzbach cui etiam Literas et plenipotentiam tradet.

3tio Et inquantum Ser^mus Princeps Carolus pro deducenda Neosponsa Comitem se obtulerit, curabit Reuer^mus Legatus id omni meliori modo euitare, adhibitis etiam in contrarium si opus fuerit rationibus, quod scilicet recens dolor relinquendus sit tantisper, ulteriori tempori, quod facilè post auspicatissimum Hymæneum omnes cicatrices obducere et sanare poterit. Uno uerbo exprimenda erit omnino impossibilis hic et nunc Ser^mi Caroli uisio, quod ipsum dicit Reuer^mus Legatus sibi oretenus insinuatum fuisse, imo adhuc M^gfico Baroni Zerowski.

4to

4to Cum nullum sit Ser^mam Neosponsam pro reddendis accipiendisq; mutuo cum Sacris Caesareis M^tibus complexibus destinatum iter per Civitatem Viennensem praetensuram ac suscepturam, ideo Reuer^mus Legatus expositis ut supra ad Sacras Caesares M^tes, Regijsq; Officijs Ser^mo Imperatori ad rescriptum eius sub sigillo secretiori Viennae d. 28 Augusti Anno p^nti emanatum, punctaq; ibidem expressa oretenus quam efficacissimis uerbis disserere studebit, Sacram Regiam M^tem D^num N^rum Clem: ac integram ipsius Ser^mam Domum omnibus studijs in id incubituram, quo sincerus ac perpetuus non modo remaneat, sed continuo augeatur cum Ser^mo Imperatore amicitiarum nexus. Indeq; facile non modo consensuram sed etiam quantum in se erit curaturam, ut Ser^mus Princeps Palatinus Carolus Indigenatum in Comitijs Regni consequatur. Interim uero bonis eiusdem Ser^mae Principis Coniugis, Principis Radiuilianae omnem pollicetur Regiam protectionem.

Porro quantum spectat desiderium et applausum Senatus, nemo luculentius illud explicare poterit, quam Reuer^mus Legatus, qui praesens adfuit et uidit effusos animorum sensus, atq; congratulationes totius p^ntis Senatus ordinem aurei uelleris pro Ser^mo Principe Domino Iacobo Ser^mam Regiam M^atem Dominum

Nostrum

Nrum Clem: eo gratiori animo suscipere, quo à magis bene=
uolo, et ultroneo Serm̄i Imperatoris affectu deriuatum con=
fidit, Ministrumq ad imponendum eiusdem Ordinis torquem,
humanissimè praestolabitur. Insinuatam uerò securitatem resti=
tuendorum, quae circa hunc ordinem oblata fuerint tam modesta
S: R: Mtas admittit discretione, quam certius statim ab actu
ipso Diplomatis Serm̄i et potentissimi Hispaniarum Re=
gis sponte promanati affectus realis, ac indubij.
Deniq interpositionem Serm̄i Imperatoris ad Mtatem
Catholicam pro summis Neapolitanis iustissimo iure
Rempcam concernentibus promouebit Reuerm̄us Able=
gatus tam serio quam bene nouit iustitiam causae, ean=
demq uberius explicabit.
Ad extremum satisfactionem, quae S: R: Mti promissa
est pro pecunijs ex Transyluania, ut informatio est, ante=
cedenter debitis curabit in facto obtinere.
Reliqua consumatae prudentiae, tum fidei Senatoriae,
atq praestantissimo erga S: R: Mtes ac Serm̄am Do=
mum affectui Reuerm̄i Legati committuntur.

Ad Serm̄um Imperatorem à Serm̄a Regina.

Peractum et consignatum feliciter singulari Mtis
Vrae beneuolentia negotium contracti Matrimonij Se=
rm̄i Principis, Domini Iacobi Primogeniti Nri Charm̄i
cum Serm̄a Electorali Principe Domina Elisabe=
tha Neoburgica gratas à Nobis repetit uices, adeo ut
omni=

omnino Mti Vrae persuasum esse uelimus, nunquam de Nostra Sermaeq Domus Nrae memoria elapsurum, quin perennis semper strictissimo hoc connubiali foedere deuincta erga Mtem Vram remaneat propensio. Restat modo ut Mtas Vra ipsum actum iuxta designatum terminum proxime celebrandum, ita praecipuo suo fauore solennem et conspicuum reddat, ut nemini sit dubium communia haec cum Mtate Vra solatia semper in maius ac maius eruptura mutuum decus et commodum. Quae dum Maternis sollicitis concipimus uotis, eadem pro successibus ac incolumitate Mtis Vrae diuturna appendimus. Dabanl.

Ad Imperatricem à S. Regina.

Solatia haec quae in Sermam Domum Nram ex contracto ~~[illegible]~~ è feliciterq concluso Matrimonio Sermi Principis Dni Iacobi Primogeniti Nri Charmi cum Serma Principe Electorali Domina Elisabetha Sorore Mtatis Vrae germana promanatura auspicamur: ad quem potius pertinere debeant, quam ad Mtem Vram, non solum quod Sororino affectu suo, uti confidimus, cupiat ea esse quam maxima, sed etiam quod intima ac praecipua sua propensione eadem omni ex parte felici euentu coronanda contenderit. Respondeat Superum fauore, beneuolentissimis Mtatis Vrae gratijs res ipsa, atq ita secundissimi negotij istius successus expleant

Mtis

Mtis Vrae desideria, quomodo et Nrae maternae immensae erga Sermos Neosponsos satisfaciant expectationi. Quod reliquum est Mtas Vra ipsi solenni actui iuxta designatum tempus celebrando tam eximijs fauoribus suis assistere dignabitur, quàm solidos Nobis ac uniuersae Domui Nrae nunquam intermittendos cum eadem pollicemur nexus. Quibus Mtem Vram diu sospitem, felicem, ac longaeuam interesse ex animo precamur. Dabant.

Nonnullis permutatis ad Reginas Hispaniae et Portugaliae

Ad Neo Sponsam.

Eximia uirtutum aliorumq Sertis Vrae à natura et fortuna decorum aestimatione effectum est, ut Sermus Princeps Dominus Iacobus Primogenitus Noster Charmus perenni uinculo Sertis Vrae uitae socius designaretur. Optata hac felicitate Materna uota Nra fatemur compleri, nondum tamen exsatiari, donec praesentaneo suo Sertas Vra ulteriora Nra desideria refoueat aspectum. Explicabit fusius Maternas Nras erga Sertem Vram impensas caritates Reuermus in Christo Pater Dominus Stanislaus in Nitwica Nitwicki, Posnaniensis, et Varsaui: Episcopus, Senator Regni Nri, Legatus Extraordinarius, idemq omni quo par est honore eandem ad Nos deducturus est. Bonis itaq ac felicibus ominibus aduentantem Sertem Vram eo praestolamur Domi Nrae affectu, quo Filialem ipsius erga Nos teneritudinem prouocare enixè semper

pro

protendemus. Interim Diuinis eandem cumulamus benedictionibus, ac bene Sospitem, prosperrimisq; gaudentem successibus ad complexus Nostros.

Credentiales ad Imperatricem.

Quemadmodum nuperrimis literis Mti Vrae gratissimum ex feliciter concluso Matrimoniali negotio Sermi Principis Dni Jacobi Primogeniti Nri Charmi cum Serma Electorali Principe Domina Elisabetha germana Mtis Vrae sorore, Nostrum denunciauimus sensum, ita dum Reuermus in Chro Pater, Dnus Stanisl: in Witwica Witwicki Poznan: et Varsau: Episcopus, Senator Rni, Extraordinarius Legatus cum eadem Serma Neosponsa fausto pede offensurus est, Viennam, commisimus, ut tanto magis ac magis aucta et explicata coram Mte Vra exhibeat gaudia Nra, quanto gratiora eidem cognata hec Sanguinis uincula confidimus, utq; semper gratissima sint, tam libentes mutuo amoris certamine efficiemus, quam imperisè studia et Officia Mtis Vrae interposita recolimus. De reliquo eandem inter felicissimos rerum successus optimè ualere cupimus.

Ad Viduam Palatinam Rheni.

Postquam Diuina bonitas adstipulantibus eò Maternis Sertis Vrae benedictionibus, nuperrimè conclusum, contractumq; fecit Matrimonium Sermi Principis Dni Jacobi Primogeniti Nri Charmi cum Serma Electorali Principe Elisabetha Filia Sertis Vrae dignissima, non possumus eidem Nram, ac Sermae Domus Nrae non explicare solatia.

Uti

Uti enim optimè Nos fatemur nosse, quantum Serᵗᵃᵗⁱ Vrᵃ Serᵐⁱ Filij Nⁿⁱ illigemur nexu, quantumq; iustè ex animo Nostro recolente promanare debeat gratitudinis; ita uicissim confidimus Serᵗᵉᵐ Vrᵃᵐ omnibus quoscunq; Materna concipiant uiscera, in Nos Serᵐᵃᵐq; Domum Vrᵃᵐ ituram affectibus. Quos dum deducendæ ad Nos Serᵐᵃ Filiæ, tum et ipsi actui iuxta præfixum terminum celebrando limites, enixis contendimus desiderijs. Domi posthac Nostræ, eosdem Maternos Serᵗⁱˢ Vrᵃ fauores non hospitare, sed perennare omni qua par est deuotione Nrᵃ, atq; assiduo curabimus affectu, ita solidè; prout nunc ex intimis præcordijs Serᵗᵉᵐ Vrᵃᵐ in multiplices Maternitatis suæ benedictiones, atq; aucta inde decora, diu Sospitem, felicem, ac longæuam uiuere exoptamus.

Diploma ex parte Serᵐⁱ Principis.

Jacobus Ludouicus Regius Princeps Regni Poloniæ et Magni Ducatus Lithuaniæ.

Significamus & Quid Nos accedente benignissimo Serᵐᵒʳᵘᵐ Principum Ioannis Tertij, et Mariæ Casimiræ Regiarum Mᵗᵘᵐ Poloniæ, Dⁿᵒʳᵘᵐ Patris et Matris meorum carissimorum pleno consensu et uoluntate Pacta certa Connubialia Matrimonij contracti inter Nos et Serᵐᵃᵐ Principem Dⁿᵃᵐ Elisabetham Neoburgicam, Coniugem futuram Nostram Charᵐᵃᵐ de actu et data d. 16 9ᵇʳⁱˢ Anno Cnti conscripta, et confecta manibus Commissariorum S: R: Mᵗⁱˢ subscripta mutuo Nos inter ac partem contrahentem

commu:

commutanda in omnibus eorum articulis, clausulis, nexibus, ligamentis ita, ac si hic de uerbo ad uerbum inserta essent, approbanda et ratificanda esse duximus, uti quidem Cmtibus approbamus et ratificamus, declarantes eadem perpetuam uim et robur habitura; In cuius rei fidem &.

Plenipotentia eiusdem ad Matrimonium

Significamus &. Quod postquam Diuina adstipulante gratia praeueniente S. Sedis Apostolicae interpositione, Serm̄iq ac Potent̄mi concursu accedente contractum Matrimonium Nos inter ac Serm̄am Electoralem Principem Dn̄am Elisabetham Neoburgicam relatum sit in tabulis scriptus et consignatus; Nos illud ipsum ratum, et sponsalia in facto cupientes cum ipsi personaliter adesse non possimus, Serm̄o Principi Domino omni solenni ritu et cerimonijs, quas S. Romana Ecclesia in talibus fieri solitas uult et desiderat expediendi et exequendi, Personamq Nr̄am repraesentandi taliter, ac si ibi praesentes ipsi adessemus, annuente S. Regiarum Mtum Poloniae Patris et Matris Nr̄orum Charm̄orum spontaneo beneplacito et assensu plenam et omnimodam facultatem et potestatem damus, concedimus, et impertimur. Declarantes quod Nomine et pro Persona Nostra repraesentatum epus, totumq quidquid per ipsum hac in re gestum actumq fuerit, Nos pro rato grato, et legitimo suscepturi sumus. In cuius rei fidem Cntes Manu Nostra subscriptas &.

Do

Do Szlucbacha od Tegoż.

Iuri Agnato Serᵗis Vrae confisi praestari Nobis à Serᵗate hunc affectum, ut Personam Vram repraesentando Matrimonium ratum sustineat, eò libentius contendimus, quò pleniùs speramus, Serᵗem Vram non recusaturam talia humanitatis, ac Officiorum momenta, quae Nobis semper cara, ac perpetua existimatione grata remanebunt. Id dum certo pollicemur, Serᵗi Vrae optimam ualetudinem ac prosperrimos rerum Successus precamur.

Ad Regem Galliarū à Serᵐo Rege.

Grauissimis permoti rationibus, tum praecipuo S. Sedis Apostolicae impulsu, tum nondum emortua ex animis Reipᶜᵃᵉ memoria ueteris nexus Serᵐorum Regum Poloniae cum Serᵐa Domo Neoburgica, alijsq; tam Domi quàm Foris, ac in usum rei Christianae salutaribus de causis, Serᵐum Principem Dᵐum Iacobum Primogenitum cum Serᵐa Principe Electorali Neoburgica Elisabetha connubiali iungendum foedere censuimus, in quem finem signatas hic recentissimè contracti Matrimonij tabulas, ijdemq; celebrandi actus pro die 25 Mensis Februarij, Anni sequentis in Ciuitate Nra Regia Residentiali et Comitiali Varsauiensi praefixum terminum, postquam uniuersus qui praesens adfuit Senatus pleno animorum Nobis congratulatus fuisset

plausu.

plausu, restat ut Mti Vrae solatia haec Serma Domus Nostrae communicata reddamus; Confidimus enim illam eo uberiore animi sensu complexuram, conclusum hoc negotium, quo promptiori agnationum uinculo eisdem se iungit Faderibus, ac quo arctioribus cum Mte Vra insistere amicitijs, integra Nobis semper cura et studium fuit. Augebit profecto Mtas Vra gaudia Nostra, si tantum memorato actui praestantissimi sui affectus communicare uelit, quantum et cognata iura, et Nrae intimae erga eandem exposcunt propensiones. Quas dum Regio constanti retinemus animo, Mtem Vram semper felicem, prosperrimisq gaudentem successibus diu ualere cupimus.

Ad Reuermum Nuntium Apostolicum d. 14. Xbris 1690.

Negotium contracti Matrimonij Sermi Principis, Dni Jacobi, Primogeniti Nri Charmi cum Serma Electorali Principe, Domina Elisabetha Neoburgica prout est potissima nauata opera Gratt. Vrae pars, ita non minori solationum portione ad eandem pertinere cupimus. Qua ratione dum actui huic celebrando Varsauiae diem 25 Mensis Februarij Anni sequentis praefiximus, minime dubitamus Gratt. Vram tantum tenerrimi

nerrimi affectus sui illuc congesturam; quantum studio ac omni conatu ad efficaciam memoratae prosperitatis Ser^mae Domus Nostrae contribuere dignata est. Quod totum memori atq; grato semper recollecturi animo, nunc felices rerum successus, cum optima ualetudine Grat: V. precamur.

Ad Ser^mum Regem Angliae, prout ad Electores.

Do Wieleb: Kanclerza Koron: d. 15 Xbris.

Kiedy się żadnym inszym sposobem Sprawa Medycka z Urod: tameczną Dzierżawczyną skończyć nie może, owszem co raz nowe non sine scandalo przymnażaią się uiolentie, należy ad munus Uprz: Wey, żebyś się starał has profundas lites pacare et sopire. Co żebyć nie może bez dekretu Sądow Naszych Assessorskich, zalecamy Uprz: Wey per nexum et uincula euitandarum ulteriorum uiolentiarum, abyś tu ziachawszy Sprawę pomienioną osądził, przy ktorey dla ziey y innych wielu patientow, mogłoby się S: odzywić Sprawiedliwością, ponieważ tego nigdy nie pamiętamy, ażebyśmy mieli wiosnę, ktora woienną otwiera porę, a nie zimę ktorą sedentarijs negotijs należy, naznaczać, sądzeniu spraw. Co samo głębszey Uprz: Wey podaiemy reflexiey. Dobrego zatym &

Do Carow Moskiewskich d. 16.

Między innym wszelkim do poparcia S: woyny staraniem y pieczołowaniem Naszym Hospodarskim za ktorey pożądanym

nym powodzeniem My Wielki Hospodar N.o Kr.e Wiel.o całe Chrześci-
anstwo w bespieczeństwie zawsze widzieć pragniemy, nic bardziey
do wiekopomney Państwa N.o K.o W.a szczęśliwości należeć nie u-
znaiemy, iako Dom Nasz Królewski trwałym y nieodmiennym
przyiaźni związkiem na potomne czasy utwierdzić y u-
gruntować. Gdy tedy tak za interpositią S. Stolice Apostolskiey
powagi, iako też za osobliwym Naiaśn: Cesarza Jmci Brata
Naszego, y Namilszego Sąsiada powodem pierwsze Mał-
żeńskiego przymierza pochątki Naiaś: Królewica Jmci Pana
Jakuba pierworodnego Syna Naszego ~~Naszego~~ Namilszego
z Naiaśn: Xiężną Jeymcią Panną Elżbietą Neyburską
za uczynionym y skończonym w teymierze postanowie-
niem nie bez iednostaynego przytomnego na ten czas Se-
natu Koron: y WXL: życzliwości wyrażenia, y powinszowania
szczęśliwie pomyślny swoy otrzymały skutek, y iuż nie
tylko legatia extraordinaryna dla przyprowadzenia
ze wszelką uczciwością, y należytym poszanowaniem,
w Państwa Nasze pomienioną Naiaśn: Oblubienicę przez
Nas Wielkiego Hospodara N: K: Wiel.o naznaczona y postano-
wiona, ale też dzień odprawowania Aktu weselnego w
Warszawie w Mieście Naszym Seymowym y residentiey
Naszey Hospodarskiey Mca Lutego dwudziesty piąty złożony
iest. Jakośmy tedy o tym wszystkim Monarchom, y Panom Chrze-
ściańskim donieśli, tak zdało się Nam Wiel: Hospodarowi N: K:
Wiel: ile w tak ścisłey z N: K: Wiel: colligatiey zostaiącym,
pocieszną takiey szczęśliwości y wesela naszego wiadomość

dna.

obiawili y kommunikowali. Niepłonną w tym zabieraiąc nadzieię, że Wy Wielcy Hospodarowie W. Car. Wiel.o tak świątobliwe, y Chrześciańskiemu oraz złączeniu pożyteczne dzieło uprzeymym sercem przyiąwszy, intentiam Naszym zwykłą Braterskiey swey drużby y lubwi życzliwością sprzyiać będziecie raczyli, ponieważ My Wielki Hospodar N. K. Wiel.o wzaiemnym sposobem szczęśliwych Wam Wielkim Hdarom Na.u Car.u Wiel. successow we wszelkich okazyach y zamysłach lubitelno życzemy, y im szczęśliwsze potykaią pomyślności, tym się z nich więcey cieszemy. A teraz Was Bracią Naszę Wiel. Hospodarow W. Car. Wiel.o przy długoletnym w poznelata zdrowiu Panu Bogu zastępow w protectią oddaiemy.

Do Senatorow.

A do kogoż się ma y może więcey Nasza y Naiaśn. Domu Naszego wszelka obracać szczęśliwość? Czyli to należytey in publicum sławy, czyli pomnożonych in privatum ozdob, ieżeli nie do Prześwietnego tych zacnych Narodow Senatu, od ktorego tymże samym obowiązkiem należy, utilitates Regias et decora promovere, co y avertere, quidquid nocivum. Wprowadza dobroć Boska, ta ktora daie widzieć Filios Filiorum, w Naiaśn. Dom Nasz, a oraz in nexum et ornamenta całey Rzeczpltey zacną y tym wszytkim, cokolwiek ukoronowaney y Naiaśnieyszey Europa zawiera krwi, iaśniejąca Starożytnego Domu Neyburskiego Electorskiego colligatia. Wdała się w to usilna ultro Oycow S. S. przeszłego y teraźnieyszego applicatia, przystąpiła Cesarza Imci, Naypierwszego Domu tego Colligata

dobro-

dobrowolna interpositia: torowała nie wygasła w Oyczyznie Na=
szey zaszłych z tymże Domem Naiaśn: Krwi Polskiey związkow
pamięć tam znacznieyszą drogę, im one Geniusze Polskie da=
wnych pamiętnieysze obowiązkow: dodawały pochopu nie
policzone Koron Electorow y Xiążęcych coniunctiy ozdoby; a
tym bardziey że te wszytkie inaczey Nas y Domu Naszego
tykać się nie będą tylko że zaraz na całą Koronę y Państwa
Nasze nie tylko eadem nitoris, quae et vinculi communica=
tio, ale też użyteczna in omnes casus zasłony y pomocy
tyla strumieni, ila źrzodeł walnych colligatiy spływać
może participatio. Niechcąc tedy do swoich y Rzeptey
pożądanych ztąd momentow, ktore Pan Bog ultronee po=
daie opuszczać Maziy, życząc zas Oczom Naszym tych
pociech, ktorych każde Oycowskie Serce inter Diuina=
rum documenta benedictionum wyglądać zwykło; we=
szliśmy w traktat dla przyszłego da Bog Stanu Małż=
eńskiego, Naiaśn: Krolewica Imci Syna Naszego Namiłs=
szego o Naiaśn: Xiężną Jeymci Elżbietę Neyburską, Elector=
kę Ryńską, Cesarzowey Jeymci panuiącey, Hiszpańskiey
y Portugalskiey Krolowych, tudziesz Xiężny Parmen=
skiey Rodzoną Siostrę: Czas y mieysce w residential=
nym y Seymowym Mieście w Warszawie d. 25 Lutego
determinowaliśmy, y Poselstwo wielkie po tęż Naiaśn:
Xiężnę naznaczyliśmy. Co iakośmy zaraz przytomnemu

Senatowi

Senatowi na ten czas communikowali, y zyczliwych Serc ie-
dnostaynie od wszytkich plenum odebralismy applausum,
tak y Vprz: Wey toz samo donosząc, pewni iestesmy, ze y to
co iuz przeszło, y sam akt przyszły takimi zywych y pra-
wdziwych swoich ku Nam y Naiasn: Domowi Naszemu
zyczliwosci dowodami ogarniesz, z ktorych bysmy nie tylko
sami, ale tez sera posteritas Nasza Staropolskiey ku
Panom miłosci wdzięczną pamięcią liczyła przykłady,
Tego gdy Nam za Nawiększe ukontentowanie od Pana
Boga Vprz: Wey dobrego od tegoz przy podobnych po-
ciechach zyczemy zdrowia.

Do Vrodzonych.

Chcąc beatitudinem Panstw Naszych nie tylko gloria
armorum ugruntowac ad securitatem, ale tez hono-
rifica auxesi Domu Naszego exornare ad posteritatem,
postanowilismy aby Naiasn: Krolewic Jmc Jakub Syn
Nasz Namilszy wszedł in Federa Connubialia z Na-
iasnieyszą Elzbietą Xiężną Jeymcią Neyburską,
y iuz dzien aktu weselnego 25 Februarij roku
blisko przyszłego w Miescie Naszym Seymowym
y rezidentialnym w Warszawie naznaczylismy.
Gdy zatym wszytkie Senatus et Provinciarum de-
cora do odprawienia tey ex congruo uroczystosci
wzywa:

wzywamy, nie wątpiemy że Wier. W.ci z osobliwey ku Nam y Domowi Naszemu przychylności przybyć ad communem plausum, y z Nami wespół tey particeps uciechy być zechcesz. O co gdy fiducialiter żądamy, dobrego oraz &.

Ad Ciuitates.

Spectabiles et Famati Fideliter Nobis Dilecti: Ortum et quaeuis incrementa Regiarum felicitatum plurimum de natura splendorum Syderis Caelestis participare, quod se ubiq diffundi, et ab uniuersis, siue precationibus, siue admiratione cerni gestiant. Non patitur esse dissimilis noua, quam Diuina confert benedictio in Serm̄am Domum N̄ram prosperitas feliciter conclusi contractiq Matrimonij Serm̄i Principis, D̄ni Jacobi Primogeniti N̄ri Charm̄i cum Serm̄a Principe Electorali D̄na Elisabetha Neoburgica. Postquam enim eadem plenos euentus sui tam intra quam extra Regnum effuderit plausus, par est, ut in Ciuitate quoq F.F. V̄rarum sit solennis, diesq actui hymeneali 25 Mensis Februarij Anni sequentis praefixus, talem animorum et communicatae laetitiae F.F. V̄rarum referat, ~~et~~ expressionem, qualem

lem fidus ac sincerus subditorum erga Principum pro-
spera exhibere consueuit amor. Cuius à F.F. Vris sem-
per certi, easdem optime ualere iubemus.

Ad Illustrmum Principem Curlandiæ.

Aliquot annorum et belli uicibus temperauimus ob-
tinendis ex Ducatu ab Illute Vra pro Repca subsidijs,
nolentes ipsi et Populo molestias adferre, quas tali-
um occasiones ~~adferre~~ causare solent. Nunc uero
siquidem pro futura proxima belli expeditione omni-
bus uicibus contra superbientem nouis successi-
bus communem Christianorum hostem annitendum
est, facile Illutas Vra, uel si publica sileat necessitas
cognoscet necessitudines et nexus suos erga Nos,
atq; Rempcam, obligari ad dandas imminente uere
militares suppetias, Numerum earum præscribere
non permittit optima de propensis eius in publi-
cum bonum studijs existimatio; eas quippe ab
Illte Vra pollicentes Nobis copias, quæ et nomini ipsi-
us in Christianitate gloriam parare, et exhibiti
affectus in semper grata Reipca memoria non le-
uia ualeant proferre documenta. Quod ipsum Il-
lti Vræ dum impensè ac enixè commendamus,

responsum

responsum ab eadem quantocyus cum certitudine desiderati Militis subsidiarij praestolamur, optimam eidem &c.

Do Jas: Wiel: Woiewody Wilen: od Krol: Jeymci d. 12 Xbris 1690.

Wziąwszy informatią że Dobra Krolewskie Wielm. Xięcia Marszałka WXL: potrzebuią osobliwego respektu uwolnienia od consistentiy Żołnierskich nie możemy się wstrzymać, nie tylko z wrodzoney Naszey dobroci, ale też z tych ktore są w oczach Vprz: Wey obowiązkow, abyśmy nie mieli wszelką Naszą iaka ieno być może u Vprz: Wey powagą onemu dopomoc. Jakoż iako nayusilniey zalecamy Vprz: Wey chciey pokazać, iak wiele możesz żądaniom Ludzkim dla Naszey uczynić affectatiey. Nie będzie to tak mała Vprz: Wey uczynność, żebyśmy oney w osobliwey Naszey mieć nie mieli pamięci, ktorą podaiącym się iego interessom ofiaruiąc, dobrego &c.

Do Wiel: Marszałka WXL:

W Interessie zaleconym Vprz: Wey o uwolnienie

Dobr

Dobr od consistentiy Żołnierskich tak usilną do Jaśnie Wielm: Woiewody Wileń wnieśliśmy Naszę instantią, iak przychylną Uprz: Wey we wszelkich okazyach życzymy sobie oświadczać propensią, y rzetelnemi pokazać dowodami, iako iego wszytkie interessa do Nas należą. Co samo gdy wyrażamy uznawać będziesz Nasz osobliwy affekt, z ktorym się oświadczywszy, dobrego Uprz: Wey &.

Do Urod Proskiego z Żołkwi d. 13

Z praparamentow woiennych na ktore się tam zabieraią, y o ktorych Nam Listem swoim d. 27 9bris Wier: Two: wyrażasz, na expeditią do Węgier bardzo się cieszemy, immenso życząc uoto rzeczom Chrześciańskim iak naypomyślnieyszych successow. Jakośmy iednak zawsze byli tego zdania, tak y teraz nie inszego iesteśmy, tylko że się Nam wszytkim Colligatom zimą tak układać y combinować należy, iakobyśmy ex mutuo consilio iuż dziś wiedzieli, co ktory z Nas na wiosnę ma przed się wziąć, dokąd woysko disponować, iakimi sposobami y ieżeli fortele iakie, y stratagemmata na tym większą diuersią nie mogą bydź tentowane; puki takowego spolnego narodzenia

się

się nie będzie, nigdy sobie firmam dobrych successow possessionem obiecować nie możemy. Że co się dotąd działy disiunctis et nunquam combinatis consiliis samey tylko y szczegulney łasce Bożey przypisać należy, quae saepe non est tentanda. My iesteśmy gotowi słuchać, cokolwiek może bydź nayskutecznieyszego ex re Christiana et Nostra, y nie tylko Rady, ale y siły Nasze gdyby tego była potrzeba łączyć, y iako się możemy in omnes casus gotuiemy, ale gdybyśmy się iuż ad unum aliquid determinowali, fortius et efficacius przywieść by się do skutku mogło. Determinować się zaś nie możemy, pułki nie będziem mieli resolutiey, Jeżeli Nam Cesarz Jmć może co Woyska effectiue udzielić, y razem Nam dopomoc, y sobie uczynić dobrze przez diuersią za Naszemi woiennemi actiami, a zatym Wier: Twoia poprzyi quam ardentissime poruczonych sobie hoc in negotio propositiy, y Nam iak nayprędzey donosić będziesz, oraz y z proiektami rady y intentiey Woysko Cesarza Jmći na przyszłą du Bog Kampanią; Czego auidissime czekaiąc, Dobrego Wiern: Two: &.

Do Wiel: Wdy Ruskiego d. ead.

Kozaka Vprz: Wey zatrzymaliśmy aż do dnia dzisieyszego do dziesiątey w nocy, spodziewaiąc się że poczta Krakowska przyść miała, ale że się iey doczekać nie możemy nie chcemy go dłużey bawić. Za przysłanego zbiegłego Lipkę wielce dziękuiemy, bardzo się obawiamy, żeby za tą naprawą drogi abo ci Tatarowie, o których on pod Kamieńcem powiada, albo insi iacy nie chcieli gdzie na Włosc wypaść, dlatego expediret do wszelkiey monere ostrożności. Do Bożego zatym &.

Do Wieleb: Biskupa Poznań: d. 14.

Zlecilismy byli y niepoiedno krotnie na Dwor Wiedenski, żeby się mogły iak nayskutecznieу uspokoić pretensie Dworu tamtego względem Kapelusza, Cardinalis de Forbin, co że żadnego dotąd nie odniesło pożądanego skutku, podaie się Vprz: Wey bardzo pogodna okazya optime merendi de Sub Sertis desideriis, ktorym iak naydoskonalszym rozumem et activitate qua polles, chciey tam gdy będziesz w Wiedniu tak dopomoc, iakoby O-

ciec

cies S: z Naszey interpositiey, a Vprz: Wey usługi należycie był Kontent. Co gdy iterum atq; iterum zalecamy, dobrego &.

Do Prze Wiel: Kardynała Radziejowskiego

Post titulos. Vota Przeswi: Wey, ktore z listu d. 5ta. Cpntis odbieramy, tak Nam są wdzięczne, iako pewni iesteśmy, że de intimis iego pochodzą praecordiis, y z tego affektu, ktory iako z spolney cieszyć się powinien szczęśliwości, O zachodzących dissensiach Vrod: Ablegata Naszego w Wiedniu z Rezidentem, dostało się Nam dawniey wiedzieć. Vpomnieliśmy kogo należało, y zdało się było to genus nie potrzebnych zwadek uciszyć. Teraz gdy się znowu wzniecaią, nie omieszkamy arguere, W materiey także uspokoienia simultatum, Dworu tamtego, z okazyey Kapelusza, zleciliśmy dawno czynić, y co się mogło czyniło: że się nic nie stało, nie widziemy doskonalszego sposobu, iako żeby Wieleb: Biskup Poznan: za teraźnieyszą bytnością swoią iak nayskutecznieyszą poparł. Co mu zaraz pilnie zalecamy, ale y sam Przeswiet: W.a toż samo chciey iako sam rozumiesz naylepiey inculcare, ktoremu na ten czas przy wszelkich szczęśliwościach dobrego &.

Do Wieleb: Xięni Conuentu Lwow: Reguły S: Benedykta od Wr: Jeymci et ead.

Bardzosmy z tego nie kontenci, że w tey zostaiąc bliskosci nie możemy się z Wier: Wey ucieszyć, życzemy iednak tego sobie, abysmy na iakikolwiek moment mogli iey Naszey communikować praesentiey. Teraz zas wszelkie Nasze nie mogąc przytomnie, listownie swiadczemy, y ofiaruiemy respekty. A że wiemy o wielkiey skłonnosci Wier: Wey ku Nam we wszytkich Naszych okazyach; pokazuie się z nich teraz iedna, abys w tey robocie, ktorą od Nas Szlachetny Cięszkowski Sługa Nasz rozpowie, y wyrazi, iak nayskutecznieyszego przyłożyła starania, nie tylko rękami swiętemi Zakonnic swoich, o ktorych nie wątpiemy, że być muszą, ale też y innych Panienek, coby się kolwiek umieiętnych tey roboty zebrać mogło, żeby to bydz mogło iak nayprędzey y naylepiey, a nadewszytko, iak naychyściey. Cokolwiek w tym Wier: W.ª pokażesz swoiey życzliwości, y pilnosci, bądz pewna że to na Macierzynskiey Naszey złożysz pamięci: ktorey na ten czas dobrego S.

Do

Do Wiel: Wdy Ruskiego d. 20 Xbris.

List Vprz: Wey o wybranym y zniesionym Potoku, tudziesz y o Flotnikach, nie może, tylko o Nas ad intima usq penetrare: Gdy się nic więcey nie dzieie tylko iedna za drugą ubiega się calumitas, na to nieszczęśliwe Pogranicze, a snać przecię za opuszczaiącym się bespieczeństwem tych, ktorym continuo mieć się potrzeba na ostrożności. In materia proposita dawnieyszym pisaniem Vprz: Wey o rekrutach dał się wyrozumieć Naywieleb: X: Nuntiusz Apostolski, że choćby się chciał dać na tę potrzebę użyć, qua securitas, że się ta wygoda obroci rzetelnie y prawdziwie na same rekruty, ile gdy w podobnym razie Antecessores iego contrarium doznali, a mali się prawda rzec, y myśmy tego doświadczyli na Naszych własnych wygodzonych dwuch kroć sta tysięcy talerow twardych, gdy się wzięcey na potrzeby Pułkownikow, aniżeli na rekruty, y comput Ludzi, obracało. Chciey tedy Vprz: W: iak nayskuteczniey y nayprędzey pomyślić, co za bespieczeństwo offerri może, raz sparzonym, a teraz y

na

na zimno dmuchaiącym. Co gdy będzie nie wątpiemy że się liberalitas Apostolica da zażyć y pociągnąć na pomienione Nasze potrzeby. Czekać tedy w tym będziemy Uprz: Wey zdania, A teraz mu dobrego &.

Do Urod: Proskiego d. 20 Xbris.

List Wier: Two: d. 11. Cntis tey godziny Nas doszedł przed pułnocnem; y że Poszta zaraz odchodzi, ile możemy brewissime na niektore puncta innuimus Xięstwo Brzeskie trudnościami zamowione, czyli nie podobieństwem wyięte, bardzo by Nas pomieszać y odmienić musiało, boby to było nie tylko contra opinionem Nostram, ale też przeciwko obietnicom y wierze zostaiącego na Dworze Naszym Ministra Cesarza Jmci; gdyby się to prudentia et activitate Wier: Two: inaczey nakierować nie miało, o czym nic nie wątpiemy. Listy do tych Osob, ktore Wier: Two: zmiankuiesz, a osobliwie do Grafa Sztaremberga, ktorzy tak mile intentie Nasze pro bono Christianitatis przyimuie, na przyszłą da Bog każą się wygotować pocztę. Co do Tatarow żeby z Węgier od Tybisku przez Polskę do Domu powracać mieli, dziwuiemy się iako na ięzyk rozsądny

a

a dopieroz pod pioro przyść mogło, bo to nie tylko ua-
nus, ale ledwie nie contra rationalis metus. Co bowiem
im przeszkodzi nazad iść na Waradyn, Iulę, Ianow, Li-
pę, Temizwar, y tam daley nad Dunaiem, aż do Mul-
tany y Budziakow. Z Moskwy nie tylko Nam nie czynią
żadney dobrey posiłkow nadzieie, ale y owszem od-
bieramy tak częste y rożne od Carow Ichmci expostu-
latie, iako to o czynienie granic, od Ukrainy, o spra-
wiedliwość nieodwłoczną z Wieleb: Episkopa Szu-
mlanskiego nie wiedzieć za co: że nie wiemy na
ktorą stronę takowe rzeczy interpretari. Dlatego
czekamy w tym punkcie o de Dworu Wiedenskiego
skutecznego poparcia, iako y w inszych punktach
na ktore obiecuiesz resolutie. Z Pogranicza Naszego
bez przestanku żal się Boże żałosne, owszem nie
odżałowane odbieramy wiadomości y straty, iedna
za drugą wyciąga się calamitas przez ustawiczne
excursie Tatarskie, a co większa y nayniebespie-
czniejsza iuż z Kozakami z Iahorłyka przybra-
nemi; iako to recentissime teraz Potok wycięty, y

zniesiony, y dwie Chorągwi na praesidium stoiące zruinowane, bo Konie wszytkie zabrano, Czeladzi nadcięto, samego tylko Towarzystwa coś się do Zamechku zalwowało, toż się stało y w Złotnikach. Nad ktorą nieszczęśliwością gdy się penitius reflectuiemy, horret animus y wspomniec, iako y czym pomienione straty rekrutować. Co wszytko dla tego Wier: Two: namieniamy, abyś wiedząc in quo Status Nostra zostawuią tym doskonaley mogł prosequi agenda. A teraz do Wrego &.

Do Wiel: Xięcia Kanclerza WXL.

Iuż po napisaniu pierwszego do Uprz: Wey listu Naszego ex occasione niespodziewaney zal się Boże smierci Wielm: Xiążęcia Marszałka Wiel: WXL: gdy się Wiel: Xiężna Marszałkowa lugubris ad eundem casum do oddania Chrześciańskiey y Małżeńskiey powinności pijs manibus Nieboszczyka wybiera: a Urod: Zelikowskiego Sługę Nieboszczykowskiego do usług swoich ordinowanego na odebranie Dawidgrodka Prawu swemu dożywotniemu podległego wysyła; w tęż prawie godzinę od Uprz: Wey do niego list przychodzi, requiruiąc o pomienione Dobra na Osobę swoię.

Czemu:

Czemusmy się bardzo zadziwic musieli, gdy Vprz: W.ª snac zapomniawszy własnego dzieła rąk swoich Contraktu, y zapisow Małzenskich osierociałey Wdowy Wielm: Marszałkowy; bo się te nie tylko za interpositią Vprz: Wey działy, ale tez powagą iego Pieczętarską są ztwierdzone; z pod wyraznego dozywocia y iawnego Prawa pomienioney Wdowy wysz mianowane Dobra Dawidgrodek na siebie oddawac każesz. Nie wątpiemy iednak, ze iakos to Vprz: W.ª ad primos motus nagłego y niespodzianego zalu wziął przed się, tak uważywszy iustitiam et aequitatem, a oraz custodiam Legum et Iurium do siebie należącą, zostawisz, y przyznasz quod suum est pozostałey Sierocie Wielmozney Marszałkowy, gdyż ona nic więcey nie chce, tylko to, co iey z własnych rzetelnych za powagą y wiadomoscią Vprz: Wey sprawionych zapisow należy. Czego pewna będąc w drogę destinowaną na odebranie Dawidgrodka wedle Praw swoich tegoz Vrod: Zeligoskiego wysyła, a sama w tez tropy ad locum lugubrem spieszy; za ktorą do pierwszego listu Naszego nic więcey nie przydaiemy, tylko abys y iako maior Domu swoiego, y iako conservator Praw, a ile przez

się podpisanych y ztwierdzonych Wielm: Xiężny Mar:
szałkowy tyle pokazał przychylności y pomocy, ile
Praw iey indemnitas y zacna Domu Uprz: Wey ob:
seruantia potrzebować będzie. Co usilnie zaleci:
wszy dobrego &.

Item do tegoż immediate przed tym.

Przeraziła Nas bardzo niespodziana śmierć Wielmożnego
Xięcia Marszałka Wiel: WXL., a tym bardziey że in Col:
ligatum Sanguinem Domu Naszego wprowadza viduita:
tem, zostawiwszy osierociałą recenti connubio Wielm:
Xiężnę Marszałkową Wielką WXL:, ktorey nie tylko
iako supremus w Państwach Naszych Tutor, ale też z
obowiązkow zachodzących winniśmy pomoc y prote:
cią; Gdy tedy pupillari iey statui iak nayskute:
czniey suffragari, zabieramy się; nie znayduiemy do:
skonalszego sposobu, iako samemu Uprz: Wey usilnie
zalecić, abyś tak Sierocinskie iey interessa zupełnym
affektem dźwigać y wspierać chciał, iakoś był nie
poślednim do postanowienia oney, y w Dom swoy wpro:
wadzenia powodem. W nadzieię czego sama się puszcza,
Opuściłaby zaś była dawniey, gdyby nie tak cięszka
przeszkodziła ospa, że ieszcze dotąd do zupełnego nie

przyszła

przyszła zdrowia, iako to same wyrażone od chorob y znaki wyswiadczaią, w drogę nie tylko parentatum Officijs zmarłego Małżonka, ale też własnym swoim non defutura interessom. ktore iterum iterumq zaleciwszy, dobrego Uprz: Wey &.

Do Urod: Kasztel: Oswiecim: d. 20 Xbris.

Za nieszczęśliwą y niespodzianą smiercią Wielm: Xięcia Marszałka W: WXL: zlecilismy sub Ius communicatiuum Wielm: Xiężnie Marszałkowey Starostwo Rabsztynskie odebrac. Do ktorego ieżelibys Uprz: W: miał iakowe słuszne pretensie, bądz tego pewien, że za własną Naszą powagą y wiadomością swoie odbierzesz ukontentowanie. Teraz zas usilnie żądamy abys w odebraniu pomienionego Starostwa nie był sprzecznym. Co pilnie zaleciwszy, dobrego &.

Do Urod: Chorążego Krakow:

Poswiezym y bardzo niespodzianym zmarłym Wielmo: Xięciu Radziwile Marszałku W: WXL: na pozostałą iego Małżonkę, Wielmożną Margrabiankę z Bethuna Marszałkową WXL: extenditur ius communicatiuum Starostwa Rabsztynskiego, ktore abys Wier: Twoia na pomienioną Osobę iuxta morem et exigentiam Iuris

ode:

odebrał, Podstarościego osadził, prouentow y Dobr indemnitatem iak naylepiey warował, y inuentarze spisać kazał usilnie zalecamy. Vznana wtym Wier: T: uczynność zostanie pensanda wszelkimi Naszymi respektami, z ktorymi się ofiaruiąc, dobrego &.

Commissia Vrod: Kazmirzowi Leopoldowi Zeligoskiemu, Podczaszemu Mozyr.

Za nieszczęśliwym y bardzo załosnym przypadkiem niespodzianey smierci Wielm: niegdy Xięcia Radziwiła Marszałka Wiel: WXL: nie możemy nikomu zupełniey pozostałey Małżonki iego Wdowy Wielm: Markiezianki z Boetune Xiężny Marszałkowey W: WXL: roznych spraw y interuenientiy powierzać, iako Wier: Twoiey, ktoryś na to od samego niegdyś Nieboszczyka był destinowany, y do usług pomienioney Wielm: Xiężny ordinowany: a nad to ktorego wiara, cnota, y poczciwość, tudziesz w rzeczach umieiętność iest Nam bardzo dobrze zalecona. Vmyśliliśmy przeto Wier: Two: zlecić, iakoż ninieyszym Listem Naszym zlecamy, abyś do Dobr Dawidgrodka Gponiewaz sama Wielm: Xiezna ad locum funebrem

spiesząc

spiesząc dla niestateczney y odmienney drogi zimowey tamtędy iachać nie może) iak nayprędzey tegoż momentu ztąd wybrawszy się spieszył, y tam pomienione Dobra iako prawem Małżeńskim Wielm: Xiężny Marszałkowy W: W: X: L: podległe urzędownie odebrał na osobę pomienioney Xiężny. Mieszczanom Poddanym wszytkiey Włości posłuszeństwo na Imię teyże Wielm: Xiężny iako Pani dożywotniey przykazał y ogłosił. Gumna, crescentie, obory, y wszytkie ruchomości iak nayporządniey zinwentował, tudziesz gospodarstwo y wszelki porządek w intratach y pożytkach obwarował. Więc y we wszelkich innych Maiętnościach, których kolwiek dobrach to wszytko warował y zachował, cokolwiek ieno do prawa interessu, y bespieczeństwa zapisów y Dobr tak ruchomych iak nieruchomych Wielm: Xiężny Marszałkowy W: X: L: należeć będzie. Inaczey nie czyniąc dla Łaski Naszey, y z powinności swoiey &.

Informatia Temuż Urodu Żeligoskiemu.

1mo Poiedzie iak nayspieszniey do Dobr Dawidgrodka Prawom Jaśnie Oświeconey Xiężny Jeymci Marszałkowey podległych. Gdzie stanąwszy trybem y zwyczaiem Praw Litewskich dobra pomienione ze

wszyt:

wszytkimi dochodami, pozytkami, y Inuentarzami na O:
sobę Xiężny Ieymci zaiedzie, odbierze y intromissią zapi:
sze, Ieżliby zas kogo iuz zastał w tez Dobra intromitto:
wanego, y nie słusznie osadzonego, y ieżliby nie mogł
zadnym sposobem ufundowac tam possessiey Xiężny Iey:
mci tedy na ten czas wedlug zwyczaiu y stylu tamecznego
solenną uczyni protestatią o gwałt y z przeciwienstwo
Prawom y zapisom Xiężny Ieymci, tudziesz o expulsią
zniewagę, y szkody ztąd pochodzące.

do Lubo zas odbierze, lub nie odbierze pomienione Dobra
powinien dac znac Xiężnie Ieymci de alterutro ordinu:
iąc Posłanca o dwuch koni, ieżeli można do Brzescia,
gdzie Xiężna Ieymć czekac będzie na tę wiadomość,
w Folwarku Rzeczyca nazwanym, przez pole od Mia:
sta Brzescia, przez tęz okazyą oznaymowac y o wszyt:
kich innych interuentiach, ktorekolwiek mogą obstare
uel prodesse. Xiężny Ieymci w odebraniu tak Dobr
stoiących, iako y ruchomych.

7tio Xiążęta Ichmć tak Kanclerz, iako y Podkanclerzy
WXL: ponieważ iako piszą poiachali na zaiazd
Dobr po Xięciu Imci Marszałku, y podobno są w Klecku:
tedy listy do obudwu od Urola Imci do nich odsyłac
będzie przez umyslnego iak nayprędzey, przyskazawszy
Posłan:

Posłancowi, aby z responsami powracał nie mieszkanie do Brzescia do pomienionego Folwarku Rzeczyca.

4. Rady y przestrogi cokolwiek od Ludzi godnych y zychli-wych zasiągnąć będzie mogł, te wszytkie Xiężnie Jey-Mci fidelissimè wyrażać y communikować będzie.

Reliqua prudentiae, activitati, et fidelitati committuntur.

Do Wielm: Kasztellana Wilen:

Kozaka Uprz: Wey z responsem przytrzymać się musiało, bośmy nie mieli Urod: Krogulecki ego, ktoryby mogł dać informatią na puncta listu Uprz: Wey, ażesmy musieli posyłać, ktory iak prętko stanął, zarazesmy sowite contracty na wszytkie Nasze Starostwa popisać kazali, y one na zychliwość y ręce Uprz: Wey odsyłamy, iedne są na raty, drugie na summy razem wyliczone, czego sobie bardzo w takowych Naszych potrzebach życzemy, y naybardziey dlatego Konca pomienione Nasze arenduiemy dzierżawy. Jezliby iednak razem summy wyliczone bydz nie mogły, toby iuz y tych drugich zażyć contractow. Owo zgoła spuszczamy się na iego nie porownany affekt, na insze zaś puncta przydaiemy na osobney kurzie resolutią Urod: Krogulecki ego, na ktorą się referuiąc, dobrego &

Kontrakt od Krolowey Jeymci na Starostwo Połągowskie.

Oznaymuiemy & Jzesmy Dobra Nasze to iest Starostwo Połągowskie oprawie Naszey podległe contractem arendownym na lat 3 zupełnie posobie idące Vrod:u N:N: puscili, y zarędowali, iakoz ninieyszym listem Naszym puszczamy y arenduiemy, ktora aręda zaczynac się ma od Swięta S: N:N: w Roku N: a konczyc się ma na takowez Swięto S: N:N: w Roku N: złł Pol: currentis moneta, rachuiąc kazdy złoty po trzydziesci groszy liczby Polskiey. z ktorey to summy odebraney to iest N:N: złł: Polskich kwituiemy y uwalniamy. Residuum zas Summy dwiema ratami do Skarbu Naszego powinien będzie, pierwsza na dzien Swięta S: N:N: w Roku N:N: a druga na dzien Swięta S: N:N: w Roku N: a to pod wolnym zaiazdem y odebraniem pomienionych Dobr, ktore gdy ze wszytkimi Inwentarzami, pozytkami, y iakimkolwiek tytułem nazwanymi dochodami ze wszytkich wsi y całey włosci należącymi nic nie excipuiąc według spisanego Inwentarza w rzetelną y zupełną possessią puszczamy, miec chcemy, y warujemy, aby podług tegoz Inwentarza spisanego

przy

przy exspiratiey arędy do rąk Commissarza Skarbu Nasze=
go zupełnie oddane były pod tymże wyżey wyrażonym
obowiązkiem. Obiecuiemy zas za Nas, że gdy conditie
zupełnie wypełnione będą, spokoyna possessia y dzierżę=
nie aż do wyścia czasu arendowney possessiey zostawać
ma y powinna będzie, na co dla lepszey wiary &.

Do Kardynała Radziejowskiego.

Pamiętaiąc iakośmy Prześw: Wey obiecali wszelki
respekt Nasz na Vrod: Gniewosza Kasztelana Czecho=
wskiego, gdy się nay pierwsza lubo bardzo mała podaie
okazya w conferowaniu Skarbnikostwa Sędomir,
tak mu się dobrowolnie w tym świadczemy, iako chcę=
my w dalszych czasu coniuncturach zacney Przeświet.
Wey colligatiey iak nayzupełnieyszych Naszych re=
spektow pokazać dowody. Szczęśliwego zatym &.

Do Wiel: Wdy Kijow: d. 22 Xbris.

Nie wymownies Nas Vprz: W. ukontentował przy=
słaną delineatią, y tym ią miley przyciskamy do gustu
Naszego, im więcey w niey accuratae diligentiae u=
ważamy. Do Naywieleb: X: Nunciusza bez prze=
stanku pisać każemy, nie tylko o prochy, ale też y

o tak wiele innych do Artyleriey potrzeb; teraz pisać będziemy iak nayskuteczniey przynamniey pieniądze na prochy, iaki respons będzie nie omieszkamy ostrzec. Uprz: Wey; a teraz szczęśliwych Swiąt przy zupełnym od Pana Boga zdrowiu winszuiemy. Dan &.

Do Wielm: Wdy Ruskiego.

Wyrażony sposob na bespieczenstwo rekrutow listem Uprz: Wey d. 20 Cntis każemy wypisać Naywieleb: X: Nunciuszowi, do ktorego bez przestanku piszemy wyrażaiąc defectus Nros, a krom tego y do Oyca S: dzisiaśmy bardzo obszerny et omni tenentudine List ręką Naszą napisany przez umyślnego Kuriera expediowali. Nadzieia w Panu Bogu że się da użyć Apostolica liberalitas na Nasze tak gwałtowne potrzeby. W Barze chcąc kiedykolwiek uczynić iaki porządek, ponieważ tam Bulub Basza iuż podobno nie żyie, bo go ledwo żywego odiachano, zleciliśmy horodowym osiadać Kozakom, ktorzy ze żadney armaty nie maią, a ustawiczne przykrzą się tam excursie, usilnie zalecamy, aby z Niemirowa działek parę ordinować kazał, pułki się lepiey nie rozpatrzemy. A teraz &.

Do Wielm

Do Wiel: Generała Wielkopol:

Wypisać tego nie możemy, iako zachodzącym Uprz: Wey z Miastem Poznaniem niepotrzebnym bardzo trudnościom compatimur, a tym barziey, że na to in absentia Wielm: Pieczętarzow, do ktorych ta sprawa właśnie należy nullum promptum invenit remedium. Zlecilismy wprawdzie byli antecedenter Wielebnemu Opatowi Trzemeszynskiemu, aby się w to imieniem Naszym wdawszy, ex aequo na dwie strony wynalazł ukontentowanie, ale że iuż nowe potym znowu pozachodziły trudności, y coraz się pono mnożyć będą, nie znayduiemy inszego sposobu, tylko totum hoc negotium differre do Warszawy na ten iuż tak mały czas, gdzie Wielmożnym Pieczętarzom, ktorzy tam praesentes, pewnie będą, zlecimy tak serio y skutecznie w to weyzrzeć, iakobyś Uprz: W.ta iuż na zawsze w powadze Brachij Regalis, y wszelkich innych okazyach był uspokoiony. Co że y samemu Uprz: Wey podobać się będzie, nie wątpiemy. A teraz &

Ad

Ad Summum Pontificem d. XXI. Xbris.

Post oscula &. Etsi minimè dubitem Sancti Vrae patefactus esse per Reuerm̄um in Christo Patrem Apostolicum in Regno meo Nuntium, cui multo ante abunde insinuatum uolui, omnes eas intentiones, quas pro futura belli expeditione primo uere suscipienda animus meus erga commoda rei Christianae studiosissimus, tanto plus uoluit et reuoluit, quanto sortibus eiusdem rei Christianae prolapsis anno pnti magis magisq; nec tamen satis indolere uenit, liceat nihil ominus etiam Sancti Vrae id ipsum repetere, dum hostium successus non repetuntur modo, sed continuò quasi firmatur, ferociq; barbarorum, quodam ueluti praesagio instincta, hucusq; impunè, ubiq; uires suas et Fortunam exerit. Militiae meae in confinijs Regni saluberrimo fine dispositae eò usq; per continuas excursiones grauis, ut de facto tot milites sparsim ac iunctim Chortes deperierint, quot (si Deus ter optimus non continuerit plagam hanc) frustrandis sufficiunt pro futuro uere copijs. Auget haec eadem mala ex hodierno infausto Nuntio recentissima clades in Potok, et Flotnilli Oppidis olim Ducatus

Podoliae

Podoliae. Neq; tamen ideo animum despondeo, quinimo mens mihi firma est, ac proprio corpore periculis obstare, dum modo Santas Vra uelit, prout minime ambigo, rebus meis, atq; Reipcae perquam angustis, ita Paterna gratia, atq; liberalitate succurrere, prout ego uolo, et cupio Hostibus damna, et internectionem, Christianis emolumenta, securitatem, ac quod summum est, nomini Santis Vrae perennaturam gloriam, ut quemadmodum olim magnus ille Medorum ac Pastorum, ita Santas Vra Christianus Alexander, Machometanum finiat Monarchiam, Expectaturus itaq; Santis Vrae certam ac singularius determinatam auxiliarem opem iuxta quam moneta belli mensurari et disponi queant, plenum humili ueneratione Santis Vrae pedibus defigo osculum, ac longum diuturnumq; intra optimam ualetudinem Santi Vrae Orbis Christiani arbitrium ex animo precor.

Do J. Wiel. Kasztelana Krakow: d. 26.

Gdy list Vprz. Wey z powinszowaniem Narodzenia Panskiego odbieramy, nie mozemy tylko uwiązać, a oraz do serca przyciskać plenitudinem affectus iego. Oddaiemy wzaiemnie Regia uota, aby tenze

Nowonarodzony Pan był propitius Vprz: Wey nowym odro=
dzeniem czerstwego y długoletniego zdrowia, przy zu=
pełnym ukontentowaniu.

Do Tegoz od Krolowey Jeymci.

Powinszowanie Vprz: Wey Swiąt chwalebnych tym mil=
szym y wdzięcznieyszym przyimuiemy sercem, im pewniey
tuszemy, że z osobliwego ku Nam y Naiaśnieyszemu Do=
mowi Naszemu pochodzi affektu. Od tegoz Pana Boga
Nowonarodzonego, iako długoletniego zycia, tak y wszel=
kiego pomyślnego zyczemy szczęscia. Dan &.

A Sermo Principe ad Eminentinum Car=
dinalem in Sua Camera composita.

Cum recens adhuc apud Nos uigeat Eminentiae V: memo=
ria, Matrimonij Nri conclusionem cum Serma Principe
Domina Elisabetha Palatina Rheni, quam ipsi Pntibus
significamus, Eminen: Vrae multis de causis gratam
fore credat Eminentia Vra, si in posterum occurrat
occasio, eidem amicitiam, et obseruantiam Nram
significandi, quam de reliquo prosperrimis gauden=
tem successibus diu et optime ualere &.

Do Vrod: Proskiego d. 27 xbris.

Poszty ieszcze nie maiąc Krakowskiey piszemy do

Wier:

Wiern: Wey: wiedziec nie mozemy, co Nam przyniesie, to pewna ze impatientissimè czekamy, iaka tam nastąpiła resolutia na puncta, ktores w przeszłym liscie wyraził. Listy do tych Osob wszytkich, do ktoryches Wier: Iwo: potrzebował odsyłamy. Z Moskwy tą pocztą nicesmy nie mieli, ze wszytkich iednak coniunctur dochodzic się godzi, ze ztamtąd mała nadzieia posiłkow, bo się nic a nic nie gotuią; poprzec tych listow, ktorychesmy zyczyli, bo alias z poznio ne pro nullis censebuntur; dobrego przytym &.

Ad Reuerendum Nuntium Apostolicum.

Antequam certum aliquid de suppetijs atq subsidijs ex Paterna Pontificia liberalitate pro futura belli expeditione designandis, quod fieri quantocius expedit, à Gratitudine Vra habeamus, per apprimè necessarium est, ut saltim pro comparando et conducendo puluere: debet enim ex alienis conquiri partibus, ad usum utriusq Regni et M: D: L: Artilerie summam aliquam congruam sine mora exoluendam assignare uelit. Quam porro securitatem Mgcus Generalis Exercituum Dux rectè impendendæ summæ pro reficienda pedestri Militia uulgariter pro recrutis censeat, ex annexa copia Literarum eius, per extractum latinè transsumpta, facile Gratt: Vra intelliget, iudicium suum super eodem negotio aperire poterit, Quam interim prosperis gaudentem &.

Do Wielm: Podskarbiego WXL:

Nie moze bydz tayno Vprz: Wey ze recentissime ~~zal~~ zal się Boze fato pozostała Wdowa Wielmozna Margrabianka z Betuna Xiezna Radziwiłowa Marszałkowa Wielka WXL: ma Jus communicatiuum na Starostwie Gulbinskim, pod ktorym prawem kazalismy zaiachac to Starostwo na pomienioną Sierotę. Usilnie zatym y gorąco zalecamy, abys Vprz: Wa: per errorem z Cancellariey swoiey nikomu niewydawał Dworzanstwa na zaiazd, owszem przyplac nam raczył z Mienkiem tę expeditią, ktora z Kancellariey Vprz: Wey in similibus zwykła wychodzic, ktorey impatientissime wyglądaiąc, dobrego Vprz: Wey &.

Commissia Vrod:u Puzynie Sędziemu Ziemskiemu Vpitskiemu.

Po swiezo y bardzo niespodzianie zmarłym Wielm: Xięciu Radziwile Marszałku Wielkim WXL: na pozostałą iego Małzonkę Wielm: Margrabiankę z Betuna Marszałkową W: WXL: extenditur Jus communicatiuum Starostwa Gulbinskiego, ktore abys Wier: Twoia na pomienioną Osobę iuxta morem et exigentiam Juris odebrał, Administratora osadził, proventow, y Dobr indemnitatem iak naylepiey warował, y Inwentarze zpisac kazał usilnie zalecamy. A iezeliby kto miał iaką pretensią do pomienionego Starostwa,

tedy

tedy pro satisfactione do Nas Wier: Two: odeslesz. Inaczey nie czyniąc dla łaski Naszey, a z powinnosci swoiey. Dan &.

Uniwersał do Poddanych Starostwa Gulbinskiego. o posłuszenstwo.

Po smierci Wielm: Niegdy Xięcia Stanisława Radziwiła Marszałka W: WXL: Starosty Naszego Gulbinskiego dożywocie y Prawo tego Starostwa Gulbinskiego spada na pozostałą Małżonkę iego, Wielmożną Margrabiankę z Betuna Xiężną Radziwiłową Marszałkową W: WXL: Na odebranie zatym onego ze wszytkimi przyległosciami y przynależytosciami naznaczyliśmy za Commissarza Urod:o Daniela z Kozielska Puzynę Sędziego Ziem: Upitskiego, ktoremu abyscie we wszytkim na Imię pomienioney Marszałkowey WXL: posłusznymi byli, tudziesz należyte Poddanstwo nikomu inszemu, tylko Wielm: Marszałkowey oddawali, y pełnili, miec chcemy, y przykazuiemy, pod łaską Naszą. Na co &.

Do Wielm: Podkanclerzego Koron:

Żadna się tuieszcze nie stała podobna dispositia, o ktorey w liscie swoim Uprz: W:a zmiankuiesz. Muszą zatym [illegible] iego do pogodnieyszych differri okaziy, przy ktorych nie odmienny respekt Nasz swiadczyc będziemy. A teraz dobrego &.

Commissia Vrod:u Zakrzewskiemu Łowczemu Wiskiemu.

Po niespodzianey smierci Wielm: Xięcia Radziwiła Marszałka W: WXL: dobra dziedziczne Mniszow spadaią pod Prawa Małzenskie pozostałey Małzonki Wielm: Margrabianki z Betuna Marszałkowey W: WXL:. Więc że te Dobra Naiasnieysza Krolowa Jeymci Pani Małzonka Nasza Namilsza własną oswobodziła summą, a nim z onych cessią uczynic mogła casus tey nieszczęsliwey nastąpił smierci. Tedy Wiern: Twoia ktorego ku Nam zyczliwosc, a oraz dobre rozgarnienie mamy zalecone, pomienione Dobra ze wszytkimi przyległosciami na Imię Naiasn: Krolowey Jeymci odbierzesz, inwentarze zpisesz, porządek gospodarny uczynisz, y one do dalszey woli Naszey trzymac będziesz. Poddani zas wszyscy, y ktokolwiek się tam znayduie w pomienionych Dobrach aby Wier: Twoiey posłuszenstwo oddawali, y nikt się żadnego bezprawia czynic nie ważył, inaczey nie czyniąc dla Łaski Naszey, a z powinnosci swoiey. Dan &.

Do Wielm: Podkanclerzego Kor: od K: Jeymci.

Żądanie Vprz: Wey o Kraiectwo Koronne zachodzi ale żadnego, ieszcze nie masz podobienstwa, Domowi iedna K: Vprz: Wey y z nim złączonym, iakobysmy radzi pokazali wszelki Nasz respekt, tak gdyby się własna do tego podała okazia, pewnie bysmy

bysmy nieomieszkali do skutecznej Uprz: Wey prozby. Do czego nim przydzie, teraz dobrego &c.

Connubiales.

Ad Celsim Principem de Salm.

Plurima uirtus uerbis inesset, si tantum possemus Celsitud: Vrae gratiarum referre, quantum ipsius eximius et sincerus erga Nos Sermamq Domum Nostrum affectus re ipsa exhibuit. Operibus studendum est, ut Celsit: Vrae aequalis impensa efficacia in concluso Matrimonio Sermi Principis Domini Jacobi Primogeniti Nri Charmi testari ualeat gratitudo. Dum itaq memoriam ac mentem Nram Regiam obligamus ad recordationis, et quae inde sequuntur officia in Pntiarum uel id sufficiat, quod hanc ipsam felicitatem cum Celsitu: Vra partitam esse uolumus, plausumq illi d. 25 Mensis Februarij anni proximi Varsauiae designatum ad eundem pertinere cupimus, pollicentes Nobis itura semper in maius Celsit: Vrae erga Nos prosperrimae propensionis documenta. Jam Nos magis magisque annitemur reciprocis Regiae beneuolentiae semper pensare studijs. Optime interim &c.

Ad tres Comites Kienigzek, Sztratman, Walszteim. à Serm̃o Rege.

Ex ijs qui præcipuo studio et affectu erga contractum feliciter Serm̃i Principis Domini Jacobi primogeniti Nostri Charm̃i, cum Serm̃a Electorali Principe, Domina Elisabetha Neoburgica uera probatissimæ amicitiæ exhibuêre documenta: Illustrem Dum Vr̃am fuisse inter primos cognoscamus, æquum est ut eundem solatij Serm̃æ Domus Nr̃æ participem faciamus, terminumq; actui huic pro die 25 Mensis Februarij Anni proximi statutum denuntiemus. Quod ipsum dum agimus desiderio desideramus, ut Illtas Vr̃a semel conceptam optimi sui animi erga Nos Domumq; Nostram propensionem semper firmam, ac solidam retineat, occasionibusq; si quas ibidem Mg̃fcus et Vn̄bilis Ablegatus Nr̃ repræsentauerit, fauentem se demonstret; Nostri muneris erit, ita uicissim Regiam Nr̃am explicare beneuolentiam; quomodo nunquam desit materia et occasio Mti Vr̃æ semper Nos uberius studijs suis prosequendi. Quam interim felicibus gaudere successibus, ac bene ualere cupimus.

Ad Illm Comitem Sztaremberg.

Semper equidem de optimo ac tali Grati: Vr̃æ erga Nos fuimus persuasi animo, qualem ipsimet de illius eximijs ac præclaris uirtutibus Regio Nostro pectore existimationem

nem; maximè tamen cum de impenso Gratt. Vrae stabiliq affectu per Mgficum et Vnbilem Abbegatum Nrum abundè relatum habemus. Quae res eò gratior uenit Nobis, quo ulterius promittimus non cessatura haec testificationum Gratt. Vrae ~~confidimus~~ specimina, sed eò magis magisq processura, quo strictioribus per conclusum feliciter Sermi Principis Domini Jacobi primogeniti Nri Charmi matrimonium illigamur sanguinis ac amicitiarum cum Sermo Imperatore Fratre Nostro Charmo nexibus. Quos hymaneali plausu Varsauiae d. 25 Februarij anni proximi celebraturi, augemus solatia Nostra, dum hoc ipsum Gratt. Vrae communicamus, uotisq illius collaetari cupimus. Optimè interim eandem, cumulatamq prosperitatibus ~~ualere~~ precamur.

Ad Celsm Principem de Salm.

Quantum operae Celsitt. Vra in negotio conclusi feliciter matrimonij Sermi Principis Domini Jacobi Primogeniti Nri Charmi contulerit, res ipsa loquitur, nec unquam grata Nra reticebit memoria. Celsitt. itaq Vram quemadmodum nunc completae huius felicitatis Connubialis participem facimus, ita in posterum omnibus prosperis Nris eandem inuiscerari

atq

atq; collatari desideramus, unde et ad plausum actus ipsius, qui Varsaviae d. 25 Februarij designatus est, beneuolentissimè prouocamus, spondentes Celsitt. Vrae omnes illius expressis affectus, qua Regij Officijs, quam intimae Nostrae propensionis documentis redhibitum iri. Quod reliquum est, eandem inter prosperrimos rerum successus optimè ualere cupimus.

Do Vrod. Kasztell. Przemys. d. 29 Xbris.

Po niespodzianey smierci Wielm. Xięcia Radziwiła Marszałka Wiel. W. X. L. w iakich trudnosciach została załosna Małżonka Wielm. Margrabianka z Betuna Marszałkowa Wielka W. X. L. łacno się Vprz. W. domyslic mozesz, ktoremu się podobno nieraz na takowe dostało patrzac Mazie. Więc ze pomienioney Osobie wybieraiącey się od Nas ad locum funebrem, y z Krolewskich, y z pokrewnionych obowiązkow suffragari powinnismy, nie mozemy nikogo doskonalszego znalesc do przytomney assistentiey, y ratowania oney w tych sierocinskich terminach nad Vprz. Wę. a zatym usilnie żądamy, abys Vprz. W. chciał iey dopomoc do W. X. L. ktora się ztąd naydaley po pięciu dniach wybrac musi, nietrzebaby iuz Vprz. Wey do Nas ziezdzac, alebysmy tylko ostrzegli

gdzie

gdzie masz przeymować na trakcie ku Białey, byleśmy iego w tym odebrali determinatią. Nie przyniesie ta droga Uprz: Wey żadney szkody, a wiele w sercu naszym sprawić może obligow: do zawdzięczenia. Iterato tedy tak pilną zaleciwszy potrzebę czekamy responsu. A teraz dobrego &

Do J: W: Wdy Wilenskiego. &c 30

Młodzian Uprz: Wey zabawić się musiał, żeśmy to poco przyiachał, tak iako expediebat, chcieli wydać ex Senatus consilio. Wielmożni zaś Senatorowie, ci ktorzy mogli być praesentes we Lwowie nie zebrali się aż w ostatnie dni teraznieyszey uroczystości. Gdyśmy tedy proponowali desiderium Uprz: Wey de supplenda commissione ex ordine Duchownych y Pieczętarzow na uczynienie rządu w Mieście Naszym Wilnie, zdała się przytomnemu Senatowi propositia wnosząca supplementum Constitutiey Seymowey, potrzebować ktorego kolwiek z Wielmo: Rezidentow Senatorow praesentem, ktorego że tu nie masz, pro maiori firmitudine uisum odłożyć do prętkiey w Warszawie bytności, zkąd Uprz: Wa pro exigentia

tia rei odbierzesz expeditią, a tym czasem akt ten może się na tak krotki termin prorogować. My pewnie to czynić gotowiśmy wszytko, cokolwiek się zdać będzie samemu Vprz: Wey, y Radzie przytomney. A teraz &.

Do Przewieleb: Biskupa Krakow:

Podczas Wiedenskiey, gdyśmy przeieżdżali Krakow, snać bono omine znalazła się tam była tarcza ad rudera sklepienia ktoregoś, na Kościele Katedralnym Krakowskim, ktorą nam prezentowano, y znać do naprawy Rzemieśnikowi ktoremuś iak oddana, tak do tych czas w zapomnieniu została, a potym iako słyszemy przyszła do rąk Wielebnego niegdy Wikonskiego Pisarza Capitulnego. Więc że taką rzecz et ex antiquitate, et ex casu szczęśliwey Wiedenskiey godzi się mieć velut Calo missum ancile, usilnie zalecamy Vprz: Wey abyś to antiquitatis munimentum iuż Nam raz oblatum windikowawszy, nie mieszkanie Nam odesłać kazał. Przyimiemy za rzecz bardzo wdzięczną. A teraz &.

Do Wielm: Kasztel: Wileń: d. 30 Xbris.

Im się bliżey przymyka termin liczenia pieniędzy na wiadome Vprz: Wey interessa, tym więcey o nie

starać

starać y turbować się musiemy. Dla tego iakośmy świe-
żym listem Naszym gorąco zalecili Uprz: Wey arędy
trzyletnie Starostw Naszych, posławszy na to gotowe
contracty, tak y teraz ponawiamy toż Nasze żądanie,
abyś iak nayprędzey Summy te, ktore być mogą do Nas
odsyłał, a przynamniey znać dawał, czego się spo-
dziewać mamy. Ażey przeszli Urodzeni Admini-
stratorowie Nasi za Raty ieszcze są Skarbowi winni
Naszemu, iako to z Wobolnik czterdzieści osm tysięcy,
z Wieksznian dwanaście tysięcy, z Połągi czternaście
tysięcy, y pięćset złł Pol: tedy bardzo usilnie zale-
camy, abyś Uprz: Wa y te summy windikowawszy,
wraz do Nas bez wszelkiego omieszkania odsyłał.
Cokolwiek w tym osobliwszey pokażesz applicatiey,
bądź Uprz: Wa pewien, że to złożysz na tak wdzięczney
pamięci Naszey, iż nie będzie żadney okazyey, ktorey-
byśmy Uprz: Wey wzaiemnie respektami Naszymi
y wszelką dobroczynnością nadgradzać nie mieli.
Zczym gdy się świadczymy dobrego &.
PS: Z umysłu posyłamy Porucznika Kiełtyke, abyś
go Uprz: Wa zażył do tym skutecznieyszey executiey,
na windikowanie pomienionych Summ.

Aże Nam zostaią w słowie y Angielczykowie, na
się tedy Uprz: W.ci wyrozumiawszy, ieżeli do Nas z po-
winnością swoią ieszcze nie wyprawili, Każesz wszyt-
kie ich pozapieczętować towary, do dalszey woli Naszey.

Diploma à Serma Regina Gnoso
Karczewski Vexilifero Leopolien. d. 1. Janu-
arij Anno 1691.

Significamus Cntibus Lris Nris quorum interest Uni-
uersis et Singulis. Quomodo Nos pro certis Nris interue-
nientibus necessitatibus summam pecuniariam
centum millium florenorum Polonicalium in moneta
argentea modo ueri iusti ac legitimi debiti mutua-
uimus et accepimus, mutuatam et acceptam mu-
tuò promittimus, obligamusq Nos cum Successoribus
Nris eidem Gnoso Karczewski, siue eius Successoribus
hinc et ab actu Cnti pro 30 Mensis Martij, Anni pro-
ximè et immediatè uenturi soluere ac realiter
in eadem tali moneta reddere et enumerare. Pro
maiore autem securitate debitum hocce super
Bonis Nris hæreditarijs Oppidi Olesko, Villarumq
eò pertinentium inscribimus, et assecuramus,
ac omni meliori modo inhærere debere decla-
ramus.

ramus, iuxta omnem Iuris Regni formam et solennitatem Pntis Diplomatis Nri uigore. In cuius rei fidem &.

Diploma Assecuratiuum.

Significamus & Quomodo Nos pro certis Nris interuenientibus necessitatibus summam pecuniariam centum millium talerorum modo ueri iusti, ac legitimi debiti mutuauimus et accepimus mutuo apud Sermum Principem, Dnum Ioannem Tertium Regem Poloniae Consortem Nrum Charmum, quam quidem summam taliter mutuatam et acceptam mutuo promittimus, obligamusq. Nos cum Successoribus Nris eidem Sermo Consorti Nro, siue eius Successoribus hinc et ab actu Pnti intra decursum unius anni soluere ac realiter in eadem tali moneta reddere et enumerare. Pro maiori autem securitate debitum hocce super Bonis Nris haereditarijs medietate uidelicet Comitatus Ciuitatis Iaroslauiensis. Fortalitij, Suburbijs nec non super uillis Tuchempy, Ostrow, Wysocko, Morszczana, Laszki, Zaleska, Wola, Lazy, Kurzenica, Wetlin, Koniachow, Sobiecin, Subohow, Bobrowy Stawek, ac omnibus generaliter eorundem

Bono:

Bonorum pertinentijs et attinentijs, cunctisq; prouenti-
bus inscribimus, assecuramus, ac omni meliori modo
Iure Hypotecæ, siue obligationis inhærere debere decla-
ramus, tam diu donec integra summa à Nobis, uel Suc-
cessoribus Nris realiter et effectiuè exoluta non fuerit.
Idq; iuxta omnem Iuris Regni inscriptionisq; puræ obliga-
toriæ formam et solennitatem Pntis Diplomatis Nostri
uigore. In quorum fidem &.

Do Wielm: Wdy Ruskiego. d. 2 Ianuar:

Między wszytkimi Vprz: Wey. ktore dla Nas zwykłes
czynić uczynnosciami, będzie Nam ta naypamiętniey-
sza, gdy Nam otworzysz plac oswiadczenia się Vrod: Ło-
wczemu Bełzkiemu za swieże iego ku Nam w Trybuna-
le zyczliwosci. Nie mamy bowiem milszey rzeczy, iako
pamiętać, kto dla Nas cokolwiek czyni, y zaraz wypłacać.
Zyczy sobie pomieniony Vrod: Łowczy Bełzki za poda-
niem y promotią Hetmanską Vprz: Wey marszał-
kować w Kole Woyskowym pod czas teraznieyszego
Trybunału Skarbowego. Chcieyże mu Vprz: Wa tak
skutecznie dopomoc, iako My szczerze zyczemy onę-
mu Naszę pokazać wdzięczną pamięć. Co gdy bardzo
pilnie y gorąco zalecamy, dobrego oraz Vprz: Wey
od Pana Boga &

Do tego

Do Tegoż od Krola Jmci.

List od Vprz: Wey wczora Nas ieszcze doszedł. Więźnia zaś Turczyna dopiero go hoc momento przyprowadzono, y ieszcze-smy go nie widzieli, wdzięcznie go iednak bardzo przyimuiemy. Powinszowanie nowego roku y dobrego zdrowia tym Nam iest milsze, im potrzebnieysze, bosmy przez wczorayszy dzien y onegdayszy na katar byli zapadli. Vota Nasze wzaiemnie refundimus, aby summus dierum, y od kto-rego się dni y lata Nasze zaczynaią, longitudine cher-stwego y pomyslnego zycia dał się cieszyć Vprz: Wey, a Nam zdarzał okazie do należytego iego Vkontento-wania. Dan &.

Do Przewiel: Biskupa Krakow: od K: Jeymci d 3 Januarij 1691.

Kładziemy to między znakami dobrego Vprz: Wey y zy-czliwego ku Nam affektu, gdy przy dorocznej Narodze-nia Panskiego revolutiey Pasterską apprecatią Nam y Domowi Naszemu udzielasz y daiesz błogosławien-stwa; za ktore iako wdzięczni iesteśmy, tak wzaiemnie w pozne lata wszelkiey pomyslney Fortuny, a oraz dobrego Vprz: Wey od Pana Boga &.

Do Wieleb: Biskupa Warmin:

Powinszowanie świąt chwalebnych od Uprz: Wey tym przyimuiemy sercem, ktore iuż nie umie, tylko pełney zychliwosci iego naydoskonalsze odbierac dowody, y z ktorego nie mogą pochodzic, tylko wzaiemne usilne uota, aby Pan Bog udzielaiąc Uprz: Wey iak naydłuższego zycia, przy dobrym y czerstwym zdrowiu Nam podawał Mazie do przychynienia w Kosciele Bozym ozdob iego, y własnego ukontentowania. Do czego nim przydzie teraz y powtornie dobrego &.

Ad Illmum Cardinalem d. 4. Ianuar.

Od nie małego czasu, a ledwie nie zaraz po skonczoney kampaniey z Naywieleb: Xiędzem Nuntiuszem Apostolskim przez Urod: Rezidenta Weneckiego de liberalitate Oyca S: et distincta oney determinatione na reprezentowane Nasze potrzeby continuo tractuiąc, dotąd ieszcze zadney cathegorycznej pewnosci odebrac nie mogliśmy, a iuż pulzimy miia bez wszelkiey rzeczy Naszych determinatiey, y rezolutiey, czego się iąc na przyszłą kampanią, bo to dependet à distinctione Łaski Oyca S: Na tey zas iak nayosobliwszey

bliwszey, y naznacznieyszey otrzymanie nie trzeba motiua, dosc widziec, y wierzac ze iak znowu nowa woyne z tym Nieprzyiacielem wyniesionym tegoro-cznymi successami zaczynac potrzeba, y bron Boze ieszcze iedney cum simili successu Nieprzyiaciel-skiey kampaniey, łacno uwazyc, quo loco stabunt res Christiana. My piszemy, reprezentuiemy, y obsecramus, nawet y teraz swiezo wyrazilismy rekla własna Oycu S: iako Nas non leuiter na przyszła kampania ratowac nalezy: Coz kiedy nieszczesliwo-scia iaka, tylko littus aramus, albo ze się ta liberalitas w ten czas odezwie, kiedy wpuł szkodowac potrzeba, y na conquisitiey necessariorum, y na dobrym przed-sięwzięciu. A to ieszcze inter praecipua pulsandi media, zazywamy y samego Przesw: Wey, azebys y z Oyczystey powagi, y zgodnosci Purpuratorum, a nadewszystko z miłosci erga bonum Christianum wyraził Naywieleb: X: Nuncyuszowi, ze iezeli się hic et nunc nie determinuiemy, co mamy czynic na przyszła kampania determinowac się zas nie mozemy bez determinatiey liberalitatis Apostolicae,

ktorey

ktorey się nad wszytkie inne czasy doskonalszey spo-
dziewać należy, tedy ledwie się spodziewać co może uti-
litatis z następuiącey woienney expeditiey. Capita ne-
cessitatum Vrarum są wiadome, rekruty na Piechoty, ob-
myslenie y zprowadzenie prowiantow; prowizia na o-
biedwie artylerie koronną y WXL: ale w większey in
quadruplo niż przedtym proportiey, inquantum przy-
dzie pod Kamiencem operari, lub na posiadanie Wołoch
y Multan obrocić. Nie piszemy tu nic o nuzności Ka-
waleriey, y codzienney iey ruinie przez te pogranicżne
consistentie, o tyli prudentia Prześw: Wey y tego nie prze-
pomni. Co wszytko uberiori forma Przeświet: Wo wedle
swoiey doskonałości wyraziwszy, iak nayskutecznie-
szego poprzesz responsu. Gratissimum to będzie
Przeświet: Wey in publicum opus, y do Naszego uła-
cnienia wielce potrzebne. Szczęśliwego zatym &.
P.S. Listy przyszły z Wiednia d. 25 Cntis, w ktorych
co Nam oznaymuie Urod: Proski, patebit z excerptu,
co samo przydać się może do poparcia commissi
negotij, kiedy się bowiem Wiedeń deklaruie cum
facilitate, trzebaby y Rzym od niey nie był daleki.

Do Wielm:

Do Wielm: Wdy Ruskiego d. eod.

Zyczy sobie Vrod: Zowczy Bełzki honesto uirtutis nisu przy promotiey Vprz: Wey na teraznieyszym Skarbowym Trybunale w Kole Woyskowym marszałkowac. ktoremu iako nie tylko honesta petenti, ale tez z zacnych Małzonki iego colligatiy wiadomych dobrze Vprz: Wey ze deesse nie mozemy, przyimiesz Vprz: Wa: tę Naszę za nim instantią tak skłonną propensią, iako się Nam wtym nie zda bydz nic zdroznego. Dobrego zatym &.

Do Wielm: Kanclerza WXL:

Iako Nas iedno po drugim powtorzone w Domu Vprz: Wey przeniknęło fatum, ieszcze przed listem Vprz: Wey ktory d. 12. xbris dopiero Nas dochodzi, dwiema Naszymi takesmy wyrazili, zes mogł wznac partes doloris do Nas sensibiliter deriuari. Nie powtarzamy więcey oddanych w ręce y na dispositią Pana Boga załow, Regia tylko przydaiemy uota, aby taz ręka, ktora iako affligere, tak y solari naydoskonaley umie, podobne załosne przypadki od Domu Vprz: Wey in longissimos oddalała annos. O zaięchanych przez się Dobrach po Nieboszczyku Wielm: Xięciu Marszałku Wielkim WXL: gdy Nam oznaymuiesz, rozumiemy

ze

ze nie inszym koncem tylko ze te Prawa, ktore swasu, scitu y Piechetarskim Uprz: Wey ztwierdzeniem Wielmo: zną Margrabiankę Marszałkową Wielką W. X. L. wprowa: dziły w Dom iego, in tuto et saluo mieć chcesz, nie tylko ze iako supremus Legum Custos Uprz: W.ª powinienes z Nami wespołrem pupillarem tueri, ale tez ze propter decus Starozytnego Domu Radziwiłowskiego należy auertere omne id, coby kolwiek naypotym connubialia fadera zrazac mogło. Co gdy Uprz: W.ª głębiey rozumem swoim przeniknąć mozesz, nizeli My wypisac, ukra: camy pisanie meliorum precatione, a oraz dobrego &.

Do Tegoz od Krolowey Jeymci.

Dobrze ieszcze przed listem Uprz: Wey ktory Nas dopie: ro d. 12 xbra dochodzi, nieszczęsliwa przyszedszy wia: domosc o smierci Wielm: Xięcia Marszałka tak Nas przeraziła, ze się Uprz: W.ª mozesz upewnić, iz zal iego niewydoła przewyszszyc Naszego. Załuiemy zas tego nieszczęscia nie tylko dla osieroconego krwi Naszey z Domem Uprz: Wey złączenia, ale tez dla tak nie: oszacowaney Familiey iego straty. Jako tedy zało: snemu Uprz: Wey sercu, tak y pozostałey Wielmozney Xiezny Marszałkowey W. W. X. L. iak naypomyślniey:

szych

szych życzemy consolatiy od tego Pana, ktory zasmuciwszy pocieszyć umie. Że zaś Uprz: W.o w liście swoim do Nas tey tak niespodzianie osierociałey Wdowy żadnym nie dotknąłeś wspomnieniem, mogłoby to dość żałosney y utrapioney nowego przydawać utrapienia, gdybyśmy nie byli pewni, że Uprz: W.o ze wszelkich miar iesteś obowiązany Sierocińskiemu Stanowi, być pomocą. Albowiem y iako w Domu swoim naypierwszym będąc, powinieneś pupillę tegoż Domu należycie przygarnąć, y iako Naywyższy Oyczystych Praw Stróż obrony całości Praw iey Małżeńskich sobie bardzo dobrze wiadomych odstąpić nie możesz. Co zamo przez miłość y ziednoczone obowiązki usilnie y gorąco Uprz: Wey zaleciwszy, dobrego od Pana Boga &c.

Do Wielm: Marszałka W: Kor:

Dla słabości zdrowia Naszego ręką własną pisać nie możemy, od samego iednak serca dobywamy słow na wyrażenie wdzięczności za tę fatigę Uprz: Wey, ktorą podeymuiesz w uznaniu reparatiey apparamentu. Zdanie Uprz: Wey we wszytkim przyimuiemy, żądaiąc abyś według upodobania swego, iuż tam wszytko rozporządził do końca: Ci ktorzy tam mieszkać będą

y

y my wszelkim wdzięcznym respektem recognoscować będziemy, na niemych podwoiach żywe dowody y życzliwości Uprz: Wey, ktoremu na ten czas dobrego &

Do Urod: Puchalskiego.

Bardzo wdzięcznie przyimuiemy przysłane od Uprz: Two: zapisy należące Wielm: Xiężnie Marszałkowey W: N: X: L: Bądź tego pewien, że iako się teraz z świeżey cieszemy Uprz: Two: na Pisarstwo N: X: L: elewacyey, tak gdy się poda w czasie okazia do dalszych iego ozdob pamiętnego Naszego pewnie wyrazić nie omieszkamy respektu. Urod: Romanowicza Pisarza Dekretowego, y w tym Urzędzie Successora swego iako miłe w liście swoim do Nas wspominasz, tak nic niewątpiemy że go zupełnym zechcesz ukontentować swoim affektem, iako sobie bardzo życzliwego. Co zaleciwszy dobrego &.

Diploma S. R. Mtis pro summa viginti millium Rhenen in casu viduitatis Sermae Principis Neoburgicae d. 5 Ianuar.

Significamus Quia Nos Connubialibus Pactis conclusi feliciter matrimonij Sermi Principis Domini Iacobi Primogeniti Nri Charmi cum Serenissima Electo:

Electorali Principe, Domina Elisabetha Neoburgica hic Zolkieuiæ die decima sexta mensis 9bris, Anno Domini 1690. confectis, manuq; certorum Commissariorum Nostrorum signatis de integro et de plano satisfacere cupientes. Summam uiginti millium florenorum Rhenensium annuæ pensioni Serm̃æ Consorti futuræ in casum et durationem uiduitatis ipsius quam Superi auertant ex bonis Nris hæreditarijs super addendam, ijsdemq; Pactis pro hoc solo casu et non aliter præcautam, tam ex nunc et de facto eidem Serm̃æ Electorali Principi Dominæ Elisabethæ Neoburgicæ pro solo memorato Viduitatis casu in Bonis Nostris hæreditarijs, uidelicet super Oppidis Czemierniki et Markuszow, uillisq; ac prædijs omnibus eo pertinentibus in Palatinatu Lublinensi sitis, item in Bonis claris Bludouiensibus in Palatinatu Volhyniæ, item in Bonis Oppidi Brody, fortalitioq; ibidem situato in Palatinatu Russiæ iacentibus, et existentibus, assignamus, inscribimus, assecuramus, ac omni meliori modo, forma et stylo iuxta nexus et ligamenta Iurium Regni eandem Summam quotannis in suprascripto casu pendendam

de

de ijsdem Bonis declaramus, Nosq ac Successores Nostros obligamus, hoc praesenti Nostro ad praemissa expresso et beneuolo mediante Diplomate. In cuius rei fidem &.

Diploma Serma Reginae.

Significamus & Quemadmodum Sermus Princeps, Dominus Rex Consors Nr Chrmus Diplomate suo Regio sub Actu hodierno conscripto uigore Pactorum Matrimonialium Sermi Principis, Domini Jacobi Filij Nri Charmi cum Serma Electorali Principe, Domina Elisabetha Neo-Lurgica conclusorum summam uiginti millium Florenorum Rhenen praedictae Serma Neosponsae in casu viduitatis quotannis pendendam, constitutaeq annuae pensioni super addendam in certis specificis bonis suis haereditarijs eodem Diplomate comprehensis inscripsit et assecurauit. Ita etiam Nos ex amore Nostro intimo atq tenerritudine Materna erga memoratum Sermum Filium Nostrum sponte, libere, ac beneuole de Juribus Nris quibusuis Uxoreis, ac aduitalitio (quo ad sola tantum bona in praedicto Regio diplomate expressa, quae etiam Nos hic pro expressis uolumus, et non alia super, quae omnia Jura Nostra salua, integra, ac intacta reseruamus, et retinemus) consentimus, condescendimus,

et

et abscedimus, libertatemq; pendendæ prædictæ pensionis in solo viduitatis casu, et non alias damus, concedimus et permittimus, omni meliori modo et Juris solennitate Pntis Nri Diplomatis vigore. In quorum fidem &c.

Do Vrod: Proskiego od K. Jeymci
d. 5 Januarij 1691.

Wdzięcznie bardzo odbieramy od Wier: T: correspondentią, y tym wdzięcznieysza być musi, im z niey więcey pokazuie się rzetelney iego ku Nam y Naiaśnieyszemu Domowi Naszemu zychliwości. Czekamy iednak z niecierpliwością na pocztę, spodziewaiąc się że Nam iakąkolwiek zupełnieyszą przyniesie determinatią in materia Xięstwa; A teraz dobrego &c.

Do Tegoż od Krola Jmci.

Przez powracaiącego ztąd Curriera posyłamy na ręce Wier: T: pierścień słubny dyamentowy, y dwie obrączki ad actum desponsationis należące. Jeżeli vacabit samemu Wier: T: ab occasionibus et obsequio Ministerij publici, rozumiemy żebyś sam mogł commodè do Neyburgu odwieść, sin

ming.

minus obmyslisz par subiectum et congruum takowey functiey. Co Wier: Twoi: poydzie wpaczet wszelkich iego innych ku Nam zyczliwych usług, ktore estimuiąc, dobrego Wier: Twoi: od Pana &c.

Item do tegoz.

Currier z listem Wier: Twoi: d. 22. xbris iuz po oddaney poszcie d. 25 eiusd. wczora tu stanął. Iako tedy in materia morum non patiente zaraz go nazad odsyłamy. Dziwuiemy się bardzo że Wiern: T. wiedząc dobrze leges Patrias, y znaiąc Statum Nrum mogłes sobie imaginować skuteczną iaką od Nas resolutią in tam nouo casu tractandi de conditionibus pacis w Stambule per Ministrum externi Principis, nec intrantis w Nasze ligę: ile kiedy nouella constitutione iako się Wier: Twoi: mogł doczytać ad hoc pacis negotium, bo day nie więcey niż kopę Deputatow ex Senatorio et Equestri Ordine naznaczono: My zas tu będąc iuz in motu et procinctu drogi Warszawskiey tych osob nie tylko zebrać, ale y obwieścić nie wystarczemy: ale się dopiero aż w Warszawie plac temu otworzyć będzie mogł.

mogł. Bez wszelkiey tu tedy Rady, iako iuż w po-
drożnych momentach zostaiąc, nie wiemy hic et
nunc, iakobyśmy Wier: Iwo: w pomienioney mate-
riey resolwować mogli: chyba że tylko permittimus
iż de conditionibus pacis, ktore in rem Wram affe-
rentur słuchać, y odbierać będziemy propositie, in uni-
one ligi, że ieden bez drugiego czynić nie ma pokoiu.
Wszakże gradus Wri do traktatow iuż były w Wie-
dniu, y nie tylko Cesarzowi Imci, ale y całemu Dwo-
rowi maią być wiadome: y łacno Nas sperata, in-
quantum przydzie do pokoiu. Czego całe się stan-
tibus rebus nie rozumiemy podkać mogą commo-
da; gdy intime Cesarza Imci erga res Nras iako
tuszemy przystąpi propensia. Na insze puncta
nie odpisuiemy nic, bo się spodziewamy prętkiey
iako obiecuiesz resolutiey, na ktorą wyglądaiąc
dobrego &

Do Wieleb: w Bogu Biskupa Po-
znan: d. 5 Januarij.

Trzymaiąc słowo Nasze, et fidem pactis Connubi-
alibus datam, uwalniaiąc, summę, ktorą smy

na Xięstwo w Sląsku lokować deklarowali, iuż w drogę wypłaliśmy, y nim ten list Nasz rąk Vprz: Wey doydzie, pewnie na granicy stanie. Expedit zatym mutuas poprzeć conditiones, aby summa pozagowa uicissim ztamtąd wyprawiona była, y Naiaśnieysza Xiężna w drogę iak nayweselszey wybrała się, żeby na termin naznaczony commodè ziezdzać mogła, ktorey auidissimè wyglądaiąc, dobrego &.

P.S. Posyłamy y diplomata na ręce Vprz: Wey assekuruiące na Dobrach Naszych reliquam pensionem in casum uiduitatis. Iuż tedy przy Nas y iedna nie zostaie ad implendum conditio, a zatym Vprz: Wa chciey perficere agenda, y pospieszać w drogę cum Serma Neosponsa, bobyśmy to mieli inter summas infelicitates, gdyby się broń Boże ten akt miał aby iednym dniem pomknąć w post wielki cum pessimo Narodu Naszego, iako to lepiey Vprz: Wa uważyć możesz scandalo.

Ad Sermam Neosponsam.

Ioannes Tertius & Sermæ Electorali Principi Dominæ Heduigi Elisabethæ Comiti Palatinæ Rheni Bauariæ, Iuliæ, Cliuiæ, et Montium Duci Filiæ Nostræ Charmæ salutem et omnis felicitatis conti-

nuum

nuum incrementum, Serma Princeps Filia Charissima. Paterni quo ferimur erga Sertem Vram amoris, praestandaq; quam ex intimis paramus, teneritudinis, cum omnis mora uideatur longa; aequum est ut suam Filialem Nobisq; carissimam quantocius impertiri non intermittat praesentiam. Inueniet profecto Sertas Vra uberrimos Nostros, exundantesq; in gratiam sui affectus, ex eo prosilientes animo, qui perennibus gratissimae Personae Sertis Vrae caritatibus ob oculos Nros Paternos desideratissima fundet solatia. Illa itaq; uelit Sertas Vra cum excellentissima morum ac uirtutum uarietate tam citò Nobis offerre; quam impatientes aduentum ipsius Nobis auspicato oboriri in momenta, extendimus desiderium. Quod reliquum est eidem felicissimum iter, ac prosperrimos gressus ad Nos cum optima ualetudine ex animo precamur.

Ad Eandem à Regina.

Maria Casimira &c Serma Electorali Principi Hedui-gi Elisabethae Comiti Palatinae Rheni, Bauariae, Juliae, Cliuiae, et Montium Duci, Filiae Nostrae Charmae. Serma Princeps Filia Charma. Postea quam credimus

tam

cum fore Oblatum Diuina gratia Nostræ Materne com=
pellationi, Sertatisq; Vræ Filiali erga Nos teneritudini
locum quid amplius possumus exprimere, quam eos
de præcordijs Nostris intimos sensus, quibus Sertem Vram
uti Filiam Charmam Domi Nostræ inuiscerari in mil=
le solatia cupimus. Cumitaq; omni quo par est honore,
atq; Maternis complexibus Sertem Vram enixè præsto=
lemur, est cur gratissimum suum aduentum matura=
re contendat. Mittat Deus ter optimus Maximus
in occursum eius Angelos suos, qui illam in offen=
so pede ad Nos deductam, in sinu nostro perpetuis
fouendam affectibus constituant. Quos dum tener=
rimè expandimus, optimam ualetudinem, ac pro=
speros rerum successus, Comites uiæ ipsius profun=
dissimo transmittimus uoto.

Designatio Wiel.° Woiewody Bracław.°
na deputatie do Lwowa.

Wielebnemu w Bogu, Jaśnie Wielm.u Wielmożnym,
Vrodzonym z Senatu y z Stanu Rycerskiego na Try=
bunał Skarbowy Lwowski naznaczonym Deputa=
tom Vprzeymie y Wiernie Nam miłym. Ponieważ
z pośrod=

z pośrodka Uprz: y Wier: Wch Deputat ex Ordine Senatorio od Nas w Constitutiey naznaczony Urod: Załuski Kasztelan Rawski, Marszałek Trybunału głównego Koron: per legalitatem functiey swoiey absentować się musi, a zas completum numerum ex Senatu in eodem Uprz: y Wier: Wch subsellio mieć zychcemy. Tedy parem huic muneri Wielm.o Jana Gninskiego Woiewodę Bracławskiego na mieysce pomienionego Urod: Kasztelana Rawskiego substituimus y naznaczamy, wyrażaiąc to y donosząc Uprz: y Wier: W.m abyście go za Collegę swego przyiąwszy onemu de Iuribus et immunitatibus tey functiey starali się wedle woli Naszey pro munere Officiorum suorum.

Ad Serm.am Neosponsam a Rege.

Paterni quo ferimur erga Ser.tem Vram amoris, praestandaeq; quam ex intimis &c ut supra iam est.

Do Urod.o Zeligoskiego d. 7 Ianuar.

Pierwszy list Wier: Two: po odieździe iego doszedł Nas. Przyimuiemy bardzo wdzięcznie, żeś

uchy-

uczynił coż mogł. Nie zawiedziesz się pewnie Wier: Twoia na Naszym ku sobie respekcie, byles y do końca należytą świadczył życzliwość pozostałey osierociałey Wdowie. Ktorą że Jchmć Panowie Markiezowie odprowadzaią aż do Brześcia, pilnie zalecamy, abyś tam Wier: Two: zaieżdżał drogę, y iak naydoskonalszą applicatią w życzliwey oświadczał się usłudze, ktora mu Nasze sprawi przy podaiących się okazyach respekty. A teraz dobrego &

P.S. Jeżliby Wier: Twoia wziął iaką wiadomość de termino pogrzebu, dawaj znać o nim abo z sobą przywoź tę wiadomość.

Do Urod: Oboznego. d. 7 Janua &

Wakansu tego o ktory Uprz: Two: desideria swoie in sinum et gratiam Nostram składasz, ieszcze się żadna nie otworzyła dispositia. Możesz iednak Uprz: T: o Naszym przeciwko sobie bydź pewien respekcie, bo nie mamy nic milszego iako beare Civium vota, a osobliwie Nam y Naiaśn: Domowi Naszemu starożytną życzliwością y miłością świadczących się, między ktorymi liczac Uprz: Two: dobrego &

Com

Commissio.

Rndo in Christo Patri, Mgfici, Vnbili, Constantino Lipski Archiepiscopo Leopolien, Stanislao Jablonowski Palatino Russiae Supremo Exercituum Duci, Thomae Korczewski Castellano Haliciensi Stanislao Woienchowski, Decano Metropolitano Leopoliensi, Commissarijs Nris sincere et Fideliter Nobis Dilectis gratiam Nram Regiam, Rnde in Christo Pater, Mfici, Vnbilis sincere et Fideliter Nobis Dilecti. Expositum Nobis est nomine et proponte Religiosorum Ordinis Praedicatorum S. Dominici Conventus Leopoliensis intra moenia Civitatis siti: quomodo is idem Conventus ab immemorabili tempore habuerit et in hucusq habeat usum certi Canalis per aream et spatium eiusdem Conventus decurrentis. Cum vero successu temporis eiusdem Conventus Moenia et Claustrum dilata sint, proq meliori commoditate ac salubritate pdictum Canalem ex meditullio Monasterij in angulum suprascripti Religiosi de proprio loco in alium suum proprium locum transferre statuerint: nomine Magistratus ac

Ciuitatis Nostræ Leopoliensis difficultates et oppositiones huic ipsorum intentione indebitè causentur et obtrudantur. Quibus de gratioso Nro respectu prouidere cupientes, Sincer: et Fidel: Vris, quarum rectitudinem probitatem ac prudentiam perspectam habemus, committendum esse duximus, præsentibusq; committimus, quatenus captato inter se opportuno tempore, partibusq; quarum interest triduo ante terminum Ordinis destinatis in prædictum Claustrum Ordinis Prædicatorum condescendant, ibidemq; reuisis pro iustitia et æquitate Religiosorum postulatis de transferendo opportunè memorato Canali dignoscant, prouideant, et decernant, pro gratia Nostra, Officiorumq; suorum debito Dabant.

Do Przewieleb: Arcybiskupa Lwow:
d. 6 Januarij 1691. od K: Jeymci.

Nie rozumiemy aby ten list Nasz nie miał być bardzo wdzięczny Vprz: Wey, gdy rzecz do chwały Bozey należącą promowuiemy y zalecamy. Wielebni Augustyani Conwentu Lwow: proszą aby w Kosciołku swoim dawnym Loretanskim przy murze Mieyskim ~~chwała iego nie milczała, ale też~~ msze swięte odprawować

mogły

mogły, nie tylko dla tego żeby na consecrowanym Panu Bogu mieyscu chwała iego nie milczała, ale też żeby Duszom wiernych zmarłych na tamtym mieyscu spoczywaiącym z przenaświętszych ofiar iaka kolwiek mogła bydź pomoc. Tak tedy rzecz S: y pobożna, lubo się przez się sama zaleca, ale y My iak naygoręcey Vprz: Wey zalecamy, chcąc przez otwarte w pomienionym Kościele nabożeństwo mieć portią iaką zasługi przed Panem Bogiem, ktorey przy błogosławieństwie samegoż Vprz: Wey pewni będąc, dobrego onemuż.

Do Wiel: Kanclerza WXL: d. 16 Januar.

Lubośmy iuż potrzykroć do Vprz: Wey pisali z Maziey żałosney y niespodzianey śmierci Wielm: Xięcia Marszałka Wiel: WXL: że iednak żadnego nie odebraliśmy responsu, a Wielm: Xiężna Marszałkowa Wielka WXL: pozostała wdowa iuż iuż wyieżdża w drogę, nie maiąc żadney należytey de loco et tempore pogrzebu Małżonka swego informatiey, z umysłu przed nią Dworzanina Naszego Pokoiowego Vrod: Sirucia Chorążego Wędenskiego wysłaliśmy,

aby

aby mogł tę odebrawszy wiadomość, iak nayprędzey
w drodze pomienioną Xiężnę Marszałkową przeymo-
wać, y o dalszym trakcie informować. Dasz mu tedy
Uprz: W:a we wszytkim wiarę, cokolwiek tak Imieniem
Naszym, iako też Jaśnie Wielmożnych Markiezow
y pozostałey Sieroty doniesie, a oraz nie odwłoczny
y kategoryczny odpisać każesz respons. Wielmożną
zaś Xiężnę Marszałkową gdy tam w Dobrach swo-
ich własnych zapisom Małżeńskim podległych, albo
gdziekolwiek tam lugubris et orphana stawać bę-
dzie, abyś tak zupełną przychylnością y miłym
przyięciem cieszył, iako iest ze wszelkich miar
tak wielkiego Urodzenia Dama, a nad przykład
prętko ocierożona godna. O czym iako nic nie wąt-
piemy, tak toż samo nie poiednokrotnie a bardzo
usilnie powtarzaiąc, dobrego Uprz: Wey &.

Do Tegoż od K: Jeymci.

A komuż należy mieć w tak nieszczęśliwym y nie-
spodzianym nigdy osierocenia Wielm: Xiężny Ra-
dziwiłowy Marszałkowy Wielkiey WXL: we wszyt-
kich Sierocińskich iey interessach, większe y piecho-
to:

łownieysze staranie, ieżeli nie Nam, ktorzysmy nie-
poslednim byli powodem postanowienia oney, gdy się
tedy iuż pełna żalu pod cięszką żałobą puszcza w dro-
gę do oddania ostatniey usługi Małżonkowi swemu
usilnym y gorącym iego zaleceniem idziemy za nią
do Vprz: Wey, abyś ią tam w Dobrach Małżeńskich pra-
wom podległych, y gdzieby się kolwiek zdarzyło bydź,
tak przyiąć chciał, iako nie tylko iey conditia y de-
centia Domu Radziwiłowskiego, ale też sama spra-
wiedliwość wyciąga: Wyprawionego zaś przed nią
teraznieyszego Latora Urod: Sirucia Chorążego
Wędenskiego, Dworzanina Naiaśn: Krola Jmci, Pana
Małżonka Naszego Namilszego tak skutecznie y
prętko chciey expediować, iakoby iuż w drodze będą-
cey mogł zabieżeć, y skuteczną we wszytkim
przywieść informatią. Co iak naygoręcey zaleci-
wszy, dobrego Vprz: Wey od Pana Boga &.

Do Wieleb: Biskupa Kijow:

Wyieżdża tandem w drogę żałobną Wielm: Xiężna
Radziwiłowa, Marszałkowa Wielka WXL: na
oddanie ostatniey usługi pijs manibus Małżonka
swego

swego tym cięższym onusta zalem, że ignara et expers omnis consilij niemogła się nawet doczekać communicatiey o mieyscu, gdzieby mogła lamentabiles uias bespieczniey dirigere. Wysyłamy tedy przed nią Dworzanina Naszego Pokoiowego dla doskonałey od wielmożnych Xiążąt informatiey, Urod. Sirucia Chorążego Wędenskiego, aby iuż w drodze mogło przeymować załosną Viatorkę. Tym czasem Uprz: W.o y z pobożności swoiey, y z obowiązkow opieki chciey disponować do takiego przyięcia rzeczy, iakoby nie było materiey żalu iey większego, a bardziey ieszcze nieprzyiaznego ukontentowania, że pupilla derelicta Domus Radiuiliae tanto motu et plausu in fidem et securitatem tak solennych zapisow wydana, nie ma ubi caput declinet. W czym się nie rozwodząc, prudentiam tylko et pietatem Uprz: Two: oneramus; A oraz dobrego

Instructia Temu Urod.u Sirucidowi do Xiążąt Radziwiłow. iadącemu.

Poiedzie ztąd prosto do Białey, gdzie tuszemy że zastanie Xięcia Pana Podkanclerzego W.X.L: Inquantumby zas nie zastał w Białey, tedy się tam

nie

nie prezentuiąc, będzie się pilnie o nim pytał na drodze Nieswiskiey, aby się z nim nie zminął: dla czego poie=dzie na Kamieniec Litewski, ktore Starostwo należy Wiel: Xięciu Podkanclerzemu Litew: y tam daley Nie=swiskim traktem. A gdy go zastanie w Białey, albo się gdzie z nim w drodze potka, albo też go gdzie zastanie w Mirze albo Nieswiżu, odda mu naprzod listy od Kro=lestwa Ichmć oboyga, iako też y od Imci Pana Markiza, także y od Xiężny Jeymci P. Marszałkowey WXL:

Z tym rozmowiwszy się według niżey wyrażoney In=structiey, y odebrawszy responsa poiedzie do Wielmo: X. Kanclerza WXL, ktorego zastanie pewnie w Dzię=ciele, abo w Klecku, abo tam gdzie w Mołicy Klecka, osobliwie w Cimkowicach, tym obudwum y każdemu zosobna exponet imieniem Naszym, Imci Pana Mar=kiza, y Jeymci P. Marszałkowey WXL:

1. Po uczynionych complementach, opowie Mazią y przyczynę drogi swoiey. Iż Xiężna Imć P. Marszałko=wa WXL: niefolguiąc zdrowiu swemu ieszcze słabe=mu, y niewystałey po tak ciężkiey ospie chorobie, ktorey znaczne na twarzy dotąd znaki, nie mogąc tak prętko pospieszyć, wyprawiony iest przodem,

aby doniosł że Xiężna Jeymć nie chcąc omieszkać ostatniey usługi Mężowi y Dobrodzieiowi swemu, puściła się; pytać tedy y prosić o oznaymienie o mieyscu y terminie temu Aktowi, aby wiedziała iako ma kierować swoię drogę; ponieważ dotąd nie mogła się doczekać żadnego nie tylko z sobą zniesienia, ale y namnieyszego o śmierci tak niespodzianey oznaymienia.

2. Z wielkim żalem przyiąć musiała Xiężna Jeymć wiadomość nie tylko zaiachania wszytkich Dóbr prawu iey małżeńskiemu podległych, ale też iuż po podziału między się zapomniawszy, Prawa dożywotniego y reformatialnego, tudzież contractu ślubnego; ktore sami Xiążęta Ichmć stanowili, na nie pozwalali, podpisowali się, u metryki swoiey czynić kazali, y z niey autentyczne wszytkie zapisy wydali z podpisem Wielm: Kanclerza W.X.L. a to się stało nie tylko cum bonis immobilibus, ale też cum mobilibus, ktore tak solennym contractem Nieboszczyk Pan Marszałek dał, darował, między ktorymi wszytkie srebra Xiężnie Jeymći należące były.

3. Ainquantum rzecze ktory z Xiążąt, że bona immobilia subiacent ordinationi, ktore nie mogą per contra:

contractus disponi, odpowie na to, że Xiężna Jeymć, albo raczey Królestwo Ichmć y Rodzice Xiężny zdali się in fidem Xiążąt Ichmć, którzy sami stanowili te zapisy naywiadomsi ordinatiey, y Praw Domu swoiego: nie należało tedy zawodzić Xiężny Jeymći, y zaraz przestrzec w tym, alec tam przecię muszą bydź bona distincta, bo Xiąże Jmć P. Marszałek miał Babkę, Prababkę, które miały miec reformatią dożywocia, y inne prawa, a zatym bona Uxorea maią prioritatem u wszelkiego Prawa przed wszytkimi Successorami, dla czego y Xiężna Jeymć nil petit, nisi conservationem circa Jura nad słonce południowe iasnieysze. A to y teraz iadąc tam, powinnaby miec diversorium w nich nietylko ex instantia, ale tez ex decore Domus Radiuiliae, żeby Żona tego zacnego Domu mogła miec ubi caput reclinet.

4. A nietylko to Urod: Chorąży Wędenski exponet Imieniem Królestwa Ichmć, P.P. Markiezow, ale tez imieniem wszytkich Ichmć P.P. Opiekunow Ludzi tak wielkich y prawie pierwszych w Oyczyznie. Na te tedy wszytkie puncta upomni się

responsu, y tak długo się uprzykrzać będzie, aż odbierze skuteczny, y categoryczny na wszytko respons.

5 Może też Urodzony Chorąży między Domowymi kształtnie wymówić się, iakoby niechcący, że ieżeli Xiężna Jeymć nie będzie ukontentowana, chce Prawo swoie z Xiążęciem Kanclerzem z Dóbr Koronnych do Trybunału Koronnego zasłać.

Additament do teyże Instructiey.

W Brześciu gdy stanie informować się będzie iakie tam rzeczy po śmierci Xiążęcia Jmci Pana Marszałka WXL: y czyim aresztem aresztowane, y zaraz te wszytkie rzeczy imieniem Xiężny Jeymci Marszałkowey WXL: z Domu Margrabianki z Betuna nowym aresztem przyaresztuie, żeby bez Xiężny Jeymci P. Marszałkowey nikomu nie mogły bydź wydane, który to areszt authentice w Księgach Grodzkich zapisany per extractum z pieczęcią, y z podpisem należytym wyimie, tamże się pytać będzie o folwarku pewnym pod Brześciem na strzelenie z działa plus minus do Ekonomiey Brzeskiey należący, y tam wszelaka mundities, y przygotowanie być mogło na pomieszkanie X. Jeymci Marszał: gdy tam przyiedzie.

Expedi:

Expeditia do Commissiey Woyskowey WXL: za Imcią Panem Uniechowskim.

Do J: Wielm: Woiewody Wilenskiego.

Przez legatią Seymiku relationis.

Przez legatią Seymiku relationis Wdztwa Nowogrodz: kiego doniesiono Nam iest, iż gdy actuales Urod: Posłowie powróciwszy z Seymu naznaczoni przez innotescentie swoie termin dla czynienia relatiey do Zamku Naszego Nowogrodzkiego zesli się, byli, ale ztamtąd gwałtownie przez Grod tameczny exturbati widząc discrimen zdrowia swoiego, na bespiecznieysze do Kościoła Oycow Jezuitow cum tota nie mal Nobilitate przenieść się musieli, mieysce, y tam seruatis gradibus należytego porządku, maiąc przy sobie zapieczętowaną Constitutią, prout lex requirit spokoynie relatią uczynili, Urod: Jana Uniechowskiego, Woyta Nowogrodz: za Commissarza, takżey Urod: Poborzow de medio sui obrali. A zatym uważaiąc omnem aequitatem, iakośmy iuż osobliwym Uniwersałem Naszym Seymik ten rite et legitimè w Kościele odprawiony, approbowali, tak

tak singulariter po Vprz: Wey żądamy, abyś Vrod: Jana Vniechowskiego Woyta Nowogrodzkiego suffragio suo wesprzeć raczył, iakoby przy fundamentalney swoiey electiey munus Commissarstwa wespół z drugimi exercere mogł. Pewien będąc iż cokolwiek Vprz: W: in hac Nostra requisitione swoiego usiłowania przydasz, momenti, to wszytko respektem Naszym w podanych okazyach zawdzięczyć nie zamieszkamy. Dobrego zatym &c.

Do Commissiey Woyskowey WXL.

Z legatiey przez Vrod: Posłow z Seymiku relationis Woiewodztwa Nowogrodz: informowaliśmy się o rozdwoieniu tamecznym Nobilitatis, że iedni w Zamku violata publica securitate w Osobach Vrod: Posłow, ktorzy tumultuaria manu exturbati ad locum securiorem uchronić się musieli, drudzy zas w Nosciele, kędy ciż sami Posłowie z Constitutią zapieczętowaną, et cum omnibus ritè et legitimè sprawionemi solennitatibus relatią uczyniwszy Seymikowali. Jako non sine doloris sensu przyięliśmy, tak kiedy scissa Nobilitas do Nas recurs uczyniła, in summa iustitia, zakładaiąc fundamentum wydać rozkazaliśmy z Kancellariey Wielkiey WXL. Vniwersał, aby Seymik

Kosciel:

kościelny cum omnibus actibus miał suum valorem ac robur. Więc lubo niewątpiemy że y Commissarz z tegoż Seymiku Vrod: Jan Vniechowski, Woyt Nowogrodzki bez żadney disquisitiey Vprz: y Wier: W: będzie miał mieysce, iednak aby tym skuteczniey ten Człowiek Nam y Rzeptey dobrze zasłużony potiatur Iurisdictione sua, łączemy za nim Nasze desiderium, gorąco żądaiąc po Vprz: y Wier: Wch abyście onego przy fundamentalney electiey zachowali. Vczynicie to Vprz: y Wier: Wc rem consonam aequitati, oraz dla Łaski Naszey. Ktorą y na ten czas każdemu zosobna Vprz: y Wier: Wm ofiaruiąc, dobrego od Pana Boga &.

List Dworzanina Skarbowego na podanie Dobr:

Benedykt Paweł na Czerci Sapieha, Podskarbi, W: Pisarz Ziem WXL: Oszmiański, Rosławski, Retowski, Olkieniecki Starosta.

Imci Panu N. Dworzaninowi Skarbowemu WXL: po zaleceniu chęci moich oznaymuię. Iż JKMci post fata Seymci P: N: Dobra Wsi nazwane Klukie Nitagota w Xięstwie Żmudzkim leżące Iuri aduitalitio podległe conferuiąc in personam Imci Pana

Michała Graciana Szczuki, Wayskiego Rzeczyckiego osobliwy list do mnie wydać raczył, abym na podanie tych Dobr Dworzanina Skarbowego zesłał; czyniąc tedy dość JKMci woli, z władzy Urzędu mego do pomienionych Dobr zsyłam WMci, chcąc mieć, abyś WMM Pan tam ziachawszy, one cum omnibus attinentijs w Przywileiu eo nomine danym specificatis, in realem JMci Panu Wayskiemu Rzeczyckiemu podał possessionem: a podania swego Inwentarz ieden dzierżącemu, drugi do Skarbu WXL: oddał. Datt:

List podawczy do Wiel: Podskarbiego WXL: na podanie Dobr.

Wielmożnemu Benedyktowi Pawłowi Sapiezie Podskarbiemu Wielkiemu Pisarzowi Ziemskiemu WXL: uprzeymie Nam miłemu Łaskę Naszę Królewską Wielmożny Uprz Nam miły. Post facta Urodzoney Kurnickiey pewne Dobra Nitagota y Klukie w Xięstwie Zmudzkim leżące Prawu dożywotniemu podległe do dispositiey Naszey przypadłe Urodzonemu Michałowi Gratianowi Szczuce Wayskiemu Rzeczyckiemu takimże prawem dożywotnim

confero:

conferowaliśmy, przeto żądamy po Uprz: Wey, miec chcąc abyś pro munere Officij sui we wszytkim do Przywileiu Naszego stosuiąc się, do przerzeczonych Dobr Dworzanina Skarbowego zesławszy, onez ze wszytkimi należytościami y przyległościami in genere et specie inhaerendo Przywileiowi Naszemu przerzeczonemu Urod: Michałowi Szczuce, Woyskiemu Rzeczyckiemu w moc, dzierżawę, y realną possessią nie odwłocznie podać rozkazał, dla łaski Naszey et pro munere Officij sui. Dan &.

Arędа Tarnopolska od K. Jeymci.

Oznaymuiemy &. Iż My odebrawszy za dekretem Trybunalskim w Prawach Naszych Dobra Tarnopol; lubo Nam za arędę Mieyską rocznią dać y wyliczyć do Skarbu Naszego Contrahenci deklaruią siedm tysięcy złł Pol: monety w Królestwie idącey. My iednak Obywatelom y Ludziom w Mieście tamtym zniszczonym y coraz z gruntu funduiącym się, chcąc osobliwą Pańską łaskę Naszę wyświadczyć, pomienioną arędę Mieyską puszczamy na cały rok zupełny za summę tylko sześć tysięcy złł Polskich, tą Konditią, aby żaden od gorzałki ktokolwiek ią przedawać y szyn-

kowac

kowac będzie przez cały ten rok niedawał y nie pła-
cił arędy, dla wspomożenia się y poratowania
wszytkich tam mieszkaiących y przychodzących Lu-
dzi: a to niewiernym Jakubowi y Laszowiczowi,
Aronowi Ichowiczowi, Mieszczanom y Obywatelom
Tarnopolskim, ze wszytkimi tymi prowentami, y
dochodami do arędy, należący według dawnego kon-
traktu ostatnich Possessorow Tarnopolskich wyią-
wszy gorzałki, ktora aręda zaczęła się od Swięta S:
Michała w roku teraznieyszym, a kończyc się ma
na takowe z Swięto w roku da Bog przyszłym 1791.
Summę zas mianowaną sześc tysięcy złł Polskich
dwiema ratami do skarbu Naszego wnosic powinni,
pierwszą w tym miesiącu ad rationem ktorey Ty-
siąc sto dwadzieścia y trzy złł Polskich y groszy pie-
tnascie wedle kwitow Urod: Sobestiana Sasina Pi-
sarza Grodz: Halic: y Franciszka Mielinskiego
Podstarosciego Naszego Oleskiego przyimuiemy.
Drugą zas na dzien y Swięto S: Jana Krzciciela
w roku da Bog przyszłym oddac y wyliczyc do skar-
bu Naszego maią, zadney nie pretenduiąc defalki.
Na co dla lepszey wiary &

Gro-

Prorogatia w Tarnopolu Podatkow Ospu y Ochkowego.

Oznaymuiemy, iż My Dobra Tarnopol za dekretem Trybunalskim Prawom Naszym oddane ciężko zruinowane y zpustoszone, chcąc Pańską Naszą łaskawością y dobrodzyinnością przygarnąć deklarowaliśmy im tak ospu, iako y ochkowego do przyszłego da Bog roku podlekać y pofolgować. Ma tedy y powinien będzie Urod. Nasz Administrator Tarnopolski spisawszy y zreiestrowawszy pomienionych podatkow ospu y ochkowego quantitatem do przyszłego Roku da Bog wybrania onych zatrzymać y zawiesić. Na co dla lepszey wiary ręką się własną podpisawszy, Pieczęć Naszę.

Respons Urodzonego Posłan dany w Cancellaney Koron. dnia 1. mca July Roku Pan. 1698

Pod tak wielą spraw, trudow, woien, y prac ustawicznych, wprawdzie zawsze felicissimi, ardui iednak Regiminis sui, iużby dawno JKMci P. N. M., nunqd en ipsi caro aenea, przyszło fatiscere, gdyby alternis przynamni vicibus nie przynosiła życiu Pańskiemu leuamen, et usq vitales powszechna ciaiu wdzięczność; tąż mi P. N. My fessq animatą, tą słodzi wszelkie gorzkości, ktore fe-

cunda

cunda dissensionum mater rodzic zwykła, ta spracowane dni y głowę Pańską recreuie: ta upadaiące częstokroć serce w wielkich propublico bono zawodach erigit in spes meliores; ta przymusza żeby assidug publicznym zabawom, y iedney swoiey niemiał godziny. Tę tedy odbieraiąc od wdztwa N, sufficiat na pokazanie wdzięczne przyięcia JK mci P. N. M. że iest nutrimentum zdrowia tego ktore wzaiemnie universorum nutrit prosperitates, y ktorym stat publica salus.

1° Deklarowana Rycerska ochota y gotowość przy dostoięstwie Maiestatu swego, tudzież na zaszczyt swobod y wolności, tym wdzięczniejsza iest JKmci P. N. M., im doskonaley iest upewniony, że ta żarliwość na nic insze niebędzie obrocona, tylko na wsparcie y ubespieczenie miłey oyczyzny, na przywrocenie ozdob, veteris priscique moris, y na ugruntowanie tego wszytkiego cokolwiek Rzpltą chwalebną, nieśmiertelną y szczęśliwą czynić może.

Co zaś JKmć P. N. M. y czynić y przedsięwziąć będzie miał, hac rerum vicissitudine, gdy żadney ad praesens nie czyni resolutiey, tę a nie inszą przed Niebem y światem swoię manifestuie intentią, że resztę życia y zdrowia Pańskiego tak ochotnie usibus publicis oddaie, iako prawdziwie y ze wszytkiey duszy życzy, aby ta oyczyzna stać się mogła Domem chwały wesela ukontentowania, y iednym słowem terra benedictionis melle et lacte fluens.

Radby JKmć desiderium Urodz. N. względem przywrocenia młynu iak nayskutecznieyukontentował; ale że to bydź niemoże in tergo inauditae partis bez rozeznania sądowego; tam JKmć P. N. M. y, gdy sprawa przyidzie deklaruie omnes possibiles respectus do ukontentowania. Więcey na ten czas w ręku JKmci P. N. M. nie zostaie tylko

urodzona

dobroć y łaskawość, ktorą iako mile wszystkich zawsze complectit, taky u Dztwu N. życzy oney mieć uberrimas testandi occasiones.

Xawłame JKMci wskazanie

Respons na Instructyą Woiewodztwa Wilen. Vrodzonym Franciszkowi Skarbkowi Kiełczowskiemu Stolnikowi Brzeskiemu Lmu Władysławowi Krasowskiemu Skarbnikowi Rzeczyckiemu Posłom do JKMci dany w Kancellaryey Pieczęci wielkiey w XLo d. 16 Julij 1692.to

Ktosz nieprzyzna że JKMć PNM. urodziwszy się in medio sinu et in ulnis wolney tey Rzeczyp: wychowany, przyniosł od regimen oney nieinaksza życzliwość tylko ktora mu Vrodzona natalis Patriae ingenerauit dulcedo. Rządzi zatym te Cnę Narody, iis quibus ipse creuit artibus, to iest pura et candida mente tractuiąc publica Rzeczyp: negotia, ani postronnych w tym informacyey potrzebuiąc, ktore iako są publicznym Obradom szkodliwe JKMć PNMy w tak wielu Instructyach y Vniwersałach swoich toties wyrazić y przestrzec raczył. Dla czego w materyach publicznych JKMć PNM do rady nikogo nieprzypuszcza, ktoby ex lege publica nienależał owszem lubo z wielką Seculi Nstri pociechą y sławą Panstwa tego dał mu Bog osobliwą Virtutem prudentiae et solidum Consily robur. przecież bez Wielmo per legem publicam naznaczonych Residentow, y przytomney przy boku swoim Rady w naymnieyszych publicznych occurrencyach nic nie-

szyni

nieczyni, y żadney sine consilio onych nie conkluduie materyey.

Vniuersały ex Senatus Consilio postcomitcali wydać kazał JKMć, niedlatego ażeby miały praeiudicare Vnitati et sensui libero swobodnych Narodow, owszem wiedząc, że bona ma lag. Reipub. ad omnes pertinent, donieść raczył Oycowsko wszytkim tey Oyczyzny Synom, ażeby concurrant do sposobow ratowania iey, iakoby przecię bez iakieykolwiek niezostawała obrady, ktore studium JKMci w tych że Vniwersałach wyrażone Koronne Woiewodztwa gratissime przyięły.

O Machinacyach przeciwko S. Lidze żadnych non constat JKMć PNMu, ponieważ Rzeczposp: in prosecutione Sacri belli do tych czas perseuerat, euiscerować się na nie lubo z wielką ruiną y zgubą kraiow Ruskich, gdzie y własne fortuny JKMci flagrant corocznie et consumunt infesto ustawicznych Incursey incendio. czego przyczyną ci są niepochybnie, ktorzy przez ustawiczne rwanie Seymow, adimunt neruum defensionis y zostawuią destitutam armis, samych tylko nieprzyiacioł arbitrio Rempub. czego pożal się Boże przy takowych coniuncturach, kiedy ieden z Carow Ichmciow ingenti mole woysk ruszył się przeciwko Spolnemu Nieprzyiacielowi, kiedy na Kamieńcu słabe bardzo praesidium et distractis viribus, nieprzyiaciela mogłaby teraźnieysza Campania znaczny in commodum Reipub. odebrać skutek.

To pewna że JKMć z osoby swoiey Pańskiey pokazuie demon

demonstratiue strictam tey S. Ligi obseruantiam, gdysz lubo na pozwolone sobie per legem publicam z Wielmożnymi y Vrodzonemi od Rzeczypospolitey Deputatami tractowania de pace consilium, y lubo widzi grauissimam necessitatem Rzeczypospolitey długami zatrzymanych woysku Cwierci Scisnioney, incursyami Tatarskiemi y przechodami Woysk własnych zruinowaney, lubo przez Hana y przez Hospodara Wołoskiego y Multanskiego miał Proposicye do tegoż pokoiu ofiarowane. Przecięsz do tych czas w żadne priwatne niewdawał się tractaty, co samo evincit stateczną z osoby Jkmci Sacri foederis manutentionem.

Względem residencyey Cudzoziemskich Posłow wiadome iest dobrze Jkmci PNMci prawo, y Jm Pan Poseł Krola Jmci Francuskiego, gdyby prywatne do Osoby samego Jkmci miał commissum, iużby dawno należytą odebrał expedicyą, ale relegacya iego totam concernit Rempublicam. Przeto residencyey iego tak długiey przyczyną ustawiczne rwanie albo niedoycie Seymow, dla czego od Seymu do Seymu praestolari musi kiedy Rzeczpospolita pleni juris będzie do należytey dania mu residencyey.

W sprawie Wielebnego w Bogu Biskupa Wilenskiego iako Jmsc allaborauit ieszcze przed Seymem przeszłym uprzątaiąc wszelkie publicznych obrad impedimenta, (: mogą Xiąże Jmsc Kardynał y JX Nuncyusz publicum perhibere testimonium) ale y podczas samego Seymu non defuit applikacya Jkmci zażywaiąc w tym tegoż Xcia Jmci Kardynała, Wielebnych w Bogu Biskupow, Wielmożnych Senatorow y innych wielugodnych ex ordine utroq Ludzi. Co y po Seymie niedoszłym continuatum

continuatum nullo zalsię Boże effectu; a żeby zas tenże Wielebny w Bogu Biskup Wilenski miał bydz publicum francuskiey fakcyey instrumentum incurrere in Sensum JKMci niemoże, poniewasz mu tego in Senatus consilio postu-mitiali gdzie był latissimus obiiciendi campus niezadawan lubo całey Polszcze y obiema Panstw tych constat Naroa że się ta miedzy Wielebnym w Bogu Biskupem Wilenskim y Jasnie Wielmożnym Woiewodą Wilenskim ugoda nie na francuskiey fakcyi ale na satisfactiey rozeszła.

W Rozdawaniu Wakansow trzyma się JKMć expressum Prawa tenorem, że powinne bydz bene meritis conferowane. A że zastał w tey Oyczyznie Rodzica teraznieyszych Wielebnego w Bogu Nominata Zmudzkiego y Wielmożnego Woiewody Witebskiego Kryszpinow na Vrzędzie Podskarbstwa W. X. L. bene merentem, Synow także in actuali obsequio usługi woienney na sławę imienia swego cum decore zarabiaiących. Więc y Wielebnego w Bogu Nominata exemplari pietate niemniey Conspicuum: a dlategoż aequus meritorum arbiter niechcąc praeterire in bonoratam Virtutem w teraznieyszych Wakansach Panskiego respectu swego dignam censuit. Ani się pytać należało JKMci PNMu o Indigenacie Wielmożnych Kryszpinow kiedy ante Unionem possessiones terrestres y przy wielkich Kolligacyach z Naczelnemi Domami w Koronie Polskiey y W. X. L. maiących, a nadto kiedy tam widział tegoż Rodzica ich pierwey z Cywunstwa Poiurskiego ab antiquo w pomienionych interrupta Serie trwaiącego na Vrząd Kuchmistrzostwa W. X. L. a potym in Senatoriam ministery publici curullem przeniesionego

przeniesionego y bez żadney contradictiey przez czas długi
zasiadaiącego; Synow przytym in ipso corpore WXL° wychowa-
nych, y bez żadney obiectyi claris perfunctos honoribus
a dlatego Exemplum Wielebn° w Bogu niegdy Mlacie-
iowskiego przytoczone paritatem Sortiri niemoże, ktory
dlatego repulsam odniosł w Biskupstwie Wilenskiem że
będąc Koronnym Obywatelem niemogł competentibus Ter-
rigenom WXL° gaudere prærogatiuis. Ani nakoniec expe-
dit JKMci PnMu scrutari Origines zacnych Domow
ktory in penu swoiey Szafarni Panskiey szczegulnie tylko
ku zasłużonym fauores et gratias complectitur magnam
largitorem opum largitorem honorum. wyrażaiąc.
Bez pospolitego ruszenia iesli się obeść mogło będzie ad
praesens nic pewnieyszego że JKMć ultimas uires tey Rze-
czypospol: niezechce w pole wyprowadzać sine necessitate
aby iednak same Koronne y WXL° woyska miały continuo
ingruentem reprimere hostilitatem, widocznym tristi sen-
su dowodem Ruskie y Wołynskie Woiewodztwa ktorym Nie-
przyiacielskie Incursie nie przez dwa Miesiące tylko kiedy się
Woyska łączyć zwykły, ale cały Rok infestis armis incumbunt
Czego przykładem Zimowa tak cieszka y teraznieysza na
Wiosnę Incursya, a Ztąd patet, że dwa miesięczna Campania
reprimere hostilitatem a pogotowiu Nieprzyiaciela konać y do
pokoiu przyciskać ullatenus niemoże. Co się zastanie Sey-
mu ktorego desiderium proponitur JKMci, lubo widzi y do-
znawa JKMć Uszczerbkiem zdrowia własnego irritosto-
ties conatus Seymowey rady własney quondam in hac Re-
publica, y skuteczney. Jednakże z Wielmożnemi Senato-
rami iako per deliberatorias znosić się będzie y uczyni co-
kolwiek uidebitur salutare tey Rzeczypospol. absit iednak
ażeby JKMć Pan Chrześciański fortunam tey Rzeczypospo-
litey

miał zdawać na samę tylko discrecyą fatorum, ktorych pro-
scriptae z Starym Pogaństwem sortes, ale po Chrześciańsku ra-
czey Samemu Bogu naprzod Supremo Statori et Conservato-
ri Państw y Krolestw, a potym Radzie, mestwu y Starożyt-
ney cnocie onego Rycerstwa oboyga Narodow, Prosząc te-
goż Pana zastępow, aby raczył dać tymże obiema Narodom
Vnam et bonam Consilii mentem virtutisq robur.
Paskwilow iako zawsze było u JKMci exosum et condemna-
bile Nomen, tak onemi y teraz się mierzi, a nawet y pokąmę-
mi proiectami, gdyż to iest erubescendus partus tych,
ktorzy wstydzą się in Publico rzeczy niesłusznych zadawać
przez taiemne podrzuty quaerunt latebras obtegendae ma-
lignitati. W teraznieyszey iednak materyey Wielebni Ob-
ciałum Scholarum byli Sami excusuiąc się u JKMci iże w tym
niewinnie inculpati, dostateczną czynili iustificacyą.
Cancellaryi z tąd żaden niemoże imputari error, że nie-
doszłego veram et genuinam Seriem Seymu w Uniwersa-
łach do Woiewodztw wyraziła, gdyż znaydowały się nie-
ktore Woiewodztwa y Powiaty WXL, ktore swoich na tym
przeszły niemiały Posłow, a nawet y przytomni Vrodzeni
Posłowie niebędąc in activitate Poselstwa, dla niedoszłego
Seymu, niewiedzieć iakoby Seymową mieli czynić Woiewo-
dztwom swoim relacyą wszakże ten Vniwersał in Senatus
Consilio czytany publice et omnium Consensu bez żadney
contradictiey approbowany.
Nie raczy zatym JKMć PNM denegare Seymiku dla u-
czynienia tym prętszey przez Vrodzon Posłow relacyey, spo-
dziewaiąc się iż za odebraniem oney postrzeże się przezor-
ność Optimorum Civium, ktorych candidos pro Repub-
sensus podobno sequior Informatio ad suum libitum nakie-
rować

nakierowac usiłuie, y uczyniwszy prawdziwą inter opinionem et Veritatem distinctią chwyca się tym żarliwiey y szczerzey około dobra Pospolitego Obrady, ktorey JKMć na teraźnieyszym Seymiku prosperos precatur successus.

Intimatio Iudiciorum Curlandicorum 10 augusti 1695

Joannes Illrme Princeps Grate nobis dilecte. Instante termino Iudicijs Curladicis assignato mense octobri, cum aliquas eorum cadentias ordinarias, ob magnas aliorsum curas omitti necesse fuerit, consulendo tam Illrtis Vrae, qm Equestris ordinis securitati, Illrti Vrae intentionem Nram significamus, Nos Deo dante supradicto mense octobri a die eiusdem mensis XXVII Iudicijs Curlandicis Varsaviae, aut ubi tunc cum Curia Nostra feliciter constituti fuerimus vacaturos. Proinde ab Illrte Vra requirimus quatenus ordini Equestri Ducatus Curlandiae et Semigaliae Districtuiq Pilterum hoc propositum Nrum publicari faciat, ut quilibet quorum interest negotijs suis invigilare possint. Illrti Vrae Interim prosperrimaque optamus. Datum in Palatio Nro Villa:

Instancia Do Vrodzone olszowskie Deputata Tryb. K.

Nierozumiemy aby ta Nasza instantia prawie pierwsza do Wier wey za Vrodz. Burgrabią Lubel: odebrać niemiała documentum valituræ dexteritatis iego w tey sprawie, ktorey sameś miał być superarbiter. Bo iako tuszemy żeś w niey ex æquo et iusto umoderował strony, tak usilnie zalecamy, abyś operis sui nie tylko był author ale y conservator. Przyimiem to za dowod niemniey recti iudicij iego, iako oro-

bliwey ku nam przychylności, gdy zaleconemu od Nas suffragari non intermittes. Ateraz dobrze.

Do Marszałka Trybunał. Wiedząc ludzie quâ teneritudine Vprzey W. zwykłes zawsze Nasze obserwować instantie, do nichże uczynił recurs y Urodz. Zmiączki Burgrabia Nasz Lubel, aby w sprawach swoich ktoratam pod laską Vprzey W. przypadać maią prędko mogł być securus z protektiey Naszey iusti favoris. Zechcesz zatym Vprz. W. nitenti instantią Naszą tak dopomodz iakoby y ow miał z tąd necessitatem prædicandi Nominis iego, y my occasionem świadczenia respektow Naszych z ktoremi się ofiaruiąc dobrego Vprz. Wey od P. Boga życzemy zdrowia.

Ad Gnalem Capucianorum.

Reverende sincere Nobis dilecte. cum heamus certam notitiam, sinceritt. Vrâm in proximis Rni Nri v iam esse v futuram fore brevi regionibus subit animum Nrum cupido ut Nras quoque contingere velit oras in modo Nobis ipsis Religionis suæ cultui apprime dicatis, sed novellis quoque plantis suis in Regia hâc residentia recenter fundato conventui solatia daturus. Enixe proinde sincereritt. Vrâm sollicitamus, quatenus pretiam suam e proprio quo tum Nobis, tum Filijs suis gratissimum impertiri velit. Cuius adventum avidissime prestolantes, eandem optime valere cupimus.

Assignatia Xtwa na summę Vrodz. Koniec.

Wdłuż papieru oznaymuię iż z porachowania zupełnego z Vrodzonym Janem Koniecpolskim Koniuszym Koron

względem pewney submissyi przez wieleb: Mikołaia Wy-
zyckiego Sekretarza wielkie, y Urodz: S. Kozuk Referend. Kom-
nych, pro illo tempore Commissarzow Naszych, niegdy Jaś-
wich Stanisławowi Koniecpolskiemu Kasztelanowi Kra-
kowskiemu we wsi Bizczy dnia XX Mcia Sierpnia Ro-
ku Pan: 1682 daney zostaie ieszcze Skarb Nasz in one-
re do płacenia Summy trzydziestu y trzech tysięcy złł. Pol.
includuiąc w tęż summę długi y zapisy Kościołow Brodz-
kich, to iest że z tey że Summy 33. zapłacone abo po-
trącone być maią. A tedy Summę trzydziestu trzech
tysięcy złł Pol. includuiąc w nię satisfactionem Kościo-
łow Brodzkich Skarb Nasz zapłacić będzie powinien,
gdy się rezolwować będzie propositia Urodz Koniuszego Koron:
co sobie bierzemy na deliberatią de rehabendis v non
bonis Brody, takiednak że ieżeliby nastąpiła nasza
rezolucia puszczenia Brodow długi Kościołow Brodz-
kich zostać się maią iakie się pokażą przy dobrach,
a Skarb Nasz ostatek z tych trzydziestu trzech tysięcy
złł Pol. dokończyć będzie powinien. Na tym termi-
nie satisfactionis pomienioney Summy, Diploma ces-
sionis seu quetationis in personam tegoż Urodz: Koniuszego
Koron: Zaś z Summy pięciudziesiąt tysięcy złł Pol. od
wielm: a dama Sieniawskie Wdy Bełzkie iako też y 60.
złł Pol. od wielm: Jana Karola Dolskie Marszał. W. Wkł: y
Anny z Chodorowa Małżon: na Skarb Nasz w Lamyszy
realit zapłaconych uczynić mamy. Na co dla

Do Przeswiet Kardynała Prymasa.

Stanął tu Urodz. Kasztelan Lubaczowski życząc sobie nie
wdawać się in literam względem poróżnienia o granice
z dobrami Prześ. Wey. więc ponieważ iakoś się spodziewa-
my prętko przeswiet W. przytomności swoię stam du-
rzyć. nie widziemy nic zdrożne żebyś tantus per ka-
zał suspendować od promotiey tey sprawy, puki tu-
przyiacielska tego nie zważy moderatia. o co gdy
strona recurrit nie godziło się nam wymowić do czego
y sam Prze. W. masz zawsze inclinatis gienium. Ale-
raz dobre przyszczęśliwy powodzeniu.

Uniwersał powtorny na Seymik przed Seymowy
wszem wobec w tenczas kiedy iawne y widome są
po dwu niedoszłych Seymach publiczne potrzeby,
kiedy fides Rzptey w głębokie zaszedszy u Zasłużonego
Woyska borgi, niemoże się inaczey ułacnić tylko przez
powszechną walną Seymową obradę y kiedy iednym
słowem nayaięcey potrzeba zdrowey y dobrey rady.
Niespodziewaliśmy się nigdy, aby Seymik przed Seymo-
wy wdztwa uprzeyszych miał być zerwany, et suo
casu optimas zawodzić intentiones. Gdy się to iednak
nad spodzianie Nasze y publiczne sinistro fato stało
niemożemy się utrzymać z oycowskiey Naszey łaska-
wości abyśmy niemieli suppeditare media in spes et usq
meliores powtorny Seymik naznaczaiąc. Jakoż tym
uniwersałem Naszym ex sola clementia na mieyscu

zwyczaynym N. nad zieri n. mscu N. w Roku teraźniey-
szym naznaczamy. Stawiąc każdemu przed oczyma
tylko samego Seymu potrzebę, aby mogł pleno
consultationum numero succedere, ale też w tame-
go Wdztwa niebespieczeństwo, żeby defectu posłow swo-
ich w czym nie zwankowało. Zechcecie tedy Uprzy-
wier: WWe iak nayskuteczniey applikować się do
tego co unione animorum et zelum ku dobru by-
czystemu probare może; a my z strony naszey
omnis boni Consilij Cantes successum, Uniwersał
ten Nasz dla wiadomości wszystkich po grodach
Parafiach y mieyscach zwyczaynych publi-
kować zlecamy. Na co dla R.

Punkta do Rady d. 2. Junij 1696.

1.° Zdrowie JJEmści P. N. M. w tak ciężkim aż dotąd
zostaiące niebespieczeństwie, ieśliby się ratować nie
mogło w Domu adhibitis remedijs, a na koniec y
wodami Szkielskiemi, iako ich JKmć sprobować życzy
necessitatem wyiazdu do cieplic zagranicznych potrze-
buie. Co JEkmść praesenti Senatui opowiadać raczy.
2.° Informatia wielmożnego Podskarbiego W. K: o nawozie
złey monety w Państwa JKmści, a wykupowaniu do-
brey podana iest JKmści P. N. M. requiritur w tym
opportuna decisio, żeby publicum nie cierpiało szkody,
y ludzie prywatni nie byli zawiedzieni.

Senatus, Consilium

Przy bytności Xiążęcia JEmści Michała Kardynała Radziejowskiego Arcybiskupa Gnieznieńskiego Primasa Korony Polskiey y W. XL. wielebnych w Bogu XX. Stanisława Witwickiego Poznanskiego, Andrzeia Załuskiego Płockiego, Mikołaia Popławskie Inflantskiego Biskupow Wielmożnych Marciana Kątskiego Kijowskie. Ottona Felkierzamba Inflantskiego Wdow, Franciszka Gałeckiego Poznań. Towianskiego Łęczyckie. Kasztelanow Stanisława Marszałka, Hieronima Lubomirskiego Podskarbie. wielkich Koronnych odprawione w Willanowie dnia 2. mca Czerwca Roku Pańskiego 1696

Conclusum

Ad 1mum Jednostainie wszytka przytomna Rada oddawszy optimas precationes iaknaylepszego zdrowia JKm P. N. M. a oraz y winne podziękowanie, że nil intentatum w Oyczyznie wprzod ex remedijs zostawiwszy, communicare raczy necessitatem odiazdu zagranicznego in quantum będzie ex ulteriori medicorum Consilio potrzebny; nie tylko tego wszytkiego życzy cokolwiek do ratowania zdrowia JKm P. N. M. należy, ale owszem prosi aby nieopuszczał z ktorychkolwiek cieplic może być przywrocone y restaurowane zdrowie, lubo z affektu ku JKm radzi byto widzieli wiaknaybliższych, dla tym częstszey o zdrowiu Pańskim communicatiey. Za co JKmć P. N. My. PP. Radom swoim Paternum offiaruiąc affectum

affectum et gratias, życzy sobie aby P. Bog udzielił ieszcze
sposobow y ratunku tak wiele zdrowiu swoiemu iako by
za dni Panowania swego mogł widzieć pacatam Patriam.
Ad 2dum. Ponieważ przez postronną złey y podłey ligi
monetę, iakoto pułzłotowe, ktore się orlankami nazywaią
y troiaczki Cesarskie w gurę wyniesione nad swoy walor
prawie wszytka dobra z Państw Jkmści P. N. M. moneta
we złocie, w talerach twardych, a nawet y w tynfach
y ortach, wyniesiona iest za granice cum irreparabili
damno: tedy zabiegaiąc dalszym nieporownanym
ztąd szkodom, wielm: Podskarbi Koronny uniwersałami
swemi po wszytkich miastach a osobliwie Ruskich
gdzie się ta moneta naybarziey zagęściła obwołać
y ogłosić każe, iż troiaczki po trzech miesiącach to
iest przed zaczęciem Commissiey Lwowskiey nie będą
liczone tylko za pięć groszy monety szelężney
Polskiey: Pułzłotowe zaś alias orlanki Cesarskie
te ktore niemaią na sobie gwiazdek po dwadzie-
-scia siedm groszy, te zaś ktore maią gwiazdki
tylko po dwadzieścia pięć groszy; ponieważ
y w Państwach Cesarza Jmci taż moneta variat,
z początku swego miała walor tylko pułzłotego, potym redu-
-kowana była na osmnascie groszy, teraz na siedmnascie
dobrey monety. Pułzłotowe zaś Imperialne rożnych Xią-
-żąt, ponieważ miedzy niemi nierownie ieszcze znay-
-duie się podleysza liga, y populus cale ~~iey~~ Ich uzna-
-wać niemoże y reductia waloru et distinctionis złych
od dobrych iest trudna; Tedy tenże wielmożny Pod-
skarbi Kor. uniwersałami swoiemi ostrzeże wszytkich,
aby

abyte monetę w tychże miesiącach przed zaczęciem Commu-
-ney Lwowskiey zbywali inaczey branie oney zakazane
y wywołane będzie sub libera confiscatione.
Ad 3tium ktory punkt circa propositionem JKMci przy-
pomniany iest, o usurpaciey wielebne: Auditora Nunciuszow-
-skiego charakteru iakiegoś Internunciuszowskiego cum
exercitio Iurisdictionis y sądow: Ponieważ to iest cum
summa laesione Dostoieństwa Krolewskiego, nieopowie-
-dziawszy się JKMci P. N. Mci ani żadnego nie prezento-
-wawszy credensu ani charakteru swego doniosszy
zaczynać Iurisdictią, owszem zdaie się być in eluso-
-nem tego, co JKMci P. N. My, deklarować raczył, iż
przyszły Naywielebnieyszy Nunciusz nie wprzod
mieć może audientią swoię, aż się Breve Oyca
pro satisfactione Iuris Patronatus Regij napisane
skutkiem samym ziści; Tedy wielmożny Marsza-
łek W. Kor: pro munere suo onego obesle aby od-
takowey Iurisdictiey abstineat, a Jeśliby się w tym
usurpatiey dalszey post requisitionem ważył, Kan-
-clerzowi Nunciatury Szlachetnemu Skwarczyńskiemu
y wszystkim Iurystom Duchownym, nie tylko s-
-wać w tym sądzie ale y uznawać za sąd zaś
sub poenis in Iudicio Mareschalcali irrogandis
Co wszystko dziać się będzie praesentis Senatus Con-
silij vigore. Podpisy Senatorow.
Od JKMci wdowy Maryi na Seymiki ante
mitialne pacificationis. w Warszawie 2 M.
Roku 1697 ARK.

Przewielebny w Progu, Jasnie wielmożny, wielmożni
Vrodzeni, vprzey: y wier: nam mili. we wszytkich nie-
szczęsliwosciach ktoremi nas P. Bog dotknął tu od Sie-
rostwa tak ciężkiego y nigdy nieopłakanego, tu
od wymuszonego nie mowiemy wypchniętego nad
przykład y zwyczay z warszawy wyiazdu Naszego, nay-
cięższa y naynieznośnieysza była y iest od rozrzuco-
ney na Nas y Dom nam Naiasnieyszy nieprawdy. Pod
tą bowiem ginąć y upadać musiały tak w rownym
ieszcze znamienite, iako w Krolewskim stanie chwa-
lebne przez lat kilkadziesiąt zdrowiem y zyciem za-
sługi S.p. Naias: K. Jmć P. Małżonka Nr Naypożądań-
skiego: Ta zamieniła starożytną cnych Polakow
ku Panom swoim y Domowi ich pamięć w głęboką
nienawiść. Ta naias: Krkow Synow Naszych naymi-
łszych uczyniła nieprzyiacioł oyczyzny, ktorzy
w miłości ku niey nikomu się nigdy uprzedzić torem
cnych Przodkow nie dadzą. Jedyna nam tylko
zostawała ztąd pociecha że prawda może być po-
tłumiona, zgubiona nigdy, y czym Sam P. Bog
utrapionych nieprawdą cieszy, że nic tak skry-
tego nie iest coby iawno niebyło. Jakoż to iuż
dokonały rzeczy badacz sam czas pozwala widzieć
iakie owe związki, ktore synow Naszych do Korony
wprowadzać miały, gdzie woyska Tatarskie
kozackie y wołoskie, ktore wolną Electią na nich
przy

przymuszać podięły się? kto ich w myśli miał zażywać y
dla kogo? y czyśmy my z domem Naszym rzucali się do
nich aby naymnieyszym podobieństwem. Niechcemy
broń Boże na nikogo skarżyć, ani przyczyny utrapień
naszego walić, zostawiwszy w tych ręku które żywdo-
-wie y wszytkich sierot ocieraią: ale szczegulnie za-
-pominaiąc nawet charakteru y pomazania Na.o Kro-
-lewskie: prosiemy przez miłość tego, który dla nie-
-sprawiedliwości wszelkiey a dopieroż na stan wdowy
y sierot grozi Krolestwom, abyście uprzey y wier. WW.
prawdziwym okiem y rozsądnym badaniem weyrzeli
-li y znaleść chcieli ieżeli do Nas y do Naiaśnieyszego
Domu Naszego wszytkie te zarzuty należeć mogły
a to uznawszy stanowi Naszemu stroskanemu pro-
-wrocenie własnych serc swoich y zaskarbienie af-
-ktow które w życiu Naszym za pociechę osobliwą
przyimować będziemy, darowali y tam gdzie się
zabieramy z wolą y pozwoleniem ich, którego z-
-damy do Progow SS. Apostołow ogarnąwszy osobę
Dobra, y Prawa Nasze zaszczytem y powagą
Rzptey pozwolili wolnym y bespiecznym od wszel-
-kich niesłusznych zarzutow y suspicyi sercem s-
-plikowac P.u zastępow obłogosławieństwo tey miłey
Oyczyznie, o łaskawość y rozrządzenie ostatkow
dni życia Naszego, abyśmy onego tak dysponowali
-wali iaka iest iego przenaś.a wola. od którego y teraz
Uprzey wier. W.m pomyślne powodzenia y dobre upoźne lato
życzemy zdrowia. Dan.

Ad Super Intendentem Littoris Suetici a Sa Reginali Majestate.

Quamprimum de Naufragiis Nauis, tabulis, inter quas ad Serenissimi Regis Sueciæ littus, cistulam cum Manuscriptis Illustrissimi olim Marchionis de Betunæ desideratissimi affinis Nri appulisse reperitur; non intermittimus Gratitudinem Vram Nris compellare literis, quibus eandem impense requisitam volumus, quatenus prædictam cum scriptis cistulam, ac cæteris rebus in Galliam expediendis segregatam, eousq; apud se attineri asseruariq; faciat, donec eidem ulteriorem Nram hoc in passu denuntiauerimus voluntatem. Rem nobis præstitura est Longe.

Lra Deliberatoriæ Varsauiæ d. XV. Mensis 9bris 1698.

Nieinszym koncem Osobą własną y z Woyskiem Naszym, nateraznieyszą wyslismy byli Kampagne tylko zebysmy temu zacnemu Krolestwu, iak nayobfitsze pozytki y ozdoby pozyskac mogli. Ale iak wiele nagle o Traktacie Pokoiu z Portą ogłoszenie zaszkodziło, a ile kiedy na fundamencie accepłowanym bez Nas na Nas, uti possidetis ita possidete, ogłoszenie zaszkodziło dobrym y pożądanym Conjuncturom, miasto gorącey Woyny wy Prawę Posła co prędzey meditando, ten tylko poznac niemoże kto niezechce zmierzyc Zalu Zawodow Naszych

na wystawienie tak pięknego Woyska, ktory mes=
my życzyli sobie antiquum repetere Litbus Granic
Polskich u Dunaiu, y tym samem widzieć upadnie=
nie Kamienca w Ręku Nieprzyiacielskich, a po=
wrocenie do Naszych, y kto nieuważy iako iuż
prawie in medio Cursu Intentyi Naszych osy=
chac przyszło, in omni desiderato bono opere.
Ieszcze się wiedzieć niemoże, quae fata manen
acz ogłoszonego iuż Pokoiu, atoli tym czasem
dosc złego, że się ieszcze per hunc Casum nic do
brego uczynic niemogło. Liczyć trzeba miedzy
wielkim publicznym nieszczesciem, y nieusta=
iące zamieszanie W. X. L. nad ktorego uspokoie=
niem, lubo zomieszkaniem Pory woienney więcey
niż pięc niedziel z pomocą wielu ludzi godnych
tu w Warszawie pracowalismy; Malignitas ie=
dnak zawisney iakieysie fortuny dotąd rotał
omne fatum, że wszyscy do iednego szkonca Egod
et universis idąc trafic niemożemy. Ale superat
omne malum swieża rana od Kurfistrza Imsi
Brandeburskiego, do ktorego per aeternum foedus
Bona malaq u Rzptey należec miały, gdy miał
winnego na Pogan y windikowania Kamienca
ratunku sam począł fortece Rzptey odbierac,
oblegszy Elbiąg y przymusiwszy go do podania
sobie, niepotrzebuiąc spolney ad mutuas Tensi
nes Commissiey, ani się udaiąc do mediatorow,

INSTYTUT

Skanowanie i opracowanie graficzne na CD-ROM :

ul. Ostatnia 17
60-102 Poznań
www.digital-center.pl
biuro@digital-center.pl
tel./fax (0-61) 665 82 72
tel./fax (0-61) 665 82 82

Wszelkie prawa producenta i właściciela zastrzeżone.
Kopiowanie, wypożyczenie, oraz publiczne odtwarzanie w całości lub we fragmentach zabronione.

All rights reserved. Unauthorized copying, reproduction, lending, public performance and broadcasting of the whole or fragments prohibited.